

NOTICES

OF

SANSKRIT MSS.

BY

RĀJENDRALĀLA MITRA, LL D., C. I. E.,

*Honorary Member of the Royal Asiatic Society of Great Britain and
Ireland, of the Physical Class of the Imperial Academy of Sciences,
Vienna, and of the Bombay Branch of the Royal Asiatic Society
of Great Britain, Corresponding Member of the German
and of the American Oriental Societies, of the Royal
Academy of Science, Hungary, and of the Ethnol-
ogical Society of Berlin, Fellow of the Royal
Society of Northern Antiquaries,
Copenhagen, &c, &c*

PUBLISHED

UNDER ORDERS OF THE GOVERNMENT OF
BENGAL.

VOLUME V.

CALCUTTA :

PRINTED BY J. W. THOMAS, AT THE BAPTIST MISSION PRESS
1880.

INDEX TO VOL V.

	Page		Page
Abhinava Gupta, ...	74	A'nanda-lahari, Saṭika, ...	129
Achāra-chandrodaya, ...	97	A'nanda-lahari-ṭikā,	19
Achāra-chintāmani,	169	Ananta, ... 9, 25,	214
Achārādarśa, 233,	279	Ananta Agnihotri,	25
Achāra-dīpikā, ..	233	Anuruddha, ..	117
Achala Upādhyāya, ...	264	Anuruddha-vṛttī, ...	117
Achyuta Krishnananda, ...	145	Anubandha-darśana, ...	105
Adbhuta-sāgara-sāra,	254	Anumāna-khanda, .	225
Adhikarana-chandrika, .	229	Anuvākadhyaya,	120
Adhikarana-kāumudī,	199	Apadeva Mahāmahopā-	
Aditya Puri, ...	155	dhyāya, .	229
Advaita-brahmavidya-		Āpastamba, 121,	217
paddhati, ...	79	Āpastamba-sūtra-dīpikā,	121
Advaita-dīpikā, 292, 293,	295	Āpastamba sūtra-vṛtti, ..	121
Aghora-kalpa,	33	Apīpāla,	302
Agamatattva-saṅgraha,	79	Apyajī Bhatta,	95
Ahnikā-saṅkīrṣa,	272	Apyajī Dīkṣita, 85,	115
Aitareya-brāhmana,	117	Ārhata,	48
Aitareya-brāhmana-bha-		Āravya-yāmīni,	290
shya, ...	117	Arjuna, ..	205
Alakananda n er,	39	Arya Bhatta, ..	178
Alaṅkāra-ratnakara,	131	Arya-vyakhyā, ...	101
Alaṅkāra-ratnakaroda-		Āścharya-ratnamāla, ...	276
harana-sannibaddha-		Ashṭa-vakṛiti, ..	255
devī-stotra, ...	131	Asiatic Society, 102, 127,	
Āloka, ...	223	136, .. 196,	300
Amalānanda, ..	85	Atharva sūtra-upaniṣad,	253
Amara Sūtra, ...	5	Atharva Veda, 121, 122,	
Amareśa,	256	231,	253
A nanda-bodha A charya,	107	Atharva-vedopaniṣads, ..	251

	<i>Page</i>		<i>Page</i>
Atisukha, ...	26	Bheda-dīpikā,	195
A'treya, ...	88	Bhoja Raja,	28
Avanti, ...	68	Bhrigu, ...	221
Avanti-khanda,	43, 67	Bhrigu-saṁhita, ...	221
Avimūkta, .	48	Bhūdhara, ...	127
Badarikā mahātmya, ...	39	Bhūmi-khanda,	59
Badarikāsrama, ...	39	Black Yajur Veda, 123,	217
Dadarinatha,	39	Brahma, 33, 34, 178,	260
Balabhadra, ...	103	Buchanan-Hamilton, F,	11
Balavivekīni, ..	278	Budharanjani, ...	8
Bhagvad gita, ..	11	Chandes vara,	304
Bhagavata-purana, 8,	77	Chandesvara Thakkura, 152,	242
Bhagiratha Misra,	224	Chandi, ...	270
Bhagiratha Thakkura, ...	273	Chandi saparyā-brama-	
Bhamati, .	85	kalpavallī, ...	167
Bhanuchandra Gani, .	263	Chandrachūda Bhaṭṭa,	124
Bhanudatta, ...	266	Chandraloka,	103
Bhanunatha Darvaja,	191	Chandrasekhara Maha-	
Bharadvaja, . 85,	127	mahopadhyaya,	240
Bharadvaja Gotra,	256	Chandra Śiṁha, .	172
Bhāsha-parichchheda, ...	130	Charaka, ...	88
Bhaskara Ācharya, 86,		Chaturbhujā-Mahapan-	
127,	178	dita,	254
Bhaṭṭoji Dīkshita, 89,	127	Chaturvarga chintamani,	246
Baudha, .	48	Chintamani, . . 169,	223
Bhavadeva Bhaṭṭa,	144	Chitra-rupa-vichara,	262
Bhavadeva Misra, Maha-		Colebrooke, H T,	123
mahopadhyaya,	200	Cowell, E B ,	87, 273
Bhāvagapca Dīkshita,	76	Dakṣa, ...	30
Bhavanātha Misra, Maha-		Dakṣiṇa-kalika, ...	251
mahopādhyaya,	286	Dakṣiṇamūrti, 81,	102
Bhavana,	19	Dakṣiṇamūrti-atotra-	
Bhavanīśa, ..	11	vartika, ...	102
Bhīra Visvanatha,	76	Damodara Misra, ...	28
Bhavaśa,	225	Damodara Thakkura,	252
Bhaviśya parina, 33,	34	Damayanti,	304
Bhaviśyottara,	33	Danadharmā prakriya, .	141

	<i>Page</i>		<i>Page</i>
Dāna pñji, ...	150	Dvaita-nirnaya jñod-	
Dāna-vākya vālī,	137	dhara, ...	166
Danda viveka, .	225	Dvaitanirnaya-prakāsa,	281
Darpana, . .	127	Dvaita parisishṭa, ..	186
Dasaputra, . .	267	Ekadāśī, ...	210
Dattatreya,	163	Ekaha, ...	6
Dattātreya Tantra, .	163	Ekāhīnām Paddhati, ...	6
Daya-bhaga, 154,	297	Gadadhara, ...	267
Dayabhāga viveka,	154	Gadadhara Bhāṭṭa, ...	177
Dehrinapala,	302	Gaja sutra,	111
Deradīva Mīra, ...	140	Gaja sutra-vyākhyā, ..	111
Devadāsa prakāsa,	140	Ganapati, . .	182
Devadatta,	127	Gāṅgabhakti-taraṅgini, ..	152
Devagiri, .	178	Gāṅgadhara,	217
Devanatha Thakkura, Tar-		Gāṅgā, 81, 174, 185,	

	Page		Page
Gopalaji,	111	Haris chandra charita,	215
Gopalarāma rūpa Nandisvara Acharya, . .	70	Harita,	9, 88
Gopalendra Sarasvati,	109	Harita -vulutā,*	89
Gotama,	193	Harivansa Kavi,	271
Govardhana,	100	Hastinatha,	10
Govinda,	0	Harivallabha,	127
Govindachandra Deva,	142	Hemādri,	216
Govindadāsa,	10	Himalaya,	39, 57
Govinda Jyotirvit,	214	Hridayanātha Sarma,	200
Grihestha ratnakara,	242	Hridayadhara Bhatta,	142
Grihya paddhati,	207, 236	Indra,	205, 254
Grihya sūtra	185, 207	Indradatta Upādhyaya,	80
Grihya sūtra vivarana,	203	Indrapati Mahamahopādhyaya,	281
Gudha phakka prakāsa,	89	Is varakrishna,	125
Guhaka,	1	Jagadbandhu Sarma,	200
Gunankara,	276	Jagaddhara Mahamahopādhyaya,	287, 304
Haladhara,	259	Jagannatha,	109, 193
Hall, F E 76, 107, 117, 119, 145 204, 289,	202	Jagannatha A srama,	292
Hālyudhi,	225	Jagannatha Mahamahopādhyaya,	188
Hanuman,	27	Jagannatha prakāsa,	140
Hanumannataha,	27, 29	Jālās ayotsarga vidhi,	14
Hanumanānataha dipika,	29	Janakinatha Bhatta	
Haralata,	259	charya Chudamani,	170
Hari,	9, 25, 297	Janmashtami,	210
Haribhakti dipikā,	189	Jaimini	48, 106
Haricharana Puri,	105	Jataka tilaka,	212
Harihara	161	Jayadeva, 103 203, 223, 225,	209
Harihara subhasita,	164	Jayadeva Misra,	83
Harilala,	233	Jayalashmi,	271
Harinarayana,	90	Jayarama Nyayapanchānana	189
Harinarajana Mahārāja,	202	Jayaratha,	74
Harinatha Mahamahopādhyaya	230	Jīmutavahana,	154, 297
Harirama,	262		
Haris chandra,	215		

	Page	
Kusumanjali vivaraṇa, .	189	Mahasāndhi vīgrahika,
Kusumanjali vyākhyā	87	Mahesa Kavi,
Lakṣmana Arya .	9	Mahesa Thakura Mahā
Lakṣmana Sena 169,		mahopādhyaya,
200, 300,	302	Mahesvara Mīra Maha-
Lakṣmi 9,	260	mahopādhyāya, .
Lakṣmīdhara, 142,	209	Maitreyopanishadsloka,
Lakṣ Thakura,	272	Maṭṭi Upanishad,
Lilavati śikṣā, .	224	Makarandapāla,
Liṅgārāṇa chandrikā,	267	Mandukyopanishadslo-
Laugakṣi, .	106	ka
Mackenzie, Colonel,	11	Mandukya Upanishad,
Madhava Acharya, 93,	108	Malava,
Madhava Jyotirvat,	211	Manasollasa 81,
Madhava Mahamahopā-		Manasollasa vṛttanta,
dhyaya, 101,	100	Manasollasa vṛttanta vi-
Madhusudana Mīra		laka,
Mahamahopādhyaya	281	Mantrārtha dipikā,
Madanamanohara Mahā		Manu, 33, 220,
mahopādhyaya,	209	Markandeya,
Madhusūdana Mīra	28	Markandeya Purāṇa,
Madhusūdana Thakura		Martanda vallabha,
83, 106,	225	Māsa mīmāṃsā,
Madhusūdana Mahamahopā-		Matya purāṇa, 33,
		Mavura Blatta

	Page		
Sanmisra, . . .	186	Siva, .. 19, 23, 34, 39,	
Santikalpa-pradīpa, .	275	42, 48, 50, 64, 68, 77,	
Sānti-ratna, . . .	270	95, 78, 93, 129, 163,	
Saradā-līlaka, .	20	260, .	
Saśiraka-mīmāṃsā-nyāya- saṅgraha, . . .	280	Siva Bhatta, .. 23, 196,	
Sarvadarsana-saṅgraha, .	158	Siva-gītā,
Sarvadars'ana-siromani, ..	158	Siva-mahātmya-khanda,	
Sāstrasiddhānta-leśa, .	145	Siva Sūtra,
Sāstrasiddhānta leśa-vyā- khyā, . . .	145	Sivaramendra Yati, ..	
Satanika, . . .	31	Skanda,
Sati Devi, . . .	23	Skanda-purāna, 30, 39,	
Satrughaṇa Mahāmahopā- dhyaya, . . .	261	42, 48, 50, 53, 57, 59,	
Satyabhāmā, . . .	205	62, 64, 67,
Satyopakhyaṇa, ..	1	Smṛiti-bhāṣaka,
Saura-bhāṣhya, . . .	147	Smṛiti-dīpika,
Saura-saṁhita, ..	48	Smṛiti-kala-taraṅga, ..	
Sāyana Āchārya, . . .	117	Smṛiti-kaumudī, .	
Seshabṛishṇa Pandita, .	90	Smṛiti-paribhāṣa, ..	
Setubandha, 300, 301		Smṛiti-sāra,
Siddhānta, ..	178	Smṛiti-sāra-samuchchaya,	
Siddhānta-kaumudī, . . .	69	230,
Siddhānta-kaumudī-gūḍa- phakṣika-prakāsa, .	69	Smṛiti-tattva-viveka, ..	
Siddhānta-sārvabhauma, .	171	Soma Bhaṭṭa,
Siddhānta-siromani, . . .	178	Soma Mīra,
Siddhānta-sundara, ..	66	Somakarma-pradīpika, . . .	
Siddhānta-tattva, . . .	188	Soma Sarmā,
Siddhānta-tattva-viveka, 178, ..	201	Soma-siddhānta, .	
Siddhasvara Yogivara, ..	262	Sphoṭa-chaṭaka, ..	
Sūtra Saṁhita, . . .	131	Sphoṭa-vāda, ..	127,
Siromani, . . .	153	Srāddha-chintamāni, . . .	
Śrīsubodhinī, . . .	214	Srāddha-chintamāni-bhā- va-dīpika,
Sitikantha, . . .	92	Srāddhadarsa, ..	
		Srāddha-kalpa, ..	
		Srāddha-kāśikā, ..	
		Srāddha-pradīpa, ..	
		Srāddhendu,

	<i>Page</i>		
Trivikrama Sūri,	151	Vallāla,	...
Tulajā,	57	Vālmiki,	1,
Turajī,	57	Vāmadeva,	...
Turajī-māhātmya,	57	Vāmadeva Upādhyāya,	...
Tvaritā,	57	157,	...
Tvāshṭrā,	31	Vaṇśadhara,	...
Udayana Acharya,	87,	Varddhamāna Mahāma-	...
180, 273, 284,	289	hopadhyāya,	160, 168,
Uddyotakara,	207	184, 197, 207, 225, 273,	...
Ujjain,	68	Varnaratna-dīpikā,	...
Uktha,	113	Varuna,	...
Uktha-paddhati,	113	Vasantarāja,	...
Umā,	68	Vasāntarāja-ṭīkā,	...
Umāpati Bhāṭṭa Sūri,	121	Vāsavadatta,	...
Umāpatidhara Upadhy-	...	Vasiṣṭha,	77,
āya,	205,	Vasiṣṭha-siddhānta,	...
Upadesa-ratnamālā,	114	Vasiṣṭhopapurāna,	...
Upadhyaya,	191	Vāsudora,	...
Urdhvaśāmnāya Tantra,	38	Vasudeva Dīksita,	...
Uttara-khanda,	95	Vaṣeṣvara Mahāmaho-	...
Vachaspati Miśra,	149,	pādhyā,	...
165, 166, 202, 231,	296	Vaṭuka-bhairava,	...

चित्रकूट महापुण्य पर्वतानां हि सुन्दर ।
 बाल्मीकिश्च महातेजा न्यवमृदमन्ततर ॥
 दर्शनार्थं मुनेस्तस्य मार्कण्डेयो महाभुनि ।
 आजगाम विरामुर्हि चित्रकूटालय मुनि ॥

End

किं मया वञ्छा याच्य सर्वपुण्यफलनिदः ।
 व्यासप्रसादाब्जानामि श्रीरामद्वयया तथा ॥
 इत् पर महारम्य विवाहचरित शुभ ।
 वर्णयामि महापुण्य श्रोतृणामग्रमोचन ॥

Colophon इति श्रीमत्यापाङ्गाने सूतशौनकमुवादे एकानपञ्चाशत्तमोऽध्यायः ।
 समाप्तश्च द् पूर्वोऽहं ।

विषयः । १-१० अध्यायः,—सूतेन भद्र शौनकादीनां भवादकथनं । बाल्मीकिसन्दर्शनार्थं
 मार्कण्डेयस्य चित्रकूटमग्नविवरणं । तत्पुत्रता बाल्मीकिना रामचरित्रवर्णनं । रामस्य
 बाललीलावर्णनव्याजेन सप्तवर्षाणि कौशल्यादिभिश्च भूरागतस्य वसिष्ठस्य सप्तवर्षा-
 विधानादिकथनं । श्रीरामलक्ष्मणादीनां विष्णुशपादिरूपणं कौशल्यादिभिश्च दश-
 दर्शनदृष्टान्तकीर्तनम् । एकदा कौशल्याधात्रिकायां कैकेयीमन्दिरगतस्य दशरथस्य
 समीपे रामनयनदृष्टान्तकीर्तनं । कैकेय्या रामाभिनन्दनादिप्रकारकथनम् । मन्थ-
 रया सह कैकेय्या भवादकथनं । तत्र विस्तरेण कैकेय्या विवाहदृष्टान्तकथनं । दश-
 रथस्य सत्यपि अन्तःपुरगते तस्या गिरिरामनुरागकारणकथनम् । नारदन सह दश-
 रथस्य भवादकथनं ।

११-१६ अध्याये,—यागिन्यां भद्र कैकेयराजमहिष्या भवादकथनं । गर्भेण सह
 दशरथस्य भवादकीर्तनं । तत्र अजातपुत्रेण दशरथस्य कैकेय्याद्येत पुत्रो भविष्यति
 तस्मै राज्यं दास्यामीति प्रतिज्ञाकरणदृष्टान्तकथनं । भद्रुद्गादिभिश्च कन्दुकेन ताडि-
 ताया मन्थराया अभियोगार्थं दशरथसमीपगमनं दक्षध्ववर्णादिकं । लोमशशक्त-
 मन्थराचरितकीर्तनं । तस्या पूर्वजन्मनि विराचनाभिधानस्य दैत्यराक्षस्य कन्यात्वं
 कथनादिकं । तथा विप्रलतानां क्रतुभुजा दुरवस्थादिवर्णनम् । पराशरस्य बाल्मी-
 किनो रामचरितपाठकथनं । दशरथोद्दृश्यतस्य रामस्य विस्मरता रूपवर्णनं ।
 तीर्थदर्शनार्थं सर्वेषां देवानां भारतभूमावागमनदृष्टान्तकीर्तनं । तत्र पैलास्या-
 पुरतः पुरन्दरेण तदृष्टान्तकथनम् ।

१७-२० अध्यायः,—सावित्र्या पुरतो विधातुरयोधादिमाहात्म्यकथनं । तत्र न-
 दृष्टान्तकथनम् । निशपण्य योधायाः ग्रामादिवर्णनं । श्रीरामसन्दर्शनार्थं प्रज्ञादी-
 दशरथपुरप्रवेशदृष्टान्तकीर्तनं । रामस्य विचित्रवान्यक्रीडादिवर्णनं । रामदक्षा-

शङ्खुलीसाकर्षयतो भूषणनामकस्य काकस्य हत्तान्तकीर्तनम् । भूषणहृतरामसो-
कीर्तनम् । दशरथस्य शत्रुपुत्रे विश्वावधुनामकस्य गन्धर्वराजस्य सतीतालापेन
मोहितानां रासचन्द्रादीनां चेष्टादिवर्णनम् । कैकेया आदेशेन भरतस्यानपूर्वकं
दशरथेन हृन्मृदसि विश्वावसुचेष्टितप्रकाशकपञ्चैकं सह बाणनिक्षेपादिविवरणम् ।
गन्धर्वहृतमोहनादिना दशरथादीनां धान्तिवर्णनम् ।

६८-४९ अध्याये,—एककलाया हत्तान्तकीर्तनम् । एककलानीरर्षिचये वसिष्ठादम्-
प्रवेशविवरणकथनम् । वसिष्ठस्योपदेशेन तयोः कलायनामकयामगमनानन्तरं तत्र
तपस्यादिवर्णनम् । तयोः यशोदानन्दरूपेण गोकुले जन्मभावेति कथनम् । राम-
नवमीव्रतमाद्यामृकीर्तनम् । अगस्त्यादमवर्णनम् । तस्य तपस्यानुष्ठानप्रकाशकयाम-
थगस्त्यान्नरामनवमीव्रतानुष्ठानप्रकाशकीर्तनम् । तत्र मयकान्तरदेशस्थाना पञ्चपापि-
नामपाख्यानकथनम् । विश्वरत्नं रामस्य योगच्छलीलावर्णनम् । दशरथहृतमृद्वह-
सोत्तकीर्तनम् । दशरथस्य पुत्रे भरत्या निजजन्महत्तान्तकथनम् । चारुचन्द्र शत्रुनाश-
सुकृष्ट विजयप्रभृतिरामचन्द्रवयस्यकथनम् । रामचन्द्रादीनां कन्दुककर्तादिवर्णनम् ।
तेषां धनुर्विद्यादिशिक्षाकथनम् । कैशोरलीलावर्णनम् । नाविकस्य प्राशनया रामा-
दीनां मदिपचननाथं प्रयाणहत्तान्तकथनम् । त्यक्तमादिपक्षस्य विश्वाभिधानस्य
गन्धर्वराजस्य रामसोवकीर्तनम् । एकदा मृगयार्थं गच्छन्मध्ये पवित्रस्य रामस्य
करस्यर्ममात्रेण वन्धीकदेहं परित्यज्य डिण्डिरनामकस्य किरातस्य आत्महत्तान्तकथन-
मुत्तेन सह रामस्य मृद्विषयस्थापनादिविवरणकथनम् । वनगमनावर्णनम् । रामनय-
स्येन विदूयकेषु वसन्नावर्णनम् । रामचन्द्रादिहृतवसुन्तोत्सववर्णनम् । भरतहृत-
मिहृदनहत्तान्तकथनम् । मिहृस्य पूर्वहत्तान्तकीर्तनम् । ऋष्यशृङ्गायायमगमनविवरण-
कीर्तनम् ।

No 1724 तैत्तिरीयश्रुतिवार्त्तिकम् ।

Substance country made paper, 11 x 5 inches. Folia, 46. Lines, 10
on a page. Extent, 1,057 ślokaś. Character, Nagara. Date, ? Place
of deposit, Nashipura, Zila Murshidabad, Babu Jagannathaprasada Gupta.
Appearance, old. Verse Correct.

Taittiriya śruti vartika—A dissertation on the theology and philo-
sophy of the Taittiriya Upanishad. By Sures'a Achārya. The work
belongs to the Vedānta School of Philosophy. The author's name is
incorrectly given in the codex, it should be Sures'vara Achārya.

Beginning श्री नमो गणेशाय ।

सत्य ज्ञानमनन्तमेकमुक्तं ध्वस्तान्धकारं परं
निर्द्वैतं हृदि पद्ममध्यजित्तयं निशेषधीमाचिणं ।
वेदान्तोपनिषदभोधविषयं प्र-११या योगिना
भक्त्या तं प्रणिपत्य वेदगिरिभो वक्ष्यामि सद्वाचिकं ॥
यस्यैव सकलान्तेन्दुकिरणप्रख्यैर्यगारश्मिभि
र्यत्तं यथ लपास्तुता परब्रह्मस्यो दिप्तं दुःखिनां ।
यदाहीकुलिगावयनेभक्तयः पेतुर्द्विगुणार्थिका
भक्त्या पूज्यतमं प्रणम्य तमहं तद्वाच्यमीनो यतो ॥
तैत्तिरीयकसारस्य मयश्चायं प्रसादतः ।
विम्पशार्थं वचीनां हि व्याख्येयं सम्प्रसीदत ॥ इत्यादि ।

End

तैत्तिरीयकसारस्य वार्तिकस्य तमुक्तम् ।
मन्त्ररीन्द्रप्रणीतस्य भाष्यस्यैतद्विवेचनम् ॥
मुमुक्षुसार्थवाद्दस्य भवनामभट्टस्यो यते ।
श्रिययकारं तद्भक्त्या चतुरेणार्थो मद्दार्थवित् ॥

Colophon इति श्रीचतुरेणार्थविरचितं तैत्तिरीयकमुक्तवार्तिकं समाप्तम् ।

विषयः । पद्मेन तैत्तिरीयकोपनिषदो व्याख्यानम् ।

No 1725 प्रपन्नदिनचर्या ।

Substance, country made paper, 12½ x 5 inches Folia, 6 : Lines, 9
on a page Extent, 111 s'lokas Character, Nāgari Date, ? Place of
deposit Nashipura, Zila Murshidābad, Bābu Jagannathaprasada Gupta
Appearance fresh Prose : Correct

Prapannadina charya —A manual of the daily religious duties of
the Vaishnavas of the Rāmanuja School : Anonymous

Beginning श्रीमते रामानुजाय नमः ।

श्रीगणारक्षपाथप्रपन्नश्चनस्यता ।
दिनचर्या निरूपयैरपमोय्या निरचयत ॥

यथास्यां लीलाविभूत्या प्रपन्नवीक्षणो निरन्तराचार्योभित्तविरत कैङ्कर्य-
वरातिशयेन अथरयासे समुत्थाय गुरुपरम्परापूर्वकमित्यादि ।

End अथ लक्ष्मीनाथसमारम्भमित्युक्त्योक्त एव प्रमाणोक्तिरने । इति ।

Colophon इति प्रपन्नदिनचर्यो समाप्त ।

विषय । रामानुजसम्प्रदायवैष्णवानां दैनिकोपासनादिप्रकाररूपन ।

No 1726 त्रिकाण्डचिन्तामणिः ।

Substance, country made paper, 13½ × 5 inches Folia 250 Lines, 10
on a page Extent, 8092 stolas Character, Bengali Date, Sk 1742
Place of deposit, Nashipura, Zila Murshudabad, Babu Jagannathaprasáda
Gupta Appearance, new Prose Correct

Trikaṇḍa chintamani — Annotations on the *Trikaṇḍa-sésa* lexicon
of Amara Sūtra By Raghunátha Chakravarti, of the village of Srí-
mantaśra

Beginning नना मिरीमचरत्तामुजमाकतथ तन्नाति तन्वविदुर्वा रघुनाथनामा ।

वीक्ष्यवक्त्रमहामतिमप्रियोमादीरसनेति विमतामरकापटीका ॥

याचे विधाथ विनथ छतिनोऽस्मेतदुष्यं मया यद्विद्व गगनविद्वदुक्त ।

शास्त्राण्य सम्यग्यथानपरे छतत्रैर्मास्यमथ छपया परिदृश्यमेव ॥

धन्वादेभ निषिद्धविप्रविद्यताथ अभिमतदेवताममकारेण धर्ममुपादयन मेव-
वैष्णववैदान प्रवर्तयितु मिथ्याविचार्यै चादौ निवर्तति । यस्मति ।

End सयमेव काम इत्यादिप्रयोगाथ । पुस्तकमित्यादिकमूह्य ।

मम गुरुणां प्रविचार्य यन्मादाल क्य तन्नाति थ काविदाना ।

यतां मुदे वीरघुनाथशस्या त्रिकाण्डचिन्तामणिमातनाम ॥

Colophon इति श्रीभाग्यलघारपामनिव विदीरघुनाथचक्रवर्तिछवविक्त्रचिन्तामणायमर-
कापटीकस्यां लिखादिमहद्वचमविवरथ । समाप्त्यद्व पुस्तक । शकाब्दाः १७४५ ।

विषय । यमरकोषदाप्ताम । मथ निषिद्धकावशासकवादम अपूर्वैर् निमित्ता टीका ।

No. 1727. सोमकर्माप्रदीपिका ।

Substance, country-made paper, 10 × 4 inches. Folia, 156. Lines, 7 on a page Extent, 2,509 ślokaś. Character, Nāgarī. Date, ? Place of deposit, Nashipura, Zila Murshidabad, Bābu Jagannāthaprasāda Gupta. Appearance, very old Prose Correct.

Somakarṇa-pradīpikā—A guide to the performance of sacrifices with the Soma beverage. By Rāma.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः । अघ्राजोऽग्निचितो नना विद्याकरुरो पदे ।

राम पदतिमाधत्ते सोमकर्माप्रदीपिकाम् ॥

तत्र दग्धैर्होमाभाविष्ठा वसन्ते होमेन यजेत । अथ सोपमृतमेमो द्विपुत्र-
सोमपीथी, आधामसमन्तमेव होमेन यजेत । अद्विपुत्रपीथी अनुप-
मृतमेमो वा आधाप दग्धैर्होमासपूर्वकं यजेत । इत्यादि ।

End. अथैव वाचयति नमो वक्षणाय पाश दत्ति प्रथमं मूलावध्या प्रायत् + + + +
निष्ठानामे + मन्त्रैर्वा । अवधयेद्वा निष्ठानयन् + + त्यागस्त्यागवचनात् । तत्र
गार्हपत्यं स्थापयदिति शम् । अन्यसङ्ख्या १८०० ।

विषयः । सोमयामप्रयोगकथन ।

No 1728. एकाक्षानां पद्धतिः ।

Substance, country-made paper, 10 × 4½ inches. Folia, 10. Lines, 10 on a page Extent, 1,168 ślokaś Character, Nāgarī. Date, ? Place of deposit, Nashipura, Zila Murshidabad, Bābu Jagannāthaprasādī Gupta. Appearance, very old Prose. Correct

Ekāhānām Paddhati.—A manual for the performance of ephemeral or Ekāha rites Anonymous

Beginning. ॐ नमो गणेशाय । अथैकाक्षानां पद्धतिर्लिख्यते । तत्र उपसर्गने पूर्वपक्षे पुण्याहं प्रतिपदि वा शोभने नक्षत्रे अनुकूले चन्द्रे वा एकाक्षा दीक्षां भवन्ति । तेषां मन्त्रादेरे एका दीक्षा निषो वा चतस्रो वा द्वादशो वा अपरिमिता वा दीक्षा भवन्ति निष उपसर्गः । इत्यादि ।

No 1730 बुधरञ्जनी ।

Substance, country-made yellow paper, 13 X 5 inches Folio, 35
 Lines, 6 on a page Extent, 841 slokas Character, Bengali Date, ?
 Place of deposit, Nashipura, Zila Murshidabad, Babu Jagannáthprasad
 Gupta Appearance, fresh Prose Correct

Budharanjani —Annotations on the difficult passages in the 10th
 book of the Bhágvata Purána By Vasudava The work is not com-
 monly known

Beginning नत्वा छण्डपदद्वन्द्वं वासुदेवेन यत्नतः ।

क्रियते दशमस्कन्धटीकेषु बुधरञ्जनी ॥

छण्डावतारचरितप्रवचनानिर्दिष्टम् ।

अज्ञानुवादेनोक्तुयाद्राज्ञा शृण्वन्ति तत पुनः ।

यद्यपि जवनखल्वे सूर्यवश्वर्षजान्कार कामवश्यसेव, तथापि सौमवश्वे वीर्यव्या-
 वतारान् तस्य प्रधानमात्रं प्रथमत उपन्यास । अर्थवर्धितवान् प्राम्भावो वेति ।
 उत्तरवश्वानामिति पाठे सूर्यवश्वे पूर्याः सौमवश्वाय उत्तरा । तथा च
 सूर्यवश्वाना श्रीरामाद्यवताराणां चरितं कथितं सौमवश्वानां कथयेति ।
 यदे सप्तर्षीश्रीकृष्ण द्वादश धर्मशीलस इति पठ । तथागेनावतीर्णस्य विष्णो-
 र्वीर्याणि शृण्वन् । ननु छण्डसु भगवान् स्वयमित्युक्तवान् कथमग्नेनेति सङ्-
 गतः । अथ स्तमी, प्रतीत्यभिप्रायेत्येति । केचित्तु प्रतीतिं श्वाति । पुराणा-
 म्पु अश्ववतारवचनात् । परीक्षितं प्रतीत्यभिप्रायेत्यर्थे । तथा च शौनक
 प्रति स्मृतम् कथनम् । छण्डसु भगवान् स्वयम् । न तु परीक्षितं प्रति शक्यं वचनम् ।
 तत्र । प्रथमस्कन्धावधि शकमुत्तमं परीक्षितवचनात् । अथ गुरव । ये अग्नेन
 प्रवान इति शकसम्बाधनम् । इत्यादि ।

Eud. स्तमी तु अद्यतनं चतुः । यदाद्यतं पीतमेव । तथा च कम्पकाल श्रीकृष्णेन
 पीतमिति साव । तथा च वामनपुराणे । साक्षापि मातृकं सुतं पर्यङ्कं स्तनं
 पायिनम् । इति वचनात् ।

Coleophon इति स्फापीतितभाऽध्यायः ।

विषयः । श्रीमद्भागवतदशमस्कन्धस्य विषमस्कन्धीयव्याख्यानम् ।

No 1731 प्रपञ्चामृतं वा रामानुजचरित्रं ।

Substance, country made paper, 13 × 4 inches . Folia, 290 . Lines, 7 on a page . Extent, 5,752 sTukas . Character, Nagara . Date, Sx 1861 . Place of deposit, Japharaganya Bada Akhda, Zila Murshidabad, Gopaladasa Mahanta, Appearance, fresh . Verse Generally correct

Prapananamrita alias *Ramānija-charitra* . A legendary life of Ramānija, the great Bhakta reformer, and founder of the dualistic school of the Vedantists . The name of the author of the work is not apparent, nor have I any means of making a guess as to his age . The work extends to 90 chapters . It opens with a scene in Vaikuntha where Hari, anxious to promote the translation of mankind to his favourite region, desires Phanirāja or Ananta to descend on earth as a saviour . The scene then changes to the village of Bhutapuri in the district of Tondula, three Yojanas to the west of the eastern sea . There lived a pious man of the name of Kesava of the Harita family . He once celebrated a rite during a lunar eclipse, praying for a son . The prayer was granted . Ananta informed him in a dream that he would himself become the son of the devotee, and assume the name of Ramanuja . In due course the son was born, and named Lakshmana Arya with the alternative name or title of Ramanuja . On his 16th year, the boy was married to a maiden named Rakshāhamba . Soon after this marriage he lost his father, and repaired to Kanchipur, where he placed himself under the tutelage of one Yādava, a renowned scholar .

While he was at Kanchipur, the daughter of the king was possessed by a Brāhman devil, whom none could drive away . Yādava, with his pupils, went to see her, and on her being touched by the feet of Rāmānija, the devil departed . This pleased the king greatly, and he loaded the youth with rich presents . Soon after, his uncle (mother's sister's husband), Govinda came to the place to carry on a polemical disputation with Yādava . The uncle and the nephew took one side of the question mooted and the teacher the other, and the result was a breach between them . The teacher also coveted the wealth of the pupil, and so the latter, by the advice of his uncle, went away to Prayāga . In the way, when passing through the Gonda forest, he was very much overpowered by fear, when Hari, the lord of Hastigiri, and his consort Lakshmi, assumed the form of wild hunters, and advised him to go back to

Kāñchipur On his return he was reconciled to his teacher, but after a time he was induced to become the pupil of a Sannyasi named Yamunā Arya who then dwelt at Srirāṅga, and there he also contracted a friendship with one Purna Achārya.

On the death of Yamunā Arya, he returned to Kāñchipur, and compiled his great work the *Sribhāṣya*, a commentary on the Vedānta Sūtras of Vyāsa. Here, on one occasion, his wife Rakṣhakāmbā quarrelled with the wife of Purnācharya, and Rāmānuja, taking the side of his friend, sent his own wife away to her father's house. At the same time he himself became a Sannyasi of the Tridandi sect and established a monastery (maṭha) at Kāñchipur, and there he consecrated an image of Hastinātha. The people now gave him the title of 'Yatirāja,' and his reputation spread far and wide.

On one occasion his former tutor Yadava came to see him, and, in the course of a long disputation, was so completely overcome, that he became a pupil of his pupil, and forsaking the world, became a Tridandi under the name of Govindadāsa.

From this time forward Rāmānuja was engaged principally in disputations with learned pandits of Southern India who came to him for the purpose, and in making disciples. Among his antagonists there were a few Buddhists but the bulk of them were Śivites. The Chola king of Srirāṅga was one of those whom he converted, and made one of his ardent supporters.

He devoted also much time to travelling and the following are the places he is said to have visited, viz., Dvārakā, Mathurā, Śālagrāma, Śāketa, Vadarikāśrama, the Naimisha forest, Vrindāvana, Saradapīṭha, Jagannātha, Chitrakūṭa and Delhi (whence a Delhi princess is said to have gone away with him as his disciple, and in love with a pupil of his) and most of the leading towns of Southern India.

Rāmānuja is said to have established 72 principal maṭhas, dedicating in each the image of his tutelary deity. Among these, the image established on the Yādava Hill, was the consequence of a dream, in which Viṣṇu inspired him to put up a figure of Nārāyaṇa. This image was consecrated on the 11th of the waxing moon in the month of Chaitra of the Śaka year 1012 = 1090 A. D.

He lived to the age of 120 years, and died on the 10th of the waxing moon of Māgha. Most vexatiously however, the year of death, is not given.

The following are the works he is said to have written (1) *Srībhāṣya*, a commentary on the Vedānta Sūtras, (2) *Vedāntadīpikā*, the essence of the Vedānta, (3), *Vedāntasāra*, the elements of the Vedānta, (4), *Vedārtha-saṅgraha* or the true meaning of the Vedas, (5) *Gītā bhāṣya*, a commentary on the Bhagavad Gītā, all these works are still in existence

The concluding sections (76 to 90) of the work give brief notices of the immediate successors of the reformer, from which it would seem that the work was not written until 150 years after his death. The followers of Rāmānuja are known by the name of 'Śrī Saṁpradāyis,' and their number is very large in the south

It is to be regretted that the work, though very detailed, does not give the year of the pious Yati's birth or death, but the fact of his establishing an image of Nārāyaṇa in Śaka 1012 = A. D. 1090, about the close of his life, would suggest the idea that he lived all through the eleventh century. On this subject I quote the following from Wilson's account of the Vaiṣṇava

"The *Śrīrī Kālā Tarīṅga* places the date of Rāmānuja's appearance in Śaka—1019 or A. D. 1127. A note by Colonel Mackenzie on an inscription, given in the Asiatic Researches IX. 270, places the birth of Rāmānuja in A. D. 1003. Various accounts, collected by Dr Buchanan, make it 1010 and 1025 (Buchanan's Mysore 2, 80) and 1019 (ibid 3, 413). Inscriptions make him alive in 1128, (ibid) which would give him a life of more than a century; according to Col. Wilks, in deed (History of Mysore 1, 41 note and appendix), he was alive in 1183. The weight of authority seems to be in favour of the more recent date and we may conclude that he was born about the end of the eleventh century, and that the first half of the twelfth century, was the period at which his fame, as a teacher was established.

Beginning श्रीमते रामानुજ ચ ૪૪ ।

काशिकाभ्ययगधूतं काश्याग्रतमाग्रं ।
 यमिंदाचार्यतनय रामानुजगुरुं भजे ॥
 नाधीतानि च शास्त्राणि न ह्यस्य गुरुपूजनं ।
 यस्यामि हृदया विष्णोरनुमृदुल्लसु देशिकाः ॥
 इन्दिरारमणं देवमिभगैलमिवाधिने ।
 विवस्त्राकोटिचक्रार्म देवराजमहं भजे ॥

End.

अलि वैकुण्ठमगरं सर्व्वलोकेषु विद्युतं । इत्यादि ।
 गोदा शठारिपरकालमुखादिमिदैनार्याय्यं पामुनयती सरकूतनाथैः ।
 सार्धं जगत् कवचया कलिदोषजुष्टं व्याधीनरङ्गमितुषा सकर्म ररत्न ॥
 गोदाशरिषं ह्यमहद्विचित्रं समस्तमन्त्रसंपूर्णपार्षं ।
 शूलमि ये भक्तिपुता पठन्ति सन्मङ्गलाखे मततं भवेयु ॥

Colophon. इति श्रीप्रपन्नाग्रते रामानुजचरित्रे भट्टाचार्यवेदान्तिसंवादे गोदारङ्गेयरकल्याणं
 नाम अवतित्तमोऽध्यायः । इति प्रपन्नाग्रतं समाप्तं । संवत् १२६१ ।

विषयः । १ अध्याये,—एकदा वैकुण्ठमदने लक्ष्म्या समुपास्यमानस्य “कीमोपायेन वैकुण्ठ-
 मिमान् लज्जन् नृपाम्यहमिति” चिन्तयतो हरेः पुरताः समुपस्थित फणिराजं
 समुद्दिश्य पुरा किल लोकभरतुल्यया गया शङ्खचक्राद्याधुषानि निष्कन्दमादयष
 प्रेरिता, तदधुना भवानपि भूसावयतीर्य्यं लोकान् रक्षितुमर्हतीति समादेशार्दि-
 कथनं ।

२ये अध्याये,—पूर्व्वसागरस्य पश्चिमतीरे योजनचयैश्च व्यवहिते मोक्षीरमण्यले भूत-
 पुरीति नाम्ना प्रसिद्धा पुरी आसीत् । तत्र चारीताम्रच केशवनामकः कश्चिद्
 भागवतोक्तमोऽनपत्यतया गिरया निर्बेदनापन्नः प्रतिपद्यति स्म । अथैकदा सभा-
 र्य्योऽसौ चन्द्रयक्षकाले भगवन्ममुद्दिश्य दृष्टिं चकार । भगवानपि तथेव्याया
 प्रसादसमुपगच्छन् “अथ ते पुत्रो भविष्यामीति खल्वे तमेवमब्रवीत् । अथ श्रेयोऽपि
 चैवशङ्कपद्यस्या मत्पुत्रमेनावतीर्य्यै रामानुज इति समाख्यामधिजगाम । ततो
 लक्ष्मणार्य्योपरनामधेयस्य रामानुजस्य अन्यान्यधंकारानन्तरं षोडशे वर्षे रत्नका-
 म्यया सह विवाहकथनं । अथ पितृभरतोत्तर तस्य काशीपुरासनपूर्व्वकं धादप-
 नामकस्य विद्वद्वरस्य समीपे शास्त्राध्ययनकथनम् ।

३ये अध्याये,—अथ काशीपुरेभकुमारी शङ्कराचरोपपद्मनामपुत्रस्य तदुपब्रवशान्त्यर्थं
 यादवस्य सह शिष्यशैलेखन गयनमल्लनार्थता च । अथ रामानुजस्य चरणस्पर्श-
 साचेष्ट अल्लमिनोऽयं प्रह्लादाद्य इति विश्राम राजा तस्मै सुवर्णराशिं प्रददौ ।
 अकिंय समये रामानुजस्य मातृसखीयो गोविन्दमिधान काशीपुरे तेन सह मि-

विषयः । लिप्ता यादवस्य समीपे गच्छार्थं चिन्तयन् तस्यौ । अथैकदा यादवेन मत्पुत्राना-
दिभूतिवाक्यानि अपार्थक्यतया व्याख्यातावीत्याकलय्य तेन रामानुजस्य विवाद-
समञ्जसि ।

४-६ अध्याये,—अथासौ यादव स्नानिकमनागच्छतोऽपि रामानुजस्य गुणोत्कर्ष-
मपहमानस्तन्निघनेन च या भूय एव तं सधुराचरेण वशीकृत्य स्वाभीष्टमिदमे गिद्यै
परावृत्त्य च प्रयागमुद्दिश्य प्रचक्षाल । तत्र गोपशरण्ये गौविन्दस्य उपदेशेन तत्
पञ्चादिनस्यापि तस्य वसुधावतया स्वर्ग्यं भीतस्य ऋद्ध्याय्यं समवान् वल्लिगिरि-
नाथो लक्ष्म्यं सच व्याधिमिदुर्नवेनेन तत्र चाविर्भूय । सौऽपि तदनुप्रवेशेन पुन
काशीपुरं प्रत्यागमौ । अग्निश्रेव समये यामुनाचार्योऽभिधेयं कश्चित् मश्यामी रङ्गनगरे
निवासनकरोत् । स हि सर्वशुभचक्षणं चान्तकमेकं प्राप्नुकामं सर्वेषु देशेषु
मिथ्यान् प्रेरयामास । अथ ते रामानुजस्य प्रशस्तिमाकलय्य तत् सर्वं गुरवे श्रुत्वे-
दयन् । अचान्तरे गौविन्दोऽपि प्रयागात् प्रत्यगच्छन् कालवल्लिनगरे शिवमेकं
प्रतिष्ठाप्य नव उवाच । अथ काशीपुरं प्रत्यागतोऽसौ यादवो रामानुजप्रभावाद्
भीत एव शिष्यमुचन पुनरेव रामानुजस्य सच सप्य चकार ।

७-८ अध्याये,—अथ यामुनाचार्यो रामानुजदिदृशया श्रीरङ्गात् काशीपुरं प्रति
प्रययौ । तत्र कियद् र मत्वा वल्लिगिरिं दृष्ट्वा । तत्र लक्ष्मिणेन काशीपूर्णेन सच
मिलित्वा ततो निर्जगाम । अचान्तरे वल्लिगिरिनाथं वरदाभिधानं द्रष्टुकामो
यादवो रामानुजादिभिः मिथ्यै सच तत्र समापयौ । काशीपूर्णेन तद्दर्शनेन
आनन्दमाभासं यामुनाथ मेधा पतिचपमदान् । अथ सौऽपि रामानुजनैव्या
वृत्तं निषीय भूय एव श्रीरङ्गनगरं प्राप । एकदा रामानुजं तैलेन यादवस्य अश्व-
श्चनं कुम्भं तत्र तत्तत् 'कष्याम्य'मिति श्रुतेरपार्थं मिथ्यं नितरां मन्तापमविम्य च
विचारपरजिनेन तेन ततो वद्विष्कारितो वल्लिगिरिं जगाम । तत्र च काशी-
पूर्णोपदेशेन कैद्वय्येन वरदार्वनाया निरतो बभूव । अथ हत्तान्तिममुपपुन्य
यामुनाचार्यं निजनिर्दिष्टा स्तोत्रावली समर्प्य स्नानेवाभिन पूर्णाचार्यं तत्र
प्रेरयामास । तत्रैकदा वरदस्य पुरतः पथमानं तत्तत्तत्तत्पूर्णमिति मन्त्रा गृहीत-
मिदं केनेति जिज्ञासुः रामानुजः पूर्णाचार्येण तदा पथि भङ्गनेन सदापूर्णेन च
समं यामुनाचार्योऽदिदृशया रङ्गनगरमुद्दिश्य प्रचक्षाल । अथ यामुनाचार्योऽपि तत्-
श्रुत्यङ्गमाय कावेरीतीरपर्यन्तमाभासं तत्र देहत्यागेन स्वजनान् शेकमिथ्यै
निमज्जयादकार । अचान्तरे रामानुजोऽपि तत्रोपस्थाय रत्नजीविनं यामुनदेवं
पथ्यत्रैव तस्य तदानीन्तनाऽस्तित्वपदोचकारणं सकर्णवितर्कं श्रीमाध्यात्तनादिव
प्रतिष्ठाप्य तदपदोचकारणं च पुनः काशीपुरं प्रत्यागमाम ।

विषयः । १०-१२ अध्याये — रामानुजस्य काशीपूर्वस्य भोजनादिप्रमाणपर्यन्तम् । तदुपर-
मेन रामानुजस्य पूर्वाचार्य्यद्वयार्थं पुनरेव रङ्गमङ्गलम् । अथ पूर्वाचार्य्यस्य
पञ्चमकारदीप्तितो रामानुजः अस्तीति तेन सह सम्बन्धं प्राप्य तत्रा द्रविडानामा-
दीन अधीतवान् । एतदा कृत्वा ज्ञेयानामाकाङ्क्षे पूर्वाचार्य्यभाष्यया सह रचका-
भ्यां कञ्चन समजायत । अत एव कारणतः भयान्तरात् पूर्वाचार्य्यं भूय एव
रङ्गनाथं प्रतिपद्यते । रामानुजोऽपि रचकाभ्यां यतिराजो बभूव । अथैकदा
चक्षुर्निरीनाशमभ्यर्चयन् रामानुजस्युपेत्य कथिद्वा प्राप्नुवो कुभाषाभाषमा वि-
नापयत् 'मद्भूतं मय्यतमिति' तत्रागुञ्जत तत्र गत्वा च रचकाभ्यां निरुद्धो-
ऽभौ पुनरेव सत्त्वमीपमाजगाम । अथ विदितप्रमाणं रामानुजस्य 'भा विप्र-
सक्तिर्दं रोचमारुह्यते' वचनं ज्ञेयप्रदाय भूय एव सत्युरतो गच्छ, कथयस्व चेवं तत्र
पिष्टादृशं विवाहमहोत्सवा मयिष्यतीति कथिते विप्रसथा चकार । रामानुज
पत्नी तु तत् शुभा अव्ययमानन्दिता यमेन न भोजयामास । अत्राकर रामानुजो-
ऽपि क्षण्णमागत किमप्यजानन्निव यस्मीमुखात् सर्वं विज्ञाय तदुपाधेन तां पिष्ट-
वग्निं प्रेरयाचकार ।

१२-१४ अध्याय — अथ रामानुजा विगतभूततया उपपन्नार्थिकं सर्वं निश्चाय-
ं चक्षुर्निरीनाशाय प्रसादमुपलभ्य च विदग्धादिपक्षणा मञ्जरां चकार । अत एव
काशीपूर्वस्य सादरं श्रद्धाभाष्ये 'यतिराज' इति समाख्यान्तरमधिगम्य तत्र सठमामी
बभूव । समयेऽस्मिन् रामानुजस्य भागिनया दाशरथिहया अन्तर्भट्टतमय
कूरमायस्य चक्षुर्निरीनाशाय यतिराजस्य अन्तर्भट्टिनौ बभूवतु । अथैकदा
यादवाचार्य्यं चक्षुर्निरीनाशदर्शनार्थं रामानुजाश्रमं जगाम । तत्र हि मनुष्यजा-
त्यहितं रामानुजकलवटं दृष्ट्वा न प्रोवाच । भो किमिदमवैदिकमनुतिष्ठति
कुतश्च तत्रा गिर्गुणं प्रज्ञा मनुजतया स्थापितामत्यभिहितो यतिराजसदुत्तरदानाय
कूरमनादिदेव । योऽपि नृत्यादिप्रमाणैः स्वयं समर्थं यादव पराजिग्ये । ततश्च
काशीपूर्वस्य उपपन्नतया यादवाचार्य्यं मरणत्वेन रामानुजं कथितवान् । स च
तस्मै मञ्जरां दत्त्वा नाविन्ददास इति नाञ्चा आनुज्ञाव । अथ गायिन्ददासा
अतिवराम्यनुजया अतिथकसमुच्चयास्तं धन्यं निर्माय वैष्णवं लोकं प्रययौ ।

१६-२० अध्याय — अथ रामानुजाचार्य्यपत्नी वररक्षा रामानुजाश्रमार्थं चक्षुर्निरी-
प्रजगाम । तत्र चाभिनवप्रदर्शनादिना सन्नापिताद्वरददादभीष्टप्राप्तिपूर्वकं रामा-
नुजं श्रद्धालुं रङ्गमङ्गलं प्रत्यागम्य च रङ्गमायं तदुपदीचकार । अथ रङ्गनाथा-
दिभूतिद्वयसामुपार्थकं यतिराजस्यैव अवस्थितिचक्रं । अत्रावसरे रामानुजमातुल-
पुत्रस्य शैवधर्मरतस्य नाविन्दस्य बह्वटाद्रिवासिना श्रीशैलपूजनामधेयेन वैष्णवं

विषयः । यतिना सार्द्धं शङ्कार्योऽभूत् । तत्र पराजितस्य गोविन्दस्य सञ्ज्ञामपहृत्पूर्वकं श्रीशैलपूर्णचरणप्रथमकथनम् । अथ पूर्णोच्चार्योपदेशेन यतिराजस्य चरमतत्त्वजिज्ञासया गोष्ठीपुरमण्यद्वयस्य गन्वापि गोष्ठीपूर्णोच्चार्यादभीष्टमल्लब्ध्वा परितः प्रत्यक्षं तस्य गोष्ठीपूर्णोपदेशेन पुनस्तत्र गमनपूर्वकं सन्तार्यप्राप्तिकथनम् ।

११-१६ अध्याये,—यथा गोष्ठीपूर्णेन निषिद्धोऽपि रामानुजः केचिन्नतः कथया मासः । स ह्येतद्विज्ञाय तमात्रं च प्रोक्तम् । 'मो' कथय मुद्गदोषकरस्य किं फलम् ? रामानुजः प्राप्य जरकगममिति । गोष्ठीपूर्णं पुनराह एव ज्ञात्वा कथयता नन्दनुष्ठितम् । यतिराजप्रोक्तम्,—

'पतित्ये एक एवाह जरक मुद्रपातकान् । सर्वे गच्छन्तु भवता ह्यपदा परमपदम्' ॥ इति । निमग्न्येतत् गोष्ठीपूर्णं भित्तिरा प्रीतिमावहनं दर्शनरसं 'सन्नाथ' इति तस्य नामान्तरं विधाय व्याजहार,—अद्यारम्य लोकोऽस्मिन् वेद्यवदर्शनमिदं रामानुजाय्यसिद्धान्तमिति ज्ञातं भविष्यतीति । अथ दामरसि यतिवरस्याद्वयेन पूर्णोच्चार्यं सुतायां शृङ्गकर्णकरणार्थं तस्यां शय्यरास्येऽवस्थानसकारः । तत्रेकदा केचित्तन्मृतिविरुद्धार्थकारिणा वैष्णवेन सङ्घे विचारं स्वभजयश्चरौ भूय एव रामानुजस्य चरणवभ्युपेत्य वैष्णवदास इति नामान्तरं प्राप । अथ रामानुजपुत्रस्य सुन्दरवाद्यो मासाधरादीत्यादिप्रहरकथनम् । तत्र मासाधरप्रमुखात् रामानुजेन श्रुतकापाचार्य-कृतसंक्षेपगीतयोऽव्याख्यानप्रवणञ्च ।

१४-१७ अध्याये,—रामानुजस्य शयनपरचनाकथनम् । अथ रङ्गनाथसेवाश्रयापचारकारा बन्धनस्त्रिष्टाभा रामानुजमिधमार्थं तस्मै विद्याप्रदानं, तस्य च तत्परिपालादिकथनञ्च । अदैकदा यज्ञमूर्तंरिति अतः कटिस्त्रायावादी कृतसञ्ज्ञासोऽपि दिग्विजयार्थं प्रवर्तमानं सद्यः रामानुजनं शालार्थं कर्तुमग्नं रङ्गनाथमाज-गाम । स हि अष्टादशदिनानि यावत् शालार्थं कृत्वा रामानुजप्रभावेण विमुक्तोऽग्नौ तच्छिद्यतां लोचकार । रामानुजापि ब्रह्मनिर्गुणत्ववादनिरुधनमद्वैतवादादिविषयमस्तीतिपदिष्टं तं भूय एव शिष्टास्त्यादिकं प्रत्ययामास । अपि च तस्मै देवराज—देवमन्त्राद्य-मन्त्रायति नाम यद्य प्रदाय सङ्गन्धस्मिन् तं स्वामिन् चकार । अथ तत्र पुष्पाध्यनगरात् वैष्णवानामनन्ताचार्यादीनामगमनकथनम् । ततो रामानुजाश्च या देवराजो द्विविधभाषया ज्ञानभारप्रसयमारत्यभिधानं पञ्चदश चकार । तथा तदाश्रया अनन्ताचार्यो वेङ्कटसिरिगमनपूर्वकं तत्र हन्दावनं विधाय वट्टटे-प्रस्य रामानुज इति नामान्तरस्य कृत्वा सच वाद्यमकरान् ।

१८-२० अध्याये—अथ रामानुज वट्टटाश्रितमनपुरस्य वेङ्कटेशं समभ्यर्च्य दिगमुत्तरां गच्छामस्तु च यद्यिच्छतां दण्डहीनमती प्राप्य विवित्रमभवन्दत् ।

विषय । ततोऽसा अष्टमदशाष्टं याम प्राप्य वरदाचार्य्यभोगनामानौ स्वशिर्यौ विदित-
प्रहरी चकार । अथ यतिराजः केनाप्यपराधेन यज्ञेगमुखसम्दर्शनमविधाय वरदस्य
गृहं प्रययौ । तत्र अनुपस्थितेऽपि तस्मिन् सद्गुरुदृष्ट्या भक्त्यतिग्रहदर्शनेन स्वार्थं
सन्तोषमापन्नोऽसौ भोजनादिकं श्रधात् । सममन्तरं ततो वृद्धिगिरि प्राप्य काशी-
पूर्णादिभिः सह साधान्कारं विधाय च कापिलतीर्थंमुदिश्य प्रचक्षाल । तत्र
चौपरिस्थितोऽसौ कश्चित्कालमुवास । अथ तद्देशाधिपतिं विदुष्टदेवो रामानुजस्य
श्रियन्तमभ्युपगम्य तस्मै तोषरीरमष्टलादिधाममुपजहार । अतश्च यतिवरस्य दृवा-
चल-रङ्गनगरादिदृष्टान्तकीर्तनम् ।

११-१२ अध्याये—अथ यदा रामानुजेन वृद्धोऽनुदयोऽपि तस्मात्तुष्टपुत्रो गो-
विन्दो गार्हस्थ्या भाष्यनन्दनः, तदा तस्य श्रद्धासाधनप्रवृत्तस्य दृष्टान्तकथनम् । अथ
कूरेगमाजमन्त्रायस्य रामानुजस्य शारदापीठमगमनान्तरं तत्तत्त्वान् पण्डितान् वि-
जित्य ततो बौधायनछतमस्यसूत्रवर्णिपुस्तकमादाय रङ्गनगरं प्रत्यागच्छतस्य अनु-
गमिन् शारदापीठोपविबुधा वलादेव सत्पुस्तकं सद्गुरुं शारदापीठमध्यम् ।
तदनेमात्यर्थं विधादमापन्नस्य रामानुजस्य पुरतः कूरेगेनोक्तं, भगवन् ! मया
शुलु राविकालेषु तत् पुस्तकं तज्जतो हृष्टः, भवत्प्रपन्ना तत् सर्वमद्यापि हृदये
लिखितमस्मीति । एतच्छ्रुत्वा रामानुजो बौधायनवर्णिलिपिकरणाथ तस्मादिदेशम् ।
समनन्तरं रामानुजो बौधायनमतानुसारेण श्रीभाष्यं, वेदान्तदीप, वेदान्तसारः,
वेदार्थसङ्ग्रहः, गीताभाष्यं च रचयाम्कार । अथ ब्रह्मि श्रियैः परिहृतस्य तस्य
शास्त्रार्थेन दिग्विजयार्थं प्रयागवर्षेन । तत्र चोलमण्डलं पाण्ड्यमण्डलं कुरका-
नगरादिस्त्रितामा पण्डितमण्डलीनां विचारपराजितानां रामानुजसमीपात्
कैङ्कर्य्यधर्मप्रवृत्तकथनम् । ततो रामानुजस्य कुरङ्गनगराधिपतिं दीक्षितं विधाय
कोरलदेशमगमकीर्तनम् ।

१४-१६ अध्याये—अथ रामानुजस्य द्वारकां प्रसूयां साक्ष्यपात्रं साकेतनगर-वदरि-
काश्रम-जैमिषारण्यं हृद्यायमादिगमनकथनम् । अथासौ पुनरेव शारदापीठमाज
गमः । तत्र वामदेवी आविर्भूय 'कण्ठास्तुतिताम्यर्थं वदेति' स्वयमेव त
मप्रवृत्तम् । अथ तत्क्षान्तार्थवचनेन प्रसादमापन्ना देवी श्रीभाष्यं स्वशिरसि सत्याय
सद्गुरुं च पाणिभ्यां तन्वाष्टिपुमलं भाष्यकार इति तन्नामकरणं विदधे । तत्र
भाष्यकारात् तत्तत्त्वानां पण्डितानां पराजयादिकथनम् । अतन्तरं पुरुषोत्तमस्यैव
मतस्य तस्य प्रवृत्तस्यैवमतस्यविजयानन्तरं रामानुजाख्यं भट्टं निर्माय तत्र व्यवस्थान-
कथनम् । अथ स पाञ्चरात्रानुसारेण जगन्नाथस्य नित्यपूजादिकं कारयितुमना
तदर्चकानाङ्गं तथा आदिदिशम् । तेषां तत्रावस्थिता दृष्टान्तनिर्भरं जगन्नाथाय

विषय । निवेदयामासु । अथ भगवान् रामानुजेन पूर्वं तथा सम्प्रार्थितोऽपि तं ततो निवर्तनाय अनुवरोध । यदा खलु क्षिरप्रमिश्रोऽभौ स्वयवधायाम् न निहतो दभूव । तदा निगाया निद्रितं ये योगमादया पुत्रपोषणमेवान् कूर्मैरेव प्रेरया-
चकार । अथ प्रभातकाशे विबुद्धोऽभौ कूर्मैरेवमिदमिति विज्ञाय विष्णुसमागतः श्रीकूर्मनाथ भगवताम् । तत्र कतिचित् दिनानि तस्ये । ततस्तस्य मित्राचक्षाद्यो-
बलमददाचक्षादिगमनकथनं । अथ तेन पुनरेव वेङ्कटाचलग्नमनपूर्वकं ततः शै-
वानां निर्धारनकरणकथनं ।

१०-१८ अध्याये,—कूरेणस्य भवंदध्यन्तरित्यामानकारं श्रीमावमहायस्य श्रीरङ्गनगरे
मित्यमनकथनः । अथ तत्र रङ्गेप्रसादान् परागरव्यामयेरंशेन कूरेणस्य धमजो-
पुत्रावजायताम् । अत्रसिद्धिमाकुपलभ्य रामानुजमुद्रुह गत्वा प्रथमस्य परागर इति
द्वितीयस्य च श्रीरामदेविक व्यापयेति मयोः नाम अत्रो अवावधरे मेविन्दम्याधि
पुत्रो यज्जायत, रामानुजस्य पराङ्गुम इति तन्नामकरणं विदधे । अथ रङ्गेमेन
अपत्यनिर्मिश्रेषतया प्रतिपालितस्य परागरस्य विवाहादिकथनम् ।

१०-४६ अध्याये,—अथ रामानुजस्य लपया मयुरायास्तुतयस्य धनुर्दामस्य सप्त
भार्याया वैष्णवन्निद्रिबर्धनं । एकदा रङ्गेधरस्य प्रीत्यर्थं सप्तान् उल्लव आसीत् ।
तत्र रङ्गेधरः स्वयमेव धनुर्दामदात्माम् स्वयमेव सङ्ग्राह्यं प्रदत्तं च पुनरा-
रम्भनवमये तेन सप्त मन्त्रिणः प्रविशेत् । अथ कुतास्य धनुर्दामं यतिवतिनैव
धर्यामिति लिङ्गात्तना जेल्लवानां पुरतो यतिवतिना मस्य तत्पत्न्याः सेमाङ्गना-
याय गुणल्लनोत्कण्ठकथनकथनं । अथ मेाष्टीपुरेण मूकाय निजद्रुविपक्षं प्रदत्तं
तथै मेाष्टीपार्थं कथयामासेति इत्यन्तकीनम् । सेमाङ्गनायाय त्रिमिकच्छय
उत्पत्त्यादिकथनम् ।

विषय । प्रियविरहमसहमाना नन स्रष्ट यादवाचलमाद्यगाम । अथ तत्र रामप्रियेणैवं गतायास्तस्या अर्चैरूपेण अवस्थानादिकथन । अथान्तरे हनान्तमिममद्भुत निशस्य कवीरनामकस्य कस्यचित् यवनमाधो तत्र गमनपूर्वकं शुभोचोपायस्य च पुन्यो-
भमचेवगमनानन्तरं कुतुरूपधरस्य भगवतः प्रसादभाजनात् मुक्तिप्राप्तिकथनम् ।
अधुना यादवाचलस्य 'यतिशेष' इति नामकरणकथनम् ।

४८-१८ अध्याये—अथ कूरगच्छतवैष्णवस्थानविनाशविवरणकथनम् । तिलागोविन्द-
राजप्रतिष्ठाविवरणम् । अथ अम्बीभूतस्य कूरेणस्य रामानुजोपदेशात् भगवत्सत्त्ववत्त-
पुनश्चतुःप्राप्तिकथनम् । विष्णुचिन्तुताया मोदाया रामानुजादम्बीप्रतिष्ठाकथनम् ।
श्रीरङ्गपत्ने मित्रसतो रामानुजस्य चतुःप्राप्तिसत्त्वकामा प्रधानशिष्याणां विवरण-
कथनम् । रामानुजाद्येनराजानामालोचकथनम् । रामानुजशिष्यस्य आन्ध्रपूर्वस्य
माहात्म्यादिकथनम् । तदनन्तरं अन्तार्याम्यस्य दवाचलावस्थितिकथनम् । कूरेणस्य
भेदपदशार्क्यं, रङ्गेगच्छपया परमपदशक्तिप्रकाशकथनम् । अथ रङ्गे वेङ्कटेश्वर-वरद-
सुन्दर-वक्राभरण नाथमुनि यामुनाचार्यं वरदप्रभृतिप्रकाशितरामानुजवैभव-
वर्णनम् । मटकावाचार्यस्य जन्मादिदृष्टान्तकीर्तनम् । पूर्णाचार्यकृतारामानुजमाहात्म्य-
वर्णनम् ।

४९-१९ अध्याये,—छण्णामाभिपस्य शास्त्रनामिन विवरणम् । अथैकदा कावेरी-
तीरे वैष्णवानां भवती मोक्षी बभूव । तत्र मोक्षमार्गोपदेशप्रसङ्गेन रामानुज
माद्यन्तजगत्कर्तुम् । नारायणपुराणमिनो 'माममद्र' इति विद्युतस्य वैष्णवस्य विष-
रणकथनम् । यथा सत्त्वतीक्ष्णवि भगवद्वतारस्य यन्त्रिषु राम छण्णानां प्राधान्यं,
तथा अष्टावतारमन्त्रवि दिव्यदशसु श्रीरङ्गमन्त्रं, वेङ्कटगिरिं अक्षिमिरि, यादव-
गिरिदेति सत्त्वारेः शृण्वा बभूवुरिति यत्नमाकर्ण्य अमिश्रादीनां प्राधान्यं कारणं
मिश्राद्युक्ता पुराता रामानुजेन सन्निविष्टकथनम् । एवं यावत् पराशर श्रुत-
श्रीमकादीनां प्राधान्यं कारणमिदं । तथा वदामसंशानाहृतं षट्कोपाचार्य-
प्राविष्टभाषया पञ्चायकारनिश्चयान्तकीर्तनम् ।

५०-२० अध्याये—अथैवम आचार्यैर्मो रामानुजस्य प्राधान्यकीर्तनम् । आचार्यै-
रुद्भिर्भयमादिकं । प्रपन्नमाश्रीकथनदिकं । रामानुजस्य १२० विष्णुसत्त्वत-
वर्णनं विनाशकामिदं । अथ रामानुज सज्जनानां चरित्रविशेषां विदुषां कर्तु-
गतां तानात्म्यं भगवत्वेदुर्भवेन मोक्षापाद इति उपदिष्टम् । आदिदेश च तेषां
कर्तव्यं कर्तव्यमिदं परमं च मन्त्रमिदम् । अथ न तदनन्तरं भूतगमरे महर्षि-
प्रतिष्ठां विदधिम । अथ रामानुज रङ्गदास्यमाचार्य पराशरमभिषिच्य माय-
रङ्गदास्यं पश्य पदं प्रथम् । अतः परं दामरमभि पूजाचार्यः मोविन्दः पुरक

विषयः । येति चत्वारः प्रधानकल्पा आसन् । गोविन्दस्य परसेककथनं । पराशरहृतमाया-
धादिपराशरकथनं । साधवदाम्ना दृष्टान्तकथनं । स हि सद्गुरु-समाधाय विष्णु-
पूजाक्रमं, षष्ठश्लोकी, श्रीशक्तुति, रत्नकोषयति अन्यत्र च छतवान् । पूर्वोक्तार्थाणां
द्राविडभाषया अन्यरचनाकारकथनं । तत्र अगद्विषयकर्मोत्तरान्येभ्यः शापदान-
दृष्टान्तकीर्तनं । श्रीवैष्णवस्य द्राविडायायपठनावशकमाकथनं । स हि सेवेन पूर्वो-
क्तार्थां चरितकीर्तनमुखेन रचय्या द्रविडेषु गोदारुणेन व्यवहारकथनं ।

७१-८० अध्याये,—अथ कामारादीनां जन्मकथनं । तेषां देवलीनगरे भगव-
द्भगवत्तन्मकथनं । भक्तिभारस्य जन्मादिकथनं । फलिहन्तस्य जन्मादिकथनं ।
भक्तिभारस्य द्रविडभाषया अन्यत्र कथनकथनं । तत्र भगवता भक्तिभाराय महदाय-
तत्त्वोपदेष्टृदानकथनं । भक्तिभारात् इदस्य पराशरकथनं । भक्तिभक्तानिग-
यार्थं । कुण्डलोपरस्य जन्मादिकथनं । तत्र तत्कृतश्रीरामप्रयत्नीकरणादित्थान-
कीर्तनं । भट्टनाथस्य जन्मादिकथनं । पराशरस्य जन्मादिविवरणकथनमुखेन
तत्समायां दिव्यनक्षत्रनिरूपकदृष्टान्तकीर्तनं च ॥

कक्षारोमनुकैरवाभुजदल++न्दसभग्नरी
 कोदण्ड करपङ्कजेन दधती पुष्पेक्षु++द्वय ।
 भौवर्णाङ्गुशपाशपाणिमखसामारक्तवस्ताहता-
 माताधाम्नुर्जमस्थिता विनयना चन्द्रार्दचूडा भजे ॥
 प्रणम्य भङ्गराचार्यचरणाम्बुदहय ।

शानन्दलहरीशेख विष्णुपक्षेऽपि लघयेत् ॥

तत्र भवानीपक्षे,—ननु हरिहरविरचितादिद्वयद्वयपात्र किमिति कात्यायनी
 कुतराचरणमिति शिष्यामङ्गासपनिनीपुराह । शिष्य शक्तवति ।

End जगतीति सम्बोधन वा । १०२ ।

अथास्मदीयसमलोका तताऽपि सम्यगर्थान्तर समधिगम्य न निन्द्यतेतत् ।
 अत्यन्तदुर्गमसदरे पथि सखरन्त आया भवन्ति कदय पुरत प्रयासाः ॥
 भदो न ते जननि चास्ति जनार्दनन वैकुण्ठनाथपरतापि क्षताय तेन ।
 मातर्भयानि करवाणि तताऽव काकु माकुण्डिताऽनु सपि ते कदपाकटाक्ष ॥

Colophon इति श्रीनरसिंहविरचिता शानन्दलहरीटीका समाप्ता । श्रीरत्न ।
 सवत् १८३६ । फाल्गुने ।

विषय । भङ्गराचार्यकृतशानन्दलहरी भवानीपक्षे विष्णुपक्षे च व्याख्यान ।

No 1733 पदार्थादर्श ।

Substance, country made paper, 12½ x 4 inches Folia 112 Lines 8
 on a page Extent 5781 slokas Character, Nagara Date ? Place
 of deposit, Faglara, Post Lalga Zila Murshidabad Dardatta Trevel
 Appearance, old Prose Correct

Paṭha lārā A commentary on the Sarāṭī tila n.—a Tantra
 By Raghava Bhatta The Tantra is in great repute in the North-
 Western Provinces and appealed to as an authority of great weight,
 though it forms not one of the 64 original Tantras

Beginning श्रीकृष्ण मिजताण्डयश्चममाग्राहाममादोदयं
 पञ्चम्याः पुनःकारुतत्रियतया चहातमायं मुञ्च ।
 मन्त्राभ्योऽस्मिन्नुपनिषत्तहरीणीकासम् शेषम्
 वाग्योक्तमस्तमागु +++ भूमि भवन्ता यम् ॥

रुचेवनीयस्यपिभिरुनकादिमुक्षेयैरग्रमविनयरमादिभूत ।
 मसारकृत्रिगममारविचारसारधौरमला मनसि मे मृदमाटधातु ॥
 भद्राय भवता सूया भारती मक्तिभाविता ।
 कृतेरक्षन्ते यस्या वाग्विलासोऽतिदुर्लभ ॥
 शारदानिलके तन्त्रे गुरुणामुपदेशत ।
 पदार्थदशंटीक्ये राघवेण विरचिते ॥
 सम्यदायाम किञ्चिद् भणितममवस्यत ।
 यदुक्तमत्र तत सत्ता विचारयितुमर्ह्यय ॥
 अथेश्वर स्यात् अपि श्रुती भवपागवद्वाना खगाय मुक्तये च समुपदिशते स्म ।
 अन्येषां कृतिशालादीनां तन्मूलकत्वेन तदर्थप्रतिपादकत्वेन च श्रमाश्रमिति
 सुप्रसिद्धतर ॥ इत्यादि ।

End मङ्गलादीनि मङ्गलमथानि मङ्गलान्तानि च शास्त्राणि प्रथमो वीरपुरुषकानि
 भवन्ति आद्युपाधुषकाणि चेति भगवन्तस्मिन्निवचनात् । सद्धमीयो गिर पूज
 नीया गिरम ।

Colophon इति श्रीराघवभट्टविरचित। पदार्थदशंटीका सम्पूर्ण। । शुभम् ।
 विषय । लक्ष्मणदेविकन्द्रतगरदानिलकवाध्याय ।

ticularly avoided. Then come detailed notes on all the leading places of Hindu pilgrimage in India

Beginning गैरी इगलोकनधीनलज्ज सञ्ज्ञाननानाविधभाषज्जात ।

बन्दे विरायस्त्रुतिभूतमीत्या पञ्चानन पञ्चशरप्रपद्ये ॥

सच्चिन्मयासि समत कमभीयमूर्ति कान्ता कथा श्रुतिपथ मम ते विशन्तु ।

एव + + + खलु नाम मदीयमौलो भातर्भवानि करवाणि पदारविन्दे ॥

पुराणश्रुतिसन्तापि विखेक्य बड्डभङ्गदान ।

मत्ता गणेश वागीशस्तनुते तीर्थकौमुदी ॥

अथ तीर्थंषि । शिवङ्ग । सूत उवाच । चर्न्तीयांषि बध्नामि गङ्गा तीर्थंषि
भोगमा । इत्यादि ।

End.

अथ त्यजन्ति ये प्राणान् मल्लाग्रिस्तमोचरे ।

तेऽपि स्वर्गमयाप्यादे । + + + चित्तमर्हति ॥

सन्नाम विविध धनञ्च सुमते य कामरूपेयराष्ट्र

य भ्यान् + + + नितान्तममो नारायण कारण ।

यस्योर्ध्वीकविता निसर्गमपुरा सत्त्वैरगो मिरा-

वागीशस्य भनःरमा छतिरिय तस्यानु चर्न्तीतये ॥

Colophon एति मङ्गलहोवाधायभङ्गाचार्य्यंशीशिरान्तवागीशयिरचिता तीर्थकौमुदी मसाज्ञा ।
विवप ।

तीर्थेनिकपण । तीर्थेनैर्भागिनिकपण । तीर्थेषु वञ्जनीदकपण । गङ्गागर्भनिक-

पण । विशेषवाचनकीर्णन । तीर्थेषांविधिकयन । यात्रादिने नाम्दीयाव-

विधानं । तदिने पाप्येकवार कर्त्तव्यमिति श्रवणापकान् श्रवणमिधविधापत्यु

पाथादनामस्यतिसिधाणं मतद्रूपकथ । तीर्थयात्रायां यथापानि । तत्र निवि

हानि च । तीर्थेयानविधिकयन । तर्पणमिधेयं । तत्र तिथिविशेषे प्रदण्डे

च गङ्गादिस्नानविधानकथन । प्रथागादिकथ च । अर्द्धाद्यादियेनलपण ।

भीतीगङ्गा दिक्षयवित्याकर्त्तव्यताविधान । तीर्थेयविधानं । तीर्थे उपवाच-

विधिकयन । मुक्ताविधानकथनच । तीर्थयात्रायां तत्र प्रवेशविधिकयन ।

भाषादन्त मङ्गलतीर्थविधिकयन । कामरूपतीर्थमाद्याकर्त्तव्यं । कामरूप-

निकथ । तत्र पाषाणद्रव्यकथनच । कामरूपकादयमात्रतीर्थविधि । एवं तैर्

भाषादिधादयतीर्थविधानकीर्णन । तत्र तत्र जयादितोर्थविधानकथनच ।

No 1735 प्रायश्चित्तेन्दुशेखरः ।

Substance, country made paper, $9\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$ inches Folia, 92 Lines, 11 on a page Extent, 1,876 ślokas Character, Nāgara Date, Say 1638 Place of deposit, Lālgola, Zilā Murshidabad Kālscharina Ujadhaya. Appearance, fresh Prose and verse Correct

Prāyaścittan in śekhara An epitome of all the offences for which expiations have been ordained in the Smritis, and the nature and mode of performance of those expiations By Nagoji Bhatta, son of Siva Bhatta by Satī Devī The author was a distinguished grammarian, and author of a great number of works on grammar and law, besides several commentaries The offences noticed are all domestic and civil, and not religious arising from omission or flaws in the performance of Vedic rites The work is one of a series of texts on the Smṛiti.

Beginning नमो नमो शिवे दुष्टि मारुती पितरौ तथा ।

नागोजी कुरुते रम्य प्रायश्चित्तशेखर ॥

तत्र प्रायश्चित्तलक्षणं यद् यथाविधनुष्ट भादुपचित्तमग्रम भाग्यत्येव तत् प्रायश्चित्तम् ।

End. गङ्गास्नानविष्णुस्नाने तन्नामजपादिक सर्वपापप्रायश्चित्तमिति सर्वैरुचिदि ॥

Colophon इति शिवभट्टसुतसतीशभजननागोजीभट्टकृतप्रायश्चित्तशेखर समाप्तः ।

मवत १८२८ ।

विषय । प्रायश्चित्तस्वरूपविचारः । भवत्वर प्रायश्चित्ताकरणे स्वयंकारयनम् । प्रायश्चित्त यथो-
क्तमेव नाथ खेडलोभादिना अनुग्रहकरणे प्रत्यवाय इति निरूपणादिकम् । कामत-
प्रयश्चित्तादिभद्रकथनम् । आतिथ्यकरपायनिरूपणम् । मद्यपातकेयपरातकादिभिरु-
पणम् । सुरापानमुल्लापितत्यजनकक्रियाभिरूपणम् । एवं स्वर्णरुपादिमुल्लापितकादि
निरूपणम् । श्रानता प्रशुद्धत्यादिकर्मविपाककीर्तनम् । छच्छादिभद्रलक्षणम् । दश-
विधनिद्रमकीर्तनम् । प्रायश्चित्तपूर्वाचरणम् । अनुनापादिविधानम् । सर्वपापप्राय-
चित्तकथनम् । अग्राधे प्रायश्चित्तविधिकीर्तनम् । गोवधप्रयश्चित्तकथनम् । नीलीरङ्गित-
वनाधारणादौ प्रायश्चित्तम् । रजमल्लादिगमनं दिनभट्टनं प्रायश्चित्तमेदनिरूपणम् ।
गर्भाधानादिचूलाकर्णानाभक्त्यै दिगम्ब्रनप्रश्लीदार्जनादौ प्रायश्चित्तकथनम् ।
निषिद्धकाष्ठेन दन्तधावनं प्रायश्चित्तकथनम्, शरीरप्रतप्त्य प्रसादादिना मङ्गे प्राय-
श्चित्तकथनम् । विप्रस्य शूद्रादिदत्तया धनार्जनं प्रायश्चित्तम् । शूद्रस्य दिग्गदत्त-

विषय । यलम्बने प्रायश्चित्तं । देवागारशिलादिना स्वयम्भुकरणे प्रायश्चित्तं । निषिद्धदिने दन्तधावने प्रायश्चित्तं । विवादात् पूर्वं कन्याया रजोदर्शने प्रायश्चित्तं । सुराघ्राण-सुरापानादौ प्रायश्चित्तं । नित्यस्नानमल्ला भोजनादौ प्रायश्चित्तं । माय्यां घातेदरा-दिना वा चाक्षं भोजने प्रायश्चित्तं । पूर्वदिनभुक्तस्य वसने प्रायश्चित्तं । गोमासादि-मद्ये प्रायश्चित्तं । पलायुभक्षणदौ प्रायश्चित्तं । भोजनानन्तरं विट्स्पर्शादौ प्राय-श्चित्तं । रजककर्मकारादीनामुच्छिष्टस्पर्शे प्रायश्चित्तं । उच्छिष्टभोजनादौ प्रायश्चित्तं । कुष्ठिद्रुमप्यादिस्पृष्टाभोजने प्रायश्चित्तं । रुजोपवीतच्छेदनादौ प्रायश्चित्तं । काष्ठ-यक्षादिना शीमशूद्रस्पर्शे प्रायश्चित्तं । चण्डालादिदर्शनप्रायश्चित्तं । चण्डालग्रह-प्रवेशे प्रायश्चित्तं । चण्डालादिभाण्डयस्पृष्टाभुपानादौ प्रायश्चित्तं । मलिका-केशादि-दूषिताभोजने प्रायश्चित्तं । विहाल-काकालुमवायुच्छिष्टभोजने प्रायश्चित्तं । आपदि-विप्रस्य शूद्रग्रहभोजने प्रायश्चित्तं । विष्णुनिवेदितमलके प्रायश्चित्तं । शूद्रशत्रु-गमनादौ प्रायश्चित्तं । व्याघ्रघातकपुत्रेण प्रायश्चित्तं कर्तव्यमिति कथनं । उच्छिष्ट-विप्रस्य अनुच्छिष्टशूद्रस्पर्शे प्रायश्चित्तं । उच्छिष्टय सूर्यादिदर्शने प्रायश्चित्तं । उच्छिष्ट-तेलाभ्यक्तदीनां मूषत्यागे प्रायश्चित्तं । रजमस्रानियमविधानं । जातिभ्र-ष्टरपापानुष्ठाने प्रायश्चित्तं । अपापाय कन्यादानप्रायश्चित्तं । गोवधादिप्रायश्चित्तं । रोधादिप्रायश्चित्तकथनम् । गोवधापवादः । मात्यलक्षणं । तत्र प्रायश्चित्तविधाना-दिकं । श्रेयप्रायश्चित्तं । अश्वानपाकरणप्रायश्चित्तं । पटिवेदनप्रायश्चित्तं । भूतकाथा-पनप्रायश्चित्तं । परदारकरणे प्रायश्चित्तं । मनुष्यादिबधप्रायश्चित्तं । शत्रादिबधप्राय-श्चित्तं । हत्येदनप्रायश्चित्तं । गुह्यरादिदर्शने प्रायश्चित्तकथनं । व्रतभङ्गादिप्रायश्चित्तं । निष्ठाभिग्रहने प्रायश्चित्तकथनं । पुत्रविक्रयप्रायश्चित्तं । अपाप्यपार्जनप्रायश्चित्तं । मासापिष्टपरित्यगे प्रायश्चित्तं । व्याध्याप्येतिहासप्रायश्चित्तं । निन्दिताभ्रभोजनादौ प्रायश्चित्तं । उच्छिष्टाभ्रभक्षणप्रायश्चित्तं । अश्वच्छिष्टस्पर्शे प्रायश्चित्तं । वधनायत्र-भोजनप्रायश्चित्तं । आहभोजनप्रयतिनादिकथनं । जातिभ्रमागे । आहभोजनप्राय-श्चित्तं । वधोदरणाभिकारादौ प्रायश्चित्तं । ब्रह्महत्यासुरापानादिमहापातकप्राय-श्चित्तं । भंगशेषप्रायश्चित्तकथनम् ।

Suddha-vivēka A treatise on impurity of the person arising from birth or death in one's family, or from causes confined to one's person. A Smṛiti compilation. By Rudradhara. The author wrote several other treatises under the generic nature of *Viveka*.

Beginning. परतु दुग्तिजात केगवस्यैकवाडविपुलमन्त्रविज्ञान कर्मिण मन्त्रविष्ट ।

अमुपधनमिवान्य ग्रामितु मन्त्रतः फुल्लयदन्तनील पद्मगीर्ण मृजङ्गः ॥

चिरकनामकनिवन्धमिदं सुमुम्भटाद्यानुगतं स्फुटार्थं ।

मत्वा हरि वदधरेण सत्यक वितन्वते शुद्धिविवेकस्य ॥

मन्त्रैव एवाकरपाजिजातमिताक्षराक्षारमाद्येभ्यः ।

तथापि तन्नामममानमाना भवेत् प्रमोहाय भक्त प्रयासः ॥

शुद्धिलावद्विभक्तविहितकर्माधिकारापादका धर्मविशेषः । इत्यादि ।

End अथ च समझे एव प्रकरणे तन्मन्त्रार्थविशेषे एव श्रौचाभावः, न मन्त्रकार्ये श्रौचाभाव इत्यवधानायम् ।

Colophon इति वदधरेणैव शुद्धिविवेके जनममरणयोः शुद्धिपरिच्छेदः । इति शुद्धिविवेकसम्पूर्णः । धनं १८५६ ।

विषयः । शुद्धिपदार्थनिरूपणः । श्रौचाभावकनिरूपणः । सामान्यतयातुर्बर्णस्य श्रौचाव-
निरूपणः । जन्माश्रौचविधिः । यावज्जीवाश्रौचकथनः । बान्धवश्रौचविधानः ।
पुत्रश्रौचविधिः । गर्भवाताश्रौचविधिः । मृत्युश्रौचाश्रौचविधानः । सद्यश्रौच-
विधिः । सपिण्दाश्रौचविधिः । निर्धाराश्रौचविधिः । श्रौचाभावककथनः ।
अनश्रौचिनः ।

No 1737 मार्तण्डविवेका ।

Substance, country made paper 11 x 5 inches. Folia, 120. Lines, 8 on a page. Extent 2,812 slokas. Character Nāgari. Date, S. 1847. Place of deposit, Lalgaola Zila Murshidabad, Pandit Kalicharan Upadhyaya. Appearance fresh. Prose. Correct.

Martanda vallibha A commentary on his astronomical treatise called *Muhurta martanda*. By Narayana son of Ananta Agnihotri, grandson of Hari, great grandson of Sriyashna, and great great-grandson of Ananta of the Kausika gotra, and an inhabitant of the town of Barasanan, modern Suran. The work was completed in the Saka year 1484—A. D. 1549.

Beginning मार्त्तण्डोऽस्तु वाच न पादैर्जायतमोदर ।

एतवदतनु मेवोऽभीष्टदो विश्वलोचन ॥

यथैद्वयवाची । तत्र प्रथमं सूर्योपचे । मार्त्तण्ड श्रीसूर्य नोऽस्माकं वाचमवतु
रक्षतु । किं लक्षणे मार्त्तण्ड । एतवदतनु । एते मण्डले बद्धा तनु यन म
तथा । तथा च स्मृतो इत्यादि ।

End

यथैतदुपन्यमङ्गीकरणार्थं बुधप्रार्थना । पूर्ववाक्याद्यैर्मिति । सुगम ।

आसीत् सारभणौरनाममगरे श्रीकौशिकस्याश्वय-

ऽमन्तो राजसभेऽपि पूज्यवरणो माध्वन्दिमग्रामणी ।

श्रीकृष्णस्तमय शुतिष्मृतिविदामग्रमरेव्यो हरि-

स्तमुष शुतिषित तदात्मकवरोऽमन्ताग्रिदेवी गुरु ॥

मातुषस्तदनुपदासिषिषो नारायणो + पर

पासे शिष्यगणेश्वया निजलतप्रन्यस्य टीका सुकटा ।

चते + ऊपया परोपलतय शोध दुषस्त बुधै-

+ दक्षस्य विलोक्य भाष्टामपि ते कुप्यन्ति मा सज्जमाः ॥

मुक्तनिधिपुद्गलार्थज्ञासमाधि समाधि •

१४८४ परिमितशककाल जातमार्त्तण्डटीका ।

स्तिष्ठति पठति विप्र सोऽव भूत्वा धरित्र्या

मुक्तनिधिपुद्गलार्थज्ञासमाधिसमाधान ॥

Colophon इति श्रीमदनन्ताष्टाचार्यमन्त्र्यादिपुत्रनारायणविरचिते मृत्तर्णमार्त्तण्डे सप्तम
टीका मार्त्तण्डवज्रभा समाप्ता । स्वत् १८४७ ।

विषय । निजलतमृत्तर्णमार्त्तण्डस्य व्याख्यानं ।

No 1738 आहूकारिका ।

Substance, country male paper 11 x 1½ in lvs. Folia, 60 Lines, 7 on a page Ext nt 1520 slokas Character Vāgira Date Sw 1809 Place of deposit, Lalpola, Zila Mirzishāhī Printed Kālicharana Ujadhayr Appearance, fresh Prose and verse Correct

Sra lla 1738 : A dissertation on the rite of Sra lla according to the rules of Jatyayana By Kṛṣṇa Mīra, son of Vishnu Mīra, grandson of Anukha, and great grandson of Nityamantra. The several ancestors named were great Smṛiti scholars and authors

Beginning दस्यु प्रसादपयसा ऋतुपादपात्र कात्यायन मुनिवर निरमाभिवन्दे ।
 मित्रा फलन्ति यजुषामिह याजकाना स्वर्गोद्भवानि विविधानि फलान्यजस्य ॥
 कर्कोपाय्य-+-+गभीरवचनै सूत्र यतोऽग्रादभू-
 दुर्वोचस्ततो हलादुच इति व्याख्या तथाप्यस्फुटा ।
 भूयोऽपि प्रतिषेधकारित्वमै आनर्भया काशिका
 सूत्रस्यापरिमयेतिमिच्छमाय ततन्वते ॥
 सूत्रार्थयुक्तकादाकोर्विशेषोक्तिप्रकाशनात् ।
 अन्धान्वायेमिह नाम प्रत्यक्ष याजकाशिका ॥
 नित्यानन्द इतीह याजकवरो जातस्तदीय तुत
 आर्त्ताऽगौ विहितमिदोऽतिसुख इत्याद्यो जगत्पुनः ।
 तत्पुनोऽप्यभवत् क्षुत्तो मुचतुर गास्तेष्वग्रीति पुनौ
 विष्णुमित्र इम निवन्मन्त्रकरोत छण्य हतौ ततस्तुत ॥
 अथ पूर्वा द्यौर्मात्रीमुत्तरामुपवमदित्यादिसा यैतन्मन्त्राण्युपदिश्य । अथतो
 मन्त्रस्यालीपाकानामित्यादिना आर्त्तान्याख्याय अवशिष्ट याजकर्म कर्त्तव्यमिति
 सूत्रमारभते । अपरपक्षे याद कुर्वीत ।
 End प्रत्याम्बिक मिहते तु पद्यान्नित्य समाचरेत् ।
 अनयोभिन्नगन्तलात् आशीपाकाग्रिज्ञाववदिति ॥
 Colophon इति श्रीकृष्णमित्रविरचिताया याजकाशिकाया सूत्रवर्णने एकौष्ठियाय समाप्त ।
 भवत् १८३८ ।
 विषय । कात्यायनप्रणीतमन्त्रसूत्रीयशास्त्रप्रकरणस्य व्याख्यान ।

No 1739¹ हनुमन्नाटक, वा महानाटकं ।

Substance, country-made paper 11 x 4½ inches Folia 46 Lines, 12
 on a page Extent, 1,775 folios Character, Nagari Date Sx 1841
 Place of deposit, Lalgola, Zila Murshidabad Pandit Kalacharana Upa-
 dhyāya Appearance, fresh Prose Incorrect

Hanumannataka alias *Mahanataka* A drama on the exploits of
 Rāma It is said that this work was originally composed by Hanuman,
 the monkey general of Rāma, and inscribed on slabs of stone, but
 Valmīka, happening to read it, thought it too exquisite for human perus-
 al, and, not without some apprehension lest it should supersede his own
 epos on the subject, caused the stones to be thrown into the sea Thus the

work was lost for a long time. The stones, however, were recovered during the reign of Bhoja Raja of Dhāra, and decyphered and restored by one of his court pandits named Damodara Misra. Its original name was not found out, and so it was called after its author's name. On account of its great excellence it was also called *Mahā nātaka*, 'the Great Drama'. According to popular tradition, Kulāśa of Bhoja's court was the restorer, but this is contradicted by the commentator. Some Bengali pandits believe the restorer to have been one Madhusūdana Misra, two MSS, however, contradict that opinion.

Beginning कन्याकाना मिथान कासमसमस्य पावन पावनाना

पाथेय यन्मुमुक्षो नपदि परपदप्राप्तये प्रस्यितस्य ।
 विद्यामस्य नमेक कनिवरचक्षसा जीवन् जीवनात्
 बीज यन्मद्रुस्य प्रभवतु भवता भूतये रामनाम ॥
 पातु श्रीक्षनपवमद्रमकरीमुद्राङ्कितोर खलो
 देव सव्यंजगत्पतिर्भुवधू-म्राज्ञाचन्द्रादय ।
 क्रीडाभोगतनोर्नर्तकेन्द्रविभदे दृष्टाक्षुरे यस्य भू
 भोति स्य प्रलयाब्धिपत्तलतलोत्थातैकमुद्राङ्कित ॥
 यं शैवा समुपासते शिव इति ब्रह्मेति वेदान्तिना
 योदा बुद्ध इति प्रसाकपटव कर्मेति नैयायिका ।
 सर्वप्रित्यय जैनशास्त्रनिरता कर्मेति मीमांसका
 भोऽथ वे विदधातु वाञ्छितफल वैलाक्यनाथो हरि ॥
 चासीदुद्धतमूपतिप्रतिभटप्रेम्णाधिविकानिको
 भूप पङ्क्तिरया विभावसुकुलप्रप्यतकेतुर्भगी ।
 कर्मा बध्नेरभूरिमारदतय भूरिववा पुत्रता
 यद्य स्यात्कथो विधाय महिम्न पूर्वयगुर्दं विभु ॥ इत्यादि ।
 अगुर्दंमभिरवादैर्भुवनानि अगुर्दंम ।

End

श्रीरामाष्टकं यम कथं यम निश्चयं ॥

रजितममिषुवच्छाद्य वाञ्छीकिल यो महितममृतमुद्रा प्राप्ताहमाष्टकं यत ।

रुममिषुपतिभोजनोद्धत तम् अमेव रजितममृतु विद्यं निषदाभोदरन ॥

Collection. इति श्रीमद्भूमिद्विचित्र गङ्गागाटके श्रीरामद्विजया नमः अगुर्दंमाष्टक ।

भवनम् १८१४ ।

विषय । रामचरितचर्चनं । (कथं देवे तु मधुपदममिषुवच्छाद्य गाटकमिदं परं प्रच-

रति । अनयो प्रतिपाद्याने एकत्रापि पाठान्तराणि सुवङ्गि उच्यन्ते, उप
रभ्यन्ते च विभिन्नप्रकृतयो नृव-श्लाका । इति सुधीर्भित्त्वधम ॥)

No 1740 हनुमन्नाटकदीपिका ।

Substance, country made paper, 11 x 4½ inches Folia 91 Lines 0
on a page Extent 2700 slokas Character, Nagara Date SM 1844
Place of deposit Lalqola, Zila Murshudabad, Pandit Kalicharans Upa
dhyaya Appearance, fresh Verse Incorrect

Hanumannataka dip lā A commentary on the Hanumann'itaka, the work described under the last preceding No By Mohanadasa Misra

Beginning इदमे यतप्रेरणया समुद्यताऽह विमूढतरयुधि ।

तत्पदकमल वन्दे गोपुमनायस्य वेदादे ॥

अनुमन्नादवसागररुद्धार्थमाश्रयः + + चत् ।

नेतु द्यतमादभता मम सुधिय + + मन्तु ।

भावत श्रीरामचन्द्रमुनचक्रवाक्यवर्णनेषु कवि स्वामीष्टदेवताभासादितामि-
पूर्वां ब्राम्हीमवतारपद्मि,—कक्षाणामग्निं हृदयपदे । तदुक्तं भाटकाव-
तारे,—

अष्टाभिर्दंशभिर्वापि नाग्दी द्वादशभि पदै ।

आशीर्नमच्छ्रिया वस्तुनर्होये। यापि तद्गुहमेति ॥

End अनेय कथा पूर्वमवद दहै।रिगिलसुलखित, तनु वान्शीकिना हण । तदे
 तस्य अतिमधुरलभाकलय ++प्रचारभाण्डदश वनून+ + + + स समुद्रे
 निधेहि । तथात तनाभौ प्रापित । ++मग्न भञ्जन वल++ददुतमिति ॥
 सागरकुलमभूति सिद्धस्तुर्भादविद्यान ।

तत्पुत्रश्च मयाभो माह्वनदासनाया विद्वत् ॥

● ● ● ● ● ● ● ● ● ●

Colophon इति श्रीमित्रमोहनदासविरचिताया श्रीहनुमत्पाठकदीपिकाया चतुर्थाऽङ्कः ।
प्रथमम् । सप्त १८४४ ।

विषय । दामोदरमिश्रप्रवृत्तिश्रुतम् महानटकापराभिधानम् चनुमन्नाटकम् व्याख्यानम् ।

No 1741 स्कन्दपुराणीयशङ्करसंहिताया दक्षकाण्डः ।

Substance, country made paper, 14 x 7 incl's Folio 112 Lines, 8 on a page Extent, 3,024 slokas Character, Nagara Date, ? Place of deposit, Nasipura Zila Murshidabad Rājā Rāmachānd Sīnha Appearance, fresh Verse Correct

Saṅkara Saṅhitā An episode of the Skanda Purāṇa, giving an account of the history of Saṅkara. The codex is limited to that portion of the work which refers to the dispute between Saṅkara and his father-in-law Dakṣha, and its consequences. No complete codex of the Saṅkara Saṅhitā has yet been met with, nor is it referred to in the Index to the Skanda Purāṇa given in the Narada Purāṇa.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः । अथ चक्षुः ।

दक्षाध्वरज्या प्राज्ञः पुरा कृतं तपोधन ।
 जदनायेन्द्रपुत्राय समासेन दृष्टयति ॥
 प्राज्ञवानिति तं भूयो विशराद्वक्तुमर्हसि ।
 तदेतेषां वचः कर्णे कृत्वा प्राज्ञः श्रुत्वा ॥
 शृणुन्तु ब्राह्मणा सर्वे भवन्तां ब्रह्मविन्मया ।
 सत्यसाकं पुरा ब्रह्मा सर्वदेवैस्तपोधने ॥
 ऋषिभिर्दशभिः पुत्रैः प्रजापतिभिः ॥
 दक्षोऽयं प्रथमस्तस्य पुत्रोऽयं ब्राह्मणेधमा ॥
 प्रथम्यं पितरं भूदां यप्रश्नं जगतां प्रभुः ।
 सोऽपि पितृज्ञानसर्वार्थं सर्वदेवैर्दायकैर्विदः ॥
 का या मध्ये तिसृतीनां त्रिष्टया जगतां प्रभुः ।
 परिपूर्णं परं ध्याति सर्वथापी सनातनः ॥
 कर्मा भव्यं जगतां पाशकोऽथारकलया ।
 सर्वजीवेषु सर्वेषु साक्षिरूपेण साक्ष्यता ॥
 इति तस्य वचः श्रुत्वा ब्रह्मा ध्यात्वा ॥
 शानन्दाश्रुपरीतां चक्षुःशृङ्खलां च ॥ इत्यादि ।
 विराजते महादद्या नित्यं मुदितमानसः ।
 शृङ्खलायां यदिर्भाते रुद्राक्षिष्ठानि रत्नका ॥
 यत्र यत्र यतः प्रभासिदमथ स्यादितः ।
 तत्र यत्र प्रमाणानि यत्र न्यायानि भूयसा ॥

End

Colophon. इत्यादिमहापुराणे स्कान्दे महर्षिर्गन्दितायां दचकाष्टे चनारिंशोऽध्यायः ।

दचकाष्टं समाप्तम् ।

विषयः । १-४ अध्याये,—ब्रह्मणा मय दचम्य संवादेन जगत्कारणं शङ्कुरेवेति कथनम् । तस्य मय्येवापित्वादिनिरूपणम् । जगता ब्रह्मात्मकत्वकथनम् । शिवस्य पतित्वकथनपूर्वकं ब्रह्मादीनां सर्वेषां जीवानां पशुत्वकथनम् । दचस्य मातृममरमि शिवाराधनायं गमनादिकथनम् । शिवात्मन्ववरेण दक्षेण पुरीनिर्माणादिदृष्टान्तकथनम् । दक्षस्योपदेशेन तत्पुत्राणां स्वर्गलभापुमिच्छा मातृममरवरे तपस्यतां तत्र मारदसमागमेन विवेकोदयात् मोक्षाभिप्सापादिभिरणकथनम् । तच्छ्रुत्वा दक्षेण पुनः शतपुत्रदृष्टि-
करणादिदृष्टान्तकीर्तनम् । अथ भूयोऽपि मारदोपदेशेन तेषु मुमुक्षुषा तपसरत्सु क्रुद्धेन दक्षेण पुत्रदृष्टिं विहाय धर्मो विभक्तिकन्यादृष्टिविवरणकथनम् । अनिष्टानि-
प्रमुखेभ्यः तासां सम्प्रदानकथनम् । पुनः सप्तविभक्तिकन्याकामज्जनपूर्वकं चन्द्रमसे सम्प्रदानकथनम् । अथ कृत्तिकायां नितरामनुरक्ततया 'चयरोमी भूतेति' दक्षमाप-
न्नस्य चन्द्रस्य शिवाराधनादिदृष्टान्तकथनम् ।

५-८ अध्याये,—शिवशिवयोः संवादेन जगत्कारणादिकथनम् । देवानां प्रार्थनया शिवस्योपदेशेन च देव्याः कन्यान्कायाः पद्मवणे श्वस्थानकथनम् । दक्षेण कन्यालेभ तद्ब्रह्मणादिभिरणकथनम् । पशुपति पतिलेन प्राप्तं दक्षस्यै स्त्रिया तपसरन्त्याः गौर्ध्यां पुरतः दृढनाक्षत्रकपेण शिवस्य गमनरहस्यवर्णनादिकम् । शिवशिवयोः विवाहोत्सववर्णनम् । अकस्मादनादिंते अन्तरिक्षे देव्या पुनस्तपस्यादिकथनम् । शिवसमागमवर्णनम् । एकदा द्रुष्टिजानातरौ ब्रह्मकामेन दक्षेण कैलासमिरि-
चमुपेत्य अनादित्यवशकाले द्वारस्त्रैर्वार्यमाणेन शिवनिन्दनादिदृष्टान्तकथनम् । ब्रह्मणे यज्ञानुष्ठानविवरणकथनम् । तत्र मन्दिना सार्धं दक्षस्य विवाहादि-
वर्णनम् ।

१०-१४ अध्याये,—दक्षकृतयज्ञवर्णनम् । तत्र शिवभक्तानामभारमनमाकलय्य दचम्य चेष्टितादिकथनम् । शिवनिन्दाकारिणा दक्षेन सार्धं दधीचे धवादिकथनम् । तत्र शिवस्य परमसुखादिकीर्तनम् । ब्रह्मकामनिर्वधनविवरणकथनम् । दक्षेण शिवधा-
रित्रोद्देशपुरस्सरं तत्र तत्र दोषारोपणादिकम् । महादेवः कथं दिग्भर इति कारणम् । पुरा किञ्च दासकवने तपस्यतां तपोधनानां मोक्षनाय मोक्षनीवेगधा-
रिणा श्रीधरेण सादरकथयित्वा महादेवा भस्मकपलादिधारणनं विधिवं योगि-
चेरमास्याय तत्र प्रविवेश । अथ भिक्षां दातुं तस्याग्निमुपागतास्तपोधनकानिन्-
कासराणस्य अप्रतिहतप्रभावतया तत्प्रसर्जितं सञ्ज्ञानमभां पुत्रानजीजनत् । तदा तत्प्रशस्तिमुपलभ्य ज्ञानमोक्षैस्तपस्विभिः श्रुत्युद्ययन्तं मदानेकं शङ्कं सद्ये

विषय । स चागत एव भगवता निपातितयन्त्रमात्रेण तत्परिधेयतामधिगमः । अथ ते भूयोऽपि परब्रह्मादीन् समन्त्या तदन्तिक प्रेरयामासु । भगवानपि भूपत्या तान् स्वकरे दधारेति निवरणकथनम् ।

१५-२० अध्याये,—विधाष्टन्यवरेण गजासुरेण विप्रकृतानां देवानां दुरवस्था वर्धेन । विरूपाक्षेण न निपात्य तद्यन्त्रधारणादित्तान्त्रिकथनम् । विष्णुना वराह रूपेण हिरण्याक्षं विनाशं तदुधिरधारया अत्यर्थं हृषेण वराचरामिह हन्नाघातेन वधाधे । अथ ब्रह्मादिभिः सम्प्राप्यतो महादेवं ता दद्यामुन्माद्य स्वकरे धारया मासेतिहत्तान्त्रिकथनम् । शिवेन समुद्रमन्थनकाले सन्दराघातेन चक्षुरयं कूर्मरूपस्य दृष्टाक्षिप्रदृष्टादिविवरणकथनम् । तत्र विद्याग्निदम्बस्य विष्णोः कृष्णत्वकथनम् । शिव कृतपान्त्रिकथनम् । देवगणकृतभीष्मकण्डलोवकथनम् । शिवस्य भिद्यारुण्यसम्बन्ध-कारणकथनम् । तत्र 'अहम्ब्रह्म जगत्सर्जति' विवदमानयोः पद्मनाभ पद्मजम्बेनो पुरुष शिवस्य आधिभौवादिकथनम् । कालभैरवस्य उन्मत्तिकथनम् । तत्कृतत्रय-शिरस्त्रेदेन । विष्णादीनां वविरपदृष्टादित्तान्त्रिकथनम् ।

२१-२५ अध्याये,—दृष्टकपधारिणां चरिणां चरवाहनलग्नशिविवरणकथनम् । मिथस्य कपासमस्यधारणादिविवरणकथनम् । सामराज्यमिति विषये चररायामस्तेन जाद्वरस्य उन्मत्तादिकथनम् । तदुपद्रुतानां केशवादीनां प्रार्थनया महादेवेन तद्दृष्टतान्त्रिकथनम् । हन्दाभिधानां जन्तुभरकामिनी कामयमानस्य विष्णोः केशा-पुपायन अकृतार्थस्य जलन्तरीयस्तम्भरीर प्रविश्य तथा सद्यः सयोगादिवर्णनम् । हन्दावीजनं ब्रह्मवाक्यतः गूढगानोपरभूमिषु तुलस्या आधिक्यादिविवरणकथनम् । पार्थव्या करतलजातस्त्रिदशलिङ्गन गङ्गाया उन्मत्तादिविवरणकथनम् ।

२६-२८ अध्याये,—शुक्राचार्योपदिष्टस्य स्वतन्त्रस्य आदेशेन विभूतिनामिकायां अक्षरकामिन्यां माग-माथ्यामिवरभोजनाय सैवप्रदेगमनादिविवरणकथनम् । करिणीरूपया तथा सार्धं करिणीरूपधारिणो मागधस्य विद्यारविर्बर्जितः । तत्र गज मुखस्य दैन्यस्य जग्रादिकथनम् । पार्थवीपरमेश्वरयोः अक्षकीटायां साक्षिरूपेण विष्णोः रवस्यामिविवरणकथनम् । पार्थव्या ज्ञापेन विष्णोरङ्गरूपेण दृष्टद्वीपे अक्ष-स्थानकथनम् । अत्रेतेन सद्यः गजमुखमित्यस्य स्वतन्त्रस्य पुद्गलवर्णनम् । गणशङ्का विदस्य गजमुखस्य सूर्यिकरूपपदणकथनम् । गङ्गेशेन वाहनत्वेन तदारोहणादि-कीर्तनम् । शुक्राचार्यस्वतन्त्रेणोपचिन्त्येण तत्र पञ्चादनादिविवरणम् । गङ्गेश-दर्शनं च अङ्गरूपस्य चर-स्वरूपशक्तिकथनम् ।

२९-३० अध्याये,—शिवमात्राकाशप्रवरेणापि यदा दक्षस्य सुमतिर्न जता, तदा दधीधे तत्र शब्दानकथनम् । नारदमुखात् पिष्टरुहं यज्ञानुष्ठानं तुला शिवस्या

विषय । देशेन दाक्षायण्यास्तव ममनादिवर्णनं । तत्र दक्षस्तत्रिभिरिन्द्रा निशम्य विमाना-
रोहणेन देव्या पुन कौलायागमनपूर्वकं त्रिवसनीपे तद्वृत्तान्तकीर्तनं । शिवाशिवयो
ज्ज्ञात्वेन भद्रकालीवीरभद्रयाराविभां वक्तव्यं । शिवाश्रया डाकिनी गकिनी
दाकिनीप्रभृतिभि सार्धं तयो द्दानुयगमनादिनिवरणकथनं । दक्षस्य शिर
च्छेदनादिकथनं । वीरभद्रस्तत्रह्येन्द्रादिदुरवस्थानर्शनं । तस्य विद्युना सह
समरसम्वर्णनं । विष्णुस्तत्रतस्त्रोत्पत्तीर्णं । अथ तत्र शिवाशिवयोत्पत्तिमनन
देवानां जीवनप्रगति, दक्षस्य पुनश्चजीवनकथनम् । दक्षवनीपे ब्रह्मणा विस्मृत
शिवमादात्मकथनम् । शशिया संस्थापनादिकथनं । भूगोलकथनम् ।

No 1742 भविष्यपुराण ।

Substance country paper, 14 X 6 inches : Folia, 148 : Lines, 8—9 on a
page : Extent 3497 stolas : Character, Nagara : Date ? : Place of
depos't Nasirpura, Zila Murshidabad Raja Ramachanda Sinha. Age
ance fresh Verse Correct

Bhavishya Purana One of the 18 great Puranas The codex
comprises the third book or *Madhya Tantra* The following is Professor
Wilson's account of the work

“The Purana in which Brahma, having described the great
ness of the sun, explained to Manu the existence of the world and
the characters of all created things, in the course of the Aghora
Kalpa, that is called the Bhavishya, the stories being, for the most
part the events of a future period. It contains fourteen thousand
five hundred stanzas’ This Purana, as the name implies, should
be a book of prophecies, foretelling what will be (bhavishyati), as the
Matsya Purana intimates Whether such a work exists is doubtful
The copies, which appear to be entire, and of which there are three in
the library of the East India Company, agreeing, in their contents
with two in my possession, contain about seven thousand stanzas
There is another work, entitled the ‘Bhavishyottara,’ as if it was a con-
tinuation or supplement of the former, containing, also, about seven
thousand verses but the subjects of both these works are but to a very
imperfect degree analogous to those to which the Matsya alludes

"The Bhavishya Purána, as I have it, is a work in a hundred and twenty-six short chapters, repeated by Sumanta to Satánika, a king of the Páñdu family. He notices, however, its having originated with Svayambhu or Brahmá, and describes it as consisting of five parts; four dedicated, it should seem, to as many deities, as they are termed, Bráhma, Vaishnava, Saiva, and Tváshtrá; whilst the fifth is the Pratisarga or repeated creation. Possibly, the first part only may have come into my hands; although it does not so appear by the manuscript."

The codex under notice comprises the *Madhya Tantra* or the 3rd, literally the middle, book. It extends to 3,500 verses, divided into 3 parts; the first of which contains 25 chapters, the second 17, and the third 11. The first, after the usual preliminaries, describes some of the higher regions. The duties and characteristics of householders, the qualifications of teachers, and the teaching of the Vedas take up several chapters. Consecrations of tanks and religious gifts are also dwelt upon at length. The second part refers to religious duties, the times meet for performing them, and fasts and feasts on particular lunar days. The third dilates on dedications of almshouses, tanks, wells, trees, &c., in the usual Puranic style. Nowhere is anything said of future events.

Beginnmg. ॐ नमः शिवाय । मन्त्रं चन्द्रावदार्तं करिकरमकरधौमसञ्ज्ञातफेपं
 श्रद्धाद्भुविप्रश्रुतैर्भक्तनियमपरैः मेवित मिश्रमुद्यै ।
 ॐ काराष्ट्रभुमेन विभुवनगुह्या प्रकृष्टा ददपूत
 सधोभाभे।गरमं जलतश्चभरं धौष्ट्यं वा पुनातु ॥
 जयति भुवनहीनो भास्वरौ साककर्मा जयति च प्रसिद्धेय माहंभन्वा मुरारि ।
 जयति च शशिधौलीवडनामाभिधेया जयति सकलयोगिभानुम।धिभानुः ॥
 नमस्तस्याप्रभेयाय नम्राय नमःकपिसे ।
 पुरार्ण मन्त्रवस्तामि दधुर्तं प्रकृष्टोनिमा ॥
 पुराजर्धेचिनी पुण्यं पदम्भं योमहर्षेण ।
 जयत जयत । मन्त्रयर्धेभि वासाक पुराजय विगारद ।
 मुनीनां वचनं युवा गुरुः पौराविशेषता ॥
 दधमं भजना दध दधं भजवतीदुर्गं ।
 दध नयत । मन्त्रयर्धेभि मन्त्रयर्धेभि ।
 वष्टी पौराविशी दिवा कयः पदवाशिधौ ॥

End. विसदसभागैर्वमादित्याय सप्तसक ।

आम्यकाय तथा दद्यात्तथा धनञ्जयाय च ॥

षटपादिकाष्टपादश्च भवरोगकशतोद्भव ।

इति मध्यमतन्त्रेण सम्पूर्णं स्याद्भविष्यक ॥

Colophon इति श्रीभविष्यपुराणे मध्यमतन्त्रे द्वतीयभागे एकादशोऽध्याय ।

श्रीराधाकृष्णभ्या नमः ।

विषय । धत्तन्त्रे प्रथमविभागे १ २ अध्याये,—सूत्रेण सप्त अध्यायानां सवादेन उत्तरविभाग-
प्रतिष्ठादिकथनम् । मार्गच्छायावमप्रमंसाकीर्तनम् । धर्ममाप्ताकाकथनम् । प्रवृत्तिनिवृत्ति-
भेदात् द्विविधकर्मानिरूपणम् । निवृत्तप्रमंसा । शम्भुमादिबेहमविधगुणनिरूपणम् ।
ब्राह्मणादीनां गुणनिरूपणम् । वृद्धात् जगतस्तद्विप्रवृत्तिरुक्तकथनम् । तत्र विशेषण-
मेयरवाङ्मातृमतेऽपवादसम् । वृद्धाद् ब्रह्मविष्योपपत्तिकथनादिकम् । युगमन्तर-
कांक्षादिनिरूपणम् ।

३ ४ अध्याय,—मन्त्रलोकमन्त्रालोकादीनां सत्त्वानादिनिरूपणम् । तत्र तत्र अधि-
वासिकथनम् । ब्रह्मलोकादिवर्णनम् । इन्द्रलोकावर्णनम् । सप्तपतालावर्णनम् । जम्बू-
द्वीपादिचतुर्द्वीपवर्णनम् । जम्बूद्वीपसत्त्वानादिकथनम् । तत्र धर्मपर्वतादिस्थानानि-
र्देशम् । ज्योतिषकनिरूपणम् । तत्र सूर्यवामादीनां ग्रीष्मगामित्वादिनिरूपणम् ।
तथामुषनीचलादिकथनम् ।

५ अध्याये—ब्राह्मणप्रमंसाकथनम् । ब्राह्मणमुखेन द्रवपिष्टलाकप्रभतीनां भाक्त्य-
कथनम् । ब्राह्मण इष्टा अनाभवादनार्थं प्रत्यवायकथनम् । मनुष्येषु विविधाधन-
लक्षणकथनम् । द्विविधविपत्तिलक्षणम् । चतुर्विधपशुलक्षणम् । त्रिविधपशुलक्षणम् ।
विविधपापिष्टलक्षणम् । सप्तविधवृष्टलक्षणम् । पञ्चविधलक्षणम् । द्विविधवृष्टलक्षणम् ।
वृष्टविधदुष्टलक्षणम् । द्विविधपुष्टलक्षणम् । अष्टविधलक्षणम् । द्विविधामन्दलक्षणम् ।
द्विविधकाशलक्षणम् । चरलक्षणम् । विकुष्ठलक्षणम् । अष्ट-चपल-मणीतप्त-चतु-
रादीनां लक्षणम् । दृष्ट-पण्ड-खण-भीष-वाचाल-कदम्बप्रभतीनां लक्षणकथनम् ।
मेषामन्तरमदनिरूपणम् ।

६, ७ अध्याय,—मुखनिरूपणम् । द्वादशसंज्ञायादिषु दानविधानम् । अपरपञ्च-
तर्पणविधिः । तत्र पिष्टलाभकथनम् । व्यष्टस्य धातुं पिष्टतुल्यलक्षणम् । पुराण-
श्रवणफलकथनम् । तत्र क्रमकथनम् । धर्मशास्त्रात्म-तन्त्र-जामल-जामर-पारा-
यणादीनामधिष्ठातृदेवताकथनम् । मधुचीरयवचीरादिपरिमाणाकथनम् । इन्द्रयात्रे-
वायुदेवगुणकीर्तनम् फलकथनम् । दुर्गाप तत्करण दापकथनम् । पुस्तकादिद्वारे-
द्वेषकीर्तनम् । पुराणादिस्तवमनियमादिकथनम् । अशक्नुन लिपितस्तु पुस्तकस्य

विषय । निष्कलत्रकथन । लिपिकरणे दिठनिरूपण । निषिद्धदिनकथन । लिपिकरण
वतनपक्षणादौ प्रत्यवायकथन । पुष्पकपरिमाणादिनिरूपण । ताडितामुहभुजं
पत्रादिविधान । पुराणपाठे स्रवादिर्वाधकीर्तन । शूद्रस्य धर्मशस्त्रादिवाचन
प्रतिषेध । पुराणवाचकस्य आशोपाधिनकथन ।

८-१२ अध्याय—अनध्यायकालनिरूपण । अत्रिचलचण । अध्यापनाप्रकारकथन ।
सृष्ट्याक्तगतादिपरिचारावश्यकताकथन । कर्त्तुं मिगम-ज्योतिष-वेदादीनां
सङ्ग्रह दापकथन । अन्तर्बैदिकविश्वेदिकसंनिरूपण । देवगृहनिर्माणदिविधि
कथन । पुष्करिणीदीर्घिकादिपरिमाणकथन । प्रमादपुष्करिण्यादप्रतिष्ठाया
अकरण दापकीर्तन । पतितदेवगृहादिसंस्करणे फलकथन । जलाशयदानादि
साहाय्यकीर्तन । म्रियस्त्रिचक्रानादिनिषेधकथन । पुष्करिणीकरणयाम्यस्यान
निरूपणादिक । जलाशयप्रतिष्ठाया यूपान्निरूपण । भूमिमाधमादिविधिकीर्तन ।
मुद्ग साय घाम्य तिल श्यामाक-सखर कल्याणकपमग्रीहिकथन । जलाशयगृहस्था
रक्ष माभुवन्निदानादिविधिकथन । हस्तरापणादिविधिकथन । नदीतीरे श्रमशान-
गृहस्य दक्षिणस्यां दिशि च तुलसीहस्तरापणे दापकीर्तन । अश्वत्थामाकादिहस्ते-
रापणफलकथन । हस्तच्छन्दे दापकथन । उ क्लृप्ताविदाकथन । तत्र हस्तेषां
दाहदादिनिरूपण ।

१२-२० अध्याय—कूपादिप्रतिष्ठाविधि । प्रतिमासचक्रकथन । तत्र अष्टप्रथमा
दिपरिमाणकथनपूर्वक निम्नांशप्रकारकीर्तन । कुण्डनिर्माणप्रकारकथन । तत्र
चामविशेष चामसङ्ख्यानिरूपण । कुण्डसंस्कारविधिकथन । चामविधिकथन । धनि-
जिकाकथन । होमावसाने पूजाविधान । तत्र वेदशेषपचारसम्बन्धकथन । चामभेदे
वर्णनामभेदकीर्तन । चामद्रव्यपारमाणकथन । विप्रभिक्षितस्त्वपेक्ष चामकरणे
दापकथन ।

२१-२ अध्याय—प्रतिष्ठायां हस्तदिनिरूपण । तुलसीहस्तेर्निर्माणप्रकारकथन ।
चामसङ्ख्याकरणे गङ्गाशुक्लामृष्टिकादिनिधान । तत्र चाममादिनिरूपण । हस्त
माभेद सप्तसन्निष्ठाकरणकारकीर्तन । वदिनिर्माणप्रकारकथन । सप्तधनिष्ठा
प्रकारकथन । तत्र द्वारादिकरणाधिकथन । पद्मादिनिर्माणप्रकारकथन । श्रोत्र
माणनिर्माणप्रकारकीर्तन । ग्रामादे सद्गुरु एवम पित्रादिसूक्तिनिष्ठासे फलपति
कथन । सधर्मा भद्रमङ्गलादिनिर्माणप्रकारकथन । राजद्रव्यपारमाणकीर्तन ।
पश्चादौ मर्चदक्षिणादिमासकथन । दक्षिणादानस्य आवश्यककथन । पुराणपा-
ठादौ दक्षिणानिरूपण ।

अध्यायस्य द्वितीयः १-८ अध्याये,—शुद्धपामदानादेः दक्षिणाकथन । पूज

विषयः । वाचपरिभाषादिकथन । कुण्डनादिनिर्माणवेतनादिनिरूपण । पुष्करिण्यादिषु
नने परिभाषा—वेतनादिनिरूपण । एव वधनिर्माणदौ वेतनकथन । नरवाचनादौ
वेतनादिनिरूपण । शान्तिकलसादिनिरूपण । तत्र पञ्चपञ्चवादिदामावश्यकता
दिकथन । कलसम्भाषनादिविधिकीर्तन । चान्द्रसौरादिचतुर्विधमासमन्वयकथन ।
तत्र कर्षाविशेषेषु मासविशेषनियमन । मन्मसाग्ने प्रेतक्रियाविधानकथन । तत्र
सपिण्डनादिविधिकीर्तनम् । शुक्रस्य अमोदयादौ कासाशुद्धादिकथन । द्विरा
षाढादिनिरूपणम् ।

५-१० अध्याये,—पूर्वाह्णे दैवकार्यकर्तव्यता । मध्याह्नादौ एकोदिष्टादिकर्तव्यता-
विधायकम् । खर्को द्यौः-दिवसेदाम् विविधतिथिकृत्तणादिकीर्तन । श्राद्धकृत्तव्य
तिथिचयव्याकथन । युष्मादितिथिचयव्याकथन । त्रिषुपवामव्यवभानिकरूपण ।
अम्बुषट्पञ्चविधि । अपूर्णाष्टचत्वारिंशद्वयकम्भ भाय्यापुनरुचितम् च यज्ञानु-
ष्ठानादौ नाधिकार इति कथन । कार्तिकमासादौ स्नानदानादौ फलश्रुति-
कीर्तनम् । अशुभप्रथमप्रतविधान । यावत्पञ्चम्या मनमापूजाविधान । भाद्रमासे
वष्टीपूजाविधिकथन । जम्माष्टमीव्यवस्थादिनिरूपण । द्वाभ्यंशकथन । एकादश
पराशरनिरूपणादिक । विष्णुश्राद्धादिनिरूपण । शक्रोत्थानविधिकथन । रतनी-
चतुर्दशी । शिवचतुर्दशी । चैत्रादिपूर्णिमादौ स्नानदानादिफलकीर्तनम् ।

११-१७ अध्याये,—काश्यप गौतम सौदाम्य गार्ग्यप्रभृतीनां गौतमाणां प्रवरकी-
र्तन । बालुयागविधानकथन । तत्र मन्त्रनिर्माणदिकथन । बालुयागोक्तपर्वण्य-
देवानां ध्यानादिकथन । तत्र पूजाविधिकथन । अर्घ्यदानविधान । गृह्याग्नि-
विधिकीर्तन । होमविधानकथन । वज्रिशिष्टानां ध्यानकथन । देवादिप्रतिष्ठाया-
पूर्वदिने अघिवासनविधिकथन । द्वाष्ट आचार्यादिवरणविधिकीर्तनम् । पर्वण्य
यज्ञादौ मन्त्ररूपस्य आवश्यकतानिरूपण । मन्त्ररूपविधिकथन । प्रतिष्ठादौ साम-
तिथिनक्षत्रवारादिनिरूपण । कष्टपर्वेद्यादिनिर्माणप्रकारकथन । जलाशयप्रति-
ष्ठादौ दृष्टिप्राज्ञकर्तव्यताकीर्तनम् । जलाशयप्रतिष्ठाविधानकथनम् ।

मध्यतन्त्रे द्वितीये विभागे १-११ अध्याये,—आरामादिप्रतिष्ठाविधिकीर्तन । गो
प्रचारविधानकथन । अनायमपउपदानविधिकथन । प्रयादानविधिकथन । सुद्रा-
रामप्रतिष्ठाविधिकथन । अयस्यद्वयप्रतिष्ठाविधिकथन । पुष्करिणीप्रतिष्ठाप्रयोग-
कथन । षट्पञ्चानविधिकथन । विष्णुप्रतिष्ठाविधिकथन । शिलादायमयादिमण्डप-
प्रतिष्ठाविधि । पुष्करामप्रतिष्ठाविधिकथन । तुलसीप्रतिष्ठाविधिकथन । सेतु
प्रतिष्ठाविधिकथन । भूमिदानविधिकथन । सामान्यतः अधिवासनविधिकथन ।
दुर्गमिनिर्माणम् । नन्दान्नुपायकथनम् । इति भविष्यपुराणे उत्तरविभागस्य
विवरणम् ।

No 1743 काल्युर्द्धाधायतन्त्रम् ।

Substance, country-made yellow paper, $13\frac{1}{2} \times 11$ inches Folia, 40
 Lines, 4—5 on a page Extent, 488 slokas Character, Bengali Date,
 Place of deposit, Nasipura, Zila Murshidabad, Raja Ramachanda Sinha
 Appearance old, first part destroyed by worms Verse. Correct

Kalyurddhamnāya Tantra One of the Tantras, attributed to
 Siva. It is devoted principally to Śākta rituals and dissertations on
 mantras and mystic doctrines. It is commonly known under the name
 of *Uṛddhamnāya, Tantra* and two extracts from it have been noticed
 under No 356

Beginning श्रीगुरवे नमः । सर्वानन्दसधी विद्या सर्वोच्चायनसंस्तुता ।

सर्वमिद्विप्रदा देवो नमस्तत्त्वितकपिणी ॥

श्रीदेवुवाच । देवदेव महादेव परमेश पुरातन ।

प्रसीद मुञ्च मे ज्ञानं कथयस्व प्रियञ्च ॥

माय सर्वेषु तन्त्रेषु मुञ्च यदूर्ध्ववस्तु ।

तत्त प्रकाश्य सत्यं मे यद्यहं तव वक्ष्यामि ॥

वीशिव उवाच । कथ्यन्ते कथयिष्यामि मुञ्च यद्यहं सात्त्विके ।

कीलभावात्त ज्ञानासि तत्त्वज्ञानं द्युपप्रद ॥ इत्यादि ।

End मनः कल्पितमूर्तार्जुने तेजोरूपा परापरा ।

परमात्मैव रामोऽयं महाविष्णुर्महामय ॥

निरञ्जनसवरूपोऽयं छन्दकपा च तारिणी ।

आत्मप्रकाशनी नित्या नित्यानन्दसकपिणी ॥

Colophon इति काल्युर्द्धाधायतन्त्रं पठत् ।

विषयः । १ प्रथमपठत् — शिवाभिव्ये । उवाचनं ऊर्द्धाधायतन्त्रावनाकथनं । देवता
 गुरुमन्त्राणां गुरुमात्रं भावनाया आवश्यकसकीर्तनं । शरीरनिरूपणं । विषय
 पञ्चात्मकनिरूपणं । निर्मुक्तानि निर्भिकारानि परमात्मनः कथं जगत्सृष्टिरिति
 उमाधार्म । प्रकृतितो महातत्त्वादीनामुत्पत्तिरूपणं । परा पञ्चकी वैखरीमेदेन
 चित्रितमिति निरूपणादिकं । कर्मेन्द्रियादीनामभिप्रायनिरूपणं । त्रिषामग्नि
 ज्ञानमग्निप्रभृतिनिरूपणं ।

२थे पठत् — पञ्चीकरणप्रक्रियावर्णनं । शरीरस्य प्रणवाकारनिरूपणं । तत्र
 स्थूलसूक्ष्मादीनां ब्रह्मविष्णुशिवान्तरनिरूपणं । दक्षिणादिमन्त्राणां कालस्य राम
 सत्यमाराधनायावन्तनिरूपणं । अग्रपथा देविपूजकथनपूर्वकं तत्त्वनिरूपणं ।

भेन । इथिंयादीना गुणनिरूपण । पिबवाग्निमन्त्रादीना माहतो सामचक्रां
दीनामपि उत्पत्तिकथन । नाडीमन्त्रिभ्यतीना चक्षुःादिकथन । शरीरस्थ
अवयवविशेष समुविशतिनचचासामवस्थानिर्देश, एव पञ्चदशतिथीनामवस्थि
तिनिरूपण । शरीरस्थरागिचक्रनिरूपण । घटचक्रनिरूपण । देहे चतुर्ग
लोकानस्थानस्थानादिनिरूपण ॥

१ ये पटले,—जीवस्थाननिरूपणमुखेन कान्या मन्दगृहे लण्ठन सुन्दर्या एाधिका
ममित्यादियूदेयय्यादिनिरूपण । पञ्चका इन्द्रावगमकथन । तत्र लण्ठादीना
मवस्थानादिनिरूपण । तत्त्वज्ञाननिरूपण । तत्त्वज्ञानसाधनप्रतिपादकथन ।
शायामिद्विप्रकारकथन । योगसाधनप्रकारकीर्तनश्च ।

४, १ मे पटले,—वीजोद्यादिनिरूपण । दैहिकस्थानभेदेन कलम्य गडोदक-
परायत देहचक्रादिनामभेदकथन । कालीनामनिर्बचन । यागिना मानसी-
पूजाप्रकारनिरूपण । शीरासामन्यजनप्रकारकथन । श्रानाककचमवस्थानादि-
निरूपण । समुत्पत्तिर्युग्मेदेन विविधग्रामचक्रनिरूपणश्च ।

No 1744 स्कन्दपुराणीयसङ्गाद्विखण्डे बदरीमाहात्म्यविभागः ।

Substance, country made paper, 14 x 7 inches Folia, 102 Lines 8
on a page Extent, 2 091 slohas Character, Nagara Date, ? Place
of deposit Nasipura, Zila Murshidabad, Raja Ramachand Siŭha. Appearance,
fresh Verse Incorrect

Badarika mähātmya —A dissertation on the sacred pools and
temples of a place of great sanctity called Badarikas rama, or 'the hermi-
tage of plum trees.' The place is situated on the west bank of the
Alakanandā river in the province of Srinagar, its modern name being
Badrināth, the famous place of pilgrimage on the Himālaya, its presid-
ing divinity is Mahādeva The work professes to be a part of the
7th book of the Skanda Purāna. It comprises 23 chapters, several of
which are devoted to stories in praise of Śiva and Pārvatī, nowhere,
however, is Vaishnavism reviled in it. Like most other Mahātmyas, it
is of modern date The Index given in the Narada Purana does not
name a Sahyādri khanda for the Skanda Purana but there is a brief
note in the Vaishnava-khanda on the Badarikas rama.

Beginning श्रीमन्महाय नम । अथददवहमूलो वेदमन्त्र एतावमाख्या ।

अतुमुपमो मोक्षफल मधुसूदनपादयो अपनि ॥

नैमिषे च मद्याचेवे स्विता वै शैलकादथ ।
 निदेशाद् ब्रह्मणस्तत्र सूत प्रोचु सचर्षिता ॥
 शैलक उवाच । सूत सूत अद्यामाग सर्व्वधर्मोभूतावर ।
 सर्व्वशास्त्रार्थतत्त्वज्ञ पुराणे परिनिष्ठित ॥
 आस सत्यवतीसूनु भगवान विष्णुरव्यय ।
 तच्छिष्य तत पुराण हि सविवेद न कथन ॥
 प्राप्त कलिगुणे घोर सर्व्वधर्मोबहिष्कृते
 जना-+-नकर्मण सर्व्वधर्मोविवर्जिता ॥
 क्षुद्राद्युप क्षुद्रप्राणा +-+वाय्येतप श्रिया ।
 अथर्मनिरता सर्व्व वेदशास्त्रविवर्जिता ॥
 तीर्थोत्सवतपोदानहरिमतिविषर्जिता ।
 परनिन्दारता सर्व्व परद्रोहपरायणा ॥
 ज्ञानवैराग्यरहिता जपस्त्राध्यायवर्जिता । इत्यादि ।
 पुरा भर्षाभिः क्षाम हत प्रत्यक् शिवानये ।
 मम्यसु चर्षिकापे तु पुरतो गिहकपिण ॥
 यावन् नहुताकरा सर्व्वै यावन्नासि सचर्षय ।
 यावन्त प्रमथा शिवास्तशिङ्गानि शिवानये ॥
 ईदृक् शिवास्तयमैतन्माहात्म्यं ये पठन्ति हि ।
 नित्यं श्ररन्ति शृण्वन्ति तर्थां शृणु फल मय ॥
 सर्व्वैषामपि तीर्थानां फलं तापाश्चात्मनाम् ।
 भक्तानां व्रतानाञ्च यत फलं परिपूयता ॥

End

विषय । यत्र वदरिकायमगमनशालकीर्तनं । अग्नितीर्थमाहात्म्यकथनं । तत्र पद्ममिला-
विवरणकथनञ्च । भारद्वाजविष्णुशोचकीर्तनं । विष्णुशीलार्थं भार्कश्येयस्य तपस्या-
दिवर्णनं । गण्डव्या तपस्यावर्णनं । अग्निहोत्रमाहात्म्यकथनं । अग्निगण्डतद्विषय-
शोचकीर्तनं ।

४-८ अध्याये,—विष्णुसामिधानायां पूर्वां भवेन्नमपश्यतां शीरोदमागमन-
पूर्वकं ब्रह्मपुराणतन्मागधीनां भारद्वाजस्य श्रुवादकथनं । कसौ भगवतो वदरी-
तीर्थाय चरन्त्यानन्देति कथनं । विष्णुनैवेदभोजनमाहात्म्यकथनं । विष्णु-
वादादकमाहात्म्यकथनं । कपालशोचनतीर्थमाहात्म्यकीर्तनं । तत्र विष्टनीर्थे
पित्रदाभ गदाभोऽपि पद्माधिकाभिरुपपन्नं । ब्रह्मतीर्थमाहात्म्यकथनं । तत्रैकदा
गणानस्य ब्रह्मणो मुपश्रुज्जातं बहुकैटभाभ्यां वेदादवरणशालकीर्तनं । ब्रह्मणा
मनुतेन विष्णुना बहुकैटभागमनकथनं । सरस्वतीतीर्थमाहात्म्यकथनं । ऐन्द्रतीर्थं
माहात्म्यकथनं । मानसतीर्थमाहात्म्यं । तन्नामविषयकञ्च । वसुधातीर्थमा-
हात्म्यकथनं ।

९-१४ अध्याये,—पद्मधारतीर्थमाहात्म्यकथनं । तत्र पद्मनक्षत्रात्मासाधित्य-
लाभाय चन्द्रस्य कठोरतपस्यावर्णनं । आसक्तुषतीर्थमाहात्म्यकीर्तनं । डादगादि-
त्यतीर्थमाहात्म्यकीर्तनं । अत्यपद्मतीर्थमाहात्म्यकीर्तनं । जलंतीतीर्थमाहात्म्यकथनं ।
तत्र भस्मकुमारार्थे नरनारायणार्थे तपस्यावर्णनं, अर्धश्राद्धं भस्मवर्णनञ्च । धद-
र्याथम विष्णुना सुभेष्टस्थापनशालावर्णनं । तत्र मरुद्वेण नारायणस्य आश्रयान-
कथनं । लाकपालतीर्थमाहात्म्यकीर्तनं । दण्डतीर्थमाहात्म्यकीर्तनं । गङ्गाया-
स्यानविशेषे मन्त्रिमाधिरूपप्रकाशकथनञ्च ।

१५-२० अध्याये,—प्रसङ्गेन शिवाल्लदतीर्थमाहात्म्यकथनं । तत्र युगविशेषे तत्र
परिभाषादिनिरूपणं । तत्तीर्थवर्णनं । नन्दासाहात्म्यकीर्तनं । एकदा कैलासे
शिवाग्निहोत्रचक्रीकारश्च्यवर्णनं । यत्र पराजिताया देव्या शिवदास्यानुष्ठान-
शालाकथनं । पार्वत्या सप्त पशुपतं विधेयशालाकीर्तनं । देव्या विन्ययर्थेने
श्वस्थानकथनं । सुखेश्वरलिङ्गमाहात्म्यकीर्तनं । दक्षिणतश्चरीरविधरणकथनं ।
षट्चक्रादिभेदपुष्करदेव्या योगानुष्ठानप्रकारकथनं ।

२१-२२ अध्याये,—दक्षगण्डतत्रिंशत्तत्परमनामस्तोत्रकीर्तनं । पार्वत्यानय-
नार्थं कालिकाया रुद्र गङ्गाया रुद्रादिप्रमनशालाकथनं । गङ्गातत्रगीरीशोत्र-
कीर्तनं । पार्वतीतत्रगङ्गादेवकथनञ्च । क्षीणा पमिरेव देवता, नान्य इति
निरूपणं । पानिब्रह्मयमकथनं । गौर्या आश्रमे समुपस्थितस्य रुद्रनामकस्य राक्ष-
सीभवाग्निविवरणकथनं । तद्गर्भे पुष्करवर्गे जम्बूगन्धर्वकथनं । इत्याद्यां पुन

विषयः । पुस्तकप्रतिक्रयनं । सोमकुण्ड-वद्रकुण्डादीनां माहात्म्यकथनं । ब्रह्मोद्धारतीर्थमा-
हात्म्यकथनं । शिवस्य कुटवाटनामप्रतिक्रयनं । अन्नदानमोदानादिफलनिष्-
पन्नं । चिन्मीकुण्डनिवरणमाहात्म्यादिकथनं । ऐग्यानदीवर्णनं । ऐलकतविनायक-
स्तोत्रकीर्तनं । श्रीवत्सेभक्तिमाहात्म्यकथनं । समर्थस्य इत्यस्य गौरीवमप्रवेश-
स्तोत्रकथनं । गण्डेशमाहात्म्यकथनं । विद्युत्तयोः शिवाशिवयोः पुनः संयोगकथनं ।
महाकालतीर्थमाहात्म्यकीर्तनं । पौरुषवसतीर्थमाहात्म्यकथनं ।

No. 1745. स्कन्दपुराणीयरेवाखण्डः ।

Substance, country-made paper, 12½ × 5 inches. Folia, 324. Lines, 11
on a page. Extent, 9,447 slokas. Character, Nāgara. Date, S. 1807.
Place of deposit, Nasipura, Zilā Murshidābad. Rājā Rāmchānda Sūha.
Appearance, fresh. Verse. Correct.

Revā Khandā of the Skanda Purāna.—A part of the *Avanti*
Khandā of the *Skanda Purāna*—(see ante, p. 220.) In it Śiva recounts
to Skanda *alias* Kārtika, the religious merits of the sacred pools and
temples along the banks of the Narmadā River, which is otherwise
called Revā. The sacred places of Puri are also included in it. There
are ■ great many stories recited to illustrate the origin and religious
merits of the different places noticed; but they are all of a legendary
character, designed to throw a halo of antiquity on temples and loca-
lities which are obviously of medieval origin.

Beginning. श्रीकृष्णाय नमः । श्रीमहादेवाय नमः । ॐ नमो हरिहरहरिहराय नमो ।
आनन्दानन्दिकमुक्तपरासरेभ्यो मुक्तैः प्राप्तेभ्यो नमः ।
मन्मथानन्दमन्मथमन्दमन्दिराभादमन्मथानन्द
यामैः भिक्षाभ्यामां कुचपुनर्विजयतकुचपुनर्विजयते ।
मादमन्मथमन्मथीनां मुक्तपुनर्विजयतकुचपुनर्विजयते
पादादो मन्ददाया हरिहरहरिहराभादमन्मथानन्द
मार्कण्डेय उवाच । हरिहरहरिहराय नमो भिक्षाभ्यामन्मथैः ।
दक्षविद्यापराकीर्त्तं मातात्मनमन्मथैः ।
ब्रह्मविद्यापरा नमो ब्रह्मविद्यापराय ।
चन्द्रादित्ये च नमो चन्द्रादित्ये चन्द्राय ॥

बाण्य वरुणधैव कुबेरोऽथ यमसुधा ।

इन्द्राद्या देवनाः सन्ना गजगन्धर्वं एव च ॥

प्राच्याद्या सातरथैव अपयस्य तपोधनाः ।

सूक्तिमन्त्रि च तीर्थानि चण्डभट्टिमहाबला ॥

दानवासुरदैत्याथ पिशाचा भूतराक्षसा ।

सूर्य्यकोटिप्रमण्डला मणिनाणिकशोभित ॥ इत्यादि ।

End

तीर्थे तीर्थे च कथित यत् पूर्वे पाण्डुनन्दन ।

शुभा साक्षात्कृतं नन्द तदामेमेव पाण्डव ।

एतस्मात् कारणाद् दानं पुनः दानं च कारयेत् ।

तच्छ्रुत्वा राजमादुल मार्कण्डेयस्य भाषित ॥

अथ दत्ता यदा न्यायं पूजयेत् सा अपीलदा ।

अथैगंजेय + + लेय अविमि मद् धर्मदाह ॥

तीर्थयात्रा चकाराश्रमर्मदाया युधिष्ठिर ।

उत्तरे दक्षिणे तीरे नर्मदाया महाप्रवाह ॥

Colophon इति श्रीस्कन्दपुराणे देवासुरे युधिष्ठिरसार्कण्डेयमहादे देवाचरितं समाप्त ।

शुभमस्तु भवत् १८६० । आषाढवदि ।

(अथ अध्यापकद्वयानिर्देशो नास्ति ।)

विषयः । शिवेन मद् स्कन्दस्य महाद्वन्द्वम् । तत्र स्कन्देन शिवलोचनीर्गेन । सकृदेन च तेन स्कन्दाय वरदानावसरे उत्तरस्या दिशि श्रितानां हेमचम्पीणा वृत्तान्तकथन । तत्र गङ्गासागरवाराणसीकुवचेनादिव्यानेषु त्र्यम्बीश्वरानां जीवानामवस्थानकथनम् । एव पूर्वस्या दिशि स्थितेषु हेमचम्पीषु नर्मदारैवादिश्रितानां जन्मानुभव-
व्यतिकथन । मार्कण्डेयचर्मचर्चन । तद् दृष्ट्वा कृततीक्ष्णश्रवणस्यैव परिहारस्य युधि-
ष्ठिरस्य तत्र आगमनादिविवरणकथन । मार्कण्डेयेन स्कन्दपुराणकीर्तनम् । तत्र
“अष्टछाणि साधनानि शिवलोके समासते । तर्द्ध वैष्णव लेके बुद्धार्द्धे ब्रह्मण-
पुरे । चतुरशीतिमहृषाणि सत्यलोके च गीयते” ॥ इति स्कन्दपुराणपरिमाण-
कीर्तनम् ।

देवानाममर्थनया शिवस्य अनुग्रया नर्मदाया प्रथियामवतरणकथनम् । तत्र तद्देव-
धारणे धर्ममर्थेषु सर्वेषु पूर्वतपुः प्रवृत्तता गिराणा धारणवृत्तान्तकथनम् । नर्म-
दाया पुनः स्वर्गलोकव्रमनकथनम् । शिवप्रसादद्वयेन चिरन्तकशिपूना विप्रवृत्ताना
जगद्भुजा दुर्द्धमादिवर्णनम् । नर्मदाया प्रथियामवतरणार्थं परवत्प्रवृत्तप्रादि-
विवरणकथनम् । विष्णुशक्तिकुमारस्य पर्यङ्कस्य शिरसि नर्मदावतरणवृत्तान्तकथनम् ।

विषय । सङ्क्षेपेण महावतरणविवरणकथन । नर्मदासाक्षात्स्यकथन । सूर्य्यचक्षकाले
तर्पयता द्दिरण्णनेजोऽभिधानेन सोमवंशजेन राज्ञा सह मिष्टुणा सवादकथना-
दिक । एकदा उदयाचलशिखरि नर्मदाया अवतरणकथन । नर्मदायाचतुर्थीव-
तारकथन । तत्र इच्छाकुवशजस्य पुत्रकुत्सेरपाप्यानकीर्तनम् ।

मिश्रिष्ट वैश्वण मत्तमारसतयमनीयैर्दिमाद्यात्म्यकथन । व्यापतीर्थमाद्यात्म्यकथ-
न । व्यापकलोचकथन । मद्रापुत्रतीर्थ हरिचोवस्मान्नेत्रतीर्थमाद्यात्म्यादिक-
थन । विपरीतीर्थमाद्यात्म्यकथन । अथ चक्रवर्तिनामकस्य नरपतेरपाप्यानकथन ।
मत्तममस्य प्रजापालस्य पश्या इन्द्रावधरीनामिकाया मर्कटाननलकथनपूर्वकं
तद्विवरणकथन । ज्ञानिभरथा तथा भर्तुं पुरतः पूर्वजन्मकथाकीर्तन । भृगु-
कृतशङ्करभोजकथन । भृगुक्षेपमाद्यत्म्यकथन । तत्र दुर्व्यास शापार्थित्यस्य मोक्ष
शाभिधानस्य अन्वयस्य उपाप्यानकीर्तनम् ।

शोमशोचमाद्यात्म्यकथन । एवं ब्रह्मकुण्ड-सङ्काकाल-माद्यतीर्थं ब्रह्मेयर-समैदार
मिद्वयरप्रभतीना तीर्थेना माद्यात्म्यकथन । गाङ्गलेखरलिङ्गमाद्यात्म्यकथनप्रसङ्गेन
सप्तशोपालकस्य कन्यदुरपते हरिकमस्य उपाप्यानकीर्तन । बासुकीस्वरतीर्थमा-
द्यात्म्यकथन । तत्र मद्रुकर्णनामकस्य यक्षराजस्य उपाप्यानकथन । पूर्णमन्दार-
नामकतीर्थमाद्यात्म्यकथनमधून विराटनगराधिपस्य हरिचर्मण उपाप्यानकथन ।
नाभास्य भूमेरपाप्यानकथन । तेन गार्गे यावत्समस्य भवाद्देन माद्यात्म्यकथ-
नम् । मत्तेश्वरतीर्थस्य च त्म्यकथनम् । तत्र निपादाधिपतेरपाप्यानकथनम् । मात-
ङ्गाप्यानकथन तत्र कन्येष्टाभिधेदेन देवपिंगा सह शक्तस्य सवादकथना-
दिकम् ।

पौनतीर्थमाद्यात्म्यादिकथन । एवं भुवतीर्थ-नचवतीर्थ-वाराहतीर्थेहीना माद्या-
त्म्यादिकथनम् । एषाया पुनरस्या दिशि जितानां तीर्थेना वक्तुम् । जगद्देवरायमे
मुनीनां मन्त्रमहतामकथन । तपसा प्रमयेन आश्रमाधेन जगद्देवे कागधनु-
दानविषयकीर्तनम् । कालीतीर्थपाप्यानकथनम् । निपादेरपाप्यानकीर्तनम् । नाग-
ेश्वरमाद्यदिकथनम् । तत्र मद्रुकर्णनामकथनमहतामकथनम् । सप्तशोपालकमा-
द्यात्म्यकथनम् । तत्र सूर्य्यचक्षस्य जनाभिधानस्य राजस्य सप्तशोपालकानुदानमहताम-
कथनम् । शिवसुषोमिदितुं कैलासशिखरपुस्तताय सप्तपारमर्ताभिधानाद्य अन्वय-
राजाय भविता शापदानमहतामकीर्तनम् । तस्य ज्ञानिभरथेन सप्तपारमर्ता
जगद्देवरादिकथनम् । सप्तपारमर्तजिह्वासाक्षात्स्यकथनम् । प्रत्यक्षं । तत्र
शिवकिंते नर्मदा जगत् प्रवेष्टव्यमदिकम् । द्दराहजमतीर्थमाद्यात्म्यकथनम् ।
तत्र सूर्य्यचक्ष हरिवा सह सवादकीर्तनम् ।

विषय । भास्विन्देशरलिङ्गमाहात्म्यकथनमुत्तेन कार्त्तवीर्यपतेराध्यात्मकीर्तन । मृषिकतीर्थ-
विवरणकथन । मधुपानमत्तानामुर्व्यादीनामधुरमा शिव मन्त्रावधितुं ममागताना
मौरीमापेन मनुष्यलोके जन्मादिकथन । पद्मप्रक्षेपरलिङ्गमाहात्म्यकथन । तत्र
मन्त्रकेतुनामकस्य मन्त्रासुरस्य आस्थानकथनम् । तत्र पूषभिधानयोः प्रभूरावधयो
विमर्शनेन आतत्रक्षद्वत्यापातकस्य वासवस्य शिवोपदेशात् काश्यामन्त्रमेधानु
ष्ठानविवरणकथन । ऐवाकुलिकासमागममाहात्म्यकथन । तत्र रत्निदेवस्य उपा-
स्थानकथन । विष्णुसक्तस्य उत्पत्तिकथनम् । बुभुक्षया कातराणां मिश्रमा वदन
निरीक्ष्य मन्त्राकाया निजपत्न्या कर्णविलपितेन अर्द्धिन्दुद्वयेन शिखोच्छ्रित्तिना
चरितेगनात्मकेन ब्राह्मणेन अम्बरीषस्य समीपमनष्टान्कीर्तन । कुलिकाया
उद्भवकथनप्रसङ्गेन विशाङ्कदस्य गन्धर्वस्य दमस्तुतुताभिः कामिनीभिः समसाणस्य
विवरणकथन । सुकर्मांशुनायाः सुकामायाः उपास्थानकथनम् ।

सूर्यपुत्रस्य मनेः राक्षसात्मनसमये क्ष्माहर्षिविवरणकथन । मार्केश्वरीर्षवर्णनं ।
मरुपेश्वरमाहात्म्यकथन । रामतीर्थस्य उत्पत्तिकथन । नर्मदागामीसम्येद्विवरण-
कथन । अग्निमुतायाः आस्थानकथनम् । मौरीखयतीर्थस्य उत्पत्तिकथन । कर-
मेश्वरमाहात्म्यकथनप्रसङ्गेन कुम्भध्वजस्य राज्ञः मैत्रेयायमग्रमनविवरणकथन ।
मात्माश्चरितकीर्तन । युवनाथस्य वामकुक्षितस्तस्य जन्मादिकथनम् । मन्दाद्वय
विपुर्विजयविवरणकथन । देवमण्डलशिवलोककथन । असुरेश्वरमाहात्म्यकथ-
नम् ।

हिरण्यवाहो यष्टे दक्षजोत्तमप्रभृतीनां ब्रह्मराक्षसभावप्राप्तिविवरणकथन । पद्म
लिङ्गमाहात्म्यकथन । भार्यया मरु सुपत्न्यामकस्य ब्राह्मणस्य स्वर्गारोहणहाना-
कथन । अतीपातेश्वर-सावित्रीकुण्डादीनां माहात्म्यकथन । दक्षस्य कुमुदा नमैका
दुहिता आसीत् । सोमाय प्रदत्तायास्तस्या गर्भे पुत्रजननहहान्कथन । त
क्ष्मिन्जननक शुभः शुक्रमार समाश्रित्य पातुमुत्तानमभ्युपगता मन्दादेवोदिताम-
कथन । सोमनाथस्य आभिर्भोगादिकीर्तनम् । पातालेश्वरमाहात्म्यकथन ।
अयोध्याधिपतरैन्द्रदुष्टे यज्ञानुष्ठानहहान्कथन । तत्र ह्वादादमरु-दादशादित्य-
क्षयवत् विश्वेदेव माध्यादीनां नाम कथन । मीलमहाया अवतारविवरणकीर्तनम् ।
पुराणसूत्रादिकथन । कलिकालवर्णनं । तत्र खेन्दा राजा भविष्यतीति कथन ।
मराणामवध्यादिकथन । वैदूर्यपथैतवर्णनं । तत्र मात्मात्र यज्ञकरणहहान्की-
र्तनम् । अयोध्याधिपतः भरुदानस्य राज्यहासे धर्मविजयकारिणां केतुमाप्ति-
शुभाति-शुम्बादीनां प्रभावादिकीर्तनं । तत्र कपिलायाः वधः अवतारकथनं ।
दाद्यायनीपुत्रस्य मरुताविपते विषवधा राज्ञः उपास्थानकथनं । मार्केश्वरस्य

विषय । कल्पान्तदर्शनप्रज्ञानकीर्तन । गैतमेयर-मार्कण्डेयेयर वसिष्ठेयर-भानुजेयररादीनां
माहात्म्यकथन । चक्रव्यामिविवरणकथन । पुष्करवर्द्धनदेशधिपते-वधोराष्ट्रान-
कथन । विमलेयरमाहात्म्यादिकथन । सूत्रयागविविधीकीर्तन । कामेरीमाहात्म्य-
कथन । शशिन्ध्याकामिनी कामिनी पञ्चतन्त्रसंक्षेपेन नरपतेराष्ट्रानकीर्तन ।
चण्डेयरलिङ्गमाहात्म्यकथनस्य ।

भद्रवर्द्धेयरलिङ्गमाहात्म्यकथनप्रसङ्गे भद्रवर्द्धाभिधानयो गन्धर्व्योदपाष्ट्रानकथन ।
निर्मितामकथपते पत्तिधेनौ अग्नादिकथन । निमिपत्त्या चन्द्रमत्या शपेन
श्ववतस्य चक्षुर्धेनोन्मादिविवरणकीर्तनस्य । शरणीभद्रमाहात्म्यादिकथन । पिष्ट
भीरुस्य उद्भवादिकथन । श्रव्यामाहात्म्यकथनमुखेन भरतकृतचरितेधयशानुष्ठान-
कथन । भद्रपत्त्यादिना प्राणत्यागमाहात्म्यकथन । युगानां चर्यातद्वादिनिरूपण ।
कलिप्रभावकथन । शृङ्गारमाहात्म्यादिकथन । श्रयोधाधिपते धुन्मारास्य
आष्ट्रानकथन । मुषुकुन्दकृष्णयास्यवर्गाराष्ट्रानकथनस्य ।

विमलेतो मरकथन । यमोक्तकर्मसंज्ञिवेचिन्त्यकीर्तन । गोदानमाहात्म्यकथन-
मुखेन हरिश्चन्द्रोपाष्ट्रानकथन । मातङ्गात्ममाहात्म्यकथन । तत्र मातङ्गस्य द्रव्ये
रुपाष्ट्रानकथनस्य । नर्मदासाहात्म्यकथन । तत्र व्याधस्य उपाष्ट्रानकथनस्य ।
मालाशयम्यानकथन । तत्र निशपथ शिवलाकथन । शैवदानधर्मकथन । शिव
माहात्म्यकथनस्य । वैष्णवदानधर्मकीर्तन । तत्र जातान्तिपुत्रेण बानरविग्रहेण
कदम्बेन भद्र पुत्रतायाम् उपादकथनस्य ।

पद्मिदेवस्य व्याष्ट्रानकथन । हनवधकाष्ठे देवै शार्ङ्ग दधीपिमुने धन्वादि-
कथन । अष्टाभरतसतीर्थाभिज्ञानां नाट्यना भोवकथन । कुशमाहात्म्यकथन ।
विष्णुमाहात्म्यकीर्तन । नाट्यवाचनकथन । ययातिशुक्रमाहात्म्यकथन । दीर्घके-
यरमाहात्म्यकथन । शम्भुदेवकीर्तन । ययाति हरिश्चन्द्रभामहीनयशानुष्ठानविग्रह-
कथन । तत्र विष्णुवहननामभोवकथनस्य । मयदानवदुष्टिना भादे रावणस्य
परिणयविग्रहकथन । तत्र कथनात्म्य जात्रकथन । मत्स्याभिधेयन । नर्मदा-
काष्ठेन भद्रनादेयरलिङ्गप्रज्ञानकीर्तनस्य ।

दाशमीर्धमाष्ट्रकथनप्रसङ्गेन सपुत्रे द्वाक प्रति मातसिना शपदाननिर्वाण-
कथन । दशमीर्धमाष्ट्रकथनस्य । तत्र अष्टाशुरविग्रहनाम सपुत्रां चरितकथन ।
वह्ना भयनकथन अष्टाशुरविग्रहस्य भद्र देवस्य भित्तपतनादिप्रज्ञानकथन ।
तत्र भद्रदेवस्य कथकथनस्य । शरणीश्वरमाहात्म्यकथन । श्वर दन्तुमाष्ट्र
कथनस्य अथ द्विविवरणकथन । पुष्करवर्द्धेयरमाहात्म्यकथन । विमलेयरमाहात्म्य-
कथनस्य राजाश्वमेधनमदस्य विग्रहस्य व्याष्ट्रकथनस्य । विमलेयरमाहात्म्य

विषय । कथन । दानधर्माकीर्तन । तत्र दानविधिकथनम् । गुणनीर्णयविवरणादिकथन ।
 विग्रहरूपलिङ्गमाहात्म्यकथन । तत्र आग्निकाया उप चानकथनम् । पञ्चलिङ्गमहिमा ।
 वृक्षादेयरमहिमा । अथ भयूरकुङ्कुमयोवपाशानकथनम् । रमयश्च हरिणेश्च
 लुब्धकेश्च धनुषेश्च-वाणेश्चप्रभृतीनां माहात्म्यादिकथन । अथकथनलिङ्गमा-
 हात्म्यकथनम् । तत्र अथकथनविवरणम्, तस्मै वरप्रदानवृत्तान्तकथनम् । शुक्लमे-
 दोत्पत्तिकथनम् । आर्ये पाचकरणधर्मप्राप्तिलक्षणकथनम् । कथादानफलकीर्तनम् ।
 आर्यकालादिनिरूपणम् । धाराकमीमांशश्च विचमेनस्य उपाशानकथनम् । तत्र दीर्घ-
 तपाशानकथनम् । अम्बरसर्गोपाशानविवरणकथनम् । भानुमत्या स्तुतिरोपशान्तान-
 कीर्तनम् ।

चर्कतीर्थमहिमा । तत्र दृष्ट्या षष्ठ्याश्रयवत्कासरहाजगतिरन्ध्र-विमाणक-
 श्मातनप्रभृतीनामृषीणां ववादकथनम् । आदित्येश्वरमाहात्म्यकथनम् । तत्र मयू-
 रजतवस्त्रालासोपकथनम् । कमलसतीर्थवर्णनम् । तत्र इन्द्रस्य पुत्रो भर्तेश्च दैत्य-
 भार-नशी-हताया- इतिहास-दुरवस्थादिवर्णनम् । अमलसूतविन्ध्यगिरिरोधनवि-
 रणकीर्तनम् । भस्माद्दधधिविवरणकथनम् । सतिनामतीर्थवर्णनम् । शत्रुचढतीर्थमा-
 हात्म्यकथनम् । मापारेश्वरलिङ्गमाहात्म्यकथनम् । एवं धाराश्वरेश्वरादितीर्थमाहात्म्य-
 कथनम् । दक्षिणम् मधुसून्दादितीर्थपञ्चकविवरणकथनम् । चन्द्रमौलेश्वरमाहात्म्य-
 कथनप्रसङ्गेन शिषिपुत्र-समीप-तत्कल्पया कलादिन्या पूर्वेणकाव्यलक्षणीकृतम् ।

श्रीमन् धर्माश्रमाहात्म्यकथनम् । तत्र दशशपेन चन्द्रस्य चयप्राप्तिविवरणकथनम् ।
 दिङ्मन्त्रश्च कपिलेश्वरयोर्माहात्म्यकथनम् । तत्र वज्रतज्जमा मन्त्रस्य चण्डोत्थिवर्णनम् ।
 चक्रतीर्थमाहात्म्यकथनप्रसङ्गेन श्रीलक्ष्मणस्यपुत्रस्यारादि-नपातनशान्तकीर्तनम् । आ-
 दित्येश्वरमाहात्म्यकथनम् । तत्र चण्डमुल्लससूयाशमनवृत्तान्तकीर्तनम् । रमहात्म-
 तीर्थमाहात्म्यकथनमूखेन नर्मदातीर-रत्नकमेक-पञ्चत-पञ्चरात्रस्य आश्रयकरादि-
 वृत्तान्तकथनम् । दीपश्वरमाधनीर्थमाहात्म्यकथनम् । तत्र राजनान्ध्या नष्ट परागारस्य
 ववादकथनम् । आश्वज्या-दिववरणकीर्तनम् । प्रभासतीर्थकथनम् । भैरवस्यमा-
 स्थाय-वृत्तान्तो मन्दादेरस्य वेदमिषित-मलिन-पिबन्-वशु-कुमुदिय-‘यदधो
 भवेति’ मन्दादिन्या श्रापदानादिवृत्तान्तकीर्तनम् । एतन्तीर्थमहिमा । तत्र चन्द्र-
 श्रुत्या भार्ये हरिहरस्य द्वीनां ववादकथनादिकम् । करणेश्वरस्य वृत्तकथनम् ।
 श्रीभार्येतीर्थवर्णनम् । महादिलतनयश्रापूजनाविवरणकथनम् । नर्मदाश्रमस्य
 ववादकथनम् । तत्कथनमाहात्म्यकीर्तनम् । इति अम् । (दान-वर्णनस्य विवरणम्) ।

No 1746 स्कन्दपुराणीयसौरमंहिता ।

Substance, country made paper, 13½ x 6 inches Folio, 54. Lines, 7 on a page Extent, 1,031 s'lokas Character, Nagara Date SM, 1835 Place of deposit, Nasipura, Zila Murshudabad Raja Ramachanda Sābha Appearance, fresh Verse Incorrect

Saṁsa Saṁhita — A part of the Kṛs'i-khanda of the Skanda Purāna. The codex comprises 16 chapters, but as the last chapter breaks off abruptly, the work is obviously incomplete Contents Parānas Upa-Purānas Vyasa's adoration of Siva His compilation of the Vedas, and teaching thereof to Jaimini and others His teachings on the attributes of the Deity The character of the gods and characteristics of Dharma and the Purānas Adoration of Sūrya as the Divinity Creation Planets, their extent and motion Adoration of Sadāśiva. The theory of illusion Condemnation of Bauddha, Arhata, Pañcāpātra, Vināyaka, and other systems of philosophy. Sectarian marks Destruction of sin Praise of Avimukta, Benares, Ganges and other sacred places Metaphysical disquisitions on the power of the soul and its relation to the Divinity Ignorance and knowledge The three essential qualities Various philosophical theories and their value Emancipation Pre-eminence of the Sruti Yjñavalkya's hymn to Sūrya.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः । ॐ नमोऽक्षयदात्राय तत्पदाद्यैस्तुष्टिभ्यः

भामकाय नमस्तुष्टे भवाय भवहारिणे ॥

नमः साम्नाय मन्त्राय सर्वविज्ञानदायिने ।

सप्तशतैरचितदत्ता दत्ताक्षयय साक्षिणे ॥

भक्तसज्जगदुत्थानिष्ठमिनामैकदमने ।

चन्द्रनिन्दुविरिञ्चादिभक्तपाय नमो नमः ॥

प्रसादात्सामग्याय नमः भानाय कवये । इत्यदि ।

End

इत्युक्त्वा भवान् सुत सर्वज्ञ साम्नीश्वरः ।

श्यामा + + मया भक्त्या पपान निवशे + + ॥

यान्निन्द्या रुद्राद्यानं यान्निष्ठं कृपाकरं ।

एवार्हं पूजयामास सुत सुमनसा त्रिदम् ॥

Colophon. इति श्रीस्कन्दपुराणे सौरभंदितायां षोडशोऽध्यायः । श्रामसु । संवत् १८३५
विषयः । १ अध्याये अध्याये,—सूत्रेण सप्त ऋषीणां भवादेन षष्ठादशपुराणप्रस्तावकीर्तनं ।

उपपुराणकथनं । आसक्ततशिवाराधनविवरणकथनं । तत्त्वतवेदविभागकथनं
तत्र ऋग्वेदस्य एकविंशतिशाखा, यजुर्वेदस्य शनैकशाखा, सामवेदस्य च सप्त-
शाखेति कथनं । विभागपूर्वकं जेमिन्यादिभ्यो वेददानविवरणकथनं । मुनीना
पुरतः कृष्यद्वैपायनेन परब्रह्मस्वरूपकथनं । तस्य शिव-शम्भु-महादेवादिनामकथ-
नञ्च । धर्मस्य षोडशाक्षरफलकथनं । षोडशाग्रामाख्यानिकथनं । पुराणलक्षण-
कथनञ्च ।

२-५ अध्याये, याज्ञवल्क्यलघुसूर्योपासनाविवरणकथनं । तस्य सूर्येण तत्त्वज्ञानो-
पदेशदानकथनं । अभेदेवादकथनं । जगत्कथनकथनं । चिरण्मर्माद्युपाधिभेद-
सम्पातात्माना लक्षणकथनं । एव सूर्याणां सस्यानादिकथनञ्च । वर्षादिस्थाननि-
र्देशपूर्वकं जम्बूद्वीपसंस्थानादिकथनं । एवं ब्रह्मादीनां निकषणं । आचक्षुषवादि-
सप्तवायुनेमिनिकषणं । भस्वमण्डल-सप्तविंशत्यल-भ्रुवमण्डलादीनां छरत्मादि-
कथनं । सूर्य-चन्द्र-मङ्गलग्रहणीनां मण्डलविलारादिपरिमाणकथनं । सदाशिव-
लोकसंस्थानकथनपूर्वकं विलरतः सदाशिवरूपवर्णनं । जगत्कारणनिकषणप्रसङ्गेन
मायावादनिकषणं । वेदान्तप्रवर्णनं । तत्र ब्रह्मकारकतावादस्य अभ्यर्हितत्वकथनं ।
आर्हतवैद-पाहपाववैमायकादितन्त्राणां निन्दाकीर्तनं ।

६-१० अध्याये,—महाविष्णुपुष्पादिधारणमाहात्म्यकथनं । पापघ्नोपायकथनं । अवि-
मुक्तमाहात्म्यकथनं । विश्वेश्वरसहिमा । वाराणसीवर्णनं । शिवगङ्गामाहात्म्यकथनं ।
गङ्गादिनामातीर्थमाहात्म्यकथनं । अधारोपादिसकृदनिकषणं । अश्वानलक्षणा-
दिकथनं । आत्मस्वरूपादिकथनं । परमात्मजीवात्मनोरुपाधिको भेद इति निरु-
पणं । विज्ञानमाहात्म्यकथनं । तदुपायकीर्तनं । तत्स्वरूपकथनञ्च । ज्ञानकारण-
निकषणञ्च ।

११-१६ अध्याये,—चत्वारण्यसमोक्त्यानां प्रकृतिनिकषणं । जीवस्वरूपविधेयं ।
निर्गुणस्य आत्मनो बन्धहेतुनिकषणं । तत्र आत्मनो देह-इन्द्रिय-मन-प्राण-विज्ञान-
भूत्यायात्मकत्ववादकथनादिक । मोक्षोपायकथनं । मोक्षस्वरूपनिकषणञ्च । प्रत्य-
क्षादिभ्यः श्रुतिवैलम्बकथनं । श्रुतिवैलम्बनायोग्यविधयनिकषणं । श्रुतिधारकथन
याज्ञवल्क्यलघुसूर्योपासनावकीर्तनञ्च ॥

No 1747 स्कन्दपुराणीयसूतसंहितायां शिवमाहात्म्यखण्डः ।

Substance country made paper, 17 x 5½ inches Folia 40 Line*, 6 on a page Extent 780 slokas Character Bengali Date, ? Place of deposit, Nasir-ur-Rahmah Murshidabad Rājā Rāmachand Sinha Appearance new Verse Generally correct

Siva nāśāmya Khanda of the Skanda Purāna The Skanda Purāna includes seven parts, of which the Suta Saṁhitā forms a part of the 5th or Nāgara Khanda According to the introduction, the Saṁhitā comprises four books or khandas, of which the codex under notice, which is known under the name given, contains only the first It is divided into thirteen chapters, and devoted to the glory of Śiva The first chapter gives a summary of the Purānas and of the Vedas with their several Śākhās Then follow four chapters on the glory of Śiva, the necessity and propriety of worshipping him, and the rituals appropriate for the purpose The next three chapters are devoted to the adoration and glorification of Śākta divinities, and their relation to Śiva The last five chapters dwell upon Viṣṇu as subordinate to Śiva.

Beginning श्रीगणेशाय नमः । नारायणं नमस्कृत्य नरसैव नरोत्तमैः ।

देवीं परमेश्वरीं शारंगं ततो जयमुदीरयेत् ॥

इत्येतं परमं तत्त्वमादिमध्यान्तवर्जितम् ।

आधारे नन्दसहस्रनामनाधारेनविभज्यम् ॥

चतुर्नामनैवोपास्तुमिच्छिमनुनविभज्यम् ।

कस्मिन्कस्मिन्कीर्तयन्कस्मिन् प्रणमाम्यहम् ॥

नमस्तस्मात् नमस्तो विष्णवेऽहं भवाम् ।

मैत्रिणीया नमस्तस्मात्तस्मात् तस्मात्तस्मात् ॥

इहा यदाहं पश्येयं पश्यन्निन्दयामयाम् ।

यदाहं नन्दिनीं पृच्छेयं यदाहं नन्दिनीं पृच्छेयम् ॥

इति इहा नन्दिनीं यदाहं नन्दिनीं यदाहम् ॥

इति इहा नन्दिनीं यदाहं नन्दिनीं यदाहम् ॥

यदाहं नन्दिनीं यदाहं नन्दिनीं यदाहम् ॥

यदाहं नन्दिनीं यदाहं नन्दिनीं यदाहम् ॥ इतिदि ।

End

यात्वा ह्यसङ्गमे भक्त्या प्रपद्येन्द्रिमात्मनः ।
 प्रत्ये दृष्टवद्भूतो महादयः कामदुर्ध्वः ॥
 वेदस्यास्य संसारममुदतरकृत्स्नः ।
 दितोऽप मुनिगार्हृता वैष्णवमवस्य गतः ॥

Colophon. इति श्रीशङ्करपुराणे श्रुतपरिहाराय शिवसाहाय्यस्य च योदयोऽध्यायः समाप्तः
 प्रथमः खण्डः समाप्तः ॥

विरच । १ पद्यमे अध्याये,—श्रुतेन सह श्रीर्षां महादेन सह दृष्टपुराणनामकयनपूर्वकं
 तेषां चतुर्लोकलोकवसितनकयनं । एवमहादयः पुराणनामकयनप्रपञ्चेन तेषां
 लल्लोकापरिमाणवकीर्तनम् । शङ्करपुराणस्य लल्लोकार्थस्य भाट्टर वैष्णव ग्राह्य-
 धीरभक्तानां चतुर्लोकलोकवसितनकयनं । शाक्येनैषां पञ्चपञ्चाशद्वसितनकयनस्युक्तयनम् ।
 तथा प्रत्येकं लोकसङ्ख्याकीर्तनम् । श्रुतपरिहाराय शिवसाहाय्यस्य च योदयो मुनि-
 दृष्टवेभ्योर्भेदेन चतुर्लोकवसितनम् । तत्र प्रत्येकं अध्यायस्य लल्लोकादिनिर्दिष्टम् ।
 जगन्नादीनां ग्राह्यादिकयनम् ।

१-५ अध्यायः,—शिवसम्पर्शनं यैः कोमरादीनां चतुर्लोकवसितनकयनम् । तेषां
 कर्षणेति भक्त्या शिवस्य चर्चनं शीघ्ररूपेण आतिर्भावाद्दृष्टान्तकीर्तनम् । भगवतः
 ऐश्वर्यवर्धकम् । एकदा 'अथमेव जगत्कर्ता मय्यवदं क्षितं जगत् । मय्यवद-
 धिक्वपि पि गच्छि सर्वेषु सर्वदा ॥' इत्युक्त्यात्पञ्चपञ्चाशद्वसितनकयनम् । शिवेन शक्तिः सा-
 चरणाविररुदकयनम् । सर्वेषां सुराणां पुरतोऽभ्युदया शिवसाहाय्यकयनम् । तदा
 तत्र शिवस्य काचिर्भावदमनेन द्वैतलक्षणकयनम् । शिवपूजाविधिकीर्तनम् । तत्र
 सत्यामिनां लीलाश्च विवेककयनादिकम् । शिवपूजासाहाय्यकयनप्रस्तावः प्राक्क-
 कृतवातकस्य कथयितुं पुनश्च उपाख्यानकयनम् ।

१-८ अध्याये,—शक्तिपूजा विधिः कयनम् । तत्र साधारं निरुधारभवाद् विधिपूजा
 निर्दिष्टम् । शिवमन्त्रस्य विधिपूजाविधिः कयनम् । तत्र नारायणीवासिनः कल्याण-
 वैष्णव आख्यानकयनम् । विष्णुसत्त्वस्य शिवसाहाय्यकीर्तनम् । लल्लोकादि
 भावेन सह शिवलोकवसितनकयनम् । तत्र तेषां प्रथमया शिवेन तत्त्वज्ञानस्य
 अभ्यर्चितनकयनम् । तत्त्वज्ञाने द्विजातीनां मुखाधिकारकयनम् । श्रीशङ्करादीनां
 शानोपायवसितनम् । मुक्तलोकवसितनम् । कालः सङ्ग्रहनिर्दिष्टम् । तत्र वृद्धाकाशादि-
 परिभाषावसितनम् । माया अविद्या-कारण-अवस्थाद्विबन्धनाः प्रपञ्चनिर्दिष्टम् ।
 चरित्तमसादीनां विष्णुनामकयनं निर्दिष्टम् ।

१-१२ अध्यायः,—नारायणसम्पर्कनिर्दिष्टम् । शिवस्यैव वराहरूपधारिणा विष्णुना
 यामयेनैव विमयाया उष्या उदात्तदिविषयकयनम् । यमकादिशतवराहलोका-

कथन । विरिचिह्नतष्टिनिवरणकथन । तत्र कर्तुं शोभत्यादिष्टिनिर्गण । वि
रण्यशर्भं सूत्राद्य प्रष्टितिरूपनिरूपण । आतिनिर्णय । सङ्करजातीनामुत्पत्तिक
थन । वाराणस्यादिनीचमाद्याकथन । शिवमाद्याजपश्रवणादिफलश्रुति
कीर्तनश्च ।

No 1748 स्कन्दपुराणीयसङ्घाद्विखण्ड । उत्तरविभाग ।

Substance, country made paper, 14½ x 7 inches Folio, 275 Lines,
8—9 on a page Extent, 4,998 shlokas Character, Nagari Date, SM
1836 Place of deposit Nasipuri, Zillah Murshidabad Raja Ramachand
Sinha. Appearance fresh Verse Incorrect

Schyadri Khanda of the Skanda Purāna This work is devoted
to the sacred places of pilgrimage in western India on the Western Ghats
and along the Godāvari river from its source to its mouth, the sacred
places noticed most in detail being those which exist on the Sahyādri
Hill, whence its name

Beginning ॐ नमो भगवते वासुदेवाय । सुविष्टिर उवाच ।

कथितानि मुनिश्रुत तीर्थानि भगवता नम ।

शेषाणि चैव भुङ्क्ष्यामि वला + वनवाग्निना ॥

वदर्यादीनि श्यामानि त्रैलोक्य पुष्करक्षया ।

सङ्घादेर्द्वैतक'रक्षमाद्याया वद तुजत ॥

मार्कण्डेय उवाच । शृणु वत्स प्रवक्ष्यामि सङ्घादेर्द्वैतके वन ।

देवदेव भय यव सदा तिष्ठति दैत्यया ॥

हताकेषा मुनिर्धन यव देवी च रेणुका ।

रामानु शर्भदा यव भग्यिती भगवान् भव्य ॥

यथिन् सवे भवाराज द्विगप्रतिचतुर्भुजा ।

भुक्तिं प्राप्तास्तदा शर्भे विदध गनबादय ॥

लक्ष्मणापीकनो यव इवशिक्षति शर्भदा ।

यव ददध देवाय शिवय परमेश्वर ॥ रत्यादि ।

पुण्ड्रं वयोनाकस्य या ददानि + + दिज ।

इतमन्वकारान् पिङ्गव तारदेष्टरकादधि ॥

वेदविदां करोर दक्षा सर्वे कल्पयन् वयम् ।

वाकविद्याय वेद दद्यात्तस्य शृङ्गा न विद्यते ॥

End

धर्मशास्त्रं नरो बुद्ध्या य कश्चिदर्थमाचरेत् ।

तस्य दत्ता दन्त्युक्तं पुनर्वाक्ये च जायते ॥

Colophon. इति श्रीशङ्करपुराणे मध्वादिश्रवणे श्रीश्रीतित्तमोऽध्यायः ।

समाप्तोऽयमुत्तरविभागः । पंक्त १८१६ ।

विवक्षितं । १, १ अध्याये,—साकं चेत्येव पञ्च युधिष्ठिरस्य संवादेन दत्ताधेयस्य मुनेर्गण्यहत्यान-
कीर्तनं । तत्र दन्त्युभि मन्त्रं वदत्य भाष्येन च श्रुत्यारोपणविवरणकथनम् । अथ
निगीधे निविद्वान्कारतया पन्थानं ज्ञातुममर्थाया कथायित् पतिव्रताया
निरूप्यमेव द्वियुक्तिकेरेण भाष्येन सामुद्रिय 'छर्षोदये त्वं विषया भवि-
ष्यतीति' भाष्यं प्रदत्तम् । तस्या प्रभाष्येनैव दिवाकरो देवभागेन भवति विषयि-
भेदेति इति हत्यानकथनम् । पतिव्रता तस्यैव पूर्वजन्मकर्मकीर्तनम् । तत्र
हरिहरादिभिरव्ययितया चतुष्टयया कथिताया भर्तृरनामयमवसायेन प्रीतिमाय-
त्राया तस्या अनुमत्या पुनः छर्षोदयादिकथनम् ।

१-२ अध्याये—'पुत्राकथो मे भवन्मिति' देवानां पुरतोऽनुसूयाया शार्दूवादि-
कथनम् । मध्वादि दत्ताधेयस्य अचेतनममोभावर्जम् । चतुष्टयागमे विष्णोर्जन्म
पञ्चकथनम् । तस्य दत्ताधेयमाध्याकथनम् । तथा शिवपितामहस्य तद्गमे
जन्मपञ्चकथनम् । तयोः दत्ताकथेन दुर्ध्वान्मोमेति नामप्राप्तिकथनम् । सूर्गोत्त-
मस्यानकीर्तनम् । दत्ताधेयस्य आचमे छण्णामलकहस्तस्य चतुर्भुजस्य विष्णोरवस्थान
कथनम् । छण्णामलकहस्तस्य अङ्गवादि कथनम् । गयेन मध्वाया ज्ञतं विलुप्तम् । तत्र
तत्तत्तन्निष्प्रतिभाप्रतिष्ठाकथनम् । धातुदर्शनस्य सप्तस्य दुर्ध्वान्स्य सोमस्योक्तमना
दिविवरणकीर्तनम् । दत्ताधेयस्य पुरतः परश्वरामेन कान्तवीर्यार्जुनस्य दुष्टेष्टितादि-
कथनम् । तत्र जमदग्निरेणुकयोः कथितक्रियासम्पादनादिकथनम् ।

८-११ अध्याय,—मध्वादि सूर्येण तीर्थानामवस्थानकथनम् । भानुतीर्थकथनम् ।
तत्र भानुना निजकन्याहरणहत्यानकीर्तनम् । मध्वातीर्थमाद्यादिकथनम् । मेतम
तीर्थमाद्यादिकथनम् । अथवतीर्थमाद्यादिकथनम् । एकदा द्वादशवार्षिक्या
थनादद्या धीदितानामुत्पीठं वैष्णवदर्शनम् अक्षय्यद्वयम् अथैतमन तपोवलेन
प्रीष्टीन् समुत्पाद्य तेषां भाजनदानहत्यानकीर्तनम् । पद्मतीर्थमाद्यादिकथनम् ।
नत्र शङ्करपुराणीयस्य वज्रवारस्य स्वपतश्चाप्यनकथनम् । गदातीर्थमाद्यादिकथनम् ।
शोमतीर्थकथनम् । पुवतीर्थकथनम् । सखीतीर्थकथनम् । नाथतीर्थकथनम् । इन्द्रतीर्थ-
कथनम् । अङ्गतीर्थकथनम् । गदातीर्थं रामचन्द्रस्य वनवाधगतम् दशरथमुद्रिग्न
पिष्टदानहत्याकथनम् । पद्मेन नाराहरणविवरणकथनम् । गदातीर्थदीनानामुक्ति
कथनम् ।

विषय । प्रसावेन भगवत्प्रीत्यर्थं रत्निद्वयं तपस्यादिवर्जनं । तत्र कृपितानिधानापा-
नया उच्यते कथयन् । कल्पनीयमाहात्म्यकथनं । तत्र सिद्धिदेशेषु कथिदु-
माह्वये आसीत् । तस्य सुमतिं सुवचिष्येति हे। पुत्रो रभूवत् । अथैकदा वद्या-
धनेन सुवचिना सुवापानेन उन्मत्तया चोरदुष्टा कथिदु मन्त्रणो हन्, हन्तस्य
तेन आत्मीयतीव्ररत्न मन्त्रिज्ञानकीर्तन । कर्षणीयं पिङ्गीयं दिग् द्वाभ्या-
कथनं । रेवुकानीयमाहात्म्यकथनप्रसङ्गेन रेवुकामद्वयोऽप्रापनाशनपूर्वक
कार्त्तवीर्याङ्गुनेन धेनुहरणहन्तकीर्तन ।

११-१५ अध्याये,—शक्तितीयमाहात्म्यकथनं । तत्र चरसती गौरीप्रभतीनां मन्त्रीनां
ध्यानादिकथनं । श्रेयतीरकथनं । तत्र श्रेयपर्यङ्कशयामस्य भगवतो ध्यान-
कथनं रत्नगिरिवर्जनं । साहसतीर्थकथनं । मङ्गलतीर्थकथनं । सोमतीर्थकथनं ।
रामतीर्थकथनं । शिवतीर्थकथनं । वेनादकतीर्थकथनं । फल्गुतीर्थकथनं । का-
लिकातीर्थकथनं । तत्र मलकाणां कथनं । सतीर्थमाहात्म्यकथनं । अन्ना-
तीर्थमाहात्म्यकथनं । दक्षिणमूर्ते मिवस्य रूपवर्णादिकं । अष्टवसुकथनं ।
तत्र बहूनां प्रत्येकं ध्यानकथनं । भास्करालपनीर्थमाहात्म्यकथनं । तत्र विह-
चरिकायां ध्यानादिकथनं । धर्मस्य रूपकथनं । आसुभेद-धनुर्वेद मिसा-
कल्प धाकरण निवृत्त हन्ते ध्यातिष मीमास व्याय धर्ममाल पुराणनिषाच वत्य-
माल पञ्चरात्र पाश्चात् पातञ्जल साङ्ग्यादीनां माल शतं ध्यानकथनं, तत्र तत्र क्वचि-
द्वाहदेवताकीर्तनं च ।

१६-१८ अध्याये,—नारदादीनां ध्यानकथनं । आसु निमेष काष्ठा कक्षा क्ष-
मुक्तं प्रहरादिध्यानकथनं । नरसिंहध्यानकथनं । अवल विनायक क्लृप्तानां
रूपवर्जनं । लङ्कीनारायणरूपवर्जनं । बभ्रुद्वयं लङ्केशं प्रदुःखानिवहकृपवत्पुण्ड्रं
रूपवर्जनं । भगवन् मत्स्यावतारं शृङ्गिमत्स्यरूपवर्जनं । बलरामं लण्यं प्रदुःखा-
निवह भाम्बप्रभतीनां रूपवर्जनं । कलिरूपस्य भगवतो रूपवर्जनं । बुद्धस्य रूप-
कथनं । आसुस्य रूपवर्जनं । धम्मकरूपवर्जनं । आमनीमानस्य चतुर्दशैव
स्थितानां चाटकेशादीनां माहात्म्यकथनं । कपासकाचनतीर्थमाहात्म्यकथनप्रसङ्गेन
मिवहन्तप्रदागिरश्चेद्वनहन्तान्कथनादिकं । मङ्गलतीर्थववरणकथनं ।

१९-२२ अध्याये,—चिदनीयमाहात्म्यप्रकारादिकीर्तनं । मानवतीर्थपावाप्रकारकथनं ।
उत्तरमानवतीर्थपावाप्रकारकथनं । सप्तकोशीतीर्थमाहात्म्यकथनं । तत्र पावा-
प्रकारकीर्तनं च । शेषकोशीतीर्थमाहात्म्यनिरूपणं । तत्र यत्कीर्त्तादिलक्षणकीर्तनं ।
महाकाशनिरूपणं । शपकल्लवणं । राजकथनपूर्वकं तदाराधन्यदिनिरूपणं ।
वेणीपद्मकीर्त्तनीनां ध्यानादिकथनं । चैत्रपञ्चमस्या भयामघने भद्रस्य

विषयः । अन्धकथनं । कार्तिकपौर्णमास्यां चण्डनामकदैत्यशरीरेण चण्डकाभिधानायाः
बीजायाः उत्पत्त्यादिकथनं । महादेवात् तालोत्पत्तिकथनं । नाट्य मृत्त-मृत्यानां
पार्थक्यकथनमेवमवान्तरभेदकथनम् । तारुवलास्ययोवत्यक्तिकथनं । स्थानविशेषे
मृत्युविशेषनिगमनं ।

४०-४६ अध्याये,—रेणुकासहस्रनामसोचकथनं । रेणुकापूजनविधानादिकीर्तनं ।
चतुरण्णमिच्छितस्य निर्ज्वरहृन्मस्य शीरादग्नाधिना सप्त संवादादिकथनं । का-
न्यकुलाधिपस्य रेणुराजस्य कन्यात्वेन अद्विजेर्जन्मप्रवृत्तकथनादिकं । तस्यां
एकवीरा रेणुका चेति नामद्वयकथनं । अग्निं प्रति 'सर्वभक्षो भवेति' श्लो-
भापदानहृत्तान्त्रकथनं । जमदग्नेर्जन्मविवरणकीर्तनं । जकुर्वकथनं । ऋचीकर्तृ-
कीर्तनं । रेणुकासहस्रवर्णनं । तथा सार्धं जमदग्नेः परिणमिववरणकीर्तनं ।
रेणुकहतकाश्वेऽजादिदेवमयकथनं । रेणुकायाः पञ्चपुत्रजननकथनादिकं । परशु-
रामस्य उद्भवादिकथनं ।

४७-५१ अध्याये,—तपस्रथा सन्तोषितात् महादेवात् परशुरामेण पाश्र्वपताश-
प्राप्तिकथनं । छन्दे, पूर्वे विद्यमिदं ज्ञात्वा माताकुलमासीत् । तत्रैकदा महादेवेन
सप्त प्रभाङ्गपायाः कस्यायितुं नार्थ्याः संवादकथनम् । जमदग्निरूपेण महादेव एव
अवततार इति कथनादिकं । रेणुकावधृत्तान्त्रकीर्तनं । तस्याः पुनर्जन्मकथ-
नम् । भूनिर्मता मोक्षेन सार्धं जमदग्नेः संवादकथनम् । कालीवीर्योर्जुनस्य उद्भ-
वादिकथनम् । तस्माद् दशवीरस्य निप्रत्यादिहृत्तान्त्रकीर्तनम् । अर्जुनहतकामधेनु-
प्रवृत्तविवरणम् । दत्तात्रेयायमेव रामहन्तरेणुकामूर्तिप्रतिष्ठाहृत्तान्त्रकथनम् ।

५१-७० अध्याये,—अर्जुनस्य दुर्धृतिमिदमन्मविवरणकीर्तनम् । रामहन्तमात्रिकती-
पुरीदाहहृत्तान्त्रकीर्तनम् । रामार्जुनयोरद्भुतयुद्धवर्णनम् । परशुरामस्य दिग्विजय-
वर्णनम् । तस्य कैलासगमनहृत्तान्त्रकथनम् । राक्षसे सार्धं धमरघरभयवर्णनम् । क्षतान-
पक्षकतीयेहृत्तान्त्रकथनम् । रामतीयेविवरणकथनम् । प्रत्यवतां मताभ्यां मातां
पितृभ्यां सप्त परशुरामस्य संवादकथनादिकं । यजमानेन रामेण काश्रपाय श्रद्धावी-
दानविवरणकथनम् ।

७१-७५ अध्याये,—विष्णुतपेदधनुष्टयस्य वृक्षजो रेणुकामे तपस्याचरोत् । एता-
वयप्रसादेन तस्य वेदप्राप्तिकथनम् । पुत्रविरहयजमितापाधेन अजीगर्तस्य मित्य-
जमनहृत्तान्त्रादिकीर्तनम् । गरुडवर्णनम् । इन्द्रदुःखस्य उपपत्त्यानकथनम् । वेमकुण्डाभि-
द्यानस्य विप्रस्य प्रदामतीये पितृलोकदर्शनहृत्तान्त्रकीर्तनम् । विष्णोर्देवदेवेश्वरराम-
प्राप्तिविवरणकथनम् । दत्तात्रेयस्य मार्गस्थादिभ्यः पञ्चमापमाप्रपन्नकथनम् । हृष्टा-
मस्तकहृत्तस्य उत्पत्त्यादिकथनम् । शक्तिरूपस्य द्विजस्य उपपत्त्यानकथनम् । वृक्षप्रान-

नीरमादाद्यादिकथन । मूर्तिमता चमगिरिमा मन्त्रि देवाना रेणुकावमगन-
विवरणकथन । शृङ्गेरपुराधिपते वज्रधारम्य नृपतेरपाध्यानकीर्तन ।

०८-८३ अध्याये—वज्रधारणे गङ्गासुखस्य कस्यचित् प्रज्ञानस्य प्राणनाम्नतत्तान्-
कीर्तन । शास्त्रासुखस्य जन्मजन्तकथन । यमकिङ्करतादितम्य अन्तरिक्षस्य
कस्यचित् पुरुषस्य चमस्येन मन्त्र मयादकथन । भास्करालयमाहात्म्यकथन ।
नव रिरमया आगम्यन्त भास्कर दृष्टा उपाया शृङ्गीरुषेण प्रसायनतत्तान्कथन ।
चक्रतीर्थमादाद्याकथन । नव जम्बूकस्य उपाध्यानकथन । शङ्करतीर्थवर्णन ।
कौटीयरमादाद्यादिवर्णन । पटेश्वरमाहात्म्यकीर्तन । कार्तिकमासमाहात्म्यकथन ।
कन्यादानादिमाहात्म्यकथन । विवाहकालादिकथन । कन्याविक्रये महापाप-
कथन । उपनयनमकारादिकरणे फलपुस्तिकथन । विद्यादागमाहात्म्यकीर्तन ।
इति स्कन्दपुराणीयसप्त्याद्विखण्डे तुरजामाहात्म्यविभागः ।

No 1749 स्कन्दपुराणीयसप्त्याद्विखण्डे तुरजामाहात्म्यविभागः ।

Substance, country made paper, 14 x 7 inches. Folio, 67 Lines, 13
on a page. Extent, 4128 stanzas Character Nāgara Date, ? Place
of deposit, Nasipura, Zillah Murshidabad, Raja Ramchand Saha Appear-
ance fresh Verse Incorrect

Turaja Mahātmya—The history of Turajī *alias* Tvaritī, a goddess
She was the wife of a Rishi named Kardama On his death she was
about to ascend the funeral pile of her lord, but desisted on a celestial
voice preventing her She then retired to the Himalaya to pass the
rest of her life in devotion A demon encountered her on a peak on
the Himalaya, and was so struck by her charms as to be impelled to
offer her violence A goddess descended from heaven, and saved her
In the course of giving this narrative, the author recounts a number
of stories, and the religious merits of a great number of sacred places
in Central India A brief account of the Ramāyana is also given
The work extends to 15 chapters, and professes to be a part of the
Sahyādri Khanda of the Skanda Purāna. The name is sometimes
written Turajī.

Beginning श्रीशेषाय नमः । नारायण नमस्तुभ्य नमश्चैव त्रयोविभ ।

देवी सरस्वतीं याचं नमो जयमुदीरयेत् ।

अथ चक्षुः । महाभोग महादेवन्दनानमनिक्रम ।

सर्वज्ञाननिधे सौम्य शिवाङ्गादकर प्रभो ॥
 त्वत्प्रसादेन चास्त्राभिरितिक्षाया सहस्रशः ।
 पुराणानि च सर्वानपि नृतानि देववत्प्रभ ॥
 न हस्तिमधिगच्छामः सुधासाद् यथाभरा ।
 कथिता या त्वया देव त्वरिता नाम देवता ॥
 अपरं त्वरजा नाम तस्या ज्ञातं कथं विभो ।
 यमुनाद्रौ किमर्थं सा च्यवतीर्णा विवाश्रिता ॥
 इतदिच्छामहे श्रोतुमनुशास्त्रा मवाम नः ।
 साकल्येन तु ना ब्रूहि त्वरिताया कथागिमा ॥
 स्कन्द उवाच । शृणुष्व ऋषेः दधीमाद्यान्मनुजम् ।
 कैलासशिखरासीनं शङ्करं पार्वतीपतिम् ॥ इत्यादि ॥
 उक्तवान् कृत्यं श्रेष्ठं तत्सर्वं कथितं मया ।
 अविद्यारहितो भूला तप्तं सिद्धिं नमिष्यति ॥

End

Colophon. इति श्रीस्कन्दपुराणे मध्याह्निकखण्डे त्वरजासाक्षात्प्रविभागे शिववसिष्ठसंवादे
 द्वादशतितमोऽध्यायः । शुभमस्तु ।

विषयः । १-२ अध्याये—शिवेन शृष्टं वरिष्ठनामकस्य ऋषेः संवादे त्वरितापराभिधा
 मायाः त्वरजाया साक्षात्प्राप्तीर्जनं । पुरा किञ्च कृत्यं कर्तव्यं नाम कथिदु
 प्राप्तेन आसीत् । एवंदा कालधर्ममुपागते तस्मिन् तत्पत्नी अचरन्त्यर्थं कृतं
 नियया आकाशवाणीगुणयुयं भवेत् । निवृत्तापि नितरा निर्धेदमापन्ना तप
 श्चरन्त्यर्थं त्वरितं सुमेधप्रदेभ्यं प्रययौ । तत्र च कुतुहाभिधानं कथिदु दानवेन्द्र
 शब्दं यमोक्तं तां शीघ्रं सन्तुष्टकामतया तद्भिप्रायमनाकलयैव आश्रित-
 ण्य कृतोद्यमे बभूव । अत्राकरं त्वरिताया देव्या आविर्भावादिकथनम् ।

३-८ अध्याये,—परशुरामं प्रति त्वरितामूर्तेः रेणुकाया रामलक्षणे भावि-
 हतानामर्जनं । तत्र शठपक्षेण रामस्य वनवासवृत्तान्तकीर्तनं । तत्र रामेन
 रेणुकादर्शनानाकरं तत्तत्प्राप्तकथनम् । पुनश्च रामकृतसहस्रनामोपकीर्तनम् ।
 रामं प्रति रेणुकाया वनवासोपगुणदेवदानविवरणकथनम् । रामतीर्थहर्षणम् ।
 सुधर्मशीर्षकथनम् । त्वरिताया देव्या शृष्टं प्रज्ञानं शब्दादकथनम् । चापवादभि-
 रण्ये दत्ते महादिभिश्च सर्वाभिः दधीभिः शर्द्धं प्रज्ञानं तत्र अवगमनाकथनम् ।
 प्रज्ञानाद्यापि तत्र विवक्षितं तत्र शिवाच्यपुरीनिर्माणकथनम् ।

१०-१३ अध्याये,—त्वरितायाम् तीर्थभूतानां मध्ये यो जदीमामाश्रयमवस्थान-
 कथनम् । कलान्धीयन्त्यादिकथनम् । अश्वत्थामादिकथनम् । तत्र तप

स्वर्गे मय्येवैवमतिकथन । धारातीर्थेऽप्यतिकथन । तत्राद्यात्मकथनम् ।
 धाराया विवेकीलकथन । ब्रह्मकुण्डमाद्यात्मकथन । विष्णुतीर्थमाद्यात्मकथन ।
 गौतमस्य विष्णुश्रीतीर्थे धारातीर्थे तपस्वरणदत्तात्मकीर्तन । गौतमव्रतविष्णुलोच-
 कथन । तत्तपसा गौतमस्य इन्द्रधनुस्वरूपेण जन्मप्रदणकथन । शैब्यस्वर्तीर्थ-
 माद्यात्मकीर्तन । मागतीर्थमाद्यात्मकीर्तन । रावणानुजन वरावणेन पातालान्त-
 निष्प्राप्तिनेन नागराजन हरितायमममनपूर्वक तपस्यानुष्ठानादिवर्णन । सातङ्गी-
 तीर्थमाद्यात्मकथन ।

१५ अध्याये,—राक्षसाधिपते मत्तङ्गस्य उपाख्यानकीर्तन । तस्यैविताना द्वाभा-
 कात्यायनीलोचकीर्तन । सिद्धबाहिन्या तया सप्त मत्तङ्गस्य समरसम्भवर्णन । तत्र
 तत्सैनिकस्य मिश्रभक्ष्यधीवयो विनाशादिकथन । सातङ्गा आदिर्भावादि-
 कथन । सातङ्गा मरविजय मत्तङ्गस्य भुजङ्गादिद्वयप्रहणविवरणकथन । शर्मिष्-
 ठीयमाद्यात्मकीर्तन । मौकुन्तीर्थमाद्यात्मकथन । हरिताया पूजाविधानकी-
 र्तन । सा तु आश्विनशुक्लप्रतिपद् चारम्य नवमीपर्यन्तं वावत—इति कथन ।
 तत्र पक्षपक्षव-पक्षान्त-पक्षमथादीना लक्षणपरिभाषादिकथन । शन्यान्त्यमरुतेऽपि
 तस्या पूजाकथन । दत्तात्रेयपूजाविधिकथन । देवीदशनाथ यावाविधानकथन ।
 षष्ठ्युतिर्कीर्तनम् ।

No 1750 स्कन्दपुराणीयशम्भलग्राममाहात्म्यम् ।

Substance, country made paper, 13½ x 7½ inches Folia 7½ Lines 8
 on a page Extent, 1,512 slokas Character Nāgara Date ? Place
 of deposit, Nalpurā, Zillāh Murshidabad, Raja Ramachand Sūha Appear-
 ance, fresh Verse Incorrect

Sambhalagrama Mahatmya—A part of the Bhūmi Khanda of the
 Skanda Purana. It is devoted to the religious merits of the various
 sacred places and pools in the Province of Sambhala grama—modern
 Sambhalpur. As usual, each sacred place has a story attached to it to
 illustrate its virtues and sin removing powers. The work extends to
 24 chapters. It is a local legend, not named in the account of the
 Puranas given in the Nārada Purana.

Beginning ॐ नमः परमात्मने । नारायणं नमस्कृत्य नरक्षेत्रं नराधमम् ।

देवीं सरस्वतीं याम् ततो जयमुदीरयेत् ॥

+ + + + कङ्कणं ध्यान्ति पादपा ।

यदस्ति नोयदा काले मयान् कालं न सङ्ख्येत् ॥
 गायत्रीमन्त्रतो + + दत्त येनाञ्जलिपर्यं ।
 काले भविषे किम् स्यात् तेन दत्तं जगत्तय ॥
 किं किं न सविता ह्यने काले सम्यगुपमिषित ।
 व्याघ्रादोग्यमैश्वर्यं वसूनि सपशूनि च ॥
 पुत्रसिधदलवाणि चेवाणि + + धानि च ।
 भोगाद्य निविधाद्यापि स्वर्गं वाण्यमयमंक ॥
 दुर्लभा धर्ममन्त्रेषु गायत्री प्रणवान्विता ।
 न गायत्र्याधिकं किञ्चित् त्रयीषु परिचिद्यते ॥
 न गायत्रीमनो मन्त्रो न शम्भुसमं पुर ।
 न ह्यप्यसद्वेगो देव सत्यं सत्यं पुन पुनः ॥ इत्यादि ।

End.

अधीत्येता कथां दिव्या न हस्तिगधिवाम्पद ।
 तस्य चाग्रसूत भूयो मनो मे प्राप्नुमिच्छति ।
 इदानीं शृचि मे स्मामिन् शस्त्रयासकथाव्यस्तं ॥
 स्कन्द उवाच । नन्दिग्रामस्य साक्षात्पुत्रैरेव द्विजोत्तम ।
 कथितञ्च महापुण्यं शालग्रामे निगमस्य ॥

Colophon इति श्रीस्कन्दपुराणे भूकण्ठे शम्भुनृपामसाक्षात्पुत्रमाम । इति स्तं ।

विषय । १-२ अध्याये,—स्कन्देन सप्त कपीणा समादेन शम्भुनृपामसाक्षात्पुत्रमाम । मा-
 यवीमासाक्षात्पुत्रमाम । शम्भुनृपामसाक्षात्पुत्रमाम । शम्भुनृपामसाक्षात्पुत्रमाम ।
 कथनं । भुवनेश्वरलिङ्गमासाक्षात्पुत्रमाम । शम्भुनृपामसाक्षात्पुत्रमाम । निपादाधिपते
 भूमाक्षस्य आतिथ्यादिवर्णनं । काम्यमन्त्रनगरवासस्य भोजयाजिनो देवमन्त्रेण
 उपास्यानकीर्तनं । तत्पुत्रस्य भुवनेश्वरस्य इत्यनकीर्तनं ।

३, ४ अध्याये—यथासिद्धतराजस्ययस्यविवरणकथनं । तत्र सप्त नारदस्य सप्त-
 दादिकथनं । नारदेन शर्वकुण्डेश्वरमासाक्षात्पुत्रमाम । यत्र सप्तदेवस्यस्य जात
 सुष्ठुरोरस्य शालूकामिधानस्य वैश्वस्य विवरणकथनं । वसुधैवकुटुम्बकमासाक्षात्पुत्रमाम ।
 तत्र काले गार्ग्यं त्रिषाणां विवादवृत्तानकीर्तनं । छण्णतीर्थमासाक्षात्पुत्रमाम । श्वेत-
 दीपमासाक्षात्पुत्रमाम । शम्भुमाधवतीर्थमासाक्षात्पुत्रमाम । ज्ञानाकीर्तनीयमासाक्षात्पुत्रमाम ।
 तत्र सुरशामिधानस्य नरपतेरुपाख्यानकथनं । शम्भुनृपामसाक्षात्पुत्रमाम । दशाय-
 केधवर्णनस्य ।

५-६ अध्याये—पिशाचसोचनतीर्थवर्णनं । तत्र पिशाचस्य सप्त कथयितुं मा-
 तस्य भवादेककथनादिकं । चतुर्मुखतीर्थकथनं । हरिश्चन्द्रतीर्थमासाक्षात्पुत्रमाम ।

विषय । मिजयतीर्थमाहात्म्यकीर्तनं । एकान्तीतीर्थवर्णनादिक । खन्नीमरसीतीर्थविवरण-
कथनं । अथ कौशिकीतीर्थनिवासस्य उपाख्यानकथन । तस्य निर्वे-
दादिवर्णन । तीर्थमगरमाहात्म्यादिकथन । अग्निपञ्चकतीर्थमाहात्म्यादिकीर्तन
यमदण्डकतीर्थमाहात्म्यादिकीर्तन ।

१०-१६ अध्याये,—महोदकीतीर्थमाहात्म्यादिकथनं । भणिकर्णिकाया महोद-
कीनामप्राप्तिकारणकथनं । तत्र भोमवग्प्रभनस्य पुरजेटनामकस्य राजर्षेर्विवरण-
कथन । शिवेन तस्य पूर्वजन्मकृतानकीर्तनस्य । अणभोचनतीर्थमाहात्म्यादि-
कथन । पापभोचनतीर्थमाहात्म्यादिकीर्तनं । कलदकतीर्थमाहात्म्यादिकथन ।
भोमतीर्थमाहात्म्यादिकथन । विश्वरत प्रयागतीर्थवर्णन । शत्युतीर्थमाहात्म्यादि-
कथन । एव ब्रह्मावर्ष-नर्मदा-चर्मकूपतीर्थानां माहात्म्यवचन । पञ्चद्विपतीर्थस्य
माहात्म्यकथनप्रसङ्गेन विशुणा सह पिण्डलेकानां भवादादिकथन । भविष्य-
गर्ग्या विवरणकथन । तत्र दिग्युना सार्धं स्नापस्य सन्तापादिवर्णनस्य ।

१७-१७ अध्याये,—भोमतीतीर्थमाहात्म्यकथनप्रसङ्गेन तस्या उल्लाहादिहान्तकी-
र्तनं । अथ विश्वरालाभिधानस्य यजिज उपाख्यानकीर्तनं । गोदावरीतीर्थमाहात्म्य-
कथन । भारतीतीर्थमाहात्म्यकीर्तनं । रेवाकुण्डमाहात्म्यादिकथन । अथ चटक-
मिथुनस्य विवरणकीर्तनस्य । तीर्थगोपालमाहात्म्यादिकथन । अथ अश्विभ-
रक्षुतस्य दत्त भिक्षेयस्य विप्रस्य उपाख्यानकथन । आनन्दरक्षीतीर्थमाहात्म्यकीर्तनं ।
अथ दमार्घदिवसस्य लवणविप्रदिष्टो वादिकाभिधानस्य ब्राह्मणस्य उपाख्यान-
कथन । तस्य पुनर्जन्मनि अविषयवशे जम्मादिविवरणकीर्तनस्य । भद्रकाथममाहा-
त्म्यादिवर्णन ।

१८-१९ अध्याये —श्विकादममाहात्म्यकथनप्रसङ्गेन अस्नपस्यदिर्णनं । देव-
तीर्थमाहात्म्यकथन । शिखरीतीर्थमाहात्म्यकीर्तनं । यन्नातीर्थमाहात्म्यकथनमुखेन
धनलग्नाभिनीनामिक वा विद्याधर्या उपाख्यानकथन । शरद्वीपतीर्थमाहात्म्य
कथन । तत्र गोधाया उपाख्यानकथनस्य । संचतीर्थमाहात्म्यादिकथन । चक्राक्षद-
तीर्थमाहात्म्यकीर्तनप्रसङ्गेन रैव्यस्य उपाख्यानकथन ।

२०-२४ अध्याये —रुद्रयातीर्थमाहात्म्यकथनं । अथ द्विमणिनामकस्य स्नपने-
उपाख्यानकथनस्य । गुप्ततीर्थमाहात्म्यकथनादिक । अथ हरिश्चर्मपञ्चकस्य राज्ञ
उपाख्यानकथनस्य । मयातीर्थमाहात्म्यादिकथन । यज्ञरूपतीर्थमाहात्म्यादिकीर्तनं ।
सप्तमगरूपतीर्थमाहात्म्यादिकथन । विष्णुभक्तिमाहात्म्यकथन । कलिपद्मकथन ।
तत्र नराणां प्रवृत्तिवर्णनादिक । शश्वलपामे विष्णुयज्ञाभिधानस्य विप्रस्य पुत्रत्वेन
सहस्रयुतां विवरणकथनस्य । कलौ विशेषेण शश्वलपाममाहात्म्यकीर्तनं ।

No 1751 स्कन्दपुराणायगणेशमाहात्म्यखण्डः ।

Substance, country made paper, 13½ x 7 inches Folia, 45 Lines, 12—13 on a page Extent, 1,764 slokas Character, Nāgūra Date SM, 1834 Place of deposit, Nasipura, Zillah Murshidabad, Raja Rāmchand Sūba Appearance, fresh Verse Generally correct

Ganesa Mahatmya—The life of Ganesa, his birth, loss of human head, wars, sanctity and virtues, as also the ritual of worshipping him. The work extends to 22 chapters and professes to be a part of the Ganesa Khanda of the Shanda Purāna.

Beginning श्रीगणेशाय नमः । सुन्द उवाच । शिवगणेशो महादेव सर्वज्ञ सुखदायक ।

आध्यामाणि सुपद्यानि यतामि नवसधाम्यजत ।

विशिष्टाणि पवित्राणि सर्व्याद्यभ्यसनानि च ।

भानु शहर मौराणि बह्वनि वैष्णवाणि च ॥

येषां श्रवणभावेन प्रसायन्ते महापद ।

पुनर्पार्थः प्रगित्त्वान्ति महादेव जगन्पते ॥

तथापि अग्निं ना याति पाय पाय सुधाभिष ।

अतस्य ह्यप्या ब्रह्मि गणेशचरितं मतम् ॥

दयलाराम भतिदामाग मर्भकामप्रपरकान् ।

शरणागतस्य लोकस्य चण्डमर्दसि ॥६॥

इति उवाच । सम्यक् दृष्टं तदा स्वप्नं सर्वसंशयोपकारकं ।

महाश्वरितं चक्षुः भस्मिदाभं तथानघ ॥ इत्यादि ।

End ସାମ ଓବାସ । ଜିବେନ କପିତୋ ବିଦ୍ରା ଶ୍ବନ୍ଦାୟ ହସ୍ତମେଽଗିନ ।

दिनादकस्य इतिहासः न भवत्याः निवेदितः ।

Colophon इति • स्कन्दपुराणे शकशगाथाकाव्ये शिवस्कन्दभाष्ये ज्येष्ठावतारपर्वणे
भास कृतिर्गणितमाप्स्यते । भवत १८९४ । कार्तिकेयमास ।

विषयः । १ नामे वपाये,—विषयस्य वादप्रतिने मनेन्य निमित्तोपलक्षणम् ।
 २ र्हेनम् । विदितप्रज्ञादीनामुपलक्षणम् । प्रज्ञाएत्यर्थे एवम् । ३ च शत्रु प्रजापते
 तस्य पलनकार्यस्य दक्षतुल्यत्वान्नपादितत्वात् । ४ ब्रह्मसूत्रस्य तन्निर्दिष्टम् ।
 ५ ब्रह्मसूत्रस्यैवत्वम् ।

१, १ अध्याये,—आदिद्वयं चमिजिद्रामक कदिन एदतिवागीत, म च
चमपदलया मिमरा जिदिद्वयं दम्या मच वमि द्रविणे। मच मद्रातकपम

विषय । केनचित् मुनिना मरुददिष्टोऽमेव नपस्याय मरुसत्यासीरं प्रययौ । अथ मफल-
मनोरथोऽथै स्वराज्यं पुनरागम्य सपुत्र दैवराज्ये अभिविश्रवन्ति दृष्टान्तकथनं ।
तत्र मरुसत्या नदीभावप्राप्तिकथनं ।

४, ५, ६, ७ अध्याये—अभिविश्रवन्त्य गन्तव्य दिग्भिर्गयोद्यतस्य देवानीकपरा-
जयदृष्टान्तवर्णनं । अथैकदा जगत्प्राय मरुदराजमुपागतोऽभौ भुभुक्षया पीडितै
रैतिसौ भार्गव कपिनस्य मुनेरायमं प्राप । स ध्व चिन्तामणिनिप्रभावेण भवन्त्य
तस्य यद्योचितमानस्य छतवान् । गणहन्तचिन्तामणिहरणविवरणकथनं । कपिन्-
नपस्याया भक्तोपमापन्नस्य विनायकस्य गन्धधार्यमादिभैवकथनं । गन्तव्य दुःखप्र-
दर्शनविवरणं । गन्धधृष्टान्तकथनं । गणेशस्य चिन्तामणिनामप्राप्तिकथनं ।

८, ९, १० अध्याये,—वाणवादीनां कपिनायके भोजनविवरणकथनं । तत्र सुप्रस-
ङ्गेन पुरन्दरेण कपिनाय चिन्तामणिदानदृष्टान्तकीर्तनं । एकदा ज्ञानमानस्य
प्राप्तो भुषात् कथयित रात्ररणपुत्रस्य उद्भवादिकथनं । तस्य मित्ररामप्राप्ति-
कथनं । 'सत्ततवेष्टनेन सर्वं मय्यामविध्यन्तीति' प्रज्ञाया तस्यै वरदानकथनं ।
तेन हस्तानुगमनस्य भयाङ्कनस्य प्रकृत्यै वैकुण्ठरसीये पलायनादिकथनं । विष्टो-
पदेशेन मित्ररस्य विनायकेन छद्मद्वारा कैलासगमनादिदृष्टान्तकथनं । तद्ग-
याङ्गानां देवानां विनायकलोचकीर्तनं । पार्वतीपुत्रत्वेन अवनतिरिचामीति तात्-
प्रति विनायकस्य आद्याभवाद्यकथनादिकं । अर्द्धमारीशरूपेण नन्दनकानने
शिवशिवयो विहारकथनं । गजासुरस्य जकृष्टान्तकथनं । तत्सर्वपरिधानेन
शिवस्य छत्विवागेऽभिधानप्राप्तिकथनं । तत्सलकस्य पूजनकथनं ।

११, १२ अध्याये—एकदा गर्भिण्या पार्वत्या वायुरूपेण उदरतश्च प्रविष्टेन
मित्ररूपेण तस्यै गर्भस्थस्य शिशोः शिरःशिला नर्धदाया निक्षिप्तमपि पार्वत्यादीनां
तद्वृत्तान्ताज्ञानकथनं । तत्र पार्वतीकुमारदिदृचया समवेतानामुपेन्द्रादीनां मल्लक-
चीर्णं कालकं पश्यतां प्रार्थनया विनायकेन शिवश्चक्षितं गजासुरमल्लकमेव
शिरलेन स्वीकृतमिति कथनादिकं । अज्ञाननृत्तमित्ररूपधृष्टान्तवर्णनं ।

१३, १४ अध्याये,—सौमरिनामकस्य मुनेः शपात् क्रौञ्चपञ्चकस्य गन्धर्वस्य मूढि-
कत्वप्राप्तिकथनं । ततः तत्तत्कारण्येन सकलवृद्धयः सौमरिणा 'गणेशवाहनेः
भविष्यतीति' तस्यै वरदानदृष्टान्तकथनं । इन्द्रस्याश्रया विष्णुरूपेण कालपुत्रेण
अभिविष्टपञ्च रात्र्यं यज्ञध्वजदृष्टान्तकथनं । तत्र विष्णुराज्यावतारकथाकीर्तनं । तेन
सर्व विद्वस्य समरस्यवर्णनं ।

१५, १६, १७, १८ अध्याये—गजासुरहन्तवेदादिहरणविवरणकथनं । ज्ञानरूपधारिणा
विनायकेन सर्वशक्ति शङ्खाणि शङ्खीला वज्रालेति समाख्यामधिगतेन मुनिन

विषय । वेदादिशास्त्रदानप्रदानकथन । मयूरेश्वररूपस्य विनायकेन शङ्खगुरमोदरस्य कम-
लाश्वरस्य वधप्रदानकथन । मयूरेश्वरमाहात्म्यकथनम् ।

१८, २०, २१, २२ अध्याये,—विन्ध्यदशाधिपस्य भूसामिधानस्य भूपानस्य भृगुणा
सह महादेन राज्ञः पूर्वजमरणान्तर्धानम् । विन्ध्यदशवासस्य माघवाप्यस्य
प्राध्वनस्य पत्न्या अनपत्यतया निर्बेदमापन्नाया तपस्याया सन्नायिताया भगवतो
परप्राप्तिप्रदानकथनम् । माघवपुत्रस्या च निष्यतीति आवागवाणी । नगस्य भूमस्य
सूर्यादिविवरणकथनम् । तत्र नीलजाना वादानुगादिविवरणकथनम् । माघव
पुत्रस्येण विनायकेन भूमवधप्रदानकथनम् । सस्य भूमकपुत्रमप्राप्तिकथनम् । गणेश
नामनिष्पत्तिः । विप्राश्वरस्य परचयनिष्पत्तिरदिष्टाकथनम् । पितामहाप्राप्तिकथनम्
विप्राश्वरविवरणकथनम् । विष्णुस्य विनायकमाहात्म्यकथाश्च । इति शम् ।

No 1752 स्कन्दपुराणीयसद्भाद्रिखण्डे रेणुकामाहात्यविभागः ।

Substance country nala paper 14 x 7 inches Fols 113 Lines 10 on
a page Extent 2542 folios Character \ in Dile ? Place of
deposit Nasipura / 111 Mursidabad Raja R macleod 111. Appear-
ance fresh Verse Generally correct

Per la Malatya—The history of Renukā, daughter of Renula,
king of Kanyakubja. She was charmed by her beauty and wanted to
marry her. The work extends to 64 chapters, and comprises a great
number of anecdotes regarding various places in Central India, and of
Rāma's peregrinations during his exile. It is said to be a part of the
Śalya-lakṣhaṇa of the Skanda Purāṇa.

Beginning श्रीगणेशाय नमः । माराय नमः । मरुते नमः । मरुते नमः ।

देवी भवतीसेव तना जयमदीयता ॥

एतत्पुत्रः । यत्तु मया कथितं स्कन्द भूतिमान्महादेव ।

विष्णुः । एतत्पुत्रः । मरुते नमः । मरुते नमः ।

मरुते नमः । मरुते नमः । मरुते नमः । मरुते नमः ।

कथं कथं । मरुते नमः । मरुते नमः । मरुते नमः ।

मरुते नमः । मरुते नमः । मरुते नमः । मरुते नमः ।

मरुते नमः । मरुते नमः । मरुते नमः । मरुते नमः ।

कान्तवीर्यं स रामेण कथयस्व कथं नत ।
 स्रन्द जवाच । देवानां हानवानाञ्च युद्धमानीत् सुदावर्ण ।
 तदैतानजयन् दैत्या मायया बलिन सुरान् ॥
 तत यक्षादयो देवा निर्जितास्त्रैर्महासुरे ।
 निराहतास्ते त्रिदग्धा गोविन्द मरणं यदु ॥ इत्यादि ।
 दुत्या साक्षात्पश्यन्तु सुहृदो भलिमृतः ।
 प्राप्ताणाम् भाजयन्त पश्यान्त दद्याद्दामान्यनैकज ॥
 सभ्यन्त कामानवाप्नोति नाच कार्या विचारणा ।
 इति सर्वे मुनीन्द्राय वरिष्ठाय तु गङ्गार ॥
 उल्लासं कुमय शृङ्गा तन्मूर्धनं कथितं मया ।
 अविद्याद्विजिते भूया तत निश्चिन्तयति ॥
 इति श्रीस्कन्दपुराणे सप्तद्विष्टके रेणुकाभाषण्ये गङ्गारवनिष्ठमवादे पञ्चमुक्ति-
 भोगं चतुःषष्टितमाऽध्यायः । (इति प्रथमो भागः) ।

End

Colophon

- विषयः । ११-१७ अध्याये,—रेणुकावधायं आजापितानपि तत्र स्वप्नतान् पुत्रानुद्दिश्य
 क्रुद्धस्य जमदग्नेः शापदानादिहत्तान्तकथनं । परशुरामकृतरेणुकावधत्तान्तकथनं ।
 तत्र परशुरामप्रार्थनया जातकण्डस्य जमदग्नेः प्रमत्ततया सपुत्रायाः रेणुकायाः
 पुनर्ज्जीवनहत्तान्तकीर्तनम् । क्रोधेन सप्त जमदग्नेः संवादवचनम् । रिरंसया हत-
 वीर्यमसीपगुपागतया राकावत्या सप्त तस्य संवादकथनम् । तत्र हरेः पूर्ववैरं
 संस्तुत्य मधुनामकस्य अतुरस्य हतवीर्यपुत्रत्वेन जन्मप्रवृत्तकथनम् । करचीनस्य तस्य
 दत्ताचेयप्रसादेन सप्तसकलप्राप्तिकथनम् । तस्य करचीनतया जन्मप्रवृत्तकरणकथनम् ।
 एकदा द्विगिजपोयतस्य दशगुणस्य नर्मदायां स्त्रीभिः सार्धं जलक्रीडायामासक्तौन
 कार्त्तवीर्यार्जुनेन सप्त संवादकथनम् । तयोः युद्धार्थम् । प्रह्लादीनां प्रार्थनया कार्त्त-
 वीर्यार्जुनस्यैव सप्त रावणस्य मुक्तिकथनम् ।
- १८-२१ अध्याये,—नारदापदमेन सपरिवारस्य कार्त्तवीर्यार्जुनस्य रेणुकादर्श-
 नायं जमदग्नाद्यमगमनविवरणकथनम् । जमदग्निना कामधेनुप्रसादेन स्वसप्तस्य
 राक्षः आनिध्याकरणहत्तान्तकीर्तनम् । कामधेनुप्रवृत्तार्थं शमदानादिप्रयोगेणापि
 अहमकार्यस्य अर्जुनस्य यन्त्राकारेण तां नेतुमिच्छतः कलत्रापत्यधैर्यादीनां काम-
 धेनुसदृशपुत्रपदगूढेन समूलं विनाशहत्तान्तकथनम् । धेनुप्रवृत्तविवरणकथनम् । अर्जुन-
 हतजमदग्निप्रवृत्तान्तकथनम् ।
- २२-२४ अध्याये,—पितरं मिरतं दृष्ट्वा परशुरामस्य प्रतिज्ञादिवर्णनम् । ततश्च
 तद्दरीरं तुलायामारोप्य भृष्टाग्निप्रदेशमुपागतस्य रामस्य दैवबाणीमाकर्ण्य तत्र
 पितुरौर्द्वेष्टिकादिकार्यामुद्घातविवरणकथनम् । रेणुकायां सप्तममहत्तान्तकी-
 र्तनम् । कार्त्तवीर्यार्जुनस्यैव हतप्रयाणस्य रामस्य पयि नारदं सप्त संवादकथनम् ।
 रामहतपिशुचगणवधहत्तान्तकीर्तनम् । एकदा मार्कण्डेयसममुपागतौ न रामेन
 धाम्यमातः कथितं राक्षसः अर्जुनराजधान्यां निपपानम् । तत्र दृष्ट्वा विदितकारणस्य
 अर्जुनस्य चेष्टादिवर्णनम् । तस्य दुःस्वप्नदर्शनहत्तान्तकथनम् ।
- २५-२७ अध्याये,—नारदस्य परशुरामवरदमेन भाविष्यत्कीपुरीप्रवेशहत्तान्तकथनम् ।
 रामस्य ध्यानावस्थया समवाचिणस्य अर्जुनस्य वितर्कादिवर्णनम् । रामार्जुनयोः
 विधिपरुषवर्णनम् । वज्रना उपदेष्टापि तं दत्तुं अशमर्षेण रामेन पार्श्वपदेनात्
 सुभोदप्रवृत्तधार्मिका तद्विनाशहत्तान्तकथनम् । परशुराममपार्श्वतामां यपतीनां
 परिनाशकादिप्रवृत्त पद्वेदनहत्तान्तकथनम् । एकस्मिन्निधारे परशुरामेन सप्तपद-
 विनाशहत्तान्तकथनम् । तेन च शिवो निःसविधां विधाय वृद्धस्य दयकाभिधान-
 त्मोर्धनिकां विवरणकथनम् । तद्वर्णनस्यैव विवरणहत्तान्तकीर्तनम् । मातुलिहतराम-
 सपद्वेदनम् । तद्वर्णनस्यैव संवादकथनम् । रामहतपिशुचवधहत्तान्तकीर्तनम् ।

५१-५५ अध्याये,—तत्र प्रसिद्धता गताया रेणुकायाः समादेशत रामेण क्षम-
जालप्रचालनार्थं भागीरथीगमनविवरणकथन । रामतीर्थं च उच्यते कथन । तत्र
दत्तात्रेयायमे शङ्खतीर्थं वक्रतीर्थं दीनामृतिकथन । रामहतयज्ञानुष्ठानमङ्गि-
वशं । तेन च दक्षिणान्वेन कथ्यथाय श्रियीदानविवरणकथन । रामहत-
रेणुकाभिषेकगान्तकीर्तन । तत्र ब्रह्मादिहतरेणुकाशोककथन । ब्रह्मणः पुरतः
हरिणा मायवीरुपाया रेणुकाया सर्वयैदमयसकथन । ब्रह्मणो वेदोपदेशप्राप्ति-
विवरणकथनम् ।

५६-६८ अध्याये—आजीमन्तस्य “युगं पुण्यं युगं मेकं युगो जाह्नवः” इति
त्रयं पुत्रा आसन् । तत्र दुर्भिक्षनिर्वादिनेन आजीमन्तं हरिश्चन्द्रस्य राज्ञः मत्तये
युगं मेकं विक्रीय तज्जानतपापेन अधोगच्छता मत्तिकाभिधानस्य त्रयैवपदेशतः
रेणुकातीर्थगमनहान्तकीर्तन । देवमर्धनामकस्य मृगे शपेन हतवीरस्य इन्द्र-
दुष्यस्य रेणुकातीर्थगमनविवरणकथन । रेणुकावसादिष्टेन ब्रह्मणः वीरसागरात्
आमलकीवृक्षद्वितस्य विद्योरागघनहान्तकथन । विमेषेण रेणुकासाक्षात्प्राप्ति-
र्तन । तत्र सविद्वत्ताभिधानस्य ब्राह्मणस्य उपाख्यानम् ।

५९-६३ अध्याये,—रामदीर्घिकाविवरणकथन । भास्करतीर्थसाक्षात्प्राप्तिकथन । भा-
स्करस्य उपाया आनुमतीनात् कन्या बभूव । ता कामयमानस्य तस्य कुष्ठरोग-
प्राप्तिविवरणद्विकथन । पद्मतीर्थस्थापनगान्तकीर्तन । दिग्गुणा चतुर्विधकथन
कामजिह्वाभिधेयादुरनागमहान्तकथन । जम्बूद्वीपस्य कर्णधारस्य स्वपतेरुपा-
पक्षान्तकीर्तन । शङ्करतीर्थवर्णन । कोटितीर्थसाक्षात्प्राप्तिकथनप्रवृत्तेन मृचकुन्दस्य
स्वपतत्प्राप्तिकीर्तन । कन्यदुत्तकीर्तनम् । इति रेणुकासाक्षात्प्राप्तिकथनम् ॥

No 1753 स्कन्दपुराणीयावन्तीखण्डः ।

Substance, country made paper, 19½ x 7½ inches Folia, 143 Lines,
12 on a page Extent, 5,315 slokas Character, Nagara. Date, S. 1635.
Place of deposit, Nasipura, Zillah Murshidabad, Rajah Ramachand Saha
Appearance, fresh. Verse. Generally correct

Arants Khanda—The fifth of the seven parts into which the
Skanda Purāṇa is divided. It belongs to the class of works which are
known under the generic name of Mahātmya. Its character may be
best described by comparing it with a modern tourist's guide, though
the authorship of the work is attributed to a divine personage. It

opens with a request from Umā, who desires her lord to describe, for her information, all those sacred pools and rivers on the earth where funeral cakes should be offered to the manes, and in reply to this comprehensive question S'iva gives her an account of all the sacred places, temples, pools and lingams in the city of Aranti, modern Ujjain, and its neighbourhood, and recites a number of stories to account for the sanctity of those places. The names of the places, and abstracts of the stories relating to them, are given below in Sanskrit.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः । उमा उवाच । शृण्वीष्यामि तीर्थानि पुण्यानि चरितव्यानि ।

कथयन्तां तानि धनेन श्राद्धेषु प्रदीयते ॥

ईश्वर उवाच । अलि लोकेषु विख्याता गङ्गा विपथगा नदी ।

मेविता देवगन्धर्वैर्मृनिमिय मीमेविता ॥

नमस्तस्य सुता देवि यमुना लोकापावनी ।

पिङ्गुणा चक्षुषा देवि महापातकनाशनी ॥

चन्द्रभागा पितृक्षा च सर्वदात्मरक्षणार्थं ।

कुवसेन गया देवि प्रभातं नैमिष तथा ॥

केदार पुष्करक्षेत्र तथा कापावरोद्धनं ।

तथा पुण्यतमं देवि महाकालवन शुभं ॥

यवाक्षेत्री महाकाल पापेभ्यस्तृतात्मना ।

चेच योजनपर्यन्तं मण्डपव्यापिनाम्न ॥ इत्यादि ।

End. इत्येते चतुरशीतिमहानां ईश्वराक्षराः ।

कथिता ये नया + + महाकालवने + + ॥

इत्येषां देवि यो यावत् पतिस्रोमानुलोमतः ।

कर्त्तव्यं नरो भक्त्या न याम्भति परं परं ॥

यदेषां लिङ्गैकैकानु धर्मैस्तथाथ वा पुनः ।

मकुल तारयेद्देवैः सैव स तदर्थं गतं ॥

इयं न कथिता देवि प्रभावपापनाशन ।

चतुरशीतिमहानां किं मूयं शत्रुमिन्दवि ॥

Colophon. इति स्कन्दपुराणे अथर्वशीतये चतुरशीतिमहानां नाम्नाम् । शिवमनु ।

शंभु १८१५ ।

विषयः । ईश्वरीश्वरयोः संवादेन चन्द्रभागायाम्भुवनदीपनादिनिर्दिष्टप्रसङ्गात् चतुरशीति-
महानां नाम्नाम् अर्थः । तत्र अथर्वशीतये महाकालवनवर्णनं । अन्त्येष्टये

विषय । म दाम्पत्यविषयेन । अथ अमुरविप्रश्रुताया देवानां भुवमानस्य गिरिर्ण मसप्त-
 द्दयेन अमुरेन मतेजसा दानवकुल मप्रपञ्चया 'मिमिदमनुष्ठितं विभारुप
 नयन पमिति' सैदमधिगच्छता अमुरेयराभिधाननिष्ठप्रतिष्ठापनानकथन ।
 गुह्येयरनिष्ठमाद्यमजीननं । अथ मकराभिधानाय मधुर्पेष्टान्तकीर्तन । उष्ट्रेय-
 रनिष्ठमाद्य । अथ मलनायकस्य उष्ट्रस्य हननकथन । दमनकथरनिष्ठ-
 माद्यस्य । अथपुनश्च सुरपुराद्विषयमितानां वासवादीनां सधराणि मरुद्गताया
 देवाः अमरमण्ये अथपुनश्चगिरिमाशङ्कनानाया मरु कालवन पलायनादिहान्त-
 कथन । अमादिकल्पेयरनिष्ठमाद्यस्य । तत्र अमुरेय व्याधानि विवद्वान्तयो-
 पदनामधैजसमनोवर्जितोलेकप्रयाणादिकथन । अमरद्वारेयरासाद्यमकीर्तन ।
 तत्र यस्मिन्मुचनिदिमस्य वैवरेतस्य सुवर्णस्य उद्धवादिहान्तकथन । तत्र भाय अम्योस्य
 प्रहरता सुरपुरादीनां निधनादिकथनश्च । विष्टपेयरादिमाद्यस्य । अथ देव
 पिंशा मरु अथेभ्यस्य मरु कालवनममनादिहान्तकथन । कपलमुरमाद्यस्यकथन ।
 तत्र कापान्तिकवेगेन मरु कालवने प्रविशन् कपालिन तथैताऽज्ञानता विप्राणा
 लोद्यादिप्रघेपविवरणकीर्तन । अमरद्वारेयरनिष्ठमाद्यस्यकथन । तत्र मरुमुचन
 विष्णुना सुदर्शनस्य मारुतस्य वीरमद्रस्य निधनहन्ताकमुपपुत्र्य मरुत्तमादाय
 प्रान्तने दक्षयज्ञप्रवर्गे उपेडादीनामन्तर्धानकथन । मरुमहतमरुद्वारेनिरौध-
 हान्तकीर्तनश्च । कर्कोटयरलिष्ठमाद्यस्यकथन । तत्र मापु हानन भीतानां
 गेयादीनां तपस्यादिवर्णन । मर्कटवस्य मरुकात्मनप्रवेगादिविवरणश्च । मि-
 षेयरनिष्ठमाद्यस्य । मरुकात्मन प्रविश विज्ञान तपसरणादिहान्तकथन ।
 लेकपान्तेयरनिष्ठमाद्यस्यकीर्तन । दानवकुलाकुलितानां लेकपालानां नाराय-
 णपदभेगेन मरु कालवनममनादिहान्तकीर्तन । कामेयरलिष्ठमाद्यस्यकीर्तन ।
 अथ तन्मरुद्वारेन कामस्य उत्पत्तिकथन । काम प्रति श्रद्धया ज्ञापदानविवरणादि-
 कीर्तनश्च । कुटुम्बेयरलिष्ठमाद्यस्य । तत्र नीलकण्ठस्यधारिणा मरुता नीलकण्ठेन
 धमुद्रोत्थान कालकुल मयीय शिप्राप्रवाहण महाकालवन तनप्रविशमित्यादि-
 हान्तकथन । इन्द्रमुष्टेयरलिष्ठमाद्यस्यकथन । तत्र इन्द्रमुष्टस्य स्वप्ते विमा-
 लयपथे तपस्यादिहान्तकथन । ईशानेयरादिहान्तकथन । तत्र कुकुराभिधानेन
 दानवेन नादितानां देवानां मारदापदेशन मरु कालवनप्रवेशादिकथनश्च ।
 अमुरद्वारेयरलिष्ठमाद्यस्यकथन । तत्रैकदा सुरपदमि सत्यन्त्या रसाया तैर्यन्त्रिकेषु
 प्रमादनाकलय आतकापस्य वासवस्य मरु न मयुरासीत्, समनन्तर अमि
 शशायात्मन्या मारदापदेशेन महाकालवनममनादिविवरणकीर्तनश्च । कलकले-
 यरलिष्ठमाद्यस्यकीर्तन । तत्र शिरिक्या शर्क गिरिमस्य कलहहान्तकथनश्च ।

नियम । चण्डेश्वरलिङ्गमाहात्म्यकथन । नारदेन सह देवाना मन्त्राणामनुष्ठानं गच्छता पति
नामचण्डेश्वरमिधानेन गच्छाद्यकेन समं भवादकथनम् । प्रतीक्षारेश्वरलिङ्गमाहात्म्य
कथनम् । तत्र दशरथस्य नन्दिन वधयित्वा समभाषयो शिवशिवश्च माग्निं मुप
स्थितं दशरथधारिणि जातवदमि नन्दिनं प्रति विष्णुवाचस्य शपदान्तरान्
कथयत्यम् । ब्रह्मदेवश्वरलिङ्गमाहात्म्यकथनम् । अपराधैः कुतुष्टस्य धारयत कौशिक
नामकस्य राज्ञ उपवाच्यानकीर्तनम् । कर्कटेश्वरमाहात्म्यकथनम् । तत्र धर्मशूर्ति
नामकस्य शंभुते पुरतः पत्तिनेन पूर्वजन्मनि राज्ञ शूद्रजातिमकथनादिकम् ।
शङ्खनादश्वरलिङ्गमाहात्म्यकथनम् । सदाश्वनामकस्य श्वरस्य उपद्रुतानां द्रुष्टिपाना
भगवद्दर्शनार्थं श्वेतदीपममगादिकथनम् । महालयेश्वरलिङ्गमाहात्म्यकीर्तनम् । कुम्भी
श्वरलिङ्गमाहात्म्यकीर्तनम् । तत्र मुक्तिनामकेन ब्राह्मणेन मार्कं तं हस्तुकानस्य व्याधस्य
भवद्वयनम् । रामेश्वरलिङ्गमाहात्म्यकीर्तनम् । तत्र इतरा दशरथं विद्याय
रोहणस्य श्वरस्य शोभं प्रति अनुष्ठितकोरेन दत्तेन शपदान्तरविवरणकथनम् ।
नरकेश्वरमाहात्म्यकीर्तनम् । तत्र पूर्वकल्पीयकल्पियुगं जीवना नरकपातनाशपूर्णं
ममत्रानं निमित्तान्कम् शपतिना समं समविद्वरस्य भवादकथनम् । जटेश्वरलिङ्ग
माहात्म्यकीर्तनम् । तत्र रघुनरकल्पीयस्य बीरव्याभिधानस्य नरपतेरुपाख्यान-
कीर्तनाम् । (परम्परा) रामेश्वरलिङ्गमाहात्म्यकथनम् । तत्र अनुष्ठितं समधयन्नं परम्प-
रास्य सह नारदस्य भवादकथनादिकम् । श्वनैश्वरसमाहात्म्यकथनम् । तत्र
वितस्ताया नीरे तपश्चरन् प्राप्तवन्कीकमाव श्वरनं भिक्षुपत्नीनां स्वर्गातिकामि
नीनां दण्डनामकथनम् । चण्डेश्वरलिङ्गमाहात्म्यकथनम् । तत्र भद्राश्वभिधेयेन राज्ञा
श्वदमगवस्य भवादकथनम् । पञ्चश्वरलिङ्गमाहात्म्यकीर्तनम् । तत्र दशदेवन सह
द्वयं भवादकथनम् । श्वानन्देश्वरालङ्गमाहात्म्यकीर्तनम् । तत्र रघुनरकल्पं श्वनं
मित्रतनयस्य श्वानन्दमिधानस्य नरपतेरुपाख्यानकथनम् । कटेश्वरलिङ्गमाहात्म्य
कथनम् । तत्र प्रतराजं जगुकास्य दरिद्रद्विजशिरो तपस्यादिवर्णनम् । इन्द्रे
श्वरलिङ्गमाहात्म्यकथनम् । तत्र श्वनकृत्तनां स्वतनयं निहतं पुलां कौपञ्चालतस्य
तपुं जटामास्थस्य श्वश्रीं शपतं प्रभावणं दशस्य उद्भवमादकथनम् । मार्कण्डे
श्वरालङ्गमाहात्म्यकथनम् । तत्र पुत्रनामार्थं श्वकण्ठोत्पत्त्यादिवर्णनम् । शिवेश्वर
लिङ्गमाहात्म्यकीर्तनम् । तत्र ब्राह्मकल्पीयरिपुञ्जमाभिधानस्य नरपतेरुपाख्यानकथनम् ।
मुकुटेश्वरलिङ्गमाहात्म्यकीर्तनम् । तत्र मर्कटस्य कुसुममीढादनर्णनम् । श्वरुश्वर
इन्द्रस्य श्वनकथनम् । तत्रेकदा भद्रिराजं शकायात् मर्कटानुसंधानस्य अधिगत-
रापाय पार्थव्यां पुरतस्तनं शकायात् साहभाजनपमाशभाषितादिपरित्याग
रक्षणकीर्तनम् । कुण्डलेश्वरालङ्गमाहात्म्यकथनम् । स्वतनयं बीरकं महाकाश्वने

विषय । मपस्यन्त निग्रम्य दिदृक्षया कृतप्रयाणयो पार्वतीपरमेश्वरयो गणाध्यक्षेण कुण्डेन सप्त
 सवादकथमस्य । सुम्यसरलिङ्गमाहात्म्यकीर्तन । तत्र खेन्दराजस्य सुम्यस्य युयुत्सया
 सागगनामकस्य मुनेरायमप्रनिष्टस्य यन्त्राकारेण द्वाप्तयेनुग्रहादिदृष्टान्तकथनस्य ।
 गङ्गेयरेमारादात्मकथन । तत्र गङ्गा प्रति समुद्रस्य गगपदानदृष्टान्तकीर्तनस्य । अङ्गार-
 केयरेमाहात्म्यकथन । तत्र शिवगरीरादङ्गारकस्य उपपत्तिः, तस्य मङ्गलादिनाम-
 प्राप्तिदृष्टान्तकथनस्य । उभरेयसरलिङ्गमाहात्म्यकीर्तन । तत्र इन्द्राग्र्या मयनामकाल-
 यर्षणादिदृष्टान्तकथनस्य । नूपरेयसरलिङ्गमाहात्म्यकीर्तन । तत्र नूपुरस्य तप-
 स्यादिवर्णनस्य । अमयेयरेमाहात्म्यकीर्तन । तत्र भिक्षुचया चिन्तावृत्त्यस्य कान्तज्ञस्य
 अयुविन्दुतोः देवकालकाभिधानयोः दानवयोः उत्पत्त्यादिकथनस्य । शशुके-
 सरलिङ्गमाहात्म्यकीर्तन । तत्र वेणुगरीरात् प्रथोत्पत्तौ तत्प्राप्तधरादोहनशिव-
 रणकीर्तनस्य । स्यावरेयरेमाहात्म्यकथन । तत्र ज्ञायाया गर्भे मन्त्रेश्वरस्य उत्पत्ति-
 कथन । तद्भयान देवाना महाद्वयभीषममनादिविवरणस्य । शुक्लेयसरलिङ्गमा-
 हात्म्यकीर्तन । तत्र जम्बासुरमर्मपात् वासशदीना पराजय गौरीप्रार्थनया
 गिरिगस्य समीपे चम्बकस्य दूनप्रेरणादिदृष्टान्तकथनस्य । ॐकारेश्वरलिङ्गमाहात्म्य,
 कथन । तत्र ॐकाराभिधानस्य कपिलाकानेरुपाख्यानकीर्तनस्य । शिष्येश्वरलिङ्ग-
 माहात्म्यकथन । कण्ठेश्वरलिङ्गमाहात्म्यकथन । तत्र सूर्येश्वरीयस्य सत्य-
 विज्ञाननामकस्य रूपते महाकालवन प्रस्थितस्य तत्र शिवचर कथन तपस्य
 जङ्घारैरेव अलोकिकवकुलदृष्टिमयै ध्यत उपपत्त्यनकीर्तनस्य । शिष्येश्वरलिङ्ग-
 माहात्म्यकथन । तत्र पत्तिनेत्र पशुपतिमधिगन्तु तपस्यकी पार्वतीमुपत्य प्रजपतौ
 शिष्यनिन्दनोद्यते तस्या कोपेन मिष्टस्य उत्पत्त्यादिकथनस्य । रवमश्वरलिङ्गमा-
 हात्म्यकीर्तन । तत्र बडवाकपाया वस्त्राया गर्भे अश्वमुखकुमारयोः रेशमस्य च
 कम्पद्रवदृष्टान्तकथनस्य । धष्टेश्वरमाहात्म्यकीर्तन । तत्र घण्टाभिधेयस्य कल्पचित्त-
 मस्य विधातुः द्वारद्वये भवत्वर यावद्वम्भानादिदृष्टान्तकथनस्य । प्रयागेश्वर-
 माहात्म्यकथन । तत्र प्रियव्रतस्य पुरता नारदेन 'मय' खलु सतद्वीधे कापि
 कामिनी भरोवरादरे दृष्टेति' निवरणकथनस्य । शिष्येश्वरलिङ्गमाहात्म्यकथन । तत्र
 अश्वशिरोनामक रूपते जैगीपथकपितृभ्यां सप्त भवादकीर्तनस्य । सातद्वय-
 लिङ्गमाहात्म्यकथन । तत्र गर्दभा मानकाभिधानस्य कल्पचित् द्विजकुमारस्य
 पूर्वजमरणान्तकीर्तनस्य । धौमाग्येश्वरलिङ्गमाहात्म्यवर्णन । तत्र शमञ्जोतिपपुरा-
 धिपते कामिन्या अनङ्गमञ्ज्याः दुर्भंगाया अपि पत्तिमौभाग्यप्राप्तिविवरणकीर्त-
 नस्य । रूपेश्वरलिङ्गमाहात्म्यवर्णन । तत्र एकदा पद्मकस्य पद्माभिधानस्य रूपते
 मययायै महनमथ प्रविष्टस्य कल्पदुर्चिना सप्त परिरथादिदृष्टान्तकीर्तनस्य । धनु-

विषय । एतदेवैरलिङ्गमाद्यात्मकम् । तत्र वनमपि दुर्लभाभिधेयस्य दानयस्य गृहविद्व
 दृष्टा भद्राकुलं विदूरथनामकेन राज्ञा सार्धं बह्वचिन्त ग्राह्यण्य भवादिकथनम् ।
 पशुपालेवैरलिङ्गमाद्यत्मकम् । तत्र पशुपालनामकस्य भूराजस्य दसुभि
 राज्ञमण्डितान्तकीर्तनम् । ब्रह्मेवैरलिङ्गमाद्यात्मकम् । तत्र पुत्रोत्तमोऽभिधानेन
 देत्येन रीरमानेन गत्वा पञ्चनाभनाभिपद्मस्थितोऽपि पद्मोद्भव समाकान्त तपस्याधि
 मदाकालेन प्रदद्यादिति विवरणकथनम् । जल्येवैरलिङ्गमाद्यात्मकम् । तत्र
 जम्बाभिधामराजकुमारणा सुबाहु मधुमद् अथ । वज्रविज्ञानानां हृत्मानकीर्त
 नम् । केदार्येवैरलिङ्गमाद्यात्मकम् । तत्र श्रीतज्जर्जरानां निर्जराणां ब्रह्मण
 पुरातन्य पुरारिषागीपगनमण्डितान्तकीर्तनम् । पिशाच्येवैरलिङ्गमाद्यात्मकीर्तनम् । तत्र
 सोमगनामकस्य कन्यचिन्त गृह्यस्य भाषिकतया जमान्तरे पिशाचत्वमापन्नस्य
 गणकटाक्षनेन सप्त सवादकयथादिकम् । सङ्ख्येवैरलिङ्गमाद्यात्मकम् । तत्र वलिङ्ग
 निषये सुबाहुनामकेन राज्ञा सदिष्टा पुरतः निजपूज्यजगत्तान्तकीर्तनम् ।
 दुर्धर्मेवैरलिङ्गमाद्यात्मकम् । तत्र वेप लक्ष्म्यास्तस्य दुर्धर्मसञ्जस्य राज्ञ

विषय । दत्तानकीर्तनम् । खगोलरत्नसिद्धमाहात्म्यकथनम् । तत्र इन्द्राकुवशीय कन्धापपाद् प्रति
 वभिष्टेन 'राचसो भवेति शपदानविवरणकथनम् । पिङ्गलसरत्नसिद्धमाहात्म्य
 कथनम् । तत्र पिङ्गलाया उपाख्यानकथनम् । विल्वेश्वरमाहात्म्यकथनम् । तत्र
 कपिलान् मृद विल्वरत्नस्य सनादकथनम् । काषावरारत्नसिद्धमाहात्म्यकथनम् ।
 तत्र दक्ष प्रति चन्द्राय कायसीने भविष्यति' इति शपदानदत्तानकीर्तनम् ।
 उत्तररत्नसिद्धमाहात्म्यकथनम् । तत्र पुरा किल परीक्षितित्यभिधाने इन्द्राकुव-
 तिलक कथिते राज्ञा खगोलाया प्रतिवक्ति स्म । स एकदा सन्ताननुसरण
 खगोलप्रसङ्गाय मध्यकाननं प्रविशेत् । तत्र च कुतुमाजि विचिन्वतीं कामपि कम
 नीयदर्शनं कामिनीं पश्यन् तस्य स्मरमार्गणाय खगोलप्रभावतया तस्या हृदय
 सरसमासीत् । सा च 'स्वपतिप्रार्थनया चात्मानं वञ्चयन्त्याना 'तया नादक
 दर्शयत्यस्मिन्ति' प्रशङ्का मनसि सद्यः सुखिर रमयाष्टकारं, चकार च खगोलान्
 वदन्ति राजप्रेरणायां सलिलमन्दर्शननेत्यादिदत्तानकीर्तनम् ॥
 खगोलप्रसङ्गा नासीति ज्ञेयम् । इति खगोलीयस्य विवरणम् ॥

No 1754 ज्योतिषकल्पतरुः ।

Substance country made paper, 12½ x 3 inches Folia 45 Lines 10
 on a page Extent 1,350 slokas Character Nagara Date Sm 1896
 Place of deposit Calcutta Government of India Appearance Fre h Prose
 and verse Incorrect

Jyotisha kalpataru The influences of particular conjunctions of
 planets stars months and days of the week on the day of the birth, on
 human destiny By Kavi Chudamani

Beginning दन्दाविधिनिविदादी दीर्घदयालु समस्तजनवश्यम् ।

शिवविधिवन्दितचरण-दीर्घापीरमण पातु ॥

प्रणम्य धर्मिदानम् दशादानमन्दनम् ।

प्रवक्ष्य लौकिककर्म यत्र ने कश्चिदाशुखं यच्च लौकिककर्म निदधने ।

End इति विविधोक्त्यन्तर्गतसिद्धिस्तोत्रे लिखिता अतस्मिन्निधेः

Colophon इति दीर्घविष्णुसमन्वितविरचिते ज्योतिषकल्पतरौ लौकिककर्म उपायकथन
 नामैकादशाध्यायः ॥ ११ ॥

विषय । अत्र एकादशाध्याया सन्ति । तत्र १-से, प्रभवादिपट्टिषवत्परफलकयन ।
 २-से, वर्षपञ्चाङ्गकथन । ३-से, सूर्यादिषु चक्रसु वारसु रविचक्रमणफलकयन ।
 ४-से, भौमबुधगुरुचारकथन । ५-से, शनिराजचारकथन । ६-से, मघन
 चरुविभागकथन । ७-से, प्रकीर्णयागकथन । ८-से मासफलकयन । ९-से
 मन्थरगर्भाधानादिकथन । १०-से, कूर्वाचक्रादिकथन । ११ से, उत्पन्न
 प्रकरण ॥

No 1755 तन्त्रालोकटीका ।

Substance country made paper $19\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$ inch = Fol 1, 35 Lines 12
 on a page Extent 1400 slokas Character, Nagara Date ? Place
 of deposit Calcutta Government of India Appearance Fresh Prose and
 verse Incorrect

Tantrāloka śika A commentary on the *Tantrāloka*, which is a
 work by Abhinava Gupta, on transcendental knowledge and emanci-
 pation By Jayaratha The codex is incomplete, containing only
 the 1st śhika

Beginning एव यद्यपि भर्तृवादिनां मोक्ष इवोपादयः तन्त्रप्रतिपक्षभूतस्य भगवता एव
 तस्या च सिध्याय न निमित्तं तन्त्रप्रतिपक्षस्य तत्त्वज्ञानमिति तस्यावात्कारेणैव
 ज्ञानापन्नमात्रावापन्निरित्यवनिवादः । तथापि नैकलैकविषये ज्ञानाज्ञानयो-
 रवर्धं न ज्ञानमिति धर्मयत्येव तान् माया व्यासाद्ये शेषातिशयेत्यादि
 उक्तदुष्टा न दभ्युपगता साक्षो माय इव न भवति इति दृश्येति ज्ञानानन्द
 नैकलैक्यं तन्त्रप्रतिपक्षस्य तत्त्वज्ञानमात्रं प्राधान्यमपि कदापिपितृपुत्रत इव
 तन्त्रगोपनीयतादृक् इति पश्यकारः ॥

एव तामस मरुतः प्रकृत्युपनिषत् ।

अज्ञानं भयमप्येतेषां मोक्षैककारणं ॥

न चैतदज्ञानं मोक्ष(?)मकारणमित्याह,—

मन्त्रज्ञानमिच्छन्ति भगवद्गुरुवारं इति ।

तदा च श्रीकृष्णोदितोपाहारः । अज्ञानं निमित्तं एतदेव तन्त्रप्रतिपक्ष-
 मन्त्रज्ञानमप्येतेषां मोक्षैककारणं (1) तन्त्रप्रतिपक्षमिच्छन्ति भगवद्गुरुवारं इति
 तदा च श्रीकृष्णोदितोपाहारः । अज्ञानं निमित्तं एतदेव तन्त्रप्रतिपक्ष-

स्वातन्त्र्यादानिवोधस्य स्वातन्त्र्यास्याप्यवोधता । द्विधाण्वं मनुमिदं स्वस्वरूपाय ।
दानित इति । तच्च कीदृशित्याह ॥ सप्तरेति ।

End.

इच्छाक्रियादाक्रियान्तरस्य मध्यन्यायेन परस्परमनुष्ठानत्वा दर्शयितुमेकेनैव
श्लोकेन तत्पर्यन्तप्रारम्भयोग्यपञ्चदशोपक्रमः । करानीत्यस्य ग्रन्थकारस्य शैलीति-
श्लोकस्य प्रथमादेर्नाट्टिकार्थमुपपद्यते,—

तन्त्रालोकेऽभिनवरचिते सूत्रविज्ञानसञ्ज्ञा-

भेदाद्भारप्रकटनपटावाक्रिकेऽग्निमुपमासि ।

पटाविति पाचिकान्तपुष्पझावाम् इति श्रियः ।

श्रीऽङ्गाद्व्याख्याय छतिनो ज्ञानानवद्यज्ञान

श्रीमत्सूत्रधरात् परपरिचय विद्यासु धर्मास्तपि ।

श्रीकल्याणतनो शिवादिभिर्मन्त्रैर्गमनामानपि

व्याख्यानं प्रथमाक्रिकं जयरथेनावधयेत्तु यैः ॥

Colophon.

इति श्रीमद्भिनवगुप्तविरचिते तन्त्रालोके विज्ञानभेदप्रकाशे नाम प्रथम-
माक्रिके ॥

विषयः ।

अभिनवगुप्तविरचितेतन्त्रालोकस्य व्याख्यानं । तन्त्रालोकं तु सप्तरेखेज्ञान-
निरूपणं । शेषहेतुज्ञाननिरूपणञ्च । “इति श्रीमद्भिनवगुप्तविरचिते
तन्त्रालोके विज्ञानभेदप्रकाशे नाम प्रथमाक्रिके” इति यत् समाप्तिस्त्रयच
वाक्यं तत् तन्त्रालोकस्य न तु तन्त्रालोकटीकाया ॥

No 1756 यतिधर्मसमुच्चयः ।

Substance, country made paper, 13 x 6 inches. Folio, 39. Lines, 14
on a page. Extent, 2310 slokas. Character, Nagara. Date, ? Place
of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose and
verse. Correct.

Yati-dharma-samucchaya. A compendium of the duties of Yatis
and Paramahansas, compiled from the leading Smritis. By Vasva-
vara Sarasvati.

Beginning प्रथमं विष्णुमाह्वानं सच्चिदानन्दमुद्दिष्टं ।

गुरुं सर्वज्ञविद्येशं मायया धृतविषयं ॥ १ ॥

विशेषरसरसस्य क्रियते वेदभाषितः ।

यत् परमार्थस्य धर्मोपायस्य सङ्ग्रहः ॥ २ ॥

- End. न रत्नमुखर्णवासो न नीलस्रग्भूषणम् ।
मलाजस्रदृशादीनं वर्जयेदम्बरं यतिः ॥
- Colophon. इति श्रीपरमहंसपरिव्रजकविशेखरसरस्वतीसंस्कृतिते यतिधर्ममसुखये निवृत्ति-
धर्मानुष्ठानाचाराः सम्पूर्णः (समाप्ताः) । शुभं भवतु ॥
- विषयः । बुद्धिस्तुतिपुराणप्रमाणानि संश्लेष्य यतिः परमहंसस्य धर्मासुखयनिरूपणं ।

No. 1757. 'तत्त्वयाथार्थदीपनं ।

Substance, country-made paper, 10½ × 5 inches. Folia, 14. Lines, 12 on a page. Extent, 494 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose and verse. Correct.

Tattva-yāthārthya-dīpana. A commentary on the *Tattvasamāsa*. It comprises a summary of the leading doctrines of the Sāṅkhya system of Philosophy. By Bhāva Gapeśa Dikṣita, son of Bhāva Viśva-nātha, and pupil of Viśvāna Bhikṣu. *Hall's Contributions*, p. 4.

Beginning. पुरुषः स जयन्त्यायः प्रकृतिः सा जयत्यजा ।

आर्या संसृत्य दृश्यज्ञेन नान्नष्टाण्डकोटयः ॥ १ ॥

कपिलासुरिपद्यश्चिञ्चान् गुरुन् विज्ञानाचार्यवर्षांश्च ।

प्रशंसामि बुद्धिदृष्टौ विद्वौ वा सर्वकार्याणां ॥ २ ॥

समासस्तुवाचालम्बा व्याख्या पद्यमिश्रया च ।

भावागणेशः कुरुते तत्त्वयाथार्थदीपनं ॥ ३ ॥

End. पुरुषार्थबुभूक्षुणां वेदाध्यायेन भवेदिति ।

तेभ्यः समर्पितस्तैस्तम् तेनापि, प्रीयतां हरिः ॥

Colophon. इति श्रीभावागणेशकृतं तत्त्वयाथार्थदीपनं समाप्तं ॥

विषयः । अथ प्रथमं साङ्ख्यगतविद्वत्सूत्रप्रकृतिनिरूपणं । ततो बुद्धितत्त्वनिरूपणं । ततः अद्वैतनिरूपणं । ततः पञ्चतन्त्रानिरूपणं । ततः एकादशेन्द्रिय-पञ्चमहा-भूतात्मकषोडशविकारनिरूपणं । ततः पुरुषनिरूपणं । ततश्चैतन्यनिरूपणं । ततः दृष्टिनिरूपणं । ततः प्राकृतिक-वैकारिक-दाचिन्त्यरूपवन्धननिरूपणं । ततो मोक्षनिरूपणं । ततः प्रत्यक्षानुमानशब्दात्मकप्रमाणवयनिरूपणं । ततः आध्यात्मिक-आधिभौतिक-आधिदैविकदुःखवयनिरूपणं ॥

6, Do. of wearing garlands of Rudraksha seeds 7, Rules for repeating the Pranava 8, Religious duties of the four castes 9, Characteristics of the Yogas 10, A story of Sanka 11, Praise of saints. 12, A story illustrating the merits of offerings to Śiva

Beginning. श्रीमत्कैलासमागम्य वसिष्ठो वेदविष्णुनि ।

तपश्चार सत्कर्मानिरतो नियतेन्द्रिय ॥ १ ॥

दिव्य वर्षसहस्रानु आयुर्मध्येऽग्निमध्यग ।

श्रीमत्पञ्चाक्षर साक्षात्तत्त्वद्रियमध्यगं ॥ २ ॥

सर्वपापहर पुण्य प्रणवेन पञ्चवर ।

जगत्प शङ्करं द्रष्टुं बाष्पया मुनिमत्तम ॥ ३ ॥

ततः प्रसन्नो भगवान्ब्रह्मा सख्यं शङ्करतः ।

खिन्नव्योति सख्येण पुरतोऽप्य प्रकामित ॥ ४ ॥

End. यत्प्रसादेन विज्ञानं यथावकायते तदा ।

तं वन्दे वपुषः देवं ज्ञानशक्तिधरं पर ॥ ५५ ॥

यस्य प्रसादलेख्यं सर्वलेशलवेन तु ।

सर्वसिद्धिरयमेव तं नमामि विनायक ॥ ५६ ॥

Colophon इति श्रीतपपुराणे वासिष्ठलेखे द्वादशोऽध्यायः ॥ १२ ॥ मन्त्रा १०० ।

विषय । अथ १-मे, वसिष्ठशिववर्षवाद । २-ये भाषायां जगत्कारणतत्त्वकथन । ३-ये, शिवस्यैव परमतत्त्वव्युत्पत्ताकथन । ४-थे, पञ्चदशसु सिद्धिषु शिवपूजायां फलकथन । ५-मे, भक्त्यारण्यफल । ६-ठे, ब्रह्माक्षरारण्यफल । ७-ने, प्रत्यक्षप्राप्त्यनियमादिकथन । ८-ने, ब्राह्मणं चरियं वैश्यं शूद्रादीनां धर्मकथन । ९-मे, युगधर्मकथन । १०-ने, भिक्षापर्वण्येवमव्याजेन शङ्करैकमुनिमयोद्भवतत्त्वान्त । ११-ने, कोभिर्भुनिभिर्ग्रेष्मप्रबोधनादिकथन । १२-गे, सभाष्येष्टपलस्य शिवप्रसादेन पुनरैश्वर्यप्राप्तिवृत्तान्त ॥

No 1760 'आगमतत्वसङ्ग्रह', द्वितीयपरिच्छेदमात्र ।

Substance, country made paper, 12½ × 4½ inches Folia, 16 Lines, 12 on a page Extent 900 slokas Character, Nāgara Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old Prose and vers. Correct

Āgamatattva-saṅgraha. A compilation of the three leading doctrines of the Tantra system, including rites, adoration and knowledge. By Kes'ava Viś'varūpa,—an inhabitant of the bank of the Tūṅga-bhadrā River.

Beginning. प्रणम्य सर्वोत्तमयोगीं महेश्वरीं मुख्यं सर्वान् विदुषः क्षताञ्जलिः ।

द्वितीयभागं प्रकरोमि मेघप्रकाशकं द्यागमतत्त्वसङ्ग्रहे ॥ १ ॥

प्रथमपरिच्छेदे ज्ञागमनां प्रामाण्यं निर्वाहितं । सम्प्रत्यागमप्रमेयतत्त्वं सङ्ग्रहेण विविच्यते ॥

End. एतेन विपुलां या श्रीयतां सर्वेश्वरीं परां संविन् ।

शुक्तिराममयं यस्यां निवसितश्चापि चोच्छ्रितं ॥ १० ॥

Colophon. इति श्रीगुरुभट्टोपकृतसुतविश्वरूपोपाख्यसंभवक्षतावागमतत्त्वसङ्ग्रहे द्वितीय परिच्छेदः । समाप्तो धन्यः ॥

विषय । अथ तन्त्रेण काष्ठत्रयेण निरूपितकर्म्मोपासमाप्नानां प्रत्येकसकृदनिरूपणं ।

No 1761. अद्वैतब्रह्मविद्यापद्धतिः ।

Substance, country-made paper, 18 × 5 inches. Folia, 23. Lines, 15 on a page. Extent 780 ślohas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Verse incorrect.

Advaita-brahma-vidyā-paddhati. An attempt to interpret the adualistic theory in connexion with the supreme divinity of Mahādeva, and to support the Śaiva system of faith. By Gopālāśrama-rūpa Nandīśvara A'chārya.

Beginning. सकलद्वारगर्भं महाराष्ट्रो महेश्वरं गणपतिजनका यः वन्द्यस्तथाहो यः ।

निखिलजनमर्कवो यस्तु शक्तिर्द्युमा तं विनतकरमधस्तुतिनां विनयवन्द्यो ॥ १ ॥

निष्ठितसुरगणार्थो यस्तु नन्दीश्वराख्यो विविधस्तुतपरा यः श्रीमिलादेन लभ्यः ।

सुमुनिगणमस्तौ दुर्जयो देवसङ्घे सखनचित्तकरं न यन्दिन वन्दे गणार्थः ॥ २ ॥

End. पदध्याधीमिमां यस्तु शिवश्रीतिकरी शुभा ।

पठेदिदं ब्रह्मयाज्ञापि यथेष्टं फलमाप्नुयान् ॥ ७० ॥

अनेन लपया शिष्यं प्रशिक्ष्य समतसारयन् ।

यः श्रेष्ठो परमो मङ्गलदाया तं प्रशौम्यह ॥ ७८ ॥

Colophon. इति श्रीमद्गोपालाग्रमरूपनन्दीचराचर्योपदिष्टाद्वैतनक्षत्रविद्यापद्धतौ षष्ठोऽध्यायः,
समाप्तोऽयं ग्रन्थः ।

विषयः । खन शिवस्यैव परमतत्त्वरूपताकथनं । शैवीविद्यानिरूपणं, शिव एवोपास्य इति
कथनञ्च ।

No 1702. ज्योतिःशास्त्रसमुच्चयः ।

Substance, country-made paper, $12\frac{1}{2} \times 5\frac{1}{2}$ inches Folia, 120 Lines,
10 on a page Extent, 2,814 stokas. Character, Nāgara Date, ?
Place of deposit, Calcutta, Government of India Appearance, old. Prose
and verse Incorrect.

Jyotiṣ-sāstra-samuchchaya A compilation on civil astronomy and
astrology. By Nanda Pandita. The author was a great Smṛiti
scholar, and compiled several works on the subject. The work under
notice is one of several treatises bearing the generic name of *Samuch-
chaya*, and is designed to afford full information on the selection of pro-
per days for the performance of civil rites.

Beginning. ॐ श्रीमान् सच्चक्षिरणः त्रिपसातनोऽनु युष्मभ्यमभ्यधिकसामतिमात्रलाभ्यः ।

शुक्तिं मुमुक्षुरविमर्शति य प्रसाद्य भक्त्या विभूतिसमुल्लामपि शुक्तिकाम् ॥

ॐ अथ ज्योतिःशास्त्रसमुच्चयः तत्र प्रथमं प्रभवादिवर्षविचारः ।

End श्रीनारायणपादपङ्कजननिप्राप्तप्रबोधोद्देशे
वेदान्तयुक्तान् सभारतखिलान् साहित्यकाव्याम्बितान् ।
मीमांसेचरसाङ्गबोधमखिलं चार्थ्याकर्मामिध
पथं यो व्यज्जोत् स पथिमकवि श्रीदेवशर्माऽभवत् ॥
तस्य श्रीश्रुतिकण्ठभक्तिनिरतो नन्दाभिषोऽभूत् सुतो
विन्दा देवपदारविन्दशरणा यस्य प्रसिद्धा प्रसू ।
सोऽय नातिलघुं न विक्षुम्भतरं ज्योतिर्विन्दा सेवको
ज्योतिःशास्त्रसमुच्चयं अरचयच्छ्रियोधसम्प्रार्थितं ॥
विषयशब्दमिव शिवराजीननेन भवजलधिवर्धितं दानवानाममिधं ।
विषयपरिपुष्यं देवकीशैरिपुषं गहनतरणरिपुं भोमि मायाविधिवं ॥

Colophon. इति श्रीपञ्चतनन्दविरचितो ज्योतिःशास्त्रसमुच्चयः समाप्तः ।

विषयः । अथ प्रथमं प्रभवादिषष्टिसंख्याविचारः । ततः अथनविचारः । अधिमास-
विचारः । तिथिविचारः । वारविचारः । नक्षत्रविचारः । -उपयोगविचारः ।
विष्कम्भादियोगविचारः । करकविचारः । भद्राविचारः । चन्द्रविचारः ।
करणप्रसारः । ताराविचारः । ताराप्रसारः । भुङ्गर्नविचारः । लग्नविचारः ।
मोचरविचारः । राजाभिषेकविचारः । वस्त्रादिपरिधानविचारः । वतारम् ।
विद्यारम्भः । धनुर्विद्यारम्भः । श्रुत्यगीतप्रारम्भः । अन्नप्रायः । होमादि-
नक्षत्राणि । वेतालदिशासन । अभिचारछत्वा । अर्घ्यारम्भः । सेवानक्षत्राणि ।
सवारम्भः । सौरविचारः । चूडाकर्षः । अन्नप्रारम्भः । कर्णवेधनं । पुंसवन ।
मानकरण । सूर्य्येन्दुदर्शनिक्रमाणि । अग्राधान । यावणीविचारः । जला-
रम्भनक्षत्राणि । दृष्टरोपणं । गजकार्यनक्षत्राणि । गोनक्षत्राणि । ऋषिस्त-
यादिनक्षत्राणि । अश्विननक्षत्राणि । हलनक्षत्राणि । पक्षविचारः । सूर्य-
दर्शननक्षत्राणि । रोगग्रिहमिलनक्षत्राणि । रोगमुखासननक्षत्राणि । पात्रविधानं ।
दिकषाघनं । उपनयनं । विवाहनिर्णयः । द्विरागमनं । बालुविचारः । गृह-
प्रवेशादिविधिः । देवादिप्रतिष्ठा । सङ्क्रान्तिनिर्णयः । मूलविचारः । मूलाष्टौष-
गणान्तिशान्तिः । गणान्तविचारः । ज्येष्ठान्तनिर्णयः । ज्येष्ठाविचारः । अम-
श्वोदधविचारः । सवस्तरपुत्रफलफलं । असृजानकाध्यायः । सद्योवर्षाध्यायः ।
रविवर्षफलं । चन्द्रवर्षफलं । भौतवर्षफलं । बृधवर्षफलं । जीववर्षफलं ।
श्रावणवर्षफलं । मजिषवर्षफलं । माघफलं । पक्षविचारः । केतुलक्षणं । पितृक-
विचारः । अङ्गभूतविचारः । शनिवर्षः । प्रकीर्णकं । रोचिशीयोगः । पत्नी-
विचारः । पत्नीहरतशान्तिविधानं । संवत्सरमाहात्म्यं । पञ्चदशमफलं ।
• अष्टमदर्शनप्रतीकारः ॥

No. 1763. मानसोल्लासः, मानसोल्लासवृत्तान्ताख्यटीकासहितः ।

Substance, country-made paper, 15 x 6 inches. Folio, 41 Lines, 14 on a page. Extent, 2,700 slokas. Character, Nagari. Date, " Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose and verse. Correct.

Mānasollāsa and *Mānasollāsa-vṛttānta*. The first is a metrical commentary on a poem of ten stanzas by Śaṅkara Acārya, in praise of Dakṣiṇāmūrti, a form of Durgā; the second is a prose gloss

on the commentary The first is by Visvesvara *alias* Visvarūpa Acharya, a pupil of Śaṅkara Acharya, the second is by Rāma Tirtha, a hermit of his school

Beginning (210) । श्रीपञ्चायमथायट्टमनटे योगमनसो प्रभुं

प्रत्यक्षं लब्धवुधुभूमिं प्रतिदिशं प्रादीष्टभाषागर्भं ।

मुद्रां तर्कमयो दधानममलं कर्पूरगौरं शिव

सुखलं कलये स्फुरन्मनसि श्रीदक्षिणामूर्तिं ॥ १ ॥

मन्त्राय मङ्गराचार्यमस्यान् सध्यां मरीचम ।

मानसोक्तममन्त्राय चर्चयामि यथाशक्ति ॥ १ ॥

इह हि भाष्यकारः श्रीमन्मङ्गराचार्यनामा मन्दमनीसलजिज्ञासून्मुद्रदीप्तं

दक्षिणामूर्तिं साधनाजो नमस्तवेदान्तार्थरहस्यभाष्यकार, दशभिः पद्यभिः

तन्मध्येन विशदपाचार्येण सुरेश्वरापरनाया तत्पदप्रत्ययार्थतत्त्वं तात्पर्यं ते

मानसोक्तममन्त्राय चार्चिकार्यना यत्पदमर्थैक्यविष्णुतमिभं यन् यथाशक्ति

विदधेति । नन शिष्याचारसंरक्षणाय एतं मङ्गलाचरणं श्रोतव्यमगम्य

श्लोकः मङ्गलमिति । १ ।

(मू०) । मङ्गलं दिग्गु मे विनायको मङ्गलं दिग्गु मे मरुतती ।

मङ्गलं दिग्गु मे मरुतरो मङ्गलं दिग्गु मे मरुतरी ॥ १ ॥

आत्मलाभान् परो लाभो नास्तीति मुनयो विदुः ।

तन्नामार्थं कविः श्रौतिं स्यात्मानं परमेश्वरं ॥ १ ॥

शेषेण दृष्टमाविश विद्य यो मनसि स्थितः ।

शेषेण ज्ञयते तेन स एव परमेश्वरः ॥ २ ॥

अलिं प्रकाशत इति व्यवहारः प्रवर्तते ।

तथास्तित्वं प्रकाशितं कश्चिन्नर्थं व्यवस्थितं ॥ ३ ॥

किन्तु तेषु भावेषु किंवा सर्वोक्तमीश्वरे ।

ईश्वरत्वञ्च जीवत्वं सर्वोक्तमत्र कीदृशं ॥ ४ ॥

जानीयात्तन् कथं जीव किं तज्ज्ञानस्य साधनं ।

ज्ञानागमस्य फलं किं स्यादेकलस्य कथं भवत् ॥ ५ ॥

सर्वत्र सर्वकर्ता च कथं जीवा भविष्यति ।

शिव प्रतीत्य इच्छन् वाहुं प्रारभते मुदः ॥ ७ ॥

विद्य दर्पणदृश्यमाननगरीतुस्य निजात्मगतं

धर्मप्राप्तं भावया चक्षुरितोद्भूतं यथा निद्रया ।

यः साक्षात् कुर्वते प्रबोधसमये स्वात्मानमेवाहृत्य
तस्मै श्रीगुरुभूतये नमः इदं श्रीदक्षिणामूर्तये ॥ ८ ॥

End.

(मू०) । प्रकाशादिकया शक्त्या प्रकाशप्रभवोत्पत्तिः ।

प्रकाशयति यो विश्वं प्रकाशोऽसौ प्रकाशता ॥ १४ ॥

Colophon

इति श्रीदक्षिणामूर्तिस्तोत्रार्चप्रतिपादके ।

प्रबन्धे मानसोच्चास्ये दशमोच्चास्ये ॥ १० ॥

(टी) । इति श्रीमानसोच्चास्यप्रबन्धोऽयं सया मतिः ।

आख्यातो रामतीर्थेन गुरुदेवप्रपादतः ॥

अनेन भगवान् श्रीमद्विष्णुमूर्तिरीश्वरः ।

गुह्यं व्या प्रीयतां नित्यं तत्त्वज्ञानप्रदं सदा ॥

इति श्रीदक्षिणामूर्तिस्तोत्रार्चप्रबन्धमानसोच्चास्यदशमोच्चास्यविल्लासः सम्पूर्णः ॥

विषयः ।

श्रीमच्छङ्कराचार्येण समस्तवेदान्तार्थरक्षसमाविष्कृतं श्रीमद्विष्णुमूर्तिस्तोत्र-
आनेन यानि दशपदानि आविष्कृतानि तेषां दशपदानां श्रीमच्छङ्कराचार्य-
श्रियेण विश्वरूपाचार्येण सुरेश्वरापरमात्म्या अनेन मानसोच्चास्यप्रबन्धेन तात्पर्या-
विष्कृतम् ।

No 1764. कण्टकोद्धारः ।

Substance, palm leaf, 11 x 1 inches. Folia, 120. Lines, 5 on a page.
Extent, 8,038 slokas. Character, Maithili. Date L S 431=A D 1537.
Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh.
Prose. Correct.

Kantakoddhāra A gloss on the *Pratyaksha Chintāmanyaloka* of
Jayadova Mis'ra. By Madhusūdana Thakura. (*Vide ante*, I, p 298)

Beginning भगवद्भक्त्युत्पत्तिप्रसङ्गादितिकण्टका ।

आलोक्यन्तमार्गेण मणिं गच्छन्तु धीमताः ॥

निश्चयविभागेऽप्येतिमात्रान्वलक्षणं प्रमाणस्य सूचयति । एवमिति मूलं । यद्यपि
कारणस्य व्यापारवत् कारणत्वमिति शरीराद्यप्राशङ्गिकविषयादिषु अतिशयान्ति ।
इत्यादि ।

End

तदवच्छेदकविद्यमानसम्बन्धप्रतियोगित्वमित्यवधानार्थं प्रथममिति वत् ।

Colophon महामहोपाध्यायतद्वर्यश्रीमधुसूदनछतकण्डकोदारे प्रत्यक्षस्य परिपूर्ण ।

* * * * *

चक्रे रामकनीयसोऽवनिपते श्रीमद्भुगुण्दाभ्युधा

चक्रे फाल्गुनसप्तमीरविदिने गङ्गागणेशार्थक ।

विषय । जगद्विनिश्चयप्रत्यक्षचिन्तामणालोकस्य व्याख्यान ।

No 1765 न्यायकौस्तुभ ।

Substance country made paper 9 x 4 inches Folio 186 Lines 12
on a page Extent 4185 slokas Character Nagara Date ? Place
of deposit, Calcutta Government of India Appearance, fresh Prose
Correct

Nyaya kaustubha A gloss on the Pratyaksha Khanda of the
Tattvachintamani of Gangesa By Mahadeva Pandita, son of
Mukunda Pandita

Beginning दासावलीरनकचरणारविन्द प्रज्ञादिभि सुखरैरपि खेयमान ।

धीगौतम मुनिवर मणिकारमुखाय आम्बीधिवीर्यधुर्धाय गमामि भक्त्या

मुकुन्द पितरं नैमि पदभ्रातृतत्त्वदर्शिन ।

यत मुष्णपरिपाकणं गाले गतिरभून्मम ॥

पुदलतपुराहित सभायां कवितायाः किल कालिदाससम ।

निखिलाखिलग्रासनिदुरीण शितिकृष्णभिध सङ्गुह ममामि ॥

मोक्षदत्तप्रमाणादितत्त्वज्ञानाय सद्विया ।

महादयेन सुधया क्रियत न्यायकौस्तुभ ॥

End. मिश्रादीनामस्यैव, धन्य, व्याख्याति, न्यायकौस्तुभस्य, न्यायकौस्तुभस्य
विचारण ।

प्रत्यक्षचिन्तामणिमिवदीधित्यादिप्रबन्धानवलोक्य भूय ।

सदचेदना वर्धितमम सम्यक प्रत्यक्षतत्त्व वज्रयुक्तियुक्त ॥

Colophon इति श्रीमद्व्यासप्रसादप्रज्ञाश्रीममुकुन्दपण्डित तज्जपुण्यतामकरे (?) पनामकमध-
द्वपण्डितविरचित श्रीन्यायकौस्तुभ प्रत्यक्षकौस्तुभ समाप्त ।

विषय । न्यायचिन्तामण्यस्तगतप्रत्यक्षचक्षुष्य व्याख्यान ।

Sidhāntasundara alias *Goladhya* An elementary treatise on astronomical geography By Jamarāja, son of Nāga Contents Order of creation, terrestrial sphere shaped like a Kadamba flower floating on vacuity, celestial sphere, situation of the Meru mountain, explanation of the Purāṇic theory about the earth, refutation of the theory of Bhaskara about attraction, the meridian of Lankā, location of mountains; duration of the year, distance of the stars from the earth; orbits, circumference of the earth and other spheres, motions of planets, solstitial motions and crossings, ecliptics, circles, astronomical instruments, causes of seasons

Beginning श्रीगणेशाय नमः । भाले यस्य कलानिधिर्नृधुमिलदृष्टावली गण्डयोः

कण्डेऽद्विचिन्तयन् पदयुगे गीर्वाण-भोजना ।

ब्रह्मापि विजगत् सिद्धचुरभजप्रविंशसिद्धये

श्रीमन्मन्त्रमूर्तिमगध तत्रैमि भक्तप्रिय ॥

यद्गमाच्चरन्निभिलगुगतेयस्यकला-भवेत्

भक्त्यान्निभ्यकरो जततमासणेचरन्नि ज्ञानात् ।

मत्वा ना भुवनेचरीमपि गुह्येन सिद्धान्तसुन्दर

सुशानन्दकर करोमि चतुर ज्ञानाभिराज सुकुट ॥

यद्गारादाय गदित चतुराननेन ज्ञान प्रद्वर्गतिमस्तिरूपमगध ।

भाकल्यसञ्जमुनिना निखिल निबद्ध पदौसदेव विदधेमि सदासन स्त्रै ॥

इत्यादि ।

End. इत्य श्रीमद्गाननामात्मजेन प्रोक्ते तन्मे ज्ञानराजेन रम्ये ।

अन्यागाराधारभूते प्रभूते गोलाध्याये वर्णनं पदयुना ॥

Colophon अनातोऽय गोलाध्याय मिहान्तसुन्दर । सन् १९६६ । आरण ।

विषय । अष्टिकमकीर्तनं । कदम्बवृक्षमाकारस्य भूगोलस्य शून्ये अवस्थितिकथन । मध्यमस्तज्ञानकथनं । अस्तिमितिनिरूपण । भूरादशतलाकारेत्यादिपौराणिक-माकल्यतापर्यंकथनं । आल्लष्टमस्ति मन्त्रीत्यादिमास्तरमतपण्डन । लङ्काधम-कोटिमिहपुररोमकाणा अस्तिमितिनिरूपण । पर्वताना स्थानादिकथन । वर्ष-निरूपण । मध्यमपण्डलादीना दूरत्वादिकथन । कक्षादिनिरूपण । शिथ्यादीना परिधिनिरूपण । यक्षाणा गत्यादिनिरूपण । ज्येष्ठादिनिरूपण । कोट्याद्यान यनप्रकारकीर्तनं । मध्यमवर्णनं । एषकथनं । विविधयन्त्रकथन । अष्टयुना कारणकथनादिकथन । इति शम् ।

No. 1768. पारस्करगृह्यसूत्रं ।

Substance, country-made paper, 16½ × 6 inches. Folia, 38. Lines, 10 on a page. Extent, 710 ślokaḥ. Character, Nāgara. Date, Sm, 1923. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Prose. In-correct

Pāraskara Gṛihya Sūtra. Domestic rites enjoined to the followers of the Mādhyandini School. By Pāraskara. The work is divided into three kāṇḍas, and treats of the domestic fire, the sacraments, and sthālipāka.

Beginning. अथातो ऋषिस्तृतीयाकांशं कर्त्तुं परितकुट्टोपनिषोपलित्योदृत्याभ्युपगमिषुष-
समाधाप दक्षिणतो ब्रह्मामनमासीद्यं प्रणीय परितोऽर्च्यं ब्रह्मास्य पवित्रे
हस्ता प्रोचनीः संस्तव्यायेवत् प्रोच्य निरुप्याञ्जमधिवित्य पर्यङ्गि कुर्यात् सुव
प्रतप्य समुत्थाभ्युत्थ पुनः प्रतप्य निदृष्यादाश्चमृद्वाग्रेतूपार्वेण प्रोचनीय
पूज्यं कुरुष्वमनकुशलादाय समिधोभ्यादाय पर्यङ्ग्यं कुरुष्यादथ एव विधिर्यं
क्षविदोमः ॥

End. आधादन्तु मेऽहानि वाक् प्राकृष्टं चोर्षं यमेऽर्चं यन्मे पुनसवीत तन्मे मननि
निष्ठं निष्ठं ॥ १९ ॥

Colophon. इति श्रीऋषिस्तृतीये ऋषीयं काण्ड समाप्तं । इति पारस्करगृह्यसूत्रं नाथशिरि-
माचार्यभिरिति ऋषिस्तृतीये समाप्तं । संवत् १८९३ ।

विषयः । नाथशिरिमाचार्यभिरिति ऋषिस्तृतीयाकांशं कर्त्तुं निरुप्याञ्जमधिवित्य पर्यङ्ग्यं कुरुष्यादथ एव विधिर्यं

Beginning सत्यप्रसरं सता परितस्तुप्रोद्दोषनदोस्तुवे
विश्वानो न विमर्दनेत्युत्तरसप्रसन्नमाध्वीकस ।
दंशस्यैव निवेशित पदयुगे भद्राधमान भम-
येतो मे रमयत्वविप्लवमनघ न्यायप्रसूनाञ्जलि ॥
स्वर्गापवर्गयोर्मौर्गमामनन्ति सनीषिण ।
यद्वपास्तिमपायच परमात्मा निष्कप्यते ॥

End रत्येपूनीतिकुसुमाक्षिशृङ्गप्रियंदासयेदपि च दक्षिणामकौ है ।
 नो वा तत किमनरेगमरोगं दक्ष प्रीताःस्वनन पदपीठसमापंतम् ॥

Colophon इत्याचार्यश्रीमदुद्दयनविरचितस्याथकुतुम्ब अलिप्रकरण समाप्तं ।

विषय । उदयनाचार्यविरचितन्यायकुतुम्भसहितव्याख्यान ॥

No 1770 हारीतसहिता, उत्तगर्ह ।

Substance, country made paper, 16 $\frac{1}{2}$ x 5 $\frac{1}{2}$ inches Folia 187 Lines, 12 on a page Extent, 4503 slokas Character, Nāgā Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India Appearance, old Verge In correct

Harita Saṃhitā - A supplement to the system of medicine of A treya By Hārta A treya was the oldest medical writer among the Hindus, older than Dhanvantari and Charaka The latter amplified the text of A treya The text of Harita is exceedingly scarce The codex under notice contains only the chapter on anatomy

Beginning नला शिव सकलतत्त्वकलाभिरुह शानाग्रतेकवज्रले परमात्मरूप ।
 रोमाधिरागमन दहन करम्य गणक चपाकरवर विरवात्मरूप ॥
 हिसवदुनरे कूले निद्रमयवैरविते । शानाग्रमयवाकीर्णे नमरादपि मोमन ॥
 तवध तपमा यन्त मरणादित्यनेगम । श्रद्धाटिकवचुध भूतिभूषितविप्रध ॥
 लटागुटाटवीभोम्य बाधित शयकुपल्ल ।
 चान्द्र बलशियेन राजिते तपमा वने ॥
 पश्य शिवा चारीत सध्याममिद मज्जत ।
 भगवत्तु गुणपाद चादुर्भेदमिदवर ॥
 दिनपावविभीता हि श्रवामि मुनिपुङ्गव ।
 कथं रोमसमसतिवज्रा शानत कथं ॥

End मध्यादु यत्नेन मद्द्वैद्यै सादरार्द्धमानसै ।
 यच्चयिना तु सन्दध्यात तदा स्थान सुखमम्पद ॥

Colophon इति श्रीमद्वाचस्पतिसंवाचयेयभाषितेक्षारीतोमर शरीराध्याय समाप्त ।

विषय । रोगाणां लक्षण चिकित्सा च ।

No 1771 सिद्धान्तकौमुदीगूढफल्गुप्रकाश ।

Substance country made paper 11½ × 8 inches Folia 314 Lines 8
 on a page Extent 7200 slokas Character Nagara Date 9 Place
 of deposit C. I. L. Government of India Appearance old Pro e In
 correct

Siddhanta kaumudi gūḍha phalgu-prakāśa, alias *Gīḍha phalgu-
 11; prakāśa* A commentary on the Siddhanta kaumudi of Bhaṭṭoji
 Dikshita By Indradatta Upadhyaya The work refers to the
 portion extending from Sandhi to Kṛdanta

Beginning सवाच भाषकज्ञासिं हरिं हृदयपङ्कजे ।
 सिद्धान्तकौमुदीगूढफल्गुप्रकाशं प्रकाशयत ॥
 मर्मवशावसरो ये वैयाकरणकेशरी ।
 उपधाध्यायपनामेन्द्रदत्तस्यैव इति ॥ १ ॥

End. इन्द्रदत्तन विदुषा जगन्नाथ सङ्गृह्य मुदा ।
 श्रीहृष्य प्रियमानन भगवान् भक्तवत्सल ॥

Colophon इति श्रीमदुपाध्यायसुन्दरलाले सिद्धान्तकौमुदीगूढफल्गुप्रकाशं इदं समाप्तं ।

विषय । सिद्धान्तकौमुदी सन्धिप्रकरणवर्धनद्वन्द्वप्रकरणवर्धनस्य व्याख्यानं ।

Yanjuganta Siromani: A gloss on a portion of Siromani's commentary on the Sabda khanda of Gangesa By Seshakrishna Pandit
The portion refers to the effect of certain grammatical affixes

Beginning नतदेवगिर सान्दिमकरन्याद्विताद्भये । वागीशदत्तमतये विघ्ननाशाय ते नमः ॥
यहोऽक्षि च । अग्नितिप्रत्ययो ऽट्छान्त न प्रत्याहार तथा सत्यनीत्येवापछान्त्
यहन्मादन्यस्याचोऽसम्भवादिति श्रुदत्त ।

End श्रीभाष्यप्रमुखमहर्षिबाबगादाश्रमोऽय भणिरमलो हृदा निधय ।
चक्राय यदकरथ^(१) पुरस्मान प्रागल्भ्यं पिबिचरकप्रवादसेमान ॥

Colophon इति श्रीमयवल्गुपरिजितविरचितो षडङ्गुगन्तमिरोनणि समाप्तः ॥
विषयः । षडङ्गुगन्तभातुप्रकरणः ।

No 1773 पितृभक्तिरद्विणी ।

Substance, country made paper, 11 x 4 inches Folio, 84 Lines, 11 on a page Extent, 1890 slokas Character, Nagara Date, Sx 1650 Place of deposit, Calcutta, Government of India Appearance, old Proc. Correct

Putrībhakti-tarāṅgīnī, alias *Sraddha Lalpa* On the religious duties due by a son to a father, or directions for the performance of the funeral and the various offerings of water and cake to the close of the first year after the death of a parent By Vāchaspati Sarmā The work was compiled under the order, and by a court pandit, of Mahārājā-dhīrāja Rāmabhadra, son of Rupanārāyaṇa, and grandson of Harinārāyaṇa, of Mithilā

Beginning प्रसूत्य बासुदेवाय नम्यते सर्वैरङ्गिणी । श्रीशचम्पतिः प्रीतेन पिङ्गभास्वितरङ्गिणी ॥

And ततः प्राप्नुयात् यजमानं श्वाद्ग्राह्यं च पावत्यु भोजयन् ॥
इति ऋग्यजुसप्रथमं समाप्तं ॥

Colophon इति श्रीमहाराजाधिराजश्रीहरिनारायणकृष्णश्रीकृष्णनारायणपदयोमसूक्त
मिथिलामण्डलश्रीराममन्दरकादिष्टेन परितदा श्रीवाचस्पतिशर्मणा विर-
चितास्य द्वादशस्य परिष्कृतं ॥

विषयः । पञ्चकर्मव्यपिबौद्धद्विचक्रिष्यादिमपिणीकरणात्तत्क्रियाजिकर्मणः ।

No 1775 प्रयोगदर्पण ।

Substance, country made paper 13 x 4½ inches Folia, 10° Lines 11 on a page Extent 3700 slokas Character, Nagara Date, Sm. 1884 Place of deposit Calcutta, Government of India Appearance, old. Prose and verse. Incorrect

Prayoga darpana Directions for the performance of domestic duties and sacraments. By Padmanābha Dikshita, son of Gopala by Parvati, grandson of Nārāyana, and pupil of Sitikantha Contents Sṛāddha performed before a marriage for the gratification of the manes The tying of the crown locl Necessity of worshipping Ganesa before commencing a domestic rite The adoration of the *Matrikas*, or the eight primary mothers The sacraments from conception to birth. Special rites to be performed in the event of a child being born under inauspicious conjunctions Do for accidents during accouchement. Do for the birth of twins Do for birth with face presentation Sacrament of naming Rules for placing a child on a bedstead. Do for nursing Sacraments from the first eating of rice to marriage

Beginning यो वन्द्यसिद्धये सर्वैव यमिना ध्येयं सदा यामिनां
या विद्मैवविनाशनेऽप्यनिष्टको भाग्यप्रदं चेतिनां ।
यो विद्यार्तिहरस्तथैव सुखदं साहित्यविद्यानिधि-
स्तु वन्दे गिरिजादाज्यं यथपति वाकसिद्धये सर्वदेदा ॥ १ ॥
वन्द श्रीमैश्वरीमूर्तिमोहनीं कुलदेवतां ।
प्रसपापाक्षत रम्यं निवासपुरवासिनीं ॥ २ ॥
श्रीमद्भाषाभूषितरं नारायणपितामहं ।
श्रीगुरुं मितिकण्ठार्थं पश्यन्तीत्येव सातर ॥ ३ ॥
भास्वा च पद्मनाभस्तु दीक्षितं श्रीदयान्वितं ।
भानापन्यास समालास्य विदुषा श्रीतद्वतय ॥ ४ ॥
रम्यां मनीषां सुगमां नानावाक्यसुगमार्थीं ।
प्रयोगदर्पणाख्यां ये चक्षुः पश्यन्तिभुजगां ॥ ५ ॥

End विदुषा चोत्तमप्रिच विधिना न सुखं पुरीं ।
उद्देदन्त्या नैव पुत्रपौत्रसमृद्धिमान् ॥ इत्यर्चविवाह ।

Colophon इति श्रीमदीक्षितनारायणदासजगत्पद्मनपद्मनामविरचित प्रयोगदर्पणाक्षं
चर्चविवाहप्रकरणं समाप्तं ॥

विप्रदः । अथ प्रथमं सृष्टिवाचनप्रकरणं । तत आम्बुदधिकप्रकरणं । तत आम्बुदधिक-
 शब्ददेवतानिर्देशः । तत मिथ्यादम्बनविचारः । ततः सर्वकर्माभाधारमाश्रयानां
 गणेशपूजादीनां प्रयोगः । ततो मन्त्रकापूजनं । ततो रम्याभावादिज्ञातकर्मा-
 प्रयोगः । ततो ज्ञातस्य चान्द्रस्य अशुभनिधिनवद्वयेऽज्जनितदोषशान्ति-
 प्रयोगः । ततो वैद्यतप्रदशान्तिप्रयोगः । ततो यन्त्रजननशान्तिप्रयोगः ।
 अष्टोत्तुष्टप्रदशान्तिप्रयोगः । मामकरप्रयोगः । पर्यङ्कारोपविधिः । दुष्-
 पानविधिः । अष्टग्रामजपसूत्राकरणादिदिवादानन्दस्वारप्रयोगः ॥

No. 1776. सतमंहिता स्कन्दपुराणीया । सतमंहितातात्पर्य- दीपिकाखटीकासंहिता ।

Substance, country-made paper, 12 $\frac{1}{2}$ x 6 $\frac{1}{2}$ inches. Folia, 401. Lines,
 14—15—16—17—18 on a page. Extent, 32,912 slokas. Character, Nāgari.
 Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance,
 old. Prose and verse. Incorrect.

Sata Samhitā, with a commentary entitled *Tālparya-dīpikā*. The
 work professes to be a part of the 5th book or the Nāgara Khand of
 the Skanda Purāṇa, and comprises, in the codex before me, six khandas,
 each subdivided into several adhyāyas or chapters. The *first*, con-
 taining 8 chapters, describes the origin of all things, sentient or other-
 wise, from Śiva. The *second*, containing 13 chapters, dwells on the
 greatness of Śiva. This is the work noticed under No 1747 (*ante*
 p. 50) but there described as the 'first book.' The *third*, containing
 20 chapters, discusses the means of liberation and the acquisition of
 true knowledge. The *fourth*, comprising 12 chapters, treats of the
 relation of the human to the divine soul, and of the purport of the Upa-
 niṣads. The *fifth*, comprising 9 chapters, discusses the character of
Mukti or salvation. The *sixth*, comprising 47 chapters, gives an
 exposition of the fruits of religious rites and sacrifices performed
 with a view to reward (*linga*), as daily duties (*nitya*)—and as
 occasional rites (*namaskāra*). The commentary is by Mādhava Achārya

Beginning. (टी०) । अथ दिवादिना दृष्टव्यमन्त्रादृष्टी प्रदशना कर्त्तव्ये इति दृष्टव्यदिपुं
 एतरीतां दानुषाभिनैदिपरीरेः हते अन्तर दृष्टती उपनिदिशति ।

(मू०) । ऐश्वर्यं परमानन्दमननं सत्यचिदन ।

आत्मत्वेनैव पश्यन् निस्तरङ्गमुद्रवत् ॥ १ ॥

निर्विकल्पं सुसम्पूर्णं सुप्रसन्नं श्रविक्षितं ।

भासयन् जगत् सा भानुमन्महिमापर ॥ २ ॥

प्रणम्य मुनयः सूतं दण्डवत् प्रथिवीतले ।

हस्ताङ्गुलिपुटा भूत्वा तुष्टुवः परया मुदा ॥ ३ ॥

End (मू०) । इति जनहितमतत प्रोक्तं देव्या प्रसादात् मुद्गगुहमखिलेश भक्तिपूर्वं प्रणम्य ।

मुनिगणमवलोक्य स्वानुभूत्यैव सूतं स्वकपरश्वररूपं लीनबुद्धिर्बभूव ॥

Colophon इति श्रीस्कन्दपुराणे सूतसंहितायां पञ्चमैश्वर्यखण्डे सप्तचत्वारिंशोऽध्यायः ॥

(टी०) । तत्र विशेषतः अभियन्तावित्यर्थं यूयतं हि या वेदं निहितं गुहाया परमं
योममिति ।

इति श्रीमत्काशीविलासक्रियाशक्तिपरममतश्रीमत्पाश्वकपादात्मजनापराधणेने -
पनिषद्भागप्रवर्तकेन भाषयाचार्येण विरचिताया सूतसंहितातात्पर्यदीपिकायां
पञ्चमैश्वर्यखण्डे सप्तचत्वारिंशोऽध्यायः ।

विषयः । अष्टमध्यायस्य पठ्यन्तां सर्गाः । एकखण्डे,—अष्टमिरध्याये शिवात्
चेतनाचेतनात्मकजगतः आभिर्भावकयमः ।

अपरैकखण्डे,—त्रयोदशमिरध्याये, शिवमाहात्म्यवर्णनं ।

अपरैकखण्डे,—विंशत्यध्याये, मोक्षसाधनज्ञानापायनिरूपणं ।

अपरैकखण्डे,—द्वादशमिरध्याये, जीवब्रह्मक्षेत्रकलज्ञानस्य मुनिपाधमत्
मूर्ध्नाद्यात्मकमिति दर्शयितुं ऐतरेयक तैत्तिरीयकादिउभलापनिषद्व्याख्य
याकथ्येन प्रतिपादिकाया ब्रह्मगीताया कथनं ।

अपरैकखण्डे,—नवमिरध्याये, मुक्तिनिरूपणं ।

अपरैकखण्डे—सप्तचत्वारिंशदध्याये काम्यमित्यनेमितिकभट्टन विधा विभक्त्या
यज्ञकर्मणः फलदैवसत्त्वादिनिरूपणं ॥

No 1777 शिवगीता, पद्मपुराणोत्तरखण्डाया, सुबोधिन्वाख्य-
टीकामहिता ।

Substance country made paper 11 x 7½ inches Folia 72 Lines 17
on a page Extent, 1200 slokas Character Nāgari Date, Say 1873
Place of deposit, Calcutta, Government of India Appearance, old. Irregular
and correct

S'iva Gītā, with a commentary entitled *Subodhinī*. On the divinity of S'iva. The commentary is by Apyajī Bhatta, of Virapura, pupil of Jñānānanda. Contents : I. The importance of faith in S'iva. II. Dispassion. III. Initiation in the mantra of Virajā. IV. The manifestations of S'iva. V. The gift of the Mahāpāsupat weapon by S'iva to Rāma. VI. The embellishments of S'iva. VII. S'iva imparts to Rāma knowledge of his (S'iva's) pervading the universe. VIII. Origin of the human body. IX. The philosophy of corporation. X. Ditto of the soul. XI. The rise and fall of the soul. XII. Adoration. XIII. Varieties of Mukti. XIV. The origin of the five ceremonies of the soul. XV. Bhakti Yoga. XVI. Persons for whom the work is designed. The colophon describes the work to be a part of the Uttara Khanda of the Padma Purāna, but a different codex with a similar beginning has a colophon in which the work is described to be a part of the Matsya Purāna, ante IV, p. 84.

Beginning. (टी०) । यस्मिन् कालानि भूतानि प्रेतानि च जगत्ते ।

यस्य सर्वान्तरो गीताद्युपनिषद्या मुद्गग्लु ऋ ॥ १ ॥

अप्याजीभिर्हो मेधावी वसन् वीरपुराभिधे ।

ज्ञानानन्देन नृवशा प्रेरितसल्ल मे मुदे ॥ १ ॥

विहसितं शिवगीतायास्तमेति सुविबोधिनी ।

मुदे विदग्धकोराणां चन्द्रिका सुविबोधिनी ॥ १ ॥

(मू०) । छत प्रवाच । अप्यातं सम्प्रवक्ष्यामि शब्द केवलमुत्तमम् ।

अमुदहास्यदेवस्य भवदुःखस्य भेषज । १ ॥

न कर्मपापानुष्ठानैर्मे दानैस्तपसापि वा ।

केवलमुत्तमे मर्त्ये किन्तु ज्ञानेन केवलम् ॥ १ ॥

रामाय दण्डकारण्ये पार्श्वेतीपतिना पुरा ।

या प्रेम्णा शिवगीताया मुद्याद् गुह्यतमा हि वा ॥ १ ॥

यस्याऽवतणमात्रेण स्वका मुक्तिर्भवेत् भवेत् ।

पुरा सनत्कुमाराय स्वन्देनाभिहितम् हि वा ॥ १ ॥

सनत्कुमारो प्रोवाच व्यासाय मुनिमत्तमा ।

मद्ये क्षपातिरेकेण प्रददौ वादरायणम् ॥ १ ॥

End. (मू०) । इत्युक्त्वा प्रयत्नं सर्वं मायं सन्ध्यामुपासितुम् ।

छतम् इदम्पुत्रं मे सन्तुष्टा योगतीर्तम् ॥ १ ॥

Colophon इति श्रीपद्मपुराणे उपरिभागे शिवगीतास्तपनिषत्सु ब्रह्मविद्यायां योगशास्त्रे
श्रीशिवराघवधवादे शिवगीताधिकारिनिरूपणं नाम षोडशोऽध्यायः ॥ १६ ॥
(टी०) । अतनोच्छ्विगीतापनिषद्बोधसुचन्द्रिका ।
अष्टाजीमट्ट प्रियता ज्ञानानन्दोऽनया गुरु ॥
इति श्रीशिवगीताटीकायां अष्टाजीमट्टविरचितायां सुबोधिन्यां षोडशोऽध्यायः ।
विषयः । अत्र षोडश अध्यायाः सन्ति । तत्र १ मे,—शिवभक्त्युत्कर्षकथनम् । २ ये,—
वैराग्योपदेशः । ३ ये,—विरजादीक्षाभिरूपणम् । ४ ये,—शिवप्रादुर्भावः ।
५ मे,—रामाय शिवेन महापाद्मपतनासकालदानदृशान्तम् । ६ ये,—शिववि-
भूतियोगनिरूपणम् । ७ मे,—रामे शिवेनात्मनो विश्वरूपतादर्शनम् । ८ मे,—
मरीचोत्पत्तिरूपकम् । ९ मे,—देहलक्षणनिर्णयः । १० मे,—जीवस्वरूपकथनम् ।
११ मे,—जीवमत्त्वमनिरूपणम् । १२ मे,—उपासनाविधिः । १३ मे,—मुक्ति-
भेदनिरूपणम् । १४ मे,—पञ्चकोशोपपादनम् । १५ मे,—भक्तियोगनिरूपणम् ।
१६ मे,—शिवगीताधिकारिनिरूपणम् ॥

No 1778 श्राद्धेन्दुः ।

Substance, country made paper, 13 x 5 inches Folia, 44 Lines, 10
on a page Extent, 1,300 slokas Character, Nāgara Date, Sx 1845
Place of deposit, Calcutta, Government of India Appearance, old Prose
and verso Incorrect

S'raddhendu A dissertation on the nature of S'raddha, and the
mode of performing it during the new moon Anonymous

Beginning अथ आदं निरूप्यते अथवा ब्रह्मसत्त्वा यम् विदुर्ब्रह्म दीयते अथवा आद-
मित्याह ।

End विष्णु कृत्वा कथं चरापं कुर्यादिति चतुष्टयः । इति द्वावध्यायम् ।

Colophon इति आदेशु समाप्तम् ।

विषयः । आदपदार्थनिरूपणम् । द्वावध्याययोग्यकथनम् ॥

No. 1779. आचारचन्द्रोदयः ।

Substance, country-made paper, $13\frac{1}{2} \times 7\frac{1}{2}$ inches. Folia, 283. Lines, 16 on a page. Extent, 4,500 ślokas. Character, Nāgara. Date, Sm. 1869. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose and verse Incorrect.

A'chāra-chandrodaya. A digest of the diurnal duties of the faithful. By Mahes'a Kavi, pupil of Purushottama of Mithilā, and disciple of Vitthala. The work is divided into eight books, of which the *first* treats of the duties at dawn, immediately after rising from bed. The *second*, the study of the Vedas and the collection of materials for religious rites. The *third*, earning of livelihood for the maintenance of the family, and the duties of faithful women. The *fourth*, of midday duties. The *fifth*, of the five daily sacrifices, including the midday meal. The *sixth*, of duties after the midday meal, and of the nature of food. The *seventh*, of hearing of the Purāṇas. The *eighth*, of nocturnal duties.

Beginning. गोपीवज्रमवतप्तं नुवतमं दीपान्तरं विहृतं
 वन्देऽहं पुरुषोत्तमं कविवरं विश्वामृतं मैथिलं ।
 यथादाम्बुजसेवया श्रुतितरां श्रीकृष्णसेवारति-
 र्गोपीनाम्सु सदा सभासु विदुषां विद्याविलासोदयः ॥ १ ॥
 विश्वं यत् कुर्वते विभर्ति हरते शैलपवनं प्रत्यहं
 यच्चाम्रप्रभवजलवन्ति निजमः ॥ शाङ्गः सयाज्ञानमाः ।
 संसारार्णवतारणाय जगतां यज्ञान्मौका ददा
 तद्वन्दे सद्यजप्रकाशममलं चैतन्यरूपं मयः ॥ २ ॥
 ज्ञाना मोक्षलक्ष्मिर्दिनं मयवता विश्वासयन् भूधर
 धना वामकरे करीव कमलं योऽपादपाशदुःखज ।
 गुञ्जाधारमयूरमौलिसुरभीपीताम्बुपालङ्कना
 गोपीलोचनचुम्बितो विजयत गोपालचूडामणि ॥ ३ ॥
 अक्षयैरावति रोधणीदं गमरं विदम्बनालङ्कृतं
 यमोन्मीषदनं विदम्बकविलम्बन्तं प्रासादमाश्रुमितं ।
 श्रुत्यायापविधाननित्यनियतेयं चोदयैः सेवितं
 मायालाङ्घ्रिपूरं पुरन्दरदुरीरम्भोऽपहं पदमे ॥ ४ ॥

सेवा यच्च गुरौ चरौ च निरता धर्मोऽप्यकार्यक्षणी-
 सक्तं वादमतिगंजेषु च मदः सारीयु मारोक्तयः ।
 बन्धो वेष्टिमानतापनपये स्नेहचये दीपके
 दारे देवदृष्टस्य दृष्टघटना मृदयते नान्यतः ॥ ५ ॥
 तस्मिन् राक्षसमासु सञ्चविभव कालू कवीनां प्रियो
 द्यामीदुत्यलव गण्डजरावीराज्यचूडामणिः ।
 येनादायि हिरण्यमग्नसञ्चला गायः सुवसा चरेः
 शीत्यै विप्रवरुषु बभूजनतावर्गेषु मानवैर्यः ॥ ६ ॥
 तत्पुत्रोऽजनि दन्वुवर्गनिरतो धर्मैकचित्तोऽजिगं
 मृदायो गृहदेवपूजनमतो नानूर्नरेन्द्राधारी ।
 येनेदं कुलकैरव विधिवत्ता नित्यं विकाशीकृतं
 यन्माचारपत्र प्रतापविभवैर्वर्षेति धर्मोपरि ॥ ७ ॥
 जातास्तनमयाजयः सुविनया गोपीशपादावयाः
 क्लृप्तस्य परोपकारकुशलं ध्यातः स धारोति यः ।
 चाप्रीकृततामदेवभवमारामादिनिर्भाणकदु-
 दाता बभूजनानयो यदधुमान्येकपूजोदयः ॥ ८ ॥
 सख्यानुग्रहवो बलैकविभवो दाता मदा धर्मधी-
 लोको यो भगवान्(?) इत्यभिहितो यस्यानुजो गायवः ।
 रूपेणानुजगाम यो रतिपति भोजैः सुराणां पति
 भगव्यो दैत्यपति मये भद्रपति श्रीस्ते कुकर्णो पति ॥ ९ ॥
 तं दर्मपत्नी यमस्तन यमा(?) नारायणानेत(?) जगार्त्नादीम् ।
 सुतान् सुराभान् गृहदेवमज्ञान यद्येकमक्तिविदितापिज्ञाये न ॥ १० ॥
 तेनाचारमभीष्टता सुविनयं विज्ञापिता धीमता
 श्रीशारस्यमुज्ज्वलं मयैतया नाम्ना मदेशं हतौ ।
 ग्रन्थे यच्च हि साधवादिदमवत् सार्यं प्रकाशमिक-
 मन्दसौ ब्रुवते चित्ताय जगतामाचारचन्द्रोदयं ॥ ११ ॥
 यावत् यो रविचन्द्रतारकण्या दीप्यन्ति दिव्यभ्रा-
 दावत् यत्रधराधरा भूवि गणा धनपट यत्रार्थवाः ।
 दातास्ते किम् कोककूर्मभुजसा यावद् भुवं विधति
 नावमाधवकीर्तिरसु भुवने कोदाव्यकारापदा ॥

End.

Colophon. इति श्रीमदुत्पलचंशावतपवित्रजगमानधराजर्चनानुनरेन्द्रप्रतापश्रीर्कोमुदी-

विशदीकृतदिग्वलयश्रीसाधवप्रकाशे सहेमकविदर्शिते सदाचारचन्द्रेदयोऽष्टम-
भास्कृत्यपरिच्छेद ।

प्रदर्शितो धीरसहेमशर्माणां सुपूजिता याजमनेयिकर्माणां ।

प्रकाशितो साधवदामवर्माणां प्रदुश्चतां सर्वमनेन शर्माणां ॥

इति श्रीसाधारचन्द्रेदयः सम्यक् ॥

विषय । अष्टाष्टभागा भवन्ति । तत्र प्रथमे भागे,—यादौ धर्माचारप्रश्नमा । ततः सदाचार-
लक्षणम् । ततः सदाचारप्रमाणपरामर्शः । आश्रममुक्तं तस्य । प्रातर्महालोकन,
मूवेत्तमौदिकविधिश्च । शौचाचारविधानम् । कर्मफलमार्जनम् । देहमलशुद्धिः ।
आयुष्मन्निर्णयः । दन्तहातविधिः । शिवायुवविधिः । प्रातर्महालोकनक्रिया,
होमकालनिर्णयश्च । नित्यदानविधिः ।

द्वितीये भागे,—वेदाभ्यासविधिः । अधिवाद्यक्रिया । कार्याकार्यनिर्णयः । कुश-
सङ्गहनविधिः ।

तृतीये भागे,—पौष्यवर्माभ्यासनम् । धर्माश्रमविधिः । स्त्रीणां धर्मप्रश्नः । सदा-
शुभमविधिः ।

चतुर्थे भागे,—मध्याह्नान्नकथनम् । स्नानप्रसङ्गक्रियाः । रात्र्यादिस्नाननिर्णयः ।
महानिश्चान्नकथनम् । सुमुद्रस्नानकथनम् । नद्यादिस्नानकथनम् । तद्वाग्मस्नाननिर्णयः ।
उष्णोदकस्नानविधिः । मज्जस्नानविधानम् । तैलाभ्यङ्गनिर्णयः । गौणस्नानकथनम् ।
नदीलक्षणम् । नदीरजोनिर्णयः । नित्यकर्मपरित्यागनिमित्तानि । धैतव्यस्पर्शविधानम् ।
मानसीयविधानम् । मिलकविधानम् । शङ्खचक्रादिधारणम् । तुलसीभगिनास्त्रादि-
धारणम् । सन्ध्याप्रश्नमाया गौणकालनिर्णयः । पवित्रलक्षणानि । पवित्रधारणविधिः ।
सन्ध्याविधानम् । मायवीजपनिर्णयः । जपमालाविधानम् । वस्त्रावच्छिन्नोदय
लपभेदकथनम् । काम्यजाप्यक्रियादिकम् । सन्ध्याप्रयोगः । ब्रह्मयज्ञविधिः । तर्पण-
विधानम् । भीष्मकनर्पणम् । पञ्चविष्णुपुराणीयतर्पणम् । तर्पणप्रयोगः । अन्तर्गते विष्णु-
पूजाविधानम् । तार्क्षिकसन्ध्याविधानम् । नित्यकाम्यभेदेन देवपूजाप्रश्नः । अगौण-
पूजनविधिः । निर्मान्धोदासनविधिः । पूजाधिकारिचिह्नरूपम् । दीप्तौक्तिः । प्रतिमा
लक्षणम् । भूतशुद्धिः । अर्घ्यादिविधिः । पुण्यदानविधिः । पूजापचारमन्त्रः । पञ्चदेव-
प्रशंसनम् । विष्णुपूजाधारविधिः । शालग्रामप्रशंसनम् । शालग्रामभेदकथनम् । शाल-
ग्रामपूजाधिकारणम् । द्वारिकाचक्रपूजाः । देवानां वैकुण्ठ प्रतिष्ठात्यागः ।
विष्णुपूजापचारानां फलोक्तिः । घण्टावादनमात्रं त्रयम् । शङ्खपूजाफलम् । गीतादि-
स्तोत्रमन्त्रिमा । अष्टाधरजपमन्त्रिमा । पुरुषसूक्तमन्त्रपूजादि । आसनविधानम् ।
महापुराणीयपूजा । अष्टाधरपूजनम् । विष्णुवैष्णवकरणम् । पञ्चावतनपूजनम् । पूजा-
पराधकथनम् । वैष्णवकुतिललक्षणम् ।

पञ्चमभागे,—पञ्चयज्ञविधि । मोषाभिविधि । गृहस्थाश्रमकथन । भोजनविधि ।
 षष्ठभागे,—भोजनोत्तरकर्माविधान । भोज्याभेदनिर्णय । स्वाभाविकामध्यकथन ।
 निमित्ताभ्युपगमन । मासाश्रमविधान । दूषितावशुचिः ।

सप्तमभागे,—पुराणश्रवणविधि ।

अष्टमभागे,—चैत्रादिविधि । नक्षत्रश्रवणविधि । दारोपमसनिर्णय । रजस्रला
 गर्भवतीधर्मोक्ति । शास्त्राधिकारिकथन ॥

No 1780 स्फोटचटकम् ।

Substance, country made paper 14 x 6 inches Folia 17 Lines, 10
 on a page Extent 400 stokas Character, Nagara Date, ? Place of
 deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Prose In
 correct

Sphoṭa chātaka On the power of sound in expressing the meaning
 of words—a philosophical dogma founded on the theory of eternity
 of sound By Krishna Bhaṭṭa, son of Raghunātha, and grandson of
 Govardhana, of the clan of Maṇḍi The dogma is held in great repute
 by grammarians of the Nyāya school

Beginning पिवो पादयुग नला जानकीरघुनाथयो ।

मौलीनक्षत्रभङ्गेन तस्यैव स्फोटचटका ॥

शाब्दिकानां वाच्यलक्षणव्याख्येतिपादकानां वाचिकलक्षणव्याख्येतिपादकानां शब्दा-
 न्नं तादृशं जातिर्वा स्पष्ट इति व्यवहारः ।

End समादेकवर्षाद्यकाष्ठपदावस्थादेः वाचक इति विद ।

Colophon इति श्रीमन्मौलिकुन्तिलकायमाननोपदेनभट्टात्मजजानकीजानिरघुनाथभट्टा
 तमश्रीलक्ष्मणनस्फोटचटका सम्पूर्णं ॥

विषयः । अष्टाष्टौ स्फोटशब्दाः । तेषु वर्षपदवाक्यालक्षपदावस्थाव्याख्येतिपादक-
 टा पञ्च । वर्षपदवाक्यभेदेन जातिस्फोटा त्रयः ।

No 1781 वेदान्तार्थ्या, आर्याव्याख्याभिधृतीकामहिता ।

Substance country made paper, 10½ x 5½ inches Folia 33 Lines 12
 on a page Extent, 300 stokas Character, Nagara Date Six 1775
 Place of deposit Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose
 and verse Incorrect.

Paribhāṣendu-s'ekhara itself is a commentary on the grammatical aphorisms of Panini. See my Catalogue of Sanskrit MSS. in the Library of the Asiatic Society, pp. 57, 58

Beginning वैद्यनाथ पायगुण्डे। नत्वा नागेश्वर गुरु ।

विदति परिभाषेन्दुसरे ननुतेऽगदाम ॥

प्रादीश्रुतस्य ग्रन्थस्य निर्निर्घणपरिभाषार्थमिहदेवतानतिक्रम्य सङ्गलमाचरण
मिष्यशिक्षास्यै व्याख्यालपोहणामनुषङ्गतो सङ्गलाय च निरुप्राप्ति मयति ।

End गमक बोध्यमित्यन्यत्र विसृष्ट इति सर्वममवश्यमिति शिव ।

Colophon इति श्रीमत्पाद्यगुणपाध्यायसहोदयविरचितवर्णनार्णवसंज्ञकपरिभाषेन्दुशेखर
काशिका समाप्ता ।

विषय । परिभाषेन्द्रशब्दस्याख्यानम् ।

No 1783 मानसोद्भासवृत्तान्तविलासः, मूलसहितः ।

Substance, country-made paper, 12½ x 9 inches. Folio, 41 lines, 7—
11—12—14—15 on a page. Extent, 2,007 sloka. Character, Nagari
Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance,
old. Prose. Incorrect.

Manasollāsa epittānta-vāṇīśa alias *Dakṣiṇa mūrti stotra-tāṭīkā*
A gloss on a commentary, called *Manasollāsa*, on a hymn by Śaṅkara
Achārya, in praise of Dakṣiṇā Mūrti. By Viśvarūpa Achārya. The
commentary is by Rāma Tīrtha. The hymn is a short one of ten
stanzas, but in it Śaṅkara has condensed the essence of the Vedānta.
Hall's Contributions, p. 110

Beginning (टी०) । प्रोद्यच्छाखमहावटद्रुमतटे योगासनस्य प्रभु

प्रत्येक मन्त्रव्यवस्थासुमि प्रतिदिनं प्रोद्दीक्ष्यमानानाम् ।

मद्रा तर्कमर्थो दधानिममन्तु कर्पूरजैर शिव

सुदृढं कल्पये स्मरन्तमनिशं श्रीदक्षिणामूर्तिम् ॥

नन्वाय शङ्कराचार्यभट्टान् सन्ध्यां गरीयम् ।

मानभोजानुष्ठानां वर्णयामि दद्यामहि ॥

इह हि भाष्यकारः श्रीमच्छङ्कराचार्यनामा मन्दमतीशुद्धजिज्ञासुननुपधीर्न

दक्षिणामूर्तिस्तोत्रयाजोम समस्तवेदाङ्गायैरद्वयमाविष्टकार द्वाभिः पदरत्ने

तन्निष्पद्य विश्वरूपाधार्यैश्च सुरैश्चरापरनाम्ना तत्सर्वप्रवर्त्तयान्तं तान्निष्पद्येत्ता

मानमोक्षासनाया चार्त्तिकालना धन्यमुन्दर्भेणानिष्कृत तमिम धन्य यथाशक्ति
विदुषामि तत्र शिक्षाचारसररक्षणाय मङ्गलाचरणं योनयत्यपमाद्यं श्लोकः
मङ्गलमिति ।

(सू०) । मङ्गल दिग्गु मे विनायको मङ्गल दिग्गु मे मरुतरी ।

मङ्गल दिग्गु मे महेन्दरो मङ्गल दिग्गु मे महेन्दरी ॥ १ ॥

चादलाभात परो ज्ञातो मासीति मुनयो विदुः ।

तज्ज्ञातार्थं कविः सौति स्नात्मानं परमशरः ॥

End.

(सू०) । प्रकाशद्विकृषा मत्स्या प्रकाशप्रभयाकरः ।

प्रकाशयति यो विद्य प्रकाशोऽसौ प्रकाशता ॥ ११ ॥

Colophon

इति श्रीदक्षिणामूर्तिस्तोत्रार्थप्रतिपादके प्रबन्धे मानमोक्षासने द्दशमोऽध्यायः ।

(टी०) । द्दशमश्लोकव्याख्यानोपसंहारश्चाक इति श्रीदक्षिणामूर्तिस्तोत्रार्थप्रतिपादक
इति ।

इति श्रीमानमोक्षासप्रबन्धोऽयं यथासति ।

व्याख्यातो रामतीर्थेण गुणदेवप्रसादतः ॥

श्रमन भगवान् श्रीमदक्षिणामूर्तिं दीक्षतः ।

गुर्व्याख्या प्रियता नित्यं तत्त्वज्ञानप्रदं यतां ॥

इति श्रीदक्षिणामूर्तिस्तोत्रव्याख्यानप्रबन्धमानमोक्षासहस्रनाम्बिनाम् सम्पूर्णं ॥

विषयः ।

मङ्गराचार्येण दक्षिणामूर्तिस्तोत्रव्याख्यानं समस्तवद्वान्मार्गदर्शकं यैर्दशमि धरो
राविष्कृतं तेषां द्दशपदानां तत्र मङ्गराचार्येणैव विषयव्याख्यानं चार्त्तिक-
कालना मानमोक्षासपन्नेनाविष्कृतं ॥

or *Mayukhas* Contents I Faulty definitions of poetry II Faults of poems III Characteristics of poetry IV Merits of poetry V. Rhetorical ornaments VI. Taste in poetry VII Rhetorical use of words VIII Irony IX Application of words X Context or relation of words A part of the 5th Chapter has been noticed under No 605 *Ante* II, p 52

Beginning (टी०) । प्रथी पद्मग न च वदति नमस्तुतामुत्तमाकाश

पाणिप्रसेपयोग्य दधति दग्दिग् किञ्च नैवावकाश ।

कुर्या किं बालुकुर्या बिपुर्विजयिमस्त्याय विमयेय

यय खगोदिहेतुसिद्धमगन्तुत येयने भेरवोऽस्तु ॥ १ ॥

मम सखलविरोधी मिजितोऽमेन मित्रा

धनुरिति वक्रता यत प्रीतिभाजा क्षरेण ।

समिध कुवलयानामादरेणोपनीता

जयति जगज्जाया राघवेणाङ्गदधि ॥ २ ॥

अस्य स्थितौ तु नमरी नदत्ययोधा नवत्यसिद्धा ।

इति रघुपदादधिको जयति चन्द्रेलाभिधे वर ॥ ३ ॥

देवपतिरिव शक्तिर्षण जये भूधरा प्रपिता ।

श्रीश्रीरमिहदेवस्य धरास्यले जात ॥ ४ ॥

दमरयतो रघुपतिरिव तस्यादिह श्रीरामानुभूषण ।

आवदधर्ममेतुर्जमनि समुद्रे समुद्रत ॥ ५ ॥

मननयो जयनिर्मलकीर्तिं जनिर्मलकमले ।

श्रीरामचन्द्रदेवो दूषणदन्ता समुजयति ॥ ६ ॥

श्रीश्रीरामचन्द्रदेवो वैरिषयूरीतपत्नीर्षि ।

जयति नदीपक्ष्मनय कविमेष्टी देवमाराम ॥ ७ ॥

क्षियते मया मिदंशाचन्द्राक्षकप्रकाशोऽयं ।

मरदाग्म इति विदिता भङ्गचार्यां यमेन ॥ ८ ॥

विश्वविध्वंसकामना छतं मङ्गल मिथ्यामिच्छायै निवर्तति उचैरिति ।

(मू०) । उचैरम्यति इन्दुतामरधरा जापमङ्गल केरव-

ध्वंज जययते च धा पुमनपामुजाविनी मानये ।

धरोपमदमाङ्गनाधिंरमसा शोकषयोदग्निं वा

धा भेषजितयोव सद्यपरमेष्ठिवाग्देवता दीप्तु ॥ ९ ॥

ईशा चिन्मयचिन्मयचन्द्रमणयः सुवर्णं धत्ते रमान्
 ते रे स्त्रैरिण निर्विचारकविते माधवतृकाशीमव ।
 उज्जमाय द्विचारवीचिनिचयानुद्धारवारामिधे-
 यन्नालोकमय सय वितनने पीरुपवर्ध- ह्यती ॥ १ ॥

End.

(मू०) । सद्भावेन सवप्रसुखमपविष्येकपत्तुः ।
सुमित्रा तद्भक्तिप्रणिहितमतिर्यथैष पितरौ ।
प्रणीतलंभाधैः सुकविजयदेवेन रचित- (?)
धिरं चन्द्रालोक सुषयतु सधैर्देवदिश ॥

Colophon.

इति श्रीबीरपूययर्षस्थितश्रीजयदेवधिरचिते चन्द्रालोकोभिधासकृतो नाम
सप्तमः समाप्तोऽथ चत्वारः ॥

(टी०) । श्रीवीरभद्रभूपतिलब्धनिर्देशेन यत्नेन ।

चन्द्रालोकमण्डो दशम अष्टाध्यायी गीता ॥

रति श्रीमहाराजाधिराजश्रीरामचन्द्रदेवाक्षयपुराजश्रीश्रीमद्रदेवादिष्टमित्र-
बलभद्राक्षयमकुलशारविन्दप्रदोत्तमभट्टाचार्यविरचितचन्द्राक्षोक्तप्रकाशे भर-
दागमे दशमोऽध्यायः । समाप्तप्राथम्यं पश्य ।

विषय ।

एतद् दश मयूखा मणिः । तत्र १ मे,—ध्वजस्तकायमलकदूषण । १ रे,—
कायदोषनिर्णय । २ मे,—कायलक्षणविकल्पन । ३ र्ये,—कायगुणनिर्णय ।
४ मे,—कायालङ्कारनिरूपण । ५ रे,—कायरमनिकर्षण । ६ मे,—शब्दार्थनां
यत्नमाद्यकथापारनिरूपण । ७ म्याद्यकामकायलक्षणव्यवहार । ८ म,—गुणीभूत-
व्याख्याकथमध्यायकायस्य लक्षण, विभजनव्यवहार । ९ मे,—शब्दार्थानां लक्षणावधि-
निरूपण । १० मे,—शब्दार्थानां लक्षणावधिनिर्णय ।

Beginning. सहेस्र तातं नत्वा ठाकुरदाममञ्जुकं ।

मुखबोधाय बालानां कुर्वेऽनवभदर्शनं ॥ १ ॥

गुरुं भत्वा विद्यं विविधमतसारशकुमलाः

सुधा निक्षिप्तैवोपरतिकरयैराग्यमननाः ।

ततोऽहं कुर्वे ये निखिलजनमोक्षैकफलदं

चिदानन्दे शुद्धे स्वमवरतचेतोमननकं (?) ॥ १ ॥

End.

पूर्णानन्दः शब्दविषयो ज्ञाततायां शब्दतः

ज्ञातशब्दैव ननु फलमाप्नोति ताभ्यां विचारः ।

प्राप्ता येनः कथितविषयोऽस्याधिकारी स्वकामः

मृत्ता कण्ठे नु हरियमसेयं छानिः प्रायः (?) विन्योः ॥

Colophon. समाप्तिस्तु चकवाक्यं नास्ति ।

विषयः । अथ विषयप्रयोजनाधिकारिसम्बन्धकपानुबन्धचतुष्टयवद्वेदान्तशास्त्रस्य प्रथमं विषयकपानुबन्धनिरूपणं । ततः प्रयोजनकपानुबन्धनिरूपणं । ततः अधिकारिकपानुबन्धनिरूपणं ; ततः सम्बन्धकपानुबन्धनिरूपणं ॥

No. 1786. मीमांसार्थमङ्गलकौमुदी ।

Substance, country-made paper, 12½ × 6½ inches. Folia, 24. Lines, 4—10—20 on a page. Extent, 1,332 śloka. Character, Nāgara. Date, P. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Mīmāṃsārtha-saṅgraha-kaumudī. A commentary on Laugākṣhi's analysis of the Mīmāṃsā doctrine of Jaimini. By Rāmes'vara, a Śivito mendicant, pupil of Śaḍaśivendra Sarasvatī, who was a pupil of Gopāleन्द्रa Sarasvatī.

Beginning. आद्यो यो हेतुविषययोः सहेस्रः पञ्चादीनां को वदन्ति. सेषदेव ।

कृतानां भर्ता धर्मभूतालगाया दृष्टं मे कार्यं तत्प्रणामः कर्ता ॥ १ ॥

दीर्घमिनिमये द्रव्यः प्रवेशाय निक्षिप्तः ।

विदुषा तत्र शास्त्राणां प्रवेशाय वितन्त्यते ॥ १ ॥

इह पक्षे परमकार्षिकेन मुनिना श्रद्धाधर्मविवेकाय दादृशस्तपनी मीमांसा प्रणीता तत्र हि प्रवेशाय मिथ्यामार्गवद्वैराग्यां प्रकरं प्रारभतान्ते सोमाधि-

भास्कर शिष्टाचारपरिष्ठापि प्रथममनादिफलकमिष्टदेवतानमस्कारस्तत्र मद्र
लमाचरयति वासुदेवमित्यादिना ।

End तस्मादेव मुबतरादनीष्टमात्र गोपालादमपदनीयमानदेवान ।
येनोमाधनचरणसेविना + न वन्दे मद्भिन्नुव विशालमुदि ॥ १ ॥
या काशी निखिलमुरोर्मदेचरस्य प्राधाने सकलशिवप्रदा प्रसिद्धा ।
यथाच सकलसुरेश्वरलब्धनल्लवेय सुजनहितप्रदा निबद्धा ॥ २ ॥

Colophon इति श्रीमत्परमहंसपरिज्ज्ञकाचार्यगोपालान्धरसूतकीपूजपादगिष्पथीषदा
शिवेन्द्रसरस्वतीश्रियेण श्रीरामेश्वरेण शिवयोगिमित्तुषा विराचिता श्रीमत्पार्थ-
सङ्गचक्रोद्गी चरममे सममात ॥

विषयः । कै मनिप्रणीतपूर्ववेदविचाराम्कदाहमाध्यायकमीयामाशास्य अर्थसङ्ग्रहप्रक
रण यत लौगाधिभास्कर एव तस्य व्याख्यान ।

No 1787 प्रमाणमाला ।

Substance, country made paper, 12 x 5 inches . Folia 9 Lines, 13—
15—17—18 on a page Extent, 420 slokas . Character, Nagara Date,
P Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance old
Prose . Correct

Pramana mala A string of Vedantic evidences on the nature of
the Deity, and the relation of the emancipated to Him in refutation
of the Nyaya and other doctrines on the subject. By Anandabodhis
Acharya Hall's "Contributions," p 159

Beginning शानन्दमाकानमसत्यभेद प्रथम्य विज्ञानतनु मुकुलम् ।

प्रधाने(?) तस्य सदापुष्टा प्रमाणमाला रचयामि रम्या ।

शानन्दो दुःखभाषो भवति मदनिरूप्यमान इदित्य तस्य सदा घट ।

End आत्मसमाधयितव्य मुकुलमयामानाभिधानरत्ने(?) समाप्तमाला ।

शानन्दभाषयतिना निधिना मुक्त नामानन्दहेतुरस्यसङ्ग्रहधिया रचयामि ।

Colophon इति श्रीमत्परमहंसपरिज्ज्ञकाचार्यश्रीमदानन्दबोधाचार्येण प्रमाणमाला
प्रकरण समाप्त ।

विषयः । भौतिकरचनायात्कारनिबद्धानन्दस्य प्रमाणद्वारा भावकपक्षग्राह्य ।

No 1788 स्मृतिभास्करः ।

Substance, country made paper, $11\frac{1}{2} \times 5\frac{1}{2}$ inches Folia, 136 Lines, 11 on a page Extent, 2,000 śloka- Character, Nāgarī Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India Appearance, old Prose and verse Incorrect

Smṛiti-bhāṣhāra On propitiatory and protective rites and ceremonies, a Smṛiti treatise By Nīlakanṭha

Beginning यो क्षीलया सन्तनुते च विच तत्प्राप्तयथाश्रमि विचरूपे ।

लय नयत्याश्र च पूर्णरूप मिथ ततोत्थाश्र रविर्ममासौ ॥

मसौ रुद्रसमाराध समकर्णं गुरोर्गिर ।

समुद्यतो नीलकण्ठो बभू भान्तिकपौष्टिक ॥

End धर्मं काम प्रसाधयति तस्य विनिधि पाप ।

य कारयेत् सकलदोषहरा मन्त्रार्थ

भान्ति प्रमानहृदय पुरुष सदैव ॥

Colophon इति श्रीनीलकण्ठरचित स्मृतिभास्कराख्यो ग्रन्थ ।

विषय । भान्तिकपौष्टिककर्मानिरूपण ।

No 1789 वैयाकरणमतोन्मज्जनटीका दृष्टुक्तासः ।

Substance country made paper, $13\frac{1}{2} \times 6$ inches Folia, 19 Lines, 0—10—11 on a page Extent 523 śloka- Character, Nāgarī Date, ? Place of deposit Calcutta, Government of India Appearance, new Prose and verse Incorrect

Vaiyākaraṇa matonmajjana ṭīkā alias *Pratītyullāsa* A commentary on the Vaiyākaraṇa-matonmajjana, a disquisition on the philosophy of grammar The name of the author not ascertained

Beginning अग्नौ धनस्यै नन्वा पार्श्वतीपरमेधस्यै ।

गुरुमिथं कृता श्लोकादीनां नेषां विनयने ॥

End सा च त्रयादिकेति तु परमार्थ इत्यवधेय ।

Colophon इति वैयाकरणमतोन्मज्जनटीकायां दृष्टुक्तासो भक्तिसाधुनिरूपणोक्तोऽयं धर्मतः ।

विषय । वैयाकरणमतोन्मज्जनस्य व्याख्यान ।

No 1790 जगन्नाथप्रकाशः ।

Substance, country made paper, 14 X 6 inches Folia, 215 Lines, 8—10—11—12 on a page Extent, 5,136 ślokas Character, Nagara Dte, Sat 1838 Place of deposit, Calcutta, Government of India Appearance, old Prose and verse Incorrect

Jagannātha prakāśa A Smṛiti treatise, treating of—1st, virtue, vice and duty II Caste III Sacraments IV Diurnal religious duties V Times meet for fasts VI Loyalty and expiations VII Impurity of the person from birth or death in one's family VIII Śrāddhas and gifts IX Religious calendar X Emancipation By Sura Misra, compiled by order of Jagannātha of the Kamboja clan

Beginning मत्तज्जमुत्तं नम सकलविद्विषयादकं

मिथ्यासु सकलैः सुरैर्मंदितपादपद्मसदा ।

सुरद्वन्द्वनरोचिषा चक्षलितास्यमीमांसाद्वद्

विभूतिपरिभूषितं बहुलविघ्नविघ्नघनं ॥ १ ॥

यस्य मिथ्यासतो ज्ञानात् पुण्यपापप्रवर्धका ।

चत्वारो निगमा विदा विद्विदा सर्वदेहिना ॥ २ ॥

End अस्मान्ध्वाननाम् विवर्गितसकलमात्मककारजान

धर्मानुष्ठानकामी अललतनिश्चय शीलित प्राणिकोर्क (?) ।

प्रत्यादिष्टारिवर्गप्रमुदितमनसा श्रीजगन्नाथनाम्ना

मिदिदेऽस्मै दधन प्रकटितयमगा दूरमिदं प्रकारं ॥ १ ॥

अग्नेषकान्मोक्षपुत्रावर्तय श्रीमन्मन्त्राय इति प्रविष्टः ।

कुकारयदर्थमिदमभेत् धराधिपेऽर्थकं सौ भरेत् ॥

Colophon इति श्रीकान्मोक्षपुत्रायनमदोपप्रतापपरमधार्मिकश्रीजगन्नाथप्रकाशे दशमी प्रभा पूर्णः ।

मैत्राग्निबलपुत्रेण विष्णुनादित्यवसरैः ।

आकाराभेन मिथिगे अद्वयप्रकाशकः ॥

कार्त्तिकप्रदशिते यस्य पुत्राऽऽपन्नव वरे ।

वही च अपराहे नु जन्मद्वयेऽथ वरः ।

विषयः ।

अथ दशप्रभा सति । तत्र प्रथमप्रभायां,—आदौ भगवत्पदं यद्वारतानिबद्धं,

ततः सधर्मनिन्दया प्राणिजन्मनिरूपणं, ततः धर्मप्रशंसया प्राणिजन्मनिरूपणं,
कर्मप्राधान्यकथनञ्च ।

द्वितीयप्रभायां,—वर्णजन्मनिरूपणं, वर्णानां सम्बन्धे ब्राह्मणस्य स्तुतियोग्यत्व-
कथनञ्च ।

तृतीयप्रभायां,—द्विजशरीरसंस्कारार्थं गर्भाधानादिमुंस्कारविधिः ।

चतुर्थप्रभायां,—सर्वाचारपुर सरमाजिकाचारनिरूपणं ।

पञ्चमप्रभायां,—प्रतापहरणाङ्गीभूतसमयनिरूपणं ।

षष्ठप्रभायां,—राजदर्शनीयव्यवहारनिरूपणं, प्रायश्चित्तनिरूपणञ्च ।

सप्तमप्रभायां,—जननमरणमौच्यशुद्धिनिरूपणं ।

अष्टमप्रभायां,—वाचकस्य-ज्ञानादिविधानं ।

नवमप्रभायां,—चैत्र्यादिद्वादशमासव्यवहारनिरूपणं, पूर्णारामविधागञ्च ।

दशमप्रभायां,—ईश्वरविचारेण कैवल्यनिरूपणं । काव्योऽजकुलवर्तमानदीपमन्त्रा-
शब्द आदेशेन स्वरमित्रा धन्यमित्तमकरोत् यतोऽस्य धन्यस्य जगन्नाथप्रकाशेति
शक्तं सिद्धं ॥

No. 1791. सुबिभक्त्यर्थविवेकः ।

Substance, country-made paper, 14 × 6½ inches. Folio, 34. Lines, 4—12 on a page. Extent, 1,051 shlokas. Character, Nagara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Prose. Incorrect.

Subribhuktyartha-viveka. A dissertation on the philosophy of the inflectional affixes collectively called sup. Anonymous

Beginning. अथ सुबिभक्त्यर्थो विविच्यते । तत्र सुखं सौख्यमौचित्यौदनुमानानुशा-
नितप्रत्ययञ्च । सांकेतिकानु प्रकृत्यर्थपर्यायकस्यार्थसङ्ग्रहस्यनोपपत्तिरिति सुखं ।

End. प्रायेण सांकेतिक इत्यादौ प्रायशब्दव्याप्येदकारव्यतिरिक्तविद्यावानिति बोधः ।
माया पुनीत्य इत्यादौ मानशब्दगीत्यनवधानिति बोधः स— ।

Colophon. (रतः परं पठितं ।)

विषय । सुबिभक्तीनामर्थविवेचनं ।

No 1792 गजसूत्रव्याख्या ।

Substance, country made paper, 14 × 6½ inches Folia, 22 Lines, 6—12 on a page Extent, 692 ślohas Character, Nagara Date, SK 1772, SM 1916 Place of deposit, Calcutta, Government of India Appearance, new Prose and verse Incorrect

Gajasutra ryal hyā. A commentary on a Sutra of Pāṇini which is commonly called Gajasūtra from the circumstance of its referring to elephants for illustration It is the 67th sutra of the 3rd section of the First Book By Sivaramendra Yati

Beginning गिव त्रिविधं नित्यं राम रमयता वर ।

रन्प्रमुखदेवेयं सरसत्यावध भज ॥ १ ॥

सुप्रवर्तिकभाष्याणामाशयं बोद्धुमशकम् ।

इतिहस्तप्रमुखां सर्वे वधममंजसूत्रके ॥ १ ॥

यतो भाष्यमवहस्य सुप्रव्याख्यापुरावर ।

इतिहस्तप्रमुखप्रत्याग दूषये दुष्प्रवृत्तं ॥ १ ॥

End इत्य भाष्यादिप्रत्याग इत्यादिप्रत्याख्योक्त्यं को वा भाष्यकारानुमतोऽयं इति मात्सर्यमुक्त्यायं सुधियो विदाकुर्वन्तु ।

Colophon हाक नेवाचन्द्रादीन् कथयनामकवत्करे ।

मासि भाद्रपदे कृष्णद्वादश्या शुक्लवासरे ।

परणाविनिर्मुक्त्या व्याख्यानं फलियमानं ।

शिवराजेन्द्रयतिना हस्त सञ्चितिमाश्रित ॥

विषय । गजसूत्रव्याख्यान ।

No 1793 पराशरस्मृति, विद्वन्मनोहराख्यटीकासहिता ।

Substance, country made paper, 14 × 6 inches Folia, 218 Lines, 10—11—12—13 on a page Extent 7,000 ślohas Character, Nagara Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India Appearance, new Prose and verse Incorrect

Parás'ara Smṛti. The Institutes of Parás'ara, with a commentary by Nanda Pandita alias Vináyaka Pandita The specific name of the commentary is *Vidvan manohara* The text is divided into 12 chapters, and treats of—I, characteristics of the present Kali age II, Duties of

८ मे,—शोधप्रार्थयितादिकथन । ९ मे,—संरक्षणार्थं रोषवन्नादौ भवा मरणे
प्रार्थयिताभानइत्यादिकथन । १० मे —अगम्यागमनादिप्रार्थयितकथन । ११ मे,
—चाण्डालाशादिभोजनप्रार्थयितकथन । १२ मे,—महापातकप्रार्थयितकथन ।

No 1794 उक्त्यपद्धति ।

Substance country made paper, $10\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$ inches Folia, 1 Lines, 12
Extent 14 s'olas Character, Nagara Date, ? Place of deposit,
Calcutta Government of India Appearance, old Prose Incorrect.

Uktha Paddhati : Guide to the performance of the Uktha rite
Anonymous

Beginning अथ ब्रह्मचारिकामच++न्या (?) प्रस्थानविधि आख्यास्यान उद्गपनकाले
नैम्यं भक्तपाल निर्वपदौपासने वा ।

End. ब्राह्मणापावनेत्य दद्यादन्नं इति दत्तं इति ।

Colophon इत्युक्त्यमल द्वादशम परिशिष्ट ।

विषय । उक्त्यश्लेषनिरूपण ।

No 1795 प्रवराध्यायपरिशिष्ट ।

Substance, country made paper $10\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$ inches Folia, 5 Lines, 3—7
on a page Extent 60 s'olas Character Nagara Date, ? Place
of deposit, Calcutta, Government of India Appearance, old Prose. In
correct

Pravaradhyaya Parisishta : A supplement to Kātyāyana's chapter
on Pravaras, or genealogy of the Vedic Rishis Anonymous Some
attribute it to Kātyāyana himself

Beginning अथैव्यं करण्य कनाटा भुरावभा योगाक्षपना पुन्य पुन्य क्रतुमाहेन्द्रा
मयोसवा इमे ।

End कात्यायनेन वरचि विराणा दितकाम्यया ।

अध्याय प्रवराध्यायं पुरा ब्रह्मविनिर्मितं ।

Colophon इति प्रवराध्यायसम्पन्नं परिशिष्ट समाप्तं ।

विषय । विराणा प्रवरनिरूपणं ।

No 1796 मूल्याध्यायविवरण ।

Substance country made paper, $10\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$ inches Folia, 7 Lines, 4—8 on a page Extent 100 slokas Character, Nāgara Date S.M. 1933 Place of deposit, Calcutta, Government of India Appearance, old Prose Incorrect.

Mūlyadhyaṃya vivaraṇa. A commentary on Kātyāyana's rules relating to the valuation of cattle &c, when substitutes for these have to be given in a rite By Gopalajī

Beginning श्रीगोपाल गोपीगोपै परीत भवा सम्यक् श्रीमुदन् जीवदेवाम् ।
 मूल्याध्याये भाष्यसेतुद्विपते गोपाल श्रीचाञ्चिकाना चितार्थे ॥ १ ॥
 तद्वादावाचार्यो अयमर्थितत्वात् सर्व्वेयागप्रदेयत्वाच्च गोमूत्रमव वदन्ति ।
 End कर्षमात्रेण तावत्पणो बोध्य इत्यर्थे द्विरभ्यासो ग्रन्थसमाप्तिस्त्वचक ।
 Colophon इति श्रीकात्यायनकृतो मूल्याध्याये गोपालजीकृत विवरणं समाप्त ।
 विषय । कात्यायनकृतमूल्याध्यायस्य व्याख्यान । मूल्याध्याये तु गोमूत्रादिनिष्कर्षण ।

No 1797 उपदेशरत्नमाला ।

Substance, country made paper, $11\frac{1}{2} \times 3\frac{1}{2}$ inches Folia 85 Lines, 11 on a page Extent, 1156 slokas Character, Bengali Date ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance old Verse Incorrect

Upadesa ratnamālā. Lessons on the relation of the human to the divine spirit and on emancipation,—or a summary of the Vedānta doctrine By Vignāna Bhikṣu

Beginning विसृज्यान्नि यो विद्य नम्रात्ये कोऽवशिष्यते ।
 अदितीय स एकाद्या भूयात् पतिरीयर ॥
 ब्रह्माग्याद्यनुसारेण मुक्तिविधानम् ।
 ब्रह्मात्मनश्चरित्येवं विज्ञाननापदिश्यते ॥
 श्रीमहेश्वरिपर्य्यन्तपूर्वाचार्य्यक्रमायन ।
 वेदान्तस्य सद्विप्रमिदमाकर्ण्यतां वृथै ॥

End. इति सद्देवतं प्रोक्तं शुभं वेदान्तशामनम् ।

आदेशरत्नमालेयं विदा स्यात् कच्छभूषणम् ॥

साक्षात्भूतसहासायाशक्तिवैभवसाक्षिणे ।

ब्रह्मविष्णुसहस्रादिभूर्तये ब्रह्मणे नमः ॥ दशमखण्डस्य शेषार्थः ॥

Colophon. इत्युपदशरत्नमालाया विद्याफलोपदेशो दशम खण्डः ॥ इति विज्ञानभिन्नु-
विरचितमुपदेशरत्नमालास्य वेदान्तप्रकरणं समाप्तम् ॥

विषयः । अथ प्रथमे खण्डे ब्रह्मात्मतोपदेशः । १ ये खण्डे,—आवहारिक-पारमार्थिकाक्ष-
दयोपदेशः । २ ये खण्डे,—आवहारिक-पारमार्थिकात्मनो स्वरूपोपदेशः । ३ ये
खण्डे,—जीवात्मपरमात्मनोरन्योन्यविषेकोपदेशः । ४ मे खण्डे,—ब्रह्माद्वैतोप-
देशः । ५ छे खण्डे,—ब्रह्मचिन्मात्रसत्यतोपदेशः । ७ मे खण्डे,—दृष्ट्यादिप्रक्षि-
योपदेशः । ८ मे खण्डे,—ब्रह्मविद्यास्वरूपोपदेशः । ९ मे खण्डे,—विद्याङ्गोप-
देशः । १० मे खण्डे,—विद्याफलोपदेशः ॥

No. 1798. तैत्तिरीयकोपनिषदालोकः ।

Substance, country made paper, 11½ × 8½ inches. Folia, 21. Lines, 10
on a page. Extent, 651 s'lokas. Character, Nagara. Date, ? Place of
deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Correct

Taittirīyakopaniṣadāloka. A gloss on the Taittirīya Upanishad.
By Vijnāna Bhikṣu. It forms a part of a comprehensive essay on the
philosophy of the Upanishads, which bears the title of *Pedantāloka*

Beginning शत्रो मित्रं श वदन् इत्यादितैत्तिरीयकोपनिषद्भाष्यायते नित्यकाम्यानि कर्मा-
नि धूर्त्तमुपदिश्येदाभी ब्रह्मविद्यादौ विचारके गुरुशिष्याभ्यामनुष्ठेयं महर्षे
निबध्नाति शत्रो मित्र इति ।

End. अतो न चैनदत्त इत्युपनिषत् इयं रक्षस्यनित्यार्थः । इति द्वितीयः प्रपाठकः ।

Colophon इति विज्ञानभिन्नुक्ते वेदान्तालोके तैत्तिरीयकोपनिषदालोकः समाप्तः ॥

विषयः । तैत्तिरीयकोपनिषद्भाष्यानम् ।

No. 1799. प्रतिज्ञासूत्रपरिशिष्टं ।

Substance, country-made paper, $10\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$ inches. Folium, 1. Lines, 12. Extent, 14 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Pratijñāsūtra Parisīṣṭha. A supplement to the Pratijñā-sūtra of Kātyāyana—on the accents of the White Yajur Veda. Anonymous.

Beginning. अथ प्रतिज्ञामन्त्रप्राज्ञयोर्वेदनामधेयन्तस्मिन् शस्त्रे यजुष्यान्वाये माध्यन्दिनी-
यके मन्त्रे स्वरप्रक्रिया इत्यनुदानो मूर्द्ध उदान. युमिमूले स्वरितः ।

End. यदायस्य संयुक्ताकारस्येयदीर्घता च भवतीत्यदीर्घता च भवति ॥ १ ॥

Colophon. इति प्रतिज्ञासूत्रं परिशिष्टपञ्चकं ।

विषयः । उदानादिस्वरप्रक्रियाकथनम् ।

No. 1800. निगमपरिशिष्टं ।

Substance, country-made paper, $10\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$ inches. Folia, 14. Lines, 6—7—9 on a page. Extent, 250 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Nigama Parisīṣṭha. A supplement to the Nigama-sūtra of Kātyāyana. Anonymous.

Beginning. स्थानाहमिजानिगुणक्रियाकपरिज्ञेयैर्भ्योऽन्यथं । श्रीराघवप्रदीपरागीजगन्मन्त्र-
विद्वत्प्राज्ञानिषु तिष्ठते ।

End. यज्ञेषु जेषां यजमाना न हविः ॥ २२ ॥

Colophon. इति कात्यायनवर्तनी अतुल्यपरिशिष्टं समाप्तं ॥

विषयः । निगमकाव्यस्य परिशिष्टं ॥

No. 1801. ऐतरेयब्राह्मणभाष्यं ।

Substance, country-made paper, $11 \times 4\frac{1}{2}$ inches. Folia, 155. Lines, 6—10 on a page. Extent, 12,325 ślokas. Character, Nāgara. Date, 817. 1072. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Aitareya Brahmana Bhasya A commentary on the Aitareya Brahmana of the Rig Veda By Sāyana Acharya The codex comprises the 1st, 2nd 3rd, 4th, and 6th Panchikas

Beginning वागीश्याया सुमनस मन्वासायानामुपक्रमे ।

य नत्वा छतछत्वा सुसु नमामि मज्जानन ॥ १ ॥

यस्य निश्चित वेदा या वदेभ्याऽखिल जगत ।

निर्दिष्टे तमस वन्दे विद्यातीर्थमद्वय ॥ १ ॥

यत्कटाक्ष ए तद्रूप द्रवद्रव्यमहीपति ।

आदिगन्ताधवाचार्य वेदायस्य प्रकाशने ॥ १ ॥

ये पूर्वोक्तस्मीमांस त आद्यायानिमुकुक्षत ।

ह्यपालुर्माधवाचार्यो वेदाय वक्तुमुद्यत ॥ १ ॥

End तस्मात् कारणात् प्राकृतमत्र सन्तुष्ट न सशयेन । अथाभाऽवाध्यायसमाशये ॥

इति त्रिगोप्यायो दशम खण्ड ॥

Colophon इति श्रीसायणाचार्यविरचित माधवीये वेदार्थप्रकाश ऐतरेयब्राह्मणे त्रिगोप्याय । समाप्तेय षष्ठपादका ॥

निर्णय । ऐतरेयब्राह्मणप्रथम द्वितीय तृतीय चतुर्थ षष्ठपदिकाव्याख्यान । (षष्ठमपदिका तु ज्ञान लब्धा ।)

No 1802 साङ्ख्यप्रवचनसूत्रवृत्ति, सूत्रसंहिता ।

Substance country made yellow paper 16, x 8 inches Fol a 44
Lines 10 on a page Extent 1720 s'lokas Character Nāgara Date S'r
1860 Place of deposit Calcutta Government of India Appearance, old
I rose Correct

Sāṅkhya pravachana sutra vṛtti An exposition of the Sāṅkhya aphorisms of Kapila The name of its author is not apparent in the codex, but I have been informed that it is Anuruddha In Mr Hall's Contributions p 1, Anuruddha's work is entered under the name of *An ruddha vṛtti*

Beginning विनायक नमस्तु विष्णु सूर्य मरुसर्प ।

लक्ष्मी भद्रा मङ्गलान इति कर्तुं समारभ ॥

पदप खलु वैराग्यमेव साधनमास्ते प्रवचन । वैराग्यस द्विधा स्यात् । श्लोका

दिना वा ज्ञानान्तरीयदुरितचयाद्वा । तथा च युतिः यदहरेव विरज्येतदहरेव
प्रज्जेदिति । आक्षेपे प्रहृत्य परमवैराग्यान्मुच्यते । तथाच पतञ्जलिः । दृष्टानु-
श्रविकनिषयविद्वद्भ्यस्तु वशीकारसञ्ज्ञा वैराग्यं । तत्परं पुरुषस्यानेकगुणवैद्वज्यं ।
तदेव परं वैराग्यं वक्तुमतिपरमकारणिको मृनिर्जगदुद्दिक्षीर्षुः कपिलो मोक्ष-
शास्त्रसारभमाणः प्रथमसूत्रसंस्कारः । अथ निविधेति ।

End.

यदेति यद्वा तदेति कर्मचयाद्वा ज्ञानाद्वा अन्त्यतो वेति स्वस्वामिभावमन्वयो-
द्धित्या संसारोद्घातिः पुरुषार्थः तदुद्धतिः पुरुषार्थ इति वीष्वाध्यायपरिसमाप्ते ।
एष महाव्यासिदानीः पूर्वमेव निरूपितः ।
तन्तस्तः पतिपादिलात्र हि स्यात् पुनरुक्तता ॥

Colophon.

इति साङ्ख्यप्रवचनसूत्रसप्तमोऽष्टोऽध्यायः ।

विषयः ।

अथ निविधदुष्टान्यन्तनिवृत्तिरन्त्यतपुरुषार्थ इत्यादिषाङ्गुलवयाज्ज्ञानं ।

No. 1803. क्रमसंहिता, पूर्वार्द्ध ।

Substance, country-made paper, $0\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$ inches. Folia, 410. Lines, 7
on a page. Extent, 1,274 slokas. Character, Nāgara. Date, ? Place
of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. In-
correct.

Krama-saṁhitā, Pūrvārdha. The first part of the text of the *Mādhy-
yandini Saṁhitā* written in the *Kramapāṭha* form. Vide ante, III,
p. 200. The work is extremely rare.

Beginning. इमे मा । मेमे । ऊर्मे मा । मा वायवः । वायवः मय । मय देवः । देवो वः ।
वः श्रुतिः । श्रुतिः प्र । प्रापेयुः । अपेयुः श्रुतमाय । श्रुतमाय कर्मणे ।
श्रुतमायेति श्रुतमाय ।

End.

इवहा जुषता । इवहेति इव । इ । जुषता भोग्यम् । भोग्यम् । मधिनि
सम् ॥ ८९ ॥

Colophon.

इति साङ्ख्यप्रवचनसूत्रसप्तमोऽष्टोऽध्यायः ॥ ९० ॥ समाप्तः ॥

विषयः ।

इत्येव क्रमपाठनिबन्धः ।

No. 1804. क्रमसंहिता, उत्तरार्द्धं ।

Substance, country-made paper, $9\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$ inches Folia, 239. Lines, 7 on a page. Extent, 1,235 ślokaś. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Krama-saṅhita, Uttarārdha. The second part of the work described under the last preceding No.

Beginning. इमं मे वक्ष्य । वक्ष्यः शुधि । शुधी हव । हवमवा । अवा च । च वृद्धय ।
वृद्धयेति । वृद्धयः । नामवस्यु । अयस्युपचके । आचके । चक इति चके ॥ १ ॥

End. योऽसौ । असावादित्य । आदित्य पुष्य । पुष्य. च । सोऽसौ । असावर्च ।
अवमित्यर्च ॥ १४ ॥ ॐ ख । ख वक्ष्य । वक्ष्यति वक्ष्य ॥

Colophon. इति क्रमसंहिताया चत्वारिंशोऽध्यायः ॥ ४० ॥

विषयः । यजुर्वेदक्रमपाठनिरूपण ।

No. 1805. पातञ्जलभाष्यशर्त्तिकं ।

Substance, country made paper, $11 \times 4\frac{1}{2}$ inches Folia, 177. Lines, 9 on a page. Extent, 6,596 ślokaś. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India, also another copy at Murshudabad, Gopāladāsa Mahanta. Appearance, new. Prose. Incorrect.

Pātanjala-bhāṣhya-śārttika alias *Yoga-śārttika*. A gloss on a commentary commonly attributed to Vyāsa on the Yoga aphorisms of Patañjali. By Vijñāna Bhikṣu. Hall's Contributions, p. 10.

Beginning. यद्यिमावरमोऽपि नित्यविमलोपाधेर्गुणैरीश्वरो

शेषैः स्तेगुणैर्गुणैर्विरहितो भूतः सदा निर्गुणः ।

योऽस्मान्मुक्तो (?) स्वपरि गदितान् (?) स्वांगान् लपायामरो

दीनान् मोदयतु प्रभुर्गुणमयं पाश दहन् लीलया ॥ १ ॥

श्रीपामञ्जलभाष्यद्वयजलधिर्विज्ञानरत्नाकरो

वेदस्यासमुनीन्द्रवद्विनितो योऽनीन्द्रपेयायतः ।

भूदेवैरयत तदन्त(?) सधितु विज्ञाननिष्ठेति

श्रीमद्वाचिकमन्दरो भूततरो भन्यानदधोऽर्थते ॥ १ ॥

End	योगधन्यमहसाणा सर्वोपनिषदा तथा । सताश्च यव तात्पर्यं योऽर्थो व्याचने भाषित ॥ व्याख्यानस्य यथाशक्ति निर्मातरघिया मया । एतेन प्रियतामीशो यथाह्मा सर्वदेहिना ॥
Colophon	इति श्रीविज्ञानभित्तुविरचिते पातञ्जलभाष्यवार्तिक कैवल्यादयतुर्थ । समाप्तोद्द दर्शन । पराशरीयपुराणे । अस्याक्षरमसन्दिग्ध सारवद्विद्यते नृब । श्लोभममनवद्य तत खूच खूचविदो विदु ॥ १ ॥ खूचार्थो वर्णने यव पदै खूचानुसारिभिः । खपदानि च वर्णने भाष्य भाष्यविदो विदु ॥ १ ॥ उक्तानुक्तदुष्टज्ञाया चिन्ता यव प्रवर्तते । त पर्थ वार्तिक प्र ऊर्वात्तिकज्ञा मनीषिष ॥ १ ॥
विषय ।	आसक्तस्य धतञ्जलियोगसूत्रभाष्यस्य व्याख्यान ।

No 1806 अनुवाकाध्याय ।

Substance country made paper 10½ × 4½ inches Folia, 8 Lines
3—6—7 on a page Extent 40 slokas Character Nagara Date Svt
1033 Place of deposit, Calcutta Government of India Appearance new
Prose Incorrect

Anuśadhyaja : An index to the Anuvakas of the Rig Veda

Beginning	अथार्थं समग्रस्यादौ देवानामेकपारम् । अनुवाकान् प्रवक्ष्यामि मय्यणा विहितान् पुरा ॥ १ ॥ शिक्षणमुपकाराय यज्ञगौकर्म्यमिदमे । अपयज्ञान् यज्ञकान्ते जपदामाचनान्दिषु ॥ १ ॥
End	एकीकृत्य समाख्यातं विग्रत व्यधिकं मतम् विग्रत व्यधिक मतम् ॥
Colophon	इति श्रीअनुवाकाध्याय समाप्त ॥
विषय ।	अनुवाककथन ।

No. 1807. आपस्तम्बसूत्रवृत्तिः, वा आपस्तम्बसूत्रदीपिका ।

Substance, country-made paper, 11 × 4½ inches Folia, 37. Lines, 11 on a page. Extent, 1,000 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Incorrect

Āpastamba-sūtra-vṛtti alias *Āpastamba-sūtra-dīpikā*. A commentary on the Kalpa Sūtra of Āpastamba. By Rudradatta. The codex contains only the first Prasna. *

Beginning. शुक्लाम्बरचरं देव ममिवर्णे चतुर्भुजं ।

प्रसन्नवदनं ध्यायेत् सर्वविघ्नोपशान्तये ॥ १ ॥

आश्वा भुति- कृतिर्यस्य यस्य यज्ञाः समानताः ।

नमः परस्मै विद्यमानस्मै श्रीवसुदेव्यै ॥ २ ॥

आदिमं नक्षत्रं कोप मध्य क्षितिपरिवारं (P) ।

अपास्तरोपपाशानमापस्तम्बसूत्रं मुनिं ॥ ३ ॥

आपस्तम्बीयसूत्रार्थेष्वन्यथाज्ञानसंशयान् ।

सूत्रदीपिकया वृत्त्या वदन्त परास्मिन् ॥ ४ ॥

End. आहवनीये प्रचालितायामग्नौ ॥

Colophon. इति भट्टवदन्तप्रणीतायामापस्तम्बसूत्रवृत्तौ सूत्रदीपिकायामष्टम पटलं समाप्तं ।

प्रथमः प्रश्नः समाप्तः ।

विषयः । आपस्तम्बसूत्रीयप्रथमप्रश्नस्य आख्यानं ।

No. 1808 माण्डूक्योपनिषदालोकः ।

Substance, country-made paper, 11½ × 3½ inches Folia, 5. Lines, 10 on a page. Extent, 167 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Correct.

Māndukyopaniṣadāloka. A gloss on the Māndukya Upanishad of the Atharva Veda. By Vijñāna Bhikṣhu. This is a part of the comprehensive work referred to under No. 1798.

Beginning. ओमित्येतदचरमिदं सर्वमित्यादिर्माण्डूक्योपनिषदाख्यायने ओमिति प्रकृतो नाम ।

अदृष्टविषयो देवो मावसाक्षी मनोमयः ।

End अतएव च शास्त्रीयेणैवाभेदारोपेणानाद्यविवेकाच्छब्दार्थेयैरविभागलक्षणाभेद
शास्त्रोक्त उपपद्यते इति दिक् ।
Colophon इति विज्ञानमिच्छते वेदान्तालोके माण्डूक्योपनिषदालोक समाप्त ॥
विषय । माण्डूक्योपनिषद्भाष्याख्यान ।

No 1809 श्वेताश्वतरौपनिषदालोकः ।

Substance, country made paper, 10½ × 3½ inches Folia, 88 Lines, 11
on a page Extent, 1,023 slokas Character, Bengali. Date, ? Place
of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old Prose In-
correct

Svetāśvataraopaniṣadāloka A gloss on the Svetāśvatara Upa-
niṣad By Viṣṇuśa Bhukshu Another part of No 1798

Beginning प्रथमपत्र नास्ति ।

End मन्त्रोद्धारवद्व्याख्या(?) वेदान्ता देशकोपमा ।
अत्र निर्णीतपिब्रह्ममन्त्रैर्नैषा सुगुहुरिति ॥

Colophon इति विज्ञानमिच्छते वेदान्तालोके श्वेताश्वतरौपनिषदालोक समाप्त ॥
विषय । श्वेताश्वतरौपनिषद्भाष्याख्यान ॥

No 1810 कैवल्यापनिषदालोकः ।

Substance, country made paper, 11½ × 3½ inches Folia, 8 Lines, 10
on a page Extent, 164 slokas Character, Bengali Date, ? Place of
deposit, Calcutta, Government of India Appearance, old Prose Correct

Kaivalyopaniṣadāloka A gloss on the Kaivalya Upaniṣad of
the Atharva Veda. By Viṣṇuśa Bhukshu Another part of No 1798

Beginning ॐ अथाथक्षायम एवाद्या केवले पनिषद्भाष्यायते । इयद्वोपनिषत् शतब्रह्मीय-
नाया वक्तुमशक्यमूचते स्वस्वपुराणादिभिः सहस्रेष्वपि व्याख्याता यः । अथापि
आत्मे वक्ष्यति यः शतब्रह्मीयमधीते इति । दीर्घं शतब्रह्मीयमप्युक्तमन-
वासीति भेदः ।

End अतः केवलयद्वयदिद्य केवलयपनिषदधीते ।

Colophon इति विज्ञानमिच्छते वेदान्तालोके कैवयोपनिषदालोकः समाप्तः ॥ इति कै-
वयोपनिषत् ॥
विषय । कैवयोपनिषद्भाष्यान्तः ॥

No 1811 मैत्रेयोपनिषदालोकः ।

Substance, country made paper, $11\frac{1}{2} \times 8\frac{1}{2}$ inches. Folia, 26 Lines, 10
on a page. Extent, 800 slokas Character, Bengali. Date, ? Place of
deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose Correct

Maitreyopanishadaloka A gloss on the Maitri Upanishad of the
Black Yajur Veda By Vijnāna Bhikshu Another part of No 1798

Beginning अथ मैत्रेयोपनिषद्भाष्यान्तः अथैव च मैत्रेयोपनिषद्भाष्यान्तः मैत्रेयोपनि-
षद्भाष्यान्तःपि भाष्यान्तःपि भविष्यति काश्चिन्माध्विनयोदिरात्ममेव भेदा-
दिति ।

End अन्तर्विद्येति द्विराहतिरुपनिषत्समाप्तार्थाः ॥ इति चतुर्थपाठकालोकः ॥

Colophon इति विज्ञानमिच्छते वेदान्तालोके कैवयोपनिषदालोकः समाप्तः ॥

विषय । मैत्रेयोपनिषद्भाष्यान्तः ।

No 1812 कठवज्रुपनिषदालोकः ।

Substance, country made paper $11\frac{1}{2} \times 3\frac{1}{2}$ inches. Folia 24 Lines, 10
on a page Extent, 626 slokas Character, Bengali Date, ? Place of
deposit Calcutta, Government of India. Appearance old. Prose Correct.

Kaṭharajjopanishadaloka A gloss on the Kātha Upanishad of the
White Yajur Veda By Vijnāna Bhikshu Another part of No 1798

Beginning अथ कठवज्रुपनिषद्भाष्यान्तः अथैव च कठवज्रुपनिषद्भाष्यान्तः कठवज्रुपनिषद्भाष्यान्तःपि

End तथा मुनिप्रवृत्त्यावाप्तमन्योऽर्थं वा विदित्वाप्यथ मैत्रेयानि च विवेचनमादरात् ॥
इति द्वितीयपाठकालोकः समाप्तः ॥

Colophon इति विज्ञानमिच्छते वेदान्तालोके कठवज्रुपनिषदालोकः समाप्तः ॥

विषय । कठवज्रुपनिषद्भाष्यान्तः ।

No 1813 मुण्डकोपनिषदालोकः ।

Substance, country-made paper, $11\frac{1}{2} \times 3\frac{1}{2}$ inches Folia, 17 Lines, 10 on a page Extent, 279 ślokas Character, Bengali Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose Correct

Mundakopaniṣadāloka A gloss on the Mundaka Upanishad of the Atharva Veda By Vijnāna Bhikṣu Another part of No 1798

Beginning ब्रह्मा देवानां प्रथमं सम्भूवेत्यादिर्मुण्डकोपनिषत् यथायुक्ता व्याख्यायते ब्रह्मा चतुर्मुखो देवानां स्मृतविग्रहधारिणः प्रथमं प्रथमजो बभूव तत्र ब्रह्मगुणयोगेन गौणब्रह्मत्वं युक्तिर्दर्शयति ।

End नमः परमर्षिभ्य इति परमं ब्रह्म पाश्चात्पुष्टवन्तो ये तदुपदृष्टवो ब्रह्मादयस्तस्या नमः द्विर्वचनमुपनिषत्प्रस्तावार्थः ॥ इतीदमुपदालोकः ॥

Colophon इति विज्ञानभिद्युक्तेन वेदान्तालोके मुण्डकालोकः समाप्तः ॥
विषयः । मुण्डकोपनिषद्भाष्यम् ॥

No 1814. पाकयज्ञनिर्णयः ।

Substance, country-made paper, $9\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$ inches Folia, 115 Lines, on a page Extent, 1,500 ślokas Character, Nāgara Date, Sat 1933 Place of deposit, Calcutta, Government of India Appearance new Prose and verse Incorrect

Pakayajña nirṇaya Directions for the performance of those Vedic rites which are reckoned under the generic name of Pakayajña, i. e., those in which rice has to be cooked for offerings Seven separate rites are included under this head By Chandrachuda Bhaṭṭa, son of Umāpati Bhaṭṭa Śūri

Beginning. यस्मान्मुषदमापेक्षं यज्यते पुण्यकर्म्मणि ।

ब्रह्माग्निमानुषस्याग्ना यज्यते समवायने ॥ १ ॥

समादितुं समापेक्षं भक्तानुपदकारणं ।

नमामि परमानन्दं ज्ञानविज्ञानविन्दये ॥ २ ॥

उत्तमवैश्वरं देवमापन्नं मुनीं लया ।

समस्तव्याधकारादीन् पितरो च पितामहं ॥ ३ ॥

उमापतितनूजन चन्द्रशेखरगर्भा ।
 विलोक्य खूबभाष्यं विविधाः पदतीक्ष्णः ॥ ४ ॥
 क्रियते पाकयज्ञानां पदतेय विविर्णयः ।
 यदत्र स्तलितं किञ्चित्कोप्यं तद्वज्रवेदिभिः ॥ ५ ॥
 घर्षोच्चरावज्जमीमदुमाशङ्करखनुना ।
 शतोऽयं चन्द्रचूडेन पाकयज्ञादिनिर्णयः ॥
 मित्रमाये तथा ह्यस्य मार्गशीर्षे च मेतजे ।
 एकादशमय चन्द्रो वाराणस्यां समापितः ॥
 इति पौराणिकघर्षमहच्छुग्रीमदिदम्पुङ्गवमाणिक्यउमापतिमहच्छुग्रीमचन्द्र-
 चूडमहच्छुग्रीम पाकयज्ञनिर्णयः समाप्तः ।
 विषयः । पाकयज्ञपद्धतिनिरूपणः ।

End.

Colophon.

विषयः ।

No. 1815. साङ्ख्यकारिका, साङ्ख्यचन्द्रिकाखटीकासहिता ।

Substance, country-made paper, 12½ × 5½ inches Folia, 12. Lines, 14 on a page Extent, 1,008 śloka. Character, Nagura Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India Appearance, old. Prose. Correct

Sāṅkhya-kārikā. Memorial verses on the principles of the Sāṅkhya doctrine of Kapila. By Īśvarakṛishna. Attached to the text is a commentary entitled *Sāṅkhya-chandrikā*, by Nārāyaṇa Tīrtha, pupil of Rāmagovinda Tīrtha. The text has been published by Dr H. H. Wilson, along with a commentary by a Gaudapāda, an English translation of the text by H. T. Colebrooke, and of the commentary by the editor. German and French versions of the text have also been published.

Beginning. (टी०) । श्रीरामदेविन्दसुतीयेषादहपाविशेषादुपलभ्य वेद्यः ।

श्रीशक्तदेवादधित्य सर्वशक्तानि बहु किमपि सूक्ष्मम् ॥ १ ॥

प्रकृतिं पुरुषश्चैव नवाधार्यान् मन्दसथा ।

माराण्यः साङ्ख्यमूले मनुजे साङ्ख्यचन्द्रिका ॥ १ ॥

(मू०) । दुःखत्रयाभिधानाप्तिज्ञाया नदपयामके जेते ।

दृष्टे यापार्या चैत्रैकान्तात्मनोऽभावान् ॥ १ ॥

End.

(मू०) । मन्त्रयोऽपि किं वेद्योक्तोऽयं ह्यस्य सहितमस्य ।

आध्यादिकारिदिताः परवादविचिन्तादपि ॥ ११ ॥

Colophon इति साङ्गकारिकायन्य समाप्त ।

(टी०) । तथा चाचैतन् पट्टिपदार्थविवेचनाश्लेषे प्रकरण किन्तु तन्तमेवेति
सिद्ध ॥ १२ ॥

इति रामजोविन्दतीर्थगण्यगण्यनीर्घलता साङ्गचन्द्रिका समाप्ता ॥

विषय । साङ्गदर्शनस्य मतनिर्णय ॥

No 1816 स्वरोदयटीका ।

Substance country made paper, 11 x 5½ inches Folia, 123 Lines, 18
on a page Extent, 5000 slokas Character, Nagara Date, ? Place
of deposit Calcutta Government of India, also another copy at Murshidabad,
with Gopaladasa Mahanta Appearance, old Prose Correct

Svarodaya tika A commentary on the Svarodaya which is a
treatise on austromancy, charms and philters By Narahari

Beginning नति छला गणेशाय विद्मविश्वकारिणे ।

निर्विघ्नकतिचार्याय कमलापतये नमः ॥ १ ॥

चरित्रशकवि स्तार्थ परार्थश्च स्वरोदये ।

वाच्यान् मानकादीनां खराणां नामव्यक्तमा ॥ २ ॥

गुरुभ्यो वरुधा युवा यथाज्ञान यथाधिपा ।

नरहरा मिषा(?) टीका इति राज्ञा वितन्यते ॥ ३ ॥

अथ कविरामन्दरूप ब्रह्म ममस्वरुति अव्यक्तमिति ।

End मदीमीरे शुभे देवे भूभागे शुभे दिने रिक्तादर्शान्यतिथौ प्रमिक्तुजान्यवादे
मान्युनरे काले छे-न-म भुवि विपेत् ॥

Colophon इति श्रीनरहरिजो स्वरोदयटीकाया सत्युद्यमनः । औपपन्नतन्त्रवत्तानि
समाप्तानि, समाप्तोऽर्थं धन्य ॥

विषयः । ज्ञानि गालाभुसारत भविष्यद्गणनानिषयकस्वरोदयाख्यपन्यव्याख्यानं ।

Sūrya-siddhānta-tīkā A commentary on the *Sūrya-siddhānta* of Bhāskara Ācharya By Bhūdhara, son of Devadatta, and grandson of Soma Sarmā of the Bharadvāja clan, an inhabitant of Kāmpilya on the banks of the river Sindhu.

Beginning. यत्प्रोदये निखिलविद्यसदृशपत्रमुद्भूतं भवति सङ्क्षिप्तं तदस्ते ।

तं विश्ववन्द्यसुरवन्दितपादपद्मं सत्येतराच्युतद्वयं प्रणमामि स्वर्यं ॥ १ ॥

काम्पिल्ये सुरसिन्धुवन्धुरतटे ज्योतिर्विदामपणी-

मैरद्धानकुलेऽमले समभवत् श्रीसोमशर्माऽयम् ।

तत्पुत्रो ऋषयन्द्यवन्दितपदः श्रीदेवदत्तामित्र

कीर्त्तया निर्मलयोगज्जलाः समतनोद्य पङ्क्तिमञ्जरा दिशः ॥ २ ॥

भूधरस्ततस्तुत स्वर्यसिद्धान्तं विष्टोम्यहम् ।

गुरुणा पादयुगल-कमल-धनरापितम् ॥ ३ ॥

End.

तत्कथमित्युक्ते कदा कान्तिकवर्धे वैशाखे मासि स्वर्यं प्रायेण छानिकामचक्षते

भवति तदैव गुरुः छानिकामचक्षे रौहिणीवधवसो वा ॥

Colophon.

खडितमानं समाहिच्छकमाक्षं नास्ति ।

विषयः ।

स्वर्यसिद्धान्तस्य व्याख्यानम् ।

Beginning. (टी०) । रमाप्रेस्वामर्त्त जगदवमदत्तं मधुहृतं

श्रुतीनामादानादधिजनितवेदाननमुद ।

खल्वेकानन्दाद्य निखिलजनहृत्कञ्जनिलयं

रमणीयं वन्दे प्रकृतवृत्तिनिष्प्रच्युतिलते ॥ १ ॥

सत्येकस्मिन्नपि बाधके समवहितसाधकचक्षुषादपि कार्यैः।त्यनेरदर्शनादपेक्षित-
प्रारिप्सुतप्रत्यूहापोहाद्यानुष्ठितं भगवत्स्मृतिरूपमङ्गलं शिष्यशिष्याद्यैः मि-
थ्याभिधीयते ॥

(मू०) । श्रीलक्ष्मीरमण नैमि गौरीरमणरूपिणं ।

स्त्रोत्ररूपं यतः धर्मं जगदेतद्विचरन्ते ॥ १ ॥

अशेषफलदातारं भवार्थितरणे तरिं ।

शेषाशेषार्थेस्त्राभार्थं प्रायेथे शेषभूषणं ॥ २ ॥

पाणिन्यादिमुनीन् प्रथम्य पितरं रङ्गोजिभट्टाभिध

दैतध्वान्मिवावराणादिफलिकां पुंभाववाग्देवतां ।

सुष्टिं गौतमजैमिनीयवचनव्याख्यालभिकूटितान्

सिद्धान्तानुपपत्तिभिः प्रकटये मेधां वन्दे चूषये ॥ ३ ॥

प्रारिप्सुतप्रतिबन्धकोपममनाद्य दत्तं श्रीलक्ष्मीरमणरूपं सङ्गलं शिष्यशिष्याद्यैः
निबद्धधिकीर्णितं प्रतिजानीते ॥

(मू०) । अशेषभूषणदातारमपि सर्वेयत्तं मुहं ।

श्रीभूषणधारोऽस्मिन् प्रायेथे शेषभूषण ॥

इति श्रीमत्पद्माक्षप्रसादपादावारीचसुरीश्वरङ्गोजिभट्टाक्षकौटभट्टकृतं ध्या-
नकरभूषणधारोऽस्त्रोत्रवादं समाप्तं ॥

(टी०) । पूर्णाम्भे इतीति पूर्णत्वप्रतिपत्तयेत्यन्तं तेन रूपेणात्मनो भवितुं निज-
प्रत्ययसारेणाया अपि निषयसिद्धये इति बोध्यं ।

इति कूर्मांशसामिजनोत्प्रभातीयोपनामकपण्डितवीरब्रह्माक्षकटिबन्धभट्टि-
रविभूषणधारोऽस्त्रोत्रमिकरणं ॥

अथ यैदाकरत्तायार्थनिषयीभूतायं प्रकाशनं । तथादेः सङ्गाद्यर्थनिरूपणं । ततो
मामार्थनिरूपणं । ततः धर्माधर्माद्विनिर्मुक्त्यर्थनिरूपणं । ततः अतिव्यक्त्यर्थनिरूपणं । ततो

निरर्थक्यनिरूपणं । ततः उपपत्त्यर्थनिरूपणं । ततः अतिव्यक्त्यर्थनिरूपणं । ततो

ततः अतिव्यक्त्यर्थनिरूपणं । ततः अतिव्यक्त्यर्थनिरूपणं । ततः अतिव्यक्त्यर्थनिरूपणं । ततो

ततो अतिव्यक्त्यर्थनिरूपणं । ततः अतिव्यक्त्यर्थनिरूपणं । ततो अतिव्यक्त्यर्थनिरूपणं । ततो

पण । ततो अतिव्यक्त्यर्थनिरूपणं ॥

No 1819. प्रयोगोत्तमरत्नमाला ।

Substance, country made yellow paper, 13 x 3½ inches Folia, 295 Lines 7 on a page. Extent, 6,763 ślokas Character, Bengali. Date, SK. 1723 Place of deposit, Calcutta, Government of India Appearance, old Prose Incorrect

Prayogottama ratnamālā A discourse on Sanskrit grammar By Purushottama Vidyāvágis'a Bhattachārya Written by order of king Nandadeva The codex contains six chapters, and extends to conjugations : Something more is wanted to complete the work.

Beginning श्रीमन्दसुनोर्वन्द्यारविन्दमुपास्ये यत्र नितान्तमेव ।
 स्फुरच्छुनीमां परम रदस्य क्षितावयामन्दमय विभानि ॥
 अमताधिकमाधुरीधुरीणाधरनिर्यावगुणाव्यंतेन ।
 वेलेरलितेन जमनि रत्नदन्त भवन्त धमकान्तमनुमीडे ॥
 श्रीमन्ददेवस्य गुणैकविम्बोर्महामहेश्वरस्य यद्यानिदेश ।
 यत्नात प्रयोगोत्तमरत्नमाला वितन्यते श्रीपुरवेषात्मने ॥

End. सव्यभावा वैनदस्य विभक्तीनाञ्छ लोपन ।
 व्याख्येयव्याख्यैर्यैश्च सुखबोधलभे हत ॥

Colophon. द्विजकुलकमलप्रकाशकैकमास्करमहामहोपाध्यायवीविद्यावागीशमहाचार्य्यनिनि
 तप्रयोगोत्तमरत्नमालाया उत्तु पठे विद्याय सम्पूर्ण ।

विषय । यत्र सन्धिप्रकरणावधिल्लत्प्रकररूपर्यन्त पदाना प्रयोगकथन ॥

No 1820 आनन्दलहरी, सटीका ।

Substance, country-made paper, 13 x 4½ inches Folia, 60 Lines, 11 on a page Extent, 2 000 ślokas Character, Nagura Date, SK 1810 Place of deposit, Calcutta, Government of India Appearance, old Verse Incorrect

Anandalaharī, Satikā A hymn to Śiva with a commentary The text is attributed to S'aṅkara Achārya, the commentary is anonymous. The object of the hymn is to identify Śiva with all the other leading gods and goddesses

Beginning शिव शम्भा युक्तो यदि भवति ह्यतः प्रभवितु
 न चेद्व दधे न यत्तु कुल सन्दिह्यमपि ।

End.	<p> अतस्त्वामाराध्यं हरिहरविरिद्यादिभिरपि प्रयत्नं कृतुं वा कथमकृतपुण्यं प्रभवति ॥ प्रदीपज्वालाभिर्दिवसकरनीराजनविधि- सुधासूनेयन्द्रोपलज्जम्बवैरघोषटना । स्रक्कीयैरभोमिः सलिलनिधिस्तैर्द्वित्यकरणैः । स्रक्कीयाभिर्वाग्भिस्तुल्य कमनि वाचां क्षुतिरित्यं ॥ विषयः । स्तोत्रव्याख्यान पार्वत्याख्यादिवर्णनम् । </p>
------	--

No 1821. न्यायसिद्धान्तमुक्तावलीदीपिका ।

Substance, country-made paper, 12 x 4½ inches. Folia, 52 Leaves, 11 on a page. Extent, 2,050 slokas. Character, Nāgari Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India Appearance, old. Prose. Incorrect

No. 1822 अलङ्काररत्नाकरोदाहरणमन्त्रिवह्नुदेवीस्तोत्रं ।

Substance, country made paper, $1\frac{1}{2} \times 7\frac{1}{2}$ inches. Folio, 10 Lines, 15 on a page. Extent, 180 slokas Character, Nigara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India Appearance, old. Prose and verse Incorrect

Alaṅkāra-ratnākarodīhaṇa-sannibaddha-deśī-stotra. A hymn to Pārvatī, in course of which illustrations are given of all the rhetorical ornaments noticed in the 'Alaṅkāra-ratnākhara' By Śūhas'ākhara, of Kāśhmīr.

Beginning. एमाकररत्नमन्त्रेऽष्टौदाहरणपुष्पाणि यथाक्रमेण ।

यन्मिव देवा मिरिराजपुष्पा करोमि मंभम् युतिगोचराणि ॥

चामुखैकार्यपदं पुनस्तवदाभासम् ।

समायमी लोकजनार्तिहानी युक्तपुष्पैर्द्विषायेदासी ।

यन्मनु भिदापपदाङ्गिबस्यैहमात्मिकाप्राप्तु महेऽस्त्वानपि ॥ ११

यत्र समा भवतीति लोकजन इति धार्तिहानीति युक्तपुष्पैर्द्विषायेति

पदाङ्गिरिति समात्मिकति मन्त्र उच्यते इति चामुखे रकार्यम् ।

End श्रीमोभाकररत्नमन्त्रेऽष्टौदाहरणपुष्पाणि (२)मात्रम् ।

निर्मित एतच्छेन देवीभोवेतिपावणि ॥

Colophon. इति श्रीकाम्योददेशवाल्मीकीयमन्त्रेऽष्टौदाहरणपुष्पाणि

देवाभोव यमात्रं ॥

विषयः । देवीभोवदाजेन श्रीमोभाकरमन्त्रेऽष्टौदाहरणपुष्पाणि

पाणि यथाक्रमेणोदाहरणप्रदर्शनम् ॥

Beginning अनाद्यानन्दवृत्तसंज्ञानामन्तसदाग्रने ।

धभूतद्वैतजालाय साचिणे ब्रह्मण नम ॥ १ ॥

नम श्रुतिशिर पद्मस्रष्टमात्तैष्ठसूक्तये ।

वादरायणसञ्ज्ञाय मुनये शमवेक्षणने ॥ २ ॥

नमाम्यभोगिपरिवारसम्यद् निरस्तभूतिसनुमार्दविषदं ।

अनुपमुन्युदितकालस्राव्येन विना विनायकसपूर्वशङ्कर ॥ ३ ॥

यद्वक्त्रमानससरप्रतिलम्बजम्भायारविन्दमकरन्दरस विवर्ति ।

प्रत्यागमुष्णसुविनीतविनेषष्टङ्गाखान भाष्यवितकगुह्येन प्रणमानि मूर्धा ॥ ४ ॥

पदादिष्टनमारुण गरिमाण विभर्ति यत् ।

भाष्य प्रसन्न गभीरं तद्भाष्या यदयारभे ॥ ५ ॥

End

यथा देहे विमिश्रजानीये तद्भूतिरिच्छासक्तैश्च मानससम्बन्ध कल्पितो-

ऽपि स्निग्धत्वे लोकशालयवद्धार यथावगमितचेत्तु तथाय कल्पितोऽप्यलौ-

किकात्मरूपप्रतिपक्षे प्राक् प्रमार्ण निश्चितप्रत्ययोपादनात् बाधामुपलब्धेति ॥

Colophon

इति श्रीपद्मपादिकाया नवमा सर्गका ममाग्र ॥ इति चतु खची समाप्ता ॥

विषया ।

शङ्कररत्नवेदान्तसूत्रभाष्यस्य चतु खचीना व्याख्यान ॥

No 1824 ग्रन्थोद्यापनकौमुदी ।

Substance country made paper, 11½ x 5½ inches Folia 77 Lines 17 on 2 page Extent, 2037 slokas Character, Nāgarī Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance old Prose and verse Incorrect

Vratodyajana Samudhā A handbook for the concluding ceremonies of certain Vratas By Saṅkara, son of Valluḥ Contents Vratas defined, Concluding ceremonies of Vratas, Concluding rites of Vratas which involve a hundred thousand worships, a hundred thousand salutations, a hundred thousand circumambulations, and the dedication of a hundred thousand lamps, concluding rite of worshipping an earthen lingam or an image of Ganeśa, the rite of marrying a tulasi plant to an image of Viṣṇu, directions for rites to be celebrated

in the month of Kārtika, ditto for planting a flagstaff in honour of a divinity, ditto for dedicating lamps to Tripura, ditto for worshipping Vyāsa, ditto for consecrating Asvattha and Vāta trees

Beginning नत्वा गणेशं सकुण्डलां बह्वरेण वितन्वते ।

मुदा पुराणविख्याता वनोद्यापनकौमुदी ॥

तच्च तावत् सर्वत्रतोपयोगिनात् किञ्चित् किञ्चित् निर्णयादिकं लिख्यते ॥

End दीर्घादि आध्याय्येय इत्या मण्डपं मृदभ्याय इत्या शताधिकान् प्रादधान् भोजयिष्ये इति मङ्गलम् मृदमेन सर्वोच्च आशिषा मृद्वीत्या वनोद्यापनपूर्वतां याचयित्वा दृष्टव्ये च च भुञ्जीत ॥

Colophon इति श्रीमत्साङ्ख्येयं वनोद्यापनं समाप्तं ॥ इति श्रीवत्सालखण्डगङ्गाधरविरचिता वनोद्यापनकौमुदी समाप्ता ॥

विषयः । अथ प्रथमं व्रतमाधारणपरिभाषा । ततः वनोद्यापनानि । ततो लक्षपूजा-लक्षमन्त्रकार-लक्षप्रदक्षिणोद्यापन । ततो लक्षदीपदानविधानादिकं । ततः पार्थिवसिद्धोद्यापनं, गणेशोद्यापनञ्च । ततो विष्णुना मृदं तुलसीविशालविधिः । ततः कार्तिकाद्यापन-ध्वजारोपण-विपुलदीपन-आषपूजनविधानानि । ततः अथर्वोद्यापनविधानं, षडाद्यापनविधानञ्च ॥

End	एषामनुद्धारदोषाणां सत्यपि पूर्वोक्तदोषेभ्यः कश्चिदिद्विशेषेणैवायता इय मवशीया किन्तु तत्तद्दोषमामान्यनक्षत्रमङ्गलैरेवैषामपि सिद्धिरिति श्रुतं ॥
Colophon	इति श्रीकाव्यप्रकाशनिर्देशनशंखलङ्कारनिर्णया दशम उद्योत ॥ समाप्तमिति भद्रम् ।
विषयः ।	काव्यप्रकाशस्याख्यान ।

No 1826 ज्योति सङ्ग्रह ।

Substance, country made paper, 12 x 5½ inches. Folio 20. Lines, 11 on a page. Extent, 410 slokas. Character, Nagura. Date P. Place of deposit, Calcutta. Government of India, a second copy at Virabhumia, Pratik Pratapachandra Bhattacharyya. Appearance old. Prose and verse. In correct.

Jyotihsangraha A manual of astrology. Contents I astrological calculations for marriage, II ditto for bringing a bride for permanent residence with her husband, III omens and portents, IV omens at the time of starting on a journey, V astrological indications in connection with a new house, VI rites to be observed in consecrating a house, a garden, a tank &c, VII relation of Nakshatras to human destiny, VIII ditto of the passing of the sun from one sign of the zodiac to another, IX. auspicious times.

Beginning पणो वयं तथा तारा येनित्य प्रथमैवम् ।

गणकूट मङ्गलद्वयं जाडी चैते गणाधिका ॥ १ ॥

End वारप्रतिनिर्घटिकादय यत् पुन पुन शार्ङ्गमितस्त्रयाद्यात् ।

हारा भवत स्वर्ग्युक्तगुणैर्मन्त्रनीत्यमोमेपु दिनांशकर्म ॥

Colophon इति शुभाशुभप्रकरणं नवमं ॥ इति ज्योति सङ्ग्रह समाप्त ।

विषयः । अथ प्रथम विवाहप्रकरणं । तत हिरामन्त्रादिप्रकरणं । तत शकुनप्रकरणं । तत याचाप्रकरणं । ततो वास्तुप्रकरणं । ततो गृहप्रतिष्ठा वाध्यायाम तदाम कूप-सुरप्रतिष्ठाप्रकरणं । ततो नक्षत्रप्रकरणं । तत सङ्क्रान्तिप्रकरणं । तत शुभाशुभ-प्रकरणं ॥

No 1827 प्रयोगपद्धति. ।

Sub stance, country made paper, $9\frac{1}{2} \times 5\frac{1}{2}$ inches Folia 52 Lines, 11 on a page Extent, 722 s'lokas. Character, Nagara. Date, Sm. 1897 Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose Incorrect

Prayoga paddhati Directions for the performance of domestic rites in accordance with the rules of Parashara Anonymous The work serves as a commentary on the Grihya Sutra of Parashara

Beginning अनादिताग्नेर्नवप्राशन अनादिताग्निरावचयिक तस्य नवप्राशनमिति नव-
प्राशनाख्य व्याख्यान इति सूत्रमेव ।

End अथ तस्मिन्मन्त्रे अघनघोमपवनपायप्रपिपयिदयप्रपवादापयवादि कुर्यात्
पूर्ववद्गुह्यमिति दृष्टे दिवि विमान ॥

Colophon इत्यग्निहोत्रिहिरहिरविहिरिताया पारस्कररट्टसूत्रव्याख्यानपूर्विकाया प्रयोग-
पद्धतौ द्वितीय काण्ड समाप्त ॥

विषय । पारस्कररट्टसूत्रव्याख्यानपूर्विकनवप्राशनाख्यकर्मप्रयोगनिरूपण ।

No 1828 नीतिसारः ।

Substance country made paper, $9\frac{1}{2} \times 6\frac{1}{2}$ inches Folia, 190 Lines 17 on a page Extent 3850 s'lokas Character Nagara. Date ? Place of deposit Calcutta Government of India a second copy at Berhampur with Babu Ramadasa Sena Appearance, old. Verse Incorrect

Nitisara The elements of Polity By Sukra Acharya The work contains four chapters of which the first treats of the duties of kings, second those of queens and princes, third of ministers and other officers, and fourth, of the requirements of kings In the last, is given a detailed account of firearms and gunpowder The work is said to be an old one, and quotations from it, or references to it, occur in ancient books, but the last chapter is apparently spurious, as it describes guns as they existed a hundred years ago

Beginning. अथ राजनीतिप्रारम्भः ।

प्रथमं जगदाधारं सर्वं स्थित्यन्तकारिणं ।

सम्पूज्य भागेशं श्रेष्ठो वन्दित पूजितं सुत ॥

End. दुष्टता दुष्टसयोगाद्दुष्टोऽपि हि गच्छति ।

दुष्टाविन्दुसमायोगाद्दुःखापूर्णं पथो यथा ॥

Colophon. समाप्तिस्तु चकवाक्यं नास्ति ।

विषयः । राजनीतिसमुदायनिरूपणः ।

No 1829. कामन्दकीयनीतिशारः ।

Substance, country-made paper, $9\frac{1}{2} \times 6\frac{1}{2}$ inches Folio, 123 Lines, 17 on a page Extent, 1,300 slokas Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India Appearance, old Verse Incorrect

Nitisāra The elements of Polity. By Kāmandaki The work has been published in the Bibliotheca Indica of the Asiatic Society of Bengal.

Beginning अथ प्रभावाद् भुवनं ज्ञान्यते पथि तिष्ठति ।

देव स जयति श्रीमान् दण्डधारो मनीषिणः ॥ १ ॥

End. एकोऽपि वारण्यमिदं विपतामनीक

शक्तमिहान्ति सद्(?)संज्ञगुणोपपन्नः ।

नामैषु हि क्षिप्रमुञ्जा विजयो निबद्ध

संज्ञाद् राजाधिकबलोऽपि सदा स्यात् ॥ १२ ॥

Colophon. इति कामन्दकीये नीतिशारे राजाध्यापतिकर्मणि पदानि रथ इति भूयथो धान-
कल्पना मूढकल्पना प्रकाशयुक्तं जनविश्रुतितमं सर्वं ॥ १८ ॥

समाप्त्याय कामन्दकीयनीतिशारः ॥

विषयः । नीतिशास्त्राध्यायः ।

No 1830 दानवाक्यावली ।

Substance, country made paper, 11 x 4 inches. Folio, 76 Lines, 11—
12 on a page. Extent, 2567 slokas. Character, Maithili. Date, S. 1779.
Place of deposit, Muzam Post Tajapura, Darbhanga, Pandit Babulala
Pathaka. Appearance, fresh. Prose and verse. Correct.

Danavākhyāvalī. An elaborate treatise on religious gifts. By
Dhramatī Devī, daughter of Rāmesvara Rajapandita, and wife of
Rājā Narasīṃha Deva of Mithilā.

Beginning वन्दे मुकुन्दस्य पदारविन्दं वन्दारहस्यारकहृदयम् ।

मन्दाकिनी यन्मकरन्दविन्दुसन्दोहमन्देहधिय ददामि ॥

वैष्णवाधिपते पदचन्दनैर्देव्याधिपयाचनो

• दत्ता सत्त्वमदन तेन वसुधामैवाप्रमो मृतम् ।

देवार्थे वलिन वलि वल्लयज्ञाप्रयत्ने हरजुष्यत

स्वाराज्यप्रतिभूमविष्णु सपदि स्वस्वस्वर पातु व ॥

श्रीकामधरराजपण्डितकुलाञ्जलारधार प्रिया-

मरामा नरमिहदेवमिष्टिप्रभूमण्डलाचपल ।

हृदयद्वन्द्वैरिहदंष्ट्रयो भूदपमारायको

विष्णुत मरदिमुकुन्दधनलधाम्यदयशामयन् ॥

तस्यादारमुक्तामयस्य मिथिलाकापालबूदामणे

श्रीमहीरमसि प्रिया विजयते भूमण्डलासङ्कति ।

दाने कल्पतेव चावचरित यावन्वर्तीव स्मिरा

या लक्ष्मीरिव वैभवे मुक्तये गौरीव या मण्डप ॥

वापी पुण्ड्रजलाधिका सुविमला विज्ञानवापीममा

रस्य श्रीदेविवाग्निवासभवन् चन्द्राभमर्धमिह ।

उदान कलपुष्पनधविटपञ्चायाभिधानन्दन

भित्तुभ्य सरस्वतदानमनर्थ यस्या भवान्वा हव ॥

सत्सीमञ्ज लताधेनलतलुमनयो या सदादानहेम

पामैराजीवराजीवहृत्तरपरागाप्रारामेष्टामै ।

विज्ञानुप्राप्यविद्यापतिमतिभक्तिन चन्द्रमाचामुदाप

राश्री पुण्याश्लेषा विरचयति नवा दीनवाक्यावली ना ॥

महादे। दामप्रर्षधा । तव महाभारते । इत्यादि ।

- End. यावत् स्वर्गतरङ्गिणी हरजटाजूटान्तमालम्बते
यावद्विचविकाशनिकृतकरः सूर्योऽयमुज्जृम्भते ।
यावन्मण्डलमेन्दुं वितनुते शशोः शिरोमण्डनं
तावत् कीर्तितेयमनु भुङ्क्ता देव्याः सतां वेषधे ॥
मिथम्भान् सम्यगास्त्रोऽथ श्रीविद्यापतिस्त्वरिषा ।
दामवाक्पावस्त्री देव्याः प्रमाणैर्मिसलीकृता ॥
- Colophon. समस्तप्रक्रियाविराजमानदानदलितकल्पवृक्षाभिमानमवभक्तिभानितवज्रमानस-
हामहादेवीश्रीश्रीरमनिदेवीविरचिता दानवाक्पावस्त्री परिपूर्णा ।
शुभमस्तु श्रीरक्षु । मन्वाब्दाः १००८ ।
- विषयः । दानप्रशंसा । दानकालनिरूपणं । धर्मलक्षणं । दानादौ श्रेष्ठदेवस्य चर्चया-
श्रेष्ठलनिरूपणं । दानविधिः । द्रव्यदेवतनिरूपणं । प्रतिपद्विधिः । प्रयोग-
कथनं । सम्पत्तौ हिरण्यदानविधिः । एवं विष्णुधर्मोत्तरायुक्तहिरण्यदानविधिः ।
हिरण्य-लघ्नतिलदानविधिः । अलङ्कारदानविधिः । हैमरौप्यभागमादि-
दानविधिः । मलवर्णमैत्रसपाचदानविधिः । पानीयदानादिविधिः । रत्नदान-
विधिः । कपिलादिदानविधिः । समयनेमसुखीदानविधिः । गजाद्यादिदान-
विधिः । गुह्यधेन्यादिदानविधिः । नानादैवतपञ्चदानविधिः । गुह्यभारादि-
दानविधिः । सिन्दूरभारादिदानविधिः । लघ्नाग्निनादिदानविधिः । श्रद्धादि-
दानविधिः । गन्धादिदानविधिः । पादुकाञ्चुकादिदानविधिः । दीपादिदान-
विधिः । फलदानविधिः । श्रद्धादानविधिः । शिविकादिदानविधिः । दाया-
दिदानविधिः । ताल-हस्तचामरादिदानविधिः । वस्त्रादिदानविधिः । चाविक-
वलादिदानविधिः । उष्णीषदानविधिः । मासनियतवास्तुदानविधिः । सङ्क्रान्ति-
विहितकदानविधिः । नाचविकादिदानविधिकीर्तनम् ॥

No. 1881. पूर्तकमलाकरः ।

Substance, 'country-made paper, 11 x 3½ inches. Folia, 172. Lines, 9 on a page. Extent, 3,270 ślokaś. Character, Maithilī. Date, 1881. Place of deposit, Calcutta, Government of India; another copy in the Library of the Mahārāja of Darbhāṅg. Appearance, old. Prose and verse. Correct

Pūrta-kamalākara. On acts of pious liberality for public good. By Kamalākara Bhaṭṭa, son of Rāmakrishṇa Bhaṭṭa. Contents: Times meet for the dedication of tanks; rules of dedication; differences in

the ritual of consecration according to the four Vedas, rituals common to all Dedication of wells and Bauls Do of trees and gardens Do of asvattha trees Do of five sacred trees Do of buildings in connection with trees Gifts of trees Times meet for commencing a public building Laying the foundation and other details Consecration of sacred images Auspicious and inauspicious marks on images Sex of images Peculiarities of the ammonite stone, Malagrâma, and the rituals for worshipping those stones Rituals for the consecration of temples, images, flags &c Consecration of images after they have been defiled by the touch of Chandalas Repairing of images Expiations for accidental breaking of temples &c Consecration of Durgâ Consecration of kings Divination before commencing a tank or well Consecration of Vinayaka Yajnas for the pacification of planets &c The Ganas, their character and worship Imperial consecration

Beginning नारायणात्मजश्रीमद्रामचन्द्रस्य स्तुतिः ।

कमलाकरसङ्घेन पत्नी सख्यमिच्छेत्थन ॥

अथ मातस्याजन्मान्मयोत्सर्गः । स च उदगग्रन्थे मासादिषट्शु कार्त्तिक च या
नक्षत्राणि सर्वमासेषु वा ————— इत्यादि ।

Ind विद्यन्त्य सन्ध्याग्नौ पुरोहितस्य दत्ता नक्षत्र विज्ञानं सन्ध्याय कार्ये श्रावणं
कुर्यादिति ।

Colophon इति श्रीश्रीमत्करामचन्द्रस्य मातस्याजन्मान्मयोत्सर्गकमलाकरसङ्घः पूर्णकम-
लाकरः समप्तः । शुभं भूयान् ।

विषयः । जन्माश्रये त्वर्गकरणये श्रमसाधनसमादिनिरूपणम् । प्रतिष्ठाविधिकीर्तनम् । तत्र
चतुर्भेदाधाना विज्ञेयकथनम् । जायकजण्डकथनम् । नक्षत्रविधिः । चतुर्थी
कर्ककथनम् । वायव्यस्नानविधिः । अथ सूर्यचन्द्र प्रदोशकथनम् । शमीकृपात्मर्ग-
विधिकथनम् । ह्यारामात्मर्गविधानम् । अथ श्रावणकथनम् । तत्रपुत्रकविधिः ।
तदुपयोगिग्राहादप्रतिष्ठाविधिः । कमलाकराद्ये हस्तदात्रविधिः । श्रावणदात्र-
कात्मनिरूपणम् । तत्र स्तुत्यस्यन्यायविधिः । त्रिजाल्यायविधिः । लक्ष्मीपूजापादि-
निरूपणम् । श्रावणप्रतिष्ठाविधिः । कमलाकरावणविधिः । दक्षप्रतिष्ठाविधिः ।
प्रतिष्ठायाः शुभाशुभलक्षणानि निरूपणम् । लिङ्गभस्मलक्षणानि निरूपणम् । पक्षग्रह-
निर्णयः । श्रावणश्रावणपादिनिरूपणम् । तत्र तत्र मातस्य दिक्निर्णयः । इत्य-
यमपूजाधिकारिणः । द्वात्रिंशतीत्यनिरूपणम् । प्रतिमाननिरूपणम् । कामादि-
मूर्तिनिरूपणकथनादिकम् । तत्र प्रतिष्ठायाः अधिकारिणः । श्रावणदात्रादिकम् ।

ष्ठाना विलारेण प्रयोगकीर्तनम् । महापूजाविधिकथनम् । अथ चतुर्थीकर्त्तव्यविधिः ।
 दण्डप्रतिष्ठाविधिः । ध्वजारोपणविधिः । लिङ्गाद्याप्रतिष्ठाविधिः । चण्डालादि-
 भक्षार्थं पुनः प्रतिष्ठाविधिकथनम् । जीर्णोद्धारविधिकीर्तनम् । अथ प्रयोगकथनम् ।
 प्रासादकलशलिङ्गाद्यादिभक्ते शान्तिकथनम् । दुर्गप्रतिष्ठाविधिः । राध्याभिवेक-
 विधिः । तडागवापीकूपखननादौ जलज्ञानोपायकथनम् । विभायकस्त्रपनादि-
 विधिः । ईशानयामविधिः । प्रक्षयामविधिः । मत्स्ययामविधिः । दिग्धामविधिः ।
 निर्वृत्तिधामविधिः । वेन्द्रीगन्धिविधिः । तत्र तत्र प्रयोगकथनम् । शान्तिगण-
 कीर्तनम् । आयुष्यगणनिरूपणम् । ब्रह्मैवमन्त्रकथनम् । धिवादिगणकथनम् ।
 राध्याभिवेकप्रयोगकथनम् । महाभिवेकविधिकीर्तनम् ॥

No. 1832. देवदासप्रकाशः ।

Substance, country-made paper, 12 × 4 inches. Folia, 316. Lines,
 ॥ on a page Extent, 8,518 slokas Character, Maithili. Date, ॥
 Place of deposit, the Library of the Rājā of Durbhanga; another copy,
 Calcutta, Government of India Appearance, old, decayed. Prose and
 verso Correct.

Devadāsa-prakāśa : An elaborate digest of the leading rites of the
 Smritis, with particular reference to the lunations when they should be
 performed. By Devadāsa Miśra.

Beginning. अदार्चितं ह्यथ कथं भुङ्क्ते शेषविधस्तत्तमम् ।

यो देवः पितृकर्मण न वन्दे यस्तपूदयम् ॥

कथपङ्क ज्ञानार्थं-ज्ञानदीपं नितामरादीन् पुनरुक्तं प्रवक्ष्याम् ।

आलोच्य + + + वेदिताह तिथ्यादिष्वन्वेषमपाकरिष्ये ॥

मित्रभीदेवदासेन निबन्धोऽयं प्रकाशितः ।

देवदासप्रकाशगण्यः काशता हृदये सतामः ॥ रत्यादि ।

End मन्त्रमार्गे न कुर्वीत व्यासस्य वचनं यथा ॥

Colophon. इति देवदासप्रकाशे सप्तमाध्यायनिरूपणम् । समाप्तेऽयं ग्रन्थः ।

विषयः । तिथिसम्बन्धनिरूपणादिकम् । खण्डनितिथिसम्बन्धानिरूपणम् । नक्षत्रादिपारिभाषिक-
 लक्षणविवेचनम् । दैवपैत्र्यादिकालनिरूपणम् । वेधवाक्यविवेचनम् । प्रतिपद्भिर्दशः ।
 अथ वीरप्रतिपदादिनिरूपणम् । द्वितीयानिर्णयः । अथ भाद्रद्वितीया-चतुर्थ्य-
 शयनद्वितीयादिनिरूपणम् । तृतीयानिर्णयः । अथ रक्षाद्वितीयादिनिरूपणम् । एव

विषयः । चतुर्थादिनिर्णयः । नच तत्र त्रैरीचतुर्थीकथनं । नान्यपञ्चम्यादिकथनं । चन्द्र-
 पद्यादिनिरूपणं । अचलासप्तम्यादिनिरूपणं । अन्ध्याद्यदिनिरूपणं । अगस्त्योदय-
 कालादिनिरूपणं । मन्त्रालक्ष्मीवितादिनिरूपणं । गारदीयापूजाविधिकीर्तनं ।
 अशोककनिकापानादिविधिः । वनिदानकालकथनं । अपराजितापूजाविधिः ।
 दण्डरा । मोक्षैकादश्यादिनिरूपणं । पारस्यवस्त्रादिकथनं । भोजनविधिः ।
 अत्यन्तपीडायामेकादश्यां अलपाने नोपवापदानिरिति निरूपणं । हविष्यद्रव्य-
 निरूपणः । रक्षादशीद्वैधनिर्णयः । विद्याव्यवस्थाकथनं । जया-विजयाद्यष्टविधमन्त्रा-
 द्वादशीनिरूपणः । अथवाद्वादशीनिरूपणः । सूर्यैकादशी । रम्भद्वादशी । महान-
 चयोद्दशी । यमघृतुर्द्वादश्यादिनिरूपणः । गिबघृतुर्द्दशे । वावरीपूर्णिमा । नदीरजो-
 योगादिनिरूपणः । काजामरविधिः । जेलिकाविधिः । अमावस्याया आहविधि-
 कीर्तनं । दीपावलिताविधिः । आनाम्यतः आहप्रक्रियानिरूपणः । आहलक्षणादि-
 निरूपणं । पञ्चविधआहनिरूपणः । आहकालादिहापनिरूपणः । आहकालादिनि-
 रूपणं । दर्शनिकेयः । प्रतिपद्युगान्तिर्णयः । आश्विनयोमिकुतपाष्टकनिरूपणः । अष्ट-
 कामिर्णयः । एहिकादिनिरूपणः । कन्यादिविवाहकालनिरूपणः । अपरपञ्चआह-
 विधिः । सङ्क्रान्तिनिरूपणः । रात्रिचक्रमणविचारः । युगाद्याविवेचनं । मन्त्रकारा-
 दिनिरूपणं । ग्रहणनिरूपणं । निधिवारमयवादिनिमित्तकर्मनिरूपणः । वारमयव-
 आहनिरूपणं । एकोद्विष्टकालादिनिरूपणः । आवाधिकारिनिरूपणं । मयात्राहादि-
 निरूपणं । शलादिचनानां आहकालादिकथनं । आहदेयनिरूपणं । आहनिर्णयो-
 माहंश्राद्धमपरीक्षाकथनं । पञ्चिपावनादिलक्ष्यं । वर्जनीयमार्गलक्षणं । नाम-
 परिभाषानिरूपणः । कूपमाशोदके ग्रामे उदत्तर निवसतो मारुतस्य दापकथनं ।
 आहयोग्यद्रव्यनिरूपणः । मासविशेषे द्रव्यविशेषदानमादाव्याकथनं । आहार्ह-
 क्रमादिनिरूपणं । अर्घ्यपावननिरूपणादिकं । दम्भपुण्यादिनिरूपणं । विधिपरिभा-
 षादिविचारः । पित्राहुमनिरूपणं । आहदिमात पूजैदिवल्लभ्यकथनं । भूमिशो-
 धनविधिः । निमन्त्रणप्रयोगादिकथनं । आहदिमहत्त्यनिरूपणः । आहप्रयोगः ।
 विशिष्टेन पित्रदानविधिकीर्तनं । आहदिमहिषमाकषैश्चैवनिर्णयः । पित्रादिह-
 यज्ञादिप्रयोगः । आहपार्थक्यत्रादिविधिः । मित्यत्रादिविधिः । आमत्रादिविधि-
 मीर्यत्रादिविधिः । सौरनिधिविवेचनं । जीवनिष्ठक द्विविष्टकक्रियमाणत्रादिविधि-
 श्रुतपदविधिः । श्रुतपिष्टकादिलक्षणनिरूपणः । अहममनविधिः । आनादिविधिः ।
 आवाधिकारविवेचनं । दण्डपिष्टदानादिविधिः । अष्टिपक्षपविधिः । ह्येयमर्जो-
 दिविधिः । कपिलादिदानविधिः । मासिक मणिभीकरणादिविधिः । मत्प्रयोगः ।
 काश्यां शुभश्रीर्हर्षैर्दिकर्दिकरणव्यवधाननिरूपणं । अशुद्धविकारादिविधिः ।

यशोचित्ररूपं । पतितादीनां दादादिनिषेधः । महापातकिनिर्णयः । नारायण-
चलिविधिः । पर्णश्रवविधानम् । यतिभस्कारादिविधिः । मन्त्रसामय्यादिविधिकीर्त-
नम् ।

No. 1833. व्यवहारकल्पतरुः ।

Substance, country-made yellow paper, 10 × 4½ inches. Folia, 250
Lines, 6 on a page Extent, 5,031 stōkas Character, Maithili. Date,
B S. 1231. Place of deposit, Magrání, Post Madhubani, Darbhāṅgá, Pandit
Kánálāla Jhá. Appearance, fresh. Generally correct.

Vyāvahāra-lāpataru. An elaborate treatise on Judicature, inclu-
ding constitution of courts, administration of justice, and the pains
and penalties for civil and criminal offences. By Lakshmidhara, son of
Hridayadhara Bhaṭṭa, minister of war and foreign affairs of Mahá-
rájádhirāja Govindachandra Deva of Kanauj. The digest was com-
pleted by order of the king, and dates from the 12th century. The
work is rare, but appears to be a very complete digest.

Beginning. नानाशास्त्रेष्वेविविधारक्षतुरप्रज्ञावलस्यापित-

व्याप्तादिव्यवहारमार्गविनिर्दिष्टाः प्रगल्भा गिरः ।

यस्याकर्णं विपरिचयं प्रतिपद्यते रोमाञ्चमानस्यते

काण्डे च व्यवहारमयं तन्मते लक्ष्मीधरो द्वादशे ॥

प्रथमं तत्र भूपत्य व्यवहारविलोकनम् ।

प्राड्विधाक सभासंख्योपदेशस्तदनन्तरम् ॥ इत्यादि ।

End.

सुधन्वयोपकं सकर्मपरिचयैरुक्तित्याद्याष्टाक्षं धर्मम् ॥

Colophon. इति व्यवहारकाण्डौ वर्षाबुल्लोमलक्षणादिनिर्णयौ प्रदर्शिता ।

इति श्रीमन्महाराजाधिराजश्रीमद्भोजिन्दचन्द्रदेवादिष्टेन महाशान्तिविप्रद्विकेन
भट्टहृदयधरायजनीमल्लजीधरेण विरचितो व्यवहारकल्पतरुः समाप्तः ।

सन १२९१ ।

विषय । व्यवहारनिरूपणम् । देशाचारादिकथनम् । प्राद्विवाकलक्षणादिकथनम् । सभानि-
रूपणम् । सभ्योपदेशकीर्तनम् । व्यवहारलक्षणम् । विचारविधिः । मायाविधानम् ।
उत्तरविधिः । प्रतिनिधिनिरूपणम् । प्रत्याकलितविधिः । तत्र दुष्टलक्षणम् । हीनलक्षणम् ।
सन्धिलक्षणम् । क्रियादानविधिः । क्रियायादिविधिः । साक्षिनिरूपणम् । अभाक्षि-
लक्षणम् । साक्षिश्रवणविधिः । साक्षिदूषणविधिः । शपथविधानम् । साक्षिदाद-
विधिः । साक्षिपरीक्षाविधिः । भाविदण्डविधानम् । मत्यापवादनिरूपणम् । साक्षि

नियम । अन्वयनिरूपण । साविनिगदकथन । माध्यमिकदकथन । लिखितविधिकथन ।
 गामनपत्रविधि । सप्तम्यनिरूपण । दुष्टलेखनिरूपण । दूषणलेख्यरूपीचाविधि ।
 लेख्यदलकथन । लेख्यदौर्भाग्यनिरूपण । भुक्तिनिरूपण । अनुपभागेन अविधि-
 कथन । अन्यथाभोगदान्यवादकथन । विविधभागनिर्णय । युक्तिनिरूपण । दिव्य-
 निरूपण । वर्णविशेषे दिव्यविशेषकीर्तन । द्रव्यविशेषे दिव्यविशेषकथन । अथ-
 एवादिनिरूपण । देवकामनिरूपण । दिग्बिधानकथन । तत्र घटविधि । अग्नि-
 विधि । तोयविधि । विदविधि । कोशविधि । तपनविधि । तपनाधिविधि ।
 धर्मजनविधि । उपयविधि । निर्णयप्रकारकीर्तन । निर्णयव्यवहारीनिरूपण ।
 निर्णोतकनिरूपण । अग्निप्रतिपत्तिकथन । छतनिष्ठिककथन । स्वतन्त्रावतन्त्र-
 लक्षण । अष्टादानविधि । हृदिनिरूपण । अलतहृदिकथन । परमहृदिकथन ।
 हृदिनिषेध । आधिविधिकथन । आधिमिद्विनिरूपण । प्रतिभूविधि । उद्गादन-
 विधि । निविधिविधि । अन्वयिविधिविधि । मन्त्रमन्त्रात्मनविधि । दत्ता-
 प्रदानिकविधि । भूतकाम्यपत्राध्यापविधि । दामविधि । दाम्याधिकारिक ।
 वतनम्य अनपक्रिया । पण्यश्रीविधि । स्वामिपाम्यविवादनिरूपण । मन्त्रिदुर्ग-
 मविधि । विनीयाम्यदानविधि । स्त्रीनानुग्रहविधि । श्रीमाविवादानक-
 पण । भेतुविधि । ललाटविधि । मन्त्ररसाविधि । मन्त्रज्ञानकण्डविधि ।
 अक्षयनिरूपण । श्रेयनिरूपण । स्नेहकथन । प्रदामतन्त्ररक्षणविधि । अत्रकाग-
 दन्विधि । साहसविधि । वातकाम्येयविधि । शीघ्रपुत्रकविधि । तत्राभि-
 रमदपत्रकथन । कन्यादूषणविधि । बन्धनविधि । दण्डादिनिरूपण । श्रीरक्षण-
 विधि । श्रीधर्मविधि । प्रोपितमहंकाविधि । विधवाविधि । निधोमविधि ।
 देवद भविष्याधिकारकथन । परदूष्याविधि । दण्डविधौनिरूपण । तत्र जीवत-
 पित्रकविधानकथन । प्रतीतपित्रकविधान । विभाजनविधाननिरूपण । अमस्तनविधान-
 विधि । विभाज्याविधाननिरूपण । श्रीधनविधानादिकथन । अथभूतविभागविधि ।
 विभक्तविभागविधि । विराजतविभागविधि । वैराज्य अथैवादिपुत्रकविधान-
 विधि । पुत्रानिदेशनिरूपण । पुत्रार्थनिर्णयननुष्ठान निश्चितपुत्रलक्षणकथन ।
 अपुत्रधनविभाग । अष्टहवनविभाग । विभक्त्यनिरूपण । दूतधनारविधि ।
 त्रिपदेविधि । प्रकीर्णनिरूपण । आनरगुणादिविधि । निहितादिविधि ।
 दद्यात्पुत्रकथन । तत्र गजरादिप रक्षारविधि । दण्डपुत्राकीर्णन । आम-
 मय कथन । दद्यात्पुत्रकथन । तत्र दद्यादिकथन ।

No 1834. दानधर्मप्रक्रिया ।

Substance, country made paper, 10 × 4 inches. Folia, 42 Lines, 10 on a page. Extent, 1,575 ślohas. Character, Maithili. Date, Sk 1558. Place of deposit, Migrani, Post Madhubani, Darbhāṅga. Pandit Kanailala Jhā. Appearance, fresh. Prose and verse. Correct.

Dānadharma-prakriyā. On religious gifts, their merits, time, nature, &c. By Bhavadeva Bhaṭṭa, son of Krishnadeva Misra.

Beginning दान देयस्य दाता च सम्यग्दानं कुरु मया ।

कुरुदाता विधाता च य एकश्च समाख्यते ॥

भवदेवा हरि नत्वा लक्ष्म्यदेवतनूद्वय ।

कुरुते दानधर्मस्य प्रक्रियां मन्त्रियावतां ॥

मयादौ दानप्रश्ना । मन्दिपुराणे । दानं परं प्रशंसन्ति इत्यादि ।

End दमभा इति भूपाल । इति महाभूतघटदानविधि । वेदशमसादानप्रकरणस्य सम्पूर्णं ॥

Colophon इति वैद्यलक्ष्मणश्री लक्ष्म्यदेवतनयमहामहापाध्यायसम्यग्प्रशोभवदेवविरचिते
• दानधर्मप्रक्रियानामक सप्तमं काण्डं सम्पूर्णं । महाब्दा १५५८ ।

विषय । दानप्रश्ना । दानलक्षण । प्रतिगृहीतलक्षण । योग्यलक्षण । उत्थादिलक्षण ।
व्रतानिकषण । द्रव्यनिकषण । देशनिकषण । कालनिकषण । इतिकर्मयत्तानि-
कषण । प्रतिगृहीतकृत्यं । वारनिधित्तसादिप्रधानदानकथन । मङ्गलानिवर्धित-
दान । आमदानं । अग्नदानं । अयनदान । अरोम्यदानप्रकार । अमय-
दानं । पुष्पकदान । मानाविधदानफल । रमादिदानं । गृहदानं । भूमि-
दान । मर्यादान । दीपानादिदानं । दद्यादिदानं । पशुदानं । निक्षेप-
दानं । अक्षधनु मृगधनुदानादिकं । वाहनादिदानं । पाषाणदानं । हस्त-
मित्रदानं । पद्मदानानि । गुणादामादिसदादानविधिकीर्तनस्य ।

No 1835 शास्त्रमिद्वान्तलेख्यायाः ।

Substance, country made paper, 11 × 4 inches. Folia, 227 Lines, 9 on a page. Extent 813 ślohas. Character Maithili. Date ? Place of deposit the Library of Raja of Darbhāṅga. Appearance, destroyed by worms. Prose. Correct.

Sastra Siddhanta lesa nyakya A commentary on the *Sastra sidhāntaśāstra* of Apyaya Dikshita By Achyuta Krishnananda, pupil of Sravamprakāśananda Sarasvatī The text treats of the Vedānta doctrine Hall's 'Contributions,' p 153 The codex contains only the first chapter of the work *Vide ante*, Nos 60, 1496 and 1573

Beginning ये म विश्वशरच्च विश्वशरम्मो मुख ।

समप्राप्ते स्वयन्मतिर्वाणीसञ्ज्ञा म + + + ॥

स्वयम्प्रकाशमरक्षतीषञ्च इत्यर्थः ।

शाचार्यवरणद्वन्द्वकृतिर्लोककपिणी ।

या हत्वा कुर्वन् व्याख्या नाहमव प्रभुर्यत ॥

यत्र व्याख्याने प्रभु स्वयम् इत्यर्थः । प्रथमपरिच्छेदे ब्रह्मलक्षणविचारानन्तरं लक्ष्यस्य मतभेदेन—इत्यादि ।

End वेदान्तानामयमेव परमसामर्थ्यविषयीभूतार्थं न तु उपायादिरिति प्रवक्षितमित्यर्थः । अत्रापि कुतो न प्रपञ्चस्तत्राह विसरति । अन्यद्विस्तारमंशादित्यर्थः ।

Colophon इति श्रीमत्परमहंसपरिब्राजकाचार्यश्रीमत्सत्यम्प्रकाशानन्दसरस्वतीवरणरविन्दसहस्ररत्नामृतस्य अद्युतब्रह्मानन्दस्य कृतौ शास्त्रावदानलक्षणव्याख्याया प्रथमपरिच्छेदे समाप्तः ।

विषयः । अद्ययदीक्षितकृतगणेशविद्वान्कृष्णविद्यानवेदान्तप्रकरणस्य व्याख्यानम् ।

No 1836 प्रमाणपत्रम् ।

Substance country made paper 12 x 4 inches Folia 96 Lines 6 on a page Extent 612 ślokas Character Maithili Date 9 Place of deposit Magrān Post Madhubani Darbhanga Pandit Kana Lal Jha Appearance fresh Prose and verse Correct

Pramana pallava A summary of the leading rules regarding *Āchāra* or religious duty By Nrisinha Thakura. The codex contains only the first chapter of the work

Beginning श्रमो मुद्रितस्तपनस्य निश्चय युक्तस्य वशीवट

इत्यादि मृत्तलीकया सरसया नीतान्वनमन्दम् ।

निद्राकस्य अनादनस्य अन्नधातुविशेष निगम्यादिन

नामीपद्मजवर्णिनो विजयत इत्यर्थः अन्तम् ॥

नरसिंह नमस्तु नरसिंहेन धीमता ।

पञ्चव क्रियते मय्यक प्रमाणाना प्रियद्वार ॥

तत्र प्रथमसाधार । मनु । इत्यादि ।

End,

सुवत्सर द्विमासेन पुनस्तौर्ध्र वज्रोद् युधि ।

मुष्टनश्चापवांसश्च तता यत्नेन कारयेत् ।

Colophon

इति महाभट्टोपाध्यायद्वारनरसिंहविरचिते प्रमाणपञ्चवे प्रथम परिच्छेद ॥

विषय ।

आचारनिरूपण । मन्व प्रात उत्थादिनिरूपण । शौचविधि । ओषध्या-
न्यासनादिक न कर्मण्यमिति निरूपण । स्नानतर्पणादिविधिकथन । सत्या-
करणादिविधिकथन । दर्भप्रच्छन्नादिनिरूपण । शिष्टाश्वनादिविधि ।
भोमप्रयोद्ग्रादौ तिलतर्पणानुष्ठेयकथन । पञ्चयज्ञविधिकथन । नित्यप्राद-
विधि । भोजनविधि । मासभक्षणविधि । एकहस्तादिप्रणामनिषेध ।
उद्वाहयोग्यकन्यादिनिरूपण । ज्ञातायाः कन्याया दासीत्वकथन । अनध्याय
निरूपण । उद्वाहकालानुरूपण । अकान्तादिनिरूपण । प्रतिपदादितिथीना
प्रशस्तकालनिरूपण । कन्याद्विनिर्णयः । एकादशीव्रतनिरूपण । शिवरात्रि
निरूपण । अर्द्धाद्यादियोगनिरूपण ॥

No 1837 जलाशयोत्सर्गविधि ।

Sub stance country made paper 11 x 4 inches Folio, 24 Lines 7 on
a page Extent 1840 slokas Character Nagara Date ? Place of
depos it Nagara, Post Madhubani Darbhanga Patil Kanailal Jha
Appearance, fresh . Prose and verse . Slightly correct

Jalasayotsarga vidhi . On the consecration of reservoirs of water
for public use By Nārāyaṇa Bhaṭṭa son of Ramesvara Bhaṭṭa
Contents Merit of consecrating reservoirs of water Ditto of making
bridges and embankments Selection of places for such works Pro-
portions of wells, tanks, &c Times meet for commencing excavation and
for consecrating tanks &c Necessity for consecration Purification of
tanks, &c Expiation for drinking water from a tank defiled by a
corpse or other causes Extent of impurity of tanks excavated by
Mlechhas Worshipping of Varuṇa in connection with the consecra-
tion of tanks, wells and baols Rules for excavating tanks &c Direc-
tions and rituals for consecration and the differences in the rituals cur-
rent in Bengal and the North Western Province.

Beginning सरस्वती नमस्याम प्रत्यूद्युच्छदानये ।

यदेकज्ञानचिन्तानां चित्ते मयितिरुतमा ॥

विघ्नाधिप नमस्तुभ्यं विघ्नमद्भुविघ्नानये ।

प्रथमं रचयाम्युपैर्बुद्धिस्तुतिं विधेहि मे ॥

उद्भिद्रपचण्णतपवमगावनेनं सुधीनमिवमतिधिवचरिवपावम ।

उशीलनीलमणिपद्मवर्णजानं रार्मं मञ्जे कुक्षपति कमलाकलवम ॥

विद्यामिषकुलोदधौ विधुरिवाद्यस्य कलानां मिथि-

र्धाम्भ्ये मिलितेष्वपि यस्य वस्तुधा शिष्ये प्रशिक्ष्येष्टिता ।

विद्यापद्मधिकासनैकतरणि श्रीमद्भगोविन्दस्य

सङ्गावद्गणनायणीविंशत्यने श्रीमद्भगोविन्दस्य ॥

गङ्गेष्वधीनी पितुरेव च युती स्मृती समासोक्त्य च वेगरीती ।

नारायणकृतं तनयोऽविमृष्टं ज्ञानाग्नयोत्सर्गविधिं विधत्ते ॥ इत्यादि ।

End

Colophon श्रीमद्भगोविन्दस्य श्रीनारायणसङ्गीतविरचितो ज्ञानाग्नयोत्सर्गविधिं समाप्त ।

विषय ।

ज्ञानाग्नयोत्सर्गसङ्गीतकथनम् । सेतुबन्नादिकल्पनिकपणम् । ज्ञानाग्नयकरण
योग्यदेशनिकपणम् । कूपादिरिमाणकथनम् । ज्ञानाग्नयारोहोत्सर्गयोः कालनि-
कपणम् । छतजलाग्नयस्य उत्सर्गकरणावगम्यता । अथ जलाधीश्वर इन्द्रपति-
वरिनायोपाध्यायादीनां मन्त्रादेः । उपमाने ज्ञानाग्नयस्तुतिनिकपणम् । शवादि-
मस्तुष्टकूपादिजलपाने प्रायश्चित्तादिकथनम् । ज्ञानादिछतपुष्करिणां जानु-
द्वयजलस्य पवित्रता, सद्वस्तुनां अपूतत्वमिति निरूपणम् । वापीकूपतडागादी-
नां वारणविधिकीर्तनम् । तत्र स्नानादिविधिकीर्तनम् । उत्सर्गविधिकथनम् । प्रयोग-
कथनम् । प्रयोगस्तत्र बौद्धदशप्रचलितप्रणामाद्भिन्नं अतिविस्तृतमप्येति
ज्ञेयम् ।

No 1838 सौरभाष्यम् ।

Substance, country made paper 7 x 4 inches Folia 121 Lanes, 11
on a page Extent, 3655 s'lokas Character Maithili Date, H E 1197
Place of deposit, the Library of the Rajá of Darbhanga Appearance,
decayed. Prose. Correct

Saura bhāṣya A commentary on the Surya siddhānta. By
Nṛsiṃha Daivajña

Beginning प्रत्युद्धूहविश्वकारणाय महात्मने ।

गणेशाय नमस्तस्मै जगन्नामेकमाधिपे ॥

हरिहरकमलासन + + चन्द्रचित्तिजबुधामरवन्द्यदानवे + + न् ।

उद्धरणमभिवन्द्य वक्षमि मय्यगं शुभश्लिष्टतपस्यसाधनोपपत्तिम् ॥

मयैरधोवबोधार्थमुपाया वक्षन् हता ।

वासनावशमार्थाय हृदिहेम वितन्मते ॥

शुभश्लिष्टागस्त सपत्न्योर्निश्चितमुष्णकराम्बरं यत ।

मुनिवरैरधिगत्य ततो भुवि प्रकटितं मुक्तिकर्षं फलाग्रये ॥

धीला वागव्ययं यदीयममल + + गतास्तर्पय-

न्त्यामन्दैरपि पूरयन्ति विबुधान + + वितन्मति च ।

लोके भास्कररामि + + रमलो आगर्भि माहेश्वरो

दैवज्ञान्मुधरा परोपलतिना मध्ये प्रसिद्धि गता ॥

+ + मन्त्रमुद्गणकायं वराहलक्ष्मण केशवाचार्यमुदय्यमुनेश्वराणाम् ।

श्रीभास्करस्य विनिधानं गणितप्रबन्धान् चक्ष्यस्य मे मनि + + सावित्रसेव जाता ॥

श्रीविष्णुसम्पूकपिष्टयमुखारविश्वान्नकारिणश्च वदनादधिगत्य विश्राम् ।

सौरागमाभ्युत्तरणाय नृणां करोमि भायं + + + + विचारविशेषरम्यम् ॥

यच्च किल विद्वत्सारमय्यैश्च इत्यकथा श्रूयते । इत्यादि ।

एव सर्वे श्लोकाः स्मरार्थाः ॥

श्रीमद्भुविदेव विद्वत्सरेण विद्वान्तमायं यदकारि भौरम् ।

सयासनं तत्र समाश्रितमात्मनानाधिकारं सकलेषुपुत्र ॥

इति सूर्यविद्वान्नाभायै मानाधिकारयत्तुर्दशः ॥

भारद्वाजमहर्षिवशज + + स्त्रीरे क्ष + दोनरे

गोत्राग्रामममाकृत्ये शुभगरे देगे च पर्याविधेः ।

आर्धान्नं गृहगणश्चकुरोर्लब्ध्याश्रयोधाराको

महाचार्यमुतो दिनाकर इति स्थानं चित्तीगर्भितं ॥

गणायगजा पञ्च भूगुरेषां चेषु लब्धो गणकायवन्द्यः ।

सुखात्मकं श्रीजन्मकारि येन न विष्णुनामा गणको द्वितीयः ॥

यः शङ्करमुद्गणकायं वराहलक्ष्मणीकेशवाचार्यमुदय्यमुनेश्वराणाम् ।

श्रीभास्करस्य च धर्मं गणका वदन्ति मन्त्रारिणश्चकुरोर्लब्ध्याश्रयोधाराको ॥

पुत्रे तथान्ये ॥ दिनाकरस्य मन्त्रारिणश्चानुसमृद्धौ च ।

श्रीकेशवे दैवविद् वरिष्ठ श्रीविद्वान्नामसदगुप्रदिष्ट ॥

End

देवज्ञार्थं दिवाकरात्मजवर श्रीलक्ष्मणामा दिवो
 योऽभूत्तमनसो यमिदृशक धृदुमुक्तिमाय यथात ।
 प्रक्षेपानजनाईनप्रभृतिभि यत्नेन तिम्याशना
 त्रिद्वान्तस्य मयासुराय कथितस्याज्ञानदापापहृम ॥
 दुर्बोध यदतीव तद्विजयति स्यष्टार्थमित्युक्तिभि
 स्यष्टार्थं लतिविमृति विदधने यथै समासादिभि ।
 अस्यामेऽनुपयोगिभिश्च वड्भिमज्जैभैश्च मन्त्रै
 योद्धुणामिति यन्मुविष्टव++ सर्ज्य टीकास्त ॥
 इदं कीदृशमिति प्रौढेर्विलोक्यते ।

Colophon इति श्रीसूर्यमिद्वानो यमिदृशदेवज्ञविरचित भौरमाय पूर्वम् ।
 तुरगनवर्षमाश्रय्याह्निने यावनेऽप्ये चरमश्रविचतुर्थ्या लक्ष्मणसेऽस्ति जैवे ।
 जनकविपराजोऽस्याहताश्रानियागत मुकरणकुसुमम्मा बुदिनायो लिखेत् ॥
 विषय । सूर्यमिद्वान्तस्य व्याख्यानम् ।

No 1839 तिथिनिर्णय ।

Substance, country made paper, 7 x 8 inches . Folia, 30 Lines, 6 on a page Extent 622 slokas Character, Maithili Date Sæ 1705 Place of deposit, Magrari, Post Madhubani, Darbhanga, Pandit Kanailala Jha Appearance, old Prose and verse Correct

Tithi-nirnaya On the Lunar days fit for the performance of sacrificial rites and fasts By Vāchaspati Mīśra Mahāmahopādhyāya Two other works of this name have already been noticed. *Title* Nos 964 and 1689

Beginning अद्वैताद्वैतप्रथम्याय निर्गुणस्मिन्निर्गुणे ।
 जगत्समादिभूताय नमस्त परमात्मने ॥
 विभोक्तुं मुनिवाक्यानि सम्यदायानुसारम् ।
 तिथिद्वैतविधौ यत्नात् क्रियत तिथिनिर्णय ॥
 विप्रतिपदवचनार्त्ता परस्परविराधपरीक्षारा निर्णय ।
 तिथिचरित देवा यदा विदा य । इत्यादि ।
 End काम्यत्वं नाम फलप्राप्त्यर्थम् । न शुद्धमैव नमस्य फलप्राप्त्यर्थमिति ।

Colophon इति श्रीमन्महात्महोपाध्यायवाचस्पतिनिश्चितविरचितस्त्रिचिनिर्णय समाप्तः ।
शके १००५ ।

विषय । सामान्यतस्त्रिचिस्वरूपनिरूपणादिक । उपवासादिसाधारणयुग्मनिरूपण । प्रति-
पदादिपौष्मास्त्रनिश्चितविधान । अमावस्यानिरूपण । अष्टादशतिथ्यवि-
धान । शिवरात्रिव्रतविधि । जन्मव्रतविधि । उपवासनिश्चयकीर्तन । प्रति-
निधिविवेचन । नारीणां व्रतविधि । अन्ध्यायनिरूपण । सुखरात्रिव्यवस्था ।
उपवासानुक्तकथन । जयश्रीव्रतनिरूपण । आकाशदीपदानविधि । हा-
लिकानिरूपणादिकम् ।

No 1840 दानपञ्ची ।

Substance, country made paper 7 x 3 inches Folia 45 Lines 7 on
a page Extent 974 slokas Character, Maithili Date, ? Place of
deposit Magram Post Madhban, Darbhanga Pundit Kanailal Jha
Also another copy, Calcutta Government of India Appearance, old
Prose and verse Correct

Danapañcī An epitome of the rules regarding religious gifts.
By Navarāja, of the family of Drona

Beginning द्वाकावर्गममुद्रा द्वाविंशतमूद्राव ।
धर्मकर्मरत श्रीमान् भवराजा विराजते ॥
श्रीमता भवराजम सर्वपापप्रणाशनी ।
क्रियते दानपञ्चीयं कलौ नष्टेव निर्गुणा ॥
तथाहो दानप्रशंसा । विष्णुधर्मोत्तरे ।

End. २२५० धर्मदैवत्यं यदमुक्तं द्विजात्मना ।
श्रेयं नदिषुदैवत्यं सर्वं + विष्णुदैवतम् ॥

Colophon इति श्रीमन्महामुद्रावर्गमनराजविरचिता दानपञ्ची समाप्ता ।

विषय । दानप्रशंसाकीर्तन । देवगुणकीर्तन । दानविधि । दानकालनिरूपण । युगा-
द्यादिनिरूपण । दानप्रदायकथन । अथ धर्मेषां दानार्थां प्रत्येक प्रयागकीर्तन ।
धान्यादिदानं । मृष्टमधोदद्यानादिकथनं । कपिलादित्रेदानं । अद्यादि-
दानं । वरदोषादिदानं । दास्यादिदानं । इक्ष्वाकुनादिकं । मैत्रस्यना-
दिदानं । मुद्राकंठादिदानं । जलपात्रादिदानं । धर्मोपशान्तिदानं । विष्णु-

रादिदान । आषलव—कदलीमहसदिदान । आषट्चादिदान । रक्तादि-
दान । पुस्तकदान । भूम्यादिदान । गृहादिदान । शिलापक्तादिदान ।
स्वर्णप्रतिमादिदान । आपकादिदान । तिलपुष्पादिदान । एव कालपुष्प-
मुष्पापुष्पादिदान । सत्वत्वर्गविधि । कूपोत्थर्गादिकथन । सप्तसप्तशतदान ।
धर्मगयादिदान । आकाशदीपदान । क्षीरकादिदान । सामान्यतः अन्नदाना-
दिकीर्तनव ।

No 1841 प्रतिष्ठापद्धतिः ।

Substance, country made paper, 9 x 3½ inches . Folia, 94 Lines, 12
on a page Extent, 2,244 s'lokas Character, Nagara Date, Sx. 1785
Place of deposit, the Library of Raja of Darbhanga Appearance, old
Prose and verse . Correct

Pratishtha paddhati Rituals for the consecration of houses,
temples divine images, tanks, wells, and gardens. By Trivikrama
Suri, son of Raghun Suri.

Beginning प्रथमं गुरुपादाल सप्तमशतवर्षिणा ।

क्रियते सर्वदेवानां प्रतिष्ठापकतिर्भवा ॥

प्रासादस्य तदङ्गानामादौ कथं क्रियामतम ।

सम्प्रदायपरिचर्यान्तान् ध्वजादीनां तथानन ॥

समाहृत्यान्यतन्त्रानि ततःप्रतिष्ठापदैस्तथा । इत्यादि ।

End मन्त्रमूर्तिप्रतिष्ठाया प्रवरा धेनुमादिता ।

एतेन विधिना कुर्वन् सर्वं भवति साधनमिति ॥

Colophon इति श्रीरघुनन्दरिष्यन्विषिक्रमस्वरिचरचिता प्रतिष्ठापकति भगवता ।

संवत् १७८५ ।

विषय 1

आचार्यजनपदादिकथन । भूमिपरीक्षाविधि । आतिथ्यवर्णादिकथन । भू-
जात्यनिषेधे प्रक्रियानिषेधकथन । भूमिग्राहिनिकथन । शान्तिपूजाविधि ।
प्रासादे करिष्यामः भूमिपरिषदकविधिकीर्तन । तत्र कात्यादिनिकथन । प्रा-
सादादीनां स्तवपानविधिकथन । भूमिस्तवनविधि । शिलाग्यापविधि । प्रा-
सादादशविधि । सप्तोच्छ्रयविधि । प्रासादप्रतिष्ठाविधि । तत्र अधिवास-
विधि । प्रपादकथन । कुलपारापविधि । मानस्यप्रतिष्ठाविधि । सर्व-
देवप्रतिष्ठाकथनिरूपण । देवप्रतिष्ठायां यमापकृत्वादिश्रवण । वत्पादि-

श्रीचण्डेश्वरमन्त्रिणा मतिमत्तानेन भगवान्मना
नेपालासिन्धुभूमिपालप्रथिमा पुण्यात्मना कर्षणा ।
वागत्या मरितस्तुट सरधुनीपाम्य दधत्या शुचौ
मार्गं भासि यथोक्तपञ्चमये दधन्मुलापूरप ॥

श्रीमद्विवादपददुग्गतिपातकानामुद्धारहेतुस्तननिर्णयसम्पुष्ट ।
चण्डेश्वर चण्डिवरममिन् विवादरत्नाकर रचयति श्रुतिशास्त्रविद्व ॥

अज्ञादानं मता दृढिरुक्ता दृढरप्यय । इत्यादि ।

End

कल्पद्रुम बाण्यय पारिजाते इत्यादि बाण्यय वा प्रकाशे ।

यत भारमत्तादधिकं यत सत दधाति रत्नाकर एक रत्न ॥

ये कामधनुरनुपाति सकल्पदृष्टा य मेवमे निजपलाय म पारिजात ।

त वैरिगात्रभिदम्बमदनद्विष्टं चण्डेश्वर तुल्ययितु कतमा भवति ॥

श्रीकृत्यदानमन्त्रकारश्चाङ्गिपूजाविवादेषु तथा गृहस्थे ।

रत्नाकरा चण्डभुवा निबन्धा कृताम्बुलापूरपदेन मत्त ॥

रसगुणभुजचन्द्रै मन्त्रिने शाकबर्षे स्रष्टि धवलपद्म वागनीमिभुतीरे ।

अदित तुलितमुच्चैरात्मना स्वर्णरात्रि निधिरखिलगुणानामुत्तर वागभाय ॥

इति मन्त्रिजयमन्त्राणां निषिद्धिकठकुरशीरीरेचरात्मजमन्त्रिजयमन्त्राणां निषिद्धिकठकुरशीचण्डेश्वरविरचित विवादरत्नाकर पूर्णिसमाप्त ।

अज्ञादानविवादपदमिरूपण । अकृतद्विष्टिकथनं । परमद्विष्टि । द्विष्टिविषेय ।

आधिनिकपणं । आधिसिद्धि । प्रतिभूविधि । अज्ञादानविधि । उद्बुद्ध

विधि । निषेधविधि । अज्ञातिविज्ञाय । मन्त्रयधमन्त्र्याम् । दत्ताप्रदानकनिष्-

पण । अशुभपशुशूचविधि । दास्यमाचनविधि । दास्यधिकारिनिकपण ।

वतनम्यानपञ्चिषा । पञ्चसीविधि । सामिपालविवाद । धविद्युतिजम् । विज्ञी

यासम्प्रदानं । शीमानुशय । शीमाविवादः । मेषुविधि । कृताकृतविधि ।

मन्त्ररचानिधि । मन्त्रयानविधि । अद्वैतकथन । वाकपाठ्यविधि । दश

पाठ्यविधि । क्षेत्रविधि । क्षेत्रनिकपण । प्रकाशतस्करविधि । चैरात्म्यपलाय

विधि । अज्ञानिद्वय । अज्ञानविशेष । साद्वसद्व्यनिकपण । वातकान्धपणविधि ।

उद्बुद्धविधि । आभिज्ञमद्व्यविधि । कल्याणद्व्यविधि । क्षीपधर्मान्द्वय ।

क्षीरचाविधि । क्षीपक्षकीर्तन । मन्त्राविधि । दायभागकथन । तत्र जीवत

पिटक—प्रमीतपिटकक्षीपनादिविभागनिकपण । अशुभविचारकथन । नाना

वर्णविभाग । पुत्रान्तरैर्विभागनिकपणं । पुत्रनविचारकथनं । दृष्टदधनविभा-

गः । दूतसमाकथनिरूपणं । क्रियाभेदनिरूपण । आतरशुक्लादिनिरूपण ।
दण्डप्रथयनविधिः । दण्डोत्कर्षापकर्षादिनिरूपणं । ब्राह्मणपरिहारकथनं । नगर-
परिहारकथनं । दण्डसञ्चानिरूपणं । मानसञ्चावयन । नैगमादिसञ्ज्ञा-
कथनं ।

No. 1843. दायभागविवेकः ।

Substance, country-made paper, 10 x 4 inches. Folia, 82. Lines, 7
on a page. Extent, 2,296 s'lokas. Character, Maithili. Date, ? Place
of deposit, in the Library of the Rájá of Darbhanga. Appearance, fresh.
Prose. Correct.

Dáyabhága-viveka. A commentary on the *Dáyabhága* of Jímúta-
váhana. By Rámanátha Vidyáváchaspati Bhaṭṭáchárya.

Beginning. ब्रह्मणि श्रुतम्यस्य चतुस्रमुपास्य विरिद्यादिः ।

वेदाविदिनरदस्य गिरिगनस्य नमस्यास ॥

नम्यादिगणनस्यलोस्य मिथो विवहं यत् कथं देवि विदुषां मतमाकलय ।

दायस्य भागमधिकृत्य समाह किंचित् श्रीरामनाथ इह तथ रमन्तु समाः ॥

प्राचीनमैरवनिवारितमर्गस्य सत्तावबोधजनरक्षणमत्यर्ग्यम् ।

• किन्तु प्रमाणपरतन्त्रधियां बुधानां मनोपमावहतये हत एव यत्न ॥

तथ दायभागपदार्थमाह नारदः । इत्यादि ।

End. गिरिगणः सदा स्यात् विद्या यस्य परमरी ।

श्रीशङ्करतिमा मेमे मेमेदं नमस्तुभ्यम् ॥

Colophon इति श्रीरामनाथविद्यावाचस्पतिभट्टाचार्यविरचितो दायभागविवेक समाप्त ।

विषयः । श्रीमूतवाहनकृतदायभागस्य व्याख्यानम् ।

No. 1844. वेदान्तमञ्जारीपिका ।

Substance, country-made yellow paper, 7 x 4 inches. Folia, 10. Lines,
11 on a page. Extent, 275 s'lokas. Character, Maithili. Date, ?
Place of deposit, Magaram, Post Mall of uni, Darbhanga. Papdit Kánaklala
Jhi. Appearance, new. Prose. Correct.

Vedāntasañjñā-dīpikā. A commentary on the Vedānta-sañjñā, a treatise on the terminology of the Vedānta. By Aditya Puri, disciple of Haricharana Puri.

Beginning. ननु श्रीहृण्दत्ताख्यशेखरीयमुनीयरो ।

सञ्ज्ञापनस्य चास्यैव क्रियते पददीपिका ॥

मङ्गलं दिग्गु मे विनायको मङ्गलं दिग्गु मे परस्वरी ।

मङ्गलं दिग्गु मे महेयरो मङ्गलं दिग्गु मे महेयरी ॥

चिकीर्षितप्रत्यपरिचयमात्रार्थमिष्टदेवतानमस्तारुचयं मङ्गलं निबध्नन् चिकी-
र्षितं प्रतिजानीते गणेशमिति । इत्यादि ।

End. पदाद्योनामधारोपमाश्रित्य सञ्ज्ञाः प्रतिपादिता इत्यर्थः ।

Colophon. इति श्रीमत्परमहंसपरिव्रजकाचार्यश्रीहरिचरणपुरीशिरादित्यपुरीविरचिता
वेदान्तसञ्ज्ञादीपिका समाप्ता ।

विषयः । वेदान्तसञ्ज्ञामिधानप्रकरणस्य व्याख्यानम् ।

No. 1845. तत्त्वनिर्णयः ।

Substance, palm-leaf, 8 x 2 inches. Folia, 157. Lines, 6 on a page. Extent, 2,025 ślokaś Character, Maithili. Date, Sk. 1661. Place of deposit, the Library of the Rājā of Darbhāṅgā, also another copy with Pandit Nana Dīksita of Darbhāṅgā Appearance, old. Prose and verse Correct.

Tattva-nirnaya. Disquisitions regarding various topics of Smṛiti ritual. By Pakshadhara Misra, son of Vates'vara Mahāmahopādhyāya.

Beginning. अथ सतत शिवाह्वया श्रीगुरुकञ्जीकृतदामधारिणः ।

तदनु कमलमूलतपसाभो विरितनयार्धितपादपद्ममालः ॥

अथ संनारपायोधितापवधहर हरः ।

मरण्य केसरस्यापि परार्थैकप्रयोजनम् ॥

आधार्षवपरिग्रहान्तरितारणसेतवे ।

गुरवे श्रीवटेभ्यश्चरार्कमतये नमः ॥

श्रीमत्पद्मधरैरेव प्रणम्य पितरं मुमुक्षुः ।

वटेभ्यश्चरविमूढानां क्रियते तत्त्वनिर्णयः ॥

नवादी नामस्वरूपनिरूपण । तत्र ब्राह्मणस्य शर्मेति नाम कर्तव्यमिति गृह्य-
दमनात् । इत्यादि ।

End

छत पक्षधरेणैव मातृविश्वतो मुदम ।

तनोतु मुदमनयो मननसुत्तनिर्णय ॥

Colophon इति श्रीमदामहोपाध्यायश्रीवटेश्वरात्मजमहोपाध्यायश्रीपक्षधरछत तत्त्व-
निर्णय समाप्तः । शके १६६१ ।

विषय । ब्राह्मणादीनां नामस्वरूपकथनादिकं । भूमिस्तुषादिमासनिष्कर्षः । प्रमादहत-
चक्षुःशामनपृथक्कीर्तनादिकं । सन्ध्यासंज्ञादिनिरूपण । आभ्युदयिकनिरूपण ।
आभ्युदयिकक्रमकीर्तनम् । न्युक्तीहमाद्यं पाचय्य अमृतानीकरणकथनम् । घर्म्मलक्ष-
णस्वरूपादिविवेचनम् । शूद्रप्रकर्तयधर्मनिरूपण । होमपरिभाषाकथनम् । होमस-
न्वाणामगरे प्रणवनिषधकथनम् । प्रतिपद्यविधिकीर्तनम् । भूपान्नात् प्रतिपद्यप्रति-
षेधकीर्तनम् । भोजनविधिः । दद्यामुद्यमनिषेधः । सङ्कल्प विनापि एकादश्यादि-
व्रतमिद्विर्भवेतीति निरूपणम् । प्रायश्चित्तापदम् । सपिण्डमन्वाहादिनिरूपणम् । त-
श्चाह्वादिनिरूपणम् । मासिकादिव्यवस्थानिरूपणम् । एकादमास्यवस्था । पतिपुत्र-
हीनायाः सपिण्डमनिषेधः । लीकदेकदृष्टपातर्गविधिः । शौचं दृष्टिकाधिकारिनिरूप-
णम् । नवाव्रज्यवस्था । अमावास्यादित्रादन्निरूपणम् । अपरपक्षत्रादकथनम् । तीर्थ-
त्रादविधिः । पुण्यवेगे अन्यस्नानिकनिरूपणम् । सपिण्डमनियतकामुनिरूपणम् । त-
र्धनविधिः । अशौचनिरूपणम् । शिखावन्नादिविधिः । पविषधारणविधिः । पाद-
शौचं विना आचमनादिनिषेधः । आचमनविधिकथनम् । परनिषाम स्नानादि-
विधिः । नदीरक्षायोगनिरूपणम् । नवादीनां लक्षणकथनम् । मासस्वरूपादिविवेचनम् ।
क्रूरलक्षणानि निरूपणम् । त्रादधिकारिनिरूपणम् । त्रादकर्तुं नियमादिकथनम् ।
शङ्कानिर्णयः । कन्यादानाधिकारिनिरूपणम् । ब्राह्मणैतरेभ्यः द्विजस्य मद्यपान-
प्रायश्चित्तकथनादिकं । पक्षे भोजनादिव्यवस्थानिरूपणम् । भूकम्पाद्यशुद्धिनि-
र्णयः । एकादश्यादिव्यवस्थानिर्णयः । विषवाहस्यनिरूपणम् । धौनभवादिनिरूपणम् ।
नार्द्रवाससा जपादिकं कर्तव्यमिति कथनादिकम् । प्रातः स्नानविधिः । द्वायाधिकारि-
निरूपणादिकम् । पक्षीग्रहान्तपनिषनाधिकारिनिरूपणम् । विभागान्तर्गतं ज्ञानस्य
व्यवस्थाकथनम् । दत्तात्रेयानिकनिरूपणम् । दिव्याधिकारिनिरूपणम् । दिव्यकालनि-
रूपणादिकम् । निष्टमयवह्मणस्य प्रमाद्यनिर्णयकथनम् । उपयादिनिरूपणम् । भुक्ति-
निरूपणादिकम् । अथर्विकपाठिकथनम् । विभक्ताविभक्त्यवस्थानिरूपणम् । महाष्ट-
म्यादिव्यवस्थानिर्णयः । पूजायां पूज्यादिनिरूपणम् । आमाम्येति विविधानि । जम्बा-
द्व्यादिव्यवस्थानिर्णयः । परिभाषाकथनम् । तत्र अष्टादशधादानि । विधेदान

निरूपण । सर्वगतनिरूपण । सर्वधातुनिरूपण । द्रव्यव्यवस्थानिरूपण । यशोच
सङ्गरादिनिरूपण । त्रिविधक्रियानिरूपण । याद विवादिना मयद्वादिनस्तथा
सत्ते व्यवसायकथन स्तमोचादिनिरूपण । सत्यविशेषाशौचनिरूपण । अनशौचि-
न । द्वाचारधर्मस्य प्रामाण्यकीर्तनम् ॥

No 1846 स्मृतिदीपिका ।

Substance, country made paper 10 x 4 inches Folia 212 Lines 7
on a page Extent 5722 slohas Character Maithili Date ? Place
of deposit, Magram Post Madhubani, Darbhanga, Pandit Kanailala Jha
Appearance fresh. Prose and verse Correct

Smṛiti dipikā A Smṛiti compilation treating of times meet for
domestic rites rituals for worshipping various divinities, daily religious
duties, Śraddhas, &c By Vamadeva Upadhyaya

Beginning गोविन्दचरणद्वन्द्वमाधाय इदं ब्रह्मजुगे ।

वामदेवेन उधिया कृता मूढार्थदीपिका ॥

चरित्रसादादन्यवामवेद्यायां निरूपिता ।

इह मातृव्यं पुत्रव्यं विदाहुर्व्यं पयिता ॥

तत्र वर्षेष्ठस्य विशतिविधितैर्द्वादशभिर्महामैत्रेयमासपात त्रयादशनिर्वर्णमा-
सि । इत्यादि ।

End

वामानकर मूढार्थप्रदानेन चतुर्कर । बालस्य कर्त्तव्यामुवाच्य कर्त्तव्या
व्याख्या स्पष्टा व्यवसाय इदमग्रमिमांसा आप इह चित्तरत्यग्रमलक्षणादिषु
प्रपन्निति मम ।

Colophon. इति उपमाध्यायश्रीवामदेवकृता स्मृतिदीपिका समाप्ता । समाप्तप्राय प्रत्य ।

विषय । छत्रविशेषे वर्षशतनाविग्रहनिरूपण । धर्मकार्येषु पञ्चविधमाननिरूपणादिक ।
अथ सर्वत्र नैवाधिकसम्पदानुसारितर्केण दूषणभूषणादिकरण ज्ञेय । मलमास-
विधान । त्रिविधरूपकथनप्रसङ्गेन युष्मादिनितिविवेचन । एकादशीनिर्णय ।
पारणनिरूपण । चैत्रादमासछत्रनिरूपण । जन्माष्टमीनिर्णय । महाष्टमीविधाना-
दिक । शिवरात्रिविधि । यजमानस्य कर्त्तव्यनिरूपण । जननमरणप्रकाशौच
विषय शिवादिपूजने नित्याधिकारकथन । यशो विना शालपामशिक्षायास्य
कीदृशद्रव्यां पूजा कार्येति निरूपण । व्रतपरिभाषाकीर्तन । व्रतपदार्थनिरूपण ।

मन्त्रादिरूपण । अर्द्धादययोगनिरूपणप्रसङ्गेन गौडदेशीयमतद्रूपण । पुण्य
 कालविवेचन । विविध कर्तव्यार्थदीपदानविधिकथन । अक्षरावक्याचारनिरू-
 पण । तत्र भूजपुरीयोत्सर्गादिविधिकथन । शौचविधिकथन । आचमनविधि-
 कीर्तन । दन्तधावनविधिकीर्तन । स्नानादिविधिकीर्तन । तर्पणविधि । सन्ध्या-
 पासनविधि । पवित्रनिरूपण । वस्त्रपरिधानविधि । शिष्टावभ्यनादिविधि ।
 पञ्चयज्ञविधि । देवपूजाविधि । दृष्टदेवतापूजाविधि । पार्थिवशिवलिङ्गपूजा-
 विधि । अक्षतदानविचार । पुण्यविवेचन । जैवद्यविधि । विष्णुपूजाविधि ।
 वैद्यदेवविधि । आतिथ्यविधि । नित्यप्रादिविधि । भोजनविधि । सामवस्त्र-
 निरूपण । अस्त्रप्रतिग्रहकथन । सत्स्रभोजनविधि । पश्चिभोजनविधि । प्रात्य-
 भिक्रकपालादिभोजनविधि । माहिपदुग्धस्य आभिपत्यकथन । सामान्यतो सत्स्र-
 भक्ष्यनिरूपण । शयनादिविधि । अशौचनिरूपण । अस्थुश्रनिरूपण । ज्ञानाश-
 र्क्य आर्तस्य शौचविधिकीर्तन । आचमनशुद्धिकीर्तन । उष्णितनिरूपण । जनन
 मरणाशौचनिरूपण । घातितनिरूपण । बालाशौचनिरूपण । विदेशस्त्रा
 शौच । अग्निभ्रमादिभिर्भेदे अशौचकथन । अशौचापवादकथन । प्रेम्हास्य
 निरूपण । अग्निमन्त्रविधि । कल्पवृक्षविधि दशपिण्डदानविधिकीर्तन । त्र्यम्बा-
 शौचादौ दिनविशेषे पिण्डदानसङ्ख्याकथन । देवभेदे शौचाद्याचारस्य वैधन-
 यकथन । भूजल तजनी शुद्धिनिरूपणादिक । सामान्यतो द्रव्यादनिरूपण । अष्टा-
 द्वाषापवादकथन । सुमुख्यकथन । द्वादशविधप्रादुक्तकथन । आददेग
 निरूपण । आदकालनिरूपण । आदशविधिविधान । आदमुक्तकथन । अग्ने देवा
 इति । निमन्त्रणविधि । सङ्कल्पविचार । उपस्थीकरणादिविधि । आद्यप्राद
 विधानकीर्तनश्च ।

नव फलान्नेराप्रवचनाद्वा अर्थप्रमिति । तत्र प्रत्यक्ष बन्वद् विशेदेण स्वरूप-
मिति करणत्वात् । इत्यादि ।

End

नापक्षेद्व्याघेन नृतिशब्ध सत्यानियतपौर्वापर्यविषयसञ्चारान्, न स्नेष्टार्थ-
मिदम्—अतिप्रसङ्गात् द्वयोर्विषयव्यवस्थया निरोधोपशमने अन्यतराधिस्य
अन्याय्यत्वात्—इति श्रमः ।

Colophon इति शिरोमणिहस्तमन्त्रं दर्शनं शिरोमणि भूम्भम् ।

विषय । महच्छेदेन कथायित् दर्शनानां तात्पर्यकथनं । तत्र प्रथमतः प्रमाणप्रमेययोः स्वरूप-
निरूपणं । चाध्याकदर्शनमतकीर्तनं । साध्यनिरूपणकथनं । येनमाचारमतकथनं ।
शैवात्मिकमतकथनं । वैभाषिकमतकथनं । चार्वाकदर्शनमत-
कथनं, तन्तु—अतन्त्राव्यतन्त्रभेदेन द्विविधप्रमेयः, स्वतन्त्रो भगवान् महेश्वरः,
तदधीनचैष्टावदं अमृतम् । यच्च विविधः,—विद्या, कला, पशुचेति । तत्र-
पशुगणकथा विद्या द्विविधा—बाधकथा अवोधकथा चेति । मोक्ष बोध
चतननिष्ठः, अधोषम्बु अचेतनमष्टनिरिति । चेतनपरतन्त्रा कला द्विविधा,—का-
र्याख्या कारणाख्या चेति । तत्र भूततन्त्रावरुपा कार्याख्या, कारणाख्या तु ब्रह्म-
दर्शनविषयकवरुपा । अथ पशुगणसम्बन्धी पशु,—यच्च द्विविधः, साङ्गानां निर-
ञ्जनयति—तत्र शरीरादिष्वन्वयी प्रथमः, रुद्रचित्ते द्वितीयः । तत्र महेश्वर-
जीवात्मसम्बन्धरूप क्रियापालयण, क्रियोपरमलक्षणयेति द्विविधो यागः । तद-
भ्यासेन हि आत्मरतिदुष्टभावलक्षणस्य मलस्य अपगमे समाजविश्वकामफल-
विकरणधर्मिणिरूपेयं मुक्तिं विद्वान्नीति ज्ञेयं । शैवदर्शनमतः । श्वाकदर्शनमत-
कथनं,—तन्तु शक्तिरेका प्रमेया, सा च अजडा प्रगतिरित्यभिधीयते । तत्र प्रह-
तिरेकापि खण्ड्या द्विविधा भवति—पराची प्रतीचीभेदात् । पराची खलु
परिणामसमायाः, तथा अस्रतन्त्रा शिवाद्य अजदुपरिणामाः । अथेष्टया चि-
त्ताद्या अदुपरिणामाश्च । अतः शक्तिरेकापि वज्रया अभिधीयते । तन्त्राक्तयोग-
मुष्टानेन अद्वयनिष्ठतौ सत्या पराया परिणामस्यैवैव यं प्रति प्रतीचीखरूपोत्पत्तौ
या सम्पत्ति सा मुक्तिरित्यवदेष्टुं । कापिलदर्शनमतः । कौमारिलदर्शनमतः । तथा
हि,—अस्तु यथाप्रसिद्धि प्रमाणप्रमयजातं यथोनुष्ठानादेव निश्चयमाधिगमः,
काम्यप्रतिमिदयोरनारम्भात् आरम्भस्य च उपभोगचयान्नित्यानुष्ठानन प्रत्यवाय-
पदवेदनीयप्राप्त्यमानपापस्य पुण्यस्य च अनारम्भकर्मण निशेषण विध्यमान-
स्वात्मन्यवस्थान माच इति । काणाददर्शनमतः । अक्षपाददर्शनमतः । पातञ्जल-
दर्शनमतः । पाणिनीयदर्शनमतकीर्तनम् । (येषां दर्शनानां मतप्रसिद्धि, नाच तेषां
तात्पर्यं विवृतमिति ज्ञेयम् ।)

No 1848 स्मृतिपरिभाषा ।

Substance, country made paper, 10 × 4 inches Folio, 56 Lines, 6 on a page Extent, 1,237 slokas Character, Marathi Date, ? Place of deposit, Nagran, Post Mirdhubani, Durbhanga, Pandit Kanailala Jha Appearance, old Prose and verse. Correct

Smṛti-paribhāṣā Dissertations on the principal technical terms used in Smṛiti works and general rules regarding Smṛiti rituals By Vardhamāna Mahamahopadhyāya

Beginning साधस्य च च सर्वेषां चैधर्म्यं चापि सर्व्वतः ।

पारवाक्यमस विष्णु त कथञ्चिदुपास्यते ॥

अथ सार्व्वैकिकी परिभाषा । तत्र विष्णुः—

स्नातोऽधिकारी भवति दैवे पथ्ये च कर्मणि ।

पवित्राणां तथा जप्ये दाने च विधिदेशिते ॥

पवित्राणां मन्त्राणां मन्त्र पवित्रमुच्यते । इति स्वरकारवचनात् ।

End विधिना तु यदा दत्ता घाने घेभु सदस्त्रिणा ।

दाता तारयते जन्तून् फलानामयुतै र्नतैः ॥

अयुतै र्नतैरिति उच्यते इतीया ।

पाषाण्याभ्यामिकी सुख्या विशुद्धायाग्निहोत्रिण ।

देवताश्च तथा मुखा गोदानं द्यौतदुत्तमं ॥

Colophon इति महामहोपाध्यायवर्द्धमानकृता स्मृतिपरिभाषा समाप्ता ।

विषयः । स्नानदानजपादे सार्व्वैकिकीपरिभाषाकथनम् । कर्तुरङ्गादिमियमकथनम् । विविध-
क्रियानिरूपणम् । इतिहिसर्गकथनम् । कार्यविशेषमनोनाविधानम् । ब्रह्मप्राजापत्या-
दितीर्थनिरूपणम् । व्रतस्थाय कदाचित् प्राणरचार्य जलपानादिविधिकीर्णम् ।
उपवासनियमकथनम् । कुशमिरूपणदिकम् । पवित्रादिकथनम् । परिसारनिरु-
पणदिकम् । सप्तग्रीहिकथनम् । श्रामाकादिचतुर्दशविधप्रायश्चित्तोपधिकथनम् ।
अष्टादशधान्यकथनम् । गन्धादिकथनम् । सर्व्वग्रन्थपरिभाषाधिकलक्षणम् । घातु-
निरूपणम् । मुख्यास्त्राभे प्रतिनिधिविधानम् । अविष्यद्रथनिरूपणम् । श्याम्नीपाक
विधिकीर्णम् । होमद्रव्यनिरूपणम् । होमविधानम् । चतुर्विधमासनिष्पन्नान्नकर
कर्माग्निहोत्रे नवग्रहमन्त्रम् । तत्र मन्त्रमासविधारादिकम् । विष्णुनिरूपणम् । तत्र
विहितकर्माविशेषकथनम् । पक्षनिरूपणम् । पक्षस्थानविधानम् । तिथिदेशे अथ
स्थानरूपणम् । एकादशपञ्चाशदनिरूपणम् । पौर्णमासीनिरूपणम् । दशायानिरूपणम् ।

पर्वनिरूपण । समावस्थानिरूपण । सर्वत्र व्रतसु इतिकर्तव्यतानिरूपण ।
 व्रतप्लानि । भावाभावविषयभेदाद् व्रतस्य द्वैविध्यनिरूपण । सामान्यव्रतकी-
 र्त्तन । सक्त्यमासादिभोजनादिनिषेधकथन । माघस्नानादिविधि । दानविधि ।
 नव दानसूचनादिविवचन । विद्यालवत वक्रवृत्तादिमुच्यते । गोदानविधाना-
 दिकीर्तनम् ।

No 1849. सङ्ख्यापरिमाणनिबन्धः ।

Substance, country made paper, 10 x 4 inches Folia, 33 Lines, 7 on
 a page Extent, 1,608 slokas Character, Muthla Date, 9 Place of
 deposit, Nagraun, Post Muddubani, Darbhanga. Pandit Kanadala Jha
 Appearance, old Prose and verse Correct

Siksha paramana nibandha An essay on 'number and weight'
 with reference to Smṛiti rites and domestic rules and observances Every
 injunction in the Smṛitis involving a question of weight, or number, or
 dimension, or time is taken up and discussed with a view to a settle-
 ment of the purport of the injunction The size of the tooth-brush, the
 number of days a cow should not be milked, how many days she should
 be milked partially and when fully, the length and the number of threads
 meet for a Brāhmaṇical cord, the quantity in which particular offerings
 are to be made, the number of days for mourning for particular castes,
 weights, their standard and calculation, periods of time, and how to
 calculate them, &c, &c, are taken up seriatim and specific rules laid
 down to prevent misunderstanding and mistakes By Kesava Kavina-
 dra The work was compiled in the city of Benares

Beginning राधापीमपयोधरभूधरधाराधर ह्यम् ।

शेषकथावलीकामन्त्रकमन्त्रवनीषटपद पायात् ॥

देवतामणकिरीटान्धनव्यापिजातमकरचतुन्दिलौ ।

दूरचारितममलकक्षपौ दुष्टराजचरणौ सुवीमदि ॥

काशीविद्यनारा दण्डपाणि श्रीकालभैरव ।

महा मवानी विघ्नेश प्रयच्छन्तु समीधिनम् ॥

गीर्भुजमन्त्रीपालपरिपणुल्लस्रिणा ।

श्रीकेशचक्रवीन्द्र निबन्धेऽयं विधायते ॥

सङ्ग्रहानामगुणत्वादेर्विधायकनिषयको ।

श्रुतिस्मृतिपुराणादिवाक्यैः स्थलीकरोम्यक्षयम् ॥

नचादौ मूलपरिभाषा । तत्र सङ्ग्रहाया तावद् यल्लुब्धं दे । इत्यादि ।

End उशना । द्वौ मासौ पापयेद्वत्सं द्वीये दिगुश्च दुरेत् ।

चतुर्थे त्रिखन दुष्टाद् यथान्याय यथावलम्बम् ॥

Colophon इति समिश्रश्रीकेशवविरचित सङ्ग्रहापरिभाषानिबन्ध समाप्तः ॥

विषय । तत्रादौ मूलपरिभाषाया सङ्ग्रहानामकीर्तनम् । हस्तादिपरिमाणनिरूपणम् । काल-
परिमाणकथनम् । अस्त्रादिपरिमाणकथनम् । तत्र द्रोणाढकादीनां लक्षणम् । गुण-
निरूपणम् । तत्र चरणादिलक्षणम् । अथ शास्त्रे सङ्ग्रहापरिमाणयोः विषयप्रदर्शन-
प्रपञ्चेन 'एका निन्दे मुदे तिस्रः' तथा दत्तकाष्ठमधिकृत्य 'द्वादशाङ्गुलान् विप्राणाम्'
इत्यादिभिः सूत्रपुरीषात्म्यभेदादत्तकाष्ठविचारादिकम् । पञ्चविंशोद्धारपूर्वकं स्नान-
विधानम् । तर्पणविचारः । सन्ध्यावन्दनकालविचारः । सन्ध्यावन्दनयोग्यदेशनिरु-
पणम् । प्राणायामविवेचनम् । गायत्रीजपव्यवस्थाकथनम् । जपमासानिरूपणम् । यज्ञो-
पवीतविवेचनम् । शिखावन्धनविधिकथनम् । कुशनिरूपणम् । कुशप्रतिनिधिकथनम् ।
गृहे स्थापनयोग्यप्रतिमालक्षणम् । तन्निर्माणप्रक्रियादिकथनम् । देवतास्त्रानेष्टता-
दिपरिमाणकथनम् । गन्धादिनिरूपणम् । पुष्पादिविधानम् । पद्मपञ्चनिरूपणम् । आ-
तिथ्यनिध्यादिकथनम् । पञ्चाङ्गलक्षणम् । पञ्चिजातिषु तिथिरिमयूरादिषट्कस्य
भौत्यत्वकथनम् । जम्बूषु रोहितपाटीनादीनां वर्षा भष्यत्वकथनम् । शम्भकादिषट्कस्य
भष्यत्वकथनम् । पलाशुलसुखादीनामभौत्यत्वकथनम् ॥ पलाशार्क भोजने दोष-
कथनम् । अन्नजाया कन्धाया जामाढ्यदे भोजनविषयः । दानविधिकीर्तनम् ।
प्रतिपक्षविधिः । अतिपातमज्जन्धायादिषु दानमाहान्यकीर्तनम् । मन्त्रारानिरूपणम् ।
काष्ठादिमहानीषेष्टकथनम् । धान्यादिद्वादशकस्य सर्वतोऽष्टाष्टलकथनम् ।
ब्रह्माष्टदानादिषाट्कमहादानविधानम् । अष्टकाष्टादकाष्टादिनिरूपणम् । सर्वेषु
दक्षिणाविधिकीर्तनम् । अष्टविधनिष्ठुवनकथनम् । श्रवदाहविधिः । अष्टमरणविधिः ।
होतृगर्भपल्लयुतिः । व्रतयाज्ञानिः । मीर्षेनिरूपणम् । गङ्गादिमाहात्म्यकीर्तनम् । गङ्गाया
गर्भनिरूपणादिकम् । अयायां प्रादुर्देशादिनिरूपणम् । काशीप्रयागादौ कर्त्तव्यानि ।
जमघ्रायत्वेनादिनिरूपणम् । अथोभ्यादिमाचपुरीषप्लवककथनम् । प्रतकालनिरूपणम्
मुद्गेन मासादिलक्षणकीर्तनम् । पक्षरमादिकथनम् । षट्तिक्षुप्लवककथनम् । षोडश-
चक्रादिकथनम् । विवाह वरकन्याया वयथादिनिरूपणम् । ब्राह्मणानां षट्कमादि-
निरूपणम् । सप्तदशमिधनरककीर्तनम् । ऋषिक्रयविधिकीर्तनम् । प्रायश्चित्तविधिः ।
आर्घ्यदोषाभावनविषयनिरूपणम् । आत्मनायिनिरूपणम् । अक्षतप्रशाम् शूद्रमुद्रिश्च का-

श्रीवाङ्मयं दोषकथनं । कन्यादिविग्रहे दोषाधिक्यकथनं । भस्मस्नानादिदग्-
विधस्नानकथनं । पञ्चगव्यपञ्चरत्नादिकथनं । केषांसिद्धिद्रव्याणां मूत्रनिरूपणं ।
पुष्करिण्यादिखनने पुष्पाधिक्यकथनं । निधिनृत्ताभे विधानकथनं । व्रीह्यादिगण-
कथनं । व्यवहारनिरूपणं । दोषद्रव्यप्रमाणादिकथनं । पूर्णपावनिरूपणं । अष्टौ
वधवः । चतुर्दशविद्याकथनं । सप्तर्षि-सप्तार्चवादिदिकथनं । देवानां त्रयस्त्रिंशत्कोटि-
सङ्ख्याकथनं । दशविधधर्म्यकथनं । नवविधविषकथनं । राज्याङ्गानि । सप्त्यास-
हस्यनिरूपणं । प्रतिनिधिविवेचनं । अत्रादीनामसृग्मसृग्मर्गे दुष्टकथनं । गौदोह-
नकास्तनिरूपणम् ।

No. 1850. दत्तात्रेयतन्त्रम् ।

Substance, country-made paper, 10 × 4½ inches. Folia, 87. Lines, 7
on a page. Extent, 644 slokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of
deposit, Magrāni, Post Madhubani, Darbhānga Paudit Kānāulā Jhā.
Appearance, old Prose and verse. Correct

Dattātreya Tantra. A Tantra related by Śiva to a sage named
Dattātreya, to instruct him in mystic, magic and demoniac rites. Con-
tents : incantations and necromantic rites for bringing on the death of
an enemy. Ditto for bringing on dementation. Ditto for bringing on
inertness in intelligence, arms, affection, men, clouds, winds, &c. Ditto
for bringing on enmity between particular individuals. Ditto for bring-
ing on the ruin of a person. Ditto for securing the good-will and
favour of a king, a husband or a woman. Ditto for attracting atten-
tion. Ditto for effecting magical exhibitions. Ditto for bringing
demons under one's controul. Ditto for alchemical preparations.
Ditto for ascertaining the past and the future. Ditto for eating and
digesting enormous quantities of food. Ditto for overcoming hunger
and thirst. Ditto for producing aphrodisiac effects. Ditto for chang-
ing the colour of grey hair. Ditto for bringing on grey hair or bald-
ness. Ditto for finding out hidden treasures. Ditto for bringing on
pregnancy. Ditto for preventing abortion, miscarriage and childless-
ness. Ditto for bringing on success in warfare. Ditto for aphrodisiac
medicines. Ditto for alchemical solutions of metals. Ditto for the
destruction of manliness. Ditto for overcoming malevolent imps.
Ditto for overcoming evils likely to result from ferocious animals.
Ditto for preventing mischief from evil dreams and portents.

Beginning श्रीदत्तात्रेय उवाच । कदाचित् पथ्यन् योगी दत्तात्रेयः महासुनिः ।

कैलासगिरिमूर्धन्या गतवान् योगराट् प्रभु ॥

कैलासशिखरासीन देवदेव महेश्वरम् ।

दत्तात्रेयो महायोगी पथ्यन्कृतं शङ्करम् ॥

छतामालिपुटो भूना दृष्ट्वति भक्तबन्धनम् ।

मङ्गलमाद्य चिन्तायाय कल्पतन्त्रं पुनिश्चितम् ॥

कसौ सिद्धिमहाकल्पतन्त्रविद्याविधानकम् । इत्यादि ।

End. रविवारे मृदोत्वा तु येनकरवीरमूलकम् ।

धारयेदक्षिणे हस्ते अग्निपादाभय न हि ॥

Colophon इति श्रीदत्तात्रेयनन्ते ईश्वरदत्तात्रेयमहादे सिद्धादिभयनिवारणं नाम द्वाविंश
पटल समाप्तः ।

विषय । मारुतोपायकथन । तत्र द्रव्यादिनिरूपण । एवं परच प्रिय । मोक्षनोपायकथन ।
कृष्णनोपायकथन । तत्र आसनकथन । बुद्धिकथन । शक्तिकथन । मेनाकथन ।
नरककथन । मेघकथन । गर्भकथन । विद्वेषणोपायकथन । उषादनोपायकीर्तन ।
मङ्गीकरणोपायकीर्तन । तत्र स्त्रीवशीकरण । पतिवशीकरण । राजवशीकरण ।
आकर्षणोपायकीर्तन । इन्द्रजालकौतुकप्रदर्शनोपायकथन । यक्षादिमन्त्रमाधन-
कथन । रसायनविधिकथन । कालज्ञानोपायकथन । प्रभूताहारकरणोपायकथन ।
सुधापिपासाजघोपायकथन । बाजीकरणादिकथन । कैशरद्वन्द्वनोपायकथन । कैश-
पातनविधिकथन । निषिद्धदर्शनोपायकीर्तन । गर्भाधानविधिकथन । वृत्तवत्या-
काकबन्धादिदापणान्त्युपायकथन । जपयादिकथन । बाजीकरणोपायकथन ।
द्रावणविधिकथन । वीर्यश्लक्ष्ण । भूतघ्ननिवारणोपायकथन । सिद्धयाम्नादिमप-
नामन । सर्पाग्निभयनिवारणोपायकीर्तनश्च ।

No 1851 हरिहरसुभाषितम् ।

Substance country made paper, 8 x 3 inches Fols, 40 Lines, 6 on a page Extent, 629 slokas Character Maithili Date, Sk 1641 Place of deposit, Chaturi Grama, Darbhangi, Pandit Mangaladatta Misra Appearance old Verse Correct.

Harishara subhashita Short poems on various subjects By Harishara. The poems are of high merit

Beginning पाणञ्जापा पथेजानजन्मनो मन्त्रनोमुद्म ।

भारदा भारदाभारदुद्ययारस्वधारिणी ॥

गोविन्दाख्यानपीयूषवैरिव मितौलताम् ।

यामादिवदनाभोजनमरी भारती भजे ॥

गौरीगिरिशयोरैकमङ्गलद्वारकारिणम् ।

मददारि + रोद्धारमय घञ् वय सुम् ॥ इत्यादि ।

End सच्चिदानन्दगुणग्रन्थनिष्कृत्युक्ति मुक्तावली हरिहरण चिरेण श्रीगं ॥

Colophon इति श्रीहरिहरसुभाषिते परमार्थप्रकरणम् ।

विषय । मङ्गलसाधनप्रकरण । वास्तुविनयप्रकरण । सुहृदपदेशप्रकरण । प्रवामुक्तार्ण ।

राजप्रशस्तिप्रकरण । राजोपमेवनप्रकरण । राजनीतिप्रकरण । सप्तमवर्गः-

प्रकरण । पुनरावृत्तिप्रकरण । भाष्यनादिकाप्रभेदवर्णनप्रकरण । प्रकीर्णक-

प्रकरण । परमार्थप्रकरण । प्रबन्धेऽस्मिन् मध्यं च श्लोका चतुर्व रमणीया ।

No 1852 आह्मचिन्तामणिभावदीपिका ।

Substance, country made paper, 8 x 3 inches Folia 82 Lines 10 on a page Extent, 3158 slokas Character, Maithili Date, ? Place of deposit, Chaturī Grama, Darbhanga, Pandit Mangaladatta Misra. Appearance, old Prose Correct

S'rāddha chintāmaṇi bhāṣa dīpikā A commentary on Vāchaspati
Miśra's treatise on the Ś'rāddhas, called *S'rāddha chintāmaṇi*

Beginning वागदेवता प्रकट्यादौ वामदेवन थीमता ।

आहविनामणेभ्यो बालुबोधाय तस्यते ।

पिष्टदेवताक पिष्टदेशक, दशपद भक्त्यकीर्तनम् । इत्यादि ।

End श्री ११ मदीया ललितमाकभय्य विभूतमन्दद + + + कारम ।

निष्कण्टकेनात्र विभावितम् यदा पितृणां प्रथमा वरम् ।

Colophon इति महामहापात्राय श्रीवामदेवविरचिता आदित्यामणिभास्वदीपिका समाप्ता॥

विषय । याचस्य तन्मियहत्तयद्विस्मागणदोय्यामम ।

No 1853 द्वैतनिर्णयजीर्णोद्धार ।

Substance country made paper 10 X 4 inches Folia, 121 Lines, 7 on a page Extent, 3176 stokes Character Marathi Da'c, ? Place of deposit Nagrat Post Madhuran Darbhanga, Patna, Kashi, Jha Appearance, fresh. Prose Correct

Dvaita-nirnaya-jīrṇoddhāra. A commentary on Vāchaspati Miśra's *Dvaitanirnaya*, on the dualistic theory of the Supremo and the human souls. By Madhusūdana Thakura.

Beginning. चत्वनवचक्षीकुम्भप्रक्षालनं चालयन् ।

इन्द्रावेनविद्यारी सान्तापयारी हरिर्मेम ॥

रतिपदस्तरमेनेति । इन्द्रानामौत्सर्गिकार्थपरममित्यादिपदसमभिव्याहारेण—
इति ।

End. लिखनान् न दृष्टिदिने निषिद्धमिति जग्यसे ।

Colophon. इति महाभारतपाश्चात्यश्रीमधुसूदनठक्कुरक्षितो द्वैतनिर्णयजीर्णोद्धारः समाप्तः ।

विषयः । वाचस्पतिमिश्रतद्वैतनिर्णयस्य व्याख्यानम् ।

No. 1854. त्रिलक्षणीभावप्रकाशः ।

Substance, country-made paper, 8½ × 4 inches. Folia, 87. Lines, 10 on a page. Extent, 1,017 ślokaś. Character, Maithilī. Date, ? Place of deposit, Magrání, Post Madhubanī, Darbhāṅgá, Pandit KánáHála Jhá. Appearance, fresh. Prose. Correct.

Trilakṣhaṇī-bhāṣya-prakāśa. A commentary on the aphorisms of Śāṇḍilya. The commentator adopts the dualistic theory for his standpoint.

Beginning. नित्यानुपूर्वोद्देशाय शुद्धचक्षैकमूर्धये ।

अमाद्यु हरये नित्यमचिन्त्यगतये नमः ॥

नित्यं उन्निरुद्धं यच्च ब्रह्म भवितुमुत्थात्मात्मकम् ।

तदभेदनिदानाय तस्मै रामाय ते नमः ॥

साधित्यपरिपाकेन साधित्येन विमिश्रिता ।

किमिच्छते भक्तिपरा शतसूत्री विलक्षणा ॥

योऽष्टमवधायितुं प्रतिजानीते ज्ञेयानो भक्तिजिज्ञासा । इत्यादि ।

End. अथापनेर्विजातीयत्वेऽपि तर्कौपाधनादेरिव न ज्ञानात्मकदृष्टित्वमित्याशयः ।

Colophon. इति द्वितीयस्य द्वितीयमाह्निकम् । इति द्वितीयं सूत्रं समाप्तम् । समाप्तं
त्रिलक्षणीभाषणं । इति त्रिलक्षणीभावप्रकाशः समाप्तः ।

विषयः । परात्मजीवात्मनोरभेदमङ्गीकृत्य साधित्यशतसूत्रीयस्य व्याख्यानम् ।

No. 1855. चण्डीसपर्याक्रमकल्पवल्ली ।

Substance, country-made paper, 11 x 3 inches. Folia, 75. Lines, 10 on a page. Extent, 1,516 ślokaś. Character, Maithilī. Date, ? Place of deposit, the Library of the Rājā of Darbhāṅgā. Appearance, decayed. Prose and verse. Correct.

Chandī-saparyā-krama-kalpavallī. A digest of the rituals of the Tantras on the adoration of the Devī in her different forms. By Śrī-nivāsa Deśīhendra.

Beginning. वन्दे चिन्मुराजवन्मुरमूर्तं वन्दुकपुष्पप्रभं

चिन्मुरावणकुम्भदुग्धविलासचन्द्रार्द्ययुक्सेखरम् ।

गण्डद्गुम्भलम्बद्वयमिलनौल्लोन्दुहन्दं शनैः

कर्णाभ्यां विनिवारयन्ममिदं प्रत्यूर्ध्वविष्णवे ॥

श्रीदेमिकेन्द्रं शिरसा प्रणम्य श्रीश्रीनिवासो द्विविदोद्भवोऽहम् ।

श्रीमत्सपर्याक्रमकल्पवल्याः श्रीचण्डिकाया यजनं प्रवक्ष्ये ॥

सर्वांगमाख्यायरहस्यभूतं सर्वैर्भूतार्थप्रदमाद्य लोके ।

सुन्दार्य यजुस्मरतन्मन्त्रादे प्राक्तं पुरा दृष्टवने शिवेन ॥

— — — — —

तत्र श्रीमार्कण्डेयपुराणे लिखे मेवमं प्रति सुरयवाक्यम् । इत्यादि ।

End. श्रीश्रीनिवासेन विनिर्मितायां श्रीमत्सपर्याक्रमकल्पवल्याम् ॥

मत् किञ्चायं लघुकस्तु पद्यम् सुव + + + + टप्पैरभावात् ॥

Colophon. इति श्रीश्रीनिवासभट्टविरचितायां चण्डीसपर्याक्रमकल्पवल्यां पद्यमल्लवकः ।

समाप्तश्चायं ग्रन्थः ।

विषयः । महासरमन्त्रनिरूपणमूलेन देवा माहात्म्यादिकथनं । देवीमाहात्म्यं च मार्कण्डेयपुराणान्तर्गतमेऽपि विललमिति निरूपणं । एवमध्यायसप्तक्रमेण देवीमाहात्म्या महाभालामन्त्रपासनायां त्रीनयुक्तोक्तं निरूपणं । कार्यविशेषे वषट्कारादिपुस्तक्य इत्यन्तस्य पुष्टादिमाघकलनिरूपणं । चण्डीसपर्यायां स्नाततर्पणादिविधिकीर्णं । अर्चनाविधिकथनं । तत्र आसनादिनिरूपणं । विविधन्यासकथनादिकं । पीठपूजाविधिः । देवीमाहात्म्योपपन्नमादिचरितस्य अपिबन्द्यादिनिरूपणं । चण्डीसपर्याप्रत्येजकीर्णं । मानसपूजाविधिकथनं । मन्त्रप्रक्रियाकीर्णश्च । भैरविकाचनविधिः । दसनकपूजाविधिः । मदनवस-

नमोः पूजाविधिकथन । पविचारोपणविधि । काम्यपूजाविधिकथन । ध्यान-
भेदे फलभेदकथन । नित्यचष्टिकाध्यानकथनादिक । नवदुर्गाविधिकथन ।
आदिने नवदुर्गामहोत्सवादिविधान । अतचष्टीविधिकथन । अनाट्टाया-
खिलदुरितशान्त्युपायकथन । मण्डपरचनार्थ प्राचीमाधनविधिकथन । कुण्ड-
निर्माणविधिकथन । अग्निस्थापनादिविधिकथन । अथ सर्व्व प्रयोगकथन ।
कुमारीपूजाविधिः । पूज्यापूज्यकुमारीलक्षणकथन । बुक्खुवादिनिर्माणप्रति-
यादिकीर्तनम् ।

No 1856. आहप्रदीपः ।

Substance, country made paper, 13 × 4 inches . Folia, 74 Lines, 9 on
a page Extent, 2,646 slokas Character, Maithili Date, Place of
deposit, Magrari, Post Madhubani, Darbhanga, Pandit Kāmalā Jī
Appearance, fresh Prose and verse Correct

Siddha pradīpa. A digest of the rules for performing *Sriddhas*.
By Vardhamana Misra

Beginning अभिनवरत्नेन चादप्ये मुनारे-

मैदममयनमोक्षेमाप्स्यन्तीपुण्यमान्ता ।

अयमि अयमाका कायसो नायनम् ।

कलिकल्पमिदानीं आरवी न पुनानु ।

अदि प्रलय भव्यं नोक्षेत्तुल्यनिवम् ।

आन्तेपु मुनिवाक्यानि आदम्प विधिवन्ते ।

मनु कि आह नावत, विशदेवताको द्रव्यत्याग । पिपपिष्टयज्ञे तपेके अति-

यागे, न च आद्यभोजनपर्यन्तमन न हव विरोध, शुद्धकर्मकावाद्या ।

इत्यादि ।

End मनुवादभावे मनीनि मन्मदम् ।

धृती दुराणानि च शपथानां आत्मा विचार्योपि च न कदापि ।

श्रीवर्द्धमानेन हत प्रदीपः स्यात्तु मनीं ममानेनानु ।

Colophon इति महामहोपाध्यायश्रीवर्द्धमानविरचित आहप्रदीप समाप्तः । प्रथमम् ।

विरच । अन्तिममहादण्डपाठपूर्वक 'वेदेनेतिपात्रान्मन्त्रपुष्प' इत्यादि आह-

मिति आहस्यस्यविषयम् । आदम्पिषय दमेदन्तिरपि । आहकामनिवन् ।

साधिनिरग्निभेदान् अथस्यादिनिरूपण । काम्यश्रावकालनिरूपण । रात्रौ श्राव-
करणादिनिषेधः । मलमासविवेचन । श्राद्धदेगनिरूपण । आदाधिकारिनिरूपण ।
श्राद्ध प्रत्यक्षप्राप्त्यनिरूपण । निषिद्धकथनञ्च । श्राद्धविहितद्रव्याणि । निषिद्ध-
द्रव्याणि च । कुम्भविवेचन । निमन्त्रणविधि । अर्घ्यदाने पावविशेषनिरूपण ।
गन्धादिपक्षकनिरूपण । मौढीदप्रयोगाद् विशेषकथन । परिवषणदधिकथन ।
तत्र काम्यद्रव्यदानविधिकीर्तनञ्च । लपविधिः । श्राद्धपरिभाषाकथन । पार्थिव-
श्राद्धप्रयोगकथन । अमयाश्रविधिः । रक्षोद्विष्टविधान । सपिण्डीरक्षाकाङ्क्षादि-
निरूपण । श्राद्धभोजननियेषविवेचन । पुनरावस्य घनहरत्वात् श्राद्धेऽधिकार-
कर्तृत्वञ्च इति निरूपण । रक्षोद्विष्टश्राद्धप्रयोगकथन । आभ्युदयिकश्राद्धप्रयोग-
कथन । निष्पत्तः श्राद्धाधिकारिनिरूपणञ्च ।

No 1857 'आचारचिन्तामणि' ।

Substance country made paper 10 x 8½ inches. Folia 121. Lines 10 on a page. Extent 4128 slokas. Character Maithili. Date, A D 1437. Place of deposit Mujna Grama Post Tajapura, Darbhanga, Pandit Babulala Patbaka two other copies Post Madhubani Magrani Grama, Zila Darbhanga Pandits Kanailala Jha and Chhotulala Jha. Appearance new. Prose and verse. Correct.

Atalara chintamani. A digest of the rules regarding Achāra. By Vachaspati Misra Mahāmahopādhyāya. The author compiled a series of digests, under the generic name of Chintamani on the different topics treated in the Smṛiti and also wrote commentaries on several philosophical works. The codex is dated in 433 of Lakshmana Sena's era.

Beginning आनीरदारकमुद्विष्टकिङ्किनीकमानाशपाविशरणं पुण्यं पुराणम् ।

मञ्जीरमञ्जुमङ्गलाधरमम्युआधमदैतचिन्त्यमनादिमननमदीड ॥

अधाराकाशितो यथा इह वाजसनेयिनाम् ।

निबध्यते हरिं नत्वा श्रीवाचसनिमर्कणा ॥

उद्भवमैवगौशामि तथाचमनकारणम् । इत्यादि ।

End यदाह आपस्तम्बः । दत्तव्यं सन्निपातस्य सङ्ख्या । समो मानाशमिपातः दधि-
दम् । नामा भिन्नभिन्नेत्यर्थः ।

Colophon इति श्रीमन्महाभारताध्यायसमिपश्रीवाचसनिविरचित आचारचिन्तामणि-

सम्पूर्ण । लक्षणभूषणसम्बन्धित्यदिशङ्कितचतुष्टयाब्दे कार्तिकलक्ष्म्यसम्प्रत्या
शुक्ले मिवथीदेवनाथमन्त्राश्वानामाज्ञया मिवथीचरिशर्मणा लिखितमाचार-
विनिर्मासिपञ्चकमिति ।

विषय । राजधनेयिनामाचारादिरूपण । तत्र सदाचारशब्दनिर्वचन । सदाचारलक्षणा-
दिवचनञ्च । उद्घाटनान्तरविधिकथन । मूत्रपुरीषादित्यागविधि । पापकर्मफल-
निवृत्तुपायकीर्तन । अशुभकर्मणा देववित्तयप्राप्तिकथन । तत्र आतिथ्यादिकभोग
वायुनुसारिदक्षाना लक्षणकथन । किञ्च नरकानुभूतदुःखाना तिर्य्यगर्थेनित्यमनुभूय
उत्तीर्णाना मनुष्यलोकेषु केषांचित्त पापाना लक्षणानि ज्ञायन्त इति तन्निरूपण । मार्गा-
दौ मूत्रोच्चारान्निषेधकथन । विशेषेण शौचविधिकथन । शृगिकापक्षजस्थानादि-
निरूपण । कस्यचलुभिर्गोहतम्राज्जनादिविधिकथन । विश्वरेण आचमनविधि
कथन । जीशूद्रयोराचमनविधि । इन्द्रियमाज्जनविधि । आचमनगमिमित्तनिरू-
पण । द्विराचमनगमिमित्तनिरूपणञ्च । दन्तधावनविधि । दन्तकाष्ठनिरूपण । तद-
भावे मुखशुद्धिकथन । प्रातः स्नानादिविधिकीर्तन । स्नानानन्तरं केशप्रसाधना-
दभ्यङ्गनादिविधानकथन । मङ्गलाचारलक्षणतद्विधायादिकथन । वैष्णवैसित्तिका-
दिस्नानविधि । स्नानयोग्यस्थाननिरूपण । भस्मादिस्नानविधि । सामान्यतः स्नान-
प्रक्रियाकथन । सर्वश्राविकसम्पन्नवर्षसाधारणस्नानविधि । स्नानोत्तरकर्मविधानं ।
तिष्ठककरणाविधि । मन्त्रोपासनविधिकीर्तन । तत्रप्रयोगकथनादिकं । गायत्री
जपादिविधि । जपमालानिरूपण । ब्रह्मयज्ञविधि । विशेषेण तर्पणविधिकथनं ।
कातीयतर्पणप्रधानकथनं । एवं यमिष्टमाभिलाषुक्ततर्पणविधिकथन । तर्पणान्तर-
कर्मकथन । तत्र सामान्यतः पूजाप्रकारकथन । देवपूजाविधि । पूजाधारनिरू-
पण । अर्घ्यदाने विशेषविधिकथनं । पद्मोपचारविधिकथन । एवं दशपादश
चण्डादश्च षट्त्रिंशोपचारविधानकथनं । सूर्यपूजाविधि । अथ पुष्पविवेचन ।
धूपमैत्र्यादिनिरूपणञ्च । दुर्गापूजाविधि । अथ पुष्पविवेचन । शिवपूजाविधि ।
अथ पुष्पजिह्वा । शूषादिविधानञ्च । विष्णुपूजाविधि । शम्भुशारदादिपूजायां पुष्पादि-
विधानं । विष्णुमैत्र्यार्घ्यं मांसादिकमपि दानुमर्चनीयं निरूपणं । अष्टाष्टरपूजा-
विधि । विष्णोरपराधनिरूपण । पद्मसहायज्ञविधि । वसुधैवकुतूहलकथनञ्च । तत्र
मनुष्यपञ्चविधि । नित्यप्रादिविधि । अतिथिपूजाविधि । सामान्यतः भाजन
विधि । विशेषेण भाक्षाभाष्यनिरूपण । तत्र शम्भोर्भाष्यानि । दुग्धानि । पक्षिण ।
पशव । रुक्ष्याश्च । मांसभक्षणवर्ज्यमेषां विधिविवेचन । भोजनान्तरकर्मविधानं ।
उपनविधि । दादोपगमविधि । रणवस्त्रानिरूपण । तस्या नियमादिकथनञ्च ।

No. 1858. सिद्धान्तसार्वभौमः ।

Substance, country-made paper, 13 × 4 inches. Folia, 48. Lines, 12—13 on a page. Extent, 1,966 slokas. Character, Maithili. Date, ? Place of deposit, Raghavapura, Post Madhubani, Darbhanga. Pandit Śrinātha Jhā. Appearance, new. Ver.e. Generally correct.

Siddhānta-sārvabhauma. A digest of the several Siddhāntas on Indian astronomy. By Munisvara Sārvabhauma, son of Ranganātha. Contents. Measurement of true solar year &c.; duration of Yugas; motions of planets; measures of months and years and the mode of reckoning them; nodes of planetary orbits; measures of bulk; diameter and motions of the earth; equatorial regions; calculation of latitudes and longitudes; calculation of the apparent motion of planets; zenith and nadir; curved motions of planets; nodes; position of the earth; the orbits of the planets; arcs between the vernal equinoctial point and the equator, &c., &c.

Beginning. विश्व व्याप्य स्थितो यः सकलपुनरपेक्षितः श्रीनिवास-

खेजो मूर्तिः लपालुर्मुनिवरनिकरैर्मानद्वैतः सत्यः ।

ध्यान्त इत्या स बोधं सुखकरममित सच्चिदानन्दस्य

स्थाने तद्गतिरुक्ते अपगतदुरिते सर्वदा मे व्यक्तम् ।

मन्त्राद्या विषयनया स्वकार्यसिद्धौ ये विप्रद्रुमदन्तनोदुर प्रथम्यः ।

नीयन्ते सपदि ज्ञानाखिलाचर्यं + तं दक्षावलिबद्धं मन्त्रानि नित्यम् ।

यस्याः प्रकाशमावाद्य कार्यं लक्षणलचिनम् ।

कुर्मन्त्यपि जडाः सा मे कुलाक्षेणु मरखनी ।

मन्त्रेऽप्यहं यच्चरन्ममेवा—मन्त्रावबोधामभवान् शुभीभिः ।

सिद्धान्तसाधिमैः स्वपथ—कुक्षौ जगत्ते नुरवे जयन्ति ।

मूढं स्थून् अवशिष्टान् मत्वा यत्प्रतिरोमतिम् ।

स्तनयान् मनुज्यायादसौ जयति भास्करः ।

दैवज्ञपद्यंजनमन्त्रमेवपाद्यं श्रीरत्नायननयोऽप्य मुनीचरोऽयम् ।

एवम् न विभाव्य सकलायपि सार्वभौमसिद्धान्तपूर्वमपरं सधिया करामि । इत्यादि ।

इति सिद्धान्तसाधिमैः मुनीचरलमेभवत् ।

सिद्धान्तसार्वभौमोऽयं ज्ञानियाम्याधिकारकः ।

अयं जयत्यै यद्वतनपरीक्षाद्वैत + मन्त्रोऽयमेवम् ।

मन्त्रातिरेकान् परपातकनः श्रीगार्भभौमः पुनरा विभाति ।

End

Colophon. इति पूर्वार्द्धम् ।

विषय । कालमानकथन । सौरवर्षादिनिरूपण । युगपादादिनिरूपण । प्रदाणा वसोन्नत-
निरूपण । भासादिनिरूपण । अथ सर्वत्र उपपत्तिकथन । वर्षकालनिरूपण
दिक । वर्षगणनप्रकारादिकथन । यदाणा पानानयनप्रकारकथन । परमाणादि-
परिमाणकथन । भूगोलस्य व्यासाद्यानयनप्रकारकथन । निरुद्धदेशादिनिरू-
पण । ज्ञानयनप्रकारादिकथनमुखेन भुजशिक्षिनीकोटिशिक्षिनीप्रभृतीना लक्षण-
कथन । प्रदाणा स्फुटक्रियापपत्तिकथन । प्रतिहतभङ्गीनिरूपण । गीषोत्तमभ-
ङ्गीकथन । प्रदाणा मन्त्रगत्यादिनिरूपण । खेडाद्यानयनप्रक्रियाकथन । भूगोल-
मस्यानादिकथन । विषयस्य छलक्रान्तिहतादिनिरूपण । अर्धनाशनिरूपण । अथ
यवनादीना मतकथनम् । उद्यागनिरूपण । अथ सर्वत्रोपपत्तिकथनम् ।
मित्रप्राधिकार । तत्र प्रदाणा कलाविम्व्याद्यानयनप्रक्रियाकथन । शशिपूर्व्यकार्णा-
यणा प्रदाणा भानिमित्तकथनादिक । तेषा मानयनप्रक्रियादिकथनम् । खेडमा-
नमप्रकारकथनम् । इदमेतत्तिनिरूपण । तत्र सूर्य्यपमीये प्रदाणानयस्यानादिनि-
रूपणमुखेन उद्यनीपदूरत्नादिज्ञानसाधनकर्तृत्वेन । प्रदाणानसौर्दयज्ञानप्रकार-
कथन । चन्द्रपदसङ्गणनाप्रक्रियादिकथन । पानाद्यानयनप्रकार । स्मरौदिज्ञा-
नोपायकथन । एव सूर्य्यपदसङ्गणनाप्रक्रियाकथन । क्रान्तिसाम्यनिरूपण । व्यासा-
यनाद्यादिनिरूपणम् ॥

No 1859 विवादचन्द्रः ।

Substance, country-made paper, 10 x 3 inches. Folia, 60 Lines, 8 on
a page. Extent, 2,202 slokas. Character, Maithili. Date, Sv 1119. Place
of deposit, Magrām Grama, Post Madhubani, Darbhanga, Pradyt Chhoti-
lāla Jhā. Appearance, old. Prose and verse. Correct.

Vivādachandra. A summary of the laws of inheritance, judica-
ture, sale, barter, &c. By Mahādevī, wife of king Chaudra Sīsiha,
under the advice of Mīsarā Mīsarā—Contents. Laws regarding
loans, possession, mortgage, interest, bail, repayment of debts, legal
position of the born-blind, loans for trade, ditto contracted under press-
ing wants, pledges, sale without proprietary right, coparcenary in trade,
gift, servants, manumission of slaves, hire, disputes regarding ownership,
delivery after sale, purchase, boundary disputes, laws regarding ridges,
treasure trove, protection of crops. Law of inheritance, division of

No 1860 तर्कतत्त्वनिरूपणम् ।

Substance, country made paper, 11 × 4 inches Folia 42 Lines 11 on a page Extent, 1,476 ślokas Character, Maithili Date ? Place of deposit Magrání Grama Post Madhubani, Darbhāngá, Pandit Chhotilala Jha Appearance, old Prose Correct

Tarkatattva nūtpana An enquiry into the principles of dialectics By Gokulanātha Mahamahopādhyaya

Beginning कथं तर्कमनिरूप्युं तार्किकास्त्रामुपासता ।

अतो नाथन हे नाथ तर्कतत्त्व निरूप्यत ॥

अथ यास्यानवग्रहमन्त्रापहरणद्वारा पुरुषार्थानामसाधारण साधन । इत्यादि ।

End तस्मात् ।

अनादिर्यादु व्यापकतानिर्णयायो ह्यवधिना ।

तर्क उपपन्न किन्तु पर्यन्तस्य विपर्ययम् ॥

Colophon इति महामहोपाध्यायमैाङ्गलनाथविरचितं तर्कतत्त्वनिरूपण ।

विषय । तर्कस्वरूपविवेचनम् ।

No 1861 न्यायकौस्तुभे शब्दपरिच्छेद ।

Substance, country made paper, 11 × 4 inches Folia 269 Lines 9 on a page Extent 3601 ślokas Character Nagara Date Sm 1811 Place of deposit Magrání Grama Post Madhubani Darbhāngá Pandit Chhotilala Jha Appearance fresh Prose Correct

Nyaya kausubha A commentary on the Tattvachintāmani of Gaṅgeśa By Mahadeva Pandita surnamed Ponattakara and son of Mukunda Pandita. The codex contains the chapter treating of Śabda

Beginning मला गाम्मगिरि मुकुन्दविरतं श्रीकण्ठमग्नं मुखं

भूय मुख्याध्याय विभाष्य च तदुद्गाय ममलं हृदि ।

इष्टे मामवर विमिश्रितविधियुक्ताग्नौ दत्ते

मूलाध्यायनिपतय वरविधौ कुम्भे प्रवर्त्य वरम् ॥

अथ मध्ये निरूप्यते । अथ उपजीव्यादजीवकभावप्रकृत्या उपमाननिश्चयस्य

आरंभे शब्दनिश्चयकिति वदता वदन्ति । इत्यादि ।

End यथाश्रुतानां सन्निर्वाचराणां निष्कर्षबोधाय यत्कृत्तियुक्तः ।
 अथ महाद्वयबुधेन यन्नाच्छब्दोद्देशातो रचितो निबन्धः ॥

Colophon इति श्रीमत्तद्वाक्यप्रमाणपारावारीणश्रीमन्मुकुन्दपण्डिताय जपुष्पताकरोपासक-
 महाद्वयपण्डितविरचिते न्यायकौस्तुभे शब्दपरिच्छेदः समाप्तः । श्रवत १८३१ ।

विषयः । शब्दचिन्तामणित्याख्यानम् ।

No 1862 न्यायसिद्धान्तमञ्जरी ।

Substance, country made paper, 8 x 3 inches Folio, 53 Lines, 9—10 on a page Extent, 1992 slokas Character, Maithili Date, ? Place of deposit, Magrari Grama, Post Madhubani, Darbhanga, Pandit Chhoti-lala Jha Appearance, old Prose Correct

Nyāyasiddhanta mañjarī An elementary treatise on the Nyāya philosophy By Janakinatha Bhattacharyya Chudamani A work of this name by Śrīkrishna has been noticed under No 1408, Vol IV, p 31, and a commentary on it under No 1452 Vol IV, p 56

Beginning प्रथम परमाप्त्यर्थं ज्ञानकीनाद्यमर्शना ।

क्रियते बुक्तिमुक्ताभिर्न्यायसिद्धान्तमञ्जरी ॥

इह किन्तु निश्चिन्ताकविमोक्षमुक्तावायमात्मनस्तत्त्वज्ञानसाधनम् । तच्च प्रमा-
 नाधीनम् । प्रमाणं निरूप्यते । इत्यादि ।

End तच्चैव किं ज्ञानमिति चेत् । ज्ञानं प्रकारिकाप्रकृतं + + + इति र्भवेत् ।

Colophon. इति श्रीजानकीनाथमहाचार्यचूडामणिकृता न्यायसिद्धान्तमञ्जरी समाप्ता ।

विषयः । प्रमाणस्वरूपनिरूपणम् । करणजनिरूपणम् । प्रत्यक्षलक्षणम् । वैशिष्ट्यान्तरादिज्ञानं
 (वाचाकारम्) इति कथयतो भाषिकस्य मतव्युत्पन्नम् । निश्चिन्तामण्यभेदाद् द्विविधवा-
 चाकारनिरूपणम् । निश्चिन्तामण्यभेदाद् द्विविधवाचाकारनिरूपणम् । निश्चिन्तामण्यभेदाद् द्विविधवाचाकारनिरूपणम् । निश्चिन्तामण्यभेदाद् द्विविधवाचाकारनिरूपणम् ।
 तथैव । भाष्यनिरूपणम् । वैशिष्ट्यान्तरादिज्ञानं । प्रकारताविशेषतादिनिरूपण-
 कथनम् । ज्ञानो घट इति प्रतीतेः ज्ञानजन्यो विषयनिष्ठ प्रकारतापरनामा पदार्थो
 ज्ञातता धैव विषयता—इत्यादिभाष्यमतव्युत्पन्नम् । भाष्यमन्तर्वैशिष्ट्यप्रतिरोधिनं
 प्रकारजन्यविशेषतादिनिरूपणम् । इत्यप्युक्तप्रतिपादननिरूपणम् । उद्भूतलक्षणम् । इत्युक्त
 कर्मादीनां सामान्यलक्षणम् । समवायात् न प्रत्यक्ष इति वैशिष्ट्यमतव्युत्पन्नम् । ध्वनि-
 कर्षणनिरूपणम् । द्विविधविशेषतालक्षणविवेचनम् । अभावाधिकारकस्वरूप इति
 कथयतोऽपि प्राभाकराणां मतव्युत्पन्नम् । अभावाविभाजनव्युत्पन्नम् । अभावावैशिष्ट्यपरिच्छेद-

इति भाट्टमतखण्डन । योग्यानुपलब्धिसंस्वरूपचिन्तन । इन्द्रियाणां लक्षणं ।
 आत्मनः सयोगविवेचन । अनुमानलक्षण । आश्लेषलक्षणादिचिन्तन । अथ
 भीमासकादिमतखण्डन । चार्वाकमतनिरूपण । पञ्चधर्मात्मनिरूपण । परामर्श-
 निरूपण । केवलान्वयि केवलव्यतिरेकि-अन्वयव्यतिरेकिभेदादनुमानस्य वैविध्यनि-
 रूपण । ज्ञेयभासविवेचन । उपाधिसंस्वरूपचिन्तन । अवयवसंस्वरूपविवेचन । उप-
 मानलक्षण । उपमितिसंस्वरूपकथन । शब्दप्रमाणलक्षण । शब्दस्य अनुमानेऽन्तर्भा-
 स इति कथयता वैशेषिकाणां मतखण्डन । शक्तिवादः । शक्तिप्रत्यूषापकथनं ।
 ईश्वरनिरूपण । महादिपदमां गोलं एव शक्तिं आचेषात्तु शक्तिलाभ इति कथ-
 यतां भाट्टाणां मतखण्डन । आचेषसंस्वरूपकथनस्य । कार्यान्वितशक्तिवादखण्डनं । लक्ष-
 णाविचारः । समासवादः । अज्ञानादितिखण्डन । कारकवादः । आध्यात्मवादः ।
 अथ व्यासभास्करादिमतखण्डन । आकाशसायोग्यतादिनिरूपण । विधिसंस्वरूपविवे-
 चनं । अपूर्ववादः । अयोग्यादादिनिरूपणं । शब्दस्य नित्यत्वमभ्युपगच्छता गुरुणां
 मतखण्डन । प्रत्यक्षज्ञानविचारः । स्तोत्रवादनिरूपणः । अर्थापत्त्यादीनामनुमाना-
 दाधनार्थकथन । क्रमाख्यवादः ।

No 1863 तर्कप्रकाशिका ।

Substance, country made paper, 10 × 4 inches Folio, 125 Lines, 18
 on a page Extent, 1,551 slokas Character, Nāgara Date, ? Place
 of deposit, Vāgrāni Grāma, Post Vadhūbāni, Darbhāngā, Pandit Chhotāilāla
 Jha Appearance, old Prose Correct

Tarka-prākāśhika A commentary on the chapter on Śabda in the
 work noticed under the next preceding No By Śrīkaṇṭha Dikṣhita,
 son of Vīraṇṇath Dikṣhita, of Kāsi :

Beginning अटाजुटलमद्राहजलभूषितमलकम ।

पुनातु तिरिजप्रेमपावमकमनकथा ॥

उपजीकोपजीवकमावमहत्या उपममनिरूपणानमरं शब्दं निरूपयन् निश्चय-
 यामास प्रसिद्धानोक्ते अचेति । इत्यादि ।

End

इदं जगततया ज्ञानमीलनमुक्त्वमाय+पि शक्तिमोक्षरक्षणसंस्कारको + वमय
 इति ।

अतिवर्धमानं यत् इदं स्फुरितं मम ।

पिरेखरीपददृष्टवरीतीतिदिग्दमम् ॥

योगो काश्च समुत्पादि विद्यनाथन धीमता ।

सम्य श्रीकण्ठकृतिन कृति कल्पयता मुद ॥

Colophon इति श्रीकाशीगर्मसम्भवदीक्षितविद्यनाथस्य जदीक्षितश्रीकण्ठशर्मविरचिता तत्त्व-
प्रकाशिकाभिधा हिदाम्भमध्वरीयाख्या समाप्ता ।

विषय । ज्ञानकीर्त्याद्यतन्त्रायविद्वान्मध्वरीनामकन्यायप्रकरणाग्रतश्चन्द्रपरिच्छेदस्य
आख्यानम् ।

No 1864 शब्दालोकरहस्य ।

Substance, country made paper, 10 x 4 inches Folio, 312 Lines, 14
on a page Extent, 16327 s lokas Character, Maithili Date ? Place
of deposit, Magrani Grama, Post Madhubani Darbhanga Pandit Chhoti
lul Jha Another copy at Mujana Grama Post Tajapura, Dvarbhanga,
Pandit Babulala Jha Appearance, old. Prose Correct

Sabdaloṇa rahasya A commentary on the *Sabdaloṇa* of Paksha-
dhara Mīra By Gadadhara Bhaṭṭa The *Sabdaloṇa* is itself a com-
mentary on the *Sabda Khanda* of Gangesa's *Tattvachintamani*

Beginning प्रथम्य श्रीभोजगणेशकवच्य पादारविन्द पुस्तकालयम् ।

निगूढकानिष्कुरते प्रथमाद्गदाधर पञ्चधरस्य भाव ॥

सहस्रप्रदर्शने नूनस्य श्रुता न्यादित्ययमब्दा निकष्यत इतिप्रतिज्ञावाक्यादेव
सहितरिपि सभ्यने इत्याह अथति । इत्यादि ।

End इत्यादिना ज्ञानेशादेस्तत्त्वप्रकरणस्यप्रथमपुस्तकमित्यागच्छा निराकुरते अमित्या-
दिना ।

Colophon समाप्ता शेषसंपूर्णबादालोकरहस्यमादाधरी ।

विषय । पञ्चधरमिश्रतश्चन्द्रमहाशोकस्य आख्यानम् ।

Siddhānta-tattva creeka A summary of the different Siddhāntas, or original texts on astronomy By Kamalākara, son of Nṛsiṅha, of Devagiri on the banks of the Godāvāri river Contents Time defined, cycles of Brahmā, Devas &c, measure of time of day and night, effect of longitude on the duration of day, durations of the Yugas, of various eras, current down to the time of the Śaka era, refutation of the opinion of the author of the Siddhānta siromani, science of astronomy, excellence of the Surya siddhanta, motion of the stars in space, creation, destruction, refutation of the opinion of Bhāskara Acharya on the subject, the poles, mythical character of the signs of the Zodiac, the positions of the Nakshatras, refutation of the opinion of Arya Bhaṭṭa regarding the motion of the earth, the blueness of the sky accounted for, (due to the quality of darkness *Tama*), the shape of the earth (like a Kutubela fruit,) supported in space by divine power, the opinions of the Yavanas on the subject, equatorial regions, position of the terrestrial sphere, longitudes of different places, eternity of the Mera mountain, diameter and circumference of the earth, calculation of the motions &c, of the earth, solstitial movements, driklānas, coldness of the air in high places, conversion of vapours into clouds, causes of rainbows, meteorites &c, cause of earthquakes, (action of subterranean vapours on stones), cause of plagues (foul vapours), orbits of planets, calculation of the discs of heavenly spheres, zenith and nadir, instruments for ascertaining sankrantis centripetal force, cause of circular motion, of spheres, apparent motion of the celestial spheres, chords of arcs, diagrams, &c, &c

Beginning प्रश्नाद्येदमध्यायनिष्ठायाश्चैतदुद्दिष्टम्—

सौम्यप्रवृत्त्यान्महाकालेना दृष्टिपथावस्थिता ।

कालेऽस्मिन् मन्वेत्येवमेति चतस यथादिय + + +

यन्मिर्गुणगीश्वरययवर् प्रदीकतत्त्व इति ॥

यदुत्पत्तिस्तयो भान्वा दृष्टिपथाव दृष्टिना ।

प्रज्ञादीनां विभु साध्य व्यतीतम् यथातन ॥

प्रज्ञाप्तास्तमेवन्ता भगवत्सज्जा निधि ।

मायाऽनिदर कासाया इत्येवमेति च ॥

मयसात्तमोऽस्य मयानि परिधमम् ।

जसमेवमवर्त्तमानं भास्वर मयसाऽस्य ॥

मासावर्त्तमानं येन तज्जगत् कालवोधम् ॥

विषय । कालस्वरूपादिकथन । प्राज्ञादैवादिमानकथन । अक्षरावमानादिनिरूपण । सचक्र-
 धमणेन लङ्कादौ दिनरात्रिविभागादिकथन । छत्तादिद्युग्मादिनिरूपण । वर्षनिरूपण ।
 आद्यपुद्गलान् स्थायभ्रुवमनारारभ्य शालिवाहनशाकेन्द्र यावत् यावन्तो वत्सरा
 अनीमा । तन्निरूपण । अथ विद्वान्तशिवोमाशिमताद्येप । ज्योतिषशास्त्रागमकथन ।
 सूर्य्यसिद्धान्तप्रशङ्गा । प्रवृत्तानिन्देन भवक्रभ्रमणकथन । इति भगवन्मानाध्याय ।
 दृष्टिप्रलयचिन्तन । अथ भास्कराचार्याक्तोद्घातारवाभनानिराकरण । भ्रुवस्थाना
 दिननिरूपण । संपादिराशीनां कल्पितत्त्वकथन । नक्षत्रचक्रसंस्थानादिनिरूपण ।
 प्रवाहमस्त्रीकुर्वन्तो भूधमणस्त्यभुपमण्यत आर्य्यभट्टस्य मतखण्डन । नीलवर्म इति
 प्रतीतेर्भूतलकथन । अम्बरस्थित तम एव नीलतया सदृश्यते इति निरूपणम् ।
 कपित्थफलवद्भुत स्थिराऽय भूगोल परेगमज्ञैश्च योस्ति तिष्ठतीतिनिरूपण । अथ
 यावन्मतकथन । निरुद्धदशनिरूपण । भूगोलसंस्थान । धर्मकोटिरोमकसिद्ध
 पुराणामवस्थित्यादिकथन । संवत्स्रानादिनिरूपण । भूगोलपरिभ्रमसाधननिरूपण ।
 गणितप्रक्रियाकथन । दिनाद्यनयनप्रक्रियाकथन । दक्षकथननिरूपण । भूगोलात्
 ऊर्ध्वस्थितस्य वायो प्रीतत्त्वकथन । तत्र वाय्वादीनां सेधादिकपेयैत्यनिकथनम् ।
 इन्द्रचपित्कपात्मादीनां कारणकथन । पाषाणादिभिः कठिमाया भूम वाय्वमि
 सरणकाले कस्य शब्दस्य जायत इत्यनेन भूमिकम्पकारणनिरूपण, भूस्थविषयस्यैव
 द्रुपिता वाय्वाः शब्दश्चलद्वा महामारी जनयन्तीति सारीभयकारणनिरूपणम् ।
 प्रक्षणा कथ्यमानकथन । विम्वज्ञानार्थं गणितप्रक्रियाकथनम् । प्रक्षणा जीर्ण-
 कर्षननिरूपण । विषयभक्तान्तादिज्ञानार्थं यन्त्रादिकथन । भुवाकपणतो गोलधमण
 कथन । प्रवृत्तयावयवशान् भवक्र गच्छतीति वादाद्येप, अस्मात्मानयनादिप्रक्रिया-
 निरूपणम् । ज्ञानयनादिप्रक्रियाकथनम् । स्वदेशमविधि । स्वर्णानुमनिकथन ।
 उतक्रमशिश्रिग्नादिप्रक्रियादिकथनम् । आद्याद्यानयनप्रकारकथनम् । गणितसाधन
 प्रकारकथन । कुचविचार । यनासनशब्दकथननिरूपणम् । केन्द्रानयनप्रकारकीर्णम् ।
 शालाणां भ्रमणानादिकथनम् । प्रतिमण्डलाध्ययननिरूपणम् । प्रतिमण्डलादिज्ञान-
 साधनादिप्रक्रियाकथनम् । सूर्य्यस्य विम्वस्यधारणानेपपतिकथनम् । स्पुटार्कसिद्धये
 साकारासौ सवृत्तपमर्दार्थेनप्रक्रियाकथनम् । एव चन्द्रमस्तादीनां छलपथप्रदर्शनम् ।
 पक्षानामुच्चनीचत्वादिज्ञानसाधनकीर्णम् । तथा चक्रगत्यादिज्ञानप्रक्रियाकथनम् ।
 पक्षानां पतनज्ञानप्रक्रियाकथनम् । दृष्टाद्यकाले भगवत्स्य ग्रहानादिकथनम् ।
 अयनाङ्गनिरूपणम् । यन्त्राङ्गनिरूपणम् । शिरासक्तिविद्वान्मागार्थभोगाद्युपकरणाय-
 नप्रक्रियादूषणम् । दृष्ट्यष्टाधिकारप्रक्रियाकथनम् । चित्राधिकारकथनम् । निरुद्ध
 देशादिनिरूपणम् । विषुवराष्ट्रानयनप्राक्क्रयादिकथनम् । अर्धदीनां भुजशाखा

नयनप्रक्रियाकथनं । दिग्देहकालानां ज्ञानोपादययन । अक्षियन्त्रादिनिरूप-
कथन । यन्त्राश्रयानां वैचित्र्यकथन । सवासनपदाणां विग्रहरूपकथन । सूर्यो-
विम्बादम्बुगोलकानां पदाणां प्रमाणादिकथनं । सूर्योदीनां व्यासादिनिरूपण ।
विम्ब चेचमंस्त्राणादिप्रक्रियाकथन । अक्षविम्बवशेन नक्षत्रविम्बज्ञानोपायनिरूपणं ।
सूर्योक्त्यादिज्ञानोपादयकथनं । चन्द्रार्कविम्बान्तरक्षत्रयुक्तिरूपकथन । वायाद्येवदर्श-
नप्रक्रियाकथनं । चन्द्रशङ्कोरप्रत्यधिकारः । पद्माक्षमुद्रयासप्तानपाधनप्रक्रियाक-
थन । चन्द्रार्कयोः पद्मनक्षत्रयुक्तिरूपकथनं । द्रव्यरचनादिप्रकारादिकथन । धर्मवि-
भुक्तिकाम्नाद्यानयनप्रक्रियाकथनं । तत्र सप्तनपाधनार्थमुद्रयास्तुतिरूपकथनं । शेष-
ध्यानादिकथन । धरिनेयाधिकारः । प्रथमसप्तयुत्यधिकारः । विविधचन्द्रादिना-
विम्बादिज्ञानोपाधनप्रक्रियादिकथनं । प्रयादिनिरूपणश्च ।

No. 1866. मुद्राप्रकाशः ।

Substance, country-made paper, 13 x 4 inches. Folio, 20 Lines, 9
on a page. Extent, 405 s'lokas. Character, Muthuli Date, ? Place
of deposit, Mujana Grama, Post Tajapur, Darbhanga, Pandit Babulala
Pathaka. Appearance, fresh. Prose and verse Correct.

Mudra-prakāśa. Descriptions of the various kinds of gesticulation
required when worshipping particular divinities. By Karmahis'ora
S'arma.

Beginning. इतिपरिहाराद्यैर्वैवर्धनैर्नक्षत्रैर्दृष्टमिदमर्थं मन्त्रिभाजां जनानां ।
परिहृतमकलार्थं यैः किमिष्टमात्रं चरन्तमवरोजं चैव कामा भवन्ति ॥
मन्त्रा मुद्रायां रामकिशोरेणैवमिदं ।
माधकानां मुद्रा मुद्राप्रकाशोऽयं विवर्धने ॥
देवानां मुद्रा रथं यानि दृष्टानीति मुद्रा । तथा च मन्त्रद्वयेण
रथनां मन्त्रं ज्ञानां ध्यानां दर्शयेत्कुम्भं ।
तदियं मुद्रा कथिता देवभ्यां द्रव्यं यानि ॥ इत्यादि ।
यो जप्ते सुखी भवत्युत्तमपदं धीराणां दृष्टावन्
मन्त्राङ्गमकिशोरं चैव तस्मादुदा वदन्नावावदन्तः ।
जामो द्रव्यं रथिना चरन्तमात्रे न च ये नने
नेमात्रे । विदुषा रथमन्त्रे मुद्रा देवैः न ॥

End

Colophon. — इति श्रीरासविशोदरगर्भविरचितमुद्राप्रकाश समाप्त ।

विषय । तत्रादौ मुद्राशब्दनिर्वचनपुरस्च मुद्राणां प्रमाणावयवमुत्तेन मुद्रास्तत्तन्व्याख्यानं ।
तत्र अङ्गमुद्राकरणं । कुम्भमुद्रा । पुष्पमुद्रा । तत्त्वमुद्रा । कालकर्णीमुद्रा ।
वासुदेवाद्या मुद्रा । सौभाग्यदण्डिनी मुद्रा । रिपुजिकाप्रगा मुद्रा । कूर्ममुद्रा ।
विषया मुद्रा । गालिनी मुद्रा । मत्स्यमुद्रा । आवाहनीमुद्रा । व्यापनीमुद्रा । मन्त्रि-
धापनीमुद्रा । मन्त्रिरोधनीमुद्रा । सम्पुष्पीकरणीमुद्रा । सकलीकरणीमुद्रा । अष्ट-
गुण्यनीमुद्रा । अष्टसीकरणीमुद्रा । धेनुमुद्रा । परनीकरणीमुद्रा । लेलिहानमुद्रा ।
गन्धमुद्रा । पुष्पमुद्रा । धूपमुद्रा । तच्चमुद्रा । प्राणमुद्रा । अपानमुद्रा । ध्यानमुद्रा ।
उदानमुद्रा । समानमुद्रा । प्राणमुद्रा । लिङ्गमुद्रा । योगिमुद्रा । विश्वमुद्रा ।
मालामुद्रा । वरमुद्रा । अभयमुद्रा । श्मीमुद्रा । खडाशमुद्रा । कपालमुद्रा ।
उमरुमुद्रा । शङ्खमुद्रा । चक्रमुद्रा । गदामुद्रा । पद्ममुद्रा । वेणुमुद्रा । श्रीवत्समुद्रा ।
कौस्तुभमुद्रा । वनमालामुद्रा । ज्ञानमुद्रा । विष्वमुद्रा । गावस्त्रमुद्रा । अविहमुद्रा ।
वाराहमुद्रा । हयग्रीवमुद्रा । धनुमुद्रा । बाणमुद्रा । गरुडमुद्रा । परशुमुद्रा । भोजनी-
मुद्रा । वाममुद्रा । गणेशमुद्रा । दण्डमुद्रा । पाशमुद्रा । अङ्गुष्ठमुद्रा । विघ्नमुद्रा ।
लङ्कुकमुद्रा । वीजपूरमुद्रा । लङ्गमुद्रा । चर्ममुद्रा । मुण्डमुद्रा । दैवीमुद्रा ।
सद्योभमुद्रा । द्वावकमुद्रा । आकर्यमुद्रा । वगीकरणमुद्रा । उन्मादनमुद्रा ।
महाङ्गुष्ठमुद्रा । खेचरीमुद्रा । बीजमुद्रा । योनिमुद्रा । अचमुद्रा । नाडामुद्रा ।
बीजामुद्रा । भूतिनीमुद्रा । मद्ययोनिमुद्रा । दैत्यभूतनीमुद्रा । लेलिहानामुद्रा ।
लङ्गीमुद्रा । सप्तजिकामुद्रा । शूकरीमुद्रा । हनीमुद्रा । श्मीमुद्रा । प्रार्थनामुद्रा ।
सहारमुद्रा । अर्धामुद्रा । नादमुद्रा । विष्णुमुद्रा । विन्दुमुद्रानिरूपणम् ।

No 1867 गङ्गाभक्तितरङ्गिणी ।

Substance, country made paper, 12 x 3 inches Folia, 26. Lines, 11 on a page. Extent, 1,322 stlokas. Character, Maithili. Date, ? Place of deposit, Majana Grama, Post Tajapura, Darbhanga, Pandit Babulala Pathaka. Appearance, old. Prose and verse. Correct.

Gaṅgabhakti-taraṅgī A dissertation on the sanctity of the River Ganges, and the various forms in which it should be adored. By Gaṇapati, a resident of Mithilā, and a scion of the family of the King of Dhara.

Beginning रूप साक्षात् प्राप्तमैश इवत्वं पुञ्जीभूत सधर्मगोचरोज ।
 व्यञ्जीभूत ब्रह्मविघ्न निहन्त्य दारुणोऽस्मिन् गङ्गाभ्यो मदीय ॥
 सद्विद्याकुलयोगिर्ब्रह्मपथिन् विप्राय नान्या ददौ
 इति यस्य पितामहाय मायज्ञाभूम्यष्टलाष्टल ।
 श्रीधारेयस्सुन्दरस्वयम्भवावस्थाय भाइ मत
 गङ्गामङ्गितरङ्गिणी गङ्गपतिर्भूते सता प्रीतये ॥
 प्रमाणमात्र प्रथम व्यवस्था मदमकर ।
 ततः प्रयोग अक्षेपात् तरङ्गोपबर्धने ॥
 तत्रादौ प्रथमप्रकरण । विष्णुपुराणे । इत्यादि ।

End अतः तु यदेव यथा फल भुक्त सदेव तत्र सङ्कल्पवाक्ये योग्य । सुगुप्तमन्यदिति ।
 ज्ञानविशेषावचनापरिचयस्य पन्थस्य गौरवमयात्र कृत प्रथम ।
 दिङ्मात्रमेतदुपदर्शितमित्यनेन विज्ञैर्विचिन्त्य ब्रह्मनाम्नसूचनीय ॥
 एतद्विषयमुपासनाभिरमकृतकिञ्चित् प्रपञ्चाधि चे
 न्नाद्य देवि तदा कृताञ्जलिर्दत्त नामस्य याचे वर ।
 श्रीयोगीश्वरसम्भवस्य कृतिना कीर्तिप्रसूज्यतां
 विद्वद्भिः परिगृहीता कृतिरिष्य कल्पानरस्याधिनी ।
 श्रीगङ्गा विजयतेतराम ॥

विषय । गङ्गामाहात्म्यकीर्तन । तत्र गङ्गातीरनिवासकथन । गङ्गामङ्गिपञ्च । अक्षुप्तानपञ्च ।
 गङ्गादग्नेय-सुवन स्नानादिकलकथन । अयमविषयसम्प्राप्तिनाम तिथिनक्षत्रादि-
 स्नानफलकथन । अष्टशूर्पारोपनागादौ स्नानविधिकथन । दमस्तुराविधिकथन ।
 देवविशेष गङ्गास्नानविधिकथन । अक्षरपयिमहादिव्यादिस्नानफलकथन ।
 गङ्गाधर-सङ्गमस्नानविधि । एवं गङ्गाकौमिकीसङ्गम गङ्गागङ्गाकौमङ्गम हरिद्वार-
 प्रथम गङ्गागङ्गास्नानादिविधिकथन । गङ्गाया मरण-वायादिकलकथन । तत्र
 अर्द्धादकलकथन । अश्विप्रसवादिविधि । सृष्टेर्दिविधिकथन । अर्द्धा-
 द्यादिकलकथने गङ्गास्नानसङ्कल्पवाक्यादिकथन । एवं सर्वेषु सङ्कल्पवाक्य
 कथनम् ।

No 1868 स्तुतितत्त्वविवेक ।

Substance, country made paper, 14 x 4 inches Folia, 93 Lines 7 on
 a page Extent, 2 759 slokas Character Maṭṭhī Date, 11 Place of
 deposit, Magrāni, Post Madhubani Darbhanga, Pandit Chhotā Jha
 Appearance, fresh. Prose and verse Correct.

Smṛiti-lāṭṭha-rīṭika. A summary of the Smṛiti rules regarding domestic rites and ceremonies. By Vardhamāna Mahāmahopādhyāya Mahādharmaśhikārī. He was chief judge in the court of some king whose name is not given.

Beginning. पाणिभ्यामुपजातनेपथुतथा यस्त्रेन यः कम्पितो

येन खेदजलोत्पूरिततया नापेक्षितोऽमुपहा ।

संन्यायेतमवेक्ष्य यो मुकुलितः सत्ये करे कम्पना

सादृश्यं गतवान् स पातु + + + भायक्तनोर्ध्वगच्छिः ॥

अनेकार्थो वेदः प्रतिश्रुतिविभिन्नाः स्मृतिगिरौ

निबन्धनः खं खं मतमनुमरन्मो विचक्ष्माः ।

यथा देवे देवे नरि नरि तथा सम्पत्तिं प्रयत्न

सदाचारलक्षादनवष्टतदुःखो विविधयः ॥

तयामूने चास्मिन् परिमितगिरौ यद्यपि वर्य

नदिर्द्विचिदान्ध्रिस्मिन्नुपपन्न्यादृशपितु ।

तथापि क्षेत्रानामुभयमनस्युक्तिप्रणयना-

दपि स्यादस्याथा इति कुमन्तिदत्तप्रयति नः ॥

पुला वज्रभ्यो वज्रभा मुह्यो विचार्य बुद्ध्या विविधान् निदन्वान् ।

स्मृतिस्मृतिद्वैतनिर्दिष्टेभ्यः श्रीवर्धमानेन कृतो विवेकः ॥

— — — — — इह यद्यपि बुद्ध्यादीनां स्वपरिविरोध उप-

चित्रः तथापि धर्मविचारे न ह्य उपायः नस्य नदेकमात्रकत्वान् । इत्यादि ।

End.

शकः प्रायेण स+मि विपर्येति विमुञ्चति ।

अतो वज्रभिरासौख्य कृतिरेव सया कृता ॥

Colophon.

इति महाधर्मोपनिषत्समाप्तमोपाध्यायश्रीवर्धमानकृतौ स्मृतिरत्नविवेकः समाप्तः ।

विषयः ।

बुद्ध्यादीनां विरोधे बलावसन्निकषणं । आचारादीनां विरोधे बलीयस्त्रादि-

कषणं । मूलद्रव्यमुमानप्रतिष्ठादिविवेचनं । तुल्यबलविरोधे विकल्पादिकषणं ।

श्रुतिस्मृतिप्रकरणदीनां विरोधे बलावसन्निकषणमुख्येन तेषां स्वरूपादिकषणं ।

अवधारणेद्वादशमंनेन प्रत्येकं स्पष्टीकरणम् । धर्मोपपत्तिविवेचनं । तदनुष्ठान-

प्रलादिकषणम् । नित्यनैमित्तिककाम्यकर्मोपपत्तिविवेचनं । अथ धर्मोप-

निषेधकर्मप्रमाणसारेण अतीव सूक्ष्माभ्युपगमेन विषया निर्दिष्टिना इति शेषः ।

विधिविचारः । धर्मो श्रुतिस्मृतिप्रकरणदीनां प्रामाण्यदर्शनं । धर्मोपनिषत्समा-

प्तिकं । तेषां धर्मोपनिषत्समाप्तं । श्रुतिस्मृतिप्रकरणदीनां विषयविवेचनं । इति विषयविवेकः ।

नमुनेन श्रुत्यादिविधान । नवाग्रश्रुतादौ ग्रीष्मादिविधिचिन्तन । मलमासगिर-
पण । नतछत्यविधानम् । अक्षरपत्रादिविधि । सधित्वादिशब्दान्तरूपतादिक ।
मासपत्रादीनामुक्तकुरणायकतानिरूपण । चान्द्रमासादल्लक्षण । अक्षरपत्र
शब्दविधि । सामान्यतः शब्दवैलक्षणिरूपण । प्रतिमासिष्याणविधानकीर्तन ।
सचेपतो मन्त्रोपदेशप्रकारकथनम् ।

No 1869 प्रत्यक्षमणिरग्निचक्रम् ।

Sub stance country made paper 11 x 4 inches Folia 166 Lines 10
on a page Extent 626 slokas Character Maithili Date 9 Place
of deposit, Magrání, Post Madhubani Darbhanga Pandit Chhotulala Jia
Appearance, fresh Prose Correct

Pratyaksha maniragni chakra A commentary on the 'Pratyaksha
khanda' of the 'Tattva chintamani of Gangesa By Gokulanátha
Upadhyaya

Beginning दिवि वचनं सखे विष्णुर्महेश्वरम् + वि ।

चिन्तामणीशब्दात् प्रत्यक्षम् अकारयत् ॥

मुक्तातीत इति । मृगयदस्य प्रकृतितत्त्वपरिणामम्—इत्यादि ।

End

पुरोवर्तिरजतमिति व्यवसायादिवत् तस्या न प्रतियोगित्वर्थे । बाधेनति सचेति
शेष । धान्तिमाणादिति श्रुति ।

'Colophon

इति महापाध्यायश्रीमद्विष्णुसहस्रनामस्तोत्राध्यायविष्णु प्रत्यक्षमणिरग्निचक्र समाप्तम् ।

विषय ।

महापाध्यायसंस्कृतचिन्तामणिस्तोत्रप्रत्यक्षमणिरग्निचक्रम् ।

समलक्षणमल्लावादिना समे भवत्येवमेव सद्विषयलक्षण प्रामाण्यमिति शून्यता
वादिर्निरसि भार निक्षिपति माध्यमिक इति । इत्यादि ।

End तदा भक्त्यु सकलामावसाधारणसमावन्मज्ञान स्वरूपेण प्रकारादिति दिक् ।
Colophon. इति सहास्रपाध्यायश्रीमैकुलनाथविरचिता प्रत्यक्षप्रामाण्यालोकटिप्पणी
समाप्ता । श्रीरक्षु ।
विषय । पञ्चधरमिश्रकृतप्राज्ञाश्रयदासकृतनामकटीकाया व्याख्यान ।

No 1871 दैतपरिशिष्टं ।

Substance country made paper, 12 x 4 inches 1014 292 Lines, 11
on a page Extant, 3535 Slokas Character, Mutilia Date, 9
Place of deposit, Magram Post Madhubani Darbhanga, Pandit Chhotilala
The Appearance old Prose and verse Correct

Draita paris'kṛta A digest of Hindu Law By Kṛṣṇa Mahā-
mahopadhyaya, of the clan of Sanmis'ra The work treats of all the
leading topics of the Smṛiti, dwelling at great length on the Śi-
d-dhas

Beginning. चलामण्यचलीकुर्वन्चलानपि वासयन् ।

हन्वानमनिचारी स्वातन्त्र्यहारी चरिर्नन ॥

तदादौ व्यवहारो निरूप्यते । इत्यादि ।

End. धनूराभिधित्तद्वययोगान् वीर्यादिग्रहणैः सकलानुगतसर्वविरोधान् । अत एव
प्रकृते सौख्ययोगादिधर्मो ज्ञेय इति दिक् ।

Colophon इति सहास्रपाध्यायसम्प्रियकृतविरचिते दैतपरिशिष्टे द्वितीय परिच्छेद
समाप्तश्चायं पद्यः ।

विषयः । कर्तव्यद्वयवर्णननिरूपणम् । तत्र पञ्च । उत्तराणि । इति । त्रिधादौ
धादौ । अनेकायांभियामविधि । सपथविवादविधि । अथपचलुचनादि
निरूपणम् । सन्ध्यागर्जनादिव्यवस्था । विवादानधिकारिणः । कन्याविवाहकाला-
दिनिरूपणम् । नामकरणादिव्यवस्थाकीर्तनम् । दानभक्षणदिकम् । यज्ञादौ दक्षिणा-
दिनिरूपणम् । तडागविधिः । एकादशीव्रतविधिः । दुग्धस्य प्रथमनिषादे कर्त्तव्यता-
निरूपणम् । स्तनवर्त्तनज्ञाननिरूपणम् । कन्यादानविधिः । स्त्रीणां व्रतभिराज्ञानविधिः ।
श्रद्धाश्च अचिह्नाननिरूपणम् । दिनरात्रिशुद्धिनिरूपणम् । श्रद्धाश्च शीघ्रानुष्ठानविधिः ।
दन्तधापनस्नानादिविधिः । पञ्चयज्ञादिविधिः । उदकपापादौ तर्पणनिषेधः । राय-

विषय । औषपादिविधि । तर्पणेनिकर्तव्यता । पञ्चदेवतापूजा । श्रुताया शर्ववर्णाधिकार-
 कथन । पुण्यपक्षणादिनियम । सिद्धाश्रेण विश्वदेवकर्मविधान । नित्यश्राद्धादिविधि ।
 पशुचरननविधि । अङ्गुष्ठा दन्तधापनादौ दोषविधि । शूद्रै कपिनाहुम न
 पेयमिति कथन । कलूरीभवणादिविधि । प्रेताधिकारे पिण्डदानादिविधि । पूर्व-
 माया मत्स्यमासादिज्वलननिषेधकथन । अशौचनिरूपण । शूद्रेषां पिण्डदानं पायमम
 पिण्डा देया इति निरूपणं । रात्रौ पिण्डदाननिषेध । सपिण्डने प्रेतपदोक्त
 कर्तव्यता । अशौचविधि । देशान्तरलक्षणानि कथन । परिवेषनादिविधि-
 कथन । सपिण्डतान्त्रलक्षणानि कथन । अरदि शूद्रपशुपार्श्वविधि । वैश्व-
 कर्षार्पणविधि । आहविधि । पाकादिविधि । निविडमघवे सपिण्डनाकर्तव्यता-
 विधि । आहोमर विश्वदेवसंविधि । पाकस्य आहोमनामिकथन । श्राद्धभा-
 लनविषेधन । आहदिने आतामौषविधिकथन । धातुपुष्पस्य मान्यं लविम पुत्र
 कार्यं इति निरूपण । शीशा वैधस्वमविधि । तासा वैधस्वस्य द्विषासद्विधि
 धिकथन । उपनयनादौ पित्रादिना आभ्युदयिक कर्तव्यमिति निरूपण । घात्रौ
 सवेष्टजाभ्या मृताहे पार्श्वमेव कार्यमिति कथन । आतामौचे चतुर्थदिने आ-
 श्राद्ध विपद्यादौ सपिण्डनमिति व्यवस्थापन । तीर्थयात्राविधि । एकाहे मृतपौरपि
 पित्रो भय्यादानादौ विश्वकथन । मीलनप्रलक्षण । कात्ययनाज्ञात्वेत्युर्गविधि ।
 अन्यजन्मपदविवरण । शूद्रस्य अमन्त्रवत्कर्मविधान । अपरपक्षयात्राविधि ।
 श्राद्धादिश्राद्धविधि । पार्श्वणान्तर नित्यश्राद्धकर्तव्यता । वाहे पशुघातो न
 दोषायेति निरूपण । दत्तकस्य सपिण्डनविधि । कार्त्तिक्यादौ वृषात्मर्गविधान ।
 आभ्युदयिके पिण्डदाने विशेषकथन । प्रजापतिहोमे मनपैत्र कर्तव्य इति कथन ।
 घायमग्नौ होमविधि । अनुपनीतेन वैश्वदेवहोमे न कार्यं इति निरूपण ।
 पित्राद्यर्चने ऋषाधिकारकथन । कुसीदन्तवणादिकथन श्राद्धदानादिविधि । आ-
 त्रविक्रयादिनिरूपण । दायपक्षविषेधन । अकालश्राद्धादिविधिकथन । मल-
 सामस्यपासादिविचार । श्रत सङ्कल्पस्य अङ्गकथन । मज्ज दन्तधापनादिविधि-
 कथन । उपयासादौ जलादिविधि । शीशा रजोपात्रे पुत्रादिना पूजादिक ।
 कारयितव्यमिति कथन । सवशादिविधि । हरिश्चयनविधि । श्रूय्यशयनव्रत-
 कथन । आश्विननिरूपण । महाष्टमीलन्य । पूर्णिमाकृत्य । पतिव्रताशर्मानिरूपण ।
 मन्वन्तरायुगाद्यादिनिरूपण । सक्तान्ततत्त्वानिरूपण । पक्ष पुष्टकाद्यादिविषयन ।
 कल्पपादपकामधेन्यादिसंज्ञादानविधिकथन । कुण्डलचरणकथन । प्रयागे मुण्डननि-
 र्णय । प्रोचनकुम्भावाटनादिविधि । सावनमासस्य द्वैविध्यकथन । सकान्थादिषु
 आहिनिरूपण । श्रावणस्यातर्पणादिकसङ्कीर्ण । अन्तराहविषेधन । अभपदिने

सलक्षणमन्त्रायादिना भवे भयमेवमेव उद्दिष्यन्तलक्षण ग्रामाणामिति ग्रन्थता
यादिगिरिभि भार निचिपति माध्यमिक इति । इत्यादि ।

End तदा भवतु भक्तलामानसाधारणमभावत्वमज्ञात स्वहृदये प्रकारादिति दिक् ।
Colophon. इति महात्महोपाध्यायश्रीभोक्तुनायविरचिता प्रत्यक्षग्रामाणालोकटिप्पणी
समाप्ता । श्रीरक्षु ।
विषय । पञ्चधर्मविद्यमप्राप्त्यावादाज्ञाकनामकटीकाया व्याख्यान ।

No 1871 दैतपरिमिष्टं ।

Substance, country made paper, 12 x 1 inches Folio 232 Lines, 9
on a page Extent, 3,535 stobas Character, Maithili Date, ?
Place of deposit, Magram Post Madhubani, Darbhanga, Pandit Chhottilala
The Appearance old Prose and verse Correct

Daata-parimishṭa A digest of Hindu Law By Kesava Mahā-
mahopadhyaya, of the clan of Sammisra The work treats of all the
leading topics of the Smṛiti, dwelling at great length on the Śi-
ddhis

Beginning. चन्मनयचलीकुर्वन्मलानपि वाञ्छयन् ।

हन्दावनविहारी ध्यात तापहारी हरिर्भवे ॥

तथाहौ स्वहारे निरूपणे । इत्यादि ।

End. धनूराभिस्थितसूर्ययोगान दौषादिग्रहणौ भक्तलानुगवन्विरोधान । अत एव
प्रकृते सौरयोपादिधर्मो ज्ञेय इति दिक् ।

Colophon इति महात्महोपाध्यायसम्पन्नकेशवविरचिते दैतपरिमिष्टे द्वितीय परिच्छेद ।
समाप्तपार पन्थ ।

विषय । अतुष्यादव्यवहारनिरूपण । नव पञ्चा । उत्तराणि । साक्षिण । श्रियाहै-
धाहौ । अनेकार्थभियानविधि । उपपन्नविधिविधि । जयपन्नचक्षादि-
निरूपण । सन्ध्यागर्जनादिव्यवस्था । विवाहानधिकारिण । कन्याविवाहकाला-
दिनिरूपण । नामकरणदिन्यवस्थाकीर्तन । दानव्यवस्थादिक । यज्ञाहौ दक्षिणा-
दिनिरूपण । तहागविधि । एकादशीव्रतविधि । दुचक्ष प्रथमविवाहे कर्तव्यता-
निरूपण । स्वर्गलजानिनिरूपण । कन्यादानविधि । स्त्रीणा श्रवभियानविधि ।
ग्रहस्थ ग्रहिलव्यनिरूपण । दिनरात्रिग्रहिनिरूपण । गृहस्थस्य भोचानुष्ठानविधि ।
दम्भापनस्थानादिविधि । पञ्चयज्ञादिविधि । उदकपात्राहौ मर्षणविधि । गाय-

विषय । शीघ्रपादिविधि । नपेनेतिकर्तव्यता । पञ्चदेवतापूजा । पूजाया मन्त्र्यवर्णाधिकार-
 कथन । पुण्यपदवादिनियमः । मित्राग्नेन विद्यदवकम्पविधान । नित्यपादादिविधि ।
 पशुहन्तव्यविधि । शङ्खुत्था दन्तधापनादौ दोषविधि । शुद्धै कपिलादुभय न
 पेयमितिकथन । कलूरीभक्षणादिविधि । प्रेताधिकारे पिण्डदानादिविधि । पूर्वो-
 माया मन्त्र्यमासादिभोजननिषेधकथन । अग्नौचनिरूपण । शुद्धेणापि पापमेव
 विद्या देण इति निरूपण । राधौ पिण्डदाननिषेध । सपिण्डने प्रेतपक्षेण
 कर्तव्यता । जग्नौचविधि । देवान्मत्तचकारिकथन । पवित्रापनादिविधि-
 कथन । सपिण्यन्तचकारादिरूपण । भरदि शुद्धपक्षपात्येकविधि । वैमनि-
 कपार्थविधि । आहविधि । पाकादिविधि । निषिद्धनचने सपिण्डनाकर्तव्यता-
 विधि । आदोत्तर विद्यदेवमन्त्रिविधि । पाकस्य थाडाङ्कनानिरूपण । श्वाश्वभा-
 जनविनेचन । आहदिने जानामौचविकथन । आश्वपुत्रमन्त्रे मास्य हविम पुत्र
 कार्य इति निरूपण । शीघ्रा वैधस्तनविधि । ताम्रा वैधकर्मणि द्विचामन्त्रवि-
 धिकथन । उपनयनादौ मित्रादिना आभ्युदयिक कर्तव्यमितिनिरूपण । शार्प्रा
 मत्तवजाभ्या गृताश्चे पार्थिवमेव कार्यमितिकथन । श्वाश्वमौघे चतुर्थदिने श्वा-
 आह विपद्यादौ सपिण्डनमितियवम्यापन । तीर्थश्रावविधि । एकादे घृतयोरपि
 पितो शय्यादानादौ विग्रहकथन । गीजहवस्तन । कात्ययनाहोरात्रमविधि ।
 कन्यजमपदविचरक । शुद्धस्य अमन्त्रवतकर्तव्यविधान । अघटपक्षपादविधि ।
 गृहपदादिपादविधि । पार्थिवानन्तर नित्यपादकर्तव्यता । वाहे पशुपामो न
 दोषायेतिनिरूपण । दन्तकस्य सपिण्डनविधि । कार्त्तिकपादो ह्यग्नौगविधान ।
 आभ्युदयिके पिण्डदाने विश्वकथन । प्रजापतिदामो मनमेव कर्तव्य इति कथन ।
 श्यामग्नौ होमविधि । अनुपमीतेन वैश्वदेवदामो न कार्य इति निरूपण ।
 पिशाचर्चने व्येष्टाधिकारकथन । कुशीदन्तवशादिकथन अक्षदानादिविधि । आ-
 मन्त्रितपादिनिरूपण । श्वापदविवचन । अकाष्टहत्यादिविधिकथन । मत्त-
 मापचयमासादिविचार । व्रत पद्वत्पक्ष अङ्कनकथन । तथ दन्तधापनादिविधि-
 कथन । उपशमादौ जप्तादिविधि । शीघ्रा एवोपामे पुत्रादिना पूजादिक ।
 कारदिनरमितिकथन । श्वश्रावविधि । हरिश्चन्द्रविधि । अग्न्यग्नयनवत-

विषय । चयाह्वाने व्यवस्थाकथन । मन्त्रमासथादिविचार । आह्निक, लदश, निरुपणादिक । गथायादाधिकारे पुनपदमन्त्रिविचार । जलपानानन्तर नित्यकर्मानधिकारकथन । प्रपादिजन्मपानविचार । अग्नेचक्षुरविधि । एकमन्त्रादिब्रतकथन । पुत्रिकापुत्रेण मातुः सपिण्डनविधिकथन । छत्रिमपुत्रकर्मसपिण्डनविधिकथन । दत्तकस्य सपिण्डनादिविवेचन । चतुर्थीहोमान्त प्राक् स्त्रीमरणे ततः पित्राजिणैश्च पत्या सपिण्डनान्न कार्यं एकोद्विंशत्युपवासमतिनिरूपण । पर्जन्यरदाविधि । सौवर्णादिपात्रेण तपनविधि । आभ्युदयिककालनिरूपणादिक । तर्पणनित्यकर्तव्यता । पञ्चमहायज्ञविधिकथन । भगवन्मैत्रयविधि । अपुत्रस्त्रीपुत्रयोरपरपक्षस्य योरेकोद्विंशत्युपवासमतिनिरूपण । अनुपगतीतकर्तृकथादिविधि । समयशुद्धिविवेचन । पात्राणाधिकारिण । नित्यआह्नादिनिरूपण । प्रातः स्नानादिकालनिरूपण । केशमण्डनपादनशोभेदकथन । भूषा प्रयोगे सुषमविधिकथन । अर्घ्यादयामविधि । हिरण्यपाद्यमन्त्रार्थनिरूपण । अर्घ्याणां मन्त्रार्थकथन । जप्यक्षत्रविचार । सपिण्डनापकर्षमात्रिकापकर्षविधि । सम्राट्कर्तृक आग्नीषयादिकर्तव्यमिति निर्णय । सपिण्डनास्तृणादिकथन । गजपक्षायाथादिविधि । पाकयज्ञे दूधप्रायधिकार इति कथन । पाकयज्ञमन्त्रादिनिरूपण । सप्तविनागसा धर्मा इत्यादिविवेचनम् । इति ।

No 1872 सिद्धान्ततत्त्व ।

Substance country male 14er 12 x 3 inches Folio 32 Lines, 9
on a page Extent 997 slokas Character, Mathurā Date ? Place
of deposit, Magrāni Post Madhubani Darbhāṅgā Pandit Chhotāda Jī
Appearance free Prose Correct

Siddhanti-titra 'The philosophy of Grammar By Jaganatha
Mahāmahopādhyāya

८ गुणानां तु चतुर्भिः प्रथमादिभेदेन भेदविधा । प्रथमाद्यं कृत्वादाकृत्वादिबन्धनैकदधन
इत्यनुगणनान् शानिषट्कं च प्रथमानिधातुमर्थ्यं कदाभावाच्च । इत्यादि ।

End दण्डतोऽपि मन्त्रिभ्यः पितृभ्यः च मन्त्रिभ्यः प्रदेयः ।

Colophon इति महाभारताय-संजीवनाशायनरुचिना विद्वान्महत् स्मृतादिभिर्नमः
महत् ।

निशः । प्रसन्नदिशिभक्त्यर्थे निशः । अन्तर्गतनिशः । गगनमण्डलनिशः । उपर
मेव निशः । पदार्थनिरूपणं । भवननिरूपणं । मन्दान्तर्गतनिशः ।

No. 1873 कुसुमाञ्जलिविवरणं ।

Substance, country-made paper, 13 × 3½ inches. Folia, 68. Lines, 10 on a page. Extent, 1,340 ślokas Character, Maithili. Date, ? Place of deposit, Magrām, Post Madhubanī, Darbhāṅgā, Pandit Chhoṭilāla Jhā Appearance, old. Prose Correct.

Kusumāñjali-vicāraṇa. A commentary on the 'Kusumāñjali' of Udayana Achārya. By Jayarāma Nyāya-pañcānana.

Beginning. न त्वेवं जयराभाः प्रोक्तं न्यायपञ्चाननं कृतम् ।

विवरेति बुधधीत्यै कुसुमाञ्जलिकारिका ॥

विद्वद्गतये विदितं महत्तु व्याख्याहृत्पादुषामनृपइतोऽपि महत्ताय च निबन्धन-
प्रयोजनानभिधेः समन्वयन्यमानाम्नाह । सत्यप्रसर इत्यादि ।

End. स एवानेन प्रीतो भविष्यतीति ध्वनित ।

कुसुमाञ्जलिकारिका. समाना विवता श्रीजयरामेन

कुसुमाञ्जलिमञ्जनाभिगच्छेदृषदि पश्यदिह हेलवापि चित्ते ।

Colophon. इति कुसुमाञ्जलिविवरणं सम्पूर्णम् ।

विषयः । उदयनाचार्यकृतकुसुमाञ्जलिकारिकाभाष्य व्याख्यान ।

No. 1874 हरिमक्तिदीपिका ।

Substance, country-made paper, 10 × 3 inches Folia, 81. Lines, 10 on a page. Extent, 3,133 ślokas Character, Maithili. Date, Sk 1700. Place of deposit, Magrām, Post Madhubanī, Darbhāṅga, Pandit Chhoṭilāla Jhā Appearance, very old Prose and verse Correct

Haribhakti-dīpikā On the philosophy of the Bhakti doctrine, and the duties enjoined to the followers of that doctrine By Gaṇeśa Mahāmahopādhyāya. This is a text book for Vaiṣṇavas

Beginning. सकलपुण्यं प्राप्तं श्रुतिकलकणो विदितमदकारं ।

अदेतराजदधीतमसाकरमेकमद्युतं वन्दे ।

येनैव + + + रत्रं शनयदितलधुम्नामलेऽम्नादुमीकं ।

भक्त्यामयाभदेते (२) विवरति + तद्यन्तियमाभविताये ॥

रकारे + यैकं पदमितत्यदे भविभविक्वयोः ।

रविदधेभिरागो विदत्तु इदमे जीनिमा औकुमी व. ॥

किमिदं पदार्थविचारैर्गमयत्यसमर्थं मुधा विवृधा ।

कुण्डल पुनर्धर्षतुष्टयमाधनमाराधनं विधेः ॥

तथाच ग्रहादयचनं । इत्यादि

End

तन्नात् कर्मकाण्डप्रज्ञाकाण्डयोस्पाणनाक++पयिकत्वमिति मिदं मुक्ते परम-
पुदार्थत्वमिति ।

Colophon

इति महाभारतपाठ्यायत्रीगणप्लता इतिमङ्गलदीपिका समाप्ता । भाके १००० ।

वपयः ।

भगवद्भक्तिनिरूपण । भगवद्भक्ति । विष्णुपूजायां भव्यवर्णनात्मधिकारकथन ।

क्षीयूद्रधोः भगवदसाम्पगंननिषेध । विष्णुपूजादतानां शुद्धाणां मद्यपानादिनि

येधकयन । श्रीशूद्रयोः भेदगोपचारेण क्षिप्रुग्गानिपेधकयनं । क्षिप्रुपूजनेनैव

तत्तरेवमापूजानिध्याहत् न शक्यत् करणमावष्टुभमिति निरूपय । विष्णुपूजा-

फलः । अष्टाद्विपरिमाणकयनं । दक्षिणान्तर्गुह्यमाद्यात् । मन्त्रोपरिपूजाफल

धण्डामाहातः । प्रतिमास्थाने दृष्टादिपरिमाणनिरूपण । पूजाकर्म्मणि तिलका

यशकता । महाशक्ति-मुक्तमीश्वरिकादिफलकीर्तनम् । शालग्राममाहात्म्यम् ।

शिक्षाचक्रपरीक्षा । तप वचनपरीक्षा । पूजायां अनुष्ठपन-पुष्प-भूप हीप-नैवेद्या-

दिनिरूपण । दशमैवेद्यमध्वरुविचार । पादोदकमाहात्म्य । श्रीमन्नधानादिमा-

वाङ्मयकीर्तनं । मालाया भगिनीश्या । जपमालामुक्ताः । श्रुतिमानाश्चाम् ।

ब्रह्मब्रह्म । विष्णोर्विष्णोः । शुक्लशुक्ल । शुक्लशुक्ल । रामराम ।

प्रते । स्यात्सकृत्पुनरावृत्त । एकादशत्रिभानिरूपण । उपधासानुक्त्यानिरूपण ।

विष्णोर्वायुर्गन्धर्वानरुद्राः । अनन्तश्चतुर्भुजः । द्वादशभुजः । अश्वत्थामयनम्रतः ।
 भृगुर्वायुः । सप्तर्षिः । अश्वत्थामयनम्रतः । अश्वत्थामयनम्रतः । अश्वत्थामयनम्रतः ।

वरेकवित । गनसद्वादगवित । कूअद्वादगवित । वरेकवित । गनस-
वरेकवित । गनसवरेकवित । गनसवरेकवित । गनसवरेकवित ।

पञ्चमहादशीव्रत । अष्टमिमाहमीव्रत । परमाशुभमाहमीव्रत । शिवरात्रिमाहमीव्रत ।

मीर्ययावादिनिधि । तत्र याचाप्रयोगविधि । अथोधादिसप्तपरीयाषादिनिधि ।

चक्रतीर्थप्रधादिविधिः । अगिनीर्धेविधिः । वृद्धमानिकुण्डविधिः । वृद्धाङ्गविधिः ।

धि । सप्तविंशतीयविधि । चामखिन्धतीर्थविधि । विष्णुमुद्राधारणविधि । जगन्ना-

यद्येवमाद्यात्म्यं मङ्गादर्शनादिफल । गोदावरीमाद्यात्म्यं । मिच्छस्थवदस्यतौ गौतम-

मीमांसादात्म्या । सरस्वतीमाहात्म्या । कुश्चेवमाहात्म्या । काकामुखमाहात्म्या ।

कौशिकीमाहात्या । तदागशमादिविधि । कूपविधि । श्वाशमप्रतिष्ठाविधि ।

विष्णुप्रतिष्ठाविधि । सूर्य्यप्रासादफल । प्रासादनिर्माणविधि । प्रतिष्ठाविधान

प्रतिष्ठाप्रथमकीर्तिनाथ ।

No 1875. व्यवहारवत् ।

Substance, country made paper, 13 x 4 inches Folia, 46 Lines, 6 on a page. Extent, 844 slokas Character, Maithili Date, ? Place of deposit, Palkhayād, Post Madhubani, Darbhanga, Pandit Babu Jhānjhā Appearance, new Verse : Correct

Pyārakura-ratna Civil astrology, domestic rites, omens, portents, divinations By Bhānnunatha Daivajña, son of Upadhyaya.

Beginning. नमो भुक्तुन्मय पदारविन्दं स्वर्गोपगर्गदुमराजवन्दः ।

श्रीमानुनाथं हतचादयम् कराम्यहं सदावधारणम् ॥

ललितपरलताभ्यां सद्गुणैः सदीयं

सुललितपदस्य सुल्लोकाभिरमम् ।

निष्ठितवरकुलाभा मैथिलानामिदानीं

कामपतिं परितोषं त्यक्तानि शेषदे ॥

काव्य श्रीमानुनाथस्य प्राचीनमहकव्यं च ।

साधुर्दंतमयोर्ज्ञेयं शकं राक्षसीर्योरिव ॥

दुर्जनैरपि कलकलमपराधद्वयं मनः ।

मच्छानां विमोदायं यमो धन्यं करोम्यहं ॥

विमोपदेशं कुरु बाणकानां चेतीतिशुद्धिर्न विधानपूर्वका ।

यत्नस्तुतं प्रागुपदेशमेव ज्ञेयं वक्ष्यामि रित्युक्तं तेषां ॥

इतिपिन् वल्लरे मासाद्यैवाद्या दादमेव हि ।

तेपि नायः प्रभद्वन् अक्षरं स्युः प्रकारकाः इत्यादि ।

माधीनें शब्दशाला नवरसवर्धितं काव्यरसादिकं वा

कीर्तेः बाणदृष्टिर्नां क्षुतिरपि सकला तन्त्रिण्यापि मेव ।

बाजीमात्रप्रसादाद्विकलमनसा शासनात् निवर्तते

प्रध्वस्तं न च यदु यत्नस्तुतमनुपदिष्टा मन्त्रे चरन्ती ततः ॥

End.

विषय ।

जिता धामराभिमाननिरूपण । गृहकारणे मासपञ्चतित्थिगणनादिविवचन ।
 गृहे शिल्पादिक्रियाविचार । गृहप्रवेशविधि । गृह देवीस्थापनविधि । गृह-
 समीपे शुभाशुभग्रहचरोपणादिविधान । जलप्रवाहे तित्थादिनिरूपण । नवाग्र-
 भचणादिविचार । गृहादौ धान्य दिस्त्रापनविधि । भंजान्तिव्यवस्थानिरूपण ।
 ऋषिविज्ञापविचार । अन्त्यादियानारोहणदिनकथन । गजदन्तच्छेदनदिननि-
 रूपण । हीक्षाप्रहण नक्षत्रादिनिरूपण । यन्त्रलक्षणदिनकथन । पाणिपद्मे
 तित्थादिनिरूपण । हिरण्यमनादिविचार । नवीनगव्याद्यारोहणदिनकथन ।
 नैलाभ्यङ्गादिविधि । वस्त्रादिपरिधानदिनकथन । क्रीणा कोशधन्यादिवि-
 चार । प्रथमरजोदग्ने परिधानवस्त्रफल । शोणितवर्णफल । स्नानादिफल
 कथनम् । गर्भाधानादिकथनम् । पुत्रवमसीमन्ताग्रयनादिदिनकथन । स्तुतिदा
 गृहनिष्क्रान्तादिदिनकथन । जामस्य स्नानपाननामकरणदालाद्यारापणदिन-
 कथन । अन्नप्राशन । आद्यचौर । विद्यारम्भकर्णवेधोपमघनादिकालविचार ।
 याविकतित्थादिनिरूपण । शकुननिरूपण । नौकायामराजदर्शनादिदिनक
 थन । परदेग्न कदा भस्मान्मियति इति प्रयोगरकथन । पुष्करिणीखनन-
 देवतागठननम्रप्रतिष्ठादिदिनविचार । रोमात्यनैर कृष्णादिदिनविचार ।
 निधनकारकयोगनिरूपण । उपासननिरूपण । भेषज्यारम्भादिकालकथन । निपि
 क्षदिनाद्युत्पन्नरोगप्रतीकारकथनम् ।

No 1876 दूर्गाभक्तिरङ्गिनी ।

Substance, country made paper, 12 x 3½ inches Folio Gl. Lines 10 on
 a page Extent, 2200 slokas Character, Mithili Date ? Place of
 deposit, Magrām, Post Madhubani Darbhanga, Pandit Chhotilala Jī
 Appearance, old Prose and verse Correct

Durgabhai tarāṅginī A guide book for the Durga Puja By
 Narasīṅha Deva, a Rājā of Mithila

Beginning अमिताम्बुजसिद्धार्ण वन्दितो य सुरासुरै ।

सर्वविघ्नहर्त्रे तस्मै नमो नमो नमो नमः ॥

भक्त्या नमसुरेन्द्रैर्लिप्तकुटुम्बप्रामभारतारसुर-

आणिक्यद्युतिपुञ्जरश्चितपदद्वन्द्वारविन्दाय ।

देशास्तस्यदैत्यदर्पदलना + + प्रकृष्टामर

स्वाराश्रयप्रतिभूमविष्णुकवणमभीरदकपातु व ॥
 धमि श्रीनगमिददवमियिन्नाभूमण्डलाखण्डला
 भूमन्मौलिकिरीटरत्ननिकरप्रत्यर्चिताब्जिद्वय ॥
 आपूर्वापरदक्षिणोत्तरगिरिप्राप्तार्थिवाङ्माधिक-
 स्तणैषैषिमणिप्रदानविजितश्रीकर्णकल्पद्रुम ॥

— — — — —

द्वीभक्तिपरायण शुभिरुच्यपरायणाय
 मङ्गलानि रिपुराजकथदलनप्रत्यनारायण ।
 विन्दतु हिमसाक्ष्या अपवराऽनुज्ञाय विद्यापति
 श्रीदुर्गासुवपदति वितनुत दृष्टा निबन्धन्यति ॥
 तवादैः द्वीपूजाश्रयनिर्गोष्ठ । रत्नाकरादितिकल्पे देवीपुराण ।
 मरित अगारा ग्रीलामीयानि अजदा नदा ।
 एते नामभिविद्यन्तु सर्वकामार्थमिदम् ॥

End

Colophon

विषय ।
 रति दुर्गाभक्तिरद्वितीय वमात्रा ।
 द्वीपूजाश्रयनिर्गोष्ठविधि । प्रतिमानिवेगनविधि । प्रतिमास्तुत । चण्डि
 कारूपकथन । चामुण्डाकथन । सर्वमङ्गलाकथन । प्रतिमाभ्यङ्ग्य ।
 पञ्चोपचारकथन । अनुत्प पुष्पभूषणदीपादिकथन । द्वीपदेवतावपूजा वधान ।
 आधिनस्त्यनवम्यादिपूजाकथन । आधिनस्त्यतिपदादिकथन ।
 प्रतिपदादिप्रतिदिनस्त्य । तत्र तिथिमन्त्रवस्तुवस्तुनिकथन । अद्वयमविधि ।
 पूजाप्रयोगकीर्तन ।

तत्तं गूढमपि स्वभावमजने न्याये परीचिचिणे

श्रीमद्भगवदस्य भेदेन शरणं सर्वार्थचिन्तामणिः ॥

मातुल्यश्रीजगन्नाथादधीत्य न्यायदर्शनम् ।

श्रीमद्भगवदस्य तत्त्व सम्यक् परीक्ष्यते ॥

भाषादेः तावत्प्रयोजनोपायतावगमादेव प्रवर्धने प्रेक्षावन् इति । शिष्याणां प्रहाराय भगवान् सद्दयिः गीतम् प्रयोजनानभिधेयसम्बन्धानाह-प्रमाणप्रमेयेति । इत्यादि ।

End श्रीश्री प्रथमाध्याये द्वितीयाह्निकमोक्षराः ।

तत्तै परीक्षिताः सम्यक् श्रीभगवदभरणम् ॥

Colophon. इति न्यायतत्त्वपरीक्षाया प्रथमोऽध्यायः ॥ सन १९८० ।

विषयः । न्यायसूत्रस्य प्रथमाध्यायान्त व्याख्यानम् ।

No 1878 दुर्गाभक्तिरत्नशिखी ।

Substance, country-made paper, 10 × 3 inches Folia, 22 Lines, 9 on a page Extent, 59½ slokas Character, Maithili Date, ? Place of deposit, Magrām, Post Madhubani, Darbhanga, Pandit Chhoti Jha Appearance, old Prose and verse Correct

Durgābhaktirāṭhī A manual for the performance of the Durga Pujā By Mādhava Mahamahopādhyāya

Beginning दुर्गादेवी नमस्कृत्य तुल्यैर्भाग्यदायिनी ।

क्रियते माधवेनेय दुर्गाभक्तिरत्नशिखी ॥

तन्नाचिनःप्रतिपदि कलशस्थापनम् । तत्र दृश्यति । इत्यादि ।

End ततः शान्तिकलशजलेन चात्मानमभिमिश्र्य दक्षिणा दद्यादिति नवरात्रविधिः ।

Colophon इति नवरात्रोपायसूचीसमस्तकृत्य दुर्गाभक्तिरत्नशिखी समाप्ता ।

विषयः । उपरमाण नवरात्रपूजाविधिकीर्तनम् ।

No. 1879 भेददीपिका ।

Substance, Palm-leaf, 11 × 2 inches Folia, 60 Lines, 5 on a page Extent, 1,113 slokas Character, Maithili Date, L. S. 602 Place of deposit, Magrām, Post Madhubani, Darbhanga, Pandit Chhoti Jha Appearance, old Prose. Correct.

Bheda dipikā : A refutation of the non dual theory of the Vedānta in course of which most of the leading systems of philosophy are discussed. By Madhava Miśra Mahamahopādhyāya.

Beginning अन्यान्यतात्त्विकमिदात्रयविश्वभेदि

जीवातिरेकनिधिसीगपदाभिधेय ।

सत्याभिरामगणधाम सु रामचन्द्र

सत्यप्रपञ्चसविता जयता मृदा न ॥

य श्रीमती श्रीरघुनाथ गधाधरादत्त शास्त्रामुधिपारद्वयम् ।

श्रीमाधवो व्यायमहाटवीतटे प्रविश्य सिद्धान्तपथं स खलन्ति ॥

साधकन ह्यारभन्तिभद्रितामेषकित्त्वियमभारेण सन्यत ।

भेदवत्तानि धिवकदीपिका माधिसाहसिमिरापनुत्तय ॥

अथ कचिदुचरनिर्भवनीयं निर्य्येवेदसाविशकं त्रस्यविवर्त्ता जयत इत्यादि ।

End मर्यादयन्ता च स्रष्टव्यताश्रयताया आक्षतिमादधती पूर्णतामेव विद्यम्य
आदधती—इत्युक्तमविमरुण ।

Colophon इति महाभारताध्यायश्रीमाधवमिश्रकृता मद्दीपिका समाप्ता । लघु ५०९ ।
भाद्रपद १४ ।

विषय । मायावादविश्रामवादादीनामुपस्थापकप्रत्यक्षखण्डन । मिथ्यात्वसाधन-
मिथ्यात्वव्युत्पत्त्यादिविराधिविवेचन । अन्वयाद्व्याप्ति—अन्तर्गत्याप्ति—व्याप्ति—
पररोच्यते—परोक्षव्याप्तिवाददूषण । अद्विष्टधर्मत्वमेव अन्तर्गमि-
ति निरूपण । यस्य हि यद्रूपपरैरेभ्युपगत तन्निबधनैव तस्य मिथ्यात्वमिति
व्याप्तिरस्य मानाभावादेवानिन्देरित्यादिना मिथ्यात्वसम्पत्कथन । अतः
कामावच्छेदकप्रतिपादनं । अकारकप्रतिपादनं यत्प्रत्यक्षमिति वाददू-
षण । चिद्विषय इत्यत्र प्रतिपादनं । यत्प्रत्यक्षमिति वाददू-
षण । विषयवच्छिन्ना कर्तृव्यतिरिक्तफलतत्त्वमिति मतनिराकरणं । एवं कठ-
नादीनां व्युत्पत्तिविवेचन । भिन्नलक्षणविशिष्टमिति । प्रत्यक्षमत्यन्तं प्रमाण-
निरूपण । प्रमादत्वादीनां खण्डनविवेचन । प्रमादिनिरूपण । प्रत्यक्षमत्यन्तं
प्रमाणम् । अतः वाचस्पतिमित्रकृतभामत्या दूषणादिक । न च प्रत्यक्षमपि
व्यावहारिकमन्त्रविषयत्वात् सावकारं व्यावहारिकवत्तु हि सत्त्वाकारभेदात् वा
मन्त्रानधिकारकत्वं सति प्रतीयमानत्वं वा इत्यादिना व्यावहारिकमन्त्रवादखण्डनम् ।
तन्मन्त्रादिव्युत्पत्तिविवेचनम् । दैतयत्वनं तत्त्वमिति निरूपणम् । प्रत्यक्षानुमानोपमान-
शब्दप्रत्यक्षमत्यन्तं प्रमाणानां वाधायकत्वात् मिथ्यात्वप्रमाणानामित्येवमिति
वेदात्मकत्वस्य च व्युत्पत्तिविवेचनम् । अतः 'तथा हि एकमवादितीदं प्रमाणम्

विषय । द्रुतो षष्ठमेव इत्यनेन प्रज्ञानान्तरविषय एक एव राजा इत्यनेन राजनान्तर-
निषेधवदित्यादिना अद्वैतवादखण्डनं । निधिंशेषवादखण्डनं । विषय मित्या-
त्मसपि मत्त मित्या वा आद्ये अपरिदान्त । अन्त्ये मित्यात्वाभावे सत्यत्वमवर्ज-
नीयमित्यादिना विशय सत्यत्वनिरूपण । जीवादीना सत्तणादिविवेचन ।
एकजीववादखण्डन । निहगरीरस्य अश्वत्थले अनादिभाषत्वेन नित्यत्वापत्तेः
मुक्तावपि मत्तप्रसङ्गः, सत्तगरीरे मानाभावयेत्यनेन निहगरीराम्युपगमाद्ये-
कीर्तन । निर्गुणवादखण्डन । अतिगिज्ञानवादखण्डनं । ईश्वरीयादानक-
मित्यत्र किमुपादानत्वं न तावत् समवाधिकारणत्वं खनोऽप्रमिदे समवायस्येवा-
म्युपगमाच्च । नापि परिणामित निर्विकारत्वप्रवणवाद्यादित्यादिना प्रकृषादा-
नत्ववादखण्डन । सत्तणाविचार । खण्डनसत्तणाद्यकारमताद्येव । ज्ञानत्वक-
पविवेचनं अवेद्यत्वं सति अपरोक्षव्यवहारयोग्यत्वं सप्रकाशत्वमित्यभ्युपगमदू-
षणकुचेन सप्रकाशवादखण्डन । किञ्च नित्यज्ञानामन्दकपस्य सप्रकाशत्वे ज्ञानत्वे
इव मित्यानन्दादिरूपत्वे भ्रमवादिकसाधरणञ्च न स्यात्—इत्यनेन तन्मताद्ये-
कीर्तनञ्च । आत्मा वारे योतय इत्यादीना तात्पर्यकथनमुक्तेन विधिसरूपादि-
विमर्शन । मित्याज्ञानसत्तकपचित्तम् आत्मव्याख्यादीना सत्तकपनिवृत्तम् ।
शून्यतावादनिरसनञ्च ।

No 1860 स्फोटवादः ।

Substance country-made paper, 11 x 3 inches. Folio, 19 Lines 9 on
1 page Extent 512 s'lokas Character Maithili Date Sk 1720 Place of
deposit Magri Post Madhubani, Darbhanga Pandit Chhoti Jha Appear-
ance, fresh Prose Correct

Sphoṭavada On the philosophy of grammar By Nagesa Bhaṭṭa,
son of Siva Bhaṭṭa 'Descriptive Catalogue of Sanskrit Grammars in
the Library of the Asiatic Society of Bengal,' p 123

Beginning अनु क स्फोटनामति चेत्—११५ । वर्णस्फोट पदस्फोट वाक्यस्फोट इत्यादि ।
End इत्यत्र सूत्रादिप्रत्याक्षराक्षिकान्तादिस्वभावाकैषटादिषु तत्र तत्र आकरपन्था-
दिषु सूत्रादृशा स्फुटा एव ।

Colophon इति श्रीमदुपाध्यायोपनामकशिवभट्टसुतनामेशमहोदयविरचित स्फोटवादः सम्पूर्णः ।
शकाब्दा १७९० ।

विषय । स्फोटशब्दविर्यचन । वर्णस्फोटनिरूपण । पदादिस्फोटनिरूपण । अक्षिप्त-
टनिरूपणमुच्यते व्यायमीमांसादिमतखण्डन । आनिरूपणम् ।

No 1881 मासमीमांसा ।

Substance, country made paper, 11 x 4 inches Folia, 18 Lines, 9 on a page Extent, 452 ślokas Character, Maithili Date, ? Place of deposit, Magrani, Post Madhubani, Darbhanga, Pandit Chhoti Jha Appearance, fresh Prose Correct

Māsāmīmaṃsā A dissertation on months, and their relation to religious rites By Gokulanatha Upadhyaya

Beginning मोस मसमन्त मन्ता मासिमासमन्तिन(?) ।

ममासासासमीमासमसि वस्तु शब्दस्यत ॥

मासमावधतुर्दा भवति । चान्द्र चौर भावयो मासमयेति । इत्यादि ।

End तथा सन्मासवति वर्षे श्रावणद्वी कम्पनीये इति निश्च ।

Colophon इति महामहोपाध्यायश्रीगोकुलनाथेपाध्यायप्रणीता मासमीमासा परिपूर्ण ।
मन्ताप्रकारं यन्त्र ।

विषय । चान्द्रादिमासानां स्वरूपादिचिन्तनपुरश्चर कर्षविशेष तन्निर्माणम् । तत्तन्मास-
स्त्यगिच्छपक्षम् ।

No 1882 परिभाषाविवेकः ।

Substance, country-made paper, 12 x 4 inches Folia, 102 Lines 7 on a page Extent, 2,828 ślokas Character, Maithili Date, ? Place of deposit, Magrani, Post Madhubani, Darbhanga, Pandit Chhoti Jha. Appearance, fresh Prose and verse Correct

Paribhāṣā vivēka A dissertation on the different observances and rites which form parts of sacrificial ceremonies By Vardhamana Mahamahopadhyaya

Beginning. एकस्य प्रथमसि मासपतयस्तानि चावेति च

प्रस्ताव्य पदमादधाति पुनपदुमट च भिद च य ।

सर्वे तावत्साम्यपारमिनयत्येकेन यमेन दो

स्यादुत्रयनिभेदमुद्विगदोर्ध्व देहयमे नृम ॥

परिभाषायाः परिभाषाप्रदीपवतः ।

प्रकारस्यैकदशस्यतापि मकष्टं हि मा ॥

तत्तन्मासमासयोर्भिन्ना विवे + + चतुर्भिः ।

याया मासादधी या स्यान् प्रविने + छि मय मा ॥

विषय । श्रुतौ एकमेव इत्यनेन ब्रह्मनामान्ननिषेध एक एव राजा इत्यनेन राजनामान्न-
निषेधवदित्यादिना अद्वैतवादखण्डन । निर्विशेषवादखण्डन । विश्वस्य मिथ्या-
त्वमपि सत्य मिथ्या वा आद्ये अपसिद्धान्त । अन्त्ये मिथ्यात्वाभावे सत्यत्वमप्यर्थ-
नीयमित्यादिना विश्वस्य सत्यत्वनिरूपण । जीवादीनां लक्षणादिविवेचन ।
एकजीववादखण्डन । लिङ्गशरीरस्य अजन्मत्वे अनादिभावत्वेन नित्यत्वापत्तौ
सुक्तावपि मत्त्वप्रसङ्गः, तद्दृग्शरीरे सानाभावस्येत्यनेन लिङ्गशरीराभ्युपगमाद्यैव
कीर्तनम् । निर्गुणवादखण्डन । अतिरिक्ताज्ञानवादखण्डन । ईश्वरोपादानक-
मित्यथ किमुपादानत्वं न तावत् समनाधिकारत्वेन सत्तोऽग्रमिदं समवायस्यैवा-
भ्युपगमाच्च । नापि परिणामित्वं निर्विकारत्वप्रवणत्वाद्यदित्यादिना मत्तोपादा-
नत्ववादखण्डन । लक्षणाविचारः । खण्डनखण्डनाद्यकारमताद्यैव । ज्ञानत्वक-
पाविवेचनम् अवेद्यत्वं सति अपरोक्षव्यवहारयोग्यत्वं सप्रकाशत्वमित्यभ्युपगमदू-
षणमुक्तेन सप्रकाशवादखण्डन । किञ्च नित्यज्ञानामन्दकपस्य सप्रकाशत्वे ज्ञानत्वं
इव नित्यानन्दादिरूपत्वे धृष्ट्यादिकमावरणञ्च न स्यात्—इत्यनेन तत्कताद्यैव-
कीर्तनञ्च । आत्मा धारे आत्मव इत्यादीनां तात्पर्यकथनमुक्तेन विधिसरूपादि-
निराकरणम् । मिथ्याज्ञानसरूपविस्तारं आत्माख्यात्यादीनां खकपनिवृत्तम् ।
शून्यतावादनिराकरणञ्च ।

No 1880 स्फोटवादः ।

Substance country-made paper, 11 x 3 inches. Fols 10. Lines 9 on
a pag. Patent 612 s'okra Character Mutild. Date 5k 1720 Place of
Print Nagri in Post Madhubani Darbhanga, Pandit Chhoti Jai. Appear-
ance, fresh. Price Correct.

Spl ofarada On the philosophy of grammar By Nágēsa Bhaṭṭa,
son of Siva Bhaṭṭa 'Descriptive Catalogue of Sanskrit Grammars in
the Library of the Asiatic Society of Bengal,' p 123

Beginning मनु क स्फोटनामति चम—उच्यते । अर्धस्फोट दृष्टव्यं च अर्धस्फोट इत्यादि ।
Lud इत्यत्र सूत्रादिप्रत्ययस्यार्थक्रियाणादिसंभवाच्चैदमादिषु तत्र तत्र आकरपद्या-
दिषु सूत्रादयो स्फुटा एव ।

Colophon इति श्रीमदुपाध्याये पत्र सकलविषयवृत्तनामैश्वर्यविरचित स्फोटवादः मद्रूपः ।
महाब्दा १७९० ।

विषय । अर्धस्फोटनिषेधः । अर्धस्फोटनिरूपणम् । पदादिस्फोटनिरूपणम् । अतिरिक्त-
निरूपणमुपनयनम् अर्धस्फोटनिरूपणम् । आतिरिक्तनिरूपणम् ।

Mānimañsa A dissertation on months, and their relation to religious rites By Gokulanatha Upadhyaya

Beginning भोग समस्त मत्वा अभिभोभावतनिम(?) ।

सुसामान्नामसीमासामञ्जि वक्तुं शक्यस्यते ॥

नामस्त्वावशतुर्द्धा भवति । चान्द्रः सौरः माघनो माघश्चेति । इत्यादि ।

End तथा मल्लमांभति वर्षे श्वाभट्टी कल्पनीये इति लिख ।

Colophon इति महानदेशाध्याययोगोक्तुनाद्याध्यायप्रणीता माममीमांसा परिपूर्णा ।
समाप्तप्रायः सन्त्य ।

विषय । चान्द्रादिमासानां स्वस्थादिचिन्तनपुरस्सर कर्मविशेष तन्मियोजनं । तत्तन्मास-
कृत्यनिष्पत्तयः ।

No 1882. परिभाषाविवेकः ।

Substance, country made paper, 13 x 4 inches Folia, 102 Lines, 7
on a page Extent, 2628 slokas Character Marathi Date, ? Place
of deposit Nagpur, Post Madhubani, Darbhanga, Pandit Chhoti Jha. Appearance, fresh Prose and verse Correct

Paribhasha nirṇāya. A dissertation on the different observances and rites which form parts of sacrificial ceremonies. By Varddhamaṇa Mahamahopadhyaya

Beginning एकस्य प्रथमनि माकपतयप्तातति चाम्मेति च

प्रश्नात् पदमादधाति यत्पदमत्र च हिद च य ।

रूपं ताण्डवस्त्यास्यथारमिन्पत्येकेन दमेन यो

म्यान्मार्प्रदक्षिणभेदसुप्रसिद्धात्तं देष्टव्यं नृमः ॥

परिभाषायाः परिभाषाप्रदीपवत् ।

प्रवाचयन्त्यकदम्बमित्रतापि नृकस्त्रे हि सा ॥

महानुसाधारणीकेमा विवे + + अङ्गुलिनि ।

याथा भाषारणी या अत्र भू प्रविष्टे + किं न प त्नां ।

इह त्रिविधं कर्म काम्य नित्य नैमित्तिकमिति । इत्यादि ।

End

वचनं सौप्तिकञ्चैव साण्डिक्य नीनमेव च ।

तथा भरुकन ज्ञेय सप्तरत्नानि पञ्चधा ॥

शीर्विष्यपञ्चकमद्वाकुलपञ्चवेन विद्वन्महाकविमवेश्मननूद्भवेन ।

शीर्वर्जमानविदुषाऽविदुषा परेषामिष्टैषिणा विविधे परिभाषितोऽर्थः ॥ .

Colophon. इति महामहोपाध्यायमहाकवि श्रीमवेश्मनजीवर्जमानकृतौ परिभाषाविवेक-
धमाप्तः ।

विषय ।

नित्यनैमित्तिककाम्यानां लक्षणादिकथनपूर्वकं तत्तत्कर्मानिरूपणं । कर्मापाध्याय-
मतेन द्विविधकर्मस्वरूपविवेचनं । कर्माधिकारिनिरूपणं । प्रवृत्तकर्मकथनं ।
निवृत्तकर्मनिरूपणं । कर्मकास्तनियमादिनिरूपणं । शिखासूत्रविधिविधानं ।
शिखाध्वन्यनयनं केशध्वन्यनयनं कर्माङ्गमिति तद्विनिरूपणं । आचमनविधिः । शङ्क-
लपवाक्यविवेचनादिकं । स्नानादिविधिविवेचनं । दैवे कर्मणि मातृपूजनादि-
करणावश्यकताकथनं । सामान्यतः पूजास्थाननिरूपणं । पूजाविधानञ्च । वस्तु-
धारादानविधिः । श्राद्धविधिविवेचनं । निमन्यनादिविधिः । पाकादिविधिः ।
अनुपनीतद्विजानीनां क्रीडाञ्च प्रवृत्तकल्पविधानं । सधुपकविधिनिरूपणं । मन्त्र-
पाठादौ । जप्यादिज्ञानावश्यकताकथनं । इन्द्र आदिकथनं । तद्देशतादिकथ-
नञ्च । होमपरिभाषानिरूपणं । होमद्रव्यपरिमाणकथनं । प्रदक्षिणविधिकथनं ।
अग्निनामानि । उपेतिकर्तव्यता । मासासंस्कारविधिः । दानपरिभाषाकथनं ।
तत्र दानस्वरूपादिविवेचनं । ब्राह्मणादीनां धर्मादिनिरूपणं । द्रव्यदोषादपा-
द्गताकीर्तनं । द्रव्यदेशानिरूपणं । देवकालादिकथनञ्च । दानविधिः । प्रति-
पञ्चविधिः । कन्यादानादिविधानकथनञ्च । युगादियुगान्तरसम्बन्धरादिष्वयम्या-
निरूपणं । व्रतपरिभाषाकथनं । तत्र व्रतस्वरूपादिनिरूपणं । व्रतारम्भधर्मादि-
कथनं । एकादशादिव्रतव्यवस्थाकथनं । शिवादिपूजनविधिः । प्रादक्षिणव्रतेषु
विशेषकथनं । अजित्यादिषु श्वकस्यानिरूपणं । जलमध्ये तीर्थादिनिरूपणं । दर्भा-
दिनिरूपणं । प्रतियोगिध्वरूपादिविवेचनं । पूर्णपावननिरूपणमुपनं सामपरि-
भाषाकथनं । दक्षिणामन्यकथनादिकं । भूमिमानादिनिरूपणं । वृक्षदण्डविध-
प्रीतिवचनं । चतुर्भुज-पञ्चभुजपञ्चकर्मसादिगन्धकथनं । अर्घ्यधातुजननिरू-
पणं । कल्पादिनिरूपणं । पञ्चमङ्गलनिरूपणं । पञ्चायतपञ्चमयादिनिरूपणं ।
पञ्चरत्नादिकथनञ्च ।

इह विविध कर्म काम्य नित्य नैमित्तिकमिति । इत्यादि ।

End

वयं च भौतिकस्यैव शाण्डिल्य नीलमेव च ।

तथा भरकत श्रेय सञ्चारलानि पञ्चधा ॥

श्रीवल्लभपञ्चकमहाकुलसम्भवेन विद्वत्सहाकविभवेस्तनूद्भवेन ।

श्रीवर्द्धमानविदुषाविदुषा परेष्टमिष्टैषिणा विविधे परिभाषितेऽर्थे ॥

Colophon

इति महामहोपाध्यायसहाकविश्रीभवेशात्मजश्रीवर्द्धमानशतौ परिभाषाविवेक समाप्तः ।

विषय ।

मित्यनैमित्तिककाम्यानां लक्षणादिकथनपूर्वकं तत्तत्कर्मनिरूपण । कर्मोपाध्याय-
मतेन द्विविधकर्मोत्तरूपविवेचनं । कर्मोधिकारिनिरूपण । प्रवृत्तकर्मकथन ।
निष्पन्नकर्मनिरूपण । कर्मकालनियमादिनिरूपण । मित्रास्तुत्रविधिचिन्तन ।
मित्राद्यन्वनवतः केशवन्वनमपि कर्माङ्गमिति तद्विरूपण । आचमनविधि । मङ्ग-
लप्राप्त्यविवेचनादिक । स्नानादिविधिविवेचन । दैवे कर्मणि भाद्रपूजगादि
कारणवशकताकथन । मासान्वत पूजाभ्यागनिरूपण । पूजाविधामञ्च । मनु-
धारादानविधि । श्रादयिविधिविवेचन । निमज्जनादिविधि । पाकादिविधि ।
अनुपनीतद्विजानीनां शीलाश्च ब्रह्मकर्मविधानम् । मधुपर्कनिधिमिरूपण । सन्त-
पादादेः षट्षादिशानावशकताकथन । अन्ध आदिशयन । तद्देवतादिकथ-
नञ्च । हामधारभाषानिरूपण । होमद्रव्यपरिमाणकथन । प्रदक्षिणविधिकथन ।
अग्निनामानि । जपेति कर्मव्यता । मालासंस्कारविधि । दानपरिभाषाकथन ।
तत्र दानलक्षणादिविवेचनं । ब्राह्मणादीनां धर्मादिनिरूपण । द्रव्यदोषादप्रा-
प्तताकीर्तनं । द्रव्यदेवतानिरूपण । देशकालादिकथनञ्च । दानविधि । प्रति-
पद्यविधि । कन्यादागादिविधानकथनञ्च । युगादिपुण्यन्तरसम्बन्धादिव्यवस्था
निरूपण । व्रतपविभाषाकथनं । तत्र व्रतस्वरूपादिनिरूपण । व्रतारम्भधर्मादि-
कथनं । एकादशादिव्रतस्य व्यवस्थाकथन । मित्रादिपूजनविधि । प्रादक्षिण्यव्रतेषु
विशेषकथनं । अक्षिष्यादिषु व्यवस्थानिरूपण । अन्नमये तीर्थादिनिरूपण । दर्भा-
दिनिरूपण । प्रतिनिधिसंस्थादिविवेचनम् । पुण्यपावननिर्णयतन्मात्रं भागपदि
भाषाकथनम् । दक्षिणाम्बरपथकथनादिकं । भूमिमानादिनिरूपण । मत्तद्वगविध-
प्रीतिरूपणम् । अतुल्यम-भर्षगम्यव्यवस्थादिगम्यव्यवस्थाकथनम् । अर्थधाम्नागतनिर्ण-
यः । कर्पणादिनिरूपण । पञ्चमहानिरूपण । पञ्चाष्टमपञ्चम्यादिनिरूपण ।
पञ्चरत्नादिकथनञ्च ।

No. 1883. अधिकरणकौमुदी ।

Substance, country-made paper, 15 × 4 inches Folia, 52. Lines, 7 on a page. Extent, 1,562 ślokaś Character, Maithilī. Date, 9 Place of deposit, Magrāni, Post, Madhubanī, Darbhāṅga, Pandit Chhotī Jhā Appearance, new. Prose. Correct

Adhikarāṇa-kāumudī. A dissertation on the philosophy of sacrifices. By Devanātha Thakura, pupil of Soma Bhattacha.

Beginning. पुराणमन्त्रे देवं कामद् कामरूपिणः ।

अग्निदानं निदानम् योगिनो भोगिनो नृप ॥

आले देव अरपरवन्न अरतावच्छत्य

ब्रौह्मोऽनुष्ठुभनभरन्मन्त्राग्निनीकामकलि ।

अन्त्राग्निवापरवगमना किं अग्न्याय तावद्-

भावी भावपरवकनले तावके मामकीन ॥

यर्म्मगन्धेऽधिकरणं विचारैर्बुद्धकारक ।

विदुषा देवतायेन निर्धयेन निबध्यते ॥

परिगण्यनियमदोस्तथा विध्यनुवादयोः ।

भेदकं कथ्यते मय्यक् पय्युद्दामनिधेययोः ॥ इत्यादि ।

End. रत्नाकरे कल्पतरौ श्रीदत्तहरिनामधेयः ।

वाचस्पतौ, निगूढं यत् तन्नामनि मुखकामात् ॥

सोमभट्टोपदिष्टेन यथा कथ्यते नमः ।

सीमासंविषयारण्ये शरणं यत् भारती ॥

Colophon. इति महाभट्टोपाध्यायश्रीदत्तनाथद्वयैरुत्तमैर्निर्मिता अधिकरणकौमुदी समाप्ता ।

विषयः । अधिकरणकौमुदीविषयः । आत्मनोऽप्यन्यात्पश्यत्कालवशात् अन्त्राग्नि-प्रतिनिधि-
विनिर्गमनादिव-उत्थय-अनौचित्य-कन्दनादीनां द्रव्यकालव्यतिरेकपक्षः । तर्क-
प्रमाणः । धर्मलक्षणनिर्दिष्टपक्षः । वेदलक्षणानिर्दिष्टपक्षः । आचारादीनां-
लक्षणः । विधिभेदपरिवेक्षणः । एवं परिगण्यनियमदोस्तथा विध्यनुवादयोः भेद-
कारणः । अर्थवादभेदपरिवेक्षणः । पय्युद्दामनिधेयभेदपरिवेक्षणः । द्रव्यतन्त्रयोः भेद-
पादिकद्वयः । आदिद्वयद्वययोः लक्षणानिर्दिष्टपक्षः । प्रतिनिध्यादिनिर्दिष्टपक्षः ।
एवं अन्यभेदपरिवेक्षणः । विदुषादिभेदपरिवेक्षणः । इत्यादिभेदपरिवेक्षणः ।
निर्दिष्टपक्षः । आदिनिर्दिष्टपक्षः । परिगण्यनियमदोस्तथा विध्यनुवादयोः भेद-
कारणः । अर्थवादभेदपरिवेक्षणः । पय्युद्दामनिधेयभेदपरिवेक्षणः । द्रव्यतन्त्रयोः भेद-
पादिकद्वयः । आदिद्वयद्वययोः लक्षणानिर्दिष्टपक्षः । प्रतिनिध्यादिनिर्दिष्टपक्षः ।
एवं अन्यभेदपरिवेक्षणः । विदुषादिभेदपरिवेक्षणः । इत्यादिभेदपरिवेक्षणः ।

करण । सर्वशक्ताधिकरण । कपालाधिकरण । भवामयने गेहाधिकरण ।
निषादस्वपतौ बीजविवेचन । हविर्भयलाधिकरण । विद्युजिघ्रायनिरूपण ।
वर्णवादादुविधिकल्पनाधिकरण । तदायन्तापकर्षन्यायकथन । सर्वगद्याप्रत्य-
याधिकरण । प्रायणीयोदयनीयाधिकरण । युतिध्यात्ये । विरोधे युतेर्गरीयस्त्वाधि-
करण । रात्रिसवाधिकरण । कपिद्वलाधिकरण । सूक्तवाकादिवदुवाक्यभेदाधि-
करण । आरम्भविज्ञानाधिकरण । पदावनीयाधिकरण । खल्लेवाक्षीयूपाधिकरण ।
आर्थक्रमेण शब्दक्रमवाधाधिकरण । आशनीन्याय । पदपाश्यापविशेषन ।
सामान्यविश्वन्याय । आशयिन्याय । शब्दधिकरण । प्रतिनिध्याधिकरण । अशु-
दितेशुधिकरण । क्रमशाधिकरण । द्बन्ताधिकरण । सामान्यविधिकल्पनाधि-
करण । सभाधिकरण । अधिकारवलापलाधिकरण । अयोगश्च्युतान्याय । गौणमु-
ल्लाधिकरण । गुरुलोपे सुष्ठुलोपाधिकरण । आश्विनप्रदाधिकरण । स्वग्राहि-
ष्टेयाधिकरण । तच्चाधिकरण । अधिकरणादीनां प्रत्येक सकृदपकथनपूर्वकमुदा-
हरणप्रदर्शनञ्च ।

No 1684 पातञ्जलसूत्रभाष्य ।

Substance, country-made paper, 11 × 5 inches. Folia 41. Lines 10
on a page. Extent 1211 s'lokas. Character, Nagari. Date Sm 1852
Place of deposit Magraji, Post Madhubani Darbhanga, Pandit Chhoti Jha
Appearance, fresh. Prose. Correct.

Patāñjala-sūtra Bāshja : A commentary on Patāñjala's aphorisms
of the Yoga system. By Bhavadēva Mīśra, Mahamahoj Śhhyāsyn, son of
Kṛishnadeva Mīśra. The work is very scarce, but not much quoted.

Beginning पतञ्जलि ममस्तस्य योगिनाम्न्याय योगिन ।

भवदेवम ममूच्यन्त्याश्रमं त्रिदशध्ना ।

महसं दुर्धमेव गिष्यावधानाय प्रतिजानीते अथेति ।

End.

इदमभिनवभाष्यं पूर्वभाष्यात् प्रकृतं

दिशि दिशि सन् दीपदीपयन्वाकसीति ।

सुगममिति सुधीर्भर्तृप्रतीकप्रसादाद्

भवतु च भवतीति ध्वनित्वादि विधेयता ॥

महातटे धूम्रवर्णभाषिणम् विश्वं वसुविंशत्यजा मयीत्य ।

निरौप्य भाषादिद्यत प्रवीणे रम्येनैवा भाष्यमिदं कथापि ॥

Colophon इति मैथिलसन्निधयथील्लणदेवतनयमहामहोपाध्यायसन्निधयश्रीमददेवकृतपात-
 श्लोकाभाष्ये कैवल्यनिरूपणे चतुर्थवर्णन्याख्या सम्पूर्णा । शुभमस्तु । स्वत्
 १०५२ ।
 विषय । यागसूत्रस्य व्याख्यान ।

No 1885 सिद्धान्ततत्त्वविवेकः ।

Substance, country-made paper, 16 x 4 inches Folia, 172 Lines, 11
 on a page Extent, 5,776 a lokas Character, Nagara Date, ? Place of
 deposit, Calcutta, Government of India A second copy at Magrani Post
 Madhubani, Darbhanga, Pandit Chhoti Jha Appearance, old Prose
 Correct

Siddhanta tattva viveka A disquisition on the eternity of matter.
 By Gokulanatha Mahamahopadhyaya

Beginning प्रवक्ष्यमवमवेगघटितोऽपि स्थिति मयममदण्डपिण्डभार ।

लघुगुणतुलनातुलाप्रकाशद्रविसमुच्चय मयदुग्धवयस्य ।

हिरण्यमर्भन्त्य गुह्य गरीर- संख्यालघुर्भ्यं पुन्य पुराण ।

अधोऽरणीयान् मन्दतो महीयान् पण्डितचक्षु म प्रोक्तोत्कर्ष ।

सकलः कुरकारिणीजानुगत मदकारिण्यश्च कुर्वन् रूपं नाम सामान्यं न कस्यपि
 तुमुचितं गौरवान् । इत्यादि ।

End अनन्यस्त्वचिना सार्वास्तकांशमपदर्शिताः ।

अमेन सद्य रेवेष्ट हूरे तत्त्वविनिर्णय ।

Colophon इति महामहोपाध्यायमाकुलनाथनिरचित सिद्धान्ततत्त्वविवेका नाम व्यापनि
 त्वनिर्णय समाप्तः ।

विषय । सामान्यादिरूपणमन्त्रेण साधवगौरवस्वरूपविवर्धनं । दिक्कालयोः स्वरूप-
 विवेचनं । अथ दिक्कालयोः मयरादनिरिक्ताविमं तथा मयकारणभावस्य
 ईश्वरस्यैव मन्दममगायिलमिति मिरामलिसमस्तघटनं । द्रव्यपदार्थविवेचनं ।
 द्रव्यसाध्याकारप्रकारकघटनकुलन इन्द्रियादिघटनविनिर्णयः । अन्तरिन्द्रियमा-
 धनस्य । प्रत्यागतिस्वरूपविनिर्णयः । परिमाणनिरूपणं । प्रत्यक्षप्रतिपादमाधनः ।
 पुनरेव भूतानं तदेव भूतत्वमिति मयाचार्यमनस्यघटनं । प्रत्यक्षं गुणत्वमनङ्गी-
 कुर्वन्तं मतघटनं । परत्वापरत्त्वस्वरूपविवर्धनं । विमेषपदार्थविवर्धनं । नीला-
 दीनौ सर्वेषां गुणानां स्वच्छिन्नवर्णविवर्धनं । द्रव्यमात्रे कारणघटनं ।

धातुविवेचन । शब्दबोधप्रक्रियाविवेचन । सम्कारानुभवादिस्वरूपविवेचन ।
 अभावप्रत्ययचतामनङ्गीकृत्यता मतखण्डन । कारणसास्त्ररूपनिरूपण । यागादिष्व
 सेनैव स्वर्गादिकमुपपादयतां धर्माधर्मभावावद्देशिण मतखण्डन । सगणकारण-
 कथनमुखन चित्तुखादिसतखण्डन । अनुगतचणव्यवहारकारणनिरूपण सत्त-
 स्तामत्वादिलक्षणविवेचन । मध्या खल शक्तिप्रथमीना पदार्थान्तरत्वाद्ध
 षडन ।

No 1686 . उत्थमहारणव. ।

Substance country made paper, 12 x 4 inches Folio, 122 Lines, 7 on
 a page Extent, 3811 slokas Character, Maithili Date, . ? Place of
 deposit Magrani, Post Madhubani, Darbhanga, Pandit Chhoti Jha : Appear-
 ance, old Prose and verse Correct

Kṛitya maharnava A philosophical disquisition on sacrificial rites
 By Vachaspati Misra,—compiled under the patronage of Maharajā
 Harinarayana, of Tirhut

Beginning श्रीभारदारकमुद्विगतकिङ्किरीकमाताघपाशिचरणी पुरुष पुराण ।

सङ्घीरमञ्जुमयणाधरमञ्जुजाघमद्वैतसिन्धुयमगादिमनन्तमीदृ ॥

आसीन्मैथिलमेदिनीशानमल प्रत्यर्थिमीनमिनी-

मित्ये।ङ्गीतभुजप्रतापतपनप्रेमप्रमत्ताकंवा ।

राजन्मदीभिर्कुम्भद्वितीपनिमलप्राग्भाविभूषणल्लो

राजा गोविन्दमङ्गभूषणमणि श्रीमान भवेश हती ॥

अस्यान्ववायनमलं विमलीकरिष्यम कीर्त्ता दिगा दग मुञ्चयन्तीकरिष्यन् ।

मघाममीममि भङ्गादिद्वीकरिष्यम आविर्बभूव तनयो परमिदद्व ॥

रतप्राद्विजवज्रभूषणमणि मय्यार्चयिष्यममणि ।

पटमकौपरमि प्रतापतपनप्रारम्भशुद्धारमि ॥

प्रत्यर्थिचितिपात्रकारतमणि यीदप्यनारागमो ।

राजाभीदयमीविभूषणमणिभूषात्तच्छूद्रममि ॥

आमन्दपम दिगमुर्धं पितकुलकुम्भीसपद्मविमल ।

रतप्राद्वजमि हामी यीदरिनारादण मयमि ॥

दीवापदेवमम श्रीभारदापां प्रसादमाधाय ।

शीमानय मरेन्द्र श्रीलक्ष्मणसहायं ननुते ॥ इत्यादि ।

End

मिथिजायन्तविधाज श्रीहरिनारायणस्य कीर्तिरथा ।

नायद्विकस्यु भवने यावद्विकस्युविरोचनो गगने ॥

Colophon

इति सशक्तियमहाराजाधिराजश्रीहरिनारायणनिर्देशात्मकमहोपाध्यायसन्निध
श्रीयाचक्ष्मतिविरचितं छन्दसहस्रार्णव समाप्तिमगान ।

विषय ।

धर्मस्वरूपविशेषण । धर्मशास्त्रनिरूपण । सामान्यतः परिभाषाकथनं । मनुमा-
यादिस्वरूपकीर्तन । वैशाखछन्दनिरूपण । तत्र विशेषः ऋषयष्टतीयाछन्द-
कथनं । ज्यैष्ठ्यछन्द । आषाढछन्दनिरूपण । चातुर्मास्यव्रतक्रमनिरूपण । आ-
श्विनछन्दनिरूपण । तत्र विशेषः चतुर्मास्यव्रतक्रमनिरूपण । भाद्र-छन्दनिरूपण ।
तत्र छन्दोपदेशे पुष्यनक्षत्रे जन्मानामनुत्तमोऽप्युत्तमविधानकीर्तन । महालक्ष्मी-
व्रतनिरूपण । आश्विनछन्दनिरूपण । ज्येष्ठादित्ये चतुर्नक्षत्रविधिकथनं । देवी-
पूजछन्दनिरूपण । पूजमाह्यछन्दनिरूपण । कार्तिकछन्द । मार्गशीर्षछन्दनिरूपण ।
पौषछन्दनिरूपण । माघछन्दनिरूपण । फाल्गुणछन्द । विष्णुपञ्चमिवरात्रिवि-
धानकीर्तन । वैशखछन्द । तत्र महावाक्यादिविधान । भोजनचतुर्दशीविधि ।
सामान्यतः वारछन्दनिरूपण । विजयादियोगछन्दनिरूपण । गणेशव्रतविधान ।
शिवव्रतनिरूपण । देवीव्रतानि । सौरव्रतानि । सामान्यव्रतानि । शिवव्रतानि ।
विष्णुव्रतानि । काम्यैकादशीव्रतानि । द्वादशीव्रतानि । तत्र कूर्कैकादशीव्रत । वरा-
हद्वादशीव्रत । वामनद्वादशीव्रत । परशुरामद्वादशीव्रत । राघवद्वादशीव्रत ।
शुद्धद्वादशीव्रत । कर्त्तिकद्वादशीव्रत । पद्मनाभद्वादशीव्रत । चरणीव्रत । जगदिम-
छन्द । पत्नीपूजाविधान । सर्वगन्धर्वाकथन । सर्वरत्नगणकथन । सर्वधातुम-
कथन । सर्वोपधिगणकथन । अष्टादशधर्मकथन । कार्तिक दीपदानविधिक-
थन । तिथिदैधव्यवस्थाकथन । संक्रान्तिनिर्णय । पक्षयादिनिरूपण ।

No 1887. न्यायरत्नमाला ।

Substance country made paper 12 x 3½ inches Folia 95 Lines 7
on a page Extent, 1,985 slokas Character, Naxara Date ? Place of
deposit Ujana, Post Madhubani Darbhanga Pandit Yogadatta Jha Appear-
ance, fresh. Prose and verse Incorrect

Nyayaratna mala. A metrical epitome of the *Mimamsā* doctrine
inculcated in the *Tantra tartika* alias *Nyayaratna* of Bhaṭṭa Kumāra

Swami By Pārthasarathī Mīśra A corrupt collex of this work has been noticed under No 1557 (IV, p 134). The description there given is incorrect Hall's 'Contributions,' pp 170-172

Beginning आनन्दमयत ज्ञानमज साक्षिणीयर ।

प्रज्ञा सर्वमर्थ्यं च वन्द्यं दय हरि विभ ॥

मीमांसागर्भमभूते कुमारवामिनादृतै ।

न्यायरसैरज मानां मधन्यानि मगारमा ॥

तत्र स्वाध्यायविषयं प्रथमं तावदुच्यते ।

आचार्यदृष्टिमादित्य प्रतिपद्यमिरासत ॥

तत्र तानदिमं कश्चित् पूनंपच प्रपद्यते ।

आचार्यैकं मधमाद्यैः स्वाध्यायस्तत्रप्रयुज्जित ॥

प्रथमावगतत्वेन तद्धि युक्त प्रयोजन ।

तत्र वाक्यार्थविज्ञानं तद्धि पद्यान प्रतीयते ॥

तत्र विवचिन्तार्थत्वाद्दृष्ट्यार्थविचारः ।

न कथयन्त ग्राह्य मीमांसार्थमनर्थकं ॥

आचार्यैकराकविभिप्रयुक्तस्य हि स्वाध्यायाध्ययनस्य प्रयोजनाविषया पुद्बपा-

कारणमित्थं इत्यादि ।

End तस्मान् विद्व कान्यमित्यदोर्निशेष इति ।

पार्थसारथिना सम्यक् विमये नित्यकाम्ययो ।

आचार्यमतमाश्रित्य न्यायस्तत्र प्रदर्शित ॥

Colophon इति पार्थसारथिनिप्रविरचिताया न्यायरत्नमाश्रया नित्यकाम्यादिविवेक ।

विषयः । प्रथमतः स्वाध्यायोऽध्येतव्य इत्यध्ययनविधिवर्षा । मीमांसाग्राह्यत्वात्प्रयोजनं दिनिकपणः । अध्ययनविधौ कलायुतत्वात् विद्यागमप्राप्तये न स्वार्थेतिनिमित्तम् । तत्र अध्ययनाद्यत्वाद्ध्ययनस्य तस्य च विचारस्तत्कारणमप्यभातुं तद्वन्कार भन्निज्ञासा कर्तव्यतिनिरूपणम् । विज्ञानस्य स्वतः प्रामाण्यं न तु परत इति निरूपणम् । तत्र प्रामाण्यादिदृष्टव्यमिदं । यदस्य उभयवादिष्विदं प्रामाण्याभावेन विचाराविषयाग्राह्य स्वतः प्रामाण्यं सिद्धासीति तेषां विप्रतर्कयनम् । वेदप्रामाण्यनिरूपणम् । परत एव अथतयात्वरूपं प्रामाण्यं निरूपयते इति परमतस्तत्त्वम् । विविधरूपविवचनं तत्र प्रथमैकज्ञानादिनिरूपणम् । भावनादिस्वरूपकथनम् । अन्यान्यमतखण्डनपुरस्सरं तदिदं कर्तव्यत्वरूपं प्रवर्तनारूपं, वा समीहितसाधनत्वमत्र लिङ्गादिभिरभिधीयते इति निदायार्थनिरूपणम् । आ

प्रिवादकथन । अत्र कार्यकारणभावादविनाभावनिवृत्त्यया समावात कार्य-
कारणभावादविनाभावनियम इत्यादिकाणाद्-शास्त्रादिभिन्नानुपपत्त्यपूर्वक वा
प्रियहोपायकथनम् । वाक्यार्थनिरूपण । नच शक्तिवादकथनम् । आकाङ्क्षायो-
ग्यतादीना स्वरूपादिनिरूपणम् । अन्त्यान्त्यमतसङ्गनपुरस्सरमभिहितान्वयवाद्-
सम्प्रापनम् । अपि च न वाक्य पदानि वा आचादाकार्यद्विजनयनि किन्तु
पदस्वरूपाभिहितै पदार्थै वाक्यार्थं सञ्जयत इति मीमांसकमत वाक्यार्थो-
क्तादधिक इति मस्यापनम् । नित्यकाम्ययो वैषम्यं नास्तीति कपाहिनतखण्डन-
पूर्वकं तदर्थान्येन्य वैषम्यनिरूपणम् ।

No 1888 पारिजातहरण । (नाटक) ।

Substance, country made paper, 10 x 3 inches. Folia, 20 Lines, 5
on a page Extent, 237 slokas Character, Maithili Date, ? Place of
deposit, Dharmmapura, Post Madhubani Darbhanga, Pandit Gopala Thakura
Appearance, old. Prose and verse Correct

Paryata harana A drama of the class called Rūpaka founded on
an incident in the life of Krishna By Umapatidhara Upadhyaya The
story runs that on one occasion Krishna was engaged in a picnic with his
family when Narada paid him a visit, and presented him a celestial flower
called *Paryata*, which he had brought from the Nandana garden of
Indra. Krishna gave the flower to his chief queen Rukmini. Satya-
bhamā, another queen, who was present at the place, took this as a slight
upon her, and was offended. To pacify her, Krishna sent for another
flower, but Indra declined to give it. Thereupon Krishna, with the aid
of Arjuna, assailed Indra, overcame him in battle, and brought away a
number of the rare flower from his garden. The author was a poet of
high rank in the court of Lakshmana Sena of Bengal, and Jayadeva, in
his Gitagovinda, eulogizes him highly. An inscription composed by the
author is still extant

Beginning चौथी यक्ष रदे रक्षास्रक्षकल मूलार्जन पक्ष
सर्पशा वधन विभाति गगन कमलिका लपन ।
चन्द्रपल्लवाटचन्दनमुदयेनी गता कास्यता
तन श्रीहरणीधरेण हरिरा द्विपुत्रि पावता ॥

अपि च ।

पस्यास्य पूर्वचन्द्र सुवचनममृत दिग्गजयथीय लक्ष्मी-
दौलभा पारिजातो धुकुटिकुटिलिका मङ्गर कान्तकूट ॥
तीत्र मेजाऽपिरौष्यं पदमजनपरा राजराजलटिन्य ।
पारावारो मुणानामयमनुसरम पातु चिन्दूपतिर्वे ॥
मान्दुल्ल सुवधारे ।

अक्षमतिविस्तरेण । आर्य्ये दहागम्यम् । प्रविश नदी । अक्ष चाणवेदु । ह्यन ।
आदिष्टोऽग्नि यववचनव्येदगकरणकराक्षेव विव्येदगतचतुर्भेदपयप्रकाशक
प्रतापेन भगवत श्रीविष्णोर्दंशमावसारेण चिन्दूपतिहरिहरदेवेन । यथा उमा-
पत्युपाध्यायविरचित नवपारिजातमङ्गलमभिनीय श्रीररावेण गतयन्तु भगवन्ता
भूपालमण्डलम् । इत्यादि ।

End

उर्वो मयेन गुर्यो विलसत सुखिन मनु मर्वे च लोका ।
चौकीपाक्ष समन्तात् प्रकितरतु गुणं भावयित्वा यक्षनि ॥
राधूना मद्रिवास सचविम्वगजनेरे + + केपि भाग्
दाश्रद्राजं कवीना धमति भगवती भारती मद्रिभदै ॥

Colophon

इति महामहोपाध्यायकविपठितमुष्णशीमदुसापत्युपाध्यायविरचित पारिजात-
हरणव्यनाटक समाप्तं ।

विषय ।

एकदा मधुमाने वकिष्ठा मद्य वसन्तोत्सवमाधुर्यमनुभवन् श्रीलक्ष्म प्रमदोद्याने
समुपस्थित आसीत् । अद्य तत्र सुमुखीसहाया सत्यभामापि समुपस्थाय तनुसुखं
भवर्द्धयाभाय । अत्रान्तरे पारिजातमञ्जरीसनायकरेण नारदेन भगवन्तमभ्युपत्य
मञ्जीतानापन भगवतः प्रीति जमयता पारिजातमञ्जरीय वकिष्ठा करे सम-
पिता । अद्य सत्यभामा तद्दर्शनेन मितरा सन्नायमापन्नपि, सुमुख्याक्षिरम्भा-
रेण मञ्जुकिताभिमानानला अन्तर्हरणादिक विहाय रोषागार प्रविवश । अद्य
विदितव्यतायाः समवागपि चरणसवाहनादिना तस्या प्रीति मञ्जनयमेव पारि-
जातमञ्जरीलाभार्थं नारदस्य पुरन्दरपरं प्रेरणामास । अद्य नारदमुक्तं अम-
रेशदुष्येष्टितमाकर्ण्य अज्जुनसहायन उपेन्द्रेण इन्द्र परामूय पारिजातमञ्जरी
समानित्य ॥ एतान्निमिमवलम्ब्य निरचितमिदं रूपक ।

Nyāya mbandha prakāśa A commentary on the *Nyayambandha*, alias *Nyāyatārlka-tatparya*, of Uddyotakara By Vardhamāna Upādhyaya, son of Gangesvara Upādhyaya. The work is exceedingly rare, and of high repute. The codex contains only the fourth chapter.

यामाप्नोति । नृणां पत्नीष्वरमय राजानं सुमं सुमं, ईश्वरपदे यामं गमनं
श्रेयाः । इत्यादि ।

++++ पितुरधीत्य निबन्धमित्य प्राकाशयत् छतिमुदे बुधवर्देनाम् ।

विषय : न्यायमित्रवन्द्यस्य व्याख्यानम् ।

No 1890 गृह्यपद्धतिः ।

Grihya padhhati: Detailed descriptions of the domestic rites enjoined in the Grihya Sūtra of Parashara. By Vasudeva Dikshita

Beginning अध्यातो मृद्वभूवविदितानामाधानादिसर्वकर्मणां साधारणो विधिदध्यते ।

तत्रावस्य्याधानादिषु यष्ट्यमाणेषु सर्वकर्मास्तु यजमानस्यैव कर्तव्यं । इत्यादि ।

End	चक्षु चोर्ध यमो वक्ष । यमो पुनमधीनं यमो मनसि निष्ठसु तिष्ठन्ति ॥
Colophon	इति श्रीदीक्षितवाद्युदेवविरचिताया ऋक्षपद्धतौ द्वितीयं काण्डं समाप्तम् ।
निपट ।	अथ पारम्पर्यऋक्षानां कर्माणां पद्धतिकथनम् । तत्र पञ्चभूषणारवि- धिकथनम् । आनस्यध्यायनविधिकथनम् । मधुपर्कविधिकथनम् । विवाहविधानम् । राशो रथाचभेदकर्मविधिकथनम् । चतुर्थिकर्मकथनम् । ऋक्षकान्ताभिगमनवि- धिकथनम् । पुनवमविधिकथनम् । भीमकाशयनविधिकथनम् । ज्ञानकर्माविधिः । निष्कृतकविधिः । अन्नप्राशनविधिः । चूडाकरणविधिः । व्रतधर्मविधिः । वेदा- रणविधिः । व्रतविमर्गविधिः । स्नानकालाद्यधनियमादिविधिः । पञ्चमहापञ्च- विधिः । उपानयनविधिः । उत्सर्गविधिः । जातल्लोचनविधिः । यवशाकफे- विधिः । इन्द्रपञ्चविधिः । दृष्टाकाकर्मविधिः । शीतायनविधिः । आपदायनी- कर्मविधिः । खलुरारोहणविधिः । चतुर्विधाष्टकाविधिः । श्राद्धाकर्मविधिः । कविकावधानविधिः । श्रीधरोत्तमैष्यविधिः । शुभगवविधिः । नैयमविधिः । द्वेषाशुभविधिः । उदककर्मविधिः । अर्घ्यपञ्चविधिः । वभाप्रवेशनविधिः । रथा- रोहणविधिः । वक्षारोहणविधिकथनम् ।

No 1891 ऋक्षसूत्रविवरणम् ।

Substance, country made paper, 10 x 4 inches : Folia, 64 Lines 8
on a page Extent, 1,270 slokas Character, Nagura Date, ? Place of
deposit Ujana, Post Madhubani Darbhanga, Pandit Gosain Jha Appear-
ance new Prose Generally correct

Grihya-sūtra vīcarana : A commentary on Parashara's aphorisms on
domestic rites By Karla Upadhyaya

Beginning पारम्पर्यऋक्षकर्माणां सूत्रव्याख्या मुकुटितम् ।

कर्माणां व्याख्यानं यत्र तत्र नमो अमरुदम् ॥

श्रीतापानादीनि कर्माणि उक्तानि ।

तद्वन्तरं श्रान्तानि अनुविधीयन्ते ॥

तत्रैतदादिम् सूत्रम् ।

अथातो ऋक्षसूत्रालीपाकानां कर्माणि । व्याख्यास्यते—इति सूत्रशेषः । इत्यादि ।

End अथातो सभाप्रवेशनमित्यादि यत्र तत्सर्वं निगदव्याख्यातम् ।

Colophon इति कर्माणां व्याख्यानं ऋक्षसूत्रविवरणं समाप्तम् ।

विषयः । ऋक्षसूत्रविवरणं पारम्पर्यऋक्षसूत्रव्याख्यानम् ।

No. 1892. नान्दीमुखनिरूपणं ।

Substance, country made paper, 10 × 2 inches. Folia, 15 Lines, 5 on a page. Extent, 148 s'lokas. Character, Maithili. Date, ? Place of depo-it, Ujāna, Post Madhubani, Darbhāngā, Pandit, Bholi Jhā. Appearance, new. Prose and verse. Generally correct.

Nāndī-mukha-nirūpaṇa. On the propriety of performing a S'rāddha on joyous occasions, such as marriages, initiations &c., to invoke the blessings of the *manes*, and the details thereof. By Hridayanītha S'armā, of Mithilā.

Beginning. मित्रिजादग्निस्त्रयोऽक्षेणपुत्रा दुरतरिदृशी ।

ततोऽतु मे भवामीश्वरपदोनापहारिणी ।

अथाम्युदधिकत्राह निर्णयेने ।

न ह्यस्मात्पूजाः पूज्यकाम्युदधिक सर्वेषु ।

वर्मादिषु च सर्वेषु मातरः सज्जनाधिपाः ।

पुत्रनीयाः प्रदमेन पूजिताः पूजयन्ति ताः ॥

अमीदृशस्यादमेन अनुसृष्टानि—इत्याद्यं ॥

अथ पूजयन्तीति फलवत्त्वान् प्रयत्नमेव माहपूजयन्तीति । इत्यादि ।

End. सत एव दयामीतरा मन्त्राः सर्वोपकारकाः ।

इत्येव हृदय नूनमवस्यन्नमसि मे ॥

Colophon. इति मादहपुत्रकुलसमुद्भूतकैयिलयीहृदयनामसंस्तुतनान्दीमुखनिरूपणं समाप्तं ।

विषयः । अम्युदधिकत्राह सत्राद्येतिवर्णनानिरूपणं ।

gifts S'raddha before marriage : Weights Lunar months Intercalary months Rites during such months Mourning Rites on the day after mourning Persons entitled to perform S'raddhas. Rules regarding S'raddhas Adoption The rite of Vrishotsarga Bathing and offering of water to the manes Use of Darbha grass Time meet for S'raddha S'raddhas during the wine S'raddhas on the day of Navanna Do during eclipses The fast of Janma-shuklam The fast of Ekadasi Purifications Rules regarding Sapindas Inheritance

Beginning अनादावाचारे वज्रतरविचारोत्तमस्तरे ।

परेश केषाद्विन् प्रसरति हया दूषमग्नः ॥

मुकुट्रत्ना नत्तावगतिशरणं तानचरण ।

हरेर्भक्त्या युक्त्या परिहरति न भीरुहरि ॥

नवाद्यौ नामनिर्णयः । शुभदुःखत्यायेव शर्मादिविनिर्मुक्त नाम द्वाष्टा चतुर चरमित्यादि शृङ्गादमंगलम् ।

End

या चावय निरख्यैव इति प्रकामयाज्यैव वेद्यमीति रत्नाकरः । धनिपुत्रद्वारावि माश्रयं कालं सौदायिकतया आकाङ्क्षातेत्याद्याकामिदं ज्ञानमि ॥

Colophon

इति महाभारतवाचस्पत्यमीनरहरिस्तो द्वैतनिर्णयः समाप्तमंगलम् ।

विषयः ।

ब्राह्मणादीनां नामनिरूपणम् । कर्णविशेष नायि प्रथमावष्टादिविभिन्नप्रयोग नियमनम् । दक्षिणादिनिरूपणादिविवेचनम् । दानादिद्विषयनिरूपणम् । आश्रय-
यिकनिर्णयः । धनद्वारावेपयोगिमाननिरूपणम् । आश्रयादिमाननिरूपणम् । सक्तिपुत्र-
शुक्लादिमासरीत्येव अथवाकर्मम् । अधिमासादिनिरूपणम् । तथैव हस्तनिरूपणम् ।
अग्नीचक्रनिरूपणम् । अग्नीचक्रादिने चक्रादिना दूषिते क्लृप्ते क्लृप्ते क्लृप्ते क्लृप्ते क्लृप्ते
ज्ञानि कार्याणीतिव्यवस्थाकर्मम् । आश्रयधिकारिपरम्पराकर्मम् । आश्रयधिकार्यम् ।
दत्तकपुत्रपदविधिकर्मम् । हवेत्येवधिकारिकर्मम् । दत्तद्विधानकर्मम् । दत्त-
निरूपणादिविवेचनम् । दत्तनिरूपणम् । दत्तपुत्राविधिकर्मम् । आश्रयेवनिर्णयम् ।
अपरपरम्परादिविधानकर्मम् । द्वैतनिरूपणमाश्रयादिविवेचनम् । परपरनि-
मित्तकथादिकर्मम् । आश्रयभेदविधानादिविवेचनम् । एकादशभेदविधानादि-
कर्मम् । शुद्धनिरूपणम् । तथैव आश्रयादिविवेचनम् । दत्तविधानकर्मम् । दत्त-
शुद्धिर्निरूपणम् । इति विषयः । इति मनीषेयवद्वैतकर्ममिति श्रवम् ।

No 1891 छणार्चनचन्द्रिका ।

Substance, country made paper, 12 x 3 inches Folia 48 Lines, 5
on a page Extent 646 slokas Character, Maithili Date, ? Place
of deposit, Ujana, Post Magarani Darbhanga, Pandit Bholi Jha Appearance,
Fresh Prose and verse Incorrect

Krishnārchana chandrika Directions for the worship of Krishna
By Ratnapani Compiled by order of a king of Mithila

Beginning विष्णारण्यदेव नमः युगयुगे भक्तानुकम्पाकर ।

अन्यादिभिरनुष्ठानैः सारकमस्तु ध्यानाद्ये भक्तिम् ॥

श्रीकृष्णार्चनचन्द्रिका वि कलये श्रीमैत्रयेणप्रया ।

प्राद्यतपश्चित्तमङ्गलीषु विमत श्रीरूपपाणिं सुधी ॥

अथ प्राप्तादाये समोरण चतुर्दशैः षोडशैः सप्तप । इत्यादि ।

End अग्रधानप्रतिमाया चन्द्रज्ञान प्राणप्रतिष्ठासु कृता पूजन कुर्यादिति वाच्य ॥

Colophon इति छणार्चनचन्द्रिका समाप्ता ।

विषय । विष्णुप्राप्ताद्विप्रदादप्रतिष्ठाविधानकथन । नव प्रयामकथनम् ।

No. 1895 तिथिनिर्णय ।

Substance country made paper 12 x 4 inches Folia 20 Lines 7 on
a page Extent, 515 slokas Character Maithili Date ? Place of
deposit Dharmanigraha Post Malhiani Darbhanga Pandit Gopala Thakura
Appearance, old Prose and verse Correct

Tithi nirṇaya A dissertation on the lunar days and the religious
duties appertaining thereto By Subhankara This is different from the
work described under No 1837 p 119

Beginning अद्वैतादुपाधमयाय निर्मुक्तमितिहसव ।

अन्यमादिभूतमय नमन परकायम् ॥

विशेष्य मुनिवाक्यानि सप्त + + नुसारम् ।

तिथिर्द्वैधविधौ अग्रतः क्रियते तिथिनिर्णय ॥

[विप्रतिपदा] परस्परविरोधपरिहारा निर्णय । इत्यादि ।

End	एतदेव सुजनस्य लक्षण दूषणेऽपि भूषणेऽपि पश्यति । एतदेव पिशुनस्य लक्षण दूषणं किञ्च भूषणेऽपि पश्यति ॥
Colophon	इति श्रीशुभद्वारकतन्त्रिनिर्णय समाप्त शुभमस्तु ।
विषय ।	निर्णयलक्षण । तिथिद्वैधे व्यवस्थाकरण । तत्र पञ्चदशतिथिषु पञ्चादिभेदेन युग्माद्यादरादिभिरेवनिर्णयण । क्षयावतिथिव्यवस्था । नक्षत्रतन्त्रिथिव्यवस्था । उपवासे नियमादिकथन । अन्ध्यायनित्यादिलक्षणकीर्तनम् ।

No 1896 जातकतिलकं ।

Substance, country made paper, 9 × 4 inches Folia 124 Lines 10 on a page Extent 8078 slokas Character, Nagara Date, ? Place of deposit Ujjain, Post Madhubani Darbhanga, Pandit, Yogadatta Jha Appearance, old Verse Correct

Jataka tilaka A comprehensive treatise on the casting of horoscopes By Kamalakra Acharya

Beginning महादेवहृषीकेशलोकेशाखण्डसादय ।

स्मरन्ति य विजयते स देवो वारणामन ॥
प्रवाद्यतिशयनैर्घण्टाधीनमिदं जगत् ।
य एक एव विश्रामा विभाति रविरीश्वर ॥
नराचमिहिराचार्य श्रीमानार्यभट्ट कृती ।
मङ्गमुक्ताऽतिमतिमान जयन्ति मणिकेश्वरा ॥
विद्येश्वरं गुह्यं बन्धुमन्वेतरमहामति ।
मन्थीरमणनाम्नेर्घमृष्टिभयमहाशय ॥
प्रथम्य वनचामुण्डा विह्वलं पुम्भुदेवतं ।
शारंगशालमतिस्फुटं कुदम कमलाकर ॥
पुराणमनगल्लानां ररसा यदनाकुल ।
भूयोऽनुभवमशुद्धं तत्पूर्वमिदं कथ्यत ॥
हयभो मिथुनं कर्कं मिह कन्या तुलाघर । इत्यादि ।

End मेघान्ध कपिल क्रूरपण्डित उद्यतदण्डेश ।

सप्तशतकलाभिन्न क्रियाधी सौमिन्याशुक् ॥

Colophon इति कमलाकराचार्यविरचित जातकतिलकं द्रष्टव्यम् । श्रीरङ्ग शुभं भवतु ॥

No 1897 केशवपद्धत्युदाहरण ।

Substance, country made paper, 11 x 4 inche Folia, 44 Lines 9 on a page Extent 1790 slokas Character Maithili Date, ? Place of deposit Ujana Post Madhubani Darbhanga Pan lit Yogadatta Jhá Appearance old Prose Correct

Kes'arapaddhatyudaharana Exercises for the illustration of the rules laid down in Kesava's treatise on the casting of horoscopes By Visvanatha Daivajna, son of Divakara Daivajna

Beginning श्रीगणेश नमस्तस्य कश्चनीगामपद्धते ।

गणितं विद्यमायनं क्रियते बालपुत्रये ॥

मला विघ्नति । अथ कश्च जानकपद्धतिं कुर्वे । आतस्यद जानक जानम्य बालकस्य अज्ञानराजितस्यदसनकर्मागमितशुभाशुभफलमिहपक शास्त्र जानक मित्युच्यते ॥ इत्यादि ।

End अस्या वक्तुषा वाक्याच्च शुभं भवति । ये सुबोधानितिसंशय । इति ग्रन्थपाठकस्य फलपुतिद्वारा ग्रन्थप्रशंसा ।

Colophon इति श्रीदिनाकरदैवज्ञाज्ञानविश्वनाथदैवज्ञविरचित केशवपद्धत्युदाहरणः आदेश-
माध्याप । समाप्तेऽयं ग्रन्थः ।

विषय । कश्चवद्वतजानकपद्धतेत्याख्यान ।

No 1898 शिशुवेत्ताधिनी ।

Substance country made paper 11 x 1 1/2 inch : Folia 108 Lines 10—14 on a page Extent 5919 slokas Character Maithili Date Su 1788 Place of deposit Ujana Post Malluhani Darbhanga Pan lit Yogadatta Jhá Appearance old 1000 Correct

Shishuvettadhini A commentary on Nilakantha's 'Tyotkabhi bhana,'—a work on horoscopy By Madhava Jyotirvit, son of Govinda Jyotirvit Nilakantha was the son of Ananta of the Gargya clan An astrological work of this name occurs under No 120, (I, p 239) but it is totally different, and by a different author

Beginning. हेरम्भ भुवन्मयीकेनयु नृवर्धनप्रसादात्मजः ।

मैत्रीहृदयमन्त्रप्रसारतरणि विघ्नघटीपावकः ॥

हयद्वैरिद्रुनान्तकं शुभनसा मिहि x + दिपद ।

भिन्दुरावणमण्डदुग्धमनिम्भं भालौषधीम्भं मये ॥

— — — — —

नव तावत सकलमृनिषेष्टमास्यैर्वसतिन्तुको निखिलदैवज्ञमुकुन्दीर धनस्य
ज्योतिर्वितन्तूज श्रीनीलकण्ठज्योतिर्वितन्तुमातन्त्रवर्षतन्त्रप्रश्नतन्त्ररूपप्रकरणा-
चयात्मकस्य श्रीनैताजिकशास्त्रस्य प्रथम प्रकरणे सञ्ज्ञाविवेकनामक — —
ताजिकपण्यमुपजातिकया प्रतिलानीते प्रकाशयति ॥

End शक्तपद्यगण्यौ मिषपूर्था धन्यपूर्तिमगात् । तन्मात्राद्यमित्यल्लो गणमायक
रति ।

Colophon इति विद्वदैवज्ञमुकुन्दमूषणमोहिन्दज्योतिर्वितन्तुमाधवज्योतिर्विद्विरचिता मिश्र-
वाधिनी सभाया ।

विषय । नीलकण्ठतमाजिकामिधानज्योतिर्वितन्तुमाधवज्योतिर्विद्विरचिता ।

No 1899 हरियन्त्रचरित्रं ।

Substance, country made paper, 11 x 2½ inches Folia, 40 Lines, 11
on a page Extent, 570 slokas Character Mañili Date, ? Place
of deposit Ujāna Post Madhubani Darbhanga Pandit Yogadatta Jha
Appearance, old Verso Correct

Harischandra charita An epic poem on the life of Harischandra,
a pious king of remote antiquity, who was, for his virtues, translated
along with all his subjects to heaven, and there recounting his mu-
nificence and liberality in a vaunting style, was hurled to mid air, where
he exists with his subjects The story is given in the Vishnu Purana.
The codex breaks off at the end of the 5th canto, and the author's
name has not been made out

Beginning अयं हि कर्मजन्मपरसादयन्त्यस्य म दधयन्नाभि ।

अर्धं हि मित्रिण्यो मनेजिता यम्य तनयस्य ॥

मार्दवीरदमयधरचन्दनयनभारकामनीकामा ।

दिग्गजममाजहताद्विनी म भारदा विषया ॥

आसीद्विषयि रकमेव रमाकर श्रीरुमिमाकरस्य ।

कन्ययाधार्य राजविजयारी हरियन्त्र इति विनीतः ॥ इत्यादि ।

End रदानीयविज्ञानानां कार्यं किञ्चन दृश्यते ।
 धनेन तदिदं राजग्रन्थं प्रथमं लिखितम् ॥
 तथेति नामद्वयं शिरोरुक्तमद्वयम् ।

— — — — —

Colophon इति हरिचन्द्रचरित्रे धीरचिन्ने प्रथमं सर्गं । इतः परं खणितं ।
 विषयः । प्रथमो सर्गो हरिचन्द्रस्य मोक्षयोगाधीन्यादिगुणवर्णनम् । तस्य रूपवर्णनम् । प्रजाप-
 त्त्यवर्णनम् । वैभववर्णनम् । दैनिकलभ्यवर्णनम् । द्वितीये सर्गे,—खल्लसपरिलयस्य
 तस्य पुरतः खल्लस्य शिल्पेष्टाभिधानाया राजपुत्रा रूपवर्णनम् । तया सप्त तस्य
 परिणयसम्बन्धवर्णनम् । विवाहोत्सववर्णनम् । पुरकामिनीनां विभववर्णनम् । तृतीये
 सर्गे,—विनायकानामिषोपादिवर्णनम् । शिल्पेष्टायां सौम्यादिवर्णनम् । केलिव-
 मादौ विज्ञानवर्णनम् । षडङ्गमुद्दिष्टवर्णनम् । गल्लक्ष्मीदावर्णनम् ।
 अष्टम्ये सर्गे,—हरिचन्द्रस्य सप्तमस्य राजस्य नामायाचनादिवर्णनम् ।
 हरिचन्द्रस्य पुत्रकाम्यावर्णनम् । विश्वामित्रस्य सप्तमवर्णनम् ।
 प्रथमं सर्गं,—हरिचन्द्रस्य सप्तमस्य नारदस्यावर्णनम् । तस्य नारदस्य
 उपाध्यायवर्णनम् । नारदोपदेशेन हरिचन्द्रस्य यज्ञानुष्ठानविधिवर्णनम् । इतः
 परं नास्ति ।

No 1900 कारकवादः ।

Substance, country made paper, 10 × 3 inches Folia, 20 Lines, 7 on
 a page Extent, 319 ślohas Character, Muthuli Date, ? Place of
 deposit, Dharmmapura, Post Madhulau, Darbhāṅgā, Pindit Gopala
 Thakura, a second copy at Gaptipāda, Pandit Khudrama Nyāyabhāṣana
 Appearance, old. Prose Correct

Karakarāda. A philosophical dissertation on the use of the case-
 affixes By Kṛishṇa Bhāṭṭa

Beginning कारकवर्णनम् फलदं तपसा यमा ।

नीलोत्पलदलश्यामं निर्माय घाम कामदम् ॥

नर्कजातनिमीमासापरिणीतवशाक्षिणा ।

गौलिनीलवर्णमद्वेन विभक्त्यर्थो विरच्यते ॥

तत्र सुविशङ्गीनामयौ विरच्यते ।

End प्रकृतिविलस्युदकमयस्थले तु स्वायुत्यनेययोगिप्रसङ्गवारणाय दर्शितदिशो भोः

Colophon इति कारकवादः समाप्तः ।

विषयः । कारकविभक्त्यर्थवर्णनम् ।

No 1901 कर्कानुगपदाद्यदीपिका, पूर्णमासेष्टि ।

Substance country made paper 10 x 4 inches Folia 44 Line 6—7
 on a page Extent 577 sloka Character Nagara Date ? Place of
 deposit Ujana Post Madhubani Darbhanga Pandit Yogaditta Jia
 Appearance fresh Prose : Correct

Karkana gupadadya dipika A manual for the performance of
 Vedic rites according to the rules of Karka Upadhyaya, who explains
 the Sūtras of Apastambha on the rituals of the Black Yajur Veda By
 Narayana son of Ramachandra Yajnika Pithaka, and younger brother
 of Gaṅgādihara The codex is incomplete and contains only the section
 on the Full moon rites, Purnamaseṣṭi

Beginning प्रणम्य विष्णुर्होतारं मुख्यं पितरं तथा ।

कर्कानुगपदाद्यदीपिकां तन्वते मया ॥

छतं प्राधय उदग्धनं मन्त्रमामनुष्टुप् क्रमेण यादव्यं शैशवं सूक्तकादिरक्षितं
 प्रथमपौष्णमास्यं इत्यादि ।

End आह वस्त्रं ध्यायेत् वा कर्त्तव्यमनन्तरं मन्त्रेण श्राद्धाकारस्तथापि ॥

Colophon इति श्रीमन्महापात्रं जगन्नाथकृतं रामचन्द्रदत्तश्रीमन्महकृतं यज्ञगान्धर्विशास्त्रं द्वादश
 श्राद्धानुजनाराधनकृतं कर्कानुगपदाद्यदीपिकायां पूर्णमासेष्टि समाप्ता ।

विषयः । पूर्णमासेष्टियज्ञकथनः ।

रमयतु कमला-ने सद्गनि प्रीतिकान्ते-
हंरिचरणरजोभिदासितं मे मनोऽसु ॥

वाणीप्रसादमासाद्य शस्त्रगुह्यं विमोक्ष्य च ।
मासि मासि लियेलक्ष्मं महेष्टेन विविध्यते ॥
स्मार्त्ताः पञ्चभु मास्य्यमुत्साह्यं विधिसम्मतं ।
अमाश्रये विपीदन् सपण्डितकुलैः ॥
ग्रन्था विज्ञा निधिः प्रोक्ता द्विविधा चर्माश्रयैः ।
संशयस्यापनोदाय विशेषोऽस्मिन् प्रदर्श्यते ॥
तत्र तिघिर्हि हत्यादि ।

End. भोक्ष्यानि गत भूक्ष्यां करिष्ये प्राणिनां दयां इति नक्तत्रसत्वात् पायाकृत्यापिनी पाद्येति ।

Colophon. इति महामहोपाध्यायमीश्वरदेवप्रणीतः तिथितत्त्वविन्यासः समाप्तः ।

विषयः । तिथिसंस्कारकथनं । चान्द्रादिमासभिरूपणं । पक्षभेदेन तिथियवस्थाकथनं ।
 चान्द्रादिमासप्रतिथिज्ञापनविभागनिर्णयः । प्रातःमन्त्रादीनां लक्षणादिरूपणं ।
 अक्षरैश्चकारालविवेचनं । सामान्यतः कर्मायोग्यकालनिरूपणं । तत्र शुद्धादि-
 षाभेदेन द्विविधतिथिकथनं । प्रावणमासादारभ्य प्रतिपदादिषु मन्त्राणु तिथिषु
 विहितागां कर्माणां क्रमेण व्यवस्थानिरूपणं । अथ सर्वत्र गौडद्वारादिष्वन्यगतपमा-
 स्ताचमनपूर्वकं व्यवस्थाकथनमिति श्रेयं । तत्र प्रातः स्नानचतुर्थी । नागपक्षमी ।
 हयग्रीवपूर्णिमा । शंक्रान्तिव्यवस्था । भाद्र कञ्जली हनीया । वज्रणा चतुर्थी ।
 शीतस्नानं । जम्बाहनी कुशोत्पाटनविधिः । चरिताश्लिकव्रतं । रक्षाव्रतं ।
 कटुचतुर्थीव्रतं । गौरीचतुर्थीव्रतं । नष्टचन्द्रव्रतविधिः । आपिपक्षमी ।
 श्रद्धापक्षी । दुर्भाष्टमीव्रतं । नवमीप्रमद्वेजं । रामनवमीव्यवस्थानिरूपणं । तथा
 दशमीप्रमद्वेजं दशहरानवम्याकीर्तनम् । विस्तरेण एकादशीव्यवस्थानिरूपणं ।
 नवमव्रतव्यवस्था । एकादशीव्रताग्रहण्य कर्मविताकथनं । एकादशीव्रतविधिः । अम-
 लव्रतं । अमर्यादयविधिः । आश्विने अश्वदुहलक्ष्यव्रतव्यवस्था । अमृतपक्षी । मघा-
 लपक्षीव्रतं । अमृतकायादं । कयापयोदमी । विषम्यादिपदानां नादविधिः ।
 शुक्लश्रमिपदि मातामहयादकथयता । मकराव्रतविधिः । पञ्चमीपञ्चविधिः । निज-
 यादहमीकृत्यं । फौजामरविधिः । प्रातःस्नानविधिः । कार्तिके तीर्थंतिरेपद्वयं
 पञ्चविशेषकथनं । माघाधारव्यवस्था । दुष्प्रविशेषमाघाशुक्लकथनं । आश्वि-
 दीपदानं । उपकादाश्वविधिः । अमावास्याकृत्यं । प्रतिपदि मोक्षीद्वयविधिः ।

दूतप्रतिपत् । श्राद्धद्वितीया । मुग्धायास्तन्य । भीष्माश्वकव्रतविधि । अरेक्ष्यन
 कृत्य । वैकुण्ठचतुर्थी । मार्गशीर्ष, —कालाष्टमीकृत्य । नागपञ्चमी । दन्तात्रेय
 याविधि । अष्टकायाद् । पौष, —मन्वादिस्तन्य । अर्द्धौदयकृत्य । माघे —स्नान-
 विधि । मणश्चतुर्थी । समतर्पण । तिलचतुर्थी । कुन्दचतुर्थी माघी मगमी ।
 भीष्माष्टमी । महासाधीकृत्य । फाल्गुने, —शुक्लएकाविधि । गिरवावि । ऐश्वि-
 कोत्पुष । चैत्र, —वसन्तोत्पुषकृत्य । चारणीविधि । गौरीचण्डमीया । गौरी-
 व्रत । दशवतारकालादिनिरूपण । अगोकाष्टमी । सौन्दर्यस्नानविधि ।
 श्रीरामनवमी । कामदेवाष्टमी । अनङ्गव्रत । वेश्यामे, —षष्ठात्मविधि । अक्ष
 दष्टमीयास्तन्य । ज्येष्ठे, —दशहराकृत्य । निरञ्जनेकादशीकृत्य । माघीवीरम ।
 आषाढे, —येऽग्निनीव्रत । रथयात्राविधि । हरिश्चयनविधि । चातुर्मास्यव्रत ।
 तत्र यज्ञावज्ञानकपलम् ।

वमिष्ठ उवाच । माधु माधु महाभाग यन्मो न परिच्छ्वमि ।

विकृतेण प्रपञ्चासि यथाज्ञान पितामहान् ॥ इत्यादि ।

End सायन नन्द्वाराच सूर्यादेरशुभकथ ।

श्रेय मध्यममानन वामदेव द्विजोत्तम ॥

Colophon इति श्रीवज्रपापटद्वन्द्वसिद्धप्रणीत विद्यप्रकाश पञ्चकशास्त्रायस्त्रपादम् । श्रीरम् ।
विषय । वामदेवेन सप्त वमिष्ठस्य सवादन आतिथ्यकसम्प्रापनकालकथन । पञ्चाणा
भक्षणकथनम् । प्रातःपल नाडीप्रवृत्तीनां लक्षणकथनम् । चतुर्दशमानकथनम् ।
मनुस्मृतिनिरूपणम् । जन्मज्ञाननकालानिरूपणम् । एतन्मु सत्ययुगम् १०९६०००
वष सप्त—इति अथ । पञ्चाणा पातादिनिरूपणम् । तथामन्त्राणादिनिरूपणम् ।
रागिनिरूपणम् । चान्द्रमास दिननिरूपणम् । श्रुतिरिति निरूपणम् । शङ्का यमकीटि
शिद्धपुर-रामकाणां सन्निवेशनिरूपणम् । सूर्यादयकालनिरूपणम् । अधिमासमिह
पणम् । अधिमासनिरूपणम् । पञ्चाणा परिधिनिरूपणम् । पञ्चाणा बहुचलपाननिरू-
पणम् । छेदननिरूपणम् । नन्दानयनप्रक्रियाकथनम् । आकर्षणन पञ्चाणा वक्ता गति
भवेतीतिनिरूपणम् । ज्ञानानयनप्रकारकथनम् । अधिमासानयनप्रकारकथनम् ।
दिक्साधनप्रक्रियाकथनम् । उदयास्तमयनिरूपणम् । कालज्ञानोपायकथनम् । शङ्ख
मृनिधिनयनम् । कालज्ञानार्थं मयूर मर-वानर-कीरयन्त्रादिनिधनकथनम् । पञ्चन-
ज्ञानोपायकथनम् । अथ सर्वेष उपपत्तिकथनम् । सूर्यादीनां विन्यासनप्रकार-
कथनम् । परिच्छानिरूपणम् । मीलनोमीलनकथनम् । यामावशेष वर्षावशेषात्
पातकथनम् । तारापञ्चाणां दुष्टकथनम् । तत्र अशुभहानादीनां लक्षणकथनम् ।
मन्त्राणां स्वप्नराशिबले श्रितिनिरूपणम् । तारापञ्चाणां मुदयास्तमयज्ञानकथनम् ।
गुहाज्ञानकथनम् । अनिपातस्य अन्वयः । तन्माह-स्माकथनम् । प्रष्टाण्यभ्या-
नादिकथनम् । अथ विनियोगायां श्रुत्या अवश्यानादिकथनम् । यमकाटि शिद्ध-
पुरादीनां दूरत्वादिनिरूपणम् । निरुद्धदेहादिनिरूपणम् । भूगोलविवरणम् । दिन-
रात्रिश्च गृहदिकारणकथनम् । पञ्चाणां कथनं दिग्निरूपणम् ।

Soma-siddhanta. An original treatise on astrology. Attributed to Soma, the moon. The codex is defective.

प्रथमपत्रं नानि ।

Beginning. — — — तं विज्ञेयं तच्चतुर्थम् ।

हतादीनां व्यवस्थेयं धर्मपादव्यवस्थया ।

चतुर्थ्युगमां मेका स्यात् पञ्चतिथ्यनुभवः । इत्यादि ।

End. तदेष देव तद्ब्रह्म वेदचतुः परं शुभम् ।

अथैतत्तं कदा विप्रैः कर्मभेदे देवादिभिः ।

Colophon. इति श्रीश्रीमान्निबन्धने चतुर्थे गौड्याध्यायोद्देशम् । समः प्रियममदर्थं पश्य ।

ध्रुवत् १८४०—

विषयः । युगधर्मोदितिकथनम् । मन्त्रादितिकथनम् । जलवायनकालकथनम् । कालादिपरिभाषा । पञ्चाङ्गां पातकथनम् । सप्तद्विपयकां चोदिषु सूर्याग्नेयकासितिकथनम् । सूर्यादीनां परिधिकथनम् । प्रहस्यनिकथनम् । ज्ञानयनयनप्रकारादिकथनम् । ज्ञानयनमादिप्रकारकथनम् । करलनिकथनम् । अयनादितिकथनम् । दिक्पाधनादितिकथनम् । विद्यादिकथनम् । पञ्चनिकथनम् । परिकेलादितिकथनम् । पञ्चाङ्गानुव्याप्तमयादितिकथनम् । शुद्धोद्देशनिकथनम् । अतिपातादितिकथनम् । मन्त्राध्ययनादिकथनम् । आकाशे भूमेऽजगत्तन्त्रादिकथनम् । निरव्ययं गतिनिकथनम् । पञ्चाङ्गां भूतमनादिकथनम् । भूतमनादिकथनम् । पञ्चाङ्गां गतिनिकथनादिकथनम् । पञ्चाङ्गां भूतमनादिकथनम् । दिक्पाधनयनादिकथनम् ।

विशद्वैसहस्राणि मग्नलघुगणनवय ।

येताभुगमते यथै योगसागरसम्पद ॥

भगुनवाच । युगवेदाष्टति मष्ट्या ७ अक्षत प्रत्यताऽपिवा । इत्यादि ।

End पञ्चलघुलको साया षाट्कं मग्नसापक ।

षष्टलघुलको साया रजस दशसापिक ॥

Colophon इति भगुनवृत्तिताया भगुनगणनवादे भानायोगफल सम्पूर्ण ।

विवद । शृङ्गेर सद्य भगो सवादेन लोकाणा श्रुमाश्रुभञ्जानवाधनयोगनिकषण । तत्र
योगफलकथन । तत्तत्रातिकारकीर्तनञ्च । अथ योगा,—ननोन्मयाग । विभव-
योग । धैर्ययोग । धातुधान्ययोग । मीषयोग । जीमूतयोग । विजययोग ।
आमन्दयोग । पिङ्गलयोग । विकलयोग । सप्तयोग । सहादधियोग । विगा-
नयोग । दामिनीयोग । वागसवयोग । धीमखयोग । द्रूरयोग । मञ्जयोग ।
लङ्घनयोग । अर्द्धादुतयोग । निपातयोग । विलसयोग । मष्टिपयोग । द्वेवेन्द्र-
योग । राजयोग । द्रुलयोग । भास्करयोग । चन्द्रास्तयोग । दारुणयोग ।
अम्भयोग । चतु सगरयोग । सगरयोग । धाट्टा योग । निष्वहा योग ।
सथयोग । मल्लयोग । जगन्मनियोग । कलापयोग । मानसयोग । अनुत्तर-
योग । शुकपाग । श्रुभयोग । वेगानिकयोग । अङ्गुतयाग । द्रुम्ययोग ।
नन्दयोग । जीवयोग । श्रीपुष्टयोग । कार्मुकयोग । उन्नतपाग । कल्लयोग ।
आकृत्ययोग । कार्ययोग । विगतयोग । कर्भूरयोग । चन्द्रयोग । मुद्रित-
योग । यवयोग । साधारणयोग । श्रीवत्सयोग । राचसपाग । भैरयोग ।
भीषणयोग । मरुपयोग । केन्द्रयोग । कुलयोग । सातगयोग । पूजकयोग ।
पावकयोग । सर्पयोग । शूद्रयोग । चतुरयोग । बह्वंमाणयोग । धीरयोग ।
प्रभायोग । बर्बरयोग । गोत्रयोग । ध्वजपाग । कुवेरयोग । केदारयोग ।
कारकयोग । भट्टिरीट्टयोग । वल्लयोग । समरयोग । यवयोग । शत्रुयोग ।
लैङ्गितयोग । अमलयोग । पाशयोग । प्रजापतियोग । विलासदानिपाग ।
खेटाचयोग । मालापाग । प्रमोदपागकथनञ्च ।

No 1906 प्रायश्चित्तपाणिनात ।

Substance, palm leaf, 12 x 1 inches Folio, 8 1/2 Lines, 11 on a page
Extent, 1,680 = lokas Character, Maithili Date, 2 Place of deposit
D) armmapura, Post Madhubani Darbhanga, Prandit, Gopala Thakkura
Appearance, old. Prose and verse - Correct

Prayaschitta paryaya A dissertation on expiations or Prayaschitta for accidental or voluntary transgressions of the rules of the Smṛiti. By Ganeśa Miśra, Mahamahopadhyaya

Beginning नत्वा रामपदद्वन्द्वं समाराधयेत्तारण ।

प्रायश्चित्तपारिजाते गणपतौ वितन्वते ॥

न च दारीतः । प्रयत्नलाक्षापचित्तमशुभं नाशयतीति प्रायश्चित्त । अग्न्यार्यः । इत्यादि ।

End अथ एव हतस्य मङ्गीर्णपानकानुपानकं मद्यापानकस्य मत्तस्य + + मत्तं लुप्तमायत्रीजपः । इति सर्वमवदानम् ।

Colophon इति मङ्गलमद्याध्यायश्रीगणेशसिंहकृत प्रायश्चित्तपारिजातं समाप्तम् ।

विषयः । प्रायश्चित्तलक्षणम् । उपपानकानुपानकं मद्यापानकानुरूपम् । समर्गविधिकथनम् । धेनुसूत्रव्यवस्थाकथनम् । प्रायश्चित्तपूर्वार्चनलक्षणम् । व्रतनिरूपणम् । गोक्षयप्रायश्चित्तवचनम् । पक्षविधयश्चिन्तयम् । आस्यमङ्गादिप्रायश्चित्तम् । चान्द्रायणशिश्याश्चायलादिनिरूपणम् । प्रायश्चित्तपरीक्षविधिः । अर्चिषादिबध्नाप्रायश्चित्तम् । स्त्रीबध्नाप्रायश्चित्तम् । चाण्डालाद्यशुभजनादिप्रायश्चित्तम् । अश्वमेधजननादिप्रायश्चित्तम् । भार्यया मातृसत्यावभादिप्रायश्चित्तम् । मातामादिभक्षणप्रायश्चित्तम् । ऐश्वर्यादिपानप्रायश्चित्तम् । रक्षादिपुण्यजनप्रायश्चित्तम् । भार्ययाभग्नप्रायश्चित्तम् । रजस्वत्यागमनप्रायश्चित्तम् । पित्र्यवस्थादग्निप्रायश्चित्तम् । सुवर्णमणिमुद्रादिलप्रायश्चित्तम् । ब्रह्मबध्नाप्रायश्चित्तम् । सुरापानप्रायश्चित्तम् । असत्यभाषणप्रायश्चित्तम् । अपयपूर्वकमाश्रयानादिप्रायश्चित्तकथनम् ।

No 1907 शब्दपरिच्छेदालोकः ।

Substance, palm leaf 11 x 1½ inches. Folia 151 Lines, 11 on a page
Extent, 11825 folios. Character Marathi Date L Sen & F 435 A D
1547 Place of deposit Sarvaśrama, Po. Madhubani Darbhanga, India
Srinivāsa Thakura Appearance old decayed Prose. Correct

Atla A commentary on the Chintāmani of Gaṅgeśa By Jayadeva The codex contains only the chapter on Śabda. It is three hundred and thirty nine years old

Beginning न ज्ञाने श्रीजाने निश्चिन्तुमिदं पञ्चमदम

सम + नेवार्थानभिगमयितुं निश्चिन्तयिष्ये ।

महाप्रेताभ्यामपि किञ्चिद्विग्रहस्तथाहमिह

— — — — — ॥

अथेति । इत्याद्यशब्दस्याननाय्यवचनत्वेन तत्त्वचानधिकत्वेन उपस्थितस्य उपमान-
निरूपणस्यैव इत्यादि ।

End. तदेव विभाजकोपाधिकत्वेन उच्यतामनेन न विभागव्याघात इत्यपि निरस्तं सति
प्रमाणभेदे अनुगमकमवेषणादिति ॥

Colophon इति महाप्रेताभ्यामपि किञ्चिद्विग्रहस्तथाहमिह शब्दपरिच्छेदाभ्यां समाप्त इति ।
सप्त ४२३ । यावत्तद्विह ।

विषय । तत्त्वचिन्तामण्यन्तर्गतशब्दसम्बन्ध आख्यान ।

No 1908 लीलावतीटीका ।

Substance palm leaf, 11 x 1½ inches Folia, 190 Lines, 6 on a page
Extent 5,241 slokas Character, Maithili Date, ? Place of deposit,
Barvasima Post Madhubani, Darbhanga, Pandit Śrīnandana TLakura Ap-
pearance, old, decayed Prose Correct

Līlāvatī ṭīkā A commentary on the *Nyāya līlavatī* of Vallabha
Acharya By Bhagīratha Mīśra The codex is defective

Beginning सदादलितदैत्येन्द्रदलद्वयदिहक्षया ।

विरुद्धारितं चतुर्दिक्षु नरमिह नमाय्यते ॥

आसविना गुणवतापि निमूढभावा

लीलावती गुणवती न मुदं तनोति ।

एतत्तत्र + + + + + गुणवत्त्वद्वया

भाव भगीरथसुधी सरलीकरोति ॥

अन्यारम्भे विध्वन्विघाताय कृतं महत्तु तत्र शिक्षार्णं सिद्धाचारविषयलक्ष्मि-
ज्ञानाय निवर्तते—एकचेति ।

End अनुव्यवसायाविरक्तस्यैव आमान्ययोगजमिश्रस्य सम्भारस्यैव प्रत्यामलितमित्य
भिमान—

Colophon इत्यतः खडितलाल परिसमाप्तिरुद्धकं वाक्यं नास्ति ।

विषयः । न्यायलीलावत्या आख्यान ।

No. 1909 कण्ठकोट्टारः ।

Substance, palm-leaf, 12 x 1½ inches Folia, 174 Lines, 8 on a page.
Extent, 5,579 s'lokas Character, Maithili Date, L. S. 459 Place of
deposit, Sarvasīmā, Post Madhubani, Darbhāngā, Pandit S'rinandana Thākura
Appearance, old. Prose Correct

Kantakoddhāra. A gloss on Jayadeva's commentary on the
'Anumāna-khanda' portion of the 'Tattva-chintāmaṇi' of Gaṅgeśa
By Madhusūdana Thākura. The codex is over three hundred years
old.

Beginning. मधुसूदनमद्वैतविभुत्वारितकण्डकाः ।

आले कथञ्चामेव मणि मृदुलं पण्डितः ॥

अथ मधुसूदनीया मङ्गलमाह प्रत्ययेति । यद्यप्युद्देशेन प्रस्तादिव्यवहृत-
यपि यद्येहं जिज्ञासौचित्यात् । इत्यादि ।

End. तत् स्वाद्ये नुमानमन्तर्यामिणं नुमाने तव साधविशेषतयापि — —

Colophon. इति महासहोपाध्यायमद्वैतविभुत्वारितकण्डकाद्याः सप्तमः ।
सम ४५९ वैशखदि ।

विषयः । तत्त्वविज्ञानप्रणालीनामुमानवयस्य जगदेवविषयता आत्मकमात्मी या टीका
तस्या व्याख्यानम् ।

No 1910 दण्डविशेकः ।

Substance, Palm-leaf, 11 x 2 inches Folia, 157. Lines, 8 on a page
Extent, 3,063 s'lokas Character, Maithili Date, L. S. 655 Place of
deposit, Sāñi, Darbhāngā, Pandit Madhava Jha. Appearance, old. Prose
and verse. Correct

Beginning. पालिभ्यामुपजातवेपथुतया यत्नेन य कल्पितो-
 येन खेदजलौघपूरिततया नापेक्षितोऽभ्युपच ।
 सन्ध्यार्थैतन्मयेत्य घो मुकुलिते सये करे कम्पना
 सादृशं गतवान् स यातु शिवयो सायन्तनोऽर्ध्याञ्जलि ।
 सार्धं राधिकया वनधु विहरत्तस्या कपोलखले
 घर्भाभोगिहर प्रवारिणसपाकर्तुं करेण शशन ।
 तत्र प्रत्युत सात्त्विकान्मुमिलनादैः जायमाने जवा-
 दव्याहो विफलप्रयासविकलो गोपालरूपो हरि ॥
 दण्डस्यादैः परिकरस्तत्र पटतस्य दैनव ।
 अक्ता दण्डविवेकोऽस्मिन् परिच्छेदेषु सप्त ॥
 तत्र दण्डप्रशमाया मनु । इत्यादि ।

End. न शब्दमन्योन्मदिवद्व्यभिंषो गणे + ऐर्भक्तुमसीप्रकीर्णकाः ।
 उदाहृतास्तानुपाधिकल्पनामप्यभीष्टार्थे + चित्यवाप्तये ॥

Colophon इति मन्त्रमहापाध्यायधर्माधिकरणिकदीप्यमानलता दण्डविवेके प्रकीर्णकद-
 षडपरिच्छेदा सप्तमः ।

भग्न्यादिविधिकथनं । मध्येपदेशकीर्तनं । मय्याना मनुदोषकथनं । दण्डभेदनि-
रूपणं । तत्र वाग्दण्डनिरूपण । धिग्दण्डनिरूपणं । धनदण्डनिरूपणं । विविध-
बन्धदण्डनिरूपण । मानपरिभाषाकीर्तनं । व्यावहारिकीर्तनमादिष्टान्तिरूपण ।
दण्डनिमित्तनिरूपण । तत्र मनुष्यभारणश्रेय-परदारभिमर्षक वाक्पादश्च दण्डपा-
दय-प्रकीर्णकानि दण्डस्थानानीति निरूपण । तत्र अधिभ्यताभिद्रावरूपदण्डपादय-
द्वैविध्यनिरूपण । दण्डनिमित्तेषु दण्डभद्रव्यवस्थाकीर्तनं । तत्र साधारणसाधारण-
भेदाद् द्विविधबाधकीर्तनं । चदण्डकथनं । दण्डापकर्षकथनं । दण्डमाप्यनिरूपण ।
दण्डोत्कर्षनिरूपण । शरीरदण्डविधिकथनं । दण्डपगिनिष्ठाकथनं । तत्र दण्ड-
नियमकथनं । दण्डप्रकारनियमकथनं । दण्डसमुच्चयकथनं । एकदण्डोत्तरमनुजन-
विधिकथनं ।

१०० परिच्छेदे,—मनुष्यभारणदण्डनिरूपण । तत्र अविज्ञाते वस्त्रे तद्विज्ञातोपाय-
कथनं । तत्र प्रत्यप्रकारादिकीर्तनं । ज्ञातस्य वस्तुदण्डकथनं । मर्मापातदण्डकथनं ।
प्रेरकस्य दण्डकथनं । साक्ष्यदण्डकथनं ।

१०१ परिच्छेदे,—श्रेयदण्डनिरूपण । तत्तदण्णादिनिरूपणं । राजदण्डकथनं ।
प्रकाशतत्त्वदण्डनिरूपणं । तत्र जयविजयादेः कूटयवस्थायां दण्डकथनं । राज-
मय्यापित्तजदीनमयमंतममंदायधिकरणकगुणकादनदण्डकथनं । गुणकापवाद-
कथनं । कूटकारायेः वणिजो दण्डकथनं । वस्त्रनिर्माणेपजीविनो वणिजो दण्ड-
कथनं । वनमिश्रस्य चिकित्सकस्य दण्डकथनं । विषमव्यवस्थानां दण्डकथनं । मय्या-
नामय्यायथादिना तथा पञ्चोपाधिनां दण्डकथनं । उतकोपदायिनां दण्ड-
कथनं । कूटमय्यमात्रिणां दण्डकथनं । धनकारदण्डकथनं । कूटयवस्थायां दण्ड-
कथनं । वनमिश्रस्य जीतिर्विदे दण्डकथनं । राजकस्य दण्डकथनं । वस्त्रे पणम्
वस्त्रपती दण्डकथनं । मनुष्यादायावि शिक्षामयययती दण्डकथनं । अधिचार-
शीलतानिकथेयदण्डकथनं । अक्षयदण्डकथनं । दण्डतपस्विशेषधार्मिकां दण्डकथनं ।
कुशीलवर्तिनां दण्डकथनं । वस्त्रागतमय्यायां दण्डकथनं । मय्यापित्तजदीनमय्य
मिश्रकथनं । मार्जतमय्यायां दण्डकथनं । दण्डविशेषदण्डे दण्डविशेषकथनं ।
धनदण्डकथने दण्डविध नञ् ।

१०२ परिच्छेदे,—परदारभिमर्षकदण्डकथनं । तत्र वस्तुदण्डभिमर्षभेदेन तस्य
द्वैविध्यनिरूपणं । तत्र दण्डे विहायकथनं । मनुष्यादीनामभ्यभारणदण्डकथनं ।
प्रत्येकं दण्डविधेयकीर्तनं । वस्त्रदण्डादिना वस्त्रमय दण्डकथनं । तत्र अधिभ-
याया मनुष्यामनुमन्त तन्मात्रिणे मय्यापित्तजदीनमय्यविधेयकथनं । वनपा-
तमय्यदण्डकथनं । वस्त्रमय भस्मे दण्डकथनादिनमं च दण्डकथनं । वस्तुदण्डकथ-
नं ।

कथन । कन्याहरणदण्डकथनं । विवाहयितुर्विवोदय कूटकारिणो दण्डकथन ।
क्षिया अपि कन्यादूषणदण्डकथन । वनक्याचमिगमदण्डकथन । पशुयोनिः
गमनादिदण्डकथनश्च ।

५३ परिच्छेदे,—वाक्पावण्यदण्डकथनं । तत्र लक्षणादिविवेचन । देशजाति-
कुलाक्षेपे दण्डकथन । प्राज्ञादीनां परस्परलोचनदण्डकथनं । पावण्यविशेषेषु दण्ड-
विशेषकथनं । मिथ्याक्रोमदण्डकथनं । राजाक्षेपे दण्डकथन । विगम्य अनुपदि-
ष्टानां वाक्पावण्याणां दण्डनिरूपणश्च ।

५४ परिच्छेदे,—दण्डपावण्यदण्डनिरूपण । तत्र दण्ड-लङ्घन-पापघात-कर्म-
पाश-भक्षणादिभिः प्रचरणे प्रत्येक दण्डकथनं । पुत्रादीनां पावण्याय प्रेरयत एव
पिवादेरपराधो भिन्नव्ययैतिनिरूपण । अदण्डनिमित्तनिरूपणं । लङ्घनादिना भुजि-
पूर्वकमारणे दण्डकथन । मार्यापुत्रदायादीनां निरतिप्रचारे दण्डकथनं । दृष्टो
प्रचर्यते दण्डकथनं । आततायिनिरूपणानन्तरं तत्र तत्र दण्डकथनम् । यज्ञमारके
प्रचरतां प्रत्येक दण्डकथन । प्रहारायैमुद्यतस्य दण्डकथनं । भस्मादिप्रसेपदण्डकथन ।
भस्मादिकरणप्रचारदण्डनिरूपणश्च ।

५५ परिच्छेदे,—प्रकीर्णकदण्डकथन । प्रकीर्णकभेदनिरूपण । तत्र विचिन्ताकरण-
निषिद्धाचारणदण्डकथनं । मर्यादाभेदनदण्डकथनं । कूटभाषणप्रयोगदण्डकथन ।
राजाशाप्रमीषातदण्डकथनं । पुरवासिजन-प्रकृतिप्रवृत्तीनां समेदने दण्डकथनं ।
विषा पुत्रस्य विषादे दण्डकथन । प्रतिप्रदविशेषादिदण्डकथन । पापघादिधर्मवि-
पर्यये दण्डकथन । प्रायश्चित्तयत्तिक्रमे दण्डकथनं । वर्षसङ्करदोषे दण्डकथन ।
अशुभकृत्याने तदुपपन्नदण्डकथनम् । गणधामनदण्डकथनं । निधिप्रदनादौ दण्ड-
कथनादिक । पाददण्डकथनम् । गृहादौ कण्डकादिनिषेधे दण्डकथन । मार्गाद्यु-
पघातदण्डकथनम् । गृहकुशादिभेदनदण्डकथन । पूज्यातिव्रतादण्डकथन । अम-
र्यादिना प्राज्ञाणादिदूषणे दण्डकथन । अहेतुकप्रतिप्रदत्यागदण्डकथनं । अग्नि-
ज्वालाहिंसकथनं । अदुष्टदूषणदण्डकथनम् । ज्वरं क्षौरं च कथयते दण्डकथनम् ।
अग्निकोपविज्ञये दण्डकथनं । भैक्षमादिभेदने दण्डकथनम् । तटमादिभेदादौ दण्ड-
कथनम् । विषाग्निप्रयोगशीलायाः क्षिया दण्डकथन । राजकोपापचारादौ दण्डकथ-
नम् । अदायीदायीकरणदण्डकथनम् । राजानिष्टप्रकाशमदण्डकथनम् । सप्तहर्षादिनादने
दण्डकथनं । आदायाने ततो रक्षिते च दण्डकथनम् । पुत्रादिस्त्रीनां पापघने गृह-
परस्य दण्डकथनं । विविधेक शुद्ध्या निवृत्त्यातिव्रते दण्डकथनं । अथप्रथम-वधनो-
पधनभेददण्डकथनम् । नादिन प्रतिनिधिविषये व्यवहारे परार्थेनादिभेदा दण्डकथनम् ।
शूद्रार्थानिर्देशदण्डकथनम् । दूतस्य सिद्धकथनम् । जानतां सावित्रः कौटिल्या

दनिगदहो टणवयन । लेखकान्ते दणवयन । निर्योत्तरकते दणकयन ।
 निर्याभियागदो दणकयन । पुनन्यायविषये दणकयन । मंगरपरविवादविषय
 दणवयनश्च ।

No 1911. अधिकरणचन्द्रिका ।

Substance, country-made paper, 14 x 3½ inches. Folia, 112 Lines, 11
 on a page Extent, 2,164 ślokas Character, Maithili Date, ? Place
 of deposit, Sāñ, Darbhāṅga, Pandit Madhava Jha Appearance, old Prose
 Correct.

Adhikaraṇa-chandrikā On syllogisms with explanations and bear-
 ings of the various illustrations usually cited by authors. By Apadera
Mahāmahopādhyaya.

Beginning. इन्दिराहृदयानन्द मुनेन्द्रीवरलेखनः ।

मानन् परमानन्दं चन्द्रं नन्दनन्दनम् ॥

अथ अधिकरणनिबन्धि, यथा —

विषयो विषयदेव पूर्वपक्षस्तथापरं ।

निर्णययेति यथाह शाली अधिकरणं श्रुतम् ॥

इत्युक्तमभिपुक्ते । अस्यार्थः । यस्मिन् शाली विषयादिकं विषयस्य वक्ष्याहमभि-
 प्रियते तन्नाम्न अधिकरणं श्रुतमित्यर्थः । इत्यादि ।

Lud. प्राक्तन धर्मो कविदन्त्ययति कविश्रुत्यति च । यथा इवशाने भूयते शरत्तप-
 चर्चिर्भक्ततीति ॥

तत्र सामान्यतः दर्शनावस्थानिर्देशप्रार्थो शरत्तप विवक्षत एव उपद्रव । तदा
 श्रुतमेधिगानिश्चि वपये अतिर्देशप्रस्तादेव दर्शकान्तावस्थानाद्दे शर्माश्च प्राक्तने
 विवेचोपदेश इति विवक्षनीयः ।

Colophon. इति महामहोपाध्यायमीमांसकश्रीवापदेवकृता अधिकरणचन्द्रिका सम्पूर्णः ।

विषयः । अधिकरणनिबन्धि । तन्त्रप्रपञ्चन्यायनिरूपण । रसकाराधिकरणं । निवादन-
 पत्यधिकरण । पक्षेकन-धिकरण । इतिवचननाधिकरणं । अन्वयिधधिकरणं ।
 कसचमनाधिकरण । शोलाकाधिकरणं । अर्थमद्विषय-धिकरण । वाचिषयाधि-
 करणं । परिषदधिकरण । कसभूमाधिकरणं । प्रतिलिप्यधिकरणं । विरोध-वि-
 करणं । अर्थसाधनधिकरणं । कदाच-धिकरण । कथनन्यायनिरूपणं । श्यायिध-
 काधिकरण । पदित्यायनिरूपण । पदावस्थाननिरूपणं । देवताधिकरणं ।

यनं । कुत्तयपवादकथनं । युक्तिनिरूपणं । शपथविधिः । इत्यमंश्यातो दिव्यवि-
शेषविधिः । वर्यादितो दिव्यविशेषकथनं । जयपराजयावधारणविधिः । शपथे-
जयमङ्गप्रकारकथनं । सावित्रावगविधिः । स्त्रीनसाविनिर्णयः । घनादिविधि-
कथनं । छतनिरुचिविधिः । खतन्नाछतन्त्रलुचननिर्णयः । उदकपरीक्षाविधिः ।
शूद्रधनविभागे विशेषकथनञ्च ।

No. 1914. आचारदीपिका ।

Substance, country-made paper, 15 x 5 inches Folia, 52 Lines, 10 on
a page Extent, 1,593 ślokas Character, Nagara Date, ? Place of
deposit, Darbhāṅgā, Babu Gunes'vara Śūhā. Appearance, new. Prose.
Incorrect

Āchāra-dīpikā A commentary on the *Āchārādarsa* of Ś'rīdatta.
By Hanilāla.

Beginning. मन्दाधोधिमाधमाध नततं पविश कुर्धन्ति ये
मन्मथे सद्मन्सूतं धिपक्षया धर्मोधिनेतोषी + वा ।
धन्या एव तान् प्रवक्ष्यमलैलैरेव मन्ये + +
देवा देवममस्तता + मुदिता यास्यन्ति मोक्ष वरं ।

— — — — —

नमस्तस्य मधेशान श्रीगुरुं जङ्गापथं ।

वृत्तिस्तत्तु बोधाय करोत्याचारदीपिका ।

प्रतिष्ठितप्रतिवन्धकीभूतोपशमाय आशीर्वादाद्यकमलममो मिथमिच्छाये
तिवशानि — दीक्षितोरचयमे । इत्यादि ।

End. तथा सद्गुरु मन्वादिबन्धनायित मृत्तमान्तिथे ।

तथा ॥ यथा यथा धर्मधर्म्युद्धवं गहादिमोर्धेय मल्लिच — — — तीर्थ-
लिङ्गात्मनं + आत्ममित्यर्थः । — — — ।

Colophon. इति वृत्तिस्तत्तु बोधाय करोत्याचारदीपिका समाप्ता ।

विषय । आचारादर्शस्य व्याख्यानं ।

No 1915 पूर्णचन्द्रः, प्रायश्चित्तप्रकरणं ।

Substance, country made paper, 16 x 4 inches Folia, 142 Lines, 0 on a page Extent, 3384 slokas Character, Muthuli Date, Sk 1641 Place of deposit Darbhanga Babu Gunes'vara Sinha Appearance, old Pre e and verso Correct

Purnachandra An elaborate treatise on Smṛiti rites The codex comprises only that portion of work which treats of expiations, *Prayas'chitta*, giving details of all the various offences, faults and omissions for which expiations have been ordained, and directions for performing such rites By Ripunjaya

Beginning वाणी विराजते यस्य चन्दनेऽलक्षिता सदा ।
श्रीं स्थिरा हृदये यस्य न श्रीकान्तस्य मजे ॥
सरस्वतीच पितर गता नीधे + + + + ।
+ + + + + दास्य वज्रदासवसोपय च ।
धारमुद्धृत्य त्रियते प्रायश्चित्तनिरूपण
तत्र प्रथम परिचल्लिख्यते । इत्यादि ।

End चारोत्त ।^१ चाह प्रात चाह सायमद्यादिप्रो व्रत चरेत् ।
चाह पिवेत् पञ्चम्य चाहवापवमेत् क्रमात् ।
प्राजापत्यव्रतचैतत् लच्छ्च व्रतसम्यक् ।

Colophon इति श्रीरिपुम्रयणतैः पूर्णचन्द्रनामपत्रे प्रायश्चित्तप्रकरणे लच्छ्चपरिच्छेद समाप्त ।
शकाब्दा १९३९ ।

विषयः । परिषद्दुर्धर्मानिरूपण । चारिभाषिकवृद्धपातकसूचक । निमित्तिनोऽपि वयभागि
निरूपण । प्रयोगकानुपायकादीनां सूचकादिकथन । ज्ञानता मायादुःख
वधे छत सर्वेषां वर्णानां प्राकानिर्द्ध प्रायश्चित्तमिति निरूपण । सरस्वतिचिकथन ।
अग्रान्तोः द्वादशवार्षिकव्रतविधानं । प्राजापत्यव्रतविधानं । मन्त्रतोः धेनुदा
नविधि । रूप प्रयोगकदीनां प्रायश्चित्तविधानं । निमित्तान्तरेण प्रत्यय
प्रायश्चित्तकथन । पिष्टमाहमेन्द्रधट्वाचार्थ्याविद्यादिताप्रीनामज्ञानतः प्रत्येक
वधे प्रायश्चित्तविशेषनिरूपण । स्त्रीवधप्रायश्चित्तं । गर्भवधप्रायश्चित्तकथन । शभि
चारिणोऽदिवधप्रायश्चित्तं । अविषयैः प्रायश्चित्तकथन । श्वां स्त्रीवधे प्राय
श्चित्तं । आत्महननाद्वैद्यवधप्रायश्चित्तं । प्रायश्चित्तभावकथनं । यदि पलाय
नादियकारान्तरे च आग्रहवध कर्तुं न शक्यते तदैव ज्ञानतादिवधे दोषभाव

विषय । इति निरूपण । नयोत्पत्त्यर्थेन प्रायश्चित्तज्ञानादिकथन । तन्त्रज्ञानिरूपण । प्राश्न-
 नादिवधार्थमुद्यतस्य तत्तात्पर्यार्थस्य च प्रायश्चित्त । साक्षात् प्राश्नज्ञानमभोजनप्रा-
 यश्चित्त । महापातकमुद्दिश्य शरादिकरणप्रायश्चित्त । क्षातिन्दिष्याश्रयस्य दायाभा-
 वकीर्तन । मैत्रीमञ्जनादप्रायश्चित्त । क्षातिर्धर्मकरकर्मोत्पन्नप्रायश्चित्त । अन्य
 आदीनामभोजनप्रायश्चित्त । क्षायादना आर्या साक्षादिगन्धन मन्वाद्ययन प्राय-
 चित्त । अपुष्पिताया मार्या गर्भधारण प्रायश्चित्त । द्वाघाणादौ तुषादिपित्त्याय
 प्रायश्चित्त । गोवधप्रायश्चित्त । तस्य मुञ्चनेन शत्रुघ्नप्रकारकीर्तन । तस्य हपमहम
 नादिप्रायश्चित्त । कपिलादिनाहनन विम्वकथन । गोमर्भघातप्रायश्चित्त । दृष्टादी-
 निष्ठादिनाहने विम्वकथन । गोमर्भघातप्रायश्चित्त । मादाहननिषमादिक
 थन । धनूनामशोषकथनपूर्वकं तस्य दुग्धपानप्रायश्चित्तकथन । वृक्षवादादिना-
 मर्भघाते प्रायश्चित्तकीर्तन । काष्ठजोष्ट्राद्याघातेन मार्भरण विम्वप्रायश्चित्तकथन । गो
 कर्षलाहलादिघातन प्रायश्चित्तकथन । गोवधापवादकथन । अपातमहत
 गोवधप्रायश्चित्त । मुष्कमाचक्षप्रायश्चित्त । धनुनाहनादिप्रायश्चित्त । अजतवाही
 तरप्रायश्चित्तप्रायश्चित्तकथन । सुरापानादप्रायश्चित्त । गौरी पैरी माध्वीभदान
 सुरापानैविध्यकथनपूर्वकं पुनः पानस्य शार्ङ्गप्रादिभेदेन दादमविषयकथन । तस्य
 वर्णविशेष तत्तात्पर्यादिप्रायश्चित्तकीर्तनस्य । अथ पुनःपनयनावधिकथन । मद्यमा-
 ष्यस्त्रिजलपानादिप्रायश्चित्त । आप्यालमाष्यन्यतलपानप्रायश्चित्त । आप्यालह-
 तद्रूपदिअलपानप्रायश्चित्त । रजकादिमाष्यस्त्रिजलपानादिप्रायश्चित्त । शुद्धजल
 पानप्रायश्चित्त । वामहस्तेन जलपानप्रायश्चित्त । विम्वप्रायश्चित्तदिद्रुपितलपानप्राय-
 चित्त । मित्रे प्रकृतानां धनूनां पय पान प्रायश्चित्तकथन । शुद्धादीनां क्षिप्तपय
 पानद्वौ प्रायश्चित्तकथन । आप्यालमाचक्ष जनादिप्रायश्चित्त । रतामूवादिपानप्राय-
 चित्त । विहान्द्रवाकारव्यिष्टमभोजनप्रायश्चित्त । अष्टाधिकमभोजनप्रायश्चित्त ।
 अक्षिमहयनादिनामभोजनप्रायश्चित्त । लशुनायमभोजनप्रायश्चित्त । अमहयना
 समस्यप्रायश्चित्त । अपत्राया कन्याया आनादृष्टे भोजनप्रायश्चित्त । प्रक्षारणा
 ऽपयाना पानादप्रायश्चित्त । विषवाया मत्स्यादिभोजनप्रायश्चित्त । निषदपयद्वौ
 भोजनप्रायश्चित्त । सामान्दत स्यप्रायश्चित्तकथन । द्वयविशेषादकरण प्रायश्चित्तविम्व
 पकथन । महापातकादिनिरूपण । मुष्कनागमनप्रायश्चित्त । आतपातकप्रायश्चित्त
 कथन । गुहनपानादप्रायश्चित्त । अनियादजननप्रायश्चित्त । अन्यशस्त्रीजननप्रा-
 यश्चित्त । गवादिगमनप्रायश्चित्त । रजस्रज्जलमनप्रायश्चित्त । सामान्यत घग्गप्राय-
 चित्त । अप्यश्वशर्मनप्रायश्चित्त । कुक्ष्यादशर्म विम्वकथन । दुग्धप्रादिप्रायश्चित्त
 कथन । शीनपराभिवादनप्रायश्चित्त । पतिवचिप्रायश्चित्त । समाधादिपराधनप्रा-

यदितं । पुनर्भूतप्रायश्चित्तं । मर्त्यविशेषेण नात्यप्रायश्चित्तकथनं । निषिद्धदिवसे चर-
वाचनप्रायश्चित्तं । अविज्ञेयद्रव्यविकृतप्रायश्चित्तं । कन्यादिविकृतप्रायश्चित्तं । एतद्विधा-
चकर्मस्य प्रायश्चित्तकथनं । देवाग्रज-पुष्करिण्यादिविकृतप्रायश्चित्तं । गृहादिग्राहि-
निरूपणं । द्रव्यशुद्धिनिरूपणं । क्रियाचीनस्य प्रायश्चित्तकथनं । कांश्रपाथे नारिके-
स्रजन्तादिपानप्रायश्चित्तं । केशाकर्षणप्रायश्चित्तं । पादाघातादिप्रायश्चित्तं । मवादि-
स्नानप्रायश्चित्तं । यज्ञोपवीतच्छेदनप्रायश्चित्तं । श्लेष्मकथनप्रसङ्गेन श्वरगोपकादीनां
श्लेष्मकथनं । विद्वयज्ञोपवीतिनाः अस्त्रग्रासार्जनप्रायश्चित्तं । त्यक्तयज्ञोपवीतिनाः
प्रायश्चित्तं । प्रायश्चित्तहोमविधिकथनं । प्रायश्चित्तकुशष्टिकाविधिकथनं । छप्प्राणां
क्षयपादिकथनम् ।

No. 1916. गर्गपद्धतिः वा गृह्यपद्धतिः ।

Substance, country-made paper, 9 x 4 inches. Folia, 72. Lines, 10 on a page. Extent, 1,597 ślokaś. Character, Nāgara. Date, Sat. 1713. Place of deposit, Darbhāṅgā, Bābu Guṇeśvara Sūlha. Appearance, old. Prose. Correct.

Garga-paddhati alias *Gṛhya-paddhati*. An epitome of the domestic rites of the Yajur Veda. By Sthapati Garga. The author professes to follow the rules of one Yajñamata, who however, was, apparently, a compiler, and not an author of an original and distinct school. The school to which the work belongs is not named.

Beginning. स्वपतिगर्गे अथाध्यायपादौ प्रथम्य भर्तृयज्ञमतानुसारेणानुष्ठानेन गृह्यपद्धतिं
करोमि । तत्र सर्वकार्यपरिभाषा क्रियते । तत्र विहितकामानां कर्माणामुद्-
गमन आपूर्व्यमात्रे पक्षे पुष्पाद्यनुष्ठानम् । इत्यादि ।

End. अथानोऽधीत्याधीत्यनिराकरणं । प्रतीकं ते निचक्षते जिह्वा ते मधु यद्वचः ।
इत्यादिनिगदध्याख्यानम् ।

Colophon. समाप्तेयं गर्गपद्धतिः । खलि मवत् आषाढादि १७१२ । आषाढमासे शुक्ले पा-
त्रनिष्कृतवाचरे लिखितेयं पद्धतिः ॥

विषयः । भर्तृयज्ञमतानुसारेण यजुर्वेदीयगृह्यपद्धतिकथनम् । तत्र परिभाषाकथनं
विचारनिरूपणं । अथ यदि उदाहितायाः स्त्रियाः प्रथम भर्तृगृह्यनयने रथाच्च
भेदादिरूपं किञ्चिद्ग्रन्थं भवेत्, तदा पूर्वाप्रायश्चित्तविधानम् । चतुर्थीकर्मनिरु-
पणम् । आवसथ्याधानविधिः । आवसथ्ये महिकावध्नानविधिः । वैश्वदेवविधिः

विषय । भूतयज्ञविधि । पिष्टयज्ञविधि । ब्रह्मयज्ञविधि । शैषाग्नपरिचरणविधि ।
 पचादिकर्मविधि । पिष्टपिष्टयज्ञविधि । उपकर्मविधि । श्रवणकर्मविधान ।
 इन्द्रयज्ञपायसविधि । यज्ञान्तकर्मविधि । आधयज्ञविधि । तत्र यवाग्रयणवि-
 धि । श्रामाकाशयज्ञविधानम् । ह्योत्सर्गविधि । अग्रयणीकर्मविधि । यज्ञरा-
 रोहविधि । प्रथमाष्टकाविधि । द्वितीयाष्टकाविधि । तृतीयाष्टकाविधि । चतुर्थी
 षष्टका । शुक्लपर्वविधिः । अन्नदानघोमविधि । गोयज्ञविधि । उदककर्मविधि ।
 अर्घ्यपञ्चविधान । अक्षतीर्षपञ्च । विश्वेदेवकथन । गार्हपत्यधर्मविधिः । गर्भाधानवि-
 धि । पुष्यव्रतविधि । सीमन्तोन्नयनविधि । सोम्यन्तीकर्मविधि । मेघाज्जननविधि ।
 आद्युत्तरकणविधि । सव्यदानविधि । कुम्भपिक्काविधि । यमजननविधि । नाम-
 कणविधि । अन्नप्राशनविधि । काश्यप्राशनविधि । चूडाकरणविधि । उपनयन-
 विधि । सान्निव्रतोत्सर्गविधि । आग्नेयव्रतविधि । ब्रह्मचर्यव्रतविधि । दर्शनमेव
 परिधानवस्त्रविधान । एवं क्रमेण रज्ज्नादङ्गादिविधान । ब्रह्मचारिण्यर्चकथन ।
 ब्राह्मविधिकथन । आग्रयव्रतविधिर्यज्ञविधि । सोदानवतोत्सर्गविधि । बद्धाग्रयमाननर-
 त्वानविधि । अन्वेषापासमादिविधि । स्वातकल्य नियमादिकथन । अन्नध्यानि-
 कथन । सीतायज्ञविधि । शालाकर्मकथन । शीघ्ररोगमैत्र्यकथन । दुर्लभमीतानी क-
 रणविधि । सभाप्रवेशविधि । रथारोहणविधि । वज्राचारोहणविधि । मयश्चा-
 यमितन्त्रविधिकीर्तनम् ।

No 1917 स्मृतिकौमुदी ।

Substance, country made paper, 12 x 6 inches / Folia 122 / Lines, 6 on
 a page / Extent, 1815 slokas / Character, Maithili / Date ? / Place of
 deposit, Darbhanga, Babu Ganes varā Sinha / Appearance, fresh / Prose and
 verse / Correct

Smṛiti kaumudī A summary of Smṛiti rites / By Devanātha
 Thākura, Tarkapanehanana Mahamahopadhyaya

प्रथमपत्र नास्ति ।

Beginning. तत्र भन्तु, वेदादिस्तुल्यं धर्ममूलं स्मृतिशीले च तदिदम् ।

आचारार्थेन साधूनामात्मनस्तुष्टिरेव च ।

वशिष्टः । स्मृतिपट्टविधिदिता धर्मः, तदर्थान् शिष्टाचारः प्रमाणम् । इत्यादि ।

End. तेन प्रतिपत्तिरोगत्वेऽपि त्यक्तद्रव्यापचारेऽपि द्रव्यान्तरेऽपि चतुरवस्थापिदेम-
चमायन ।

अन्यथा दिनानीति द्वितीयायुपपत्तेरिति ॥

Colophon इति तर्कप्रधानममहाप्रज्ञापारमितासूत्रेण दशमस्कन्धेन समाप्तम् ।
येके दानपरिच्छेदः समाप्तः ।

विषयः । धर्मस्य आचारमूलत्ववचनं । आचारस्वरूपादिकथनं । प्रधामकर्तृतद्वादिनि-
रूपणं । चातुर्यार्थनिरूपणं । तत्र श्रुतमन्वीर्षभेदेन तस्य द्वैविध्यनिरूपणं । यज्ञोपवी-
तविधिः । नराणां भारीणाञ्च अश्वकद्वयधारणानश्वकताः । अमायमवाप्तविधिः ।
द्वारपरिषदात् प्रागपि मार्गस्याप्रमत्तिर्भवतीति निरूपणं । रत्नपातादौ आशौच-
निरूपणं । स्नानविधिः । तर्पणविधिः । पृथुपादप्रचालनविधिः । पवित्रवस्त्रनिरूप-
णादिकं । कुशनिरूपणं । तदाहरणकालादिकथनञ्च । पौराणिकमन्त्रपाठादा-
श्रद्धादीनामधिकारोऽस्ति न चेत्तच्च समाधानं । सौरादिमासविवेचनं । मलमासादि-
निरूपणं । तत्र विहितविहितकर्मनिरूपणं । अकारुहद्वयादौ कालाग्र्यदिविवेचनं ।
यज्ञीयदेशनिरूपणं । खेन्ददेशादौ आद्यादिकरणप्रतिषेधकीर्तनं । ब्राह्मणादीना-
मुनः स्मृत्कारकाद्ये वपनमेखलादण्डभेद्यवस्थाणां निषेधकथनं । स्त्रीशामुपमयनछाने
विवाहानिर्णयकथनं । गौरी-रोहिणी-कन्यारजसुखादीनां लक्षणादिकीर्तनं ।
निवाहयोग्याया लक्षणादिकथनं । भस्मरूपदार्थनिरूपणं । दृढिनाद्विधानं । गि-
ह्यप्रमाणादिकथनं । शिखामन्त्रनादिनिधिरूपणं । उपनयनकालादिनिरूपणं । अय-
नादिक चान्द्रमासघटित सौरमासघटित तत्तत्र समाधानं । अनयायकालनिरूपणं ।
सन्ध्यापदार्थनिरूपणं । मलमूत्रोत्सर्गादौ दिङ्निरूपणं । शौचविधिकथनं । आचम-
नविधिवचनं । प्रातःस्नानकालादिनिरूपणं । गायत्रीजपादिविधिकथनं । तर्पणवि-
धिकीर्तनं । देवपूजायां सर्वेषामाधिकारकथनं । स्वधर्मत्यागिनोऽपि शिवपूजायास-
धिकारकथनं । देवपूजायां पौर्वापर्यनिरूपणं । पुण्यादिचयनविधिकीर्तनं । देव-
देवविधिकथनं । नित्यश्राद्धं कृत्वा ज्यपूजादिकं न काव्यमिति निरूपणं । श्रद्धास्यप्रि-
पञ्चाधिकार इति निरूपणं । ब्राह्मणादीनां पञ्चयज्ञाभक्तौ तर्पणमध्ययनमाद्यैः कर्त-
व्यमितिकथनं । गोश्रावदानविधिः । पेयदुग्धनिरूपणादिकं । विकारलक्षणादिकी-
र्तनं । भूद्रेण कपिल दुग्धेन सूर्यया पातव्यमिति निरूपणं । मत्स्यमासादिभाष-
नविधिकथनं । श्राद्धपदार्थनिरूपणं । नित्यश्राद्धादकालनिरूपणं । नवग्रहाद्यादि-
निधानं । पार्वणादिविधानं । तत्र अग्रादिपरिवेष्टिविधिः । विघ्नपतिसत्याद्यादि-
विधिः । अनुपमोक्तकृत्यश्रादिविधिकीर्तनं । उपिष्यीकरणविधानं । आशुश्रादवि-
धानं । तत्र अधिकार्यादिनिरूपणं । श्रद्धिपदार्थनिरूपणं । अशौचनिरूपणं । चापि-

एयनिरूपण । देशान्तरसमागौचनिरूपणसुखेन देशान्तरलक्षणादिनिरूपण । विद-
 ष्टिमन्यासिना मरुतोत्तर एकादशाष्ट भावैरविधानकथनं । एकदण्डस्य ॥ सर्वथैव
 न थाय किन्तु नारायणवल्लिरेवतिनिरूपणं । यपनादिविविकीर्तन । श्रद्धादृष्ट-
 जातामा पयानिकारादीना भोज्यलक्षणं । ब्रह्मद्वयामुरापाणादिमहापातक
 निरूपणम् । तत्र तत्र प्रायश्चित्तकथनम् । व्यवहारनिरूपण । दायभागनिरूपण ।
 दत्तकविधिकथन । विधवाहात्यनिरूपण । व्रतानुष्ठानविधि । उपवासविधिकीर्तन
 तिथिद्वैधव्यवस्थानिरूपण । एकादशीविधानकथन । अष्ठाष्टमीविधानादिकथन ।
 मन्त्रादौ कर्तव्यादिनिरूपण । पतिव्रताधर्मकीर्तन । तीर्थयात्राविधिकथन । तत्र
 यज्ञादिविधानकीर्तन । स्त्रीणा मुष्टनादिविधिकथन । गयायादिविधि । दानवि-
 धिकथन । दानयाग्यदेशकालपाषादिविवचन । उत्सर्गविधिकथनम् ।

No 1918 कुण्डतत्त्वप्रकाशिका ।

Substance, country made paper, 10 x 4 inches . Folia 26 . Lines 8 on
 a page . Extent 571 slokas . Character Maithili . Date ? Place of
 deposit Darbhanga, Bābu Guneśvara Sinha . Appearance, new . Prose and
 verse . Correct

Kunda tatva-prakasika . On the formation of various kinds of
 fire altars . By Ramananda Tirtha

Beginning सन्दिग्धमेकविधुपासनार्धाक्षापशान्तये ।

रामानन्दयति कुर्वे कुण्डतत्त्वप्रकाशिका ॥

तत्र कुण्डपदयुत्पत्तिमाह विन्यार कौ श्रियिा विल यस्मादुत्सते तुमनादर-
 मित्यादि ।

End अथ वा पञ्चपवाग्या सचित्रे होमकर्माणि ।

सुकमुवधारणप्रकारचाममुद्रादिक तन्त्रसारे ज्ञेय ।

Colophon इति श्रीरामानन्दीयकृताया कुण्डतत्त्वप्रकाशिकाया पञ्चमोऽङ्ग समाप्त ।

विषय । कुण्डपदनिर्वाचनकीर्तन । कुण्डयोग्यभूमिलक्षणादिकथन । तत्र मातृलक्षणा-
 दिभूलक्षणं । कुण्डपरिमाणकथनं । होमविग्रह मानभेदकथनं । कण्डपनिर्माण-
 विधिकथन । तत्र तोरणध्यज्यादिनिर्माणदिविधिकथन । मानपरिभाषक-
 थन । कुण्डपादिकरके नागमिर आदिनिरूपण । सशुद्ध-देवन्नादिकुण्डनिर्माण-

End. तेन प्रतिपत्तिरोगोऽपि त्यक्तद्रव्यापचारेऽपि द्रव्यान्तरेऽपि चतुरवस्थापिचो-
पमापन ।

अथथा दिगानीति द्वितीयागुपपन्नोरिति ॥

Colophon. इति तर्कपञ्चाननमहाप्रदीपाध्यायदेशनायठपुराणार्थां स्मृतिकामुद्यां द्वैतवि-
वेके दानपरिच्छेदे समाप्तः ।

विषय । धर्मस्य आचारमूलत्ववचनं । आचारस्वरूपादिकथनं । प्रधानकर्तृतदनादिनि-
रूपण । चातुर्वर्ण्यनिरूपण । तत्र शुद्धमहोपनिषदेन तस्य द्वैविध्यनिरूपणं । यमोपनी-
तविधि । नरालं भारीणां च शत्रुकद्वयधारणावग्रहना । अनाथसमाप्तविधेः ।
द्वारपरिषदात् प्रागपि आर्षेष्ट्यायनमिदं ब्रवीतीतिनिरूपणं । रत्नपातादौ आभौच-
निरूपण । स्नानविधिः । तर्पणविधि । दक्षपादप्रधासुनविधि । पवित्रवस्त्रनिरूप-
णादिकं । कुम्भनिरूपणं । तदाहरणवाचादिकथनम् । पौराणिकमन्त्रपाठादा-
शुद्धादीनामधिकारोऽपि न वेत्यत्र समाधानं । सौरादिमासविवेचन । मलमासादि-
निरूपण । तत्र विदितविहितकर्मनिरूपणं । अकालहत्यादौ कालाशुदिविवेचनं ।
शशीपदेननिरूपण । श्वेतदेशादौ आह्लादिकरणप्रतिषेधकीर्तनं । ब्राह्मणादीना-
मुन सस्त्रारकाद्ये वपनमेखलादण्डभैक्ष्यचर्याणां निषेधकथन । स्त्रीणामुपनयनस्याने-
विवाहानिषेधकथन । गौरी-रोहिणी-कन्यारजस्रजादीनां लज्जणादिकीर्तनं ।
विवाहयोग्याया मृच्छणादिकथन । मल्लारपदार्थनिरूपण । इतिषात्रविधानं । शि-
खाप्रभाणादिकथन । शिखावन्धनादिनिषिद्धकथन । उपनयनकालादिनिरूपण । अय-
नादिक चान्द्रमासघटित सौरमासघटित वेत्यत्र समाधानं । अन्नयापकालनिरूपण ।
अन्त्यापदार्थनिरूपण । मलमूत्रोत्सर्गादौ दिङ्निरूपण । शौचविधिकथन । आचम-
नविधिवचन । प्रातःस्नानकालादिनिरूपण । मायत्रीअपादिनिषिद्धकथनं । तर्पणवि-
धिकीर्तनं । देवपूजायां अर्घ्यपानधिकारकथन । स्वधर्मत्यागिनोऽपि शिवपूजायास-
धिकारकथन । देवपूजायां पौर्वापर्यनिरूपण । पुण्यादिषडमविधिकीर्तनं । वैश्व-
देवविधिकथन । नित्यश्राद्ध कला देवपूजादिकं न काव्यमितिनिरूपण । शुद्धस्यादि-
पञ्चाधिकार इति निरूपण । ब्राह्मणादीनां पञ्चयज्ञाग्रजौ तर्पणत्रययज्ञमाश्रय कर्त-
व्यमितिकथन । गोधासदानविधि । पेशदुग्धनिरूपणादिक । विकारलज्जणादिकी-
र्तनं । शुद्धेण कापिलं दुग्धं न सर्वथा पातनमितिनिरूपण । मत्स्यमासादिमेख-
नविधिकथन । त्र्यहपदार्थनिरूपण । नित्यश्राद्धादिकालनिरूपण । नवग्रहाद्यादि-
निधान । पार्वणादिविधानं । तत्र अग्रादिपरिचयेणविधि । विप्रपतितग्राह्यादि-
विधि । अनुपनोतकधुं कथादिविधिकीर्तनं । यथिन्दीकरणविधानं । आयथादिवि-
धानं । तत्र अधिकाव्यादिनिरूपण । शुद्धिपदार्थनिरूपण । अमौचनिरूपण । चापि-

एदनिरूपण । देवान्तरयन्त्रादीचनिरूपणमुनेन देवान्तरलक्षणादिनिरूपण । विद-
 त्तिष्ठत्यासिना भरणीचर एकादश्याचे पार्वणविधानकथन । एकदशस्य तु मर्त्ययैव
 न चाह किन्तु नारायणवलिरेवेतिनिरूपण । वपनादिविधिकीर्तन । श्रद्धास्त-
 ज्ञातानां पथोविकारादीनां भोजनकथन । मन्त्रादित्यागुरापाणादिमन्त्रापातक-
 निरूपणस्य । तव तव प्रायश्चित्तकथनस्य । व्यवहारनिरूपण । दायभागनिरूपण ।
 दण्डविधिकथन । विषवाद्यनिरूपण । व्रतानुष्ठानविधि । उपवासविधिकीर्तन
 मिथिद्वैधस्यनिरूपण । एकादशीविधानकथन । जन्माष्टमीविधानादिकथन ।
 भवशास्त्रे कर्माद्यादिनिरूपण । पतिव्रताष्टकीर्तन । तीर्थयात्राविधिकथन । भव
 शास्त्रादिविधानकीर्तन । स्त्रीणां मुष्ट्यादिविधिकथन । गद्याद्यादिविधि । दानवि-
 धिकथन । दानयोग्यदेशकालपात्रादिविवेचन । उत्सर्गविधिकथनस्य ।

No 1918. कुण्डतत्त्वप्रकाशिका ।

Substance, country made paper, 10 x 4 inches Folia, 26 Lines, 8 on
 1 page Extent, 571 slokas Character, Marathi Date, ? Place of
 deposit, Darbhanga, Bibu Guneswara Saṁha Appearance, new Prose and
 verse Correct

Kunda tattva-praśika . On the formation of various kinds of
 fire altars By Rāmananda Tīrtha

Beginning सन्दिग्धानेकविदुषामसर्ध्वान्तापमानये ।

रामानन्दयति कुर्वे कुण्डतत्त्वप्रकाशिका ॥

तत्र कुण्डवदधुन्यभिमाह विचक्षारे कौ श्रविषा विल यस्मादुष्मते सुतनोश्चर-
 मित्यादि ।

And अथ न पश्यपवासां सन्धिषे दोमकर्मणि ।

सुकुम्भधारणप्रकारदामसुद्रादिक मन्त्रधारे श्रेय ।

Colophon. इति श्रीरामानन्दवीर्यकृताया कुण्डतत्त्वप्रकाशिकाया पञ्चमोद्देश समाप्त ।

विषय । कुण्डपदनिर्णयचर्चा । कुण्डशोध्यमूलिलक्षणादिकथन । तत्र प्राद्वपनविधा-
 दिभूषण । कुण्डपरिमाणकथन । शोमविशेषे मानभेदकथन । मण्डपनिर्माण-
 विधिकथन । तत्र तोरकध्वजादिनिर्माणविधिकथन । मानपरिभाषाक-
 थन । मण्डपादिकरणे नागधिर आदिनिरूपण । चतुरस्रार्द्धचन्द्रादिकुण्डनिर्माण-

प्रकारकथन । कष्ठादिलक्षणकथन । मेखलानिरूपणं । चोन्मादिलक्षणं । सुक्खुव-
लक्षणकीर्तनञ्च ।

No 1919 धर्मविवेकः ।

Substance, country-made paper, 10 x 4 inches Folia, 65 Lines, 6 on 1
page Extent, 1,253 s'lokas Character, Maithili Date, ? Place of
deposit, Darbhanga, Bibu Gunes'varna Sindh Appearance, fresh Prose.
Correct

Dharma-viveka. Explanations, apphortion and bearings of stock
illustrations of the Mīmāṃsā doctrine By Chandraśekhara, Mahi-
mahopadhyāya The author is the same whose work on Smṛiti has
been noticed under No. 650. (*Ante* II, p 77)

Beginning अथ धर्मसंविधानमुपक्रमते जैमिनि । अथाने धर्मविज्ञानेति प्रथमस्तुल्ये
अथ शब्दे मङ्गल । अतो मङ्गलानन्तर धर्मप्रश्न इति । अतोऽनरं दद्या चोदना-
लक्षणेऽप्ये धर्म इति । अथ महमते चोदना प्रेरणा फलभावेनेति यावत्
इत्यादि ।

End किन्तु रेखे परि दर्भास्तरणेन प्रकृतिवश्यायावगतादृष्टार्थरेखादृष्टावाधे सति
वाधानौचित्यात् रेखाप्राप्तिर्भावनेजनाधारणे समुच्चय इति शेषः ।

Colophon. इति महामहोपाध्यायश्रीचन्द्रशेखरकृता धर्मविवेका समाप्ता ।

विषय । धर्मलक्षणानिरूपण । अर्थवादादिप्रामाण्यनिरूपण । अदृष्टनिरूपण । कर्मभेद-
प्रतिपादन । फलनिरूपण । सन्त्रादीनां लक्षणादिरूपण । प्रधानाद्वादिप्रत्यय-
विधिलक्षणनिरूपणानन्तरं तद्भेदनिरूपण । परिसंख्यानियमादिनिरूपणकथनं ।
क्रमप्रमाणबलावस्तनिरूपण । अधिकरणविभक्तिः । पुनिलिङ्गाधिकरणमि-
रूपणं । दद्याधिकरणनिरूपणं । वादिरन्वायकथनं । द्वावेदोक्त्याधिकरणं । विक-
ल्पविवेचनं । कपात्ताधिकरण । वेदो वेतिन्यायनिरूपणं । पागाधिकरणं । आश्र-
यिन्यायनिरूपणं । सर्वदृष्टाधिकरण । त्विदमयत्नाधिकरण । प्रतिनिध्याधिक-
रण । फलधमसंन्यायनिरूपणं । आदृष्टान्यायनिरूपणं । प्राजापत्यन्यायनिरूपणं ।
मदादिमदन्त्यायनिरूपणं । भुक्तार्थन्यायनिरूपणं । मद्रिपानन्यायनिरूपणं ।
सर्वशक्त्यधिकरण । योगविद्याधिकरण । सन्तप्रपञ्चन्यायनिरूपणं । तत्र कर्मन्या-
यन्यायनिरूपणं । यशुपुरोडाशन्यायनिरूपणं । कौषादिनामपनन्यायनिरूप-
ण । शलाधिकरण । अज्ञाधिकरण । सन्ताधिकरण । धर्ममयीन्यायनिरूपणं ।

द्विरुक्ताधिकरणं । रोदनार्यनादन्यायनिरूपणं । पूषाधिकरणं । पूषाहवनीयन्या-
यनिरूपण । खड्गेवालीन्यायनिरूपणं । षट्पाशान्यायनिरूपण । षट्पाहवनीयन्या-
यनिरूपणं । उषाशुभान्यायनिरूपण । विश्वजिज्ञास्यनिरूपण । त्रिव्यङ्ग्यधिकरणं ।
अग्निविचारः । आरभकास्तनियमेभ्युदयेत्यधिकरण । गुर्वनुगमाचरणन्याय-
निरूपण । मरोगण्यज्ञान्यायनिरूपणं । योग्यज्ञान्यायनिरूपण । आरभनीयेष्टि-
न्यायनिरूपणं । स्याद्विज्ञेय्याधिकरणं । मौलौकिकं लौकिकेऽस्मिन्मिति भवत्त्व-
न्यायनिरूपण । रात्रिपञ्चन्यायनिरूपण । विरेधाधिकरण । आचारप्रसङ्गन्याय
निरूपण । विश्वनुवाहकचयनं । वैकृतविमोपदेमफलनिरूपणम् ।

No 1920 आह्लादर्थः ।

Substance, country made paper, 14 x 5 inches. Folio, 132 Lines, 11 on
a page. Extent, 3,000 stlokas. Character, Maithili. Date, ? Place of
Deposit, Darbhanga, Pandit Kanailal Jha. Appearance, old. Prose and
verse. Correct.

S'raddhādarśa A summary of the various rites included under
the name of *S'raddha*. By Mahes'vara Misra, Mahamahopādhyāya.

Beginning. महेश्वर नाम स्मृत्य महेश्वरेण धीमता ।

आह्लादर्थं च माहात्म्यं आह्लादर्थं विरच्यते ।

तत्र कलाभक्त्याह्लादपदशक्त्यावच्छेदक इति निरूप्यते । तत्र केचित् सप्तमन्त्र-
होपमीतान् पिबन्तु इत्यदि विदित्याह्लादमिति । तत्र । इत्यादि ।

End. अत एव देहाशुद्धावधि रक्षाश्राद्धपिच्छदानादिक कथयन्मिति सर्व्वं समञ्जसं ।
Colophon इति महाभक्त्याह्लादपदशक्त्यामहेश्वरमिश्रकृतं आह्लादर्थं सम्पूर्णं ।

विषय । आह्लादकथनविषयः । तत्र सर्व्वेषु सुष्ठुनामविषयकम् । कुशोत्पादनविधि । प्रणम्य
सन्तोषप्रकृत्याकथन । रोदिष्टकाननिर्णय । भवगुणराश्यान्तरे भलमासपान आह्ला-
दविधि । भक्त्यानिवाहविधान । लक्ष्मिस्तथा सपिण्डान् कृते दाहकर्त्ता प्रेतपदे-
नीव पिच्छा देया इति कथनं । रात्रिआह्लादविधि । नवमदिने पिष्टमरणेन भ्राते
दग्धमेकं सर्व्वपिण्डदानविधि । मुहूर्त्तानामिति कथयन् । दक्षिणापपविषय-
विषयः । भक्त्याविचारः । समयादिन चर्चा इत्यादि विधानकथनं । दिनपद-
विधौ मन्त्रिरिति विवेचन । आह्लादकथनविधि । आह्लादगुणविचारः । अ. २-

धिरण्याधिकरणं । रोदनार्थवादव्यायनिरूपणं । पूषाधिकरणं । यूपारुचयनीयव्या-
 यनिरूपण । खलेवाग्नीव्यायनिरूपण । पदपांशुव्यायनिरूपण । पदाचयनीयव्या-
 यनिरूपणं । उपपाश्यायनिरूपण । विश्वजिज्ञास्यनिरूपण । तिर्यगधिकरणं ।
 यज्ञविचारः । आरम्भकालनियमेऽभ्युदयेष्टाधिकरण । गुर्वनुगमाचरणव्याय-
 निरूपण । सरोमशयज्ञव्यायनिरूपण । सोमयज्ञव्यायनिरूपण । आरम्भनीयेष्टि-
 व्यायनिरूपणं । सङ्ग्राह्येष्टाधिकरण । मासैकिकं लौकिकेऽस्मिन्मिति मयस्त्व-
 व्यायनिरूपण । रात्रिसवव्यायनिरूपण । विरोधाधिकरण । आचारप्रवृत्तव्याय-
 निरूपण । विद्यनुवादकथनं । वैद्वत्तविशेषोपद्रष्टृणनिरूपणम् ।

समाधानादिविधि । योगिप्रशसा । अवननेजनविधि । आद्यान्नादिपरिवेषणव्यव-
स्था । भौगर्जादिपाचविधि । दक्षिणादाननिवारण । पर्जन्यदाहविधि । चा-
भुदक्षिकश्राद्धकाला । परभूमौ श्राद्धकरणे भूस्त्राय्यदानविधान । तर्पणविधि ।
श्राद्धाधिकारिनिर्णयः । श्राद्धदिने पुनर्भोजनादिविधेयम् । शमावास्याश्राद्धादि-
श्राद्धविधि । श्राद्धे आनाशेचे विधिनिरूपण । अनाशेचे चतुर्थदिन श्राद्ध ।
विपश्चादौ सपिण्डीकरणमितिकथन । ह्योत्सर्गविधि । शुद्धस्य अमन्त्रवत् कर्मक-
थन । अपरपक्षश्राद्धविधि । शस्त्रादिहस्तश्राद्धविधि । श्वादिहविधि । श्राद्ध
पश्याने होपानाचकथन । तीर्थश्राद्धविधिकथनम् ।

No 1921 गृहसूत्रद्वाराकर ।

Substance, country made paper, 18 x 4 inches Folia, 131 Lines 12
on a page Extent 5070 slokas Character Mutilis Date ? Place
of deposit, Darbhanga Babu Gunesvara Saha Appearance old Prose and
verse Correct

Grihastha ratnakara A digest of the duties of householders By
Chandesvara Thakkura, son of Viresvara Thakkura Both the father
and the son have the title of Mahāsāndhi vigrahika, or 'minister of
peace and war,' but to what ling they rendered their services as foreign
ministers does not appear in the text . Contents the characteristics
of household (*grihasthya*) duties Marriage, selection of brides bride-
grooms, ages of bridegrooms and brides donor of brides, *Stayam*
rara or selection of the bridegroom by a bride, prohibited degrees
of relationship, different kinds of marriage, good and evil of marriages,
polygamy, marriage by a junior before an elder brother or sister
domestic penalties performance of and officiating at sacrifices, Brahmans
for whom sacrifices should not be performed Daily duties (*Ahika*),
discharge of overetions, purification washing of the mouth Morning
duties of Sudras necessity for washing of the mouth a second washing
required, when it is not required, brushing of the teeth, morning
bath, ceremonial bathing prayers at the three diurnal conjunction
inguments The object indicated by Om repetition of particular mantras
number of times offering of water to the manes, rites which should
it, the five daily *yajnas*, hospitality to beggars, meals, articles
food, birds, beasts, fish propriety of abstaining from flesh meat,

discussion on the propriety of abstaining from injury to animals, wine, duties after meals Duties of women while in their courses, duties on festive days Duties of Brahmanas, religious duties, earning of livelihood, livelihood in times of distress, agriculture, commerce, rearing of animals for sale, interest, duties during famines, &c., acceptance of gifts Duties of Kshatriyas and Vaisyas, religious duties, earning of livelihood, proprietorship Duties of Sudras, religious duties, earning of livelihood Theft, penance, purification Duties of pupillage (*Brahma-
w/arya*), restraint of the passions, abjuring of family ties, dwelling with a tutor, regulation of speech, travelling, abstinence from assaults and worldly objects, abstinence from looking at particular objects, and from gifts to Sudras, suppression of anger, &c, abstinence from human society, what to be forsaken and what not.

Beginning गते त्रिरीश्वरन्दिनीपदारविन्दरेखे ।

उज्जिह्वा दिग्भ्रमर वरनरं वामोवशावधि
द्विजः सैष्टमनागुरो रतिकरं स्थान समालम्बित ।
तत्ता भग्नताङ्गरामपुरभि चीनखशारद्वै
दैव पातु दिमाद्रिजापरितोषं कृत्वा गृहस्थः सन् ॥
अथाप्य शुक्तिमद्वपदकचक्षितं च मृगय्याथये-
गार्हस्थ्य समयोगयद्भिज्जगत्स्थान विनैः क्षतार्थोक्तनाम् ।
स श्रीमान् उचितं समस्तमधिभवेणीयं चयेयरा
मीमांसाशरणं गृहस्थविषयं प्रक्षीति रत्नाकरं ॥
गार्हस्थ्याप्युत्तराङ्गाव प्रथमं परिक्षीर्णने । इत्यादि ।

End न पितृक्याग । पुण्यस्यैव । विष्णु ।

भार्योपुत्रश्च सख्यश्च मद्यश्च पापकर्मभि ।
परिभाष्य परित्याग्या पतिताऽपि तथैव च ॥

Colophon इति सप्तत्रिंशत्तमोऽध्यायः । इति सप्तत्रिंशत्तमोऽध्यायः । इति सप्तत्रिंशत्तमोऽध्यायः ।
इति सप्तत्रिंशत्तमोऽध्यायः । इति सप्तत्रिंशत्तमोऽध्यायः । इति सप्तत्रिंशत्तमोऽध्यायः ।
विषय । गार्हस्थ्यधर्मनिरूपणं । दारपरिपक्षविधिकथनं । विवाहविवाहकन्यानिरूपणं ।
मरनिरूपणं । कन्यावरवयक्रमनिरूपणं । दाहनिश्चयकथनं । कन्यासूयवर-
विधि । सम्बन्धनिरूपणं । विवाहभेदकथनं । प्राश्नादिविवाहलक्षणं । विवा-
हगणननिरूपणं । अधिवदनविधिकीर्तनं । परिवेदननिषेधः । आवध्या

धानविधिकथनं । यजनयाजनविधिकथनं । अयाच्यप्राप्तादकथनं । आश्वि-
 छत्यनिरूपणं । मूत्रपुरीथात्मविधिकथनं । शौचविधिकथनं । आचमनविधि-
 कथनं । शूद्राधिकारे प्रातः छत्यादिनिरूपणं । आचमनमिमित्तनिरूपणं । द्वा-
 धमनविधिकथनं । आचमनापवादकथनं । दन्तधावनविधिकथनं । प्रातः स्ना-
 नादिविधिकथनं । क्रियास्नानविधिः । सन्ध्यापासनविधिः । भ्रातृजनविधिः ।
 शोढारक्षककथनादिकः । जपविधिः । तर्पणविधिः । तर्पणोत्तरकर्मनिरूपणं ।
 पञ्चमहायज्ञविधिः । तच्च स्तुतिपूजाविधिः । भोजनविधिः । भोज्याभोज्यगि-
 षणः । भोज्येषु पक्षिनिरूपणः । पशुनिरूपणः । मत्स्यनिरूपणस्य । सासभक्षणदर्श-
 नकथनं । पशुहंसविधिनियेषविवेचनं । मद्यादिनिन्द्याकीर्तनं । भोजनोत्तर-
 कर्मनिरूपणं । रत्नसंज्ञाकर्मनिरूपणं । पथ्यछत्यनिरूपणं । माघशान्ता कर्मनि-
 रूपणं । धर्मकथनं । हतिविधानस्य । आपहृतिनिरूपणं । हविकार्यविधिः ।
 वाहिन्यविधिः । पाशपात्यविधिः । कुशीदविधिः । अम्यविधा आपहृतिः ।
 प्रतिग्रहविधिः । चक्षियवैश्ययोः कर्मनिरूपणः । धर्मकथनं । हतिविधानस्य ।
 द्रव्याणां धर्मासत्त्वनिरूपणं । शूद्राणां कर्मनिरूपणं । धर्मकीर्तनं । हतिविधा-
 नस्य । खेयापवादकथनं । यमनिरूपणं । शौचविधिः । प्रक्षाल्यविधिः । निर-
 मादिकथनं । कुलनाशनकथनं । निवासविधिकथनं । वाच्यावाच्यनिरूपणं ।
 जमनप्रवेशनविधिः । अनाक्रमणीयनिरूपणं । अमघिष्ठेयनिरूपणं । अनवलोका-
 नीयनिरूपणं । शूद्राय अग्रदयानि । शोभादीनां परिवर्त्तनविधिः । वृद्धपरि-
 वर्त्तनविधिः । त्याग्यात्याग्यनिरूपणस्य ।

श्रीरेपु मान्य बुधियां वरेणो विद्यावन्तामादिविलेखनीय ।
 श्रीदेवमिदचितिपान्छनु-ज्ज्वीयाविर श्रीशिवमिददव ॥
 गिष्टुमा सिद्धार्थ नयपरिचितेनूतनमिथा
 मुदे पौरुषीणा मनमिनकलाकौतुकजुषा ।
 निदेशात्रिगृहं सद्मि शिवमिदचितिपते
 कथाना प्रस्ताव विरचयति विद्यापतिकवि ।
 मयानुरोधेन गणन वाचि कथारसस्यापि कुतूहलन ।
 बुधोऽपि वैदग्ध्यविशुद्धचेता प्रबन्धमाकर्षयिता न कि म ॥
 पुण्या परिचीयन्ते युक्तरस्या परीक्षया ।
 तत पुद्गलपरीक्षाया कथा मर्षमन प्रिया ॥
 आशीदासमुद्भूतिपरिमिदवमिरोमासारजोरञ्जितपादपद्मश्रद्धातपाया पुति
 दत्तादि ।

End

भुक्ता राज्यसुख विजित्य परितो ज्ञाना रिपून् यद्वरे
 कृता चेव कृतामन मलविधौ कृता चमैरर्थिन ।
 नावस्था भवमिददवद्वपतिस्थज्ज्ञा शिवाये वपु
 पूतो यस्य पितामह सारमदारद्वयालङ्कृत ॥
 सङ्करीपुरचरोवरकर्णो ज्ञेयमद्विरमदानविद्वत् ।
 भक्ति यस्य लज्जो रज्जोता देवमिदद्वपतिगुं सराशि ॥
 यो गौलेयरसज्जनेश्वररस्यौणीषु जगद्धा यज्ञो-
 दिक्षामाचयकुलक्षेपु मयते कुन्दसज्जामास्यद ।
 तस्य श्रीशिवमिददेवद्वपतिर्विज्ञप्रियस्याज्ज्ञया
 प्रन्य धन्यलद्वद्वनीतिविषये विद्यापतिर्यातनोत ॥

Colophon

इति सप्तमप्रक्रियाविराजमानरूपनारायणमहाराज्याधिराजश्रीमच्छिवमिददे-
 वपादानामाज्ज्ञया श्रीविद्यापतिविरचितार्था पुद्गलपरीक्षाया पुद्गलार्थपरिच्छे-
 माना चतुर्थः,—परिच्छेद । समाप्तपार्थ प्रन्य ।
 वेदपद्यने गौले सज्जे च प्रथमे तिथौ
 नारायणेन लिखिता पुष्टी विद्यापने कने । अठ १०० ।

विषय ।

चन्द्रागपाया पुति धारावारानाम राजा ज्ञासीत । तस्य चन्द्रारयवद्वन्द्वरी
 पद्मावती नाम कन्दला बभूव । तस्य राजा तस्याः शैशवापममबलाय तदनु-
 दप मरमनमृदधाना कि करवासीति चिन्तायमान सुबुद्धिनामानमृतिमृ-
 द्धत । भगवन् । कमेतस्या वरं करवासीति । कुमिराद । राजम । पुद्गल मर

कुद । तेनेयमभिहितो राजा श्रद्ध । अये कथनपुद्गोऽपि सर ममयति । मुनि-
 दयाच । मयाराज । श्रद्धया नन्दन पुदपा पुदपाकाराय मन्ति । तन पुदपा-
 कारान् परित्यज्य पुदप सरय इति प्रवीमि । अय राजनयनया मुने पुदप
 लक्षणादिकथनं । तत्र गौर्याविवेकोत्पादादिमम्यग्र एव पुदप इति निरूपण ।
 गौर्यादीनां लक्षणकीर्तन । क्रमेण दानवीरकथाकीर्तन । दयावीरकथ ।
 युद्धवीरकथा । सत्यवीरकथा । चौरकथा । भीरकथा । छपणकथा । अलसकथा ।
 अप्रतिभकथा । मेधाविकथा । सुपुद्गिकथा । यज्ञकथा । पिशानकथा । अद्भु-
 तकथा । भयनेवम्बरकथा । शलविकथा । शास्त्रविकथा । वेदविकथा ।
 लोकविकथा । उभयविकथा । उपविकथा । गीतविकथा । नृत्यविक-
 कथा । इन्द्रशालविकथा । पूजितविकथा । अममृदविकथा । अविद्य-
 कथा । उषितविकथा । दाम्यविकथा । मातृविकथा । तामसकथा ।
 अनुशयिकथा । महेष्टकथा । मूढकथा । बकाशकथा । सावधानकथा । अनु-
 कूलनायककथा । दक्षिणकथा । विदम्बकथा । घूतकथा । घण्टकथा । निर्व-
 न्तिकथा । निःस्पृहकथा । लब्धविकथाकीर्तनश्च ।

No 1923 चतुर्वर्गचिन्तामणिः, प्रायश्चित्ताध्यायः ।

Substance, country-made paper, 10 x 5 inches : Folio, 287 : Lines, 11
 on a page Extent, 8, 426 slokas Character, Nagara Date, ? Place
 of deposit, Darbhanga, Babu Ganesvara Saha Appearance, new Prose
 and verse Generally correct

Chaturvarga chintamani A complete digest of all Smṛiti rules.
 By Hemadri The codex contains the part which relates to expia-
 tions

Beginning कमलादयित + + कमलासनमस्तु ।

कमलाचमय वन्दे कमलाकरमायिन ॥

अथेदानी हेमाद्रिकारिण लोकोपकारार्थ सर्वपुण्यश्रुतिसंहितावेदव्योतिष-
 वैद्यामयोतस्मान्मुखेषु यस्यामालोय मन्त्रचविधविशा श्रद्धादीनाञ्च मन्त्र-
 त्यासमानि वाटममकायमम्वानि हितादीनि सभारन्ति तेषा पापानामपनोदन-
 प्रायश्चित्ताध्याये लिख्यते । इत्यादि ।

End. चर्मणाश्रमागैश्च उक्तप्रत्याख्यायकपेक्षे ह्यहं स्वयं अत्राऽं प्राथोदीयाऽहं हति
 आचरिष्ये-इति संकल्प्य उक्तमागैश्च कुर्यादिति । छत्रार्पणमस्तु ।

Colophon पौषमासे शुक्लपक्षे एकादश्या गोमवासरे निश्चित ।

विषय । वर्णाश्रमभेदेन प्रायश्चित्ताकरणे दोषकीर्तन । अनेकप्रकारप्रायश्चित्तकथन ।
 ब्रह्मचर्यादिमहापातकादिनिरूपण । ब्रह्मचर्याप्रायश्चित्त । गृह्यत्याप्रायश्चित्त ।
 अनेकविधमुद्दिष्टपक्ष । अविषय विप्रहत्या-प्रायश्चित्त । वैश्या विप्रहत्याप्रा-
 यश्चित्त । शूद्रस्य विप्रहत्याप्रायश्चित्त । ब्राह्मणस्य अविषयहत्याप्रायश्चित्त । तस्य
 वैश्यशूद्रहत्याप्रायश्चित्त । अविषयस्य वैश्यहत्याप्रायश्चित्त । वैश्यस्य अविषय-
 प्रायश्चित्त । शूद्रस्य वैश्यहत्याप्रायश्चित्त । वैश्यस्य शूद्रहत्याप्रायश्चित्त । चाण्डाला-
 दिद्वेषप्रायश्चित्त । ब्रह्मचाण्डालपातचाण्डालवधप्रायश्चित्त । चाण्डालभक्षणकारण-
 कथन । पातचाण्डालादिकथन । सुरापानप्रायश्चित्त । एकादशप्रकारसुरापकथन ।
 स्तेयप्रायश्चित्त । तुल्य-रजतताम्र-कास्य धान्यवस्त्रादिस्तेयप्रायश्चित्त । गुरुतन्मगमन-
 प्रायश्चित्त । समग्रप्रायश्चित्त । उपपातकप्रायश्चित्त । तत्र गोवधप्रायश्चित्त । गोवत्स-
 हपथ-वल्लीवर्हादिहिननप्रायश्चित्त । गजाश्वोद्वृजतक्षिपी-महिषान-मेधादिबधप्राय-
 श्चित्त । इक्ष्वेदप्रायश्चित्त । आश्रमराहित्यप्रायश्चित्त । भृतकाव्ययनाश्रापनप्राय-
 श्चित्त । गृहधिक्षेपप्रायश्चित्त । अनश्रावप्रायश्चित्त । अनश्रातलक्षणा । पराविक्रय-
 प्रायश्चित्त । निन्दितार्थोपजीवनप्रायश्चित्त । छविबलप्रायश्चित्त । विषादप्रविधान-
 प्रायश्चित्त । भार्दयजीवनप्रायश्चित्त । मनुष्यविक्रयप्रायश्चित्त । आत्म-पुनः पत्नी मज्ज
 पुनः विक्रयप्रायश्चित्त । धेनु गज दमद्वह महिषी-महिष अज खर-उष्ट्र-चरिए-वध-
 अश्व-शारण्यस्यादिविक्रयप्रायश्चित्त । माध्व-मुद्ग-तण्डुल-धान्य-गुड-जवण-का-
 र्पास-मीली-पलायु लश्मन-मृद्वन- विद्रु-रस-हरिद्रादिर्गुलपान्यकादिफल-घर्क-
 दासी-दत्त-नन्य-उपवेश-अन्न-गो-तधु-मास गालयामादि-पुण्य-तुल्यधी-रवादि-
 ब्रह्मज्ञ-मुवर्ग-रजत-ताम्र-कास्यादि-इक्ष-मृदापकरण-कनूय्यादि-वस्त्र-धर्म-कृति-
 नातप्रभृतिनानाबलुपिप्रयप्रायश्चित्त । सकलीकरणप्रायश्चित्त । मलिनीकरणप्रा-
 यश्चित्त । निक्षेपहरण-धेनुहरण-मावतमहरण-अनद्वह-महिषी-महिष-गज-अश्व
 उष्ट्र-खर-अज स्रग-भूमि-नन्दन-रत्न-कन्या-नारी-वग्ना-पुष्य-दासी-रप्या-पान-पा-
 दुका-द्वन-चामर-पुण्य फल-कन्द-दि-कोपशाक-पत्र-रत्न-जल-भक्ष्य-भोज्य-वा-
 श्मकद्वाराच-गुड चीर-पिकटु-रमौषधि-मृदापकरण-शल्मादिहरणप्रायश्चित्तकथन ।
 मार्गानरोधप्रायश्चित्त । तटमादिहरणप्रायश्चित्त । परिधानप्रतिषेधप्रायश्चित्त । कूट-
 सास्यप्रायश्चित्त । पुष्पकादिहरणप्रायश्चित्त । शालग्रामहरणप्रायश्चित्त । श्वावीक-
 रणप्रायश्चित्त । चाण्डालकी-रजकी-चर्मकारकी-मटकी वदहली-कैवर्ग-ली-मेद-

स्त्री-भक्तस्त्री-स्वर्णकारस्त्री-भौतिकस्त्री-तत्त्वस्त्री-मांसविभक्तस्त्री-कुलालस्त्री-गौणिक-
 स्त्री-काश्मीर-वापितस्त्री-रजस्रला-विधवा-वेष्टा-दासी-पापपञ्चपत्तिनादिस्त्रीगमनप्राय-
 स्थितं । कन्यागमनप्रायस्थितं । कन्यादूषणप्रायस्थितं । पुमैश्वर्यप्रायस्थितं । खराष्ट्र-
 बलवा-बल-महिषाजादिभैश्वर्यप्रायस्थितं । श्वकीर्णप्रायस्थितं । भिष्यारोपप्रायस्थितं ।
 अभिशप्तप्रायस्थितं । कुपामवासप्रायस्थितं । कुत्सितसेवाप्रायस्थितं । खरोष्ठानदुग्ध-
 ह्रियवत्सारोद्धरणप्रायस्थितं । कदाप्य पुनरुदाहरणप्रायस्थितं । मातृसख्यभुपरिणये-
 प्रायस्थितं । सदारपरित्यागप्रायस्थितं । पितृगृहे श्वस्रस्तकन्यारजस्रलाप्रायस्थितं ।
 कारागृहनिवासप्रायस्थितं । बन्दिगृहीतानां गारीया प्रायस्थितं । रोगनिवृत्त्यर्थं
 मद्यादिपानप्रायस्थितं । जातिधमकरणप्रायस्थितं । पराश्रमभोजनप्रायस्थितं । दीर्घ-
 स्वभोजनादिप्रायस्थितं । शुद्धस्वभोजने प्रायस्थितं । शुद्धगृहे वेश्यागृहे च छप-
 पाकादिभोजने प्रायस्थितं । एकादशा भोजने प्रायस्थितं । नम्रपादनप्रशङ्कयोः
 प्रतिषेधादिप्रायस्थितं । स्त्रीताद्व्यादिभोजनप्रायस्थितं । पथ्युपिताश्रमभोजनप्रायस्थितं ।
 दुग्धभक्षणप्रायस्थितं । दुग्धभक्षणप्रायस्थितं । कारणं विना छपराश्रमप-
 राश्रमभोजनप्रायस्थितं । प्रात्यकुटि-कुण्ड-गोष्ठक यति-दम्पति-शिष्टाद्यादिभोजनप्रा-
 यस्थितं । पत्न्या सह भोजनप्रायस्थितं । शुद्धभाष्यभोजनादिप्रायस्थितं । पतितदु-
 स्तात्रानापचक्षुभोजनप्रायस्थितं । पलायुल्लुगुमादिभक्षणप्रायस्थितं । श्वेतवस्त्रज-
 वस्त्र-शिषुवस्त्राकादिभक्षणप्रायस्थितं । ताम्रपात्रे मद्यादिभोजनप्रायस्थितं । पीतश्रेय-
 जलपानप्रायस्थितं । खरी-उट्टी-हरिणीशृङ्गीनां शीरपानप्रायस्थितं । मनुष्यपशुप-
 त्यादितल्लभूवादिभक्षणप्रायस्थितं । भोजनकाले दीपमित्र्यापणप्रायस्थितं । एक-
 वृत्तवामवृत्तादिना भोजनप्रायस्थितं । ग्रहणकाले भोजनादिप्रायस्थितं । सन्ध्यादि-
 कर्मकाले भोजनकाले च षण्मालाध्वनिवचनप्रायस्थितं । सत्कर्मोपकरणे शुकरा-
 दिदर्शनप्रायस्थितं । रजस्वलासुष्टाश्रमभोजनप्रायस्थितं । द्विर्भोजनप्रायस्थितं । देव-
 पूजायां वैश्वदेवपरित्यागप्रायस्थितं । उद्योदक-भूषोदकस्नानप्रायस्थितं । यतिव्या-
 द्दिनश्रेयप्रायस्थितं । भोजने दूताधानवायुत्वर्गादौ प्रायस्थितकथम । शन्योन्यम्पुश-
 प्रभोजनप्रायस्थितं । शिवनिर्भान्यभोजनप्र यस्थितं । मीलनसमयप्रायस्थितं । दुर्ग-
 तप्राप्त्यर्थं यतिवर्गं प्रायस्थितं । दुर्गमवापकानां पापस्थितं । सूक्ष्मगृहीता-
 मभयवदनप्रायस्थितं । यनिष्ठापचक्रनरणाप्रायस्थितं । नन्दादितिविधितरणप्रायस्थितं ।
 शपतनादिप्रायस्थितं । दहनयोग्यत्वं निषेधकरणप्रायस्थितं । एवं यमज-
 योग्यत्वं दहनप्रायस्थितं । दहनमावप्रायस्थितं । पिष्टोपहृतिप्रायस्थितं । शम्य-
 यदयमान् प्राक् प्रेताग्निमात्रे प्रायस्थितं । अस्तुपदनप्रायस्थितं । परिषेधप्रायस्थितं ।
 विधादकप्रायस्थितं । अनुवादकप्रायस्थितं । देशान्तरनरणप्रायस्थितं । देशान्तर-

विषयः ।

रस्यतानामस्त्रिहरीरामावे प्रायश्चित्तं । अने कस्युत्पाने प्रायश्चित्तं । सतस्य पुनर्जीविन
प्रायश्चित्तं । देशान्तरयात्रिने डादशवर्षादूर्ध्वं परलोकक्रियानन्तरं पुनरागमन-
प्रायश्चित्तं । सतकद्वितये सतस्य प्रायश्चित्तं । सहस्रमनभीतायाः प्रायश्चित्तं ।
अन्यादिताग्रैर्नैकिकाग्रिना दहने प्रायश्चित्तं । गर्भिण्या मरणे प्रायश्चित्तं । सुनिका-
रजस्रस्योर्मरणे प्रायश्चित्तं । आदितः प्रैर्दुर्घारणप्रायश्चित्तं । शृगालादिदृष्टप्राय-
श्चित्तं । मिश्राणां गर्भाधानादिपोहशकसंपरित्यागप्रायश्चित्तं । वेदाभ्यासपरित्याग-
प्रायश्चित्तं । अन्ध्याये वेदपाठप्रायश्चित्तं । राक्षसादिनिवारणप्रायश्चित्तं । प्रतिनिधि-
प्रायश्चित्तं विवाहमध्ये रजोदर्शनप्रायश्चित्तं । खालीपाककाले अग्निमानिप्राय-
श्चित्तं । आग्नेयखालीपाकादूर्ध्वं औपासनलोपप्रायश्चित्तं । अन्वारक्षणीयलोपप्राय-
श्चित्तं । प्रतिपदोमलोपप्रायश्चित्तं । आपयकलोपप्रायश्चित्तं । गृहस्थानां व्रतपक्ष-
लापप्रायश्चित्तं । देवतार्चनपरित्युक्तप्रायश्चित्तं । वैद्यदेवपरित्यागप्रायश्चित्तं । एको-
द्विष्टशस्त्राकरणप्रायश्चित्तं । पार्ष्णीपादौ अर्घ्यपादादिविस्मरणप्रायश्चित्तं । पार्ष्णीवि-
स्मृतिप्रायश्चित्तं । अग्निहोत्रत्यागप्रायश्चित्तं । उपवासप्रायश्चित्तं । गृहस्थस्य धर्मा-
तिरस्ते प्रायश्चित्तं । मानसिकस्नानविधिकीर्तनं । निषिद्धदिवसे ताम्बूलभक्षणप्रा-
यश्चित्तं । तुलादिपोहसमवादाभ्यामासितरेषां दानानां प्रतिगृहीतृषामाचार्या-
दीनां प्रायश्चित्तं । अपवृत्त्युत्तरणमाज्जनविधिः । केदुचित्वापेक्षु नदीस्थानंरूप
प्रायश्चित्तं । नव पुण्यनद्यादिनिरूपणं । यज्ञाद्यादिप्रतिपक्षप्रायश्चित्तं । तुलादिपु
प्रतिगृहीतृणां प्रायश्चित्तप्रयोगकथनं । धर्मविज्जदिन प्रतिपक्षप्रायश्चित्तं । नाम-
विज्जदिन प्रतिपक्षप्रायश्चित्तं । स्मृति-नोसादिविज्जदिन प्रतिपक्षप्रायश्चित्तं । पुरो-
डागभक्षकप्रायश्चित्तं । अघात्रयाजनप्रतिपक्षप्रायश्चित्तं । गङ्गमुद्राधारिभ्यः प्रतिपक्ष-
प्रायश्चित्तं । जिह्वधारिणां प्रायश्चित्तं । गायत्रीप्रदातुः प्रायश्चित्तं । परार्थं गाय-
त्रीमपकृत्यां प्रायश्चित्तं । घामप्रतिपक्षप्रायश्चित्तं । कुप्याण्डप्रतिपक्षप्रायश्चित्तं
गो-भूमि-तिल-सर्प-भृत-वस्त्र-धान्य-गुह्य-रजत-क्षत्रादिप्रतिपक्षप्रायश्चित्तं । केश-
बादिचतुर्विंशतिभूमि-प्रतिपक्षप्रायश्चित्तं । दशोक्तारप्रतिपक्षप्रायश्चित्तं । राम-
लक्ष्मण-श्रीभूमि-चक्रपाणि-शिवसिद्ध-भक्त-धर्मादि-नाथ-कांक्ष-तिलपावादिप्रतिपक्ष-
प्रायश्चित्तं । हरिहर-अर्जुनारीश्वरप्रतिपक्षप्रायश्चित्तं । दुर्जमान प्रतिपक्षप्राय-
श्चित्तं । दुर्जनलक्ष्यं । आतनायिनः प्रतिपक्षप्रायश्चित्तं । पापजान् प्रतिपक्षप्रा-
यश्चित्तं । पापजलक्ष्यं । ब्रूय-जालकयोः प्रतिपक्षप्रायश्चित्तं । वेज्ञा-अभिचारि-
णी-भर्तृप्रीत्यः प्रतिपक्षप्रायश्चित्तं । आमा लक्षणं । चाण्डालदर्शनदिप्रायश्चित्तं ।
परिवेषप्रतिपक्षप्रायश्चित्तं । पुष्टकादिप्रतिपक्षप्रायश्चित्तं । दान्यनरादिभ्यः प्रति-
पक्षप्रायश्चित्तं । आभीरान् प्रतिपक्षप्रायश्चित्तं । चातुर्मास्यशमादिषु प्रतिपक्षप्राय

विषयः । धित । कार्तिक माघ वैशाखप्रतादियु प्रतिपदप्रायश्चित् । नानाविधफलप्रतिपद-
प्रायश्चित् । सकरसंक्रान्तौ प्रतिपदप्रायश्चित् । कारण विना सप्ततीपक्षीत्याम्
प्रायश्चित् । अथ संहिष-धेनुप्रति-पदप्रायश्चित् । सन्यासिन प्रतिपदप्रायश्चित् ।
पतितान् प्रतिपदप्रायश्चित् । मठपते सन्यासिन प्रतिपदप्रायश्चित् । महापात-
किमर्गप्रायश्चित् । रक्षसकृत ब्रह्महत्याप्रायश्चित् । रक्षसकृतसुरापानप्राय-
श्चित् । रक्षसकृतसुवर्णलेपप्रायश्चित् । रक्षसकृतगुरुनस्वगमनप्रायश्चित् । चान्द्रा-
यणादिलक्ष्मणलक्षणादिकीर्तनम् । यवमध्य-पिपीठिकादिचान्द्रायणलक्षणम् । महा-
चान्द्रायणादिविधिकथनम् । प्राजापत्यलक्ष्मादिलक्षणम् । नक्षत्रलक्ष्मादिलक्षणम् । पराक-
यायक-मानपन-महामानपनातिलक्ष्मादीनां लक्षणम् । माहेश्वर प्रश्न-धान्य-सुवर्ण-
लक्ष्मादीनां लक्षणम् । चान्द्रायणादीनां मुख्येषां प्रत्याग्रायकीर्तनम् । फदली-
विवाहकप्रप्रायश्चित्कथनम् । माह्यायणसंलिविधिकीर्तनम् । वैष्णवशास्त्रविधिः ।
प्रायश्चित्तादौ शनिलक्ष्मादावशक्तताकीर्तनम् । आम्बीयास्त्रविधिः । प्रायश्चित्तलक्षणादि-
कीर्तनम् । अथमर्षलक्षणविधिः । महाभक्त्यलक्षकप्रप्रायश्चित् । अधिकादिभेदेन
प्रायश्चित्तसंख्यादिकथनम् । मुष्टनादिविधिकथनम् । सुवादिनीप्रायश्चित्तकथनम् ।
विधवाया प्रायश्चित्तशेषकथनमुपलक्ष्यं प्रायश्चित्तकीर्तनम् ।

No 1921 पिप्रभक्तिः ।

Substance, country-made paper, 12 x 4 inches Folia, 56 Lines, 6 on
a page Extent, 1,155 stokas Character, Maithili Date, 9 Place of
deposit, Muzoni, Post Tappura, Darbhanga, Pargut Bahadur Pithaha,
near other at Magrámgrám, Post Madhulani, Darbhanga, Pargut Chitauri Jhark
Appearance fresh Prose and verse Correct

Piprabhakti. The duty of a son to the manes of his father,—
treatise on various kinds of Sradddhas. By Srihatta.

Beginning कालीकर्मं यद्वदन्माह, मूपाक शेषाकथनादि दृष्टम् ।

कलाह वाक नि निरुद्ध गद्यक पञ्चभिर्द्वि वादविधि विषये ।

नव पूर्वदिने कलाहद्वयद्वयदि कपीरद्वयदि कर्मका । नितामिधमेकमुत्तम् ।

निरुद्धाद्वय पूर्वदिनद्वयोपान्तरे वा वादविधि वा । इत्यादि ।

1.1.1

विष्णुमन्त्रेण कलाहद्वयं कुरु, वाक दर्विषयवद्वि द्वितीयोपान्तम् ।

अथवा कलाहद्वयं कुरु, कलाहद्वयं कुरु, कलाहद्वयं कुरु, कलाहद्वयं कुरु ।

ननु गौरवमात्रेण कार्योपेक्षा च पठिते ।

यत आह अनुयाय्यं बालादपि सुभाषितं ॥

Colophon

विषय ।

इति महाभद्रोपाध्यायस्य पितृश्रीदत्तविरचिता पितृभक्ति समाप्ता ।

यजुर्भेदिना यादविधानकथन । तत्र निमन्त्रणादिनिधिकथन । धातुप्राक-
लीनशब्दादिनिरूपण । आहपरिभाषाकथन । पार्श्वेणशब्दप्रयोगकथन ।
शब्दलक्षणविवेचन । आहानिरूपण । पार्श्वेणशब्दप्रयोगकथन ।
भेदनिरूपण । सपिच्छीकरणशब्दविधिकथन । श्रीगुरुकृतकथाद्विविधकथन ।
अपुत्रस्य पार्श्वेणशब्द न कर्त्तव्यमिति कथन । शरीरातिरिक्तशब्दादप्रति-
बन्धके विमोक्षकथन । गुरुशब्दादपि पतितशब्दकर्त्तव्यतानिरूपण । पाप्मा-
निकृताद्विविधकथन । पित्रपितृपुत्रप्रकारकथन । पतिपुत्रविरचिताया त्रिपा
सपिष्टमनिषेधकथन । प्रेतशब्दधर्माकथनादिक । आत्मशब्दविधिकथन । ना-
म्नीयशब्दादिविषय । तत्र सपिच्छीकरणशब्दविकारिणा कनिष्ठेन अपिपितृतेपि-
पितरि नाम्नीशब्द कर्त्तव्यमिति कथन । शब्दादिप्रयोगकथन । आद्यशब्द-
विधिकथन । सपिष्टमशब्दप्रयोगकथन । आभ्युदयिकशब्दप्रयोगकथन ॥

No 1925 काव्युपनिषत् ।

Substance, country made paper, 9 x 3 inches . Folia, 11 Lines 7 on a
page . Extent, 45 slokas . Character, Maithili . Date, ? Place of deposit,
Mujona, Post Tajapura, Darbhanga, Pandit Kageshvara Pathaka . Appearance,
new . Prose . Correct

Kavyupaniṣad On the divinity of Dakṣiṇa kalikā alleged to be
a part of the Atharva Veda, but not included in the collections of the
Atharva Veda Upanishads ordinarily met with—most probably a for-
gery.

Beginning अथ हैना ब्रह्मरूपिणीशोभते कामं रोषा दीर्घनवविन्दुस्पर्शिनी ता ।
विष्णुनामादौ कूर्चद्वय कूर्चवीजं योगमष्टधरमेतन्नरूपं तदुद्दयं भुवनादयोगम-
न्नं दक्षस्यमेतन्नरूपं तदुद्दयेति दक्षिणकालिकेति च इत्यादि ।

End न ममाराण्यं नीर्त्वा सर्वमन्त्रविदि सत्त्वा केवलमैरवो भवति ।

Colophon इत्यर्थवेद काव्युपनिषत् समाप्ता ।

विषय । श्रीदक्षिणकालिकाया ब्रह्मरूपलक्षणपूर्वकं तदुपासनप्रकार-माद्यादिवि-
कीर्तनं ।

No 1926 गङ्गोपनिषत् ।

Substance, country made paper, 11 × 3 inches Folia, 8 Lines, 7 on a page Extent 43 slokas Character, Maithili Date ? Place of deposit, Muzona Post Tajapura, Darbhanga, Pandit Yagesvara Pāṭhaka Appearance, new Prose Correct

Gaṅgopaniṣad An eulogium on the river Ganges called an Upanishad, but not affiliated to any of the Vedas

Beginning या देवा देवधरित पितरस्य पर्युपासते । याम्यस्य सा नो देवधरिदेवाना वाप
दधु धर्मसावित्री । या मुनिं धत्ते ईशानोऽस्यतत्पाप शितिकण्ड परात्मन ।
तानह देवीमुपायये । मातेव सा नामवतु । इत्यादि ।

End य इमा विद्यामधीते तरति ब्रह्महत्या तरति श्रेय तरति पारदारिकस्य लभते
ऽभिमत सर्वमधीयानो भावमकमिति ॥

Colophon इति श्रीगङ्गापनिषत् समाप्ता ।

विषय । गङ्गाया उल्लेखादिकथनपूर्वकं माहात्म्यकीर्तनम् ।

No 1927 सूर्योपनिषत् ।

Substance country made paper 11 × 3 inches Folia, 8 Lines 6 on a page Extent, 36 slokas Character, Maithili Date, ? Place of deposit, Muzona, Post Tajapura, Darbhanga, Pandit Yagesvara Pāṭhaka Appearance, new Prose Correct

Suryopaniṣad On the adoration of the Sun as the supreme divinity called an Upanishad, but not affiliated to any of the Vedas

Beginning अथ सूर्योपनिषत् श्रीगङ्गायाः । ब्रह्मचरिर्गोपनीयस्य सादित्यो देवता
ईमाद्यग्निमारुचयणं वीजं हृजेलाग्निर्यस्येदादिभर्मसंयुक्त कीलकं यथो-
पेकाममोक्षमिदं कथं विनियोगः । यद्वराहद्वीपस्य यद्वराहद्वीपस्य-
स्थितं यज्ञादयश्चिन्तयन्त्यादि ।

End यज्ञादित्यो जपति य मन्त्रायत्यु तरति य रश्मि वेद । इत्युपनिषत् ।

ॐ यद नावतु यद भैः भूमास्तु यद वीर्यं करवावहे । नेमिभिनापधीतमनु
मा विद्विषावहे । ॐ नमि १ ।

Colophon इति सूर्योपनिषत् ।

विषय । सूर्यस्य परमपूजकथनम् । तन्मन्त्रादिकथनपूर्वकं माहात्म्यकीर्तनम् ।

No 1928 गणेशोपनिषत् ।

Substance, country made paper, 11 x 8 inches Folia, 3 Lines 6 on a page Extent 34 ślokas. Character, Maithili Date, ? Place of deposit, Muzona, Post Tajapura, Darbhanga, Pandit Jagesvara Pathaka Appearance, new Prose Correct

Ganesopaniṣad On the adoration of Ganesa as the Supreme Divinity—an apocryphal work.

Beginning अथ गणेशायर्चनीयं व्याख्यास्यामः । ॐ नमस्ते गणपतये । अनेव प्रत्यक्षं तव नमि तन्नैव केवलं कर्माणि तवैव केवलं कर्माणि । अथत्वग्रान् तवैव कवचं चर्माणि तवैव केवलं सर्वं उल्लिख्य तच्छ वि तव आवादास्मादि नित्यं नतं वक्ष्मि नत्य वक्ष्मि । इत्यादि ।

End. अद्यानया प्रतिमासिधौ लक्षा सिद्धमन्त्रो भवति महाविद्वान् प्रमुच्यते महादे। पात प्रमुच्यते स सर्वविद्भवति य एव वेदः । इत्युपनिषत् । ॐ सह नादवन्ति ।
त्यादि । ॐ शान्ति २ ।

Colophon इति गणेशोपनिषत् ।

विषयः । गणेशाय परब्रह्मरूपवक्त्रधनः । आवाद्यादिकीर्तनम् ।

No 1929 दुर्गोपनिषत् ।

Substance, country made paper 11 x 3 inches. Folia 2 Lines 6 on a page Extent, 20 ślokas Character, Maithili Date ? Place of deposit, Muzona, Post Tajapura, Darbhanga Pandit Jagesvara Pathaka Appearance, new Prose Correct

Durgopaniṣad On the adoration of Durgā as the Supreme Divinity alleged to be a part of the Atharvaśātras Upaniṣad of the Atharva Veda

Beginning अद्यानो दुर्गा व्याख्यास्यामः । अद्यानयादये। अत्रैव परमेष्ठिनं परिचयन्ता। वाच । किं अत्यकारणं किं अत्यभाषयो किं अद्यानं दुर्गायां प्रद्वारणवद्वाणं किं दशमनाराजं इत्यादि ।

End. अने दुर्गावच परब्रह्म भवतीत्यादि परमेष्ठी अत्रवनायकायन भववन् ।
ॐ सह नादित्यादि । ॐ शान्ति २ ।

Colophon इत्युपनिषत् दुर्गोपनिषत् ।

विषयः । दुर्गाया परब्रह्मकीर्तनं दिवः ।

No 1930 अद्भुतसागरसार. ।

Substance country made paper, 12 X 4 inches Folia, 96 Lines 8 on
 1 page Extent, 1816 slokas Character, Maithili Date ? Place of
 deposit Mujana, Post Tajapura, Darbhanga Pandit Lagesvara Pathaka. Ap-
 pearance fresh Prose and verse Correct

Adbhuta sāgara sara Portents their consequences, and the means
 of obviating the same By Mahapandit Ohaturbbuja Contents Fall
 of vultures and hawks Portents in connection with celestial lumina-
 ries, meteors, rainbows, &c Appearance of cities near those objects
 Portents in connection with the rising and the setting of the sun Ditto
 with the moon Ditto with Rahu, the ascending node, and other planets
 Wars of planets Portents in connection with rains, with Nakshatras,
 with winds, with fires, with dawn and vesper, with shadows Recondite
 peculiarities in earthquakes, reservoirs of water, conflagrations, sacred
 images, Indra's flag,* vegetables, houses, music, dress, arms, men,
 boils, tremors, dreams, the human body, parturition, elephants, horses,
 cattle, dogs, jackals, crows, and herons, their effects on human destiny,
 and the mode of obviating those effects

Beginning अद्भुत + चिह्न कपोतोलूकचानका ।

बाहुलीयककह य पतन्ति यस्य वग्गनि ॥

ध्वज इव मद्योत्पान्ता नास्तीक जायते मधु ।

शूनां प्ररोदनस्यैव हारश्च कटकटाधने ॥

इधनज्ञानमायस्य ततश्चैव दानदर्शनं ।

जमनं जातदन्तस्य सुतोयति गिरो विना ॥ इत्यादि ।

End विष्णुधर्मोत्तरे । अद्भुते तु मममते यदि दृष्टि शिवा भवत ।

मन्नाद्याभ्यन्तरे शेषमद्भुतं निष्कलं हि तत् ॥

कटकलिकायां, यदि विकारमग्न्य पञ्चलस्यजति मन्त्रराचात प्रभुमपुमगच्छतीति ॥

Colophon इति मन्त्रावधितचतुर्भुजविरचितादद्भुतसागरसार समाप्तः ।

विषयः । अद्भुतसागरसारविषयः अद्भुतकथनपूर्वकं प्रत्यक्षतत्त्वमौकारोपायकीर्तनं । तत्त्व-
 आदित्यादीनामद्भुतकथनपूर्वकं तत्त्वान्तिकयमः । उष्णपात शक्यम्, परितेज-
 मन्मथनश्च विलसदृष्टिरुपमाभ्यामद्भुतकथनपूर्वकं तत्त्वान्तिकयमः । विज्ञाप-

* Something like a May pole set up on the 12th of the waxing moon in the month of
 Bhādra, on the occasion of a festa in honor of Indra.

सूर्याहुतादिकीर्तन । तत्र उदयादिफलवर्णनम् । एव चन्द्रस्य अहुतादि-
 कथन । राशेरहुतादिकथन । तत्र अथन भास दिक् पाम वर्ण पक्षममा-
 द्युतकथनादिक । पञ्चमङ्कथन । एव भङ्गलवृथादीनां ज्ञेय । प्रहयुदाह-
 तवर्णन । रथादिवर्णाहुतकीर्तन । नववाहुतवर्णन । निर्घाताहुतकथन ।
 दिक्दाहाहुतवर्णन । सन्ध्याहुतवर्णन । श्याहुतकथन । भूकम्पाहुतकथन ।
 जलामघाहुतकथन । अग्राहुतकथन । देवप्रतिष्ठाहुतवर्णन । मन्त्रध्वजाहुत
 कथन । हवसनाफलपुष्प रस्यावाद्यहुतकथन । गृह्याहुतकथन । वाद्याद्य
 हुतकथन । वस्त्राहुतकथन । मन्त्राद्यहुतवर्णन । सामुपाहुतवर्णन । पिटका
 हुतकथन । श्रान्दाहुतकथन । खग्राहुतवर्णन । कापारिष्टाहुतवर्णन ।
 प्रमवाहुतवर्णन । गजाहुतवर्णन । अद्याहुतवर्णन । ह्यमहिषाद्यहुतवर्णन ।
 कुक्षुराहुतवर्णन । गृह्मालाहुतकथन । काकाहुतकथन । कट्वाद्यहुतकथन ।
 एतथा मान्युपायकथनम् । अङ्गुमाना फलपाकसमयकथनादिक ।

No 1931 अष्टविधिति ।

Substance country made paper, 10 × 3 inches Folia 12 Lines 6 on
 a page Extent 147 slokas Character, Muthli Date ? Place of
 deposit, Mujoi a Post Tajapura, Darbhanga, Pandit Yāgesvara Paṭhaka Ap-
 pearance new Verse Correct

Aṣṭa vīkṛitī : On the eight different artificial forms in which the
 texts of the Vedas are written, and the merit of getting them by heart
 and reciting them under particular restrictions Anonymous (Vide
ante, Vol III, p 199)

Beginning अथ जटादष्टविधतीनां सप्तशानि लिप्यन्ते । तत्र विधतीनां पाठ फल पठति
 पावनम् ।

जटादिविधतीनां ये पठन्त्यपराधना

मन्त्रादीनां द्विजा वेदास्ते ज्ञेयाः पठन्तिपावनम् । इत्यादिन्युराणां ।

अन्यान्यपि विष्णुलोकादीनि फलानि इत्यादि ।

End लिखी धूर्वास्तानुवाक्यं निषय्यामन तानि पदानि उवाक्यं पुन क्रमेण तानि
 पदानुवाकरयत । अथ विधतिविधयः अथ इति ऽङ्ग अर्थिभिः ।

Colophon इत्यष्टविधिति समाप्ता ।

No 1930 अद्भुतमागरमारः ।

Substance, country made paper, 12 × 4 inches Folia, 96 : Lines 11 on
 a page Extent, 1,816 slokas Character, Maithili Date, ? Place of
 deposit Muzona, Post Rajajura, Darbhanga, Pandit Yāgesvara Paṭhaka Ap-
 pearance, fresh Prose and verse Correct

Adbhuta śigara śūtra Portents, their consequences, and the means
 of obviating the same By Mahapandit Chaturbhūja Contents Fall
 of vultures and hawks Portents in connection with celestial lum-
 inaries, meteors, rainbows, &c Appearance of cities near those objects
 Portents in connection with the rising and the setting of the sun Ditto
 with the moon Ditto with Rahu, the ascending node, and other planets
 Wars of planets Portents in connection with rains, with Nakshatras,
 with winds, with fires, with dawn and vesper, with shadows Recondite
 peculiarities in earthquakes, reservoirs of water, conflagrations, sacred
 images, Indra's flag,* vegetables, houses, music, dress, arms, men,
 boils, tremors, dreams, the human body, parturition, elephants, horses
 cattle, dogs, jackals, crows, and herons, their effects on human destiny,
 and the mode of obviating those effects

सूर्याहुतादिकीर्णन । तत्र उदयादिफलवर्णनम् । एव चन्द्रस्य अहुतादि-
कथनम् । राहोराहुतादिकथनम् । तत्र अथन भास्य दिक् प्रामे वर्णं प्रदत्तमा-
सहस्रकथनादिकम् । पञ्चमहकथनम् । एव महलबुधादीनां श्रेयम् । पञ्चयुगाह-
नवर्णनम् । रव्यादिवर्षाहुतकीर्णनम् । नक्षत्राहुतवर्णनम् । निर्घाताहुतकथनम् ।
दिकदाहाहुतवर्णनम् । ग्रन्थहुतवर्णनम् । श्रायाहुतकथनम् । मूक्याहुतकथनम् ।
जलाशयाहुतवर्णनम् । अग्राहुतकथनम् । देवप्रतिष्ठाहुतवर्णनम् । शक्रध्वजाहुत-
कथनम् । हस्तसुताफलपुष्प शम्भान्नायहुतकथनम् । गृहस्थहुतकथनम् । वाद्याद्य-
हुतकथनम् । वलाहुतकथनम् । शक्राद्यहुतवर्णनम् । मानुषाहुतवर्णनम् । पिटका-
हुतकथनम् । श्वन्दनाहुतकथनम् । सप्राहुतवर्णनम् । कायारिष्ठाहुतवर्णनम् ।
प्रसवाहुतवर्णनम् । गजाहुतवर्णनम् । अद्याहुतवर्णनम् । हस्तसहिपाद्यहुतवर्णनम् ।
कुक्षुराहुतवर्णनम् । श्रमाहाहुतकथनम् । काकाहुतकथनम् । कङ्काद्यहुतकथनम् ।
इतेषां शम्भुपायकथनम् । अहुतानां फलपाकथनकथनादिकम् ।

No 1931 अष्टविहतिः ।

Substance, country made paper, 10 × 3 inches - Folia, 12 Lines, 6 on a page Extent, 147 slokas Character, Maithili Date, ? Place of deposit, Muzona, Post Tájapura, Darbhanga, Pandit Yágesvara Paṭhaka . Appearance, new Verse Correct

Ashṭa-vihṛitī. On the eight different artificial forms in which the texts of the Vedas are written, and the merit of getting them by heart and reciting them under particular restrictions Anonymous (*Vile ante*, Vol III, p. 199).

Beginning अथ अष्टाष्टविहतिर्नाम लघुषानि लिखन्ती । तत्र विहतीनां पाठे फलं परस्मिन्
पावनम् ।

जटादिविहतीनां ये पाठादक्षपरादक्षा

मदाद्याना द्विजा वेदास्ते श्रेयाः परस्मिन्पाठना । इत्यादित्युपराधनम् ।

अन्यान्यपि विष्णुसोकादीनि फलानि इत्यादि ।

End मिथ्यां पूर्वोक्तानुशार्यं विपर्ययात्मन तानि यदापि उच्यन्ते पुनः तत्रैव तानि
यदाभ्युचारयन् । अथ विहतिकिञ्चिदेषां धनं इति श्लोकः अथिभिः ।

Colophon. इत्यष्टविहतिः समाप्ता ।

विषय । अग्राचारविहारीनां पाठारण्य फलजुनिकीर्तनं । अग्राज्यणादिकथनं । विहारी
निषेधमभ्युपगम्यमानं । भाषासूचनादिकथनं । एवं शिष्या-रेखा ध्वज दण्ड
रथ घण्टायां ज्योतिषादिकथनं । गर्भेय उदाहरणप्रदर्शनम् ।

No 1932 वर्णरत्नदीपिका, शिवा,।

Substance, country made paper, 10 X 3 inches Folia, 24 Lines 6 on
a page Extent 276 slokas Character, Maithili Date, ? Place of
print, Muzona Post Tyaipura Darbhanga, Pandit Jagadswara Pathaka Ap-
pearance, new Verse Correct

Varnaratna dipika, Śikṣā : On the pronunciation of letters and
syllables their accents, quantities, and powers—an abstract of one of
the Prātisakhya, but the school to which it belongs is not mentioned
By Amaraśa, of the Bharadvāja Gotra

Beginning. चेदो दिशतु न लब्ध कसमातङ्ककेमरी ।
राधाकेलिकलाभिज्ञा नोपीवादकुपूवसी ॥
उत्पन्नो यं कुते वशं बुद्धिमान् छतनिधय ।
यमरेण इतिष्ठानो भरहामकुसीदह ॥
सोऽहं शिष्या प्रवक्ष्यामि श्रुतिगोष्ठ्यानुसारिणो ।
बालानां पाठशुद्धये वर्णज्ञानादिद्वन्द्वे ॥
जपादिशुभकार्येषु पुमाश्चाविहृतो भवेत् ॥
सम्यक् पाठं विना यस्मात् तन्निमित्तं वदाम्यह ॥ इत्यादि ।
End अमररत्नज्ञानेता शिष्या यो धारयेत् सुधीः ।
विद्वज्जनसभासध्य ज्ञाय स लभनं भुव ॥

वादे यस्य चतुर्धुसोऽपि लज्जता यमं चक्षु विविधितो
वर्णोच्चारणकौतुकं पुनरर्थं बाधस्यतिमूर्कता ।
मोक्षेय वादिमनानिल प्रमुदिनो बाधालदप्यहरण
भूमीन्त्रैरिषिपूजिता विजयत नास्माभरणं सुधी ॥

Colophon. इत्यमररत्नज्ञाना वर्णरत्नदीपिका शिष्या समाप्ता ।

विषय । वर्णज्ञान-विक्रिया खरादिनिरूपणं ।

No 1933 छत्यतत्त्वार्णव ।

Substance, country made paper, 12 x 3 inches Fols, 112 Lines 11 on a page Extent 4426 s lokas Character, Maithili Date ? Place of deposit Darbhanga, Pandit Madhava Jha Appearance, new Prose and verse Correct

Kṛtīya tattvārṇava On fasts, penances, pilgrimages and other religious duties enjoined on householders By Śrīnātha Acharya, son of Śrīkara.

Beginning श्रीगोविन्दपदाभोजद्वन्द्वमद्वन्द्वसाधन । वन्द हन्दारकपुनीमकरन्दमनाहर ॥
 श्रीकराचार्यपुत्रेण श्रीमच्छ्रीनाथगर्भका । श्रीनये विदुषासक्त छत्यकालविनिर्णय ॥
 यैते विधौ कालकृता विरोध प्राय भद्वैव प्रथितो बुधाना ।
 अतस्तदुच्छेदकते मुनीना विचार्य वाचो विदधामि तत्त्व ॥
 नानाविदेशिविदुषा मतमाकलय्य 'चोदयम यदभिलिख्य मनर्षयामि ।
 यदा बुधा विषयगुस्तिकाप्रवाहे दुरादिष्वय कुवतादमच गाढ ॥
 इह खलु नित्यनैमित्तिकादिषावदैदिककर्माणि इत्यादि ।

End आगमोक्तमन्त्रोऽपि विधिवन्तास्त्वय एव पठनीय । अधिक विवेकाद्यैव उपपत्तिः ।
 विचार्य वाचा मुनिपट्टवाना निबन्धजातस्य महाशयस्य ।
 मया हत कालविनिर्णयोऽयं सदा बुधानां + + सातनात् ॥
 छत्यतत्त्वार्णवा नाम निबन्धो रचितो मया ।
 श्रीयन्मानस विबुधा व्यस्यारत्नराशिभिः ॥

Colophon इति श्रीनाथाचार्यकृतछत्यतत्त्वार्णव समाप्त ।
 विषय । कर्माण्य प्राधान्यकथनपूर्वकं त्रिचिन्तनचक्रादीनामङ्गलनिरूपण । सर्वसुरनिरूपण । तत्र मासपदप्रकृत्यावच्छेदकनिर्णय । अथनादिनिरूपण । कृत्यैवमिकादिनिवेचन । वाष्पाधिकवादकालविवेचन । सौम्यादिमासलक्षण । अथ विविधमतेष्वप्युक्तपूर्वकं मतखण्डन । अधिमासनिर्णय । अथ कर्तव्याकर्तव्यनिरूपण । भक्तान्ननिरूपण । मन्दा मन्दाकिन्यादिभ्रष्टविषयभक्तान्ननिरूपकथन । पक्षनिरूपणादिक । सामान्यनिधिषु कर्माङ्गलनिरूपण । प्रतिपदादिषु निधिषु विहितानां कर्माणां व्यवसादिकथन । एकादशीव्रतविधिकथन । तत्र दशमीद्वादश्याभिषमकीर्तनस्य । वैशाखमासछत्यनिरूपण । तत्र महाश्वानविधिकथन । युगादिष्वारविधानं । युगादिनिरूपणस्य । श्रेष्ठछत्यनिरूपण । तत्र छत्याष्टम्यां विषयजनविधानं । याविभीषनवध्यादिकथन । शुकवृत्तयामुभापूजनविधि ।

विषय । अरण्याष्टीविधान । दशहराष्टत्यनिरूपण । पुरुषोत्तमदर्शनविधानम् । आषाढ
 छत्यनिरूपण तत्र हरिश्चयनविधान । चातुर्मास्यप्रतविधि । तत्र द्रव्यविशे-
 षदर्शने फलविशेषनिरूपण । आनणछत्यनिरूपण । मनसापक्षमीविधिकथन ।
 अश्विनचयनप्रतविधान । भाद्रछत्यनिरूपण । तत्र अन्माष्टमीविधान । अष्टा-
 चतुर्दशीविधान । चन्द्रादर्शनविधान । हरिनाम्निकानिरूपण । दुर्वाष्टमीदश-
 विधि । अमन्तव्रतविधान । अगस्त्योदयविधिकथनम् । आश्विनछत्यनिरूपण ।
 तत्र गजपञ्चायादिनिरूपण । दुर्गास्त्रादिविधिकथनम् । महाष्टम्युपवासविधि ।
 खल्लनदर्शनविधिः । ग्रीष्माकषादिविधि । कोजागरछत्यनिरूपणम् । कार्ति-
 कछत्यनिरूपण । तत्र सुखरात्रिपूर्णादिविधानम् । उत्कादानादिविधि । द्युत
 प्रतिपद्धिभिः । आश्विनीया । अत्यनविधान । वक्रपञ्चकविधिकथनादिकम् ।
 मार्गशीर्षछत्यकथनम् । तत्र नवारात्रादिविधानम् । पौषछत्यनिरूपण । तत्र अष्टका-
 न्नादादिविधानम् । महाभद्रादिविधिकथनम् । अश्वयुजायादिविधानम् । माघछत्यनि-
 रूपणम् । तत्र दधिपूजान्तिव्रतविधानम् । प्रातःस्नानविधि । पक्षम्या श्रीपूजनवि-
 धि । माघीव्रतविधि । भीष्माष्टमीविधि । भैमीविधि । शिवरात्रिछत्यकथ-
 नम् । फाल्गुनछत्यनिरूपण । चैत्रछत्यनिरूपण । वादण्यादिविधिकथनम् । जूति
 व्रतविधि । अशोककलिकापानविधि । अनन्तरात्रविधानम् । प्रकीर्णकविधि ।
 तत्र तिथ्यादिषु मध्याह्न्यनिरूपणम् । महास्नानपञ्चकथनप्रसङ्गेन महर्भादिनिरू-
 पणम् । तिथिषु पुष्यतरादिनिरूपणम् । भोजनादिविधिकथनम् । महानिमादिका-
 लनिरूपणम् । महागुर्वनिपाते कर्त्तव्याकर्त्तव्यनिरूपणम् । आगतसर्पणपादिविधि-
 कथनम् । दानादिविधिकथनम् । पतिव्रताष्टत्यनिरूपण । श्रद्धछत्यनिरूपणम् ।

No 1934. शुद्धिविवेकः ।

Substance, country made paper, 12 x 3 inches. Folio, 61 Lines, 8 c
 a page. Extent, 1656 slokas. Character, Maithili. Date, ? Place,
 deposit, Muzón, Post Tárapura, Darbhanga, Pandit, Bábulala Páthaka
 another copy at Vágrani, Post Madhubani, Darbhanga, Pandit Chorí Jha, an
 another at Muzhúdábád, Raja Rámachand Sāha. Appearance, fresh. Prose
 and verse. Incorrect.

Sudha-treka. An essay on impunity of the person resulting from
 birth and death in one's family, or from other causes. By Rudradhara

son of Lakṣmīdhara, and younger brother of Halaḍhara. Both the father and the brother had the title of Mahāmahopādhyāya. The author says that "though there are current the Ratnakara, Panjāta, Mitākṣharā, Hārātā and others, his work would be gratifying to those that did not delight in them." This affords a clue to his date.

Beginning *इत्यु दुरितघात केशवशैकबाहुविपुलगुहिव्याप्त कलित सम्प्रविष्ट ।*

मुत्तमधनमिवाग्रा प्राप्तिमु चप्रष्टम कुवस्तपद्वन्तीन पद्मगीर्षो भुजङ्ग ॥

धिरक्तनाभेकनिबन्धनिक स्वमुत्पदायामुगतसुगये ।

मत्ता हरि चन्द्रचरेण सम्यक् विज्ञयन्ते शुद्धिविभेक एव ॥

मनयेव रत्नाकरपारिजातमिताचराचारसत्तादयोऽन्य ।

तथापि तत्तात्त्विकमानयाना भवेत् प्रमादाय मम प्रपन्न ॥

शुद्धिस्तपद्विचित्रविचिनकर्मभित्तिकापादको धर्मविज्ञप । इत्यादि ।

End *ततो रजस्तलाशुद्धिविष्टस्यर्शने च सा ।*

समाप्तशुद्धिय तथा क्रमेणाव प्रकीर्णिता ॥

Colophon *इति महामहोपाध्यायलक्ष्मीधराजगजमहामहोपाध्यायश्रीदत्तभरानुगतमन्त्रीदत्त-
चरस्तम शुद्धिविभेक समाप्त ॥ शुभम् ।*

विषय । *शुद्धिपदार्थविवक्षन । सामान्यत धर्मवर्णात्मा जननमरत्ययो शुद्धिनिरूपण ।
तत्र यशोचनियमवक्षय । यशोचनद्वयव्यवस्थाकथन । क्षात्रोपादिकथन ।
वस्तुविशेषयशोचनिकथन । निर्धारादिकथन । तदधिकारनिरूपण । शैत-
स्युपादिकथन । साधित्यनिरूपण । देहाशुद्धिनिरूपण । स्नानशुद्धिकथन ।
तेजसादिद्वयशुद्धिकथन । यक्षाद्विषयशुद्धिकथन । भूमिशुद्धिकथन । जल-
शुद्धिकथन । रजस्तलाशुद्धिकथन । उन्विष्टादिस्यर्शमशुद्धिकथन । समा-
प्तशुद्धिनिरूपणश्च ।*

No 1935 समयप्रदीप ।

Substance, country made paper, 14 × 4 inches / Folia 60 / Lines, 11 on a page Extent, 1,327 slokas Character, Maithili Date, ? Place of deposit, Mujou, Post Tajapura, Darbhanga, Pandit, Babulala Jha Appear-
ance, new Prose and verse. Correct

Samaya pradīpa Descriptions of some of the leading fasts, pe-
nances, and periodical optional rites, Vratas By Śrīdatta Mahamahopā-

विषय । अरुणधर्मीविधान । दण्डराज्यनिरूपण । पुरुषोत्तमदर्शनविधानम् । आशाढ्यनिरूपण तत्र हरिशयनविधान । चातुर्मास्यव्रतविधि । तत्र द्रव्यविशेषयर्जने फलविशेषनिरूपण । आवण्णत्यनिरूपण । मनसापञ्चमीविधिकथनम् । अशून्यशयनव्रतविधान । भाद्रत्यनिरूपण । तत्र जन्माष्टमीविधानम् । अष्टार-चतुर्दशीविधान । अम्बादर्शनविधानम् । हरितालिकानिरूपण । दुर्वाष्टमीव्रतविधि । अन्नव्रतविधानम् । अन्नद्वयोदयविधिकथनम् । आश्विनव्रतनिरूपण । तत्र गजस्त्रायादिविधिकथनम् । दुर्गास्त्रायादिविधिकथनम् । महाष्टम्युपवासविधि । खड्गनदर्शनविधि । श्रीविष्णुपादविधि । कौजामरकनिरूपणम् । कार्तिकव्रतनिरूपणम् । तत्र सुतराविपूजाविधानम् । उत्सादावादिविधि । दूतप्रतिपद्विधि । भाद्रहिनीया । अत्यन्तविधानम् । वक्रपञ्चकविधिकथनादिकम् । मार्गशीर्षकनिरूपणम् । तत्र महापञ्चाङ्गविधानम् । पौषव्रतनिरूपणम् । तत्र अष्टकाश्रादिविधानम् । महाभद्राविधिकथनम् । अश्वयुजायादिविधानम् । माघव्रतनिरूपणम् । तत्र अधिपक्षान्तिव्रतविधानम् । प्रातःस्नानविधि । पञ्चम्या श्रीपूजनविधि । माघीव्रतविधि । मीमांसाष्टमीविधि । भैमीविधि । शिवरात्रिव्रतनिरूपणम् । फाल्गुनव्रतनिरूपणम् । चैत्रव्रतनिरूपणम् । वादस्यादिविधिकथनम् । भूतिव्रतविधि । अशोककलिकापानविधि । अन्नद्वयव्रतविधानम् । प्रकीर्णकविधि । तत्र तिथ्यादिषु भक्ष्याभक्ष्यनिरूपणम् । अन्नस्नानपञ्चकथनप्रसङ्गेन तद्गर्भादिनिरूपणम् । तिथिषु पुण्यतरादिनिरूपणम् । भाजनादिविधिकथनम् । महाभिमादिकालनिरूपणम् । महागुरुनिपाते कर्तव्याकर्तव्यनिरूपणम् । स्नानवर्णनयादिविधिकथनम् । दानादिविधिकथनम् । पतिव्रताव्रतनिरूपणम् । शुद्धव्रतनिरूपणम् ।

No 1934 शुद्धिविवेकः ।

Substance, country made paper, 13 x 11 inches. Folia, 61. Lines, 8 on a page. Extent, 1856 slokas. Character, Mathurī. Date, ? Place of deposit, Mujonī, Post Tejapura, Darbhāṅg, Pandit, Bābulā Pathak, another copy at Magranī Post Madhubanī, Darbhāṅg, Pandit Choti Jhā, and another at Mursindābad, Rājā Rāmchānd Sūla. Appearance, fresh. Prose and verse. Incorrect.

Sudhā rīcā. An essay on impurity of the person resulting from birth and death in one's family, or from other causes. By Rudradhara,

No 1936 मन्त्रार्थदीपिका ।

Substance country made paper, 11 x 3½ inches Folia, 92 Lines 10
on a page Extent ॥ 202 śloka Character, Maithili Date, ? Place
of deposit Muzona, Post Tajapura, Darbhanga Pandit Kagesvara Paṭhaka
Appearance, old Prose Correct

Mantrartha dipika Explanations and uses of the mantras used
during daily worship By Satrugṇa Mahāmahopādhyāya, by order
of Maharajādhiraja Dharmachandra.

Beginning तमाकालालायां भयस्कितमोपासतवशी-

दमनैरनीक्षितकुवलयदक्षशेषिभुम्भे ।

वडादापूर्णायां तपनतनयानीरनिवद ॥

धमन प्रसेधु छनकरपुटो रघुतु हरि ।

पुला तानपठ मुदादधनर कामाभिरामाछति-

जामका निगडनातिकातरदशा पाङ्कतमाछति ।

श्रीराम स पुनातु धूर्जटिधनुर्भेद यद्वेभेवदु

रोमाछल भिषण मृगहृदयनिन्दादमन्दादुर ॥

आदेमादय राजसल्लय श्रीधर्मचन्द्रस्य ।

मन्त्रार्थदीपिकय क्रियते शत्रुघ्नमर्कणः सम्यक ।

उच्यते मन्त्रव्याख्या मूलविन्यासः प्राज्ञसर्वस्य ।

वेदविलासिन्यामपि कै।मलनीक्ष्य तथापि मे सक्ति ॥

— — — — प्रथम वेदार्थज्ञानप्रमथा । तव कूर्फ-

पुराणे । इत्यादि ।

End

इत्यादि-उच्यतेपि चायसतो विधेयो मयि नावलेष ।

रत्नाकरे कि मणयो न सन्ति तत समार्कयति य स धन्य ॥

Colophon.

इति महाराजाधिराजश्रीमदश्वमेधकारितमहामहोपाध्यायश्रीशत्रुघ्नविरचि-

ताया मन्त्रार्थदीपिकाया ज्ञानकाण्डविवरण समाप्त ।

विषय ।

ज्ञान सन्ध्या-देवार्थेन आद्य शतब्रह्म-वैवाचिकादीना मन्त्राणां विविधानादि-

कथनपूर्वक व्याख्यान ।

dhāya. Contents: Commencement of Vratas; duties on the day of a Vrata, effect of mourning on the day of a Vrata; meaning of the word Vrata; rules regarding fasting; the fast on the 11th of the moon; rules regarding Vratas to be performed at night. Effect of intercalary months on Vratas; Vratas in honor of Ganesa, ditto of Sūrya; ditto of Śiva; ditto of Viṣṇu; Vrata on the 12th lunation of Śrāvaṇa; Vrata of sleeping on the ground for a fixed period; Vratas in honor of Brahmā; ditto of Nāgas; Vrata on the 5th lunation of Māgha, "the nonwriting fifth," *Ālekhya-pañchamī*; Vratas in honor of the Devi (Durgā); minor fasts and penances; the adoration of Lakṣmī on the 5th of the waxing moon in Chaitra; the Vrata of Damannabhanjīkā, or thyme festival, on the 14th of the same month; calendar of fasts for the 12 months of the year, rites for the day when the sun passes from one to another sign of the Zodiac; ditto for the commencement of a Yuga, a cycle of Manu, and other cycles.

Beginning. नैव समादिशतु मानसवचनानि निद्राधिते अपि इमो भद्रमुत्तमम् ।

समाद्यमानचराम्भुजजातस्यैकक्षीमुखेचक्षुरा परमेश्वरो व ॥

निष्कषु निश्चानि वचनानि निश्चिन्त ॥

श्रीदत्तेन व्रतादीना सारमाह्वय लिख्यते ॥

नच पूर्वदिने स्नानादिना शरीरशुद्धिं कृत्वा निराभिषेकवारं भुक्त्वा दन्तान्
मशोद्य—इत्यादि ।

End. अपचक्षु नम सकल सम्यक् कर्मप्रचारमुपनयतु ।

समयप्रदीप एव स्थितिमेतु सतां गृहे नमः ॥

Colophon इति महाभारतवाक्यायश्रीदत्तकृतो समयप्रदीपे प्रकीर्णक परिच्छेद सम्पूर्णः । श्रमः ।

विषय । व्रतारम्भविधानकथनं । व्रतदिनकर्तव्यताकथनं । जननमरणश्रीं च पूर्वगृही-

तव्रतानुष्ठानं च चारुभक्षिषेधश्च । व्रतशब्दार्थविवेचनं । उपवासविधिकथनं ।

एकादशादिव्रततिकर्तव्यताकथनं । नवव्रतविधिकथनं । अधिमासविवेचनं ।

गणेशव्रतकथनं । सूर्यव्रतकथनं । शिवव्रतकथनं । विष्णुव्रतकथनं । अथर्वा-

दशीव्रतकथनं । अश्विन्यश्विनव्रतकथनं । ज्येष्ठव्रतकथनं । नारायणव्रतकथनं ।

शालोद्यापसमीव्रतकथनं । देवीव्रतकथनं । सामान्यव्रतादिकथनं । चैत्रशुक्ल

पञ्चम्या लक्ष्मीपूजनविधिकथनं । नच चतुर्दशा दसनभक्षीविधिकथनं । एव

द्वादशभाष्येषु प्रत्येक छत्यविविकीर्तनं वचनकालनिरूपणश्च । संक्रान्तिकृत्य-

कथनं । युगाद्यामन्त्ररादिनिरूपणश्च ।

No 1936 मन्त्रार्थदीपिका ।

Substance country made paper 11 x 3½ inches Folia 9° Lines 10
on a page Extent 3702 shlokas Character Maithili Date ? Place
of deposit Muzona Post Tajapura, Darbhanga, Pandit Jagesvara Patbaka
Appearance, old Prose. Correct

Mantrārtha dīpikā : Explanations and uses of the mantras used
during daily worship By Satrugna Mahāmahopādhyāya, by order
of Maharajādhiraja Dharmachandra.

Beginning तनावाञ्जालाया भवचकितमापालतदशी-

इगन्तैरन्नीलतकुवलयदलशशिमुभयै ।

वटादापूजाया तपनतमयामीरनिवह ॥

धमन प्रचम्रु छतकरपुटो रचतु हरि ।

श्रुता तानपक सुदादहतर कामाभिरामालति

कौमल्या निवृत्तान्तिकातरदग साकूतमाञ्जलित ।

श्रीराम भ पुनातु भूर्भुवः स्वः यद्देवदेव

रामाक्षय भिषक् गृह्णद्दधनिन्दादमन्दाङ्कुर ॥

आदमादय राक्षसस्य श्रीधरधन्वस्य ।

मन्त्रार्थदीपिकय क्रियत मधुप्लवङ्गना सम्यक् ।

उच्यते मन्त्रवाक्या शान्तिर्विष्णोः प्राप्नुयन्त्यस्य ।

यद्विलसिन्त्यानपि कौमलमीक्ष्य तथापि ते सद्भिः ॥

— — — — — प्रथम वदायज्ञानप्रमत्ता । तत्र ब्रूयते
पुराणे । इत्यादि ।

End.

इत्याद्युक्त-उच्यतेपि चायस्यतो विधया भवि नावलेपः ।

रमाकर कि सद्यः न सन्ति तत समकथयति य स यन्त्र ॥

Colophon

इति महाराजाधिराजश्रीमदध्याचन्द्रकारितमहामहोपाध्यायश्रीमधुप्लविरवि
ताया मन्त्रार्थदीपिकाया ज्ञानकाण्डविवरणं समाप्तम् ।

विषय ।

खान सन्ध्या द्वाचन आद शतब्रह्मीय वैशाखिकादीना मन्त्राणां विविधानादि-
कथनपूर्वक व्याख्यानम् ।

No 1937 चित्ररूपविचार. ।

Substance country made paper, 10 x 3 inches Folia 24 Lines 10
on a page Extent 615 slokas Character, Nāgarī Date, ? Place of
deposit Mujona Post Tajapura Darbhanga, Pandit Lagesvara Paṭhaka
Appearance, old Prose Correct

Chitrarūpa vidhā A Nyāya disquisition on colors as a charac-
teristic of species By Harirama

Beginning रूपस्य नीलादिषट्कान्यगति न चा । अथ प्राश्न । नामाजानीयरूपवदवयवार
आवयवी नीलपीताद्व्याप्यवृत्तिरूपवान् नविषयावृत्तीत्यादि ।

End नीलादिभेदेन विभिन्नचक्रिकर्षेदुत्तुताया यावत्प्राद्व्याप्यवृत्तिमत्तमेव साधीय

Colophon इति हरिरामकृतचित्ररूपविचार ।

विषय । रूपनञातिमिरूपप्रसङ्गेन गवीनमतखण्डनपुर पर प्राचीनमतभ्यर्चितनकीर्तन ।

No 1938 ज्योत्स्ना ।

Substance, country made paper, 11 x 4 inches Folia 92 Lines 7 on
a page Extent, 901 slokas Character Nagara Date ■ Place of
deposit Mujona Post Tajapura Darbhanga Pandit Lagesvara Paṭhaka Ap-
pearance fresh Prose Correct

Jyotsna A commentary on Katyayana's Vajrasaneyi Prātisākhya
By Rāmachandra Paṇḍita, son of Siddhesvara Yogivara The work
was completed on the 10th of the waxing moon in the month of Aśvina,
in the Śaka year 1736

Beginning यस्य भद्रावलि कथं ज्ञानदानाम्बुपूरिनि ।

भाति वद्राचमालेव स च पायाद्गुणधिय ॥

श्रीराम मद्गुण नत्वा याश्चयन्त्युर्मुनि नथा ।

कात्यायनकृत प्रतिशास्त्र वाजसनीयके ॥

भाष्यन्दिनानुसारं ज्योतस्त्राया विवृतिर्लघु ।

क्रियत सुखवाचाय मन्दाना रामशस्त्राणा ॥

जपादौ नाधिकारोऽस्ति सम्यक्पाठप्रधानतः ।

प्रतिशास्त्रमतो ज्ञेय सम्यक्पाठस्य सिद्धये ॥

स्वरमहाराजोऽयं वि नियमः । १ । प्रतिस्वरमेतत् । स्वराणामुदात्तादीनां
संस्काराणां लोपागमवर्णविकाराणाञ्च नियमो वक्ष्यमासुखैर्विहितानां नियत
पठनं सन्दिग्धं साधुचिन्तयेत् । इत्यादि ।

End

कानिचित् शास्त्रान्तरविषयाणि नाम च इत्यादीनि कानिचित् व्याकरणमि-
दानीं स्थितोपस्थितादौ विशेषप्रदर्शनाय लिखितानि । अष्टपत्तौ रेफमित्या-
दीनि । अष्टाप्रश्नप्रकुमिति १७१६ मन्त्रेश्वरचर इत्युक्तद्वयम् । श्रीसिद्धेश्वर-
नमस्तुभ्यो रामेश्वरिणा प्रातिभाष्यश्रोतस्त्रा समर्पिता श्रीरामसिद्धेश्वरगुरुवचन-
म्युवचद्वये ।

Colophon.

इति श्रीमद्विद्वत्कुटरमश्रीसिद्धेश्वरयामिषरत्नरामचन्द्रपण्डितविरचिता श्रो-
त्राष्ट्या प्रातिभाष्यविरहितः समाप्तः ।

विषयः ।

कात्यायनछन्दसः प्रातिभाष्यस्य व्याख्यानम् ।

No 1939 वसन्तराजटीका ।

Substance, country made paper, 18 x 3 inches. Folia, 220. Lines, 7
on 1 page. Extent, 2,082 slokas. Character, Nagara. Date, 9. Place
of deposit, Muzona, Post Tajapura, Darbhanga, Pandit Bābulāla Pathaka. Ap-
pearance, fresh. Prose. Correct.

Vasantarāja tika. A commentary on the *Vasantarāja*, a work on
omens and portents. By Bhānuachandra Gani.

Beginning खल्वि श्रीमद्म यदीयवद्म वेधा विधायाद्भुत
वीक्ष्याद्यर्थमवाप सस्पृष्टतया लक्ष्मार्ज्यम वापवा ।
लेभु तच्च तयाविधैरनुभुक्तेर्वैषम्यमापादित
मन्य मम्रति लक्ष्मणे + + पश्ये हीतयुतेर्मण्डले ।
थानमविद श्रेष्ठमौलिमुकुट इदमरत्नाश्रमि
र्यतपादद्वितय विधिवरचनामहीमिरहीलत
दिदनामैय यदीयवीर्निरलुला कर्णवतधीलता
॥ श्रीवीरमिमुर्दयात् मयता हस्त्यन्नावाभित्तम् ।
यसौ लोकरमाभिरसृष्टमया आनन्दमालोकित
हीद्रे खर्गवधूकटाचविशिष्टैर्धौ लक्ष्मणां नाममन् ।

व्याभेदात्प्रमुन्यनैय निखिस्तान् मा-न समानेदधन
 भु श्रीमान भवनावतसकमणि पाथादपाथात् प्रभु ।
 नद्वुद्विवैभवस्तत्र वसन्तराजमन्त्राकुनस्य विवृति प्रणयत्यभिज्ञा ।
 श्रीसुरचन्द्रचरणाभ्युज्ज्वलरीकः श्रीमद्विराजस्तनलनिभानुचन्द्र ॥
 इह हि पन्थलशिभिर्गुणमाग्निकाभो मङ्गलमाधरदित्यादि ।

End वसन्तराजेति । पूर्वव्याख्यातविशेषविशिष्टे वसन्तराजमाकुने पश्यस्य प्रभाव-
 कीर्तनं कृतं ।

Colophon इति श्रीमत्सुखपकरचोपनादिपुस्तककारिणोपाध्यायश्रीभानुचन्द्रमणिविरचिताया
 वसन्तराजटीकायां प्रभावकथनं नाम विवृतितमोऽर्ग । श्रीरक्षु । शुभमस्तु ॥

विषय । वसन्तराजीयमङ्गलशास्त्रस्य व्याख्यानं ।

No 1940 वाक्यवादः ।

Substance, foolscap paper, 12 x 2½ inches Folia 5 Lines 7 on a
 page Extent, 140 slokas Character, Maithili Date, ? Place of
 deposit Mujona Post Tajapura, Darbhanga, Pandit Bābulāla Patṭhaka Ap-
 pearance, new Prose Correct

Vakyarada On the Philosophy of grammar, or the relation of
 words and their contexts By Achala Upādhyaya

Beginning अथ किमिदं वाक्य । एकतिङ्वाक्यमिति भाष्यत । एकतिङ्गन्तार्थमुप्यविशेष्यक-
 बोधजनकपदसमुदा वाक्यमिति वैयाकरणस्य । इत्यादि ।

End परन्तु पदार्थतावच्छेदकव्यतिशयणस्य क्वचिदपि न परामर्शः ॥

Colophon इति वाक्यवादावच्छायाध्यायकृत समाप्तः ।

विषय । वाक्यस्वरूपनिरूपकसुखन पदानां कुत्र शक्तिरिति समाप्तेन निशेधकथनं ।

No 1941 पदार्थखण्डनव्याख्या ।

Substance, country made paper 11 x 2 inches Folia 57 Lines 6 on a
 page Extent 1,779 slokas Character, Nagari Date Sk 1641 Place
 of deposit Mujona, Post Tajapura, Darbhanga Pandit Bābulāla Patṭhaka
 another at Magraṇi Post Madhubāni, Darbhanga, Pandit Chhoti Jhā Appear-
 ance old Prose Correct

Padārtha-khaṇḍana-rāṣīḥya A commentary on Raghunātha Sromani's *Padārtha-khaṇḍana*—a Nyāya treatise By Raghudeva Nyayālaṅkāra Bhaṭṭācārya.

Beginning. नन्दछनुपददन्द निधाय हृदि चिन्तया ।

तनोति कुतश्चिद् रघुदेव समासत ॥

कामदत्तमतमस्तुमस्तु वैष्णवमदुस्तमुदीक्ष्य कुण्ठत ।

घुञ्जन्तेनमस्तुः + + + + रघु सम्भोजनतामुपद्व ॥

पदार्थतत्त्व यदिदं शिरोमणिर्निर्णीतवान् श्रीरामतमस्य हूयते ।

तदेव तर्कस्य विचारयाम सदर्शनेनेतरस्यधनेन ॥

अथसरसकृत्या पदार्थतत्त्व निर्वन्तु शिष्यावधानाय प्रतिजानीते अथेत्यादि ।

End.

पदार्थतत्त्वनाकृतपुष्कलपुरोहितं ।

शिरोमणिमस्य वन्दे शिरोमणिमिवाद्भुत ॥

श्रीमदीक्षितिकारकम्पितघटाकोलाहलयाहूले

मार्गे सहरणाय यन्निर्दिष्ट सिद्धान्तमदतरतः ।

द्वैवापेन भवेद्यदीह सद्गता प्रौढापराधे सम

समय उत्तिभि + + यदि भवेद्यज्ञानरुपो वलि ।

Colophon.

इति श्रीरघुदेवश्यायानङ्कारमहाचार्यविरचिता पदार्थतत्त्वमय आ ममता ।

शके १९४१ ।

विषय ।

रघुनाथशिरोमणिकृतपदार्थतत्त्वमय व्याख्यानं ।

Colophon इति श्रीकान्धोपनामकशिवभट्टसुननागेश्वरमठको रघुमञ्जरीप्रकाश समाप्त ॥
विषय । मानुद्वज्जतरघमञ्जर्या व्याख्यानम् ॥

ॐ

No 1944 लिङ्गार्चनचन्द्रिका ।

Substance, country made paper, 18 X 5 inches Folia, 120 Lines, 8 on a page Extent, 3,932 slokas Character, Maithili Date, ? Place of deposit, Nadayar grām, Post Madhubanī, Darbhanga, Pandit Nandilala Jha Appearance, new Prose and verse Correct

Liṅgārchana chandrikā A digest of the rules for the adoration of Śiva, giving all the rituals in detail By Śaḍāsiva, son of Gaḍādhara, and grand-son of Viṣṇu, of the race of Daśaputra Computed under the auspices of King Jayasīṃha

Beginning उमाकटितटस्फुरत करिवराननालोकन

प्रपद्यद्दय विद्या सद्यस्मिन्दुष्ट भजे ।

प्रपद्य गिरिजाधर भजनमाधदभेष्टिन्

क्षितामनमनामय प्रियमुभासदाय मुदा ॥

स गेहोक्षित दम्पत्यनामनि सदान् विष्णुर्दिशायास्त्वभूत

स्वदुष्टस्य सुधीर्गदाधर इति श्रुतेः जगत्प्राप्तया ।

तत्तुष्टेः सदाप्रियेन विदुषा दृष्टा निबन्धन पुरा

श्रीलिङ्गार्चनचन्द्रिका विरचिता विद्वत्कारेण ॥

विविध गुणगौरव गणविवेक + कथार

विद्याय कदम्बलु तदुषदिह दूषत सज्जना ।

न कल्मज्जनदूषते किमपि क्षीयत मामक

दिनाम्भगरमर्चसा किमु दिनमधदावध ॥

तत्र पूज्यस्य कथापरिज्ञाने पूजाया कफलत्वादादौ आत्मसदा विषय बुतिष्ठत्वादादौ

सम्भूतलक्षण सम्भोभीष्टप्रदलक्ष प्रदर्शये । सदा च बुति । इत्यादि ।

End.

मीमांसानसम्प्रदायानिविधला प्रथा तथा भूषणी

हृदि धैतनिसम्प्रसारचतुरा देशा सदाधारिणम् ।

तेषा हृदिपथं प्रयातु उद्ददा सन्दर्भ एव क्षित

किं बान्देर्निजदोषदुष्टमनिभि प्राप्तेतरौ प्रार्थितौ ॥

राज श्रीजयमिहनामयपमेहोपाय या निर्मिता
 श्रीलिङ्गार्चनचन्द्रिकातिविमला विद्वत्कारेष्टदा ।
 तः पश्चात् परीक्षकाः सद्यदया निष्पद्यता युधा-
 स्तेनैर्धं गुणयन्ता हि भविता गौरीपतेस्तुष्टये ॥

Colophon. इति पदप्रमाणेन श्रीमद्भगवत्कुलायतनेन भद्राग्निनेन विरचिता लिङ्गार्चन-
 चन्द्रिका समाप्ता ।

विषयः । युतिस्तूर्तपुराणप्रमाणेन सर्वेभ्यो देवेभ्य शिवस्य चैष्ठत्वनिरूपण । एकत्रैऽपि
 देवस्य भूमिभेदेन सन्त्यवस्थाकथन । शिव विद्याय अन्यदयभञ्जने दोषकथन ।
 शिवाचनमात्राङ्गीर्तन । लिङ्गमात्राङ्गीकथन । पञ्चरात्र काश्मीर-पुष्करा-
 न्दिभूगर्दिनयस्त्रिभेदेन फलभेदकथन । पारद-वाण चैव शिलामयस्त्रिङ्गानां
 क्रमेण आस्थादीनां शुभदात्वकथन । अधिकारिभेदात् अन्यविधस्त्रिपूज-
 नावश्यकतानिरूपण । कसौ पार्थिवस्त्रिङ्गस्य प्रधान्यकथन । कामनाविशेषे
 लिङ्गपूजाया विरोधकथन । नित्यं शिवपूजाया अकारणे प्रत्यवायकथनमुख्येना-
 ष्ठापिकाकथन । शिवपूजाधिकारिनिरूपण । स्त्रीशूद्राभ्या प्रतिष्ठितस्त्रिङ्गस्य
 ज्ञेयं दोषकथन । ब्रह्माद्यतिरिक्तेन शिवपूजन दोषकथन । विपुलविधिः । भस्म-
 चारणविधिः । भस्मभेदानां वर्षभेदेन फलविशेषकथन । गौरीरे लिङ्गाद्यङ्गना-
 द्वाङ्गीर्तन । तत्राङ्गधारणे दोषकथन । नैमित्तिकादिभस्मस्नानविधिः ।
 ब्रह्माक्षरचक्रादिकथन । एकमुखादिब्रह्माक्षराङ्गीर्तन । शिवस्य चोष्ठ्या
 पञ्चारेण पूजाविधिः । विलम्बनिरूपण । पुण्यादिदानविधिः । क्षत्रविष्णुपर्व
 पूजनविधिः । शिवपूजनवाग्यपुण्यादिनिरूपण । पुष्पविशेषदाने फलविशेष-
 कथन । छत्रपुष्पपूजाविधिः । गन्धनिरूपण । जलनिरूपण । नैवद्यनिरूपण ।
 मन्त्रनैवद्यलघुकथन । अभिषेकविधिः । हविषाविधिः । मन्त्रकारविधिः ।
 शिवपूजायामदष्टदुष्कृतमावश्यकमितिनिरूपण । शिर्षास्पर्शविधिः । प्रसाद-
 भक्षणाधिकारिनिरूपण । लिङ्गनिर्माणादिविधिः । लिङ्गस्थापनविधिः । तत्र
 शूद्रस्य नाधिकार इति निरूपण । प्रतिष्ठाकालादिनिरूपण । लिङ्गप्रतिष्ठा-
 प्रयागकीर्तन । जीर्णोद्धारविधिः । अथ प्रयोगकथनम् । लघुपार्थिवस्त्रिङ्गप्र-
 क्रियाकथन । काम्यपूजाविधिः । शैवमतविधिः । उदयापनविधानकथनम् ।
 भौषाद्यनोक्तनित्यपूजाविधानकीर्तन । श्रीशूद्रयोगोत्तमन्त्रेण पूजाविधानम् ।
 पूजावन्तिक्रमे प्रायाश्चक्रकीर्तनम् ।

No 1945 पलपीयूपलता ।

Substance, country-made paper, 11, x 4 inches. Folia, 6. Lines, 5 on a page. Extent, 95 ślohas. Character, Maithilī. Date, ? Place of deposit, Naduār-grām, Post Madhubani, Darbhāngā, Pandit Manulāla Jhā. Appearance, old. Prose and verse. Correct.

Pala-piyūsha-latā. A treatise on the canonical use of flesh-meat. By Madanamanojara, Mahāmahopādhyāya, son of Madhusūdana, Mahāmahopādhyāya, Panditarāja. The work is divided into seven chapters fancifully named stavakas or "clusters of flowers." Contents : I, Propriety of offering flesh-meat to gods and the manes,—it ensures the fourfold blessing,—impropriety of guests not accepting flesh-meat II, Patina, rohita, and other kinds of fish fit for use. III, Turtles, sheep, &c., fit for food ; opinion that sheep is fit for offering to Pārvatī. IV, pigeons, peacocks, wild fowl, larks, dadhigrīva, partridges and other land birds fit for food. Birds unfit for food, characteristics of kids fit for use. V, Spotted deer, black antelope, solid-hoofed boar, fit for food according to some ; wild boars, though not solid-hoofed, fit for use ; buffaloes fit for food in Nepal. VI, Characteristics of Vār-dhrinasa, castrated, white, old goat, and the kinds fit for food, meat of this animal especially fit for the gratification of Vishnu. VII, Opinion that flesh-meat was fit for food only in former ages, refuted. Days when flesh-meat should not be used, philosophy of sacrifices.

Beginning. संसारसाधनये श्रुदये जिज्ञाय श्रीरामचन्द्रचरणद्वयमादरेत् ।

वाक्यानि सत्यमवधार्ये नृनीचराणां कथादिनिर्णयवचापि विचारयामि ॥

येनाचारं समाप्तं सम्यक्कथयामि ॥

आद्योऽपि च लोकाणामाज्ञा मत्स्याशितुं पलत ॥

तच्च वादव्याकृत्य देवपितृकर्मणि प्रतिपादयामास पुद्गलार्थचतुष्टये साधनं
वेदधिक, पशुशक्ते वायवानारण्या यास्याथ ये इत्यादि । तेन देवाः क्षयजन्त
इत्यन्त्युने । अग्नीषोमीय पशुमालभेत । वायव्य पशुमालभेत । इत्यादि ।

End.

प्रवर्तको वापि निवर्तको वा ज्ञास्य कस्याप्यधर्माय यद्यपि ।

तद्यपि विचारधिका प्रथममेव समालोकयितुं यत्नान्मा ॥

Colophon. इति महामहोपाध्यायपण्डितराजमधुसूदनाजीजमहोपाध्यायश्रीमदनरुणे-
श्वरचरित्राया पलपीयूपलतायाः सप्तमं खण्डक । मैत्रीपतिना लिखितमिदम् ॥

विषयः ।

प्रथमस्तवके,—दैवपित्रकर्मणि दीयमानस्य मामादे पुरुषार्थचतुष्टयसाधनस्य कथन । आश्वादौ निमन्त्रितस्य मामाद्यभाजने निन्दार्थवादकथनञ्च ।

द्वितीयस्तवके,—पाठीनरोहितादिविहितमतस्यनिरूपण ।

तृतीयस्तवके,—कूर्मसपादीना भक्ष्यत्वकथन । मेपसु पार्थिव्य इति केषांश्चित्तत्त कीर्तनञ्च ।

चतुर्थस्तवके,—विषयीयमयूरवमकुल्लुटादीना स्तलचराणा पक्षिणा भक्ष्यत्व-
कथन । भारद्वाज-दधिप्रीव-चकोरादीना स्तलचराणा भक्ष्यत्वकथन । निषिद्ध-
पक्षिनिरूपण । विहितध्यागनिरूपणञ्च ।

पञ्चमस्तवके,—चित्रस्य-लव्यसार-एकमफवराद्याणां भोज्यत्वनिरूपण । आरण्य-
धराहोऽपि भक्ष्य इति केषांश्चित्तत्तकथनञ्च । नेपालदेशे एव सन्निधौ भक्ष्य-
नान्यवेतिनिरूपणञ्च ।

षष्ठस्तवके,—वाभीणस्तलचरणकथनपूर्वकं तस्य भक्ष्यत्वकीर्तन । तस्य विष्णुप्री-
तिजनकत्वकथनञ्च ।

सप्तमस्तवके,—मामादिभक्षणविधिर्युगात्कारीय इति मतव्यञ्जन । मामभक्षणादौ
निषिद्धदिनकथन । वैषद्विषाविषेक्षन ।

No 1946 शान्तिरत्नम् ।

Substance country made paper 12 x 4 inches Folio 2° Lines 11 on
a page Extent 351 slokas Character Nāgara Date Sat 1015 Place
of deposit Navani grām Post Mādī e jura Darbhanga Pap hit lala Jīā Ap-
pearance new Pro o and verse Generally correct

Sanskritatna Pules for the reading of the Chandī section of the
Markandeya Purāna By Kumbhānura Bhāṭṭa son of Rāmānandana,
grandson of Rājānā Bhāṭṭa great grandson of Rimeśvara Bhāṭṭa

Beginning मत्वा भीतापति रामं भवाम्भितरण तरिष्य ।

शुद्धम्यानि दित्तायथ शान्तिरत्न विनम्यन ॥

एव वाराहोत्तम — वराहोत्तमो कस्तुभ दाम शुद्धम्य गदनेः ॥

मंभुपूषं मंभुष्य न्यस्याहं ममून कमात् ॥

पठनादुत्तिष्ठानादि विदिताग्नेमि साधकः । इत्यादि ।

End

विशेषज्ञ मतमतमिद्वयमिदो मवरावमिदये प्रेस ।

श्रीमन्नारायणव्यास समञ्जसि विबुधे रासकृष्णमिधान
सुतसूनु सर्वविद्याजलनिधिनिचुलीकारत कुम्भजम्बा ।

दृष्ट्वा नामानिवन्मान वरचयदत्तुल्य प्रत्यमन्त्राकराव्य (?)

पिचा पादाब्जङ्गो रघुपतिपदयो सयथ प्राप्य यन्मान ॥

यो माहृतन्मयदमार्णवकर्षधारः शास्त्रान्तरेषु निखिलेषु च सम्प्रवेत्ता ।

यो ऽव यमोऽस्ति विदित कमलाकरण प्रीतोऽमुनाक्षु सुलली वृषरामकृष्ण ॥

Colophon इति श्रीमत्पदवाक्प्रमाणपारीणरामेश्वरभट्टसूनुनारायणभट्टसुतमीमांसकरामकृष्णमहात्म्यजमलाकरभट्टततः शान्तिराल समाप्तम् । शुभमस्तु । धनत १९१५ ।
विषय । चण्डीपाठविधिकयम् । तत्र पूजाविधिकयम् । पूजापदविकयनम् ।

No 1947 जयलक्ष्मीः ।

Substance, country made paper 15 x 5 inchess Folia 130 Lines, 11 on a page Extent, 5137 slokas Character, Nagara Date ? Place of d post, Navami gram, Post Madhepura Darbhanga Pandit Lala Jha. Appearance new Prose Slightly correct

Jayalakshmi: A commentary on the Starodaya—a work on divination by the voice By Harivallabha Kavi

Beginning मतिं लला मन्त्रेण विप्रविध्वज्चेतने ।

निर्विघ्नकृतिपार्थाय कमलापतये नमः ॥

हरिवरकवि सार्धं न परार्थे खरादये ।

वाङ्मयान म ललादीना खराणा नामञ्जना ॥

गुरुभ्यो वन्द्या नुला यथाशान यथाविधा ।

जयलक्ष्मीर्मया टीका रात्रीतुल्या विरचिता ॥

यद्य कविर्वाकस्वरूपं प्रच्छ नमस्तरोति । अथस्त मतिः । अथस्तं करचरणादि घितलक्ष्यादिरहितः । इत्यादि ।

End पुस्तकपञ्चमजातिपुण्याणि मितमर्थपा ।

मध्याह्नमिधिन खान जीवस्य मुनिभाषितम् ॥

Colophon इति श्रीहरिवरकविविरचिता खरादयटीका जयलक्ष्मी समाप्तः ।

विषय । खरादयाभिधानश्रुतिनिर्देशस्य वाङ्मयम् ।

No 1948 आङ्गिकसंक्षेप. ।

Substance, country made paper 12 x 4 inches Folia 10 Lines 11 on a page Extent 175 slokas Character, Maithili Date ? Place of deposit, Navani gram Post Mādhepura, Darbhanga, Pandit Lala Jha. Appearance fresh Prose and verse Correct

Ahuka saṅkṣhepa A summary of the rituals for daily worship according to the rules of the Yajur Veda. By Vāmadeva Upadhyaya, compiled for the use of Lala Thakkura

Beginning आराध्य हरिपादाङ्ग वामदेवेन धीमता ।

आङ्गिक लिख्यते लालाढकुरस्य प्रसादम् ।

प्राञ्चे मुञ्चते ज्ञाया मेने सुखस्य प्रसाद्य मधुसूदन चिन्तयेत् । तद्दयया —

प्रातः आराभि भवभीतिमहार्जुनायै नारायण गवदवचनमङ्गनामस्य ।

प्राङ्गाभभूतवरवारसमुत्तिष्ठतु चक्रायुध सव्यवारिण्यवचनम् ॥ इत्यादि ।

End

अनुगमनेन च प्रीति स्नाभेन पत्नी लाचमनमाचण श्रुवाति ।

Colophon

इति शत्रुमर्दनहरिपादयुक्तीवामदेवोपाध्यायविरचित लालाढकुरप्रसादक आङ्गिकसंक्षेप समाप्त ॥

विषय ।

दश-दिना संक्षेपेण आङ्गिककृत्यनिरूपणम् ।

No 1949 यवनजातकम् ।

Substance, country made paper, 12 x 5 inches Folia 21 Lines 8 on a page Extent 461 slokas Character Maithili Date ? Place of deposit Navani gram Post Mallapura Darbhanga Pandit Lala Jha Appearance fresh Verse Correct

Varana jataka On horoscopy for women Anonymous

Beginning श्रीनारदी गणपति रविचन्द्रभोग्योन्मेषपञ्चमभास्वरिपञ्चकम् ।

नन्वा जगद्वर्णितामहमहाराय रम्यं पुरश्चिन्तनमस्य यत्नं करामि ॥

नद्यापनफलम् । वेद्यार्थप्राप्त + + कानिष्ठानु मन्त्रोपयुक्ता भित्तोः सुवेगा ।

नारी सदाचाररता प्रपन्ना भैरवायने चन्द्रमुखी सुमित्रा । इत्यादि ।

End

योगाभ्यासे + विद्याङ्गना यत्न यदा भवेत् मन्त्रनयनवली ।

य + + योगेय शत्रुभूते या रागपत्नी अनिता पुराणी ।

Colophon

इति यवनजातके स्त्रीजातकर्णमाध्याय । शुभमम् ।

विषय ।

स्त्रीणां ज्ञातकनिरूपणम् ।

No 190 साधकसर्वस्वम् ।

Substance country made paper 12 x 5 inches Folia 16 Lines 7 on a page Extent 219 slokas Character Nāgara Date ■ Place of deposit Navānī gram Po t Madhepurā, Darbhanga Pandit Lala Jha Appearance new Prose and verse Incorrect

Sādāka-sarasa Rituals for the worship of Vāṭulabhairava By Prananātha, of Malava

Beginning श्रीद्वाय । भगवन् द्वादशेश रक्ष्य बटुकस्य म ।

मूचि येन वशीकुर्यु साधका भैरव शिवम् ॥

श्रीशिव उवाच । शृणु द्वि पर माण्य कथयामि सुशोभन ।

रक्ष्य सिद्धि साक्षाद् बटुकस्य महात्मन ॥ इत्यादि ।

End विवार प्रासयेद्बिद्वान् देवयदित्तिरिता ।

पद्यमहि विधादव्य पद्याद्व्यजनमाचरेत् ॥

Colophon इति श्रीमालवीयशास्त्राचार्यविरचित साधकसर्वस्वे द्वितीय परिच्छेद समाप्त ।
ग्रन्थमस्तु ।

विषय । १ म परिच्छेदे बटुकस्य वीरसाधनविविधकथन । तत्र प्रयागकथनम् । बटुकभैरवस्य दीपविविधकथन । मृग्राधिविकीर्तनम् । २ वे परिच्छेद,—शासनादिति रूपम् । पद्यमदिविविधकीर्तनम् ।

No 1951 कुसुमाञ्जलिप्रकाशप्रकाशिका ।

Substance country made paper 12 x 4 inches Folia 50 Lane 21 on a page Extent 520 slokas Character Maithili Date SK 1713 Place of deposit Nadayara gram Post Madhubani Darbhanga Pandit Kantu Jha Appearance fresh Prose Correct

Kusuma-jali prakāśa kāsika A gloss on the commentary of Vardhamāna on the Kusumanjali of Udayana By Bhagiratha Thakura The work of Udayana has been edited and translated into English by Dr E B Cowell

Beginning भावयद्भक्तजनताचनकमनकारकान् ।

वन्दे सम्पत्तिमिरदिच्छन्निदिर मम ॥

य कैशारे विश्वविद्यातकर्मो वसोचाय्यं श्रीमहादेवशर्मा ।

ततमोदय्यो वरुमानस्य स्तुतो भाव मघ सम्यगादिष्कराति ॥

कामद इति । काम काम्य काम्यत इति कर्मवृत्त्यन्ता । अथ च काम कर्म
दक्षप्रति कामद इति विरोधस्योत्तनायापि । ज्ञानमय इत्यभिप्रायै मयट दया
जन्ममयो देश इत्यत्र व्याप्तिर्य देशकालाभ्यां । इदञ्चमस्य ईश्वराभिप्रेतवत्ते ।
अन्यथा शिवस्य मसरित्तेनामुपपत्तेः । अणु सितः । अणुर्द्वयविरूपो ज्ञानमय
इति विरोधस्योत्तनायापि—इत्यादि ।

किञ्चित् प्रवक्तुंकेति । सामान्य प्रत्ययार्थ इति नाध्यापकेगार्थान्तरमिति शेषम् ॥
धीरा धरणिभवानी धमजनि चन्द्राद् भगीरथं तमयम् ।

तस्य कृतावतस्या मन्त कृतापराचरत ॥

आसीदनुपम प्रययो महादेव कृतापणी ।

अनुजलस्य जनना इमा आख्या भगीरथः ॥

End

श्रीलङ्कविद्यावागीशभट्टाचार्येण भीमता ।
 म्रियते विदुषां प्रीत्यै छत्यपत्रप्रदीपिका ॥
 भोधाजगन्मनो जलन वमर्णां छर्ति दहन्ति दितिर्जं पमन्तीम् ।
 भीमं नदन्ती प्रणमामि छत्यां राक्षसमाणां सुधयापकातीम् ॥
 अश्वमेधैरवीतन्त्रम फेल्बारी डामरी तथा ।
 तथा च माञ्जिनीतन्त्र तेषां काष्ठाक्षरादपि ॥
 विद्वधेभ्यैरनीतन्त्राद् योगिनीजगन्माधरात् ।
 सर्वतन्त्रान् समालप्य षट्कर्म्मविधिरूपते ॥ इत्यादि ।
 End. गवां सुवर्णनिष्कार्णां भूमि वा शस्त्रमाञ्जिनीम् ।
 सर्व्यग्रास्मिन्महाप्राप्ति सर्वैरचास्तन भवेत् ॥

Colophon इति श्रीलङ्कविद्यावागीशभट्टाचार्येणान्न मानिकल्पप्रदीप प्रस्ताव । स. वन ।
 १८५१ । आषाढ शुदि ।

विषय । शक्ति-वज्र सङ्गम विद्देष्टाशब्दन-सारथानां जलककथन । तत्र वर्षादिभेदेन
 आशनादिनिरूपण । समिपारविधिकीर्तन । तदुपशमनादिविधिकथनञ्च ।
 नरमान्निविध । मन्त्रसङ्गीतविधानं । शूलरोमादिमाप्तिविधान । आकर्ष
 णविधिकथन । सङ्गमकथाविधि । एव विद्वेषादीनां विधानकीर्तनञ्च ।

No 1954 योगरत्नमाला वृत्तिषहिता ।

Substance, country made paper 11 x 4 inches. Folia, 24 Lines, 12 on
 a page. Extent 705 slokas Character Nāgari Date Sar 1800 Place
 of deposit, Nad yar gram Post Madhubani, Darbhanga, Pandit Manilala
 Jha Appearance, fresh Generally correct

Yoga ratnamala alias *Āscharya ratnamala* 'Magical rites incan-
 tations and sorcery By Nāgārjuna Acharya, with a commentary com-
 posed in the Samvat year 1295 = A D 1233, by Guṇākara, a Śvetām-
 bara Yati Contents Rites and incantations for bringing persons under
 one's control, injuring enemies, making them absent minded, produc-
 ing images of absent persons, making pictures cry, making oneself
 invisible, producing amusements, stopping the burning effect of fire,
 making water immovable, producing hobgoblins, causing the falling
 of hairs, making arms innocuous, causing vagabondism, producing
 eclipses, bringing on frenzy, poisoning and its antidotes, jugglery

with balls, cure of quarternary fevers, exorcising devils, overcoming
malific influences of demons, planets producing extraordinary lights,
magic collyrium, moonlight, curing barrenness, producing sights
of tigers, causing barrenness, multiplying objects, causing stoppage
of several secretions, causing colic, causing leprosy, preventing
longevity in cattle, causing abortion, blowing out lamps, cure for
scorpion bites, preventing clouds from raining, producing magic
pictures, jugglery with conch shells, destroying the firmness of busts,
causing shrinking of particular parts of the body, causing hemorrhage,
producing magic pustules, causing blindness, causing disputes,
disappearing from the sight of people, causing exudations to flow from
the temples of fictile elephants, bringing on flowers and fruits on trees,
converting milk into butter converting whey into curds, bringing
the dead to life, producing magic lights in darkness

Beginning हत — मुद्राचरकमलमल प्रथम्य नामार्जुनप्रणीताया ।

विदति सुखानुदौ वक्ष्यते योगरत्नमालाया ॥

इह शास्त्रेण आचार्यनामार्जुनपादाः । अथ मयपालार्थं भाष्यभाषादयनाद्य
दर्शयितुं मुद्रपादनति कुशल प्रथममार्दमाह । विमलान् ।

मूलस्य,—विमलमातकिरकनिकरप्रतिष्ठसिध्यकमलमलान् ।

सकलभुवनैकदीपा अयन्ति मुद्रभास्करा भुवने ॥

आद्याचरकद्वयैर्मुद्रमतरलाकरानि समुद्रयु ।

प्रायता परिसुरकी निगद्यत आद्यरत्नमालेय ॥ इत्यादि ।

End. मूलस्य,— आचार्यपादरत्नमाला नामार्जुनविरचितानुभवविद्या ।

यकलजनहृदयदयिता समर्पिता छत्रता अयता ॥ १३० ॥

Colophon इति श्रीनामार्जुनाचार्यविरचिता आद्यरत्नमाला समाप्ता ।

हत,— आद्यरत्नमाला मया विदता नामार्जुनप्रणीतया ।

आचार्यरत्नमाला कथितमद्वैतज्ञानम् ॥

श्रीशिवविष्णुसमये द्वादशजनवपद्विधे नर्थ ।

राचता मुद्राकरस्य अनाम्बरमिच्छुषा विदति ॥

इति । अद्यपटीयनान्तरपठितश्रीमुद्राकरावचितया नामार्जुनप्रणीतपादरत्न-
मालाया समाप्ता । अथ १८८५ । आद्यिन मुद्रि ।

विषय । नमीकरणावधिकयन । विदुष्यावधि । उवाचनविधि । रूपदमनावधि । चित्र
रोदनविधि । अन्तदानविधि । कुतूहलजननविधि । अग्रिस्तथानावधि ।

श्रीकृष्णविद्यावागीशभट्टाचार्येण धीमता ।
 क्रियते विदुषा प्रीत्यै कृत्यपञ्चवदीपिका ॥
 श्रोधाञ्जलिनी ज्वलन वमन्ती दृष्टि दृढनी दितिज प्रसन्तीम् ।
 भीम नदनी प्रणमामि कृत्या राक्षसाणां क्षुधयोषकाञ्चीम् ॥
 उन्मत्तभैरवीतन्त्रम फेल्कारी डामरी तथा ।
 तथा च मान्तिनीतन्त्र सेभ्य कालाचरादपि ॥
 सिद्धयोगेश्वरीतन्त्राद् योगिनीआलम्बावरान् ।
 सर्वतन्त्रान् समाकृत्य षट्कर्माविधिकव्युत्पत्ते ॥ इत्यादि ।
 गवा सुवर्णनिष्कापा भूमि वा शस्यमान्तिनीम् ।
 सर्वभ्रान्तिमवाप्नोति सर्वैरचाकृत भवेत् ॥

End.

Colophon

इति श्रीकृष्णविद्यावागीशभट्टाचार्येण भ्रान्तिकल्पप्रदीप समाप्त । संवत् ।
 १८३१ । आषाढ शुद्धि ।

विषयः ।

भ्रान्ति-वग्ग खल्वन विदुषाचाटन-मारणानां लक्षणकथन । तत्र वर्णादिभेदेन
 आचनानिदिनिरूपण । अभिचारविधिकीर्तन । तदुपग्रमनादिविधिकथनम् ।
 अदभ्रान्तिविधयः । अतसङ्गीतविधानम् । श्रुतरोमादिभ्रान्तिविधान । आकर्षण
 विधिकथन । खल्वनकर्माविधि । एव विदुषादीनां विधानकीर्तनम् ।

No 1954 योगरत्नमाला वृत्तिसहिता ।

Substance country made paper 11 x 1 inches. Folia, 24 Lines, 12 on
 a page. Extent, 700 slokas Character, Nagara Date Svt 1890 Place
 of deposit, Nadujar gram Post Madhubani, Darbhanga, Pandit Manilala
 Jha Aligarh, fresh Generally correct

Yoga ratnamala alias *Ascharja ratnamala* Magical rites, incan-
 tations and sorcery By Nagarjuna Acharya, with a commentary com-
 posed in the Samvat year 1295 = A D 1238, by Gopalra, a Sretan-
 bara Nati Contents Rites and incantations for bringing persons under
 one's control, injuring enemies, making them absent minded, produc-
 ing images of absent persons, making pictures cry, making oneself
 invisible, producing amusements, stopping the burning effect of fire,
 making water immovable, producing hobgoblins, causing the falling
 of hairs, making arms innocuous, causing vagabondism, producing
 eclipses, bringing on frenzy, poisoning and its antidotes, jugglery

with balls; cure of quarternary fevers; exorcising devils; overcoming
malific influences of demons; planets producing extraordinary lights;
magio collyrium; moonlight; curing barrenness; producing sights
of tigers; causing barrenness; multiplying objects; causing stoppage
of several secretions; causing colic; causing leprosy; preventing
longevity in cattle; causing abortion; blowing out lamps; cure for
scorpion bites; preventing clouds from raining; producing magio
pictures; jugglery with conch-shells; destroying the firmness of busts;
causing shrinking of particular parts of the body; causing hemorrhage;
producing magio pustules; causing blindness; causing disputes;
disappearing from the sight of people; causing exudations to flow from
the temples of fictile elephants; bringing on flowers and fruits on trees;
converting milk into butter; converting whey into curds; bringing
the dead to life; producing magio lights in darkness.

Beginning. दसो,— मुखरत्नमलमलं दस्य नामान्त्रप्रणीतायाः ।

विहति सुखायुद्धैः वक्ष्येद्यं योगरत्नमालायाः ॥

रश् मास्यारणे आचार्येनामाज्जुनमादा मिष्टमपपात्रवार्ये मास्योपादेपनाय
दशैयितुं मुखपादनतिं कुर्वन्माः प्रथममाय्यमात्रः । विमलेति ।

मूलस्य,—विमलमतिकिरणनिकरप्रभित्तसिद्धिकमलसंघातः ।

चकलभुवनैकदीपा जयनि मुखभास्वरा भुवने ॥

क्षयाचरपदस्यैर्गुणनतरमाकरान् समुद्धृत्य ।

पयिता परिसुरनी नियमते योगरत्नमालेय ॥ इत्यादि ।

End.

मूलस्य,— आचार्ययोगरत्नमाला नामाज्जुनविरचितानुभवविद्या ।

चकलजगद्दृष्टदयिता समपिता खनतो जयनि ॥ १५० ॥

Colophon.

रति श्रीनामाज्जुनाचार्यविरचिता योगरत्नमाला समाप्ता ।

दसो,— आग्रसरसाय मया विहता नामाज्जुनप्रणीतेषु ।

आचार्यरत्नमाला अष्टमहद्वयोक्ता ॥

श्रीरूपविमलममये ह्यदमनवपद्विहते वर्षे ।

रचिता मुखरेश येनाग्ररभिसुखा विहतिः ॥

रति शिखरीयसेताम्बरपण्डितश्रीमुखारविरचिता नामाज्जुनप्रणीतयोगरत्न-
मालार्हायः समाप्ता । संवत् १८८५ । आश्विन शुद्धि ।

विषयः ।

वमोकरणविधिकथनं । विद्वेषवृत्तिः । उपादनविधिः । रूपदर्शनविधिः । चित्र-
रोदनविधिः । अन्नदानविधिः । कुतूहलजननविधिः । अग्निस्तम्भनविधिः ।

जनुसुधनविधि । पिशाचीकरणविधि । लोमशाननविधि । ब्रह्मसुधविधि ।
 देशान्तरधर्मविधि । अकालप्रवृत्तदर्शनविधि । आवेगविधि । विषप्रयोग-
 विधि । विषापहारविधि । गुटिकासिद्धिकथन । चातुर्थिकचरापहारविधि ।
 भूतनाशनविधि । पद्मोचनविधि । व्यामर्द्भनविधि । अन्नविधि । आ-
 त्माविधि । बन्धापवर्जनविधि । व्याघ्रदर्शनविधि । बन्धाकरणविधि ।
 हृदिकरणविधि । शुक्रसुधनविधि । शुक्रकरणविधि । कुष्ठीकरणविधि ।
 काकपातादगकरणविधि । मोघनजीवनविधि । गर्भमोक्षविधि । दीपनिर्वा-
 णविधि । हृत्चक्रविषापहारविधि । मेघादिजलसुधनविधि । पटमतचित्रदर्शन
 विधि । शूद्रशुद्धाकर्षणविधि । कुचनाशनविधि । अङ्गविमोचनविधि ।
 रक्तप्रवाहनविधि । रात्रिमोक्षमधूपविधि । अन्वीकरणविधि । कलत्रकरणवि-
 धि । अन्नहानिविधि । मृत्तयमजमदविधि । ऋतुचक्रपुष्पाकर्षणविधि ।
 दुग्धस्य हृत्पादनविधि । तक्रस्य हृदिकरणविधि । मृतसज्जीवनविधि ।
 नारीपुष्पसुधबन्धासविधि । आसनव्यविधि । अम्बुकारे आतिर्द्शन-
 विधि ।

No 1955 बालविवेकिनी ।

Substance country made paper, 12 X 8 inches : Folia, 16 Lines 6 on 1
 page. Extent, 360 slokas : Character, Maithili : Date, ? : Place of
 deposit Nadayara gram Post Madhubani Darbhanga, Pan lit : Manilala Jha
 Appearance, fresh : Prose : Correct

Balarivakram A commentary on Kālidāsa's *Srutabodha*—a
 manual of versification By Tarachandra, a Kayastha

Beginning यत्पुत्रैव समस्तं पश्यन्तं समस्तं दृष्टिना
 यथादाहृत्याशुषा न पुनराहर्षि न भवति अना ।
 एतदीतिर्विनीकरोति विमला मन्त्र लाकवथ
 न दीपप्रममन्त्रं समस्तं चन्द्रानवद्य नुम् ।
 ताराचन्द्राभिधनं मानस्य भवतः ।
 विपत्तं पुत्रोपमं टीका कलविवेकिनी ।

अन्वेषणं कथं मे आदिति कथा विपत्तमप्य परिश्रम्य काशिसामग्र्यं पुन
 अन्वेषणमग्नौ प्रवृत्तिसामेवाह बन्धनानि । अं प्रत्ये चन्द्रा जना कामादि,
 ४ कश्चिदनाम आदीनां चन्द्रां चचमर्ष मय्यप्यासीदस्य । इत्यादि ।

अलुलक्षनविधिः । पित्राचीकरणविधि । लोमशाननविधिः । शल्लक्षनविधिः ।
 देशान्तरसमणविधिः । अकालप्रदणदर्शनविधिः । आवेशविधिः । विषप्रयोग-
 विधि । विषापहारविधिः । गुटिकाभिरुद्धिः । चातुर्थिकन्यापहारविधिः ।
 भूतनाशनविधिः । प्रहमोचनविधिः । ज्योतिर्दर्शनविधिः । अन्नविधिः । ज्यो-
 त्नाविधिः । बन्ध्यापूवजननविधिः । व्याघ्रदर्शनविधिः । बन्ध्याकुरणविधिः ।
 हृदिकरणविधिः । शुक्रलक्षनविधिः । शुक्रकरणविधिः । कुक्षीकरणविधिः ।
 काकघातोद्देशकरणविधिः । गोघनजीवनविधिः । गर्भमोचणविधिः । दीपनिर्वा-
 णविधिः । हृदिकविषापहारविधिः । मेघादिअलुलक्षनविधिः । पटगनचिबद्दर्शन-
 विधि । शङ्खशुक्लाकर्षणविधिः । कुचनाशनविधिः । अङ्गविशेषसङ्कोचनविधिः ।
 रक्तगण्डविधिः । राविमोचनधूपविधिः । अन्धीकरणविधिः । कलचकरणवि-
 धिः । अन्तर्धानविधिः । मृन्मयमजमदविधिः । इन्द्रवल्गुपुष्पाकर्षणविधिः ।
 दुग्धस्य घृतापादनविधिः । तक्रस्य दधिकरणविधिः । खनमञ्जीवनविधिः ।
 नारीपुष्पगुच्छवन्धोषविधिः । आसनवन्धविधिः । अम्बकारे ज्योतिर्दर्शन-
 विधिः ।

No 1955 बालविवेकिनी ।

Substance, country-made paper, 12 × 8 inches. Folio, 16 Lines, 6 on a page Extent, 360 Slokas Character, Mathili. Date, ? Place of deposit, Nadayāra-grām, Post Madhubani, Darbhāngā, Pundit, Manilāla Jhā Appearance, fresh. Prose Correct.

Bālavivēkinī A commentary on Kālidāsa's *Srutabodha*—a manual of versification. By Tarāchandra, a Kāyastha.

Beginning. यत्पृथ्वीय वसतुदुःखमनस्य सत्ययते देहिना

यत्पादाखरजोऽपि न पुनरावृत्तिं लभन्त जना ।

यत्कीर्तिर्विमलीकरोति विमला गङ्गेव लोकत्रय

तं श्रीवज्रममञ्जुषाचमनघ वन्देऽनवरं गुहम् ॥

ताराचन्द्राभिधेयेन बालवृत्तचित्तेतमे ।

क्रियते श्रुतबोधस्य टीका बालविवेकिनी ॥

बन्धेऽज्ञानं कथं मे स्यादिति कथानिप्रियतसया परिग्रह्य कालिदासस्य श्रुत-

बन्धेऽप्यन्त्याप्रैः प्रष्टुमिष्टानेवाह बन्धसामिति । त्वा प्रत्यये बन्धमाप्तानां कात्यादिपु-

ल्लोकप्रसिद्धानामायादीनां बन्धसा लक्ष्यमहं भवप्रवक्ष्यामीत्यन्वयः । इत्यादि ।

- End आख्यानं द्रुतबोधाय गणवर्णविवेचनम् ।
सहितं तेन मे कृष्ण परमात्मा प्रसीदतु ।
- Colophon इति कायस्कन्धनालद्वारताराचन्द्रकता द्रुतबोधटीका वाचनिवकिनी घनाना ।
- विषय । कालिदासकृतबोधोपाभिधानच्छन्दोपन्यास आख्यानम् ।

No 1956 आचारादर्शः ।

Substance, palm leaf, 13 x 2½ inches Folia 109 Lines, 5 on a page
Extent 2430 slokas Character, Maithil. Date, ? Place of deposit,
Pilkhoyad gram, Post Malhubani Darbhanga Pandit Babu Jha, another
copy at Magrani gram, Post Madhubani Zillah Darbhanga, Pandit Chhoti
Jha, another copy at Benares, Babu Haris chandra Appearance, old.
Prose and verse Correct

Acharadarsa A digest of duly religious and quasi religious
duties *Achara* By Sridatta Mahamahopaddhyaya It includes all
the leading topics of *Achara* A commentary on this work had been
noticed under No 1914 (*ante*, p 233)

Beginning दीक्षिता रक्षयन्ते विमुखा नन्दद्विषु ।
चरित्विमुखावकाशमवीनी पुनातु न ॥
अचारावापितामर्क इव वाजसनेधिना ।
निबध्यते निबन्धा दो यर्षाशास्त्रनिबन्धिनः ॥
नच मनु । माझे भूषणें बुध्दत भवार्थी चागुचित्तयेत । इत्यादि ।

End समूलवचनाभोजो भीतावात्यायनिकैल ।
श्रीदत्तन कृतमथ आचारे दर्पण कृत ॥
दुष्टतमपि सूक्त मे सन्नादिवचकाशित ।
अपि चर्मादक तीर्थसलिलाभर्त शशि ॥

Colophon इति श्रीमदमहोपाध्यायश्रीदत्तकृत आचारादर्शं घनान् ।

विषय । प्रातः कृत्यनिरूपणं । तत्र मूचपुरीषात्म्यनिषिद्धकथन । श्लोचविधिकथन । आचमनविधिकथनं । आचमननिमित्तकथन । द्विराचमननिमित्तकथन । आचमनाभूषणविधिकथनं । आचमनापवादकथन । दन्तधावनविधिकथनं । प्रातः स्नानादिविधिकथन । अचिरादिनक्षत्र्यदर्शनमाहात्म्यादकथन । कर्मप्रपाधनादिविधिकथनं । शशाग्रभक्षणफलकीर्णन । आसनमाहात्म्यादिदर्शनं नमस्कारकथनं ।

यथाकथनं । वदपाटादिविधिकथनं । विशेषणं स्नानविधिकथनं । मरोवरादौ स्नाने फलविशेषकथनं । नदीलक्षणादिकथनं । नेमिभक्तस्नानविधिकथनं । हस्यस्यस्नानं स्नानविधानं । काम्यस्नानविधिः । कात्यायनाक्तस्नानप्रयोगकथनं । श्रद्धापासनविधिकथनं । जपादिविधिकथनं । कुम्भनिरूपणं । तदाहरण-कास्तादिनिर्णयः । उपवीतादिविधिकथनं । तर्पणविधिकथनं । जीवतपिह-कनापि यमतर्पणपर्यन्तं कर्तव्यमिति निरूपणं । देवतर्पणादिविधिकथनं । का-त्यायनाक्ततर्पणप्रयोगकथनं । तर्पणान्तरकर्मनिरूपणं । पूजादिप्रकारकथनं । देवपूजायां पूजाधारादिनिरूपणं । पुष्पधूपादिनिरूपणं । वैश्वदेवधर्मिकर्मवि-धिकथनं । पञ्चपञ्चविधिकथनं । नित्ययाज्ञविधिकथनं । तत्प्रयोगकथनञ्च । भिक्षादानादिविधिकथनं । अतिथिपूजादिविधिकथनं । भोजनविधिकथनं । पक्वभोजनविधिकथनं । भोजनान्तरकर्मनिरूपणं । अयनविधिकथनं । दाराप-गमनविधिकथनञ्च ।

No 1907 शारीरकमीमांसान्यायसङ्ग्रहः ।

Substance country made paper, 12 x 4 inches. Folia, 5 Lines, 8 on a page. Extent 1139 slokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit Pūkhoryaḡ gram Post Madhubanī Darbhanga, Pandit Babu Jhānjlā. Appearance, old. Prose. Correct.

Sārīraka mīmāṃsā nyāya saṅgraha. An epitome of the Vedānta doctrine, explaining briefly the leading topics of the different Adhikāraṇas, and supplying all the *pros* and *cons*. By Prakāśatma Yati.

Beginning चयाता प्रह्लाजिज्ञासा । प्रह्म्य प्रणतामीनां हकारं विष्णुमन्त्रः ।

शारीरकस्य सत्त्वपातं क्रियत न्यायसङ्ग्रहः ॥

एवं विधिं खलु सर्वत्र विमिश्रित्वा कार्यैर्नोपप्राप्तविषयतत्त्वाभ्युपगमनवयमस्य प्रतिपर्यन्ता भवति । इत्यादि ।

End तस्मात् कार्यैर्ब्रह्मप्राप्तिं समुपविद्याविषयिकमिति धिदः ॥

Colophon इति श्रीभगवत्प्रकाशात्मविरचिते शारीरकमीमांसान्यायसङ्ग्रहे चतुर्थोऽध्यायः । चतुर्थे पादे । समाप्तम्य ग्रन्थः ॥

विषयः । ब्रह्मसूत्रप्रकरणपूर्वपक्षोत्तरपक्षाधिकरणप्रतिपादिनामनेकसूत्राणां मध्ये त-दधिकरणप्रथमसूत्रपरिच्छेदपूर्वकं सत्त्वपेशं समवाधिकरणार्थनिरूपणं ।

No 1958 द्वैतनिर्णयप्रकाश ।

Substance, palm leaf, 12 x 2 inches Folia, 107 / Lines, 5 on a page
Extent 2,153 slokas Character Maithili Date, ? Place of deposit,
Pilkhojad gram, Post Madhubani, Darbhanga, Pandit Babu Jhāṅṅha
Appearance, old. Prose and verse Correct

Dvaitanirṇaya-prakāśa A commentary on Vachaspati Miśra's
work on duality, named Dvaitanirṇaya By Madhusudana Miśra,
Mahamahopadhyaya

Beginning चक्षानयचक्षीकुर्वन्चक्षानयि चक्षयन ।

इत्यादयविहारी स्यात्तापहारो हरिर्भस्म ॥

इति पादस्य रसमेति । शब्दानामौत्सर्गिकपरममित्यादिषट्चमभिव्याहारस्य
उपादाने गौरित्यादौ स्वरूपपरमस्य निकटत्वादिति भावः । इत्यादि ।

End उपनयनकालनिर्णयः आर्जुनाच्चे,—दृष्ट्वा तदुत्तरेतिरत्नाकरलिङ्गमात्रं दृष्टिदिनं
निषिद्धमिति नम्यते ॥

Colophon इति महात्महोपाध्यायश्रीमच्छुद्धदेवमिषयतो द्वैतनिर्णयप्रकाशः समाप्तः ।

विषयः । वाचस्पतिमिषयकृतद्वैतनिर्णयस्य व्याख्यानं, तदनुज्ञात्मनिरूपणम् ।

No 1959 मीमांसापल्लवः ।

Substance, country made paper 11 x 4 inches Folia 60 Lines 7 on
a page Extent, 1080 slokas Character Maithili Date S.E. 1667 Place
of deposit, Pilkhojad gram Post Madhubani Darbhanga Pandit Babu
Jhāṅṅha Appearance old Prose Correct

Mīmāṃsā pālala A dissertation on the philosophy of religious
rites By Indrapati, Mahamahopadhyaya

Beginning जिला मनुष्युरद्विष्य दृष्टवन्ते यदान् नमग्रां धरा-

भुङ्क्तुं कमठाळनि छतवन्ते कालाळनि कुप्यन् ।

देवारातिहरिणद्वैत्यदत्तने मैत्री तनु विधत्त

विद्वद्गर्भवाङ्मयाळतिष्ठत जुष्य नम औपत ॥

विद्वान्छन्तानमधीत्य जेमिनमौपालभदस्य जुषाः सकाशान् ।

मधेपतयाल्लनमाचमया नत्वा मिषामिन्द्रपतिं करानि ॥

य लेभे इविष्णी देवी सुरेशचिपते सुत ।
 स तनोति शिव बला भीमाभारमुपल्लव ॥
 अविवेका निचिन्ताया मिशुरेको धीरमर्थयति ।
 पालकखेलनखेलनमुद्धा कोपो मयि न्याय ॥
 इह खलु चिविधा विधयो भवन्तीति । इत्यादि ।

End. तथा च तत्र रागप्रग्ननिषेधवन् भान्तिप्राप्तस्य बाधमङ्गीकृत्य न विकल्प इति ।
 Colophon. इति मत्तोपाध्यायश्रीमदिन्द्रपतिलनं मौमासापल्लव समाप्तं । माके १६१० ।
 विषय । विधिरूपविवेचन । श्रुति-लिङ्ग-वाक्य प्रकरण-स्थान-प्रमाणाणां स्वरूपादिनि-
 रूपण । मन्त्रासामर्थप्रकाशकत्वं शक्त्यैव न तु लक्षणदेतिनिरूपण । शौचाश्रमाह-
 र्थायैकत्वनिरूपण । अहविषेचन । आवाहनमन्त्रादावनूचक्यम् । व्रत-याज-
 यान-इष्टि दान स्नान पूजादीनां प्रकृतिरूपण । एकादशीप्रसङ्गेन काम्योपवास-
 क्रमकीर्तनम् । अधिकाराकाङ्क्षाभट्टन द्विविधप्रकरणनिरूपण । पार्वत्यश्राद्ध-
 प्रकृतिविवेचन । इत्यम्णादीनां विरोधे इत्यादीनामुपादयत्वनिरूपणम् । शौच-
 यामप्रकृतिविवेचनम् । ह्येत्यर्गैर्निरूपणम् । निषेधनिरूपणम् । परिमृष्ट्या-
 निरूपणम् । प्रधानस्य विकल्पनिरूपणम् । तस्य अनङ्कल्पचिन्तनम् । प्रधानाहर्ष-
 सङ्कोचेन विरोधपरीहारसम्भवे अङ्कसङ्कोचस्यैव उचितत्वकथनम् । उद्देश्यविधेय-
 तादिविवेचनम् । श्रुतिलिङ्गादीनां बलाबलनिरूपणम् । अतिदेशनिरूपणम् ।

No 1960 दिव्यदीपिका ।

Substance, country-made paper, 1½ × 4 inches Folia, 20 Lines, 8 on a page Extent, 600 slokas Character, Maithili Date, Sh. 169½ Place of deposit, Pilibhoat gram, Post Madhubani, Darbhanga, Pandit Babu Jhánjha Appearance, old Prose and verse Correct

Dīya dīpikā A digest of the laws regarding oaths, affirmations, and orders By Damodara Thakura The work was compiled under the auspices of Muhammad Shah

Beginning श्रीमद्भगवद्गीतासुपाख्यानस्य सारम् ।

दामोदरेण क्रियते दिव्यानामच निर्णय ॥

तत्र याज्ञवल्क्य । तुलाग्रापो विष कोमो दिव्यानीह विग्रहये । इत्यादि ।

End नाष्टमाह चतुर्दशा प्रायश्चित्तपरीचक्षम् ।

न परीक्षाविभागे च शनिभौमदिने भवेत् ॥

Colophon

विषय ।

इति दामोदरठक्करना दिवदीपिका सम्पूर्ण । शके १९८४ ।
 साहसामियोगे, घनाभियोगे, पातकाभियोगे च दिव्यविधानकीर्तन । शीर्षका-
 वलभादीनां सूचणादिकथन । तत्र महाभियोगे शुद्धिदानेच्छायां मित्रोवाद्
 विनापि दिव्यकरणावश्यकताकथन । अपराधविमर्शे तन्मुक्तकोषादिप्रयोगविधि-
 कीर्तन । सर्वदिव्यसाधारणतत्त्वकीर्तन । वर्षविमर्शण परीक्षाविमर्श-
 विधिकथन । तुलनादौ प्रत्यक्षमिदिकर्तव्यनानिरूपण । वर्षविमर्शण परीक्षास्वा-
 नादिनिरूपण । परीक्षाविषये प्राप्तिपाककथन । अनन्त विषय काय-तन्तुज
 मन्त्रनामादिना परीक्षाप्रकारकथन । धर्माधर्मपरिष्कारविधिकथन । फालविधि-
 कथन । विविधप्रत्ययविधिकथन । परीक्षादिकालनिर्दिष्टपत्र ।

— * —

No 1961 पदार्थधर्मसङ्ग्रहः ।

Substance, country made paper, 12 x 4 inches. Folio 40. Lines, 7 on a page. Extent, 949 slokas Character, Maithili Date ? Place of deposit, Pikhoyad gram, Post Madhubani Darbhanga, Pandit Babu Jhangha Appearance, new Prose Correct

Padārtha dharma saṅgraha An elementary exposition of the categories of the Vaiśeṣika doctrine By Prasastapaḥa. This work is distinct from the author's commentary on the Vaiśeṣika Aphorisms which is popularly called *Prasastapaḥa bhāṣya*, or *Drāṣṭya-bhāṣya*.

Beginning प्रथमं हेतुमीश्वरं शक्तिं कलादमन्वत ।

पदार्थधर्मसङ्ग्रहः प्रवक्ष्यामि महादयः ॥

इत्यनुक्तकर्मणामान्वितेपदमात्रायां नां पदार्थधर्मोपाधयोर्वैधर्म्योपाधौ तत्त्व-
 ज्ञानातिविरुद्धसाधितम् । तत्र सत्त्वादिनादिषु त्रयोविधैः कथं कथं द्रव्यादयः
 पदार्थाः किंच मेव साधर्म्यवैधर्म्यादिति । इत्यादि ।

End.

तस्याद्याद्वैतित्वेन एव धर्मोन्निवृत्तः सत्तादीनामिव प्रत्यक्षेण दृश्यमानः सादृश्यं
 तत्त्वमेव साधर्म्यं तस्यादिह प्रत्यक्षमेव साधर्म्यं इति श्रितम् ।

Colophon

विषय ।

समाप्त्यः पदार्थधर्मसङ्ग्रहः इति विषये प्रवक्ष्यामि महादयः ॥
 वैशेषिकदर्शनसङ्ग्रहः इत्यनुक्तकर्मणामान्वितेपदमात्रायां नां पदार्थधर्मोपाधयोर्वैधर्म्योपाधौ तत्त्व-
 ज्ञानातिविरुद्धसाधितम् । तत्र सत्त्वादिनादिषु त्रयोविधैः कथं कथं द्रव्यादयः
 पदार्थाः किंच मेव साधर्म्यवैधर्म्यादिति । इत्यादि ।

No. 1962. पदार्थोपदिश्यचतुः ।

Substance, country-made yellow paper, 12 × 4 inches. Folia, 48. Lines, 8 on a page. Extent, 1,016 ślokaś. Character, Maṭhulī. Date, ? Place of deposit, Pīlkhoyād grām, Post Madhubanī, Darbhāṅgā, Pandit Babu Jhañjhā. Appearance, new. Prose Correct.

Padārthīya-dṛṣya-chakṣhuḥ. An elementary exposition of the categories of the Nyāya Philosophy. By Umāpati Upādhyāya, son of Ratnapati Upadhyāya.

Beginning. रत्नावतीरत्नपत्न्यो पिबोः पूर्वतपोवसानात् ।

व्यातनेति पदार्थोपदिश्यचतुर्मापति ॥

द्रव्यगुणकर्मसामान्यविशेषसमवायाभावाः पदार्थाः सप्त । इयिचतुर्ज्ञेयावाप्याकाश-
कान्तदिग्वात्मनानि द्रव्याणि नव । रूपरसगन्धस्पर्शसंख्यापरिमाणश्चक्रमंयोग-
विभागपरत्वापरत्नगुणवत्प्रवृत्तत्वे च संस्कारशब्दरुचिरसुखदुःखे चान्वेयप्रयत्नधर्माधर्मो
गुणश्चतुर्विध इति । इत्यादि ।

End. विभागनाशकतायाच्च विनिमयकस्य समन्धवेन सर्ववैजात्यनामान्नेत्यन्तमौरवा-
दितिसंक्षेपः । इति द्रव्यनामदर्शनम् ।

Colophon. इति वेदवेदाङ्गपारम्यरीरत्नपत्न्युपाध्यायात्मजश्रीमदुमापति उपाध्यायविरचितं
पदार्थोपदिश्यचतुः सम्पूर्णम् ।

विषयः । द्रव्यगुणकर्मसामान्यविशेषसमवायाभावस्वरूपसप्तपदार्थनिरूपणम् । एतद्गुणनाधिकत्व-
मङ्गानिरसमञ्जः ।

No. 1963 द्रव्यकिरणवलीप्रकाशः ।

Substance, palm leaf, 11 × 2 inches. Folia, 99. Lines, 8 on a page. Extent, 3,359 ślokaś. Character, Maṭhulī. Date, L E 421. Place of deposit, Pīlkhoyād grām, Post Madhubanī, Darbhāṅgā, Pandit Babu Jhañjhā. Appearance, old, decayed. Prose Correct.

Dravya-kiranāvalī-prakāśa. A commentary on Udayana Achārya's *Dravya-kiranāvalī*—a treatise on the Nyāya doctrine. By Vardhamāna, Mahāmahopādhyāya, son of Gaṅgeśvara.

Beginning मिलन्त्याकिनीमहोदयां मूर्ध्नि पुरदिप ।

विश्ववीजादुरप्रस्था वैधयो ता कला नम ॥

कर्णविविधविघातकं रविनमस्कार निवधति । विधेति । यदि तिसामान्यतोऽपि कर्णं निर्देशं विद्याविद्ययो सन्धारजनीत्या रूपका + + + ता लभ्यते । विधेयं या पूर्वसन्ध्या तदुदयोदेकादशियेव या रत्ननी नतचये सति यदुदति उदयगिरिशिखरमधिरौदति । सन्ध्या च रात्रेर्न भागविशेष । निरन्तेतद्गुणीषम-
गिरिविरग्निकालस्य कालविमपस्य रात्रिवात सन्ध्यायाद्यान द्वीपे कतिपयतल-
सत्त्वान् । अत एव रात्रिसन्धयोः सम्यग्ज्ञाने द्वयमभिधान । इत्यादि ।

End.

यत्कलतन्त्रमनपवमहसरगिर्गङ्गेद्यरः शुक्लिकैरवकाननेन्द्र ।

तस्याकृतोऽतिगङ्गा किरणावली ता प्राकाशयत तन्निमुदे बुधवर्द्धमान ॥

Colophon

इति महामहोपाध्यायश्रीमद्वराहजमहामहोपाध्यायश्रीवर्द्धमानविरचिता द्रव्य-
किरणावलीप्रकाश सम्पूर्ण इति । वर्ष १९११ ।

विषय ।

उदयनाचार्येण तद्व्यक्तिरणावलीग्रन्थस्य व्याख्यान ।

No 1964 कुमारव्याख्यासुधा ।

Substance, palm-leaf, 11 x 2 inches Folia, 190 Lines 5 on a page
Extent, 3,108 slokas Character, Maithili Date, ? Place of deposit,
Pilkhoyad gram, Post Madhubani, Darbhanga Pandit Babu Jhanyba. Ap-
pearance, old, decayed. Prose Correct

Kumāravyākhyā-sudhā. A commentary on Kālidāsa's Kumara-
sambhava—an epic poem By Raghupati The commentary extends
to the 8th canto of the work, though an opinion seems to prevail that
Kālidāsa stopped his work at the close of the 7th canto

Beginning — मित्र सञ्ज्ञातविश्वज्जटा

सम्यग्गूढ नवीन + + + + सन्ध्यापथीवासू ।

धेवानसमुदेन्द्र + + मुकुटप्रत्युग्ररत्ननिधि

प्राद्विज्जामलपत्रव्यापलिपरफला पातु गङ्गाधर ॥

+ + + + + विदुषे कृतान् जीका प्रविद्यार्थविरहितिदृश ।

इयन्तु गूढार्थविवेचनाय वितन्यते श्रीरघुणा प्रथमान् ॥

परमोपविष्टौ दृश छनिभिः शिष्यते छति ।

अस्माकन्तु सलादगतार्थनाम्यन्वयार्थ ॥

इव तावत् सकलसुरसार्थं दुर्दण्यतारकायमचासुरपराभूतचैलायार्थकदर्यापनो-
दाय कुमारजन्म । तस्या च पार्श्वतो नन्दनत्वा तस्या अपि हिमालयसुतात्वेन
हिमालयादिवर्णनरूपवस्तुनिर्देशं भद्राकविचक्रचूडामणि कालिदाममित्र कु-
मारसम्भवकाव्येन आरभते । तथा च दृष्टी । सर्वद्वयो भद्राकाव्यमित्यादि
प्रविष्टमेव । सरस्वतीकण्ठामरण्येऽप्युक्तं । निर्दोष गुणवत्काव्यमसङ्कारैरलङ्कृतं । —
— — — अस्तीति । उत्तरस्या दिशि । इत्यादि ।

End श्लोकस्यास्य मालिनीचन्द्रः । तद्वचः । नममयमयुतेषु मास्तिनी भागिलोकैः ॥
Colophon इति कुमारव्याख्यानुवाया श्रीरघुपतिविराचिताया सुरतवर्जना नामाद्यत समं
सम्पूर्णं । शुभमस्तु ।
विषय । कालिदासकृतकुमारसम्भवकाव्यस्य अष्टमसर्गात्त आख्यान ॥

No 1965 प्राच्यचित्तप्रदीपः ।

Substance, palm leaf, 12 x 2 inches Folia, 86 Lines 5 on a page
Extent, 1593 slokas. Character, Muthul Date, ? Place of deposit,
Pilkhojad grām Post Madhubani Darbhanga Pandit Babu Jhunjhi Ap-
pearance, old Prose and verse - Correct

Prajaschitta pradipa A digest of the laws regarding expiations
for various offences By Sankara Misra son of Bhavanātha Misra,
Mahamahopādhyāya Contents The philosophy of expiation Dif-
ferences in expiations on account of differences of age, sex and
condition of offenders Shaving off the hair of the head as an expia-
tion, prohibited in the case of learned men Rules for calculating the
price of cattle when the gift of it is prescribed as an expiation but
it cannot be had Rules for the expiatory rite called Prajāpatya
Expiation on the part of a Brāhman owner for the killing of cows
Observances enjoined for the day preceding the day of expiation
Expiation for the killing of pregnant cows Expiation for accidental
death of cows Expiation for killing by one act more than one cow
Expiation for killing of one cow by several persons Expiation for the
death of cattle resulting from neglect in keeping them. Accusation of
killing a cow Expiation for selling cattle Expiation for castrating
cattle Brief notes on expiations for killing Brāhmans, drinking spiri-
tuous liquors, and other heinous offences Expiation for eating forbidden
food Expiations for incestuous connexions Fine meet for expiations

Beginning. अहं ब्रह्म जगत्सृष्टांशोद्वह्नीद्वत्पुराणम् ।

नमामि यामिनीकान्तकान्तभालम्ब्यं हरे ॥

अथ प्रायश्चित्तकूपं निरूप्यते । तत्र चारीतः । प्रयत्नद्वेषचित्तमित्यादि ।

End. अत एव रात्रौ कथमपि प्रायश्चित्तं कर्तुं न शक्यते इति सुधीभिश्चित्तनीयं ।

Colophon. इति महाभक्तोपाध्यायमित्रश्रीमदनाथाध्याजमित्रश्रीमद्वररत्नः प्रायश्चित्तप्रदीपः समाप्तः ।

विषयः । प्रायश्चित्तस्वरूपविशेषणं । शान्त्यादिभेदेन प्रायश्चित्तविधिकथनं । विद्वदादीनां मूढनादिनिषेधः । धनुमूचनिरूपणं । प्राजापत्यादिव्रतानिर्णयः । प्रादुर्गतादि-
कादिशोभप्रप्रायश्चित्तं । प्रायश्चित्तपूर्वकृतनिरूपणं । अभिषेकादिशोभप्रप्रायश्चित्तं ।
गर्वा निपातने प्रायश्चित्तकथनं । एकप्रयत्नकृतवृद्धेश्वरप्रप्रायश्चित्तकथनं । वृद्ध-
शरीरकैकेश्वरप्रप्रायश्चित्तं । अपातननिमित्तशोभप्रप्रायश्चित्तकथनं । शेषप्रप्राय-
श्चित्तकथनं । गोविन्द्यादिप्रप्रायश्चित्तं । मुष्कशोषणादिप्रप्रायश्चित्तकथनं । अन्वेषक-
प्रप्रायश्चित्त-पुरापानादीनां प्रायश्चित्तकथनं । अमलमलप्रप्रायश्चित्तकथनं । अम-
म्यामलनादिप्रप्रायश्चित्तकथनं । प्रायश्चित्तकालनिरूपणम् ।

No. 1966. रसदीपिका ।

Substance, palm-leaf, 11 × 1½ inches. Folia, 50. Leaves, 5 on a page. Extent, 978 shlokas. Character, Maithili Date, ? Place of deposit, Palkhoyād-grām, Post Madhubanī, Darbhāngā, Pandit Babu Jhāngī. Ap-
pearance, old, decayed. Prose. Correct.

Rasa-dīpikā. A commentary on the 'Meghadūta' of Kālidāsa. By Jagaddhara, Mahāmahopādhyāya.

Beginning. महाकान्तसमानये पुरुषनीलकाञ्चुशेष-

कान्ताभालविभूतयेतद्वरकान्तामयद्वै प्रिया ।

तत्पदीयतद्वर्णमयविधौ यस्मिन् मयूराम्बु-

नित्यं विदुरद्वाराय विमले तले नमः प्रथमे ॥

अभ्यासद्वाराय कोषान् भवतं पाणिनेर्मते ।

विभाज्य क्रियते शीका श्रीशिवदरशक्तिः ।

भक्त्यालिदाधुनिकविनिर्दिष्टमन्त्रकाल

शीका कणाभ्युदयिनीवि विनन्दने दत्त ।

एषां च दृष्टव्यमर्थस्य भवतु श्रेयस्तु यैः परं परमिहास्ते न भवेत् ॥ १ ॥

इष तावदेवं श्रूयते यन्मानभे सरसि कनककमलकाननरक्षणाय धनाध्यक्षेण यच्च
एको निरुद्धः । स च कदाचिदतिविषमकुण्ठमवाणवाणवेदनादीनमनसा निज-
मानिनीमानापनादनाकूत भावयतीति विभावितचेतसा मम नियोगोऽवधी-
रित इति तथैव समभेकवत्त्वरं तव वियोगो भवन्निति त श्रमवानिति । तामेता
प्रसिद्धिमनुष्यस्य कालिदासमित्रा उपकाव्यं कर्तुंमुपक्रमतः । कश्चिदित्यादि ।

End

नानालङ्कृतमुन्दरीरसयशा नामागुणाना निधि-
नानाभाषविभाषनैकचतुरा नानार्थसम्बोधिनी ।
तप्तदूषणशून्यतोऽल्लसतनूरन्याऽनेव स्थिरा
ढीक्षेय परिशीलयन्तु छतिनक्षेत्रो मतिर्मांसकी ॥

Colophon इति महाभद्रापाध्यायश्रीजगद्विरचिता रघदीपिका समाप्ता ।

विषयः । कालिदासछन्दमेघदूतकाव्यस्य व्याख्यानम् ।

* No 1967 गोभिलगृह्यभाष्यम् ।

Substance, palm leaf, 11 x 2 inches Folia, 201 Lines, 6 on a page
Extent, 4060 slokas Character, Maithili Date, L S 431 Place of
deposit, Palkhoyad gram, Post Madhubani, Darbhanga, Pandit Babu Jhangha
Appearance, old. Prose Correct

Gobhila-grihya bhashya A commentary on the Grihya Aphorisms
of Gobhila By Narayana, son of Mahabala The extent of the
work is described to be 4,966 slokas

Beginning विश्वस्य कारणं विश्वं प्रणम्य क्रियते मया ।

गृह्याध्यायाः स्मृतेर्भाष्यं विवेकार्थममेधसा ॥

अथातो गृह्याकस्याणुपदस्याम । अथ कोऽस्य सञ्जम् । अथ ते धर्मार्थकाम
माप्ता इतीहाविस्तु पुनरपार्थ । तेषां धर्मं प्रधानम् । तन्मूलावधकामो । तथा
अथ शम् । इत्यादि ।

End

यस्य कीर्तिरकीर्तिर्नित्यानिमयापि न चर्चन्ति ।

महाबलः सुविख्यातो वामदेवभुतोऽभवत् ।

नारायणश्चास्यस्यपि नारायण इवापरम् ।

पुत्रो महाबलस्याभूत् सदा साध्यायवत्सलः ॥

तत्र सन्देहनाशाय कर्मणां तुष्टिकल्पता ।

गोमिलाचार्यमीनाया स्मृतेर्भाष्यमिदं छतः ॥

तदे + + + + द्वैविधेर्मध्यस्थितिम् ।

बलापक्षे विद्यायास्तथा सदनकम्पया ॥

न चावातीव कर्मस्य दोषदृष्टिपर मन ।

दायो अनियमानादपि दुर्वृत्ताना प्रकाशने ॥

स्वाभिप्रायश्च हि सया किञ्चिदप्यत्र नेरित ।

प्रधानतया नालोच्य कल्पनत्यादिनाश्रया ॥

यदप्यत्र साधु तस्याधु यथासाधु क्वचित् छत ।

सतामास्याञ्जनयागत साधु तद् भवति भुव ॥

नदीपते पय चर्ये यथा + + नृपीयत ।

बलादप्यनुस्यूत तद्वत् साधुतामिषात ॥

साधुप्राप्तुता न च्छदसता मुपयइमान ॥

यथा + + अपेय म्यात परिदम्बलु चानरे ॥

यत्र लोकसदस्याणि चतु पद्यगतानि च ।

यत पट्टिच तथा श्लोका मस्या मारायकोदिता ॥

+ + + + +

Colophon इति श्रीनन्दमोगिलाचार्यविरचितमद्वयभाष्ये चतुर्थं प्रपाठकं परिपठ्ये इति ॥
सप्त ४३९ चौदमास ।

विषय । गोभिलमद्वयवत्सल आश्रयम् ।

No 1968 किरणावली ।

Substance palm leaf 12 x 1½ inches Folia 80 Lines 5 on a page
Foliot 1938 s'lokas, Character Maithili Date, L 9 E 568 Place of
discovery, Pithkhorad gram, Post Madhubani, Darbhanga Province
Aligarh, old. Prose Correct.

Kiranavali. A brief exposition of the categories of the Vaisheshika
doctrine By Udayana Acharya A commentary on this work has
been noticed under No 1080, Vol III, p 50 The text itself is
accepted as a commentary on the Padārthoddeśa of Prasastapada
Acharya Mr Hall says that Udayana compiled only two books.
Hall's Contributions, p 65

Beginning विद्यामन्त्रादयाम्कादविद्यारब्धनीचये ।

यदुदितं नमस्तस्मै कर्मोपदिष्टमस्ति ॥

यतो द्रव्यं मृणा कर्म तथा जातिः पराऽपरा ।

विशेषाः समवाया वा तन्मीश्वरमुपास्यते ॥

अथैवम् प्रविवेचनाय अगतामन्तस्तम शान्तये-

सन्मार्गस्य विच्छेदनाय मन्त्रस्य स्तोकस्य यावार्थ्येन ।

तत्तन्नामसम्भूतभीतय इमां विद्यावतां प्रीतये .

व्याभेने किरणावलीमुदयन सत्कर्तृतेजोमयो ॥

अतिविरसमसारं मानवार्त्ताविहीनं प्रचिततबद्धवेलप्रक्रिपाजाम्बुम्भ ॥

उदधिसमस्तन्त तन्त्रभेतददन्ति प्रखलजनधियो ये तेऽनकम्प्यन्त एते ॥

शास्त्ररत्ने सदाचारपरम्परापरिप्राप्ततया कायवाटसन्तोभि छत परापरगुह
नमस्कार शिष्यान् शिष्यायतुमादौ निबध्नाति प्रथम्येति । कर्मव्यापेक्षया प्रणामस्य
पूर्वकालत्वात् क्लान्तिर्दश । इत्यादि ।

End.

न हि मूर्खलमात्रेण क्रिया इत्यत एव प्रथमोदष्टपरिपक्षादिति । कश्चित् प्रथम-
परिपक्षान् क्वचिदुदष्टपरिपक्षादित्यर्थः ॥

Colophon

इतिशब्दाद्द्रव्यपरिसमाप्तिः । इत्युदयनाचार्यविरचिततया किरणावल्या द्रव्य-
पदाय समाप्त इति । लस ५१८ ॥

वषय ।

प्रसक्तपादाचार्यछतस्य वैशेषिकसूत्रमन्त्रितयाव्याख्यानरूपस्य पदार्थधर्मसङ्गुहाभि-
धानस्य ग्रन्थस्य द्रव्यपदाद्यविवेचनान्त व्याख्यानं ।

No 1969 आरव्ययामिनीप्रथमखण्डः ।

Substance, country made yellow paper, 11 x 5 inches Folia, 475
Lines 9—10 on a page Extent 15,841 slokas Character, Nagara. Date,
Sh. 1800 Place of deposit Madhubani Darbhanga, G. A. Grierson, Esq.,
C S Appearance new Prose and verse Incorrect

Aravyayamini A translation from the English of the Tales of the
“Arabian Nights Entertainments” By Jagadbandhu Sarma. The
work extends to the first fifty nights, and was prepared under the
patronage of the late Raja Sambhuchandra, a zamindar of Kikiniya,
in the district of Rangpur It must have been prepared within the last
fifteen or twenty years

Beginning. शान्त तुरीयमद्वैत शिव ब्रह्म सनातन ।

अनन्त चिन्मय नैमि सान्दानन्द परात्पर ॥

सान्दानन्दप्रदा या कल्पवृक्षवरा धामरोपीवमग्ना

विद्योतस्तीरजहा निखलभयदरा भीमरूपा सुकृपा ।

भूगोलोकाभिधान नरपतिनगर सर्वैत पाति पूर्णं
ब्रह्मा आनन्दमय्या पदकमलयुगेऽभीष्टसिद्धे स्मराम ॥

भूपं श्रीमद्युचन्द्रो मुष्णिग्वृक्षित पण्डित श्रीयुत +
भूगोलोकाभिधाने + तनगरसमे काकिनापवनऽग्निन् ।
दीनानां दैन्यरोमान मदमिव + धनान् दापयन् दुर्मतेभ्यो-
नित्यं क्षमन्तरे + सुविमलयमसा नाशयन् भाति भूमे ॥

तस्य भूपतिवर्ग्यस्य छपाहन्दवमन्वद् ।
आदरेण समभ्या + विज्रमाश्रुपुरस्चितः ॥
श्रीजगद्गुरुविप्रोऽहं दाज्ञाज्ञप्ता प्रवर्णिता ।
सन्दर्भरचने तस्मिन् निर्जल्प इव माम्भत ॥

श्रीगुरो कवसासङ्गाद् भूपवाक्यादिव भूवि । •
आरव्यामिनी भातु ज्ञानोदबिबर्द्धिका ॥
पुरा किन्नाश्वरस्यधमवायमयनसुयोभितविलसितकुलुमकुलचक्षितमधुतस-
चयमकुलगुञ्जितभाषितमनोरञ्जितकोकिलकुललपित—इत्यादि ।
अकाशधरणीतल भवति यस्या भूपम्य भो
मनुष्यनिवहै मुदा प्रथिनकीर्तिसङ्कीर्तन ।
श्वस्य विमल यशो लसति नाथ नित्य दशा
सुपूर्णरजनीपति शरदि भाति नि सन्निभः ॥
श्रीमतश्रीमद्युचन्द्रा नरपतिविलक सर्वदेशप्रसिद्ध
काकीनाथा नगर्ग्यो विलसति सुकृती योऽग्निभीमान् वरीशान् ।
आर आर तदाश्री तनुत इति मुदा श्रीजगद्गुरुविप्र-
विज्ञाऽस्या पुस्तिकाया निजमुक्तवशत ज्ञानदेशावसङ्गान् ॥

End.

इत्यारव्यामिन्या सङ्घरीषारसङ्ख्यादियन्मादे प्रथमखण्ड नाम यद्यदद्यात्तम-
सर्ग ॥ अथ भूगत । आगे १८०० ।

विषयः ।

(खेच्छभापीआरव्यामिनीयन्मादेवतारितोऽय यन्) । तत्र प्रथमे सर्ग,—
पारसदेशे सङ्घरीषार सङ्घजनाश्वयोदयत्यादिकथन । नव मछनभापया पा
रधिकशब्दानां व्युत्पत्तिकथनश्च । तथाराज्याभिरकादिवर्णन । सङ्घजिनाश्व
भार्यायां अभिषारपदिवर्णनश्च । ९ ये सर्ग,—सङ्घजिनाश्वस्य दुष्टिनादिवि-

रक्षकीर्तन । सहरीपारस्य स्रगवादिदृष्टान्तकथन । २ ये सर्गे,—सहजिनाष-
सहरीपारयोरन्योन्य दर्शनन क्षमुतापादिवर्षन । सहरीपारमन्त्रिणा दृष्टान्त-
कथन । काफ़िपुरुषस्य दृष्टान्तकथन । सहरीपार सहजिनाषथोराज्यदर्शनपूर्वक
धमकदृष्टान्तकथन । चतुर्थादि-सर्गे,—उभयोर्दैत्यदर्शनविवरण । प्रसुप्ते दैत्ये-
ताभ्यां दैत्यकामिनीप्रसादनात् अङ्गुरीयप्राप्तिकथन । स्वदेशगमनपूर्वक प्रत्यक्ष-
विवाहवर्षनादिक ।

No 1970 अद्वैतदीपिका, द्वितीयपरिच्छेदः ।

Substance, country made paper, 12 x 3 inches Folia, 58 Lines, 5 on
a page Extent, 1668 shlokas Character, Maithili, Date, Place of
deposit, Magrati, Post Madhubani, Darbhanga, Pandit Kanai Jha
Appearance, old Prose Correct

Advaita dipika A dissertation on the non-dual theory of the
Vedantists in refutation of the Nyāya doctrine of the duality of the
soul By Nṛsiṃha Asrama, pupil of Jagannātha Asrama The codex
comprises only the second book of the work *Hill's Contributions*,
p 107

Beginning नरवरिवपुषा यो हारयन् दानवोऽऽ प्रकटयन्ति पुमर्थो भेदद्वयावितीशः ।
निजगुणमदमायासाधमावादिभेदो गुह्यतरदयथा सा पातु लक्ष्मीपुत्राय ॥
अमन्नायायममृताय चरणरेख बाचामयोचरेण्यर्थं मूर्ख बाचालयन्ति मां ॥
अथाह्य परस्मादिभाग परीक्ष्यते । तत्र जीवपरयेऽऽ साभाविको भेदः पारमा-
यिक इति केचित् । इत्यादि ।

End. तदुक्तं गर्भं यस्तु ज्ञाततयाज्ञाततया वा साच्चैतन्यस्य विषय इति । मन्नात् ।
विष्णोर्विषयाधारमज्ञान भेदविधौ ।
चेतुर्दंष्ट्रकवत्तस्य निद्रौऽऽ दत्तलत्पता ॥
यस्याप्या दृश्यभूत सदानन्दैकविषय ।
परिरण्यहमीमानं न अहं पदयोक्तव्यम् ॥

Colophon इति श्रीमत्परमहंसपरिब्राजकाचार्यभक्तव्यसङ्ग्राहायामनीश्वरचन्द्रिष्यश्रीविशिष्ट-
दमतताद्वैतदीपिकाया विभाजयन्निषादो द्वितीय परिच्छेदो समाप्तः ।

विषयः । प्रथमपरिच्छेदोभाषितः । द्वितीये तु,—जीवपरये पारमार्थिक योऽधिकारो मा
भेद इति जिज्ञासायां प्रत्यक्ष तावज्जीवब्रह्मोर्भेद प्रमाणं, नाहं मय्येवा माह

निर्दुःख इत्यनभवान् । तथा अनभानमपि जीवब्रह्मभेदे प्रमाणं नद्यादि ब्रह्म-
जीवप्रतियोगिकवर्गमिषत्तासमानमनकभेदवत् तु खाननभवितात् अमानतात्
अमपारित्याद्य घटवन जीवा ब्रह्मप्रतियोगिकवर्गमिषत्तासमानमनकभेदवान् अ-
सर्वज्ञत्वात् असर्वज्ञान्तमत्तात् असुखतन्त्रत्वाद्य घटवदित्यादिना पारमार्थिकतया
जीवब्रह्मभेदमङ्गीकुर्वता मनस्पृश्यस्य एतत्तत्त्वमनपरस्पर जीवपरयोरोपा-
धिकोऽनिर्वचनीयस्य भेद इति भगवदाचार्यमनमस्योपपन्नः ।

No 1971 अद्वैतदीपिका, (द्वतीयपरिच्छेदः) ।

Substance, country made paper, 11 x 3 inches . Folia, 85 . Lines, 8 on
a page . Extent, 8127 slokas . Character, Maithili . Date, ? . Place of
deposit, Magram, Post Madhubani, Darbhanga . Pandit Kanai Jha,
Appearance, old . Prose . Correct

Advaita dipika . The third book of the work described under the
last preceding No

Beginning. उपनिषद्बोधोद्योगसमानमकम् निजमुपमनकान्त कान्तमप्युपमनो ।

परिहृतपरमत्तं पञ्चमेतस्य नूनं नरकारणपूरेण धाम काम प्रपद्ये ॥
गुणस्वरूपता मे कस्यकीकुर्वन्ती वा नरकारणरूपेणाचार्यत्वात्तदुम् ।
अज्ञानमिति विज्ञानाधि सच्चिदानन्दयाग्य कपटमतिविज्ञानेर्भेदविभक्त्याम् ।
निरवधिनिर्मलवर्णप्रकटनशीलप्रभो ज्ञानम् ।

औपनिषदाद्वैतं कुर्वतात कल्याणकारिणे विया ॥

अथ भवनामयान सत्यदार्थं ब्रह्म निरूपयत तद्व्याप्रेरेव मुमुक्षुकाद्विपुल्या-
यंतया तद्व्यमम विना जिज्ञासा निहत प्रकृतवाक्यार्थज्ञानायाग्य । इत्यादि ।

End तस्मात् सत्यज्ञानान्वाद्यक निर्मुक्तमुदासीनं ब्रह्म वेदाद्य इति विद् ।

सत्यज्ञानपुष्कररूपमद्वैतं शुद्धाद्वितीयं परं

वेदान्तैकविनिश्चयं हरिहरभृत्वादिशैवमन्दिनं ।

ब्रह्मात्म्यायवसानिचारविदितं यद्रूपमन्याहम्

तदेव विभव परं सवयस्कृते दुर्गता हरं ॥

Colophon इति श्रीमत्परमहंसपरिव्रजकाचार्यभगवत्पद्मनाभश्रीचरणनिधायीशमिहा
यमलनाद्वैतदीपिकायामौपनिषदीयकाण्डमृतीयं परिच्छेदः ॥

विषयः । मुमुक्षुषा ब्रह्माजिज्ञासा कथय्या, तत्र ब्रह्माद्यं तावत् न प्रत्यक्षं प्रमाणं, तस्य रूप-
स्वरूपदिहीनतया बाह्यप्रत्यक्षमाचरन्तान्, तथा मनस कवचस्य धोक्ततदर्थं

भावयादिकत्वात् तद्विषयत्वं स्फुटम् । ननु कार्यत्वहेतु कर्तृजन्यत्वनियत
 चित्यादिकर्तारमनुभाषयतीति चेदिदमपि न विचाररमणीयं, तथाहि न तावत्
 कार्यभावे कृतिमतं कारणत्वमपि सम्भवति, घटादे कृतिजन्यत्वे अवधत्ते हि
 तत्तत्कार्यत्वमनं तद्व्याप्तिप्रसङ्गः, तत्र च तद्व्यवधारणमन्यव्यतिरेकाभ्यामेतं कलङ्कि-
 काय्यव्यतिरेकप्रयोजकं कृत्यव्यतिरेकं, समर्गाभावे इति चेत् तदपि न चाद-
 श्यम्, तथाहि कृत्यव्यतिरेकाभावस्य कार्यव्यतिरेकप्रयोजकत्वादित्यनया दिशा प्रपञ्चो
 मानान्तरागोचरत्वं उपपद्यते प्रदर्श्यं तस्य सौपनिषदज्ञानमात्रावनेयत्वनिरूपणं ।
 ननु उपनिषदुपजीवकानुमानगम्यत्वे ब्रह्मण्यसौपनिषदत्वं विहन्यतामिति चेन्न
 उपनिषद्विज्ञेयं मानाभावकृततदसम्भवादिनिवृत्ते । वस्तुतस्तु अनुमानात् कर्तृकत्वं
 सिद्धावपि नकारमिदं तत्र सम्यक्त्वसम्बन्धमिति चेत्तद्व्याप्तिप्रसङ्गः । अतएव सुदूतः ।
 ब्रह्मण्य उदासीनतया काय्यल्लिङ्गात् तत्त्विति, न हि कार्याप्रयोजकौपि धर्म-
 काय्यल्लिङ्गेन सिद्धमिति । उपलक्षितमात्रं तत्त्वित्वात् धर्मान् रासभादेरपि सिद्धि-
 प्रसङ्गादिति निष्कर्षः । तथा तत्त्वमस्यादिवेदान्तवाक्यं न अपरोक्षज्ञानजनकं
 वाक्यत्वात् व्यातिशेयादिवाक्यवदित्यादिना आद्यप्रदर्शनपूर्वकं वेदान्तानाम्
 परोक्षज्ञानवस्तुत्वनिरूपणं । ब्रह्मसाक्षात्कारादिदिश्यामनवच्छतनं मनसा जा-
 यते, धर्ममसा न मनस इति युक्तितु मनसैवानुग्रहमिति युतिविरोधेन अपक्व
 मनाविषया, अन्यथा शब्दस्य कर्णत्वे यतो वाचो निवर्तन इति युतिविरोधान्
 तस्मात् न वेदान्तादपराधधीरिति कस्यचिदाद्येवोपन्यासपूर्वकं तत्त्ववृत्तं ।
 अपराधज्ञानलक्षणादिविवेचनं । विधादिनिरूपणं । लिङ्गाद्यर्थनिरूपणं । यव-
 कादीनां लक्षणादिकथनं । ब्रह्मणा जगदुपादानकारणत्वसंस्थापनं । अविद्यादि-
 लक्षणादिकथनं । कर्तृत्वादिविवेचनं । अद्वैतवादभेदापनं । अध्यासादिभेद-
 कथनं । मित्यालम्बकनिरूपणं । जडत्वादीनां लक्षणादिकथनं । आकाशादेः
 धर्मिणादिकमानविविधभेदवादस्य ३३ । कालादेरभावे ब्रह्मण्यस्य अखिलाधिदि-
 रित्याद्यपरिहृत्यसंख्येयं अखिलादीनां लक्षणादिकथनं । ब्रह्मलक्षणादिनिरूपणं ।
 वेदस्य अपौरुषेयत्वकथनं । ब्रह्मसा निर्वृत्त्यादिभेदापनं ।

Aṭṭaṭṭa dīpikā The fourth book of the work described under No 1970

Beginning यच्छिन्नस्तुतमस्तुमोहमहिमस्मानन्दमन्दीकृत
मन्मानन्दमहाधैवे महति न प्रक्षीनयत्तामपि ।
इति सत्यचिदात्मके नरद्वरो मोक्ष + + + रवौ
तन्मे तापनिवृत्तये पुनितत भूषादखल मङ्ग ।
जगन्नाथायमगुरो लपावाक्यपुष्पाकरा ।
स्योकीकृतु मे स्यष्ट मा + ब्रह्मपुष्पाकर ।
अथ वाक्यार्थो ब्रह्म निकष्यत । इत्यादि ।

End. • कियदपि परिपीतं यत् कदाचित् प्रवृत्ता-
द्विमलपदभरोजचालनामो गुरोर्न ।
• श्रमयति हृदि ताप बद्धयत्यात्मविद्या
अलनिधिमपि विद्यो भक्तिमेतद्विषये ॥
अथ किंपात्रम गुरो प्रसादं ल पात्रन्दैर्मेनवाप्यलभ्य ।
प्रसादिते देववर गुरोरौ न किञ्चिदप्यभिहितं मन्ये ॥

Colophon. इति श्रीमत्परमहंसपरिज्ञानकाव्यायैर्भवत्स्वशाखाधमयी चरत्प्रियकीतपुत्रिहा-
ममलताद्वैतदीपिकायामावन्ददीपिकाख्यतुर्थे परिच्छेदे । समाप्ता अयमद्वैत
दीपिका ।

विषय । • वाक्यार्थं ब्रह्मणि पदान्तामस्तिरस्ति न वेति चिन्तनं । तच्च न ब्रह्म सर्वमन्ववाच्यं
अवाच्यपदम अभिधानात् । अत्र तेनापि लक्ष्यते, अवाच्यरूपमुक्त्वा र्थस्य अभा-
वात् । एवं निर्दिश्य सप्रकाश परमाद्यसदित्यादिशब्दै ब्रह्म उच्यते चहाच्यत्व-
विधिः । न च तैर्लक्ष्यत, निर्दिश्यसप्रकाशादिरूपमुक्त्वा कस्यस्य अभावादि-
त्यादना विप्रतिपक्षानां मतमुत्थाप्य तत्तत्प्रवृत्तम् । न यत्किं शब्दार्थो जातिस्वरूपा-
नमिति मतेन, यथा आतिविशिष्टा याज्ञ शब्दार्थ इति मतम् च आचपकीर्तन-
पूर्वकं समाधानकथनं । लक्षणाविशेषः । वेदान्तवाक्यस्य ब्रह्म प्रतिपादयती-
तिनिरूपणं । तच्च वदान्तवाक्य द्विविधं । एकं पदाद्यनिष्ठं यथा मत्त ज्ञानमि-
त्यादं सत्यदार्थपरं, तथा शेषस्य विज्ञानमय इत्यादि लपदाद्यपरं । द्वितीय-
मभेदरूपवाक्यार्थनिष्ठं, यथा तत्त्वमसीत्यादि । द्विनिघण्टव्यस्य अखण्ड एव वा-
क्यार्थ इति भवितुमनिरूपणं । अखण्डार्थनादिरूपकथनं । सावपाधनतत्त्व
ज्ञानरूपकथनादिकं । सावस्वरूपादिनिरूपणम् ।

No. 1973. द्वैतनिर्णयः ।

Substance, country-made paper, 15 × 3 inches. Folia, 80. Lines, 11 on a page. Extent, 2,160 ślokaś. Character, Maithilī. Date ? Place of deposit, Magrání, Post Madhubaní, Darbhāṅgá, Pandit Kānūi Jhā, other copies at Magrání, Pandit Chhoṭī Jhā, at Calcutta, Bhavasaṅkara Vidyaratna, and Hon'ble Maharājá Jatindramohana Tágore, Bahádur, C. S. I. Appearance, old. Prose and verse. Correct.

Dvaita-nūnaya. A digest of several topics of the Smṛiti. By Vāchaspati Mīśra. A commentary on this work has been described under No. 1853 *ante*, p. 166. Contents: On names appropriate for Brāhmanas; religious gifts; consecration of tanks; doubts, regarding Achāra; bathing; daily prayers; homa offerings to the Viśvedevás; sacrifices; offerings to the manes; disputes; interest; duties; Judicature, purification; penances; fasts; the fast on the 11th of the moon (*ekādāśī*); ditto on the 8th of the wane in Śrávana on the anniversary of Kṛṣṇa's birthday; possession; personification of Ś'rāddhas; consecration of bulls (*crishotsarga*); Ś'rāddhas; canonical injunctions; rite of offering new rice, or the festival of harvest-home; bathing on the occasion of an eclipse; shaving off the hair of the head at Prayāga (Allahabad); proper places for making Ś'rāddhas; Kuśa grass; success and failure, women prohibited to perform Párvana rites; Ś'rāddha in the case of childless widows; proper time for marriage; intercalary months; investiture of the Brāhmanical cord.

Beginning. श्रीभीरदारकमुदक्षितकिञ्चिबीकमानाचपाणिचरण पुरय पुराय ।

मञ्जीरमञ्जुनवषाधरमम्बुजाचमद्वैतचिन्मयमनादिमनन्तनीद्वे ॥

प्रथम्य परमात्मान निवन्मानवलोकाश्च च

श्रीवाचस्पतिधीरण द्वैतनिर्णय उच्यते ॥

तथाहो नाम-निर्णयः । शब्देनि वाक्यमस्योक्तं नमोऽस्ति चक्रवर्त्ये ।

गुप्तासाक्षक नाम प्रथम वैश्वशूद्रयोः ॥

इत्यत्र इतिपदस्वरसेन यद्यपि शब्दपदात्मकमत्र नाम चयमस्यते तथापि तावन्मात्रं न नाम किन्तु तद्वशायेति निर्णीयते । इत्यादि ।

End.

मेघनाथमयमय सर्वथा पश्य गच्छ शुभपुत्र प्रथमान्तरदर्शनान्वितमेवेति ।

शुभमस्तु श्रीरक्ष ।

Colophon. इति महामहोपाध्यायपद्मिनीश्रीवाचस्पतिमिश्रविरचितो द्वैतनिर्णय समाप्तः ।

विषय । ब्राह्मणादीना नामनिर्णय । दाननिरूपण । जलाशयोक्त्यनिर्णय । आचारद्वैत-
निरूपण । तत्र स्नानादिद्वैतनिरूपण । मन्थ्या देवपूजादिद्वैतनिर्णय । वैश्वदेव-
होमनिर्णय । बलिदानविधि । पित्र्यश्रान्निरूपण । विवादनिरूपण । दृढिनिर्ण-
य । क्रियाद्वैतनिरूपण । अथर्वारद्वैतनिरूपण । शुद्धिद्वैतनिरूपण । छत्रद्वैत-
निरूपण । व्रतद्वैतनिरूपण । तत्र विग्रहण एकादशीनिर्णय । जमाष्टमीव्रतनि-
र्णय । अष्टिकारद्वैतनिर्णय । आश्विनीरनिर्णय । हवाम्यनिर्णय । आश्विनिर्णय ।
विधिविचार । जनाश्रनिर्णय । घटस्थानादिनिर्णय । प्रयानक्षौरनिर्णय । आ-
श्वमेधनिर्णय । कुम्भनिर्णय । जयपराजयनिर्णय । क्षीकर्मकपार्थिवनिर्णय ।
अग्नीरात्रादिनिर्णय । विवाहशालादिनिर्णय । जलमाग्निरूपण । अपनयननिर्ण-
य ।

No 1974 धर्मरत्नम् ।

Substance, palm leaf, 10 x 2 inches Folia, 150 Lines, 0 on a page
Extent, 4,883 slokas Character, Bengali Date, Sk., 1417 Place of
deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose and verse.
Correct.

Dharma-ratna . On lunar days, and the rites, fasts, penances and
observances appertaining thereto By Jimutavāhana. The author is
best known by his *Diyabhaga*, a work on the law of inheritance as
current in Bengal Contents Time defined, month, intercalary
month, double Ashādha month, the day of Hari's sleep, consecration
and sacrifices, dawn and vesper, pole of Indra, the wane, rite of
Sastrahata Śrāddha on the 11th of the moon, time for the Vṛishokarga
rite, religious gifts, merits of the month of Kartika, time for bath-
ing, gifts, quadrimensial fast, baths at conjunctions of the day
and night, Mahanisa and Mahāyeshtha fasts, Aṣṭikhas, anti-
meridian, Śrāddhas with uncooked meat, rites prohibited on the
month of birth, oil, adverse opinions discussed, conjunctions of
months, Yugas, Dasahara rite, Kojagara rite Sukharatri or fast of
lamps, calendar of duties from the 1st to the 15th of the wane, the
rite on the 5th of the wane in Śravana, or Jina-nishṭha the fast on
the 11th of the wane Durgapuja, Mānavantā, eclipses The MS
is dated Saka 1417, and is 353 years old. Its last page is seen in
Plate I

Beginning विभुवनभवनस्त्रेयः प्रत्ययविधानेषु मूर्तिभट्टेन ।
 विधि-विष्णु रुद्रनामा पुष्पा कालो नमस्तस्मै ॥
 कालः कैयिद्वय केचिन् साद्यन्नकुवचननिबद्धः ।
 इति मन्दमनीना + + + + + मया क्रियते ॥
 अथ कालविवेचन । कालाधीनत्वाद् विधिनिषेधाना तदाह यागः ।
 तिथिचतुर्विधारादिकालभागेषु यद् यदा ।
 विहित वा निषिद्धैवां पालयसिद्धिं व्रजेत् । इत्यादि ।

End. देय तस्मात्तदा दान देवाचनजपकथा ।
 कुर्यात्तस्मादिनेषु तस्य शान्तिर्भावयति ॥
 पञ्चविधविधादतिमिरपक्ष पक्ष एवे भग्नद्वय ।
 तदर्थंरत्नदीपाद्योक्तान् सकल व्यसोक्तपु ॥

Colophon इति पारिभाषीयजीमूतवाचनलतौ धर्मरत्ने पक्षनिरूपणं ।
 समाप्तं छेद् भूत्वे धर्मरत्नमिति । यथा दृष्टेत्यादि । (ग्रन्थस्य सकाब्दा १४१०)

विषय । कालरूपानिर्णयः । मासादिनिरूपणं । अधिमासनिरूपणं । द्विराषाढादि-
 निरूपणं । अथ सभ्रमभट्टजितेन्द्रियादिमतकथनादिक । हरिश्चयनादिनिमित्त-
 क्रियानिरूपणं । उत्सर्गापाकमनिरूपणं । अमस्यादयास्तमयकालादिनिरूपणं ।
 मन्त्रध्वजनिरूपणं । भक्तोत्थाननिरूपणं । अपरपक्षनिरूपणं । मन्त्रध्वनचतुर्दशी-
 निरूपणं । हस्तोत्सर्गकालनिरूपणं । दानकालादिनिरूपणं । कार्तिकमासादय-
 कथनं । खानकालादिनिरूपणं । परकीयनिषानादिनिरूपणं । चातुर्मास्यव्रत-
 निरूपणं । सन्ध्यास्नानव्याख्याकीर्तनं । तत्र तत्र विविधकथनं । सन्धानिमादि-
 निरूपणं । महाश्वेष्टादिनिरूपणं । अष्टकाकालनिरूपणं । पूर्वोक्तादिकालनि-
 रूपणं । आसन्धादिविधिकथनं । अक्षमासे विविधनिरूपणं । निषधामुपालनविष-
 यः । तैलनिरूपणं । अथ कालविवेचनप्रसङ्गं जितेन्द्रिय मन्त्रध्वन वासू-सभ्रम-
 हरिश्चय धवल योगलाकादिद्वयनिवन्धात् नि सारतासम्पादनं । मन्त्रान्तिनि-
 रूपणं । युगादिनिरूपणं । दशहरानिरूपणं । कोआगमनिरूपणं । सुखराविनिरू-
 पणं । प्रतिपदादिचमभावस्थान्तितिथिलयनिरूपणं । तत्र विमेषण जन्माष्टमादि-
 निरूपणं । एकादशीनिरूपणं । दुर्गात्ययनिरूपणं । मन्वन्तरानिरूपणं । पक्षका-
 ल दिविवेचनश्च ।

No. 1975. शब्दखण्डटिप्पनी ।

Substance, palm-leaf, 12 × 1½ inches. Folia, 720 Lines, 6 on a page. Extent, 3,759 slokas Character, Bengali. Date, Sk. 1516. Place of deposit, Nis'idāgadh, Post Vaiñchi, Zilla Burdwan, Pandit Vanes'vara Vidyāratna, also another copy at Calcutta, Government of India Appearance old. Prose. Correct.

Sabdakhanda-tippant. A gloss on the S'abdakhanda of Gaṅgeśa. By Jayadeva. The codex is dated, Śāka 1516 = A. D. 1596.

Beginning. न ज्ञाने श्रीजाने विचरितुमिह पश्यन्वने

समर्थं नैवाहंनधिगमयितुं निर्वर्तिरपि ।

तथाप्येतावत्यामपि किञ्च विगत्यामहमिह

ग्रहणे यत्किञ्चिद्वचरन्नेवैव मरकम् ॥

इत्येति । इहाद्यशब्दस्यानन्तर्यवचनत्वेन तत्र आशयित्वेनोपस्थितोपमानमिह
मण्यैव—इत्यादि ।

End. सति प्रमादभेदेनृममकगवेपलादिति ॥

Colophon. इति महामहोपाध्यायमन्त्रिवरीजयदेवविरचिता शब्दखण्डटिप्पनी समाप्ता ।

पट्टारकेषुमहीममन्त्रिते प्राके मिते पञ्च ह्यष्टपुस्तिका ।

इहैव समाक्षेपि + भाषि काकुतुभ श्रीमहाश्विनीजीमद्वीममर्षका ।

विषयः । महेशोपाध्यायप्रकृतमन्त्रिवरानन्दनाथमहोदयस्य शब्दखण्डस्य व्याख्यानं ।

1509 cannot correspond with the letters of the era. The era dates from 1106, and 1509 added to it, would carry the record to A D 2614. If the figures be attributed to the Saka, the letters L and S become redundant. An error consequently has to be admitted, and the question is—where lies the error? The insertion of a cypher is a very common mistake. I have often seen in the pagination of MSS and elsewhere, a dot put in to indicate a ten or a hundred, though the figure following makes it redundant in the decimal system. If this be the cause of the error, the date would be L S 159 = A D 1265, and the MS would be 615 years old. If the L S be redundant, the date would be 1509 = A D 1588. I believe the first is the right interpretation. A facsimile of the page giving the date is annexed, Plate II.

Beginning वक्राणि चतु कुचयो प्रतिविम्बितानि इष्टः दशाननसमागमनधमेन ।

भूयोऽपि शैलपरिदृष्टिभयन गङ्ग-सालिङ्गितो गिरिजया गिरिभ पुनातु ॥

अधीत्य जयद्वेन हरिमितात पिङ्गवतः ।

तत्त्वचिन्तामणिरित्यमालोकोऽय प्रकाशते ॥

प्रसङ्गात्कालक्षयसमाप्तिस्तुता इत्यादि ।

End पाकरुते श्यामवृद्धेरप्यव्यव्याचनैकतया विशेषत्वमिति ॥

Colophon इति अद्यामहापाध्यायसन्निवृत्तीजयद्वेविरचितः प्रत्यवालोक समाप्तः ।

शुभमस्तु । श्रीरक्तु । ल=च १५८ । श्रावणस्य ।

विषयः । गङ्गापाध्यायकृततत्त्वचिन्तामण्यन्तर्गतप्रत्यवालोकस्य व्याख्यानम् ।

Beginning. एमद चवद्विंश तृह अवमारिच विखेच अणोष अगदिर ।

अपमुद्धं परिमन्य अषाच परमये पाचद मऊमदुद्धम ॥

End शिरिलक्कलक्कस अमदेमसुवहर राजवेविहर । दोमसिखूरणन्दसि सुपक्वे चंद-
घषदिनसदे ॥ दोस्त्रदिस्त्रागमे लिखितासीवाणीनायेनेति ॥

रेजे भवान्नमसि शीतमदुखविम्व सन्याधमदुतियुनदुतिविम्वलिङ्ग ।

दालिम्बवीजनिभवाणचये. समिद नारीमुखेन्दुमिलित मसिकुण्डसेव(?) ॥

प्राकृतभाषारचितपद्यै रावणवधकान्तवर्षम्)

No 1978 रावणवधटीका ।

Substance, palm leaf, 15 x 1½ inches : Folia, 114 Lines, ॥ on a page
Extent, ॥ 960 slokas. Character, Bengali Date, Sk. 1457 Place of
deposit, Calcutta, Dr Rājendralāla Mitra Appearance, old. Prosc. Correct.

Rātanabadha-tika : A commentary on the *Setubandha* of *Pravara-*
sena, noticed under the next preceding No. By *Kulanatha* The
codex is dated in the *S'aka* year 1457, and is 315 years old

Beginning. श्रीचन्द्रबुद्धचरणम्बुद्ध प्रकम्प

देधी प्रसाय च मिरं कुलनाथनाम्ना ।

वाच्यादने प्रवरसमवपम्बुद्ध सन्तोदनिर्भरदशान्वधप्रबन्ध ॥

कल्याणरस्त्रिरयमोमयदेवविज्ञेय काय्य क्षती प्रवरसेनवधो विदितु ।

भक्त्यापराय च नति प्रदिग्गभीष्ट-देवमुनि अधिन विप्रविनामहेतु ॥

प्रारब्धस्याभिप्रेत परिचक्षात्रि कामयमान यदाचारानुमितश्रुतिभिद मङ्गल दर्श-

दितु जगदुत्पत्तिस्थितिप्रलयहेतु सर्वलोकमहेश्वर नारायण नमस्तुभंशाव वम-

चेत्यादि ।

End. अथ समाप्त्यन एतत् शीतान्ताभजनितं बुद्धपाभुद्धयै रावणवध इति काव्ये

अथ रामाङ्ग मयर्कान्तं पुनश्चेतुर्निबन्धोऽथ तन्ना वपुः तदा ॥

Colophon : एतुवाध्यायश्रीकुलनाथकृतयायै रावणवधटीकायां — दशमस्कान्ध(?) विवरणं
समाप्त्यार्थं पद्यम् । शुभमस्तु सकाब्दम् १८१० ।

विवरणम् । प्राकृतभाषया प्रवरदेववधविरचितम् रावणवधकान्तवर्षम् काव्यान्तम् ।

No 1979 मिताचरा ।

Substance palm leaf $11\frac{1}{2} \times 2\frac{1}{2}$ inches Folia 229 Lines 6 on a page
Extent 6126 slokas Character Bengali Date L S 399 Place of deposit,
Calcutta Government of India Appearance old Prose and verse
Incorrect

Mitakalāra A commentary on the Smṛiti of Yajñavalkya By
Vijñānesvara Bhaṭṭa son of Padmanābha Bhaṭṭa The work has been
thrice printed It is dated in 399 of Lakṣmana Sena's era and is 375
years old A facsimile of its last page is annexed, Plate III

Beginning मृचस्याश्रमिणा नित्यनैमित्तिकधर्मो उक्ता । अभिषेकादिगुणयुक्तस्य मृचस्य वि
शेषस्य गुणधर्मो दर्शिता । अथना तदधिकारसङ्काचवतुभूताभोवप्रतिपादन
मुच्यते तथामपवाद प्रतिपाद्यते ॥

End श्रीमत्पद्मनाभभट्टापाध्यायकृतश्रीमत्पद्मवसुपतिराजकविज्ञानचरमहारस्य कर्ता
राजमिताचराया याज्ञवल्क्यधर्मशास्त्रविद्वतो ज्योतिषाध्याय उक्तान् ॥

विषय । याज्ञवल्क्यधर्मशास्त्राख्यानम् ॥

No 1980 शूद्रपद्धति ।

Substance palm leaf 11×2 inches Folia 91 Lines 4 on a page
Extent 1557 slokas Character Bengali Date Sam 1410 Place of
deposit Calcutta Government of India Appearance old Prose and verse
Correct

Śūdra paddhati On the duties of Śūdras By Āpīpala, son of
Dehṇuapala grandson of Makarandapala The codex is dated Samvat
1442 = A D 1385 and is 495 years old see Plate IV

Beginning अथस्य दशदश विनिरतु भगवान् बालश्रीताम्रधारी
गौरीवचाञ्जलमृगसदञ्जितार खलोभूतिभद्र ।
विश्रान्ता यस्य दीपयुतिकपिलजटासम्पन्न आति मङ्गा
तन्महाऽऽ कुङ्कुमाङ्गुलनलसमाम्भसुङ्गास्तव ॥
आभीदशीमसिङ्गिना मकरन्दपाल खनुस्त्रिवाक्य इति प्रथित प्रथितम् ।
तस्यादज स खलु देहपपालस्य प्रशासनी सदसि यस्य मुखा स्फुरति ॥

प्रस्थाप्यादिव देवलोक्तविनीतोयप्रवाहस्तत
 स श्रीमानपिपासु इत्युद्भवन् मृत्तलभावन इति ।
 येनाहर्निशमेव शैवममया विष्णो पद यज्ञता
 नित्योजप्रक्षिपातकलिभिर्ब्रह्माकान्ताऽपि सम्पादित ॥
 एष श्रीशेखरसिन्धु द्विजकुलप्रभुधेरिन्दुभिन्दुप्रकाशै-
 राकौमार यशोभिर्हन्तितमनोपान्तमेकान्तमानाम् ।
 नित्यं पटङ्कशो नठ मुष्कनिलयमुपादाय दायादवन्
 श्रीमान् दानैकशील कलयति विमला पश्यति शुद्धपूर्वाम् ॥
 अथ शुद्धाश्च । नित्याचार । तत्र रात्रिरोपदण्डद्वये प्रतिबुद्ध रात्रिवास परित्यज्य
 इत्यादि ।

End. कार्ये पुनः कश्चित् कलयसम्बन्ध सर्व्ववानधिकारयेति ।
 Colophon. इत्यपिपासुकारिताया शुद्धपद्यतौ शुद्धाभौचप्रकरणं सम्पूर्णं । पृ० १५४२ ।

श्राक्के युष्मत्सरोजसम्भवमुखाश्चाराग्निचन्द्राम्बिते
 वैधे नामि दिने शनैरवितिथौ शुक्लेतरे यत्नत ।
 ग्रीःके प्रोक्तविद्वत्पर्व्वमनुकुटशीलीलकण्ठाग्रया-
 ल्लषीत्याल्ललता कृति मरुपरि शुद्धक्रियादीपिकाम् ॥
 विषय । धर्म्योऽग्निः शुद्धाणामेव कृत्यादिनिरूपण । तत्र प्रातःकृत्यविधिकथन । मूषपुरी-
 धाद्युत्सर्गस्थानादिकथन । भोजविधि । आचमनविधि । अक्षतद्वय विरे-
 चकथनादिक । तत्र तत्र निषिद्धानि । आचमनपारमिकपण । दन्तधावनविधि
 तत्र विहितपञ्चादिनिरूपण । प्रतिषिद्धदिनकथनम् । प्रातः स्नानविधि । तर्पण-
 कर्माव्यता । तत्र कात्यायनोक्ततर्पणप्रयोगकथनम् । सामान्यता देवपूजाविधि ।
 तत्र स्नानीयद्रव्यनिरूपणमुख्येन अग्निहोत्रादिकथन । ८७-वृत्त—पञ्चम्यादिकथन ।
 सूर्य्यपूजानिधि । विष्णुपूजाविधि । शिवपूजाविधि । दुर्गापूजाविधि । जपा
 दिविधिकथन । वैश्वदेवविधानकीर्तन । अथ प्रदायकथनम् नित्यश्राद्धविधि ।
 अग्निमिष्टकान्दविधि । भोजनविधि । अथ सर्व्वत्र प्रयोगकथनम् । भोजन-
 पात्रादिनिरूपण । भोजने निषिद्धानि । भाजनान्नरक्तर्षान्निरूपण । भोज्याभाष्य
 निरूपण । पयसुद्रव्यनिरूपण भक्ष्याभक्ष्यपशुपचिनत्स्य दिनिरूपण । पशुमार-
 षादिविधानकथन । सव्यैर्धन्य पयमितिकथन । शयनविधि । उपमन-
 विधि । आदकालकथनादिक । अन्नावसाननिर्णय । कृत्यपचापरपचादिनि-
 रूपण । युगायामन्वन्तरादिनिरूपण । काम्यश्राद्धादिकालनिरूपण । एकोदिद्व-
 पिण्डनादिकालकथन । आदनेला । प्रातः कालादिलक्षण । श्राद्धे निषिद्धकाल-

देमद्रयादिनिरूपणं । कात्यायनाश्रयादानुष्ठानकथनं । सपिण्डीकरणादिप्रयोगः । अम्बुघटश्राद्धप्रयोगः । अग्नौचनिरूपणं । अग्नौच विधिनिर्णयः । विदेमस्याग्नौचः । बान्तायग्नौचः । स्त्राग्नौचः । नयंघट्टिपाते अग्नौचनिरूपणं । अग्नौचमङ्गरकथनं । सपिण्यायग्नौचः । सपिण्यादिनिरूपणं । निर्हैरणायग्नौचः । मयग्नौचः । मुसूर्युल्लयनिरूपणं । पर्जन्यरदाहविधिः । अग्निमन्त्रयनविधिः । प्रेतोदकदानविधिः । पिण्डदानविधिः । भोकापनोदनविधिः । प्रव्रजनादिविधिः । अग्नौचानुष्ठाननिरूपणं । प्रेतक्रियाधिकारिनिरूपणं । उदकादाननिरूपणं । दासीघट्टदानविधिः । यावज्जीवाग्नौचनिरूपणम् ।

No 1981 तत्त्वदीपणी ।

Substance, palm leaf, 12 x 2 inches Folia, 95 Lines, 5 on a page
Extent, 1,762 slokas Character, Maithili Date, ? Place of deposit,
Magrani, Post Madhubani, Darbhanga, Pandit Kanai Jha Appearance,
old Prose Correct

. *Tattvadipani* A commentary on the Vasavadatta of Subandhu
By Jagaddhara, Mahamahopadhyaya, son of Ratnadhara, grandson of
Vidyadhara, of the family of Chandesa'vara His mother's name was
Damayanti

Beginning इतौ तात वैकुण्ठनाकाम्यविदौ हरे तात कामप्रणामाऽस्ति बुधौ ।
अतलौ विद्याय नदीयास्त्रिमीड तदा तेन हेरम्ब नादासितम् ॥
नत्ता मुक्कन गुणगुह्यनत्तात्त डीका विद्यादिकापनिवहान सुविचार्य बुद्ध्या ।
बीमाम् अगदर दमा वितनोति डीका मूढाश्चोपनिपुणा भरतादिविद्य ॥
इह खलु निष्प्रत्यूहसीहतविद्यार्थमत्यर्थमर्थौ कविकुलकुमुदबन्धु सुबन्धु वाग-
पिदेवताकीर्तनरूप मङ्गलभादौ निवध्नाति करनदरति । सा सरस्वती वाग्धि-
दयता अयति अन्तर्धेन वर्दनामित्यादि ।

End सन्ध्या दुर्लभशामनं सुरजलपामाऽभिरामा गुणै-
विद्यावशविभूषिते अपि शुभे च्छे उभे धारते ।
रेनाय ममभूद्विजातिलकचच्छयर पण्डितो-
मीमांसैकरहस्यवशच्छदयो दातावदानाग्रय ॥
तस्मादभूजलनिधेरिव शृङ्गभानु नन्देयरा विविधतन्त्ररहस्य-वत्ता ।
तस्मादजायत विशुद्धिनिधानमूर्धो-रामेचरो गुणमनैकरहस्यवश ॥

कैवर्त्तगीगणन येन लब्धं अगति दुर्लभ ।

नर्कराजान्मृदाजान् करणेऽप्यौ गुणाधिक ॥

नष्टादजायत गदाधरनामध्याधीरो गदाधर इव प्रथित प्रथिया ।

सोऽयं सुरासनगरे पदमाप शिष्टा भीमासक्त विमलकोत्तिपवित्रमूर्ति ॥

विद्याधरमजजनदेष पुनः(?) भीमासक्त गृहिहित श्रुतिताधिवार्ध ।

समृद्धं कर्णमरदस्थानस्य वाम बोध निजान्वयसुरोद्भविकाग्रभातु ॥

रत्नधर वरमेकमुपय श्रुदयताः समसूत विशुद्ध ।

येन जिता मुक्तिना स + + + ते सर्वगुणेन वसन्ति भूमौ ॥

इत्यन्यथास्य धीरा लभे सुतमरिन्दस ।

कीजगद्वरनामानमनर्त्तमुक्तशालिष ॥

विद्यामुक्तालङ्कारे पवित्रे च्छे विविचे अपि धारिते ते ।

जैयाधिकेनापि कवीचरेण टीका कृता तत्र जगद्वरेण ॥

येनापाति कठोरमेतन्मम वेदधिक कष्टन

यन्मायानि सकोषकायनिमज्जतपाणिनीय नत ।

अन्त्येऽलङ्कारस्य येन भरत तन्कामशास्त्रं पुनः ।

तमानन जगद्वरेण कविना टीका कृतेयं मृदा ॥

नामाकापवती मिताम्रचतुरा रज्ज्यायैमार्थायिनी

नामालङ्कारितुन्दरी रसवता श्रुदान्वया भाविनी ।

निर्दीपा कुलजाङ्गनश्च गृहिणी टीका ममय ततः

स्वात्मनामनुपालयन् कृतिमलेभ्या नमः सर्वदा ॥

Colophon इति मद्यमहोपाध्यायधर्माधिकारिकवीजगद्वरविरचिता दशदीपनी समाप्ता ।

विषय । सुदुष्टतयासुखदत्ताया व्याख्यान ।

No 1982 प्रमाणप्रमोद ।

Substance, country made paper 11 x 4 inches Folia 40 Lines 6 on a page Extent, 1 020 slokas. Character, Maithili Date, ? Place of deposit, Magrari-gram Post Madhubani, Darbhanga Pandit Kauri Jha. Appearance fresh Prose Correct

Pramana pramoda A dissertation on the Vedanta doctrine regarding the soul : By Gokulanatha Upādhyaya

Beginning. 'साकाङ्क्षानुक्रमेण स्फुटमलितपदन्यासनाः सन्निधानं

प्राप्ताःसौ तत्परापि प्रथितसमतया योग्यतां श्रोतवन्ती ॥

भूयो नेत्यालपन्ती चकितमुपनिषद्गुग्धरामभिरामा

य नोप व्यक्तमुक्तं चरितवत् स वेदं चाम्बिलासानतीतः ॥

श्रोतव्यो मन्त्र इति युत्यात्मयवर्णं विधीयते । तत्र प्रमाणवाक्यमावादेव श्रवण-
ममनाङ्गं न तु वेदादेव—इत्यादि ।

End.

तस्मात्सर्वेषां कार्येषां भागवतज्ञानस्य चेतुस्तादाचार्योक्तानि सर्वान्पेक्षानुमानानि
निरपवादान्येवेति नास्ति नास्ति कस्यापि कथायामेवावग्रह इति ज्ञेयः परि-
पन्थिनः ।

Colophon. इति महामहोपाध्यायश्रीमोक्तनाथोपाध्यायविरचितः प्रमाणप्रसोदः समाप्तः ।

विषय । आत्मा वा परे श्रोतव्यो मन्त्र इति युत्या श्रवणममनाङ्गं विधीयते, तत्र श्रोतव्यः
युतिवाक्येभ्य इत्यादि स्मृतावपि युतिपदं प्रमाणवाक्योपमृच्छकमिति सर्वेषां प्रमा-
णवाक्यमावादेव श्रवणममनाङ्गं न तु वेदादेवेति पक्षधरमिदमन्तापन्यासपूर्वकं
तत्र रूपप्रदर्शनं । ननु “यतो हि ममवान् यज्ञस्य युतिस्मृतीतिहासपुराणा-
दिभ्य इदानीं मन्त्रयो भवन्ती”त्युदयनाचार्यचरणवाग्विरोध इति चेन्न तत्र
स्मृत्यादिपक्षस्य सम्मादार्थत्वात् । तस्माद्देवाक्यादेव श्रवणममनाङ्गं विधीयते
इति सप्रपञ्च निरूपणी किञ्च श्रवणानन्तरं मननं तत्र चेतुसाध्यं, चेतव्यं कार्य-
त्वादेव इति सङ्कल्य तेषां स्वरूपनिरूपणमुखेन सर्वेषां कार्येषां ऐश्वर्यज्ञानस्य चेतु-
त्वनितिनिर्णयः । एतदुपोद्बलकलेन च कुटुमाञ्जल्युक्तानि सर्वान्पेक्षानुमानानि
निराकृततया समर्थितानीति ज्ञेयमिति ।

CLASSIFICATION.

I.—VEDA S'A'STRA.

- a. Sañhitá (hymns).
- b. Bráhmaṇa (ceremonials).
- c. Aranyaka (do. appropriate for forest life).
- d. Upanishad (theology).
- e. Vaidika (Sūtras, rituals, phonetics, &c.).

II.—ĀTITHĀSIKĀ S'A'STRA.

- a. Itihāsa (history).
- b. Purāṇa (ancient legends).

III.—KĀVYA S'A'STRA.

- a. Kāvya (poems).
- b. Nāṭaka (drama).
- c. Champū (poetico-prose compositions).
- d. Kōsha (miscellaneous poetical collections).
- e. Upākhyāna (tales and romances).

IV.—ABHIDHĀNA S'A'STRA (lexicography).

V.—VYĀKARAṆA S'A'STRA (grammar).

VI.—CHHANDAH S'A'STRA (versification).

VII.—ĀLANKĀRA S'A'STRA (rhetoric)

VIII.—JYOTISHA S'A'STRA (astronomy and astrology)

IX.—SMṚITI S'A'STRA (law, civil and canonical)

X.—ŚAŚTRA S'A'STRA (music).

XI.—ŚILPA S'A'STRA (arts).

XII.—KĀMA S'A'STRA (erotics).

XIII.—DARŚANA S'A'STRA (philosophy).

- a. Dārsanika (philosophy in general)
- b. Sāṅkhya (hylotheistic)
- c. Nyāya (dialectic).
- d. Vaiśeṣika (physical)
- e. Mīmāṃsā (ritualistic)
- f. Vedānta (monotheistic).
- g. Yoga (theocratic).
- h. Aparādāśanika (minor systems of philosophy)

XIV.—BHAKTI S'A'STRA (faith).

XV.—TANTRA S'A'STRA (mysticism).

XVI.—VAIDYAKA S'A'STRA (medicine).

XVII.—JAINA S'A'STRA (Jaina religion).

XVIII.—BAUDDHA S'A'STRA (Bauddhist religion).

XIX.—ANIRDISHṬA (miscellaneous).

CLASSIFIED INDEX.

	No.	Page
I.—VEDA S'A'STRA.		
1.—a. <i>Saṁhitā.</i>		
Anuvākādhyāya,	1806,	120
Krama-saṁhitā, Pūrvārddha,	1803,	118
Krama-saṁhitā, Uttarārddha,	1804,	119
1.—b. <i>Brāhmaṇa.</i>		
Aitareya-brāhmaṇa-bhāṣya,	1801,	117
1.—c. <i>Kāṇyaka.</i>		
1.—d. <i>Upanishad.</i>		
Durgopanishad,	1929,	253
Ganeśopanishad,	1923,	253
Gaṅgopanishad,	1926,	252
Kaivalyopanishadāloka,	1810,	122
Kālyupanishad,	1925,	251
Kaṭhavallyopanishadāloka,	1812,	123
Maitreyopanishadāloka,	1811,	123
Māndukyopanishadāloka,	1808,	121
Mundakopanishadāloka,	1813,	124
Sūryopanishad,	1927,	252
Svetāsvataropanishadāloka,	1809,	122
Taittiriyanishadāloka,	1798,	115

1.—*c* *Vandika*

	1.—e	Vandika	No	Page
Apastamba-sūtra-vṛitti	alias A	pastamba-sūtra dīpikā,	1807,	121
Aṣṭa-vikṛiti,	1931,	255
Ekāhanam Paddhati,	1728,	6
Gobhila gṛhya-bhashya,	1957,	288
Garga paddhati	alias	Gṛhya-paddhati,	1916,	236
Gṛhya-paddhati,	1890,	207
Gṛhya-sūtra-vivarana,	1891,	208
Jyotsnā,	1938,	262
Karṇanuga-padārtha-dīpikā,	1901,	217
Kunda-tattva-prakāśikā,	1918,	239
Mulyadhyaya-vivarana,	1796,	114
Nigama parīṣhṭa,	1800,	116
Pakayajna-nirnaya,	1811,	121
Paraskara gṛhya Sūtra,	1768,	87
Pratijna-sutra-parīṣhṭa,	1799,	110
Pravarādhyāya-parīṣhṭa,	1795,	113
Prayoga-paddhati,	1827,	135
Somakarma prādīpikā,	1727,	6
Uktha-paddhati,	1794,	113
Varnaratna dīpikā, Siksha,	1932,	206

II — *ĀITHYĀSĪKA ŚĀSTRA.*2.—*a* *Itikasa*

Hamsachandra-charita,	.	1899,	215
-----------------------	---	-------	-----

2.—*b* *Purana*

Avanti Khanda,	...	1753,	67
Badarik-mahātmya,	..	1711,	39
Bhaviṣhya purana,	...	1712,	33
Budharanjani,	...	1730,	8
Gaṇeśa-mahātmya,	...	1751,	62
Repuṣā-mahātmya,	...	1752,	61
Reva khanda,	...	1715,	12
Sahyadri khanda,	...	1712,	52
Sambhalaḡrama mahātmya,	...	1750,	59

			No.	Page
Satyopākhyāna,	1723,	1
Saura-saṁhitā,	1746,	48
Sīva-gītā,	1777,	95
Sīva-māhātmya-khaṇḍa,...	1747,	50
Saṅkara-saṁhitā,	1741,	30
Sūta-saṁhitā,	1776,	93
Turojā-māhātmya,	1749,	57
Vāsishṭha Upapurāṇa,	1759,	77

III.—KĀVYA ŚĀ'STRA.

3.—a. Kāvya.

Ananda-lahari-satīkā,	1820,	120
Ananda-lahari-ṭīkā,	1732,	19
Harihara-subhāshita,	1851,	164
Kumāravyākhyā-sudhā,	1964,	235
Mānasollāsa and Mānasollāsa-vṛttānta,	1763,	81
Naishadha-prakāśa,	1942,	265
Nītisāra,	1828, 1829,	135, 136
Prapañcāmrīta <i>alias</i> Rāmānuja-charita,	1731,	9
Purusha-parīkṣā,	1922,	244
Rasa-dīpikā,	1966,	237
Rasamañjarī-prakāśa,	1943,	266
Rāvaṇa-badha-ṭīkā,	1978,	301
Setubandha,	1977,	300
Sāryānuvādinī,	1729,	7

3.—b. Nāṭaka.

Hanumannāṭaka-dīpikā,	1740,	29
Hanumanuāṭaka-vā-Mahānāṭaka,	1739,	27
Pārijāta-haraṇa,	1888,	205

3.—c. Champū.

3.—d. Kośa.

No. Page

3 — *Uḍakshyina*

Āravya yāminī,	1969,	290
Tattva-dīpanī,	1981,	204

IV — *ĀBHIDHĀ VA ŚĀSTRA*

Trikāṇḍa chintāmaṇī,	1726,	5
----------------------	-------	---

V — *VYĀKARAṆA*

Gajasūtra-vyākhyā,	1792,	111
Paribhāṣendu sekharā kāsikā,	1782,	101
Prayogottama ratanamālā,	1819,	129
Siddhānta-Laumudā gūḍa phakṣikā prakāśa,	1771,	89
Sphoṭa chātaka,	1780,	100
Sphoṭa vāda,	1880,	196
Subvibhaktayārtha-vivēka,	1791,	110
Vaiyākaraṇa bhūṣaṇa śāra,	1818,	127
Vaiyākaraṇa māṇḍamāyana-jīkā,	1780,	103
Yāñugānta sūromani,	1772,	90

VI — *CHANDAS*

Balavivēkī,	1955,	273
-------------	-------	-----

			No.	Page
Keśavapaddhatyudāharana,	1897,	214
Mūrtanda-vallabhā,	1737,	25
Saura-bhāshya,	1838,	147
Siddhānta-sīrvabhauma,	1858,	171
Siddhānta-sundara <i>alias</i> Golādhyāya,	1767,	86
Siddhānta-tāttva-viveka,...	1865,	178
Sisubodhinī,	1898,	214
Soma-siddhānta,	1904,	221
Sūryya-siddhānta-vivarana,	1817,	127
Svarodaya-ṭikā,	1816,	126
Vasantarāja-ṭikā	1939,	263
Vas'ishṭha-siddhānta <i>alias</i> Viśva-prakāśa,	1903,	210
Vyāvahāra-ratna,	1875,	191
Yavana-jātaka,	1949,	272

IX.—SŪRITI ŚĀSTRA.

Achāra-chandrodaya,	1779,	97
Achāra-chintāmaṇi,	1857,	169
Acharādarsa,	1956,	279
Achāra-dīpikā,	1914,	233
Ahnika-saṅkshēpa,	1948,	272
Chaturvarga-chintāmaṇi,	1923,	246
Daṇḍa-viveka,	1910,	225
Dānadharma-prakrīyā,	1834,	144
Dāna-vākyāvali,	1830,	137
Danā-panjī,	1840,	150
Dāyabhāga-viveka,	1843,	154
Devadāsa-prakāśa,	1832,	140
Dharma-ratna,	.	..	1974,	297
Divya dīpikā,		...	1960,	282
Durgābhakti tarāṅginī,	1876, 1878,	192, 194
Dvaita-nirnaya,	1873, 1973,	209, 296
Dvaita-nirṇaya-jīnoddhāra,		...	1853,	166
Dvaita-parīśiṣṭa,	1871,	186
Dvaita-nirnaya-prakāśa,	1953,	281
Gaṇḍībhakti-taraṅginī,	1867,	182

	<i>No</i>	<i>Page</i>
Gṛihasṭha ratnakara, .	1921,	212
Jagannatha prakāśa, .	1790,	109
Jalāsayotsarga vidhi,	1837,	146
Kṛṣṇārchana cānḍika,	1894	211
Kṛtya maharnava,	1886,	202
Kṛtya tattvarnava,	1933,	207
Mantrārtha dīpikā, . .	1936,	261
Māsa mimāṃsā,	. 1891,	197
Mitākshara,	1979,	302
Nandimukha nirupana,	... 1872,	200
Palapīyusha latā, . .	1315,	269
Parāśara smṛiti, .	1703,	111
Paribhāṣā viveka, . .	1882,	197
Pitṛbhakti, .	1921,	200
Pitṛbhakti tarāṅginī,	1773,	90
Pramāṇa pallava, .	1830,	145
Pratiṣṭhā paddhati,	1811,	151 .
Prāyascitta pāṇy ita,	1900,	221
Prāyascitta pradīpa,	1963,	250

			No.	Page
S'rāddhendu,	1778,	96
S'uddhi-viveka,	1736, 1934,	25, 258
Súdra-paddhati,	1980,	302
Tattva-nirnaya,	1845,	155
Tithi-nirnaya,	1839, 1895,	149, 211
Tithi-tattva-chintāmani,	1902,	217
Tírtha-kaumudí,	1734,	21
Vivāda-chandra,	1859,	172
Vivāda ratnākara,	1842,	152
Vratodyāpana-kaumudí,	1824,	132
Vyāvahāra-chamatkāra,	1774,	91
Vyāvahāra-kalpataru,	1833,	142
Yati-dharma-samuchchaya,	1756,	75

X.—SĀṆGĪ'ĪA S'A'STRA.

XI.—SĪLPA S'A'STRA.

XII.—K'VA S'A'STRA.

XIII.—DARSANA S'A'STRA

13 —a. *Dārsanika.*

13.—*f. Vedānta.*

Advaita-brahmavidyā-paddhati, ...	1761,	75
Anubandha-darsana, ..	1785,	105
Advaita-dīpikā, 2nd, 3rd, 4th Adhya,...	1970, 1971, 1972, 292, 293, 295	
Bheda-dīpikā, ..	1879,	199
Mānasollāsa-vṛttānta-vilāsa, .	1783,	102
Pañchapādikā, ...	1823,	131
Pramāṇa-mālā, ...	1787,	107
Pramāṇa-pramoda, .	1982,	305
Sārīraka-mīmāṃsā-nyāya-saṅgraha, ...	1957,	280
Sāstra-siddhānta-lesa-vyākhyā, ...	1835,	145
Taittirīriya-śruti-vārttika, ,	1724,	3
Upadeśa-ratnamālā, ...	1797,	114
Vedānta-kalpataru-parimala, ...	1766,	85
Vedāntāryā, ...	1781,	101
Vedānta-saṁjī-dīpikā, ...	1844,	155

13.—*g. Yoga.*

Pātañjala-bhāṣhya-vārttika, Yoga-vārttika, ...	1805,	116
Pātañjala-sūtra-bhāṣhya, ...	1884,	209
Sāntikalpa-pradīpa, ...	1953,	270
Yoga-ratnamālā, .	1954,	275

13.—*h. Aparādā-saṁka.*

XIV.—BHAKTI SĀSTRA.

Haribhakti-dīpikā, ..	1874,	189
Pāshanda-chapeṭika, .	1758,	77
Prapañnadīpa-charyā, .	1725,	1
Trilakṣaṇī-bhīva-prakāśa, .	1851,	166

XV.—TANTRA SĀSTRA.

Āgama-tattva-saṅgraha, .	1760,	79
Chandī-saṁgraha-krama-kalpavallī, .	1855,	167
Dattatreya-tantra, .	1830,	161
Kalyurddhamnaya Tantra, ...	1713,	38

			<i>No</i>	<i>Page</i>
Liṅgarchana-chandrika,	1944,	267
Mudra-prakāśa,	1866,	181
Padarthādarsa,	1733,	20
Sadhaka-sarvasva,	1950,	273
Tantraloka-ṭīkā,	1755,	74

XVI.—VAIDYAKA ŚĀSTRĀ.

Hārta-saṁhita,	1770,	88
----------------------	-----	-----	-------	----

XVII.—JAINA ŚĀSTRĀ.

XVIII.—BAUDDHA ŚĀSTRĀ.

XIX.—ANĪRUDHĪYĀ.

APPENDIX A.

List of Sanskrit MSS purchased for the Government of India

SĀNĪTĀ

- 711 Samaveda Saṁluta
 1167 Kauṣa saṁluta bhāṣya. Mahādhara
 1186 Yajus saṁluta kramapaṭha.
 1187 Rīg veda saṁhita.
 1197 Garga saṁluta
 1410 Rīg veda saṁhita, prathamā bhāṣa
 938 Ditto Krama saṁhita: purvabhāga
 1421 Ditto Uttarabhāga
 1587 Śatarudra-māntarartha dipika.
 1412 Rīg veda, padapaṭha.
 1163 Aṣṭadhyāyī bhāṣya Mādhava.
 1177 Yajussaneyi padapaṭha.

BRĀHMANA

- 708 Śhāgṛīṣa brāhmaṇa.
 709 Tauṭya brāhmaṇa.
 710 Samavidhāna-brāhmaṇa
 716 Arshya-brāhmaṇa
 717 Mānta brāhmaṇa.
 940 Atareya brāhmaṇa bhāṣya.
 968 Satapaṭha brāhmaṇa bhāṣya
 1263 Kauṣitaki brāhmaṇa
 1411 Aitareya, 9th brāhmaṇa.
 1425 Varttika sara.
 1608 Aitareya brāhmaṇa bhāṣya

ĀRANYAKA

- 1353 Sambandhī varttika Vyādhīranyaka-bhāṣya-jantirgata.
 1354 Ditto tika

UPANISHAD

- 728 Vajrasūchyupaniṣad
 710 Aśramopaniṣad
 944 Māndīryopaniṣad-aloka
 945 Svetasvataraṇi upaniṣad-aloka
 946 Kaṇḍīyopaniṣad-aloka
 948 Maṇḍūkyopaniṣad-aloka.
 949 Kāṭhavalīyupaniṣad-aloka
 950 Taittirīyopaniṣad-aloka
 951 Prasnaṇi upaniṣad-aloka.
 1024 Aitareya upaniṣad bhāṣya
 vīvarana
 1152 Nārāyaṇa-dharmopaniṣad
 1210 Nārāyaṇa dharmopaniṣad
 1413 Itihāsa-upaniṣad: 52
 1262 Ananda mīmāṃsā kāmataṇi tika.
 1070 Garāṣṭra upaniṣad-dipika
 1450 Muktiopaniṣad
 1518 Kūvalīyopaniṣad tika
 1577 Kāṇḍīyupaniṣad. Kāṇḍīyopaniṣad
 1578 Veda-parivrajakopaniṣad
 1576 Vyādhīranyaka-jantirgata
 1575 Kāmataṇi tika.

- 1108 Pushpa sutra.
 1130 Paraskara grhya.
 1133 Sutra pradipa dr̥śhyayaniya.
 1138 Pada gādha.
 1149 Nārāyaṇīya-madhava bhāṣya.
 1151 Mal'ā parisīṣṭa.
 1153 Āśatamba dharma sutra.
 1161 Paraskara bhāṣya Harihara.
 1169 Sīkṣā pañcaka.
 1179 Vidana-sutra.
 1180 Pushpa-sutra.
 1181 Grhya karikā.
 1182 Śrīvaṇśrāmāṇika.
 1183 Kāṭyāyana sutra-vyakhyā.
 1192 Śivalayana śrauta sutra-bhāṣya.
 1199 Baudhayana-sutra, 9th prasa.
 1200 Darśa purnamasa sutra.
 1201 Paśubandha. Baudhayaniya.
 1202 Chaturmāsyā ditto.
 1204 Āpastamba sutra-vṛtti.
 1206 Samagana-phulla-sutra tika.
 1213 Kāṭyā purāṇa-bhāṣya.
 1372 Sulva-parīṣṭa.
 1373 Sankhyayana grhya-sutra.
 1374 Ditto.
 1375 Nārāyaṇīya 4th. havivarana.
 1388 Bharaḍvāja sutra bhāṣya.
 1392 Ekabrahma-satradī brahma
 paddhati.
 1393 Kāṭyāyana nakṣatra-satra
 prayoga.
 1403 Āpastambīya andavīla prayo-
 ga-vṛtti.
 1404 Padaprabhava bodhi.
 1406 Kāṭyāyana sutra bhāṣya,
 Ananta.
 1413 Sankhyayana-sutra.
 1417 Vājasaneyi padakrama.
 1419 Grhya sutra.

- 1120 Sankhyana sutra.
 1122 Ditto.
 1067 Upalekha.
 1068 Ditto bhāṣya.
 1085 Vamana sukta.
 1100 Lakṣhanaratna paribhāṣa.
 1189 Rudra bhāṣya.
 1193 Mantrartha-mānasa.
 1209 Mantra saṁhita.
 1269 Padāṅkī ratnamala.
 1300 Ājñatantra-sudhā dīpa.
 1301 Śrūṭībhāṣya-prakāśa.
 1322 Vādaśā.
 1327 Pitrālambana-vivarana.
 1409 Itma-vāda.
 1409 Dīkṣā pañcāla vṛtti.
 1480 Dīkṣā pañcāla.
 1504 Dāśa-sutra-tika.
 1505 Dāśa-sutra tika alias Balabha
 dīkṣā tika.
 967 Āpastamba Sutra.
 967 Ājurvedaśāstra.
 968 Āpastambīya-darśachaturmāsyā.
 993 Ājurvedaśāstra.
 994 Pañcā vidhā sutra.
 992 Āpastambīya ulkā sutra.
 995 Kalpanupada sutra.
 996 Anupada sutra.
 997 Kṣudra sutra.
 998 Kalpa sutra.
 999 Tāṇḍalākṣhaṇa-sutra.
 1001 Soma-yajamāna.
 1005 Agnichayaniya-kārikā.
 1006 Saṁjñākarana bhāṣya.
 1007 Chaturjñāna.
 1008 Saiva-prakāśa.
 1009 Ekāgnikāṇḍa mantra vyākhyā.
 1010 Kundaṛī, satika.
 1011 Veda-lakṣhaṇādī nirupāṇa.

- 1012 Vihāra-kārikā.
 1013 Atirātra-stomayāga.
 1016 Sākamedhā.
 1017 Pratihāra-samprayoga.
 1018 Kaṅkili-prayoga.
 1019 Kaṅkili-maitravaruna.
 1020 Paundarika-somayāga.
 1021 Brāhmaṇḍasaṁsi-prayoga.
 1022 Vājapeya-paddhati.
 1023 Jyotiṣoma-paddhati.
 1025 Gajasūtra-vyākhyāna.
 1026 Piṭṛmedha-paddhati.
 1027 Vṛhadārnyaka-sureśvara-vārtika.
 1028 Agnidhra-prayoga.
 1029 Darsa-pūrnāmāsa-hautra-prayoga.
 1030 Pavitreshṭi.
 1222 Gṛhya-sūtra, Pāraskara.
 1223 Gṛhyasūtravāraṇa, Karkopādhyāya.
 1226 Āpastambīya-dharmma-sūtra.
 1227 Vimalodaya-māli, Āśvalāyana-gṛhyatīka.
 1228 Sāṅkhyāyana-gṛhya-sūtra.
 1229 Baudhayana-gṛhya-sūtra.
 1238 Āpastambīya-gṛhya-prayoga-vṛtti.
 1240 Nakshatra-sātra-sūtra-vṛtti.
 1244 Āśvalāyana-gṛhya-bhāṣya.
 1245 Āśvalāyana-gṛhya-bhāṣya.
 1246 Āśvalāyana-smṛti-sūtra.
 1247 Sāṅkhyāyana-sūtra, Purvārddha.
 1248 Sāṅkhyāyana-uttarārdha.
 1249 Gṛhya-praśna.
 1251 Kātyāyana-prātisākhya-bhāṣya.
 1253 Āpastambīya-sulva-bhāṣya.
 1254 Āpastambīya-dharmma-sūtra.

- 1260 Rudrādhyāya-bhāṣya, Mādhava.
 1261 Gṛhya-prāyaścitta.
 1263 Darśapūrnāmāśādi-mantravyākhyā.
 1271 Savitra-chayanī, Baudhāyana.
 1272 Prātisākhya, Atharvaṇa.
 1273 Yajur-mānjari.
 1282 Chayana-praśna.
 1283 Āpastamba-sūtra-vṛtti.
 1286 Pāraskara-gṛhya-prayoga-paddhati.
 1293 Chhāndasipada.
 1297 Gobhila-gṛhya-bhaṭṭa-bhāṣya.
 1298 Chhāndogya-pariśiṣṭa.
 1031 Ādhāna-prakarṇa.
 1033 Chāturmāsya.
 1033 Aranyakūya-rishichhanda-daivata-nirūpana.
 1035 Pravara-mūlāya.
 1036 Agniṣṭomīya-stomayāga.
 1037 Vājapeya-sūtra.
 1038 Paundarika-prayoga.
 1039 Prayaścitta-pradīpikā.
 1040 Sulva-pradīpa.
 1041 Sulva-tīkā.
 1042 Baudhāyaniya-prayaścitta.
 1043 Navakandikā-sūtra-sāddha-vidhi.
 1496 Maitrāyaṇī-somaśānti-paddhati.
 1559 Maitrāyaṇī-gṛhya.
 1155 Paśubandha-prayoga.
 1331 Baudhāyaniya, 2nd prāśna.
 1333 Mahāvṛata-bhāṣya.
 1347 Kātyāyaniya-karka-bhāṣya.
 1348 Baudhāyaniya-ādhāna-sūtra.
 1349 Drahyaṇiyanīya-sūtra-paddhati.
 1350 Baudhāyaniya-prayoga-sāra.

<p>1239 Apastamba dharmma-sutra
vṛtti</p> <p>1250 Brihadarṇyaka sureśvara-vart
tika pada
Itihāsa.</p> <p>677 Gauraganoddesa dipika</p> <p>803 Itihāsa samuchchaya</p> <p>808 Ramayana, Adī, Ayodhya, and
Kishkindhya Kāndās with
the commentary of Loka
nātha</p> <p>1127 Ramayana sara</p> <p>1304 Vaishnavā varttamala.</p> <p>1315 Divyasaahasra vivṛiti</p> <p>1573 Mahabharatarthā saṅgraha
dipika</p> <p>1447 Udayapurāṇa-Rāmapurāṇa-vaṇsa
vali</p> | <p>1453 Bhagavata sandarbha vā
kyā</p> <p>1516 Brahma-gita Skandapurāṇīya,
1st and 2nd Adhyāya.</p> <p>1516 Brahma gita-tika</p> <p>1150 Sanatasujatīya prakaraṇa</p> <p>969 Bhṛviṣhya purāṇa</p> <p>970 Brahma purāṇa.</p> <p>971 Loka purāṇa.</p> <p>972 Skanda-purāṇa Ambikā
khaṇḍa.</p> <p>973 Skanda purāṇa, Kūmarikā
khaṇḍa</p> <p>975 Vayu purāṇa.</p> <p>977 Samba purāṇa.</p> <p>978 Garudā purāṇa.</p> <p>980 Kalika purāṇa.</p> <p>983 Narada-purāṇa Brihat</p> |
|---|--|

- 1399 Pravoga pñjaya
 976 Jayasñha kalpadruma
 886 Prayoga-darpana
 749 Prayoga sãra.
 1014 Kurukshetra ratnakara.
 1015 Tithyarka.
 1058 Sanatkumara-sañhita
 1064 Vibhagatatva vichara
 1233 Sannyasa-nirupana
 1342 Dharma niraya.
 1081 Yati viveka
 1088 Dana pañja
 1097 Gotra pravaramanjari.
 1109 Dharma pranojñã
 1073 Sannyasa-grahana paddhati
 1143 Anupa vilãsa.
 1144 Sakala lakshanochechaya
 1264 Triñśatsloki ulãsa Asaucha san-
 graha
 1274 Jayamãdhava manasollasa
 1368 Saunaka-karika
 1040 Apastamba-smṛiti
 910 Vratodyapana-kaumudi.
 966 Rayabhisheka ulãsa Raja
 dharma laustubha.
 953 Lalã-niraya.
 1000 Kṛtya ratnavali
 1034 Karma pradipa.
 1062 Sanshara-niraya
 1066 Svachara chaturdãsi pari-
 sishtã.
 1107 Dharma pravṛtti.
 1114 Prakaraṇa prakãsa
 1121 Vyavahara pradipa.
 1136 Tirtha chintamani
 1154 Yama smṛiti
 1163 Vasishṭha smṛiti.
 1166 Achãra-pradipa.
 1168 Smṛiti chandrika
 900 Vyavahara chamatkara.

- 1432 Smṛiti paribhasha.
 1433 Devadãsa prakãsa.
 1436 Purta lamalakara.
 1437 Kṛtya-kalpataru
 1563 Acharadar a
 1568 Dharma ratna
 1589 Dvãita niraya prakãsa.
 1607 Grihya-sangraha
 1467 Indradhava puja.
 1433 Kasi tattva vichara.
 1561 Malamãsa tattva tika
 1588 Rãjabhisheka prayoga
 1482 Prathushṭha-sara sangraha

Sãdgotra.

- 1195 Raga mĩla
 1196 Vãdya-khandã.
 1307 Sangita-ratnavali.
 847 Pancha kalpa.
 1110 Sangita ratnakara
 1112 Nṛitya-ratnavali
 1131 Taladhya.
 1128 Sangita kalpataru
 1129 Sangita parijata
 1139 Sadkurnaraga lakshana.
 1141 Basaratnavali

Sĩlpa.

- 1472 Pratima pramãna

Sãkhya

- 802 Sankhyatattva kaumudi
 920 Sankhya-karikã Sankhya-
 chandrikakhyã tika-sahiti
 913 Sankhya-sutra, Vṛtti sahita
 903 Tattva-yathartha-dipana.

Nyãya

- 669 Nyaya sutra-tyakhyã.
 671 Anumãya didhiti tippani
 673 Kusumanjali tika
 684 Sadhanta mukhtarã guḍartha
 prakãsa.

- 688 Vidhiváda-ṭikā.
 689 Bhásá-ratna.
 695 Siddhánta-lakṣhaṇa-rahasya.
 696 Vyáptyánugama.
 697 Keralánvayi-rahasya.
 698 Anumāna-didhiti
 699 Śabda-parichchheda-rahasya.
 700 Śakti-váda.
 703 Akhyáta-vichára,
 704 Anumāṇa-khaṇḍa-ṭikā.
 705 Śabda-śakti-prakāśikā-bo-
 dhiṇí.
 706 Chintámaní-prakāśa.
 707 Ditto.
 712 Pratyakṣa-kṣhaṇḍaloka-
 darpana.

- 827 Satpratipakṣa-máthurí-ṭikā.
 837 Nyáya-maharanda-saṭika.
 838 Tarka-saṅgraha.
 840 Nyáya dípávali.
 852 Vishayatá-váda
 855 Aparokṣánubhuti, Dípikā-
 khyā-ṭika-sahita.
 860 Nāūrāda ṭippaní.
 861 Samāsa-váda.
 862 Śābdabodha-prakṛtyá
 918 Nyáya-siddhānta-muktávali-
 dípikā.
 925 Nyáya-siddhānta-muktávali-
 prakāśa.
 927 Viśiṣṭa-raśiṣṭa.
 928 Pratimā-sútra-pariśiṣṭa.

- 1037 *Mitabhāṣā śloka* *ṣaṭ* ta-padar-
thi *ṭikā*.
1171 *Pratirtha-dīpikā*.
1311 *Pratyak-tattva-chintāmaṇi*,
saṭika.
1175 *Pratyakṣa-pragallbhī*.
1231 *Nalaka-paricchedhā*.
1255 *Sarvajaharī śloka* *Bhāṣa* an-
di *ṭikā*.
1330 *Praṇṇīpa-paddhati*.
1341 *Idṭo*, *ṭikā*.
1310 *Bhāṣapraśaṅkā śloka* *Māyā*-
vāda-khaṇḍana-*ṭikā*.
904 *Tantrīloka*.
957 *Vaidika-līṅgārtha-vivechana*.
959 *Mīmāṃsā-nyāya-prakāśa*.
900 *Idṭo*, *sūtra-paddhati*, *Ṣiḥ*
Adhyāya.
961 *Idṭo*, *kusumanjali*.
963 *Idṭo*.
1060 *Idṭo*, *śloka-vārttika*.
1157 *Tantra-ratna*.
851 *Vākya-dīpikā*, *saṭika*.
1150 *Nyāya-siddhānta-tattvavireka*.
1131 *Nyāya-kaustubha*.
1139 *Pratyakṣa-khaṇḍa-kapṭhalo-*
dhāra.
1573 *Śloka-kapṭhakoddhāra*.
1570 *Gūṇa-prakāśa-vivṛiti*.
1445 *Līlāvati-bhāva-prakāśa*.
1444 *Anumānāloka-ṭikā*.
1192 *Khaṇḍanoddhāra*.
1571 *Kirapāvali-prakāśa*.
1590 *Tārka-tattva-nirūpana*.
1694 *Tārka-rakṣa*.
1139 *Pratyakṣa-khaṇḍa-kapṭha-*
koddhāra.
1143 *Pratyakṣāloka-darpana*.
1566 *Pratyakṣāloka*.
1552 *Nyāya-sūtra-padapanchika*.
1170 *Nyāya-siddhānta-tattva-*
vireka.
1131 *Nyāya-kaustubha*.
1137 *Nyāya-vārttika-tatparīya-*
ṭikā.
1140 *Sāla-paricchedhāloka*,
Vaiśaṇṭika.
824 *Vaiśaṇṭika-sūtraprakāśa*.
859 *Siddhānta-chandrodaya*.
1350 *ṣaṭ* ta-padarthī.
Mīmaṃsā.
1290 *Māyūkhamālikā śloka* *Bhāṣa*-
chintāmaṇi-vyākhyā.
1359 *Adhyāyana-vādhi-vyākhyā*.
735 *Nyāya-ratnamālā*.
747 *Tantra-ratna-ṭikā*.
752 *Bhāṭṭa-dīpikā*.
753 *Mīmāṃsā-siddhānta-leśa-saṅ-*
graha.
758 *Mīmāṃsā-vārttika*.
703 *Sāstra-siddhānta-saṅgraha*.
803 *Adhikarapa-kāumudī*.
869 *Mīmāṃsārtha-saṅgraha-kau-*
mudī.
671 *Chandrāloka, Chandrāloka-*
prakāśa-saṭita.
853 *Sphoṭa-chaṭaka*.
939 *Tantra-vārttika-ṭikā*.
1147 *Mīmāṃsā-tantra-dīpikā*.
1214 *Mīmāṃsā-vārttikābhāṣa*.
1215 *Tantra-vārttika-ṭikā*.
1236 *Tantra-ratna*.
1241 *Mīmāṃsā-nyāya-dīpikā*.
1255 *Mīmāṃsā-bhāṣya-vārttika*,
1-3-pāda.
1256 *Idṭo*, 2-1-ditto.
1257 *Idṭo*, *tantra-vārttika*.
1289 *Bhāṭṭa-chintāmaṇi*.
1291 *Mīmāṃsā-kaustubha*.
1292 *Bhāṭṭa-dīpikā*.

- 1326 Mīmāṃsā-nyāya prakāśa
 1408 Siddhānta-dīpa.
 1416 Śāstra-dīpikā-ṭīkā.
 1115 Savara-bhāṣya-prdayojanā.
 1110 Vārttika-kāśikā.
 1116 Śāṅkarshana-mīmāṃsā.
 1221 Ajitā *alias* Tantra-ṭīkā-vyākhyā.
 1275 Vidhi-rasāyana.

VEDĀNTA

- 1418 Brahmasūtrīya-śaiva bhāṣhya
 1287 Brahma-sūtra-vallabhi-bhāshya
 1312 Brahma-sūtra-anubhāshya.
 1813 Anu-bhāshya-prakāśa
 1320 Brahma-sūtra-bhāshya, Saunaka-sampradāya.
 1285 Śāstra-dīpikā, from 3 to 12 A.
 1360 Śāstra-dīpika, 2nd Adhya
 958 Śāstra-dīpikā.
 1328 Sāndilya-sūtra-pravachana.
 905 Pāṇḍa-chāpetikā
 954 Sarṅga mīmāṃsā-bhāshya-vivarana
 1188 Śāstra dīpika ṭīkā
 427 Taratamya-stava-vyakhyā
 628 Daśa-loka-ṭīkā *alias* Siddhanta-vindu
 653 Gītā-tātparya-bodhinī
 655 Adhyatma-bhagavata
 692 Siddhānta-vindu
 674 Aṣṭavakra sūtratā
 715 Bheda-dhikṛitī
 729 Shaṭśloki-vārtika
 741 Advaita siddhyupanyāsa
 759 Advaita-chandrikā
 779 Gita-tātparya bodhinī
 782 Bhagavad-gītā-bhāshya
 780 Adhyatma-sāra
 836 Vedānta-saṅgā-prakāśa.

- 819 Hariyaśi-gītā *alias* Bhagavad-gītā-ṭīkā.
 850 Pāñchālī-gītā-ṭīkā.
 856 Vedānta-tattva-traya-nirūpana.
 859 Vedānta-ratna-traya-parikshā
 834 Anubandha-darsana
 885 Aṅgī-vyākhyā *alias* Vedānta-traya-saṭika
 909 Advaita-brahmavidyā-paddhati
 1001 Vivaraṇa-tattvadīpa.
 1069 Gītā-tātparya nirṇaya.
 1088 Vedānta-śāra, Rāmānuja.
 1094 Pañchakośha-viveka
 1095 Svarūpa-prakāśa.
 1099 Pañchīkarana-vārttika.
 1023 Rasik-ranjani-gītā-ṭīkā, 1st khanda
 1123 Ditto, 2nd khanda
 1124 Ditto, 3rd khanda.
 1125 Gītā-bhāshya, Rāmānujīya
 1148 Sureśvara-vārttika-vijākhyana
 1156 Vedānta-kalpalatā.
 1165 Advaitīnusandhāna
 1190 Amṛita-taraṅgini-gītā ṭīkā.
 1191 Tattvadīpikā gītā-ṭīkā.
 1225 Prapañcha-śāra-viveka.
 1232 Paramahaiṣa-chāra paddhati
 1278 Pañchīkarana-tātparya-chandrika
 1280 Pañchapadīya-vivarana
 1288 Pañchīkarana-bhāṣya-prakāśikā
 1383 Gītārtha-vivarana,
 736 Siddhanta-lesa-guḍhartha-prakāśa
 744 Siddhānta-dīpa
 854 Divādaśa-mahavākya.
 911 Tattva-pradīpikā.
 915 Pañchapādika.

- 961 Panchapādika vivarana
 917 Upadesa ratnamala
 974 Yatindra mata dipika
 1071 Prameya ratnāvali, satika
 1084 Tattva bodha
 1143 Visi nutattva nirmaya tika
 1184 Naisbhakmya sindhu
 1209 Sastra prakāsika
 1213 Prameya sangraha.
 1324 Prameya ratnamala
 1332 Nibandha tika
 1338 Mādhyasiddhanta sara
 1330 Tattvodyota tika
 678 Tattva prakāsika
 1431 Vedanta dipi
 1431 Vedanta kalpataru parimāla
 1479 Itma-vada
 1500 Alak prakarana-bhasya
 1509 Gita pradipa
 Yoga
 941 Patanjala bhāsya-vartika.
 324 Yoga vas shta, Vasashta tat-
 parya prakasikakalya tika
 sahita.
 990 Yoga man prabha
 1150 Yoga-chintamani
 1279 Yoga yatra.
 1400 Yoga ratna mala.
 1061 Samadhi dipika
 BHAKTI
 604 Bhakti rasayana.
 681 Ujjala nilamam kiranalesha
 798 Kṛishna stava-mala
 806 Bhakhti ratsavali
 1074 Bhagavannama-mahatmya
 nirmaya
 1102 Bhagavadbhakti chandrika
 1104 Bhakti rasayana
 1113 Vaishnava siddhanta sa ja
 yanti.

- 1168 Bhakti rangini.
 1311 Bhakti siddhanta.
 1381 Bhakti bansa
 1384 Bhakti varddhini.
 1385 Bhakti margiya sankānirasa
 679 Sbatśandarbhā
 720 Krama dipika
 1206 Vishvutattva prakasa
 1319 Prema pattana
 1378 Bhakti siddhanta rahasya-
 nibandha.
 1379 Tattvadipa prakasa-
 bhanga
 1380 Jalabhedha, satika.
 1382 Sanyasa nirmaya vivarana
 1384 Brhad Bhagavatamrita,
 satika
 1606 Bhakti siddhanta rahasya
 1612 Bhakti rasamrita sindhu.
 1590 Govinda lilamrita.
 1582 Nama mahatmya
 1581 Rasamanjari stava and Radha
 saundaryya manjari.
 1560 Vaishnava-toshani
 1314 Sampradaya-pradipa.
 TANTRA
 675 Gautama-tantra
 672 Tantra-sara
 790 Tara-vilasodaya.
 797 Syama-kalpa latika
 804 Bhuta damara-tantra.
 811 Syama-rahasya
 810 Tarabhakti tarangini
 907 Agama tattva sangraha.
 1369 Virabhadra tantra.
 720 Agama kaumudi
 1100 Mandapa druma.
 1360 Jyotishmati kalpa.
 676 Urdhvamnaya-sanhita
 979 Dipa prakasa.

981 Śābdapraśāsa *alias* Dīpapra-
kāśa-ṭikā.

1011 Āgama-tattva-vilāsa.

1457 Sāma-tantra-bhāṣya.

VAIDYAKA.

828 Śālahotra.

982 Paṭhyāpaṭhya-viveka.

1089 Chikitsā-sāra.

1123 Āśvavaidyā-śāstra.

1124 Āśva-vaidya.

1125 Āśva-chikitsita.

1126 Ditto.

1117 Rasa-ratnākara.

1160 Arka-prakāśa.

1520 Bhāishajya-ratnāvalī.

1508 Dravya-saṅgrahābhidhāna-
ṭikā.

1585 Rasa-gaṅgādhara.

1609 Ratna-mālā.

JAINA.

1539 Nitisāra.

1515 Rāja-vārttika.

1528 Vimalanātha-purāṇa.

1474 Upāśakādhyāna.

1498 Uttara-purāṇa.

1533 Upāśakādhyāya-ṭikā

1512 Trailokya-sāra-ṭikā.

1449 Padma-purāṇa.

1503 Pravachana-sāra ṭikā.

1509 Pāṇḍava-purāṇa.

1510 Padma-purāṇa, brihat.

1518 Padmāvatī-charita

1521 Prasastāprasasti *alias* Mritā-
chāra.

1522 Prasastāprasasti *alias* Trailoka-
prajñapti.

1523 Padmānandī-pachanavī.

1527 Paresanātha-charita.

1562 Puruṣārthānūsāsana.

1473 Pratiṅkara-mahāmuni-charita

1299 Prasnoitara-mālā.

1300 Pāṇḍava-purāṇa.

1302 Laghu-kṣhetra-samāsa-viva-
raṇa.

956 Bhagavatī-vṛitti.

1187 Arādhana-kathā-kośa.

1189 Kṛdī-purāṇa.

1507 Ajitanātha-purāṇa.

1525 Apta-mīmāṃsa.

Aptamīmāṃsa-lāṅkṛita.

1550 Alāṅkāra-ratnākara.

1521 Bhāvya-kumuda-chandrikā.

1512 Brāhma-vilāsa.

1475 Chakradhara-purāṇa.

1484 Chandra-prabhā-charita.

1516 Charitra-sāra.

1538 Devāgamana-vṛitti.

1417 Gomatta-sāra-vṛitti.

1511 Muni-suvrata-purāṇa.

1567 Moksha-pravṛitti ṭikā.

1535 Malluātha-purāṇa.

1530 Kāhapanasāra. [sorts.

1515 Plates of Jaina figures, 48

1544 Drawings of Jaina-burthān-
haras, 24.

1511 Jaina-pūjā vidhi.

1536 Jñāna-sūryodaya-nāṭaka.

1531 Jaina-saṅhitā.

1529 Jñānārṇava.

1488 Jaina-pratishṭhā samagri.

1477 Jina-pūjā.

1476 Jaina-Yājñavalka-prathisthā-
pāṭha

1471 Jaina-vivāha-paddhati.

1461 Jayakumāra-charita

1448 Jaina-pūjā-vidhi.

1514 Brihat Harivaṇsa.

1459 Sapata-śataka-bhāvollāsa-pra-
kāśa

1462 Sumeda-śikhara mahātmya.

- 1466 Sāra-chauṣī.
 1468 Srāvakāchāra
 1469 Svapnāchala-māhātmya.
 1478 Santinātha-purāṇa.
 1480 Subhāshita ratna-sandoha.
 1489 Sukha-mūbhāna.
 1490 Siddha-chakrāshṭa-pūjā-ṭīkā.
 1494 Śrīdhara-vāsishṭa-ṭīkā.
 1583 Śāstra prakāśa.
 1592 Śaṅkara-siddhi-dīpakā.
 1470 Mūlāchāra pradīpakā.
 1483 Mahāpāla charita.
 1491 Mahāpurāṇa-ṭippaṇī.
 1593 Mīta-bhāshinī.
 1491 Niyama-sāra.
 1603 Nirodha-lakṣhaṇa, saṭika

1440 Prapañcāmṛita

1155 Pañcha-stava.

BAUDDHĀ

1294 Bauddha-mata-yantra-vidhi.

1270 Vitarāga-stotra.

1427 Mahāda pañnā.

ANIRDISHṬA

880 Laukika-nyāya saṅgraha

1203 Adhikāra saṅgraha.

1318 Sarva-siddhānta.

1323 Nava ratna.

1377 Vālabodha-prakāśa.

1558 Bhujja-bhārati.

1176 Prāśasti prakāśikā.

1329 Prāśasti-patrikā.

APPENDIX.

FROM

RAI RAJENDRALALA MITRA, BAHADUR, C I E, LL D
TO

A PEDLER, ESQ

Secretary to the Asiatic Society of Bengal

Dated, 8 Maniktolah, August 25, 1880

Sir,

With reference to Government Resolution No 321/33 of date March 8, 1879, communicated to the Society under cover of Mr Under Secretary Bolton's Revenue Department No 443 mis, dated 27th idem, and in continuation of my letters as per margin,* I have the honor to submit the following report on the operations carried on by me, to the close of the official year 1879 80, for the discovery and preservation of ancient Sanskrit Manuscripts in the Bengal Provinces

2 The Resolution of Government requires "a report showing what progress has been made in all the branches of the work" entrusted to the

Scope of Report.

Society. The branches include—1st, enquiry and collection of information regarding rare and valuable manuscripts, 2nd, compilation of lists thereof, 3rd, printing and publication of such lists, 4th, purchase of all rare or desirable manuscripts, 5th publication of rare works. Of these the first four works have been, by direction of Government entrusted to me, and this report will be confined to them. For the last the Society receives an annual grant of Rs 3,000, for which, I presume you will submit a separate report. The administration of the funds granted for the conduct of the works in my hands, has been carried on by the Society, and, I believe, accounts thereof have been annually submitted to Government by the Society, no further return therefore is now required.

3 Of the works entrusted to me the most important is the first, Enquiry about MSS. Difficulty is, the collection of information regarding rare manuscripts in private libraries. It forms the basis on which the others rest, and it is at the

same time the most difficult. Public libraries, or repositories accessible to the public, are unknown in this country, and private owners are all Hindus, who regard their manuscript treasures as sacred heir-looms which should be treated with every mark of veneration, and in many houses they are actually daily worshipped along with their lares and penates. In Hindu Maths this is particularly the case, and access to them is not permitted, except after certain troublesome purificatory rites have been observed. Such Maths in Bengal, however, are not very rich in rare works. Jain Maths are richer, and there no worship is paid to MSS., but they are not, generally speaking, open to other than persons of the Jain persuasion. The best places for rare works are Toles or native colleges owned by Pandits whose ancestors for several generations have been teachers, but the heads of such institutions are frequently absent from their homes, on invitations to Sradhas, and are mostly very suspicious and unwilling to exhibit their stores to strangers. Several visits have, therefore, to be paid to them before anything really valuable or rare can be seen. Moreover, such Toles are scattered wide apart over the country, and much time is lost in travelling from place to place before any satisfactory information can be obtained.

5. The enquiry has been conducted, as heretofore, by a travelling Pandit working under my orders, and by myself whenever I had opportunities of going out of Calcutta. I have also carried on extensive correspondence with friends, acquaintances, and Sanskrit scholars, and obtained much aid and information from them.

6 In 1876, I visited Benares for the purchase of MSS. In 1877, I went to Rishiganj, Patna and Benares, obtaining a large number of MSS from the last named place. In 1878, I had occasion to go to Gayá, and thence proceeded to Patná and Arrah. Next to Benares, Gayá is the most sacred city of the Hindus. It was the capital of a Hindu principality two thousand five hundred years ago, even before the birth of Sakya Sibi, and held by the Buddhists for well nigh 2 thousand years as one of the principal seats of their religion. In the fifth century it reverted to the Hindus, and ever since it has been renowned as the sanctuary wherein rests the foot marks of the divinity, which every pious Hindu is bound to visit at least once in his lifetime. But for all that, it is exceedingly poor in Sanskrit literature. Having had occasion to perform there the Śrāddha rite in honour of my parents, I spent a considerable sum of money, and thereby secured the good-will of a great number of Brahmans, as also of the few Pandits living in the town, and they brought to me whatever Sanskrit manuscripts they had, but none of them had any worth looking at. Most of them are so ignorant that they cannot even repeat the services correctly when they officiate at Śrāddhas. In the neighbouring town of Buddha Gaya, the Hindu Math owned by Pandit Hemachandra Giri, has a collection of over three hundred MSS well preserved in a public house, and enjoying the benefit of a catalogue. As the works comprised in the collection were, however, not such, I did not think it worth while to take a copy of the catalogue.

7 Patna is even more ancient than Gaya, and was once the capital of an empire, but it, too, is poor in Sanskrit MSS as Gaya. There are no Pandits of note, and none has any work of value.

8 At Arrah there are four Jain Maths, one of which is noted for a collection of Jain MSS but, being a Hindu I was not allowed access to it. I was told there were upwards of 600 MSS.

9. At the Jain Maṭh at Benares I met with better reception, and my Paṇḍit was allowed for several days, to examine the MSS. there, but subsequently, when the Paṇḍit was engaged in taking notes of such of the MSS. as I thought rare, a rumour was spread that I would communicate to Europeans the secret mantras of the Jain faith, and my Paṇḍit's work had to be brought to an abrupt close.

10. I had no opportunity to go to Orissa lately, but Bābu Kṣhīroda-chandra Rāya, for some time Head Master of the Government School at Puri, procured for me a nominal list of about 400 MSS. contained in the Śāṅkara Maṭh at that place. I visited it in 1868, but failed to obtain any detailed account of its manuscript treasures. From what I then saw I calculated that there were about two thousand MSS., and the list obtained, I therefore suspect, is incomplete. The Bābu has been kind enough also to obtain for me copies of several works of local celebrity on the history of Puri, and among them may be noted the *Śārṅgānṛi-mahodhaya*, the *Kṣhetra-māhātmya* and the *Gundichā-māhātmya*, of which I have seen no notice in any catalogue hitherto published.

11. The work of enquiry in the Mufassil devolved mainly on Paṇḍit Rāmanātha Tarkaratna, who travelled from district to district for more than ten months every year, and I have every reason to be satisfied with his ability, zeal and devotion to his duties. In the beginning of 1875-70, he spent four months at Śāntipur, in the Nuddea district. It is a place of considerable repute, and the abode of a large number of learned Brāhmins, most of whom possess old MSS. One of them, Paṇḍit Kṣhīroda Vidyāvāgīśa, owns a collection of over one thousand codices, many of which are rare, and a few unique. They are kept in a pukka room, and great care is taken for their proper preservation. I have obtained descriptive notices of 92 of these codices. Among the works contained in this collection, the following may be noted as rare :

1. Mathurānātha's commentary on the Gautama Sūtras.
2. Rāmabhadra's gloss on ditto.
3. Vardhamāna's commentary on the Kusumānjali.
4. Varadarāja's Tīrthika-rakṣhā
5. Laṅgākṣhī's Tārka-kāumudī.

monastery, in the house of Gopāl Bhattachārya, there are about a hundred MSS, mostly very old, and written either on palm leaves, or the bark of the *agaru*, but the travelling Pandit found opportunity for noticing only 12 of them. Going thence to Gopalapura, the Pandit found upwards of 300 medical works in the houses of Bābu Mahendranārāyaṇa Gupta and Bābu Kāśinātha Gupta, who are practising physicians of repute, and good Sanskrit scholars. Out of their collections, notices were secured of 10 codices. The next place in the district of Birabhumā where Sanskrit MSS can be found is Bhimgar. There, in the house of Bāmachārāṇa Bhattachārya, about 200 codices were examined, including a commentary on the Pāli Grammar of Kramadīvara, of which I have yet failed to obtain a second copy. Descriptions of 35 of these MSS were secured by the Pandit. He also obtained notices of 16 codices at Sūndi, in the house of Bābu Kuladānanda Mukhijī. As at Hitampur so here, the collection, comprising 10 Tantras, is daily worshipped. Close by the last, in the village of Kāndha, there are 200 MSS in the library of Bābu Kuladāprasād Sen, and the Bhattachāryas of Singur and Mangaldihī, there are 250 more, of which 56 have been examined and noticed.

gether the Pandit has obtained upwards of 300 notices of rare works from Tirhut. These, however, I believe, represent but a small fraction of what may be fairly expected from a district which has been the chief seat of Sanskrit learning for upwards of 1500 years, and which still comprises a great number of learned men. Most of the MSS met with in Tirhut are dated in the era of Lakshmana Sena. My Pandit is of opinion, and I agree with him, that there exists in this place work enough to keep him fully employed for two years more.

16 In the autumn of 1879 the Pandit travelled in the interior of the Burdwan district. In the village of Begune he found a collection of Smṛiti works in the house of Sadānanda Bhattachārya, out of which he noticed 12, which he had not met with elsewhere. He was shown also an old list of works which the Bhattachārya had once owned, and it included upwards of a hundred names which the Pandit had not heard of before, but the works, he was told, had been mostly destroyed. At the village of Gudap he found among others a commentary, by Bhavadēva, on the Yoga aphorisms, of the existence of which I had no knowledge before, and a complete copy of Arjuna Miśra's commentary on the Mahābhārata of which I had before seen only small fragments. At Nished he found several rare works, most of which were dated, as in Tirhut, in the era of Lakshmana Sena.

17 In January last, I deputed the Pandit to Rānāghat, in the Nuddea district, and there he was employed for about three months in examining the MSS belonging, severally, to Babu Surendranāth Pal Chaudhuri, Babu Ramalala Bandyopadhyaya, and Pandit Madhusudana Nyāyaratna.

18 The notices referred to in the preceding parts, have been prepared in a tabular form, giving details regarding the following particulars, viz., 1, name of the work, 2, author's name, 3, size, 4, No. of folia, 5, No. of lines on each page, 6, No. of letters in each line, 7, character, 8, condition, 9, date, 10, accuracy, 11, place of deposit, 12, initial line and extracts from the Introduction, 13, concluding line and colophon, 14, contents. To save time and secure uniformity, printed forms have been used, and these, as filled up, are forwarded to me weekly, so as to give me

an idea of the amount of work done by the Pandit every week. On receipt of these forms, my assistants assort them, check them with the registers kept at my office, compare them with accounts previously received from other sources, and translate the details into English, leaving for me the task of writing out the general description of the works and translating the contents. Upwards of five thousand notices have been compiled, of which two thousand have been printed, and three thousand are now on hand. In addition to them a register has been kept, of all works of which only names have been communicated to me, together with notes of the places where the works are to be found.

form a companion volume to the 'Notices.' Considerable progress has also been made in the printing of an 'Analysis of the Sanskrit Buddhist literature of Nepal,' of which 70 different works were collected by Mr. B. H. Hodgson, while resident at Kātmāndu, and presented to the Asiatic Society of Bengal. Three sets of these works were collected, of which the second was presented to the India House Library, and the third to the *Bibliothèque nationale* of France. Out of Nepal these works are nowhere to be found, and with the exception of the *Lalita-Vistara*, edited by me, none has yet been printed. The extreme rarity of these works, coupled with their importance in connexion with the history of Indian Buddhism, renders a full analysis of their contents highly desirable, and I am glad to be able to say that I have already printed 180 pages, and hope to complete the work in six months more.

20. As the 'Notices' are now before Government, it is scarcely necessary to dilate on their contents in this report. I beg to observe, however,

Contents of the list.

that in making my selection of works for notice, I have always borne in my mind that the object of the undertaking is to form a complete record of the number and nature of the Sanskrit manuscripts now extant in the country, and that in many instances this record will be the only means of conveying information about them to European orientalists. It is certain that some of the works of which only one, two, or three copies are now extant, will, ere long, cease to exist altogether, and their memory can be preserved only by a record like the present. Popular works and school-books are being multiplied by the press, and consequently they are not subject to the risks to which Vedic, philosophic, astronomical and medical works are liable, and it is necessary, therefore, that those works which are liable to early destruction, should be taken up first. In the earlier fasciculi of the "Notices." I had also borne in mind that my work would be soon supplemented by catalogues of the MSS. in the Library of the Asiatic Society of Bengal and of the Sanskrit College of Calcutta, and accordingly omitted to notice all such codices as were contained in those repositories, but, seeing that the prospect of such catalogues being soon published is faint, I have of late changed my plan, and included in my 'Notices' all works that have come to hand without reference to those libraries.

XVII	Jam Sástra (Jain religion),	1
XVIII	Bauddha Sástra (Buddhist religion),	0
XIX	Anirdhishta (Miscellaneous), ..	5
		<hr/>
Total,		842

21 Reference was made in para 24 of the last report to facsimiles of old and rare works. Several such Facsimiles. have been inserted in the fasciculi published since. One of them deserves special mention. It is the last page of a codex of the 'Setubandha' or the 'Marine Causeway,' a work of the 5th century, attributed to king Piavarasena of Kashmir. The codex is dated 102 of the era of Lakshmana Sena, and is 672 years old. It is the oldest MS in the Bengali character that has yet been met with. It affords indubitable proof of the antiquity of a character which is ordinarily supposed to be of a very modern date.

22 The arrangement adopted by me in printing the lists was, after some correspondence, approved by Change of plan. Government. I find, however, that separate headings involve a great waste of space, I propose, therefore, if not otherwise instructed, to follow, in future fasciculi, the plan of Dr Burnell's Tanjore Catalogue, so as to put more matter on each page. It will lead to a slight sacrifice of uniformity, but will otherwise prove economical.

In my last report I adverted to several Prakrit grammars, which I had collected for my own private use. I have been able lately to obtain a commentary on one of them, the text of Kramadīśvara. It is unique, and I propose to give an abstract of it in my edition of the work of Kramadīśvara. I have employed copyists, too, for securing copies of my private acquisitions for the Government collection.

Of new poems, the *Sirjāna-charita*, the *Modha prakāśa*, the *Vaṇu-stuti*, the *Pilāmbara charita*, the *Megha sandamini*, the *Anugama-tattva-mālā*, and the *Sahṛdaya-hṛdayaloka* may be noted as new.

Under the head of Śilpa or ancient Indian Art there is only one work, but it is a new one. It is entitled *Pratima pramāṇa*, and it supplies directions for the relative proportion of the figures of all the leading divinities of the Hindus. It is a guide to the formation of images, and highly interesting from an antiquarian point of view.

There are several names under the head of Philosophy. Among them the commentary (*tīṭṭi*) of Mathuranātha and the gloss (*trīṭṭi*) of Rāma-bhadrā on the Nyāya aphorisms of Gotama are unique. The essay of Udayanar on the *Kuṣumanjali* and the commentary thereon by Vardhamanar Misra, are exceedingly scarce. I have not seen any of them at Benares, there is none in Calcutta, and my Pandit has seen them nowhere in the different districts he has travelled over.

Among medical works there are three treatises on the diseases, defects, anatomy and characteristics of horses, which are alike curious and interesting. I have prepared an abstract of these, and intend to print it in the Journal of the Asiatic Society of Bengal. Brief abstracts of the contents of these works have been already published in the "Notices."

ave not been visited, but, except in some parts of Rangpur and Rājshahi, the work to be done is not likely to be extensive. K unakhya in Assam has been the seat of Tantric learning for many centuries, and the number of Tantras likely to be found there will fully take up eighteen months or more. The whole of the eastern districts, except Dacca which was visited in 1871, has likewise to be visited. I know Mymensing contains a great number of Pandits who are descendants of long lines of Pandits, and they are sure to have rare or unknown works. Baidyáth near Deoghar, Midnapur and the province of Orissa are yet unvisited, and I calculate these will take up fully three years, and altogether a period of ten years more is necessary to complete the survey in which I have been engaged during the last ten years.

My official and other duties have hitherto prevented my devoting the whole of my scanty leisure to the task of passing through the press the lists prepared by my assistants, and I have now on hand over three thousand names in manuscript. In a short time I hope, however, to have more leisure at command, and, by steady application, to bring up arrears, and to keep pace with the work done by the travelling Pandit. As a native of India, cherishing deep respect for the memory of those who have contributed so largely to the literary reputation of my native land, I look upon the work as a labour of love, and long earnestly to be able to place before the learned world of Europe an inventory, such as my work is intended to be of the literary relics the people of India have inherited. Their extent is vast. In Laddell and Scott's Dictionary the total of Greek authors, whose works have descended to modern Europe, has been computed at 553, and of Latin authors of the classical period the total according to White and Riddle's Latin-English Dictionary is 218. Whereas of Sanskrit authors the total may be computed at four thousand, and the number of their works at 20,000, inclusive of Jain and Buddhist works. In a single catalogue, that of the Tanjore Collection, the total of Hindu authors given is 740. The comparison is, perhaps, not fair, as I am not in a position to supply the number of ecclesiastical and Byzantine writers who were numerous nor that of mediæval Latin authors, but the figures here given will, I hope, suffice to show that the literature with which I am concerned is in every way worthy of the consideration which

has been so generously to extended it by Government, and that the spent on preparing an inventory of its relics has not been wasted.

I have the honor to be,

Sir,

Your obedient Servant,

- RA'JENDRALÁLA MITR